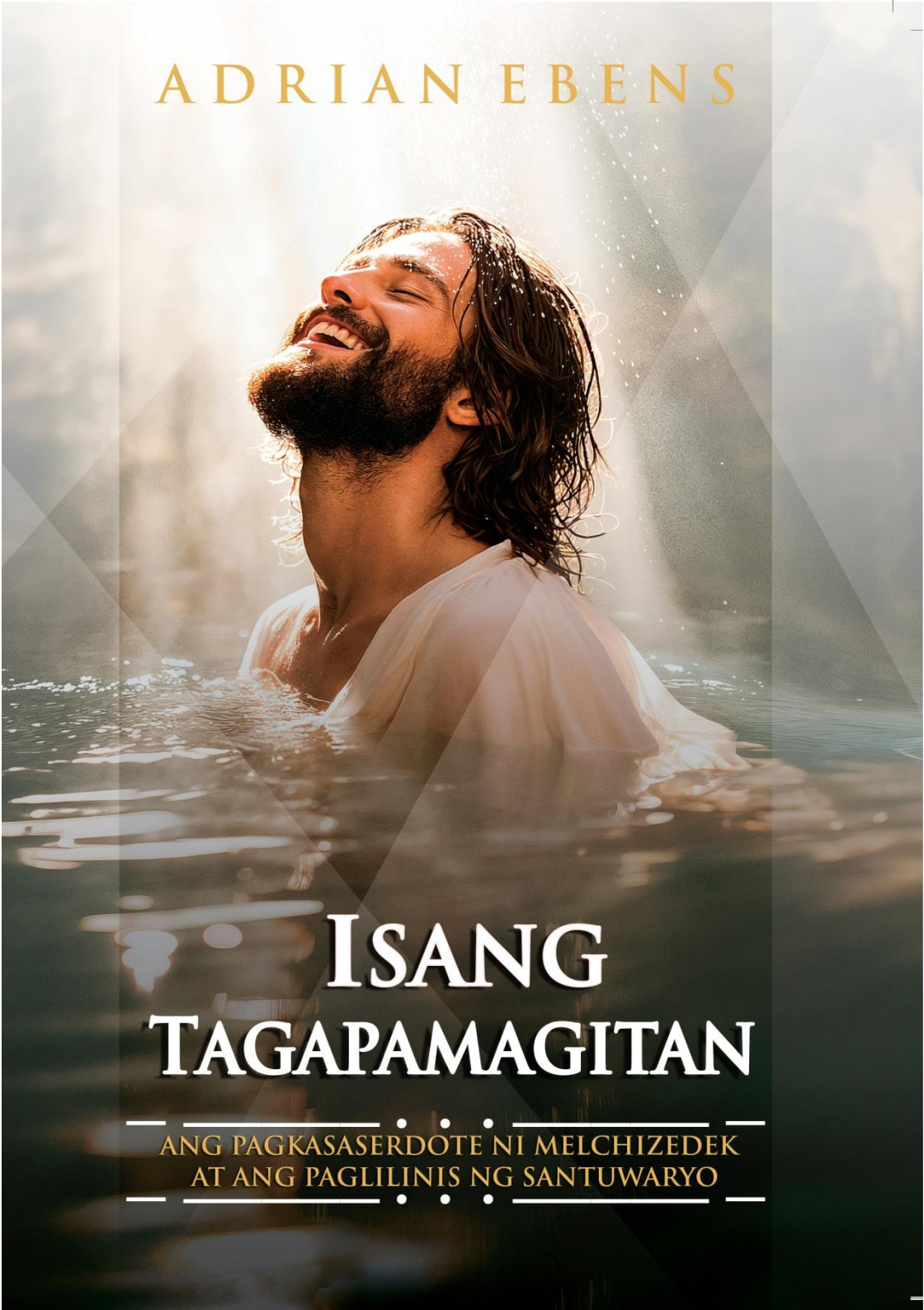

ADRIAN EBENS

ISANG TAGAPAMAGITAN

— — — — —
ANG PAGKASASERDOTE NI MELCHIZEDEK
AT ANG PAGLILINIS NG SANTUWARYO
— — — — —

Isang Tagapamagitan

Ang Pagkasaserdote ni Melchizedek
at ang Paglilinis ng Santuwaryo

Adrian Ebens

Adrian Ebens, Pebrero 2025

Karapatang-ari © 2025, Adrian Ebens

Maranathamedia.com

Ipinahayag ang karapatang moral ng may-akda.

Lahat ng karapatan ay nakalaan. Walang anumang bahagi ng publikasyong ito ang maaaring kopyahin, paramihin, o ipamahagi para sa layuning pangkomersiyo, kabilang ang pagpapadala nito sa anumang anyo o sa pamamagitan ng anumang paraan, elektroniko, mekanikal, pagkuha ng sipi sa pamamagitan ng potokopya, pagtatala o iba pang paraan, nang walang paunang nakasulat na pahintulot mula sa tagapaglathala at sa mga may hawak ng karapatang-ari. Pakitandaan na may mga bahagi ng mga talata ng Kasulatan na binigyang-diin ng may-akda sa pamamagitan ng paggamit ng makapal na titik upang bigyang-diin ang isang tiyak na puntong hinango mula sa mga tekstong iyon.

Maliban kung may ibang nakasaad, ang mga sipi ng Kasulatan ay mula sa *New King James Version*. Karapatang-ari © 1982 ng Thomas Nelson, Inc. Ginamit nang may pahintulot.

Ang mga sipi ng Kasulatan na may pagtukoy sa NLT ay mula sa *New Living Translation*. Karapatang-ari © 1996, 2004, 2015 ng Tyndale House Foundation. Ginamit nang may pahintulot.

Ang mga sipi ng Kasulatan na may pagtukoy sa YLT ay mula sa Banal na Bibliya, *Young's Literal Translation*, karapatang-ari © 1898, ni Robert Young, na ngayon ay kabilang sa pampublikong saklaw.

Ang lahat ng mga website links at ang mga siniping nilalaman ay napapanahon hanggang noong Pebrero 2025.

Ang aklat na ito at ang lahat ng iba pang mga lathalain ng Maranatha Media ay makukuha sa aming website na *maranathamedia.com*. Upang umorder ng mga karagdagang sipi, mangyaring magpadala ng email sa adrian@maranathamedia.com

ISBN: 978-0-6488114-9-7

Ang aklat na ito ay

Isinulat ni Adrian Ebens

Inedit nina Danutasn Brown at Kevin J. Mullins

Sinuring mabuti nina Lorelle Ebens, Richard Robison, at Glenn Coopman

Disenyo ng Pabalat nina Shane Winfield/Midjourney

Pagkakaayos ng teksto Palatino Linotype 10.5/14

Inilimbag sa Australia

Mga Nilalaman

Paunang Salita.....	1
1. KUNG Sana... ..	5
2. Ang Kahulugan ng Kasalanan at Katuwiran.....	14
3. Ang Karunungan ng Diyos	20
4. Ang Bawat Kasalanan ay Dapat Parusahan Giit ni Satanas.....	29
5. Pagkakasundo.....	50
6. Awa Hindi Sakripisyo	59
7. Ang Pagsasakripisyo sa Salamin.....	70
8. Ang Pag-aalay kay Isaac.....	91
9. Ano ang Krus?	102
10. Ano ang Ebanghelyo?	110
11. Hindi Tagapamagitan ng Iisang Panig.....	131
12. Kung Magkagayon Lilinis ang Santuwaryo.....	142
13. Pananaw ng 1888 Tungkol sa mga Tipan.....	159
14. Si Kristo ay Muling Ipinapako sa Krus.....	187
15. Pagkumpleto sa Paghihimagsik	202

PAUNANG SALITA

16. Ang Batayan ng Millerite Tungkol sa Araw-araw.....	217
17. Ang Ambag ni Crosier at ang mga Kaugnay Nitong Suliranin	233
18. Mga Bunga Pagkatapos ng 1888.....	250
19. Ang Pagtatalo Tungkol sa Araw-araw na Ministeryo ay Nagpakita ng Mapanirang Pagkamuhi	261
20. Ang mga Isipan Nina Daniells at Prescott ay Pinakilos ng mga Nahulog na Anghel.....	277
21. Napawalang-bisa ang Kautusan ng Kamatayan sa Yungib ng mga Leon	304
22. Ang Poot ng Kambing	322
23. Pagpuksa sa Pagkagalit	350
24. Isang Bago at Buhay na Daan	364
25. Ang Huling Yugto ng Apostasiya.....	379
26. Pagdaig sa Laodicea	396

PAUNANG SALITA

May iisang Tagapamagitan sa pagitan ng Diyos at ng tao, ang taong si Kristo Hesus. Walang sinumang makalalapit sa Ama maliban sa pamamagitan Niya. Ang tunay na pagkakilala kay Kristo — ayon sa Kanyang tunay na pagkatao — ay magbabago sa mga tumitingin sa Kanya upang maging kawangis Niya; dadalhin sila nito sa ganap na kalagayang laging matatagpuan kay Kristo.

Ang aklat na ito ay bunga ng maraming dekada ng pag-aaral ng Bibliya sa loob ng isang natatanging samahan na may pagmamahal na kilala bilang Father of Love movement. Napatunayan namin ang katotohanan ng pahayag na ito sa pamamagitan ng Patotoo ni Hesus:

Sa mga pinagkaloobang makasilip sa katotohanang mula sa langit, at sa mga tumanggap ng ilang sinag ng kaliwanagan, ibinibigay ang babala. Alang-alang sa inyong mga kaluluwa, huwag kayong tumalikod at sumuway sa pangitaing mula sa langit. Maaaring nakita na ninyo ang ilang bahagi ng katuwiran ni Kristo, ngunit may mga katotohanan pang dapat ninyong makita nang higit na malinaw, ituring ninyo ang mga ito na higit na mahalaga, gaya ng mga bihira at mamahaling hiyas. **Makikita ninyo ang kautusan ng Diyos at ipaliliwanag ito sa mga tao sa isang ganap na naiibang pananaw kaysa sa inyong ginawa noon, makikilala ninyo na ang kautusan ng Diyos ay naghahayag ng isang Diyos na puspos ng awa at katuwiran. Makikita rin ninyo ang pagbabayad-sala na isinakatuparan sa pamamagitan ng dakilang hain ni Hesu-Kristo sa isang lubos na naiibang liwanag.** *The Signs of the Times*, November 13, 1893, par. 2

Ang pag-unawa sa kahulugan ng paglilinis ng Santuwaryo ang susi sa ganap na katuparan ng misyong ipinagkatiwala sa mga Seventh-day Adventist. Tinawag ang iglesya sa isang dakila at marangal na layunin noong 1888, subalit nakalulungkot na tinanggihan nito ang

panawagang iyon at, sa huli, tuluyang isinara ang pintuan noong 2001.

Sa muling paghawak sa mga saligang aral ng kilusan ng mga unang Adventistang tagapanguna at sa paglalagay ng mensahe ng 1888 sa matibay na saligang iniwan nila, nahahayag ang isang napakahalagang larawan na pumupuno sa kaluluwa ng lubos na pagkamangha. Sino ang mag-aakalang ang Mabuting Balita ay higit na mabuti, higit na mabuti kaysa sa inaakala mo.

Si Robert Wieland ay halos nag-iisang nanindigan sa paniniwalang ito, na nag-iwan ng mga bakas na nagsilbing gabay para sa mga kaluluwang nauuhaw sa katotohanan at piniling maniwalang nagsugo ang Diyos ng isang napakahalagang mensahe sa pamamagitan nina Waggoner at Jones. Subalit ang mahalagang saligan ng mensaheng ito ay ang pagkakatatag nito sa matibay at dimatitinag na pundasyong inilatag ng kilusan ng mga unang tagapangunang Adventista at ng Diyos na kanilang iginalang at sinamba.

Sa aklat na ito, pinag-ugnay ko ang aking natuklasan na siyang puso ng mensahe ng 1888 at ang mga saligan ng Adventismo na matatagpuan sa Daniel 8:13,14:

Ang talatang ito ng Kasulatan, higit sa lahat ng iba pang mga talata, ang naging kapwa saligan at pangunahing haligi ng pananampalatayang Adventista, ay ang pahayag na ito: “Hanggang sa dalawang libo at tatlong daang araw; kung magkagayon ay lilinis ang santuwaryo.” Daniel 8:14. *The Great Controversy*, p. 409.1

Sa liwanag ng dalawang tipan, kapag wastong nauunawaan, ipinahahayag ng salaysay sa Daniel 8 ang isang napakagandang katotohanan, *ang paglilinis ng Santuwaryo ay isang pasibong gawain sa panig ng Diyos*. Nakilala ni Dr. Desmond Ford ang katotohanang ito, ngunit dahil wala sa kanya ang balangkas ng mensahe ng 1888 at ang mga saligan ng mga unang tagapangunang Adventista, hindi niya

nagawang ganap na maipahayag ang napakahalagang mensahe. Gayunpaman, nagpapasalamat ako sa kanyang pagsisikap.

Ang mga sagisag ng pagkasaserdoteng Melchizedek ay nag-aanyaya sa atin tungo sa mas malalim na pagkaunawa sa plano ng kaligtasan. Ipinapaalala ng mga ito sa atin na hindi kailanman ninanais ng ating Ama ang hain at handog, at na nang itaas ni Kristo ang saro ng katas ng ubas, ito ay tunay na sumasagisag sa kagalakan ng puso na dumarating sa atin sa pamamagitan ng Espiritu kapag mayroon tayong katiyakan na tayo ay tunay na mga anak na lalaki at babae ng Diyos sa pamamagitan ni Kristo Hesus. At ito ang pangunahing katangian ng pamamagitan ni Kristo; isang ministeryo ng buhay; ang Espiritung nagbibigay-buhay. Isang walang hanggang pagkasaserdote magpakailanman.

Ngunit hindi ba mahalaga ang kamatayan ni Kristo? Ang pagkahulog ng sangkatauhan sa kasalanan ang nagbunsod sa mga tao na tingnan ang Ama sa pamamagitan ng pananaw ng makademonyong katarungan. Upang maabot ang mga tao, si Kristo ay naging ating Tagapamagitan upang ipamagitan para sa atin ang hain na tayo mismo ang humiling, sapagkat naniwala tayo sa kasinungalingan ni Satanas na ang bawat kasalanan ay kailangang parusahan.

Ngunit pinangungunahan tayo ni Kristo upang lumampas sa madugong dambana ng hain na yari sa tanso at patungo sa ginintuang templo ng Santuwaryo. Kailangang mabawasan ang pagnanasa ng tao sa dugo, at kailangang lumago ang dugong nagbibigay-buhay ni Kristo, o ang Kanyang Espiritu.

Dalangin ko na marinig ninyo sa aklat na ito ang tinig ng ating Ama na tumatawag sa inyo upang maging isang masayang kasapi ng 144,000. Bilang isang Adventista, kakailanganin ninyong mapagtagumpayan ang isang siglong paglaban sa liwanag. Ito ay isang mahirap na gawain, ngunit sa Diyos ay walang imposible. Nawa'y matagpuan ninyo kay Kristo Hesus ang isang ganap na tagapamagitan na makapaglilinis ng ating isipan mula sa maling pagkaunawa tungkol sa katarungan, makatutulong sa atin na yakapin

ISANG TAGAPAMAGITAN

ang ating tunay na pagkakakilanlan kay Kristo, at magtatak sa atin ng buhay na dugo ni Kristo; ang Kanyang Espiritu; upang tayo ay maging mga kasapi ng makalangit na pamilya magpakailanman — sa mahalagang pangalan ni Hesus— Amen.

KABANATA 1

KUNG SANA...

Matapos kainin nina Adan at Eba ang bunga ng Puno ng Kaalaman sa Hardin ng Eden, nagbago ang kanilang mga kaisipan tungkol sa lahat ng bagay. Ang kanilang pananaw tungkol sa sansinukob at sa Lumikha nito ay nakita na sa pamamagitan ng pananaw na inilagay ni Satanas sa kanilang isipan.

Kaya nga, kung paanong sa pamamagitan ng isang tao ay pumasok ang kasalanan sa sanlibutan, at sa pamamagitan ng kasalanan ay pumasok ang kamatayan, gayundin naman ay kumalat ang kamatayan sa lahat ng tao, sapagkat ang lahat ay nagkasala. Roma 5:12

Sinabi ng Diyos kay Adan na siya ay mamamatay kung kakain siya ng bunga ng Puno ng Kaalaman. Ang tanong ay ano ang magiging dahilan ng pagkamatay ni Adan?

...at tungkol sa puno ng kaalaman ng mabuti at masama, huwag kang kakain mula rito, sapagkat sa araw na ikaw ay kakain nito — ikaw ay tiyak na mamamatay. Genesis 2:17 YLT

Hindi ipinahihwatig ng Bibliya na ang bunga mismo ay may lason, ni hindi ipinahayag ng Diyos na papatayin Niya si Adan sa pamamagitan ng puwersa. Sinabihan lamang si Adan na magsisimula

siyang mamatay hanggang sa tuluyan siyang maging patay. Ang kamatayan ang likas na bunga, o kabayaran, ng pagkain ng bunga.

Napansin ni Eba sa pisikal na pananaw na ang puno ay mabuti para sa pagkain. Ngunit ang pagkain ng bunga nito ay nagdulot ng *pagbabago sa pag-iisip* ng kumain nito tungkol sa Diyos. Sa pamamagitan ng bungang iyon, pumasok sa kaluluwa ang lason ng pag-aalinlangan tungkol sa kabutihan ng Diyos. Ang pagnanais na kainin ang bungang iyon ay maaari lamang lumitaw nang pumasok sa kanilang isipan ang kaisipang hindi dalisay ang mga layunin ng Diyos para sa kanila. Itinanim ni Satanas ang nakalalasong binhing ito sa isipan ni Eba nang sabihin niya:

...Tiyak na hindi kayo mamamatay. Sapagkat nalalaman ng Diyos na sa araw na kayo ay kumain nito, mabubuksan ang inyong mga mata, at kayo ay magiging tulad ng Diyos, na nakakikilala ng mabuti at masama. Genesis 3:4,5

Sinasabi ng Bibliya na si Eba ay nalinlang ng kasinungalingan ni Satanas. Ngunit sa panlilinlang na iyon, nalanghap ni Eba ang bakas ng pag-aalinlangan tungkol sa karakter ng Diyos. Gayunpaman, habang may mga pagdududa at kalituhan si Eba, sa kanyang mga unang hakbang ay hindi niya ginawa ang ginawa ni Adan.

Isang pagpapahayag ng kalungkutan ang namayani sa mukha ni Adan. Siya ay tila nagulat at nabahala. Bilang tugon sa mga salita ni Eba, sinabi niya na ito marahil ang kaaway na siyang ipinag-ingat sa kanila; at ayon sa hatol ng Diyos, **siya ay dapat mamatay**. *Patriarchs and Prophets*, p. 56.2

Pinagsisihan ni Adan na iniwan ni Eba ang kanyang tabi; ngunit nang mga sandaling iyon ay nagawa na ang pagkakamali. **Kailangan na siyang mahiwalay mula sa babaeng labis niyang minahal ang pakikisama**. Paano niya haharapin ang ganitong kalagayan? Malalim ang pagmamahal niya kay Eba. At sa lubos na kawalan ng pag-asa, nagpasiya siyang makibahagi sa kanyang kapalaran. **Nangatuwiran siya na si Eba ay bahagi ng kanyang sarili; at kung siya ay kailangang mamatay, mamamatay rin siya**

kasama niya; sapagkat hindi niya kayang isipin ang pagkakahiwalay mula sa kanya. *Spirit of Prophecy Vol. 1*, p. 39.2

Sinasabi ng Espiritu ng Propesiya na *nangatuwiran* si Adan na kailangang mamatay si Eba, ngunit saan nagmula ang ganitong pangangatwiran?

Tinukso ni Satanas ang unang Adan sa Eden, at **nakipagtalo si Adan sa kaaway, kaya nabigyan niya ito ng pagkakataon upang magkaroon ng kalamangan.** Ginamit ni Satanas ang kanyang kapangyarihan ng panghihikayat at pag-impluwensiya kina **Adan at Eba**, at sinikap din niyang gamitin ang kapangyarihang ito kay Kristo. *Christ Triumphant*, p. 190.5

Nang kainin ni Eba ang bunga, siya ang naging daan upang makapagsalita si Satanas kay Adan at bigyan siya ng mga dahilan upang pagdudahan ang pag-ibig ng Ama.

Bakit hindi humingi si Adan ng paglilinaw mula sa Diyos tungkol sa kung ano ang mangyayari kay Eba? Lalo na sapagkat tila wala namang kapansin-pansing pagbabago kay Eba, ni hindi pa nawala sa kanya ang kanyang kasuotan ng liwanag.

Pagkatapos ng kanyang pagsuway, noong una ay inakala ni Adan na siya ay papasok sa isang mas mataas na kalagayan ng pag-iral. Ngunit di naglaon, ang pag-iisip tungkol sa kanyang kasalanan ay pumuno sa kanya ng matinding takot. Ang hangin, na dati ay may banayad at pantay na temperatura, ay tila naging malamig para sa nagkasalang mag-asawa. Ang pagmamahal at kapayapaan na dating kanilang tinatamasa ay nawala, at sa halip ay nakaramdam sila ng bigat ng kasalanan, pangamba sa hinaharap, at kahubaran ng kaluluwa. **Ang kasuotan ng liwanag na dati ay nakapalibot sa kanila ay nawala, at upang mapalitan ito, sinikap nilang gumawa ng sarili nilang panakip;** sapagkat hindi nila kayang humarap sa Diyos at sa mga banal na anghel habang sila ay walang kasuotan. *Patriarchs and Prophets*, p. 57.1

Bakit, nang si Eba lamang ang kumain ng bunga, hindi naging malamig ang hangin sa paligid niya at hindi nawala ang kanyang kasuotan ng liwanag? Ang patuloy na presensya ng liwanag sa paligid ni Eba pagkatapos niyang kumain ay patunay na bagama't nagkaroon siya ng pagdududa tungkol sa Diyos, hindi pa siya lumagpas sa hangganan kung saan ang liwanag ay tuluyang nawala mula sa kanya.

Gayundin, ang katotohanang si Eba ay bahagi ni Adan at nasa ilalim ng kanyang pamumuno ay nagbigay-daan upang sa pamamagitan niya ay patuloy pa rin niyang matanggap ang pagpapala ng liwanag. Bilang kanyang tagapangalaga at tagapaglaan, ang liwanag ng Diyos na nasa kanya ay patuloy pa ring dumadaloy sa kanya. Maaari rin nating ipahayag ito na ang kanyang tadyang na nasa loob ni Eba ay patuloy pa ring nagniningning sa liwanag ng langit.

Sinabi ng Diyos kay Adan na sa araw na siya ay kumain ng bunga, siya ay mamamatay. Bakit hindi hinintay ng Diyos na malikha muna si Eba upang maipahayag Niya ang mahalagang impormasyong ito sa kanilang dalawa? Bakit kay Adan lamang Niya ito sinabi?

Ginawa ito ng Diyos sapagkat si Adan ang pinuno ng sangkatauhan—ang kapalaran nito ay nasa kanyang mga kamay. Dahil si Eba ay nasa ilalim ng pamumuno ni Adan, maaari sana niyang, sa pagsang-ayon ni Eba, pigilan ang kanyang pasiyang sundin ang mga salita ng ahas.

Kung ang isang babae ay mananata rin... At kung siya ay may asawa nang siya ay manata o magsalita ng anumang pangako mula sa kanyang mga labi na nagbibigkis sa kanyang kaluluwa; at narinig *iyon* ng kanyang asawa at nanahimik siya sa araw na marinig niya *iyon*: ang lahat ng kanyang mga panata ay mananatili, at ang mga pananagutang kanyang ipinangako na nagbibigkis sa kanyang kaluluwa ay mananatili. **Ngunit kung hindi siya pahihintulutan ng kanyang asawa sa araw na marinig niya *iyon*; mawawalang-bisa ang kanyang panata na kanyang ginawa at ang pangakong kanyang binigkas na nagbibigkis sa kanyang kaluluwa: at patatawarin siya ng Panginoon.** Mga Bilang 30:3-8 KJV

Nang lumapit si Eba kay Adan, taglay pa rin niya ang kanyang kasuotan ng liwanag; wala pa ring lamig sa hangin. Sa ganitong kalagayan, maaari sanang hawakan ni Adan ang kamay ni Eba, dalhin siya kay Hesus, at ipaliwanag ang nangyari. Maaaring sinabi sa kanya ni Hesus na bilang kanyang asawa, may kakayahan si Adan na magpasya kung pahihintulutan niyang manatili ang pasya ni Eba o pawalang-bisa ito, at ang Panginoon ay kaagad sanang magpapatawad kay Eba.

Ating alalahanin na *hindi* sinabi ng Diyos kay Eba na sa araw na siya ay kumain nito ay mamamatay siya. Totoo na kung siya ay maghihimagsik laban kay Adan, gayundin laban sa Diyos, at tatanggihan ang kanilang pamumuno, tiyak na siya ay mamamatay. Ngunit sa pananatili niya sa ilalim ng pamumuno ni Adan, maaari sana siyang basta na lamang mapatawad.

Ang katotohanan nito ay higit pang pinatutunayan ng nangyari noon sa langit. Halos kalahati ng mga anghel ang nalinlang ni Satanas.

Pagkatapos, buong pagmamalaking itinuro ni Satanas ang kanyang mga tagasunod, na bumubuo ng **halos kalahati ng lahat ng mga anghel**, at sinabi, Ang mga ito ay kasama ko! Palalayasin Mo rin ba ang mga ito at lilikha ng gayong kalaking kawalan sa langit? *Spirit of Prophecy Vol. 1*, p. 22.2

Ngunit isang-katlo lamang ng mga anghel ang nahulog kasama ni Satanas.

Kinaladkad ng kanyang buntot ang isang-katlo ng mga bituin sa langit at inihagis ang mga ito sa lupa. Pahayag 12:4

Nang mawalan ng kasiyahan si Satanas sa langit, hindi niya iniharap ang kanyang hinaing sa Diyos at kay Kristo; sa halip, nagpunta siya sa mga anghel na naniniwalang siya ay perpekto at ipinakita sa kanila na hindi makatarungan ang ginawa ng Diyos sa pagpili kay Kristo kaysa sa kanya. **Ang bunga ng maling paglalarawang ito ay dahil sa kanilang pakikiramay sa kanya, isang-katlo ng mga anghel ang nawala ang kanilang kawalang-**

kasalanan, ang kanilang mataas na kalagayan, at ang kanilang maligayang tahanan. *Testimonies for the Church Vol. 5, p. 291.1*

Nangangahulugan ito na humigit-kumulang 15% ng mga anghel ang nagbalik sa Diyos. Malaya silang pinatawad sa kanilang pagtalikod at kawalan ng katapatan sa Diyos. Nalulugod ang ating Ama sa awa, at iniibig Niya ang Kanyang mga anak; hindi Niya ninanais na may sinuman ang mapahamak.

Maaaring malayang napatawad si Eba at naibalik sa ganap na kagalakan. Ngunit nakalulungkot na itinuring ni Adan na wala nang pag-asa ang kalagayan ni Eba. Nangatuwiran siya *ayon sa sarili niyang pag-iisip* na kailangan itong mamatay. Hindi siya kailanman humingi sa Diyos ng paglilinaw tungkol sa tunay na kahulugan ng pahayag na, “sa araw na ikaw ay kumain nito, ikaw ay mamamatay.” Ipinalagay ni Adan na ito ay isang banta tungkol sa gagawin ng Diyos sa kanila, sa halip na isang mapagmahal na babala tungkol sa mangyayari sa kanilang sarili kung kakain sila ng bunga ng puno.

Kung hindi kailanman sinuway nina Adan at Eba ang kanilang Tagapaglikha, at nanatili sila sa landas ng ganap na katuwiran, maaari nilang makilala at maunawaan ang Diyos. Ngunit nang pakinggan nila ang tinig ng manunukso at nagkasala laban sa Diyos, nawala sa kanila ang liwanag ng mga kasuotan ng makalangit na kawalang-kasalanan; **at sa pagkawala ng mga kasuotang iyon ng kawalang-kasalanan, binalot nila ang kanilang sarili ng madilim na kasuotan ng kamangmangan tungkol sa Diyos.** Ang malinaw at ganap na liwanag na dati nang nakapaligid sa kanila ay nagbibigay-liwanag sa lahat ng kanilang nilalapitan; ngunit nang mawala sa kanila ang makalangit na liwanag na iyon, ang mga inapo ni Adan ay hindi na kayang makita ang karakter ng Diyos sa Kanyang mga nilikhang gawa. *The Review and Herald*, November 8, 1898, par. 3

Tila hindi naisip ni Adan ang posibilidad ng kapatawaran. Ang kanyang limitadong kaalaman tungkol sa karakter ng Diyos ang nagdulot sa kanya upang ipalagay na wawasakin ng kanilang Ama si

Eba. Pinagtibay ni Adan ang kanyang maling pagkaunawa sa karakter ng Diyos nang kainin niya ang bunga. Naniniwala siya na ang Diyos ay mahigpit at mapaghanap, na walang awa o kapatawaran. Kung iba ang kanyang naging pananaw, sana ay humingi siya ng awa. Gaya ni Satanas, hindi kailanman sinubukan ni Adan ang mapagpatawad na pag-ibig ng Diyos bago siya nahulog sa kasalanan.

Ipinahayag ni Satanas na ang Diyos ay walang nalalaman tungkol sa pagtangi sa sarili, awa, at pag-ibig, kundi Siya ay mahigpit, mapaghanap, at walang pagpapatawad. **Hindi kailanman inisip ranasin ni Satanas ang mapagpatawad na pag-ibig ng Diyos**, sapagkat hindi siya kailanman nagpakita ng tunay na pagsisisi. Ang kanyang paglalarawan tungkol sa Diyos ay mali; siya ay isang bulaang saksi, isang tagapagsumbong laban kay Kristo, at isang tagapagsumbong laban sa lahat ng tumatalikod sa pamatok ni Satanas at muling nagbabalik upang kusang-loob na maglingkod at sumunod sa Diyos ng langit. *The Review and Herald*, March 9, 1897, par. 3

Kung sana ay nagtanong si Adan sa Diyos kung ano ang dapat niyang gawin, sa halip na siya mismo ang magpasya. Kaylaki sana ng maaaring naging pagkakaiba ng mga pangyayari!

Ang pag-ibig, pasasalamat, at katapatan sa Tagapaglikha—lahat ng ito ay nanaig sa pag-ibig niya kay Eba. Siya ay bahagi ng kanyang sarili, at hindi niya kayang tiisin ang pag-iisip ng pagkakahiwalay sa kanya. Hindi niya naunawaan na ang parehong Walang Hanggang Kapangyarihan na mula sa alabok ng lupa ay lumikha sa kanya bilang isang buhay at magandang nilalang, at sa pag-ibig ay nagbigay sa kanya ng isang kasama, ay makapagbibigay rin ng kapalit para sa kanya. Nagpasiya siyang makibahagi sa kapalaran ni Eba; kung kailangan nitong mamatay, mamamatay rin siya kasama niya. *Patriarchs and Prophets*, p. 56.2

Kapag binabasa natin na ang Tagapaglikha ay “makapagbibigay ng kanyang kapalit,” madaling maunawaan na ang ibig sabihin nito ay maaaring palitan ng Diyos si Eba. Maaaring ilapat ang ganitong

kahulugan, ngunit ang ganitong pananaw ay may kaakibat na panganib na mabawasan ang pagpapahalaga sa ugnayan ng pag-aasawa. Ang ganitong kaisipan ay maaaring magturo na ang mga asawa ay napapalitan lamang at na ang ikalawang pag-aasawa ay isang pangkaraniwang bagay. Gagawin ng Ama at ng Anak ang lahat ng kanilang makakaya upang iligtas si Eba; hindi nila siya itatakwil na parang isang walang kabuluhang bagay. Huwag nawang mangyari iyon! Kung si Eba ay naging ganap na matigas sa kanyang paghihimagsik, tunay na maaaring magbigay ang Diyos ng kapalit para sa kanya. Ngunit ang kahulugan ng “magbigay ng kanyang kapalit” ayon sa pag-ibig na agape ay ang paglalagay ng Diyos sa pinakamalalim na bahagi ng pagmamahal ni Adan, ang lugar na dati nang inookupa ni Eba. Ang Diyos ang magbibigay ng kapalit sa ugnayan. Ang Diyos ang magiging una, at si Eba ang magiging ikalawa. Inilagay ni Adan ang kanyang pagmamahal kay Eba nang higit kaysa sa kanyang Tagapaglikha. Sa pamamagitan ni Kristo, ang Ama ang dapat sana ang pumuno sa lugar na ibinigay ni Adan kay Eba. At kung ginawa ni Adan ang Diyos na una sa kanyang puso, hindi sana niya pinili ang landas ng kamatayan. Ngunit ang Diyos ay hindi namimilit. Hindi Niya maaaring gamitin ang salitang *dapat*, kundi ang salitang *maaari*. May malayang kalooban si Adan upang pumili. Sa paggawa ng tamang pagpili, magpapatuloy sana si Adan na maging daluyan ng pagpapala para kay Eba, at maaari sana niya itong tulungan na bumalik sa katotohanan at mapalaya mula sa panlilinlang. Ngunit nang kainin ni Adan ang bunga, ang kanilang kapalaran ay natatakan na.

Mapapansin natin na sinasabi ng Kasulatan na ang kasalanan ay pumasok sa sanlibutan sa pamamagitan ng isang tao (Roma 5:12), hindi sa pamamagitan ng isang babae. Ang mga kaisipan at mga ginawa ni Adan ang naging kasalanan. Lumapit si Eba kay Adan na nakasuot pa rin ng kasuotan ng liwanag. Hindi pa niya lubusang naitatak ang kanyang sarili sa isang maling landas laban sa Diyos, bagama’t siya ay nasa malaking panganib.

Kailangan nating pag-aralan nang mas malalim ang likas na katangian ng kasalanang ginawa ni Adan. Sa unang tingin, makikita natin na kinain ni Adan ang bunga na ipinagbawal sa kanya ng Diyos na kainin. Iyon ang naging pagpapakita ng kanyang kasalanan. Ngunit ano ang mga panloob na kaisipan ng kanyang puso na dumungis sa kanyang isipan at nagdulot upang isuot niya ang “madilim na kasuotan ng kamangmangan tungkol sa Diyos”?

KABANATA 2

ANG KAHULUGAN NG KASALANAN AT KATUWIRAN

Ang Bibliya ay nagbibigay ng malinaw na kahulugan tungkol sa kasalanan:

Ang sinumang gumagawa ng kasalanan ay lumalabag din sa kautusan, sapagkat ang kasalanan ay paglabag sa kautusan. 1 Juan 3:4

Ang kasalanan ay paglabag sa kautusan o pagsuway sa batas. Ano ang kautusan?

Kaya nga, **ang kautusan ay banal**, at ang utos ay banal, makatarungan, at mabuti. Roma 7:12

Sapagkat nalalaman natin na **ang kautusan ay espirituwal**, ngunit ako ay makalaman, na ipinagbili sa ilalim ng kapangyarihan ng kasalanan. Roma 7:14

Ang aking dila ay magsasalita tungkol sa Iyong salita, sapagkat ang lahat ng **Iyong mga utos ay katuwiran**. Awit 119:172

Ang kautusan ng Panginoon *ay* sakdal... Awit 19:7

Ang Iyong katuwiran *ay* walang hanggang katuwiran, at ang **Iyong kautusan *ay* katotohanan.** Awit 119:142

Dahil ang kautusan ay banal, sakdal, at matuwid, ito ay isang paglalarawan ng Diyos mismo sa anyong nakasulat. Ito ay isang tala ng Kanyang karakter.

Ang Kanyang kautusan ay isang tala ng Kanyang sariling karakter, at ito ang pamantayan ng lahat ng uri ng karakter.... **Ang buhay ni Kristo sa lupa ay isang ganap na pagpapahayag ng kautusan ng Diyos,** at kapag ang mga nag-aangking mga anak ng Diyos ay maging katulad ni Kristo sa kanilang karakter, sila ay magiging masunurin sa mga utos ng Diyos. *Christ's Object Lessons*, p. 315.1

Ang buhay na Diyos ay nagbigay sa **Kanyang banal na kautusan ng isang tala ng Kanyang sariling karakter.** *Counsels to Parents, Teachers, and Students*, p. 365.2

Ang kautusan ng Diyos, bilang isang paghahayag ng Kanyang kalooban at isang tala ng Kanyang karakter, ay dapat manatili magpakailanman, “bilang isang tapat na saksi sa langit.” Walang isang utos ang pinawalang-bisa; walang kahit isang kudlit o maliit na bahagi nito ang nabago. Sinasabi ng mang-aawit: “Magpakailanman, O Panginoon, ang Iyong salita ay nananatili sa langit.” “Ang lahat Niyang mga utos ay tiyak. Ang mga ito ay nananatiling matatag magpakailanman.” Awit 119:89; 111:7, 8. *The Great Controversy*, p. 434.1

...na **ang kautusan ay isang tala ng mga banal na kasakdalan ng Diyos,** at ang taong hindi umiibig sa kautusan ay hindi umiibig sa ebanghelyo; sapagkat ang kautusan, gayundin ang ebanghelyo, **ay isang salamin na nagpapakita ng tunay na karakter ng Diyos.** *The Great Controversy*, p. 465.2

Dahil ang kautusan ng Diyos ay espirituwal, ang pagbabasa lamang ng titik ng kautusan ay hindi sapat upang maunawaan ang tunay na

diwa nito. Ang diwa ng kautusan ay nahahayag at nagiging ganap sa buhay ni Kristo na ipinakita sa lupa. Sa paraan ng pamumuhay ni Kristo natin nakikita ang katuwiran ng kautusan na lubos na nahayag. Samakatuwid, ang kasalanan ay anumang bagay na hindi naaayon sa buhay ni Kristo. Dahil si Kristo ang ningning ng kaluwalhatian o karakter ng Ama, nauunawaan natin na ang kasalanan ay anumang uri ng karakter na hindi naaayon sa buhay ni Kristo.

Sa pagsasaalang-alang sa lahat ng mga bagay na ito, ang kasalanan ay ang pag-uugnay sa Diyos ng mga bagay na hindi totoo, at ang pagpapakita ng maling pananaw na iyon sa salita at gawa.

Ang tanging kahulugan natin ng kasalanan ay ang ibinigay sa Salita ng Diyos; ito ay “ang paglabag sa kautusan;” **ito ay ang pagpapakita ng isang prinsipyong lumalaban sa dakilang kautusan ng pag-ibig, na siyang saligan ng pamamahala ng Diyos.** *The Great Controversy*, p. 492.2

Sinasabi ng kautusan, “Huwag kang papatay.” Samakatuwid, ang Diyos ay hindi pumapatay. Ang pagsasabi na ang Diyos ay pumapatay ay ang binhing nag-uugat sa kasalanan. Ito ay nagdadala sa isang tao upang mawalan ng pagpapahalaga sa buhay at magnanais ng kamatayan ng mga taong itinuturing niyang masama.

Ang pagsasabi na ang Diyos ay sumisira, gayong hindi kailanman ipinakita ni Kristo sa Kanyang buhay ang gayong mga gawain, ay isang bukal ng kasalanan. Ang pagsasabi na hindi magpapatawad ang Diyos kung hindi Siya hihingi ng kamatayan ay siyang saligan ng kasalanan, sapagkat ito ay hindi ipinahayag sa Sampung Utos o sa buhay ni Kristo.

Naniniwala si Adan na kailangang mamatay si Eba. Hindi siya naniwala na ang Diyos ay may sapat na awa upang magpatawad. Iniugnay niya sa Diyos ang isang bagay na hindi totoo, at ito, ayon sa kahulugan, ay kasalanan.

Ang pagsamba sa Diyos sa anumang paraan na hindi naaayon sa katotohanan ng Kanyang karakter ay pagsamba sa diyus-diyosan, at

samakatuwid ay kasalanan. Ang tanging paraan upang makilala ang Ama ay sa pamamagitan ng paghahayag ni Hesu-Kristo. Siya lamang ang daan patungo sa Ama (Juan 14:6), na nangangahulugang makikilala mo lamang ang Diyos nang may katotohanan sa pamamagitan ng iyong nakikita sa katauhan ni Hesus, na nahayag sa lupa.

Upang mamuhay ayon sa ganitong karakter, kailangan mong manahan sa iyo ang Espiritu ni Hesus. Imposibleng mamuhay na tulad ng Diyos kung wala ang Kanyang Espiritu, sapagkat ang kautusan ay espirituwal. Sa pamamagitan ng pananampalataya sa pangalan ng bugtong na Anak (na nangangahulugang naniniwala kang Siya ay isinilang mula sa Ama at ang Kanyang karakter ay walang kapinsalaan), maaari mong tanggapin ang Kanyang Espiritu. At ang Espiritung nagbibigay-buhay na ito ang magpapakita sa iyong buhay ng kautusan ng Diyos.

Ang sinumang ipinanganak ng Diyos ay hindi nagpapatuloy sa paggawa ng kasalanan, sapagkat nananatili sa kanya ang Kanyang binhi; at hindi siya maaaring mamuhay sa kasalanan, sapagkat siya ay ipinanganak ng Diyos. 1 Juan 3:9

Ang kautusan ng Diyos ay hindi isang talaan lamang ng mga tuntunin na kailangan mong pilitin ang iyong sarili na sundin gamit ang sarili mong kakayahan. Ito ay imposible. Kailangan mong manampalataya kay Hesu-Kristo bilang iyong tagapamagitan, at ang Espiritu ni Kristo ay mananahan sa iyo at magbibigay sa iyo ng katuwiran, kabanalan, at buhay. Ito ay isang libreng kaloob. Ang katuwiran ay dumarating sa pamamagitan ng isang malalim at malapit na ugnayan sa Anak ng Diyos, hindi sa pamamagitan ng pagsisikap na tuparin ang isang talaan ng mga tuntunin. Kaya nga, ang Sampung Utos ay sampung pangako ng kung ano ang gagawin ng Diyos sa iyo sa pamamagitan ng Espiritu ng Kanyang Anak.

“At anumang hingin ninyo sa Aking pangalan, iyon ang gagawin Ko, upang ang Ama ay maluwalhati sa Anak. Kung kayo ay hihingi ng anuman sa Aking pangalan, ito ay gagawin Ko.” Ang

pangakong ito ay ibinigay na may kundisyon: “Kung iniibig ninyo Ako, tuparin ninyo ang Aking mga utos.” **Ang Sampung Utos, na nagsasabing, Huwag kang, at Gawin mo, ay sampung pangako na ipinagkaloob sa atin kung tayo ay susunod sa kautusang namamahala sa sansinukob.** *The Review and Herald*, October 26, 1897, par. 4

Ang pagsunod lamang ay nagmumula sa pamamagitan ng Espiritu ni Kristo. Hindi natin maaaring gamitin ang kautusan upang makamit ang katuwiran, sapagkat ang katuwiran ay hindi nagmumula sa kautusan. Ang kautusan ay maaari lamang magpatotoo sa atin na ang Espiritu ni Kristo ay nananahan sa loob natin.

Kaya nga, sa pamamagitan ng mga gawa ng kautusan ay walang sinumang tao ang aaring-ganapin sa Kanyang paningin, sapagkat sa pamamagitan ng kautusan *ay* nakikilala ang kasalanan. Ngunit ngayon, **ang katuwiran ng Diyos na hiwalay sa kautusan ay nahayag, na pinatotohanan ng Kautusan at ng mga Propeta,** maging ang katuwiran ng Diyos na sa pamamagitan ng pananampalataya kay Hesu-Kristo ay ibinibigay sa lahat at sumasakop sa lahat ng mga sumasampalataya. Sapagkat walang pagkakaiba. Roma 3:20–22

Samakatuwid, ang buhay at katuwiran ay matatagpuan lamang kay Hesu-Kristo. Ang Kanyang pag-ibig sa Ama, ang Kanyang pagsunod sa Ama, at ang pagpapalang tinanggap Niya mula sa Ama ay ipinagkakaloob sa iyo sa pamamagitan ng Kanyang Espiritu. *Ito ang katuwiran.* Ang pag-ibig ang katuparan ng kautusan. Ito ang kaloob na ipinagkakaloob ni Kristo sa lahat ng mga nilalang; *ito ang pangunahing gawain ng Kanyang walang hanggang pagkasaserdote.*

...at sinabi sa kanya: Ganito ang sinabi ng Panginoon ng mga Hukbo: Masdan mo ang isang tao! Ang kanyang pangalan ay Sanga, at siya ay sisibol mula sa kanyang kinalalagyan, at itatayo niya ang templo ng Panginoon. Oo, itatayo niya ang templo ng Panginoon, at tatanggap siya ng karangalan; siya ay uupo at mamamahala sa Kanyang trono, **at siya ay magiging saserdote sa**

Kanyang trono, at magkakaroon ng payo ng kapayapaan sa pagitan nilang dalawa. Zacarias 6:12,13 YLT

Sumumpa ang Panginoon at hindi Siya magbabago, “Ikaw *ay* isang saserdote magpakailanman ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek.” Awit 110:4

Sinipi ko mula sa Young’s Literal Translation upang ipakita na naitayo na ni Kristo ang espirituwal na templo para sa Ama sa pamamagitan ng Kanyang katawan bilang templo, at Siya ay naging saserdote sa trono mula pa sa simula.

Ang ministeryo ng Anak ng Diyos sa lahat ng mga nilalang ang tanging paraan upang ang sinuman ay mapanatili mula sa kasalanan. Ang pagkasaserdote ni Kristo ay higit sa lahat isang ministeryo ng buhay at pagpapala. Ito ay walang hanggan, ito ay mahalaga, at ito ang lahat para sa atin.

Ang siyang mula pa sa pasimula, na aming narinig, na aming nakita ng aming mga mata, na aming namasdan, at nahawakan ng aming mga kamay, tungkol sa Salita ng buhay—ang buhay ay nahayag, at aming nakita, at kami ay nagpapatotoo, at ipinapahayag sa inyo ang buhay na walang hanggan na kasama ng Ama at nahayag sa amin—ang aming nakita at narinig ay ipinapahayag namin sa inyo, upang kayo rin ay magkaroon ng pakikisama sa amin; at tunay na ang aming pakikisama *ay* sa Ama at sa Kanyang Anak na si Hesu-Kristo. At isinusulat namin ang mga bagay na ito upang ang inyong kagalakan ay maging ganap.
1 Juan 1:1–4

Si Kristo ang walang hanggang tagapamagitan sa pagitan ng Diyos at ng Kanyang mga nilalang. Siya ang karunungan ng Diyos.

KABANATA 3

ANG KARUNUNGAN NG DIYOS

Ang mahalagang prinsipyo ng lahat ng mga nilalang ay na tayo ay nilikha upang maging katulad ng ating sinasamba at hinahangaan.

Ngunit tayong lahat, na walang takip ang mukha at tumitingin na parang sa isang salamin sa kaluwalhatian ng Panginoon, ay binabago upang maging kawangis ng parehong larawan, mula sa kaluwalhatian tungo sa kaluwalhatian, sa pamamagitan ng Espiritu ng Panginoon. 2 Corinto 3:18

Ang taong pinakamalakas nating hinahangaan ang siyang pinakamadalas nating tularan at hangaring maging katulad. Dinisenyo tayo ng Diyos sa ganitong paraan dahil nilikha Niya tayong lahat na may mga mirror neuron o mga neuron na tumutulong sa paggaya at pagtulad.¹ Ang mga neuron na ito ay tumutulong sa atin na gayahin at kopyahin ang mga taong ating iginagalang at tinitingala. Mahalaga ang mga mirror neuron upang magkaroon ang isang tao ng pakikiramay at pag-unawa sa iba. Kaya naman, mahalaga ang mga ito sa isang kahariang nakabatay sa ugnayan, sapagkat kung walang

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Mirror_neuron

pakikiramay o pag-iisip sa kapakanan ng iba, hindi magtatagal ang mga relasyon.

May isang napakahalagang suliranin na namagitan sa Diyos at sa kakayahan Niyang lumikha ng mga nilalang ayon sa Kanyang larawan. Dahil ang Diyos lamang ang may walang-kamatayang kalikasan (1 Timoteo 6:16), ang lahat ng nilalang ay umaasa sa Kanya upang mabuhay. Paano makalilikha ang Diyos, na hindi umaasa kaninuman, ng mga nilalang na ayon sa Kanyang larawan ngunit ganap na umaasa sa Kanya? Ang Espiritu ng Isa na umiiral sa Kanyang sarili ay hindi maaaring manahan nang tuwiran sa mga nilalang, sapagkat ang kailangan natin ay isang espiritung ganap na umaasa sa Diyos, hindi isang espiritung hindi umaasa kaninuman! Kung direkta tayong iinom mula sa tubig na buhay ng Ama, ito ay magiging mapait para sa atin at tayo ay mamamatay, sapagkat hahangarin nating maging katulad mismo ng Ama: umiiral sa sarili at hindi umaasa kaninuman.

Kinailangan ng sangnilikha ang isang Tagapamagitan sa pagitan nila at ng Diyos upang sila ay umiral, mabuhay, at umunlad. Kinailangang magkaroon ng Isa na ganap na banal tulad ng Diyos, ngunit lubos na nagpapasakop at sumusunod sa Kanya. Ang tagapamagitan na ito ang magbibigay sa atin ng matibay na saligan kung paano mamuhay sa pagpapasakop sa Ama.

Nang iluwal ng Diyos ang Kanyang Anak ayon sa Kanyang sariling larawan, saka Niya nalikha ang mga nilalang ayon sa larawan ng Kanyang Anak. Ang Anak ng Diyos ang pasimula ng daan ng Diyos (Kawikaan 8:22). Siya ang Batong natibag mula sa bundok (Daniel 2:45). Siya ay ganap na nagpapasakop sa Ama, habang taglay din Niya ang buong kapuspusan ng pagka-Diyos na nananahan sa Kanya (Colosas 2:9).

Noong araw na nagmula si Kristo sa Ama, sinabi ng Diyos sa Kanya, "Ikaw ang Aking minamahal na Anak na lubos Kong kinalulugdan. Sa araw na ito ay ipinanganak Kita." Ipinaalala ito ng Diyos kay Hesus

noong Siya ay bautismuhan at dumating sa lupa, nang si Kristo ay naging Anak ng Diyos “sa isang bagong kahulugan.”

At narito, isang tinig mula sa langit ang nagsabi: ito ang Aking minamahal na Anak, na lubos Kong kinalulugdan. Mateo 3:17
Tyndale

Bagaman Siya ay naging Anak ng tao, Siya rin ay naging Anak ng Diyos **sa isang bagong kahulugan**. Kaya't Siya ay namuhay sa ating sanlibutan — bilang Anak ng Diyos, ngunit sa pamamagitan ng Kanyang kapanganakan ay naging kabahagi rin ng sangkatauhan. *Selected Messages Vol. 1*, p. 226.2

Ang kaluguran ng Diyos sa Kanyang Anak ang siyang saligan ng buong sansinukob. Ang Anak ng Diyos ang naghahatid sa lahat ng nilalang ng mapagmahal na kalugurang ito ng Kanyang Ama. Ito ang bagong alak na nagpapasaya sa puso (Mga Hukom 9:12–13; Awit 104:15). Sa pamamagitan ng Espiritu ni Kristo, maaari nating malasap ang kaluguran ng Ama at magkaroon ng katiyakan na tayo ay minamahal Niya. Ang katas ng ubas ang nagbibigay-buhay. Ito ang dugong sumasagisag na ginagamit ni Kristo upang linisin ang Kanyang mga kasuotang saserdotal, at ito rin ang Kanyang ipinagkakaloob sa atin bilang bahagi ng Kanyang ministeryo mula pa sa walang hanggan:

Hindi mawawala ang setro sa Juda, ni ang tungkod ng tagapamahala mula sa kanyang angkan, hanggang sa dumating ang Shilo; at sa Kanya susunod ang mga bayan. Itatali Niya ang Kanyang asno sa puno ng ubas, at ang bisiro ng Kanyang asno sa pinakamainam na puno ng ubas, **hinugasan Niya ang Kanyang mga kasuotan sa alak, at ang Kanyang mga damit sa katas ng ubas**. Genesis 49:10–11

Ginawa ng Ama na kapantay Niya ang Anak. Ipinagkaloob Niya sa Kanya ang lahat ng Kanyang tinataglay, at higit sa lahat ng mga kaloob na ibinigay Niya sa Kanyang Anak, ibinuhos Niya sa Kanya ang buong kapuspusan ng Kanyang agape na pag-ibig.

Sapagkat kung paanong ang Ama ay may buhay sa Kanyang sarili, gayundin ay ipinagkaloob Niya sa Anak na magkaroon ng buhay sa Kanyang sarili. Juan 5:26

Iniibig ng Ama [agape] ang Anak, at ibinigay Niya sa Kanyang kamay ang lahat ng mga bagay. Juan 3:35

Si Hesus ay nananahan sa sinapupunan ng Ama (Juan 1:18). Sinasamba Niya ang Kanyang Ama bilang Kanyang Diyos; lubos Niyang dinarangal at minamahal ang Kanyang Ama, at puspos Siya ng pasasalamat sa lahat ng Kanyang tinanggap mula sa Kanya. Sa Kanyang sariling malayang kalooban, pinarangalan ni Kristo ang Kanyang Ama sa lahat ng bagay. Pinipili ni Kristo na huwag gumawa ng anumang hiwalay sa Kanya o magsalita ng anumang salungat sa kalooban ng Kanyang Ama (Juan 5:19, 20, 30).

Ang Anak ng Diyos ang ganap na huwaran para sa lahat ng mga nilalang na nabubuhay sa Kaharian ng Ama. Si Hesus ang Diyos ng lahat ng nagpapasakop sa Ama, kaya Siya ang pinagmulan at tagapagpasakdal ng pananampalataya (Hebreo 12:2²). Siya ang buhay na walang hanggan, sapagkat walang sinuman ang maaaring magkaroon ng buhay kung wala ang Espiritu ni Kristo na nananahan sa kanya. Siya lamang ang daan patungo sa Ama, ang pinagmumulan ng lahat ng buhay (Juan 14:6).

Sa pagbubulay-bulay tungkol sa minamahal na Anak na ito, ang aking puso ay napupuno ng kagalakan. Hindi ko kayang ilarawan sa mga salita kung ano ang kahulugan Niya sa akin nang personal. Ang aking pinakamataas na hangarin ay ang parangalan Siya sa lahat ng panahon, na huwag magsalita ng sarili kong mga salita ni magkaroon ng anumang hangarin na hiwalay sa Kanyang kalooban. Nais kong maging para sa Kanya ang katulad ng Kanyang pagiging para sa Ama,

² Sinasabi ng King James Version at New King James Version na si Kristo ang may-akda at tagapagpasakdal ng ating pananampalataya. Ngunit sa tekstong Griyego, hindi matatagpuan ang salitang “ating,” kaya ang talata ay nagsasaad na si Kristo ang may-akda ng pananampalataya.

na maging kawangis Niya at magbigay-luwalhati sa Kanya, sa ikaluluwalhati ng Diyos Ama.

Si Kristo lamang ang tanging nilalang sa buong sansinukob na maaaring tumingin nang tuwiran sa Ama at manatiling buhay. Ang lahat ng nilalang ay kailangang tumanggap ng Espiritu ng Diyos na nagbibigay-buhay sa pamamagitan ng pamamagitan ng Kanyang Anak, upang matutuhan nila kung paano mamuhay sa pagpapasakop sa Ama at maranasan ang ganap na katiyakan na sila ay iniibig ng Ama, gaya ng Kanyang pag-ibig sa Kanyang Anak.

Kung paanong inihulog ni Moises ang isang punongkahoy sa mapapait na tubig ng Mara upang maging matamis ang mga ito (Exodo 15:25), gayundin ay inilagay ng Ama ang isang punongkahoy sa tubig na umaagos mula sa trono ng Diyos upang ito ay maging matamis, upang ang buong sangnilikha ay makainom nito at magkaroon ng buhay.

At ipinakita niya sa akin ang isang dalisay na ilog ng tubig ng buhay, na malinaw na gaya ng kristal, na umaagos mula sa trono ng Diyos at ng Kordero. Sa gitna ng lansangan nito, at sa magkabilang panig ng ilog, naroon ang punongkahoy ng buhay na namumunga ng labindalawang uri ng bunga. Bawat buwan ay nagbubunga ito, at ang mga dahon ng punongkahoy *ay* para sa kagalingan ng mga bansa. Pahayag 22:1-2

Si Kristo ay kinakatawan ng Punongkahoy ng Buhay.

Si Hesus ang pinagmumulan ng kapangyarihan, ang bukal ng buhay. Dinadala Niya tayo sa Kanyang salita, at mula sa Punongkahoy ng Buhay ay inihaharap Niya sa atin ang mga dahon para sa pagpapagaling ng mga kaluluwang may karamdaman dahil sa kasalanan. Inaakay Niya tayo patungo sa trono ng Diyos, at inilagay sa ating mga labi ang isang panalangin na nagdadala sa atin sa malapit na pakikipag-ugnayan sa Kanya. Para sa ating kapakanan, pinakikilos Niya ang makapangyarihang mga gawain ng langit. Sa bawat hakbang ng

ating paglalakbay, nararanasan natin ang Kanyang buhay na kapangyarihan. *The Acts of the Apostles*, p. 478.2

Ito ang dahilan kung bakit si Kristo ang “buhay na walang hanggan na kasama ng Ama at nahayag sa atin” (1 Juan 1:2). Ito rin ang dahilan kung bakit “ang pamamahala ay nasa Kanyang balikat” (Isaias 9:6). Si Kristo ang karunungan ng Diyos na nagbibigay-kakayahan sa buong sangnilikha upang “mabuhay, kumilos, at magkaroon ng pagkatao” (Mga Gawa 17:28).

...ngunit sa mga tinawag, maging mga Judio man o mga Griyego, si Kristo ang kapangyarihan ng Diyos at ang karunungan ng Diyos. 1 Corinto 1:24

Ganito inilarawan ni Solomon ang karunungan ng Diyos.

“Ang Panginoon ay nagtataglay sa akin sa pasimula ng Kanyang gawain, bago pa man ang Kanyang mga gawa noong unang panahon. Ako ay itinatag mula pa sa walang hanggan, mula sa pasimula, bago pa man magkaroon ng lupa. Nang wala pa ang mga kalaliman, ako ay iniluwal; nang wala pa ang mga bukal na umaapaw sa tubig. Bago pa man maitatag ang mga bundok, bago pa ang mga burol, ako ay iniluwal;” Kawikaan 8:22–25

Makikita natin sa pasimula ng daan ng Diyos na iniluwal ng Diyos ang Kanyang karunungan sa katauhan ng Kanyang Anak, sapagkat naging matalino ang Ama sa pagtatatag ng Kanyang kaharian sa *pamamagitan* ng Kanyang Anak. Pinagtibay ng Espiritu ng Propesiya ang kaugnayang ito sa pagitan ng karunungan at ni Kristo, gaya ng sumusunod:

At ipinapahayag ng Anak ng Diyos ang tungkol sa Kanyang sarili: “Ang Panginoon ay nagtataglay sa akin sa pasimula ng Kanyang gawain, bago pa man ang Kanyang mga gawa noong unang panahon. Ako ay itinatag mula pa sa walang hanggan.... Nang itinatag Niya ang mga saligan ng lupa: naroon ako sa Kanyang tabi, tulad ng isang inaaruga kasama Niya: at ako ang Kanyang kagalakan sa bawat araw, na palaging nagagalak sa

Kanyang harapan.” Kawikaan 8:22–30. *Patriarchs and Prophets*, p. 34.1

Napakadakila ng karunungan ng ating Ama sa paglalaan Niya ng paraan upang manatili tayong nakakaugnay sa Kanya sa pamamagitan ng ministeryo ng pagkasaserdote ng Kanyang Anak. Tinitingnan natin ang Ama sa pamamagitan ng Kanyang Anak na nagpapasakop at masunurin.

Ang Anak ng Diyos ay naging at mananatiling saserdote ng Diyos magpakailanman. Sinasabi sa atin ni Pablo nang malinaw kung kailan naging ating Dakilang Saserdote ang Kanyang Anak:

At walang sinumang kumukuha ng karangalang ito para sa kanyang sarili, kundi ang tinawag ng Diyos, tulad ni Aaron. Gayundin naman, **hindi niluwalhati ni Kristo ang Kanyang sarili upang maging Dakilang Saserdote, kundi ang nagsabi sa Kanya: “Ikaw ang Aking Anak, sa araw na ito ay ipinanganak Kita.”** Gaya rin ng *Kanyang sinabi* sa ibang bahagi: “Ikaw ay isang saserdote magpakailanman ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek.” Hebreo 5:4–6

Inihambing ni Pablo ang pagtawag kay Aaron bilang isang saserdote sa pagtawag kay Kristo bilang saserdote. Tinawag si Hesus upang maging saserdote noong sandaling sinabi sa Kanya ng Diyos, “Ikaw ang Aking Anak, sa araw na ito ay ipinanganak Kita.”

Ang nakararaming mga nag-aaral ng Bibliya sa Kristiyanismo ay naniniwala na ang pagtawag na ito ay naganap noong si Kristo ay umakyat muli sa langit pagkatapos ng Kanyang pagpapako sa krus, nang muling ipahayag ng Diyos ang pahayag na si Kristo ay Kanyang bugtong na Anak.

Ang Anak ang nagpapakita ng sariling kaluwalhatian ng Diyos at nagpapahayag ng tunay na karakter ng Diyos, at pinananatili Niya ang lahat ng bagay sa pamamagitan ng makapangyarihang salita ng Kanyang utos. Nang nalinis na Niya tayo mula sa ating mga kasalanan, Siya ay naupo sa lugar ng karangalan sa kanan ng

dakilang Diyos sa langit. Ipinapakita nito na ang Anak ay higit na dakila kaysa sa mga anghel, kung paanong ang pangalang ibinigay sa Kanya ng Diyos ay higit na dakila kaysa sa kanilang mga pangalan. Sapagkat kailanman ay hindi sinabi ng Diyos sa sinumang anghel ang sinabi Niya kay Hesus: “Ikaw ang Aking Anak. Sa araw na ito ay naging Ama Mo Ako.” Sinabi rin ng Diyos, “Ako ang magiging Kanyang Ama, at Siya ang magiging Aking Anak.” Hebreo 1:3–5 NLT

Ngunit gaya ng ating ipinakita, si Kristo ay iniluwal mula sa Ama noong walang hanggan. Si Kristo ay naging saserdote na sa Kanyang trono noong panahon pa ng kapayapaan na ipinagkasundo, na naganap kaagad pagkatapos ng paglikha sa mundong ito, noong panahon ng pagbagsak ng tao. Malinaw at magandang ipinahayag ni Ellen White ang kautusan ng buhay para sa sansinukob sa pamamagitan ng ministeryo ni Kristo.

Sa pagtingin kay Hesus, nakikita natin na ang kaluwalhatian ng ating Diyos ay ang magbigay. Sinabi ni Kristo; “Wala Akong magagawa mula sa Aking sarili, ang buhay na Ama ang nagsugo sa Akin, at Ako ay nabubuhay dahil sa Ama.” “Hindi Ko hinahanap ang Aking sariling kaluwalhatian, kundi ang kaluwalhatian Niya na nagsugo sa Akin.” Juan 8:28; 6:57; 8:50; 7:18. Sa mga salitang ito ay ipinapakita ang dakilang prinsipyong siyang kautusan ng buhay para sa buong sansinukob. **Ang lahat ng bagay ay tinanggap ni Kristo mula sa Diyos, ngunit tinanggap Niya ang mga ito upang ibigay naman sa iba. Gayundin sa mga hukuman ng langit, sa Kanyang ministeryo para sa lahat ng nilalang; sa pamamagitan ng minamahal na Anak, ang buhay ng Ama ay umaagos patungo sa lahat; at sa pamamagitan ng Anak, ito ay muling bumabalik sa Ama sa anyo ng papuri at masayang paglilingkod, isang agos ng pag-ibig patungo sa dakilang Pinagmumulan ng lahat.** Sa ganitong paraan, sa pamamagitan ni Kristo, ang daloy ng kabutihang-loob ay nagiging ganap, na nagpapakita ng karakter ng dakilang Tagapagbigay, ang kautusan ng buhay. *The Desire of Ages*, p. 21.2

Nililimitahan ng mundong Kristiyano ang ministeryo ng pagkasaserdote ni Kristo sa pagharap lamang sa kasalanan, ngunit ang pagkasaserdote ni Kristo ay una at higit sa lahat ay ang pagbibigay ng buhay, katuwiran, at pagpapala. Pangalawa lamang nito hinaharap ang kasalanan at kamatayan.

Pinatutunayan ito ng katotohanang sa ministeryo ni Melchizedek kay Abraham ay walang binanggit tungkol sa dugo o hain; ang tanging binanggit ay tinapay, alak, at isang pagpapala.

At si Melchizedek, hari ng Salem, ay **nagdala ng tinapay at alak**; siya ay saserdote ng Kataas-taasang Diyos. **At pinaggpala niya si Abram** at sinabi: “Pagpalain si Abram ng Kataas-taasang Diyos, ang May-ari ng langit at lupa; at purihin ang Kataas-taasang Diyos, na nagbigay sa iyong mga kamay ng iyong mga kaaway.” At binigyan siya ni Abram ng ikapu mula sa lahat. Genesis 14:18-20

Si Kristo ay isang saserdote ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek, at si Melchizedek ay naglingkod sa pamamagitan ng tinapay, alak, at pagpapala. Totoo na maaari nating makita sa mga sagisag ng tinapay at alak ang hain ni Kristo, at tatalakayin natin ito sa mga susunod na kabanata. Ngunit mahalagang tandaan na walang inialay na dugo ng hayop, tao, o ng isang banal na tao bilang hain ni Melchizedek, at hindi rin niya itinuro kay Abraham na maghandog ng haing may dugo. Ipinamahagi ni Melchizedek ang dugo ng ubas sa pamamagitan ng alak.

Maraming katanungan ang lumilitaw kapag ang pagkasaserdote ni Kristo ay tinitingnan sa ganitong pananaw. Ngunit bago natin ito higit pang pag-aralan, kailangan muna nating balikan ang kuwento ng digmaan sa langit noong nagkasala si Satanas laban sa Diyos, at kung paano nito naapektuhan ang pagkaunawa ng tao tungkol sa katarungan.

KABANATA 4

ANG BAWAT KASALANAN AY DAPAT PARUSAHAN GIIT NI SATANAS

Nagsimulang maghinanakit si Lucifer sa katotohanang kailangan niyang lumapit sa Ama sa pamamagitan ng Anak ng Diyos. Naging mainggitin siya sa katayuan ni kristo at nagsimula niyang makalimutan na ang kanyang pag-iral at kasaganaan ay nakasalalay sa Anak ng Diyos.

Ang tanging lugar sa buong sansinukob kung saan matatagpuan ang espiritu ng pagpapasakop at pagsunod ay nasa puso ng Anak ng Diyos. Ang pagtanggì sa Kanya ay nangangahulugan ng pagputol sa lahat ng daan patungo sa Ama. Imposibleng lumapit sa Ama sa anumang kalagayan maliban sa may pasasalamat, pagpapakumbaba, at pagsunod. Ang paglapit sa Diyos sa ibang paraan ay pagtanggì sa tunay na pagkakakilanlan ng Diyos. Higit pa rito, ang paglapit sa Diyos nang hiwalay sa katauhan ni kristo ay awtomatikong nagbabago sa pagkakakilanlan ng taong lumalapit sa trono.

Ang pagkakakilanlan ng Anak ng Diyos bilang Isa na lubos na nagpapasakop at nagpapasalamat sa Kanyang Ama ay isang walang hanggang paalala na ang lahat ng buhay ay nagmumula sa Ama, at na tayong lahat ay kailangang kilalanin ang katotohanang ito at malayang piliing mamuhay sa ilalim ng Kanyang kapamahalaan. Ang Anak ng Diyos lamang ang tanging pananggalang laban sa kamatayan. Kailangan nating magkaroon ng Kanyang Espiritu na nananahan sa atin upang tayo ay mabuhay.

Unti-unti, sinimulang pagyamanin ni Lucifer ang pagnanais na itaas ang kanyang sarili. Sinasabi ng Kasulatan, “Ang iyong puso ay nagmataas dahil sa iyong kagandahan; **sinira mo ang iyong karunungan dahil sa iyong kariktan.**” Ezekiel 28:17. “Sinabi mo sa iyong puso, ... Itataas ko ang aking trono nang higit sa mga bituin ng Diyos.... Ako’y magiging gaya ng Kataas-taasan.” Isaias 14:13–14. **Bagaman ang lahat ng kanyang kaluwalhatian ay nagmula sa Diyos, ang makapangyarihang anghel na ito ay nagsimulang ituring ito bilang pag-aari niya mismo.** Hindi siya nasiyahan sa kanyang katayuan, bagaman siya ay pinarangalan nang higit sa ibang mga nilalang sa langit. Naglakas-loob siyang hangarin ang pagsamba at parangal na tanging sa Maylalang lamang nararapat. Sa halip na hangarin na ang Diyos ang maging pinakamataas sa pagmamahal at katapatan ng lahat ng nilalang, ang kanyang layunin ay makuha ang kanilang paglilingkod at katapatan para sa kanyang sarili. At **dahil inasam niya ang kaluwalhatian ng ipinagkaloob ng walang hanggang Ama sa Kanyang Anak, ang pinunong ito ng mga anghel ay naghangad ng kapangyarihang tanging kay Kristo lamang nararapat.** *Patriarchs and Prophets*, p. 35.2

Ang lahat ng karunungan ni Lucifer ay nagmula sa Anak ng Diyos. Ang karunungan ni Kristo ay noon pa man at patuloy na matatagpuan sa Kanyang pasasalamat sa Kanyang Ama para sa lahat ng Kanyang tinataglay. Sinira ni Lucifer ang karunungan ito nang piliin niyang isipin na ang lahat ng mayroon siya ay nagmula sa kanyang sarili.

Ang mataas na karangalang ipinagkaloob kay Lucifer ay hindi niya pinahalagahan bilang isang natatanging kaloob mula sa Diyos, kaya hindi ito nagbunga ng pasasalamat sa kanyang Maylalang. Ipinagmalaki niya ang kanyang kaningningan at mataas na kalagayan, at hinangad niyang maging kapantay ng Diyos. *Patriarchs and Prophets*, p. 37

Sa halip na kilalanin ang Anak ng Diyos bilang tagapagtiyak ng kaniyang buhay, itinuring ni Satanang si Kristo bilang banta sa kaniyang mga karapatan at kalayaan. Ang landas na kaniyang pinili ay tila tama sa kaniyang sariling paningin, ngunit sa katotohanan, iyon ang landas na humahantong sa kamatayan.

Sapagkat sinabi mo sa iyong sarili, “Ako ay aakyat sa langit at itatatag ang aking trono sa itaas ng mga bituin ng Diyos. Uupo ako bilang naghahari sa bundok ng mga diyos, sa malayong hilaga. Aakyat ako sa pinakamataas na kalangitan at magiging tulad ng Kataas-taasan.” Ngunit sa halip, ibababa ka sa daigdig ng mga patay, sa pinakamalalim nitong kalaliman. Isaias 14:13–15
NLT

Naranasan ni Satanang ang pag-ibig, kabutihan, at kagandahang-loob ng Ama at ng Kaniyang Anak. Alam niya na ang kanilang likas na karakter ay pag-ibig na handang magsakripisyo para sa iba. Gayunman, sa kabila ng lahat ng ito, pinili niyang tahakin ang landas ng kasinungalingan at panlilinlang.

Higit kaysa sa alinmang nilalang, si [Satanang] ang pinagkalooban ng malinaw na kapahayagan tungkol sa pag-ibig ng Diyos. Lubos niyang naunawaan ang karakter ng Diyos at nakilala ang Kaniyang kabutihan. Gayunman, pinili pa rin niyang sundin ang sarili niyang makasarili at mapagsariling kalooban. *The Desire of Ages*, p. 761.5

Sa pagpili ni Satanang sa landas ng kamatayan, siya ang naging pinagmulan ng kamatayan. Ang lahat ng taglay ng Anak ng Diyos ay inangkin niya para sa kaniyang sarili, at ang lahat ng nasa kaniyang sarili ay ibinintang niya sa Anak ng Diyos. Dito natin makikita ang

pinagmulan ng sikolohikal na projection o pagbibintang sa iba ng sariling mga pagkukulang at hangarin. Upang takasan ang hatol ng kaniyang budhi, inisip niya ang kaniyang kalagayan at ang kay Kristo ay nagkapalit.

Sa pamamagitan ng mapanlinlang na mga pahiwatig, **ipinamukha ni Lucifer na si Kristo ang umagaw sa katungkulang nararapat para sa kaniya.** Dahil dito, naitanim niya ang mga binhi ng pag-aalinlangan sa isipan ng marami sa mga anghel. *The Review and Herald*, February 4, 1909, par. 1

Makikita natin na ang ganito ring paraan ng pag-iisip ang sinunod ni Satanas nang si Kristo ay narito sa lupa.

Noong unang nagharap sa labanan si Satanas at ang Anak ng Diyos, si Kristo ang pinuno ng mga hukbo ng langit; samantalang si Satanas, na nanguna sa paghihimagsik sa langit, ay pinalayas. Ngayon ay waring nagkapalit ang kanilang kalagayan, at sinamantala ni Satanas ang inaakala niyang kalamangan. Sinabi niyang ang isa sa pinakamakapangyarihang mga anghel ay pinalayas mula sa langit. **Ang anyo ni Hesus, ayon sa kaniya, ay waring nagpapatunay na Siya ang anghel na iyon na bumagsak, pinabayaan ng Diyos at tinalikuran ng tao.** *The Desire of Ages*, p. 119.2

Ang Anak ng Diyos ay may buhay sa Kaniyang sarili sapagkat buong kagalakan Niyang kinilala ang Kaniyang Ama bilang pinagmumulan ng lahat ng buhay at bukal ng lahat ng kautusan.

Ang Matanda sa mga Araw ay ang Diyos Ama. Sinabi ng mang-aawit: “Bago pa nalikha ang mga bundok, bago Mo pa ginawa ang lupa at ang sanlibutan, Ikaw ay Diyos na mula sa walang hanggan hanggang sa walang hanggan.” Awit 90:2. **Siya ang pinagmumulan ng lahat ng nilalang at ang bukal ng lahat ng kautusan.** *The Great Controversy*, p. 479.2

Ang likas at hindi hiniram na buhay ng Diyos ay dumaloy kay Kristo. At yamang isinapuso ni Kristo ang kautusan ng Kaniyang Ama at

kinaluguran Niyang gawin ang Kaniyang kalooban, ang buhay na ito, na hindi hiniram at hindi nagmula sa iba, ay naging walang hanggang mana ni Kristo.

Dahil dito, inakala ni Satanang siya ang nagtataglay ng likas at hindi hiniram na buhay sa kaniyang sarili, at na si Kristo ang mapaniil, mapangontrol, at di-makatarungang pinagmumulan ng kamatayan.

Sa mas malalim na antas, batid ni Satanang siya ang may kasalanan, kaya hinatulan niya ang kaniyang sarili na karapat-dapat sa kamatayan. Ang nasa kaniyang kalooban ay nahayag sa mga salita ni Cain matapos niyang patayin si Abel. Ayon sa salin ni Luther:

Kain aber sprach zu dem HERRN: Meine Sünde ist größer, denn daß sie mir vergeben werden möge. Genesis 4:13 Luther Bible

Ngunit sinabi ni Cain sa Panginoon, "Napakalaki ng aking kasalanan upang ako ay mapatawad." Genesis 4:13 Translation of Luther Bible

Maging ang salin ng Douay-Rheims ay ganito rin ang pagkakapahayag:

At sinabi ni Cain sa Panginoon, "Ang aking kasamaan ay napakalaki upang ako ay maging karapat-dapat sa kapatawaran." Genesis 4:13 DRB

Kay Cain nahayag ang mga kaisipan ni Satanang. Ang sariling paghatol niya sa kaniyang sarili ay nagpapakita ng pagkilos ng kaniyang budhi na kumukumbinsi sa kaniya.

Hindi niya nakita kung saan siya patungo. Ngunit ginawa ang lahat ng paraang maaari lamang maisagawa ng walang hanggang pag-ibig at karunungan upang kumbinsihin siya sa kaniyang pagkakamali. Napatunayang walang sapat na dahilan ang kaniyang paghihimagsik, at ipinaunawa sa kaniya kung ano ang magiging bunga ng patuloy na pagrerebelde. **Naniwala si Lucifer na siya ang nagkamali. Nakita niya na "ang Panginoon ay matuwid sa lahat ng Kaniyang mga gawain,** at banal sa lahat ng

Kaniyang mga gawa” (Awit 145:17); na ang mga kautusan ng Diyos ay makatarungan, at na dapat niyang kilalanin ang mga ito bilang gayon sa harap ng buong kalangitan. *Patriarchs and Prophets*, p. 39.1

Upang patahimikin ang kaniyang budhi, inilagay niya kay Kristo ang lahat ng kaniyang pagkakamali at ipinataw sa Kaniya ang hatol ng kamatayan na siya mismo ang humatol na nararapat sa kaniya. Dito nagmula ang konsepto ng pagpapalit ng parusa o penal substitution. Kalaunan, muling nahayag ang mga kaisipan ni Satanas kay Caifas:

Hindi ninyo nauunawaan na mas mabuti para sa inyo na ang isang tao ay mamatay para sa mga tao kaysa mapuksa ang buong bansa. Juan 11:50 NLT

Upang harapin ang mga panlilinlang ni Satanas, tinipon ng Ama ang mga hukbo ng langit upang ipaliwanag nang malinaw ang pagkakakilanlan ng Kaniyang Anak at upang ang lahat ng nilalang ay magbigay sa Kaniya ng karangalang tulad ng ibinibigay nila sa Ama.

Tinipon ng Hari ng sansinukob ang mga hukbo ng langit sa Kaniyang harapan upang sa kanilang presensya ay ipakita ang tunay na katayuan ng Kaniyang Anak at ipahayag ang kaugnayan Niya sa lahat ng nilalang. **Ang Anak ng Diyos ay nakibahagi sa trono ng Ama, at ang kaluwalhatian ng walang hanggan at likas na Taglay ng Sariling Buhay ay pumalibot sa kanilang dalawa....** Sa harap ng nagkakatipong mga naninirahan sa langit, ipinahayag ng Hari na walang sinuman kundi si Kristo, ang Bugtong na Anak ng Diyos, ang ganap na makauunawa sa Kaniyang mga layunin, at sa Kaniya ipinagkatiwala ang pagsasagawa ng makapangyarihang mga panukala ng Kaniyang kalooban. Tinupad ng Anak ng Diyos ang kalooban ng Ama sa paglikha sa lahat ng hukbo ng langit; kaya nararapat lamang na Siya, gayundin ang Diyos, ay tanggapin ang kanilang pagsamba at katapatan. Si Kristo ay patuloy na gagamit ng kapangyarihang makalangit sa paglikha ng lupa at ng mga naninirahan dito. Ngunit sa lahat ng ito, hindi Siya maghahangad ng

kapangyarihan o kadakilaan para sa Kaniyang sarili na salungat sa panukala ng Diyos. Sa halip, itataas Niya ang kaluwalhatian ng Ama at isasagawa ang Kaniyang mga layunin ng kabutihan at pag-ibig. *Patriarchs and Prophets*, p. 36.2

Noong una, tinanggap ni Satanas ang katotohanang ito, ngunit muling bumalik ang kaniyang hangarin na mangibabaw. Dahil dito, ipinagpatuloy niya ang kaniyang balak na palitan ang lugar ng Ama at ang kaniyang sariling posisyon.

Ipinakilala ni [Satanas] ang Diyos sa maling paraan, **na para bang ang mga katangiang taglay niya mismo ay mga katangian ng Diyos**. Dumating si Kristo upang ipakita ang Ama sa Kaniyang tunay na likas na karakter. Ipinakita Niya na ang Diyos ay **hindi isang di-makatwirang hukom na handang magpataw ng mga hatol sa mga tao at nalulugod na sila ay hatulan at parusahan dahil sa kanilang masasamang gawa**. *The Signs of the Times*, November 18, 1889, par. 6

Sa pagtingin ni Satanas sa Ama nang hiwalay kay Kristo, nabago ang kaniyang pananaw at inisip niyang siya ay walang kamatayan at may sariling buhay na hindi umaasa sa iba. Ang maling paniniwalang ito ang naging dahilan upang ituring niya ang mga hinihingi ng Diyos bilang di-makatwiran, mabigat, at hindi kinakailangang mapaghigpit. Nagsimula niyang tingnan ang kaniyang sarili bilang tagapagtanggol ng buhay at kalayaan, at ang Diyos naman bilang banta sa kalayaan at sanhi ng kamatayan. Inilipat niya sa Diyos ang kaniyang sariling mga gawa, habang iniisip na ang mga ginawa ng Diyos ay nagmumula sa kaniya mismo.

Ang sariling paghatol ni Satanas sa kaniyang sarili ang naging dahilan upang isipin niyang hindi na siya maaaring patawarin sa kaniyang pagsuway. Ang kaisipang ito ang nagtulak sa kaniya na bumuo ng isang bagong anyo ng katarungan na humihingi ng kaparusahan ng kamatayan. Sinikap niyang iugnay ang ganitong katangian sa Diyos, at sa paggawa nito, pinaghiwalay niya ang awa at katarungan.

Ang kasalanan ni Lucifer ay hindi maipaliwanag. Siya ay naging taksil sa Diyos. Ang kaniyang pagdadalamhati at mga reklamo ay pumukaw ng awa sa hanay ng mga anghel, at marami ang sumang-ayon sa parehong paninindigan na pinili ni Satanas. Paano hinarap ng Panginoon at pinawalang-bisa ang mga paratang na ito?

Dahil sa mapang-akusang kapangyarihan ni Satanas, hindi itinakda ng Diyos na pakitunguhan siya ayon sa nararapat niyang tanggapin. Ang manunukso ay maglalagay ng buong pananagutan sa iba para sa kaniyang mga ginawa. Ipapakita niya na kung siya lamang sana ang pinayagang kumilos ayon sa kaniyang sariling pagpapasya, ang lahat ng pagpapakitang ito ng paghihimagsik ay naiwasan sana.

Ang mapanghatol na kapangyarihan ni Satanas ang nagtulak sa kaniya na bumuo ng isang pananaw tungkol sa katarungan na hindi naaayon sa awa. Inaangkin niyang siya ang kumakatawan sa tinig at kapangyarihan ng Diyos, at sinasabi niyang ang kaniyang mga pasya ay katarungan, dalisay, at walang pagkakamali. Dahil dito, inilagay niya ang kaniyang sarili sa luklukan ng paghatol at ipinahayag na ang kaniyang mga pasya ay hindi maaaring magkamali. Dito nahayag ang kaniyang walang habag na katarungan, isang huwad na anyo ng katarungan na kasuklam-suklam sa Diyos.

Ngunit paano malalaman ng sansinukob na si Lucifer ay hindi isang ligtas at makatarungang pinuno? Sa kanilang paningin, siya ay tila tama. Hindi nila nakikita, tulad ng nakikita ng Diyos, ang nasa ilalim ng panlabas na anyo. Hindi nila nalalaman ang mga bagay na nalalaman ng Diyos. Kung agad siyang ilalantad at ipapakita sa mga anghel na ang kaniyang paghatol ay hindi paghatol ng Diyos, na gumawa siya ng sarili niyang pamantayan at inilagay ang kaniyang sarili sa ilalim ng makatarungang pagkagalit ng Diyos, lilikha ito ng isang kalagayang kailangang maiwasan. *Letters and Manuscripts Vol. 7, Letter 16a, July 4, 1892*

Ang buong sansinukob ay naimpluwensiyahan ng huwad na sistema ng katarungan ni Satan. Ayon kay Ellen White, sa paningin ng buong sansinukob, si Satan ay tila tama.

Pinakamahirap na gawain ang ipakita nang malinaw ang mapanlinlang na kapangyarihan ni Satan. Ang kaniyang kakayahang manlinlang ay lalo pang lumakas habang ito ay kaniyang isinasagawa. Kung hindi niya kayang ipagtanggol ang kaniyang sarili, kailangan niyang magparatang upang magmukhang makatarungan at matuwid, **at upang ipakita ang Diyos na tila di-makatwiran at mapaghanap. Palihim niyang ibinulong sa mga anghel ang kaniyang kawalang-kasiyahan. Noong una, walang hayagang damdamin ng pagtutol laban sa Diyos; ngunit naitanim na ang binhi, at nasira ang pag-ibig at pagtitiwala ng mga anghel. Naputol ang matamis na pakikipag-ugnayan nila sa kanilang Diyos. Ang bawat kilos ay minamasdan; ang bawat gawain ay tinitingnan ayon sa pananaw na ipinakita ni Satan sa kanila.** Ang mga bagay na itinanim ni Satan sa isipan ng mga anghel—isang salita rito at isang salita roon—ang nagbukas ng daan para sa mahabang hanay ng mga pag-aakala at pagdududa. Sa kaniyang tusong paraan, nakakuha siya mula sa kanila ng mga pagpapahayag ng pag-aalinlangan. At nang siya ay tanungin, isinisi niya ang pananagutan sa mga taong siya mismo ang humubog. Ipinasa niya ang lahat ng kawalang-kasiyahan sa mga taong kaniyang naimpluwensiyahan. **Bilang isang may banal na tungkulin, ipinakita niya ang labis na pagnanais para sa katarungan, ngunit ito ay isang huwad na anyo ng katarungan na lubos na salungat sa pag-ibig, habag, at awa ng Diyos.** *The Review and Herald*, September 7, 1897, par. 3,4

Ang pagtatanggol ni Satan ay ang pagpapakita sa Diyos bilang isang di-makatwiran at mapaghanap na Tagapamahala. Patuloy niyang iniugnay sa Diyos ang kaniyang sariling mga karakter. Ang buong sansinukob ay nagsimulang tumingin sa Diyos ayon sa maling pananaw na nilikha ni Satan. Pagkatapos, hinamon ni Satan ang

Diyos na kung hindi Niya parurusahan ang mga gumagawa ng masama, hindi Siya magiging Diyos ng katotohanan at katarungan.

Sa simula ng malaking tunggalian, **ipinahayag ni Satanas na ang kautusan ng Diyos ay hindi maaaring sundin, na ang katarungan ay hindi maaaring pagsamahin sa awa, at na kapag nalabag ang kautusan, magiging imposible para sa makasalanang na mapatawad. Iginiit ni Satanas na ang bawat kasalanan ay dapat tumanggap ng kaparusahan;** at kung patatawarin ng Diyos ang parusa ng kasalanan, hindi Siya magiging Diyos ng katotohanan at katarungan. *The Desire of Ages*, p. 761.4

Sa huli, tatanggapin ni Satanas ang hatol na sinabi niyang dapat ipataw ng Diyos. Tatanggapin niya ang kaparusahang siya mismo ang nag-isip at nagturo. Ang sariling paghatol niya sa kaniyang sarili ay hahantong sa kaparusahang siya rin ang naniniwalang nararapat. Hinihingi niya ito; *sa kaniyang isipan*, iyon ang makatarungan para sa kaniya.

Si Satanas ay hahatulan ayon sa sarili niyang pamantayan ng katarungan. Ipinilit niya na ang bawat kasalanan ay dapat tumanggap ng kaparusahan. Sinabi niya na kung aalisin ng Diyos ang kaparusahan, hindi Siya magiging Diyos ng katotohanan o katarungan. Tatanggapin ni Satanas ang hatol na sinabi niyang dapat ipataw ng Diyos. *Manuscript Releases Vol. 12*, p. 413.1

Pag-isipan nating mabuti ang bagay na ito: Hindi ibinibigay ng Diyos kay Satanas ang nais ng Diyos para sa kaniya, kundi ibinibigay Niya kay Satanas ang mismong bagay na siya ang nagnanais.

Bumalik tayo sa simula. Makikita natin na sa ganitong kalagayan ng maling pananaw tungkol sa katarungan, tinuruan sina Adan at Eba ni Kristo at ng mga anghel sa langit.

Tinanggap nina Adan at Eba ang mga tagubilin sa pamamagitan ng tuwirang pakikipag-ugnayan sa Diyos; nakikita natin ang liwanag ng kaalaman tungkol sa Kaniyang kaluwalhatian sa mukha ni Kristo. *Education*, p. 30.3

Madalas dumalaw ang mga banal na anghel sa halamanan at nagbigay ng mga tagubilin kina Adan at Eba tungkol sa kanilang mga gawain. Tinuruan din nila sila tungkol sa paghihimagsik at pagbagsak ni Satanang. Binalaan sila ng mga anghel tungkol kay Satanang at pinayuhan silang huwag maghiwalay sa isa't isa habang ginagawa ang kanilang mga gawain, sapagkat maaari silang makaharap ng bumagsak na kaaway na ito. **Ipinagbilin din ng mga anghel sa kanila na mahigpit na sundin ang mga tagubilin ibinigay ng Diyos, sapagkat sa ganap na pagsunod lamang sila magiging ligtas.** Sa gayong kalagayan, walang kapangyarihan ang bumagsak na kaaway na ito laban sa kanila. *Early Writings*, p. 147.1

Ang pagkakaiba sa pagitan ng likas na bunga ng paghihimagsik at ng pangangailangan para sa isang di-makatwirang kaparusahan sa paghihimagsik ay naging malabo. Ang pagkakaiba sa pagitan ng likas na parusa ng kasalanan at ng ipinataw na parusa dahil sa kasalanan ay naguluhan.

Ang mga binhi ng katarungan ni Satanang ay kalaunang nahayag sa mga anghel habang nakikita nilang lalo pang tumitindi ang paghihimagsik ng tao. Hindi ito nangangahulugan na ang mabubuting anghel ay sumuway sa Diyos sa anumang paraan, kundi nagkaroon sa kanilang paligid ng kalagayan ng pagkalito at kawalang-katiyakan tungkol sa usapin ng katarungan.

Matapos ang pagbagsak ng ating mga unang magulang, **ipinahayag ni Kristo na upang iligtas ang tao mula sa kaparusahan ng kasalanan, Siya ay darating sa sanlibutan upang talunin si Satanang sa mismong larangan ng digmaan ng kaaway.** Ang tunggaliang nagsimula sa langit ay magpapatuloy sa lupa.

Sa tunggaliang ito, maraming bagay ang nakasalalay. Napakalalaking kapakanan ang nasasangkot. **Sa harap ng mga naninirahan sa sansinukob ng langit, kailangang sagutin ang mga katanungang ito: "Ang kautusan ba ng Diyos ay hindi**

sakdal at nangangailangan ng pagbabago o pag-aalis, o ito ba ay hindi nagbabago? Ang pamamahala ba ng Diyos ay nangangailangan ng pagbabago, o ito ba ay matatag at nananatili?"

Bago ang unang pagdating ni Kristo, ang kasalanan ng pagtangging sumunod sa kautusan ng Diyos ay naging laganap. Tila lumalakas ang kapangyarihan ni Satanas; ang kaniyang pakikipaglaban laban sa langit ay lalo pang tumitindi at nagiging determinado. **Dumating na ang isang krisis. Taglay ang matinding pagnanais na malaman ang mangyayari, minamasdan ng mga anghel sa langit ang mga kilos ng Diyos. Lalabas ba Siya mula sa Kaniyang kinaroroonan upang parusahan ang mga naninirahan sa mundo dahil sa kanilang kasamaan? Magpapadala ba Siya ng apoy o baha upang lipulin sila? Ang buong langit ay naghihintay sa utos ng kanilang Pinuno upang ibuhos ang mga parusa ng poot sa isang mundong naghihimagsik. Isang salita lamang mula sa Kaniya, isang tanda lamang, at mawawasak sana ang mundo. Ang mga mundong hindi nahulog sa kasalanan ay magsasabi sana, "Amen. Ikaw ay matuwid, O Diyos, sapagkat Iyong nilipol ang paghihimagsik."**

Ngunit "gayon na lamang ang pag-ibig ng Diyos sa sanlibutan, kaya ibinigay Niya ang Kaniyang bugtong na Anak, upang ang sinumang sumasampalataya sa Kaniya ay hindi mapahamak kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan." **Maaaring isinugo ng Diyos ang Kaniyang Anak upang humatol, ngunit isinugo Niya Siya upang magligtas. Dumating si Kristo bilang Tagapagtubos. Walang mga salitang sapat upang ilarawan ang epekto ng pangyayaring ito sa mga anghel sa langit. Taglay ang pagkamangha at paghanga, wala silang ibang masasabi kundi, "Dito nahahayag ang pag-ibig!"** *The Signs of the Times*, August 27, 1902, par. 2-5

Ang mga anghel at ang mga mundong hindi nahulog sa kasalanan ay handang lipulin ang paghihimagsik. Ito ay nagpapakita ng ipinataw na katarungan ni Satanas. Sa sistema ng Diyos, hindi kinakailangang

bumaba o lumabas mula sa trono upang magpataw ng kaparusahan. Ang kaparusahan ay likas nang nasa loob ng mga bunga ng paghihimagsik; ang mga naghihimagsik ay nagdurusa na, at ang pagdurusing iyon ay lalo lamang lalala habang patuloy silang naghihimagsik. Ang kailangan ng sansinukob ay isang pagpapahayag ng mapagmahal na karakter ng Diyos, hindi isang pagpapakita ng katarungang mula kay Satanás.

Dito natin matatagpuan ang sagot sa hiwaga kung bakit hindi lumapit si Adan sa Diyos upang humingi ng patnubay. Ang kalagayan sa loob ng sansinukob ay nakaimpluwensya sa kaniyang pag-iisip upang maniwala na ang kasalanan ay dapat parusahan ayon sa pananaw ni Satanás tungkol sa katarungan.

Ang impluwensya ng mga kaisipan at kilos ng bawat tao ay nakapaligid sa kaniya na parang isang di-nakikitang kapaligiran na hindi namamalayang nalalanghap ng lahat ng mga taong nakakasalamuha niya. Ang kapaligirang ito ay madalas na puno ng nakalalasong impluwensya, at kapag ito ay natanggap o nahigop ng iba, ang pagkasira ng moralidad ang tiyak na magiging bunga. *Testimonies for the Church Vol. 5, p. 111.1*

Ang mga anghel sa langit ay hindi namamalayang naapektuhan ng mga prinsipyo ni Satanás tungkol sa katarungan. Nang sabihin nila kina Adan at Eba na may mga magiging bunga ang pagsuway, sinabi nila ang katotohanan. Ngunit ang hindi nila ipinaliwanag ay kung paano darating ang mga bungang iyon. Ang mga ito ba ay likas na bunga ng kanilang mga ginawa, o mga kaparusahang di-makatwiran na ipinataw ng Diyos? Ang sagot sa katanungang ito ay hindi malinaw sa mga anghel. Sila ay nanatiling tapat sa Diyos at sa Kaniyang Anak, ngunit maaaring ang kapaligirang nakapaligid sa kanila ang nakaimpluwensya kay Adan upang isipin na ang mga bunga ng kasalanan ay ipinataw lamang, at hindi likas na resulta ng kanilang mga ginawa.

Hindi maisip ni Adan na ang Diyos ay maaaring tumugon sa pagkain ni Eba ng ipinagbabawal na bunga sa ibang paraan kundi sa

pamamagitan ng kamatayan. Sa kaniyang isipan, ang awa ay naihiwalay na sa katarungan.

Si Adan ay may pananagutan sa kaniyang sariling mga ginawa. Ang kaniyang pasya na kainin ang bunga ay hindi kailanman maaaring bigyang-katwiran. Sapat ang kaniyang kaalaman upang maunawaan na dapat muna siyang humingi ng payo at karunungan mula sa Diyos bago gumawa ng gayon kabigat na pasya.

Paulit-ulit na sinabi ni Satanas sa buong sansinukob na ang Diyos ay hindi nagpapatawad. Sa paniniwala niya sa sarili niyang mga kasinungalingan, siya ay nagkasala. Ang kaniyang kasalanan ay ang pag-uugnay sa Diyos ng mga bagay na hindi bahagi ng Kaniyang karakter. Ito ay isang paglabag sa kautusan ng buhay.

Si Satanas ang unang dakilang naghihimagsik sa langit. Dahil sa kaniyang kakayahang manlinlang, nahikayat niya ang marami sa mga banal na anghel na pumanig sa kaniya. Ang Diyos ay katotohanan at katarungan. Kumilos ang Diyos sa isang tuwiran at malinaw na paraan upang ipagtanggol ang Kaniyang kautusan. Kinailangang sumuko ni Satanas o umiwas sa mga pangangatwiran ng Diyos. Dumating siya sa isang punto kung saan naghiwalay ang dalawang landas. Ang pagpapasakop o ang hayagang paghihimagsik. Pinili niya ang huli. Maling naunawaan, binago, at pinilipit ni Satanas ang mga salita ng Diyos hanggang sa mahikayat niya ang malaking bilang ng mga anghel na sumama sa kaniya, totoo, marami sila, ngunit sila ay nadala ng kaniyang panlilinlang. **Ipinagpatuloy niya ang gawain ng pagbibintang, pandaraya, at panlilinlang hanggang sa siya mismo ang naging biktima ng sarili niyang mga kasinungalingan. Pinaniwalaan niya ang sarili niyang mga kasinungalingan; ang kadiliman para sa kaniya ay naging liwanag, at ang liwanag ay naging kadiliman.** Para kay Satanas, ito ang naging dahilan ng kaniyang kapahamakan. Sa isang banda, nagkaroon si Lucifer ng kalamangan. Maaari siyang magsinungaling, manlinlang, at magparatang. Ngunit ang Diyos ay hindi maaaring magsinungaling. Ang Diyos ay kumilos nang

tuwiran at matapat. Si Lucifer naman ay kumilos sa isang liko-liko, mapanlinlang, at paliku-likong paraan na tulad ng ahas. Maaaring nabigyan si Lucifer ng babala sa simula pa lamang ng kaniyang landas ng kasalanan, sa paraang ang Diyos lamang ang makapagbibigay. Ngunit ang kaniyang matigas na pagtutol at kawalan ng pananampalataya ang naging dahilan upang ituring niya ang bawat mahabaging pagkilos ng Diyos bilang panggigipit at paghihigpit sa kaniyang mga karapatan. Sa isang panahon, inisip niyang siya ay nakahihigit sa Diyos dahil nakakuha siya ng ilang mga anghel na sumuporta sa kaniya. Pinahintulutan ng Panginoon si Satanas na magpatuloy hanggang sa ganap niyang maipakita ang kaniyang tunay na karakter. Si Kristo lamang, sa pamamagitan ng pagbibigay ng Kaniyang sarili bilang handog na sakripisyo, ang makapapawi sa mga gawa ni Satanas. *Letters and Manuscripts Vol. 4, Ms 22, 1885, par. 17*

Sinunod ni Adan si Satanas sa panlilinlang na ito, at naniwala siya na hindi magpapatawad ang Diyos. Sinang-ayunan niya ang mga kaisipan ni Satanas sa paniniwalang ang pag-aalis ng kasalanan ay makakamit lamang sa pamamagitan ng pagpaparusa sa pagsuway sa pamamagitan ng kamatayan. Sa pagsalungat sa malinaw na mga pahayag ng Diyos at sa pagkain ng bunga, hinatulan ni Adan ang kaniyang sarili na karapat-dapat sa kamatayan. Ang hatol na ito ang ipinataw niya kay Eba matapos nitong kainin ang bunga.

Tulad ni Satanas, ipinagtanggol ni Adan ang kaniyang sarili sa pamamagitan ng pagsisi sa Diyos sa kaniyang pagsuway. Ang sariling paghatol niya sa kaniyang sarili ay iniugnay niya sa Diyos. Nangangahulugan ito na para sa kaniya, ang tanging daan tungo sa kaligtasan ay nakasalalay sa kamatayan ng Anak ng Diyos, sapagkat Siya ang sinisi ni Adan sa paglikha kay Eba na itinuring niyang naging tukso sa kaniya.

At sinabi ng lalaki, “Ang babaeng ibinigay **Mo** upang makasama ko ay siya ang nagbigay sa akin ng bunga mula sa puno, at kinain ko ito.” Genesis 3:12

Matapos ang pagbagsak ng tao, ang buong sansinukob ay nagtanong kung ano ang gagawin ng Diyos. Ang katarungan ni Satanas ay tila namayani sa nilikha, at wari bang malinaw sa lahat na ang paghihimagsik ng tao ay dapat parusahan.

Nang ihayag ang panukala ng pagtubos sa mga anghel at naunawaan nila na si Kristo ay handang magbayad ng kaparusahan ng kasalanan na inaakala ng sangkatauhan na kinakailangan upang matanggap ang kapatawaran, nag-alok ang mga anghel na ibigay ang kanilang sariling buhay upang bayaran ang kaparusahan.

Ang mga anghel ay nagpatirapa sa paanan ng kanilang Pinuno at nag-alok na maging handog na sakripisyo para sa tao. Ngunit ang buhay ng isang anghel ay hindi sapat upang bayaran ang pagkakautang; tanging Siya na lumikha sa tao ang may kapangyarihang tumubos sa kaniya. *Patriarchs and Prophets*, p. 64.3

Ang puntong ito ay nagpapatunay na ang mga anghel ay naimpluwensiyahan ng maling katarungan ni Satanas. Hindi maaaring bayaran ng isang anghel ang pagkakautang sapagkat hindi naman humingi ang Diyos ng gayong kabayaran. Ikalawa, hindi rin maaaring bayaran ng isang anghel ang pagkakautang sapagkat hindi tatanggapin ng tao ang kamatayan ng isang anghel bilang katibayan na siya ay pinatawad.

Ngayon ay sinimulan ni Kristo ang Kaniyang ikalawang gawain bilang Punong Saserdote. Siya ay nagpakababa upang gampanan ang tungkulin bilang Tagapamagitan ng tao sa loob ng balangkas ng katarungang itinaguyod ni Satanas. Ito ay bahagi ng krus ni Kristo ng pagtanggap sa sarili.

Ayon sa katarungan at paghihiganti, maaaring ipinagkatiwala ng Diyos sa Kaniyang mga anghel na tagapaglingkod ang mga sisidlan ng Kaniyang poot upang ibuhos sa isang mundong naghihimagsik, at upang parusahan ang mga naninirahan dito dahil sa kanilang pagtrato sa Prinsipe ng langit. Ngunit hindi Niya ito ginawa. "Dito nahahayag ang pag-ibig, hindi dahil minahal natin ang Diyos, kundi dahil minahal Niya tayo at

isinugo Niya ang Kaniyang Anak upang maging handog na pantubos para sa ating mga kasalanan.” Ipinahayag ni Isaias kung sino at ano ang ating Tagapagtubos: “Sapagkat sa atin ay ipinanganak ang isang bata, sa atin ay ibinigay ang isang Anak: at ang pamamahala ay mapapasa Kaniyang balikat: at ang Kaniyang pangalan ay tatawaging Kamangha-manghang Tagapayo, Makapangyarihang Diyos, Walang Hanggang Ama, Prinsipe ng Kapayapaan.” **Si Kristo ay may dalawang kalikasan, ang kalikasan ng tao at ang kalikasan ng Diyos. Sa Kaniya ay nagkaisa ang pagka-Diyos at pagiging tao. Sa Kaniyang gawain bilang Tagapamagitan nakasalalay ang pag-asa ng mundong nawawala.** Walang sinuman maliban kay Kristo ang nakapamuhay ng ganap na buhay, ng isang dalisay at walang bahid na karakter. Ipinakita Niya ang ganap na pagkatao na kaisa ng pagka-Diyos; at sa pagpapanatiling magkahiwalay at ganap ang bawat kalikasan, ipinakita Niya sa mundo ang karakter ng Diyos at ang karakter ng isang ganap na tao. Ipinakikita Niya sa atin kung ano ang Diyos, at kung ano ang maaaring maging kalagayan ng tao—isang taong may karakter tulad ng Diyos.

Si Kristo ang ating halimbawa. **Inilagay Niya ang Kaniyang sarili bilang Pinuno ng sangkatauhan upang isagawa ang isang gawain na ang kahalagahan ay hindi nauunawaan ng mga tao** sapagkat hindi nila napagtatanto ang mga pribilehiyo at mga posibilidad na nasa harapan nila bilang mga kabilang sa pamilya ng Diyos na sangkatauhan. Mauunawaan natin ang layunin ng gawain ni Kristo. **Ang Kaniyang hangarin ay pagkasunduin ang mga hinihingi ng katarungan at awa,** at hayaan ang bawat isa na manatili sa sariling dangal nito, ngunit magkaisa. Ang Kaniyang awa ay hindi kahinaan, kundi isang makapangyarihang puwersa na nagpaparusa sa kasalanan dahil ito ay kasalanan; ngunit ito rin ay kapangyarihang umaakit sa pag-ibig ng sangkatauhan. **Sa pamamagitan ni Kristo, nagkakaroon ng kakayahan ang katarungan na magpatawad nang hindi isinasakripisyo kahit kaunti ang mataas at banal nitong katangian.**

Ang Katarungan at Awa ay magkahiwalay na nakatayo, na tila magkasalungat sa isa't isa, at pinaghiwalay ng isang malawak na pagitan. Ang Panginoon nating Tagapagtubos ay binihisan ang Kaniyang pagka-Diyos ng pagkatao, at isinakatuparan para sa tao ang isang karakter walang dungis o kapintasan. Itinanim Niya ang Kaniyang krus sa pagitan ng langit at lupa, at ginawa itong sentro ng pag-akit na umaabot sa magkabilang panig, na naglapit sa Katarungan at Awa upang tumawid sa pagitan na naghihiwalay sa kanila. **Ang Katarungan ay bumaba mula sa mataas nitong luklukan, at kasama ang lahat ng hukbo ng langit ay lumapit sa krus. Doon nito nakita ang Isang kapantay ng Diyos na nagdadala ng kaparusahan para sa lahat ng kawalang-katarungan at kasalanan. Taglay ang ganap na kasiyahan, ang Katarungan ay yumukod nang may paggalang sa harap ng krus at nagsabi, sapat na.** Ellen White, *General Conference Bulletin*, October 1, 1899, Art. B, par. 20-22

Ang Katarungan at Awa ay pinaghiwalay ng isang malawak na pagitan dahil sa mga paratang ni Satanas. Ang Katarungan at Awa ay hindi maaaring magkahiwalay sa isipan ng Diyos, sapagkat ang Diyos ay hindi nahahati. Ginawa ni Satanas na tila hindi magkasundo ang katarungan at awa sa pamamagitan ng kaniyang prinsipyo ng kaparusahan. Pansinin nang mabuti na hindi sinasabi ni Ellen White na ang Diyos ang bumaba mula sa Kaniyang mataas na luklukan, kundi ang Katarungan ang bumaba. Ating alalahanin mula sa naunang pahayag na inilagay ni Satanas ang kaniyang sarili sa luklukan, o hukuman ng paghatol, at ipinahayag na ang kaniyang mga pahayag ay hindi maaaring magkamali. Dahil si Satanas ay naupo sa luklukan sa pamamagitan ng kaniyang teorya tungkol sa katarungan, kinailangang ipakita ng Diyos ang prinsipyo ng kaparusahan na inakala ng lahat na nagmumula sa Diyos.

Sa sakripisyo ng bugtong na Anak ng Diyos, ipinakita ang kakilakilabot na kaluwalhatian ng banal na katarungan at kabanalan. 12 Letters and Manuscripts, Manuscript 6, 1897, par. 6.

Ang krus ni Kristo ang nagkakasundo sa kung ano ang itinuturing ng sansinukob bilang banal na katarungan at sa tunay na maawaing katarungan ng Diyos. Ang katarungan ng Diyos ay ang pagpapakita ng awa. Ipinakita ng Diyos ang Kaniyang awa sa pamamagitan ng pagbibigay ng Kaniyang mahalagang Anak upang mamatay ayon sa mga prinsipyong inakala ng lahat na makatarungan. Sa gayon, kapwa nagtagpo sa krus ang katarungan ng Diyos (na siyang awa) at ang katarungan ni Satan. Pareho silang inilapit at pinag-ugnay sa pagtawid sa pagitan na naghihiwalay sa kanila. Parehong nasiyahan ang magkabilang panig; yumuko ang Diyos nang may ganap na pagtanggap at kasiyahan, samantalang si Satan ay yumuko sa harap ng krus nang may paggalang sapagkat natugunan ang lahat ng kaniyang hinihingi.

Ngunit bakit ito kinailangang mangyari? Sapagkat ang katarungan ni Satan ay nanaig na sa isipan ng lahat ng nilalang.

Ang pagiging tao ng Tagapagligtas ay nag-aangat sa buong sangkatauhan sa antas ng pagpapahalagang moral sa harap ng Diyos. Inilapit nito nang lubos ang Diyos at ang tao sa isa't isa. "Ngunit ang lahat ng tumanggap sa Kaniya, ang mga sumasampalataya sa Kaniyang pangalan, ay binigyan Niya ng karapatang maging mga anak ng Diyos." Sa pamamagitan ng pagbibigay ng Kaniyang buhay upang iligtas ang mga nahulog na tao, ibinibigay ni Kristo ang buong langit sa mga sumasampalataya sa Kaniya. **Sa pamamagitan ng Kaniyang kamatayan para sa atin, nagbigay Siya ng katumbas na kabayaran para sa ating pagkakautang. Sa gayon, inalis Niya sa Diyos ang lahat ng paratang na binabawasan Niya ang bigat ng kasalanan.** Sinabi Niya, Dahil sa aking pakikipag-isa sa Ama, ang aking pagdurusa at kamatayan ang nagbibigay sa Akin ng kakayahang bayaran ang kaparusahan ng kasalanan. **Sa pamamagitan ng aking kamatayan, naalis ang hadlang sa Kaniyang pag-ibig. Ang Kaniyang biyaya ay maaaring kumilos nang walang hangganan at may ganap na kapangyarihan.** *The Youth's Instructor*, December 16, 1897, par. 7

Inakusahan ni Satanas ang Diyos na binabawasan ang bigat ng kasalanan sa pamamagitan ng hindi pagpaparusa rito. Ang mga anghel ay naimpluwensiyahan ng ganitong kaisipan, at lubos itong tinanggap ng sangkatauhan. Kinailangang mamatay si Kristo upang mapanatili ang kabanalan ng kautusan sa isipan ng mga tao. Ang kamatayan ni Kristo ang nag-alis sa isipan ng tao ng maling hadlang na inilagay laban sa pag-ibig ng Kaniyang Ama.

Tinanggap ni Kristo ang kalikasan ng tao mula sa panahon ng pagbagsak upang maging Tagapamagitan ng *sangkatauhan* at upang iharap sa Diyos, alang-alang sa *tao*, ang handog na inakala ng tao na kinakailangang bayaran upang magkaroon ng pagkakasundo.

Tandaan na sinasabi ng Bibliya na ang tagapamagitan ay hindi tagapamagitan ng isang panig lamang, kundi ng dalawang panig.

Ang tagapamagitan ay hindi para sa isang panig *lamang*, ngunit ang Diyos ay iisa. Galacia 3:20

Kakatawanin ni Kristo ang parehong panig, ang panig ng Diyos na nagpapakita ng maawaing pag-ibig at ang panig ng tao na naninindigan sa walang awang katarungan na humihingi ng kamatayan bilang kabayaran. Sa pamamagitan ng Kaniyang buhay na inilaan sa paglilingkod, isasagawa ni Kristo ang katarungan ng Diyos (Jeremias 22:3), at sa pamamagitan ng Kaniyang kamatayan, tutugunan Niya ang kundisyong inakala ng tao na kinakailangan upang magkaroon ng pagkakasundo.

Ang mga daan ng Diyos ay hindi katulad ng ating mga daan. Kaya kinailangang katawanin ni Kristo ang mga daan ng Diyos at, sa Kaniyang pagpapakumbaba, katawanin din ang ating panig. Ngunit gaya ng sinabi ni Pablo – ang Diyos ay iisa. Iisa lamang ang katotohanang magtatagumpay. Matapos ihandog ni Kristo ang Kaniyang sarili sa Diyos bilang sakripisyo para sa tao, nagawa Niyang ipagkasundo ang katarungan ng tao sa awa ng Diyos. Pagkatapos nito, magagawa na tayong akayin ng ating minamahal na Punong Saserdote mula sa tansong dambana ng paghahandog ng sakripisyo

tungo sa gintong dambana ng insenso, kung saan inihahayag ang presensya ng Diyos na puspos ng pag-ibig at biyaya.

O, kay dakila ang pagpapakumbaba at pag-ibig ng Diyos na Siya ay bumaba upang abutin tayo sa ating malabong pagkaunawa sa katarungan at akayin tayo, na parang hawak sa kamay, patungo sa ganap na liwanag ng Kaniyang awa! Kailanman ay hindi magiging sapat ang walang hanggan upang ganap na maipahayag ang kadakilaan ng pag-ibig na ito.

KABANATA 5

PAGKAKASUNDO

Matapos na matagumpay na maimpluwensiyahan ni Satanas ang sansinukob sa pamamagitan ng kaniyang teorya tungkol sa katarungan, nagkaroon na ng dalawang pananaw tungkol sa karakter ng Diyos. Ang una ay ang pananaw ng Anak ng Diyos. Alam Niya na ang Kaniyang Ama ay maawain, mapagbiyaya, mapagpahinuhod, sagana sa kabutihan at katotohanan. Alam din Niya na ang katarungan ng Diyos ay nagpapahintulot sa bawat isa na umani ng mga bunga ng kaniyang mga gawa: ang mga gumagawa ng mabuti ay umaani ng mabubuting bunga, kasaganaan, kagalakan, at kaligayahan, samantalang ang mga gumagawa ng masama ay umaani ng masasamang bunga ng kasalanan, kalungkutan, pagdurusa, at kamatayan.

Ang ikalawang pananaw ay nagsasabing ang Diyos ay walang awa at ang Kaniyang katarungan ay ipinatutupad sa pamamagitan ng kapangyarihan. Ang awa ay kailangang mabili sa pamamagitan ng kamatayan, ang kamatayan ng lumabag o ng isang kahalili. Hindi ito itinuturing na isang libreng kaloob. Ayon sa pananaw na ito, ang katatagan at kabanalan ng kautusan ay nangangailangan na ito ay mabahiran ng dugo upang mabigyang-kasiyahan. Ganito ito ipinahayag ng kilalang mangangaral noong ika-19 na siglo na si Charles Spurgeon.

Walang masamang salitang nabigkas, walang masamang kaisipang nabuo, at walang masamang gawang nagawa na hindi hihingan ng Diyos ng kaparusahan mula sa sinuman. Tatanggap Siya ng kabayaran alinman mula sa iyo o mula kay Kristo. Kung wala kang maiharap na pantubos sa pamamagitan ni Kristo, mananatili kang magpakailanman na nagbabayad ng utang na kailanman ay hindi mo kayang bayaran, sa walang hanggang pagdurusa; **sapagkat kung paanong tiyak na ang Diyos ay Diyos, mas pipiliin pa Niyang mawala ang Kaniyang pagka-Diyos kaysa hayaang may isang kasalanan na hindi maparusahan o may isang paghihimagsik na hindi mapaghigantihan. Maaaring sabihin mong ang ganitong paglalarawan sa Diyos ay malamig, mahigpit, at mabagsik. Wala akong magagawa sa iyong sasabihin; gayunman, ito ang katotohanan. Ganito ang Diyos ng Bibliya.³**

Lubhang nasaktan ang Ama na ang gayong kasuklam-suklam na pananaw tungkol sa katarungan ay nagkaroon ng puwang at lumaganap sa buong sansinukob. Kung gaano kalalim ang Kaniyang kalungkutan dahil sa trahedyang ito ay hindi natin kailanman lubos na mauunawaan. Ang prinsipyo ng pamimilit ay ganap na salungat sa mga prinsipyo ng pag-ibig ng Ama. Ang tunay na pag-ibig at tunay na kalayaan ay hindi maaaring umiral kung may banta ng pamimilit o kung ito ay isinasagawa.

Upang maibalik sa Diyos ang nalilitong sansinukob at ang nahulog na mundong ito, kinailangang magkaroon ng ganap na paghahayag ng karakter ng Diyos bilang paghahambing sa karakter ni Satanas. Ang katotohanan tungkol sa karakter ng Diyos ang saligan ng pagkakasundo, sapagkat ang mga kasinungalingang ipinakalat ni Satanas tungkol sa katarungan ng Diyos ang naging dahilan upang matakpan ng kadiliman ang tunay na pagkakakilala sa Diyos. Ang Diyos ay liwanag, ngunit inakay ni Satanas ang mundong ito sa

³ Charles Spurgeon, Partikular na Pagtubos, Sermon na ipinangaral noong Pebrero 28, 1858

kadiliman upang hindi tunay na makita ng lahat ng tao ang karakter ng Ama.

Nabalot ng kadiliman ang daigdig dahil sa maling pagkakilala sa Diyos. Upang mapawi ang madidilim na anino ng kamalian **at maibalik ang sanlibutan sa Diyos**, kinailangang wasakin ang mapanlinlang na kapangyarihan ni Satanas. Hindi ito magagawa sa pamamagitan ng pamimilit. **Ang paggamit ng puwersa ay salungat sa mga prinsipyo ng pamahalaan ng Diyos**; Ang nais lamang Niya ay kusang paglilingkod na bunga ng pag-ibig; ang pag-ibig ay hindi maaaring ipilit; hindi ito maaaring makamit sa pamamagitan ng lakas o awtoridad. Tanging pag-ibig lamang ang makapagpapasibol ng pag-ibig. **Ang makilala ang Diyos ay ang ibigin Siya; Kaya kinakailangang maihayag ang Kaniyang karakter bilang ganap na kabaligtaran ng karakter ni Satanas.** Walang sinuman sa buong sansinukob ang makagagawa ng gawaing ito kundi ang Isa lamang. Tanging Siya na lubos na nakaaalam ng lalim at lawak ng pag-ibig ng Diyos ang makapaghahayag nito sa iba. Sa gitna ng madilim na gabi ng sanlibutan, kailangang sumikat ang Araw ng Katuwiran, “na may kagalingan sa Kaniyang mga pakpak.” *Malakias 4:2. The Desire of Ages*, p. 22.1

Nang tumanggi si Lucifer at ang kaniyang mga anghel na yumukod sa harap ng trono ng Diyos, hindi sila agad pinuksa ng Ama. **Pinahintulutan Niya silang mabuhay hanggang sa dumating ang kamatayan bilang likas na bunga ng landas na kanilang pinili.** Ngunit ang hari ng Babilonya ay nagbanta ng ganap na paglipol sa lahat ng tatanggong sumamba sa kaniyang gintong rebulto. **Ang puwersang nagpapakatako sa pamahalaan ng langit ay pag-ibig; samantalang ang kapangyarihan ng tao, kapag ginagamit upang mamilit, ay nagiging paniniil.** Ang bawat uri ng paniniil ay pag-uulit ng mga prinsipyo ng Babilonya. Kung minsan ay tinatawag natin itong papal; ngunit ito rin ay Babiloniko sa kaniyang prinsipyo. Kapag ang kapangyarihang sibil ay nagpapatupad ng anumang uri ng pagsamba, maging ito

man ay totoo o mali sa sarili nito, ang pagsunod dito dahil sa pamimilit ay pagsamba sa diyus-diyosan. Ang gayong kautusan ay kailangang suportahan ng isang anyo ng kaparusahan, gaya ng naglalagablab na pugon, at sa gayon ay nawawala ang kalayaan ng budhi ng tao. Sa pananaw ng pamahalaang sibil, ang ganitong batas ay paniniil; at sa pananaw naman ng relihiyon, ito ay pag-uusig.⁴

Hindi lamang ang mundong ito ang nangangailangan ng paghahayag ng karakter ng Diyos, kundi maging ang mga anghel at ang mga mundong hindi kailanman nahulog sa kasalanan.

...at sa pamamagitan Niya ay ipinagkasundo ng Diyos sa Kaniyang sarili ang lahat ng bagay, maging ang mga nasa lupa o **ang mga nasa langit**, sa pamamagitan ng kapayapaang idinulot ng dugo ng Kaniyang krus. Colosas 1:20

Sa pamamagitan ng dugo ng krus, ipagkakasundo ng Diyos sa Kaniyang sarili ang kapwa mga nasa langit at mga nasa lupa. Ang krus ay hindi lamang tumutukoy sa Kaniyang kamatayan sa kahoy na krus, kundi pati sa Kaniyang araw-araw na pagtanggì sa sarili habang inihahayag Niya ang karakter ng Kaniyang Ama sa kabila ng ating kawalan ng pananampalataya, pagtanggì, at pagkapoot. Makikita ng mga anghel na hindi kailanman nahulog sa kasalanan at ng mga mundong nanatiling tapat sa Diyos, sa buhay, pagdurusa, at pagpatay sa Anak ng Diyos, ang tunay na karakter ni Satanas. Dahil dito, mauunawaan din nila ang tunay na karakter ng Ama.

Sa Kaniyang pagpapakumbaba na tanggapin ang kalikasan ng tao, inihayag ni Kristo ang isang karakter ganap na kabaligtaran ng karakter ni Satanas. *The Desire of Ages*, p. 25.

Yamang si Kristo ay hindi tagapamagitan ng isang panig lamang, ang nabuhos na dugo ni Kristo ay may dalawang aspeto. Una, naroon ang literal na pisikal na dugo ni Hesus na nabuhos sa panahon ng Kaniyang pagpapakò sa krus. Ngunit, gaya ng ating binanggit sa

⁴ Stephen Haskell, *Ang Kuwento ni Propeta Daniel*, p. 41.1

ikatlong kabanata, naroon din ang dugo ng ubas, na tinukoy ni Kristo nang Kaniyang sabihin, “Sapagkat ito ang aking dugo ng bagong tipan, na nabubuhos para sa marami sa ikapagpapatawad ng mga kasalanan” (Mateo 26:28). Ipinahihiwatig ni Kristo na para sa mga kabilang sa Bagong Tipan, may isang prinsipyong nagbibigay-buhay na isinasagisag ng katas ng ubas. Ang dugo ng ubas ay naghahayag ng kagalakan ng Ama sa Kaniyang Anak, na ibinuhos sa lahat ng mga anghel sa pamamagitan ng Espiritu. Ito ang tunay na paraan ng pagkakasundo sa Ama.

Tatalakayin natin ito nang higit na malalim sa mga susunod na bahagi. Sa ngayon, ang ating pokus ay kung paano tinutugunan ng pisikal na dugo ang ating pangangailangan at kung paano nito inihahayag ang tunay na nilalaman ng ating mga puso.

Ang dugong nabuhos sa kahoy na krus ang naglantad sa tunay na karakter ni Satanas at sa gayon ay lubos na nagdala ng pagkakasundo ng mga isipan ng mga anghel sa Diyos. Naunawaan nila na ang katarungang naimpluwensiyahan sila noon ay isang maling pananaw.

Dahil sa maling pananaw tungkol sa katarungan, ang nahulog na sangkatauhan ay makakakita lamang ng bukas na pintuan ng awa sa pamamagitan ng pisikal na dugong ibinuhos ni Kristo. Para sa mga tumatanggap ng awa ng Diyos sa pamamagitan ng dugo ni Kristo, nabubuksan ang daan upang maunawaan nila na ang ganitong uri ng katarungan ay hindi kailanman hinihingi ng Diyos. Sa halip, dahil sa Kaniyang dakilang pag-ibig, Siya mismo ang naglaan ng sakripisyong kailangan natin.

Samakatuwid, ang pisikal na dugo ni Kristo ay nagkakamit ng dalawang layunin.

1. Binabayaran nito ang halagang pantubos na hinihingi ni Satanas. Tinutugunan nito ang katarungang ipinalat ni Satanas sa buong sansinukob, na ayon sa kaniya ay hinihingi ng kautusan, sa gayon ay pinananatili ang karangalan ng kautusan ng Diyos sa isipan ng lahat.

2. Inihayag nito ang karakter ni Satanas bilang isang mamamatay-tao, at dahil dito ay ipinakita rin ang hindi masukat na pag-ibig ng Diyos sa pagbibigay Niya ng Kaniyang Anak sa sangkatauhan, kahit na Siya ay pinatay ng mga tao. At pinatutunayan nito na kahit ang pagpatay ay nasa puso na ng tao noon pa man at nananatiling umiiral sa puso ng tao, ang Diyos ay noon pa man at patuloy na handang magpatawad sa sangkatauhan dahil dito.

Ang pagkakaiba sa pag-unawa tungkol sa katarungan ng Diyos ang pangunahing punto kung saan nakasalalay ang pamamagitan ni Kristo sa pagitan ng Diyos at ng tao. Bilang kinatawan ng Ama, ibinibigay ni Kristo ang buhay, awa, at pagpapala sa diwa ng pagtangga sa sarili at sa pamamagitan ng ganap na paghahayag ng karakter ng Kaniyang Ama. Bilang kinatawan ng tao, tinanggap ni Kristo ang kalikasan ng tao upang katawanin siya, at Siya ay nagpakumbaba upang pahintulutan ang mga tao na ihandog Siya sa Diyos bilang isang sakripisyo, upang ang mga tao ay makatanggap at makapanangan sa kapatawaran ng Diyos.

Ang mga salitang *dugo* at *sakripisyo* ay may ganap na magkaibang kahulugan para sa Diyos at para sa tao, sapagkat ang mga kaisipan ng Diyos ay hindi gaya ng ating mga kaisipan (Isaias 55:8,9).

Ang sakripisyo ng Diyos ay ang pagbibigay ng buhay, awa, at biyaya sa harap ng pagkapoot, paghamak, at pagkamakasariili. Hinayaan ng Diyos na nasa kay Kristo na Siya ay masugatan ng marahas, magaspang, at makasariling mga kilos ng mga tao. Ang Kaniyang dugo ay kaloob ng Kaniyang Espiritu, ang Kaniyang buhay na dumadaloy, na ibinigay sa lahat ng tao sa pamamagitan ng prinsipyong ito ng pagtangga sa sarili at pagsasakripisyo.

Ang sakripisyo ng tao ay ang paniniwalang hiningi ng Diyos ang kamatayan ng Kaniyang Anak at ang pagbubuhos ng Kaniyang literal na dugo upang matugunan ang Kaniyang katarungan. Ito ay isang sakripisyong iniaalay upang payapain ang poot na inaakala nating mayroon ang Diyos laban sa atin.

Ang pamamagitan ni Kristo bilang Punong Saserdote ay nagbibigay ng kasiyahan sa dalawang magkasalungat na prinsipyong ito. Sa ganitong paraan, ang krus ni Kristo ang nagawang maglapit muli sa awa ng Diyos at sa katarungan ng tao (na inakala ng tao na nagmumula sa Diyos), na pinaghiwalay ng isang malawak na pagitan, tungo sa pagkakasundo.

Itinayo Niya ang Kaniyang krus sa pagitan ng langit at lupa, at ginawa itong sentro ng pag-akit na umaabot sa magkabilang panig, na naglapit sa kapwa Katarungan at Awa upang tumawid sa pagitan na naghihiwalay sa kanila. **Ang Katarungan ay bumaba mula sa mataas nitong luklukan, at kasama ang lahat ng hukbo ng langit ay lumapit sa krus. Doon nakita nito ang Isang kapantay ng Diyos na nagdadala ng kaparusahan para sa lahat ng kawalang-katarungan at kasalanan. Taglay ang ganap na kasiyahan, ang Katarungan ay yumukod nang may paggalang sa harap ng krus at nagsabi, sapat na.** *General Conference Bulletin*, October 1, 1899, Art. B, par. 20-22

Ang kakayahan ng pamamagitan ni Kristo na bigyang-kasiyahan kapwa ang awa ng Diyos at ang makatao o maka-Satanas na katarungan ay isang himala na may napakalalim na kahulugan. Purihin ang pangalan ng Panginoong Hesu-Kristo na kusang nagpasakop sa ganitong kapalaran, at purihin din ang pangalan ng Ama na buong pusong nagbigay sa atin ng ating hinihingi, habang nananatili pa rin sa Kaniyang mapagmahal at mapagsakripisyong mga prinsipyo.

Ang saligan ng pagkakasundo mula sa pananaw ng Diyos ay upang makilala ng Kaniyang mga nilalang ang Kaniyang karakter. Ito ang dahilan kung bakit nanalangin si Kristo noong gabi bago Siya mamatay:

Niluwalhati Kita sa lupa. Tinapos Ko ang gawaing ipinagkaloob Mo sa Akin upang gawin. Juan 17:4

Niluwalhati ni Hesus ang Kaniyang Ama sa pamamagitan ng paghahayag ng Kaniyang karakter sa loob ng ating kalikasang pantao.

Ibinuhos Niya ang pag-ibig, awa, at biyaya ng Diyos sa lahat ng Kaniyang nakasalamuha sa pamamagitan ng Espiritu ng Kaniyang Ama. Ito ang pagkakasundo mula sa panig ng Diyos. Tinapos Niya ang gawaing ipinagkaloob sa Kaniya ng Kaniyang Ama upang gawin.

Ngunit matapos manalangin si Hesus ng panalanging ito, sinabi Niya sa mga dumakip sa Kaniya, “Ito ang inyong oras at ang kapangyarihan ng kadiliman.” (Lucas 22:53). Mula sa sandaling iyon, ang lahat ng hinihingi ng tao para sa pagkakasundo ay isinakatuparan. Ang pananakit, pangungutya, at paghahampas sa Kaniya ay naging walang kamalay-malay na pagsisimula ng paglahok ni Hesus sa mga pagdurusa ng sangkatauhan. Hindi natin sinasadya, ngunit tiniyak natin na maranasan Niya at maunawaan ang kalagayan ng buhay sa mundong ito. Pagkatapos ay ipinako natin Siya sa krus sa pinakamalupit na paraan, ibinuhos ang Kaniyang walang-salang dugo sa lupa, at ipinako Siya sa krus hanggang sa Siya ay mamatay. Ang mga salitang sinabi ni Hesus sa krus na, “Naganap na,” ay nagpahayag na natapos na Niya ang lahat ng hinihingi ng *tao* para sa pagkakasundo.

Tinapos ni Hesus ang nais ng Kaniyang Ama noong gabi ng Huwebes, at tinapos Niya ang hinihingi ng tao noong hapon ng Biyernes. Ang dalawang pagtatapos na ito ay nagpapakita ng dalawang magkaibang hanay ng mga hinihingi na tinupad ni Kristo.

Kapag naunawaan natin na ang Bibliya ay nagsasalita tungkol sa dalawang hanay ng mga hinihingi, at tinanggap natin na ang mga hinihingi ng Diyos ay naiiba sa mga hinihingi ng tao, mauunawaan natin ang ganap na landas ng kahulugan ng pagiging nakipagkasundo sa Diyos.

Ang mga hinihingi ng Diyos ay nauunawaan batay sa ating pagkilala sa Kaniyang karakter. Ang karakter ng Diyos ay nauunawaan naman batay sa ipinahayag sa atin ni Hesus nang Siya ay pumarito sa lupa.

Isa sa mga pinakamalaking hadlang sa pag-unawa sa pagkakaiba ng mga hinihingi ng Diyos at ng tao ay ang kahulugan ng sistema ng paghahandog ng sakripisyo, lalo na kung ito ay binibigyang-diin sa

kuwento ng paghahandog ni Abraham kay Isaac. Bago natin talakayin ang dalawang puntong ito, itatatag muna natin na ang awa ng Diyos ay salungat sa prinsipyo ng sakripisyo, at dahil dito ay hindi maaaring maging bahagi ng Kaniyang mga hinihingi para sa pagkakasundo.

KABANATA 6

AWA HINDI SAKRIPISYO

Tinutukoy ng kilalang teologo na si William Lane Craig ang pinakapuso ng makabagong doktrinang Kristiyanong tungkol sa pagtubos nang sabihin niya:

Ang anumang teorya tungkol sa pagbabayad-sala na naaayon sa Bibliya ay kailangang maglaman ng konsepto ng pagpapalubag-loob, na nangangahulugang pagpapakalma o pag-alis ng makatarungang poot ng Diyos laban sa kasalanan. **Ang pinagmumulan ng poot ng Diyos ay ang Kaniyang katarungang nagbibigay ng nararapat na hatol, kaya ang pagpapalubag-loob sa Kaniyang poot ay pangunahing may kaugnayan sa pagtugon sa hinihingi ng banal na katarungan.** Paano natutugunan ang mga hinihingi ng banal na katarungan? Ayon sa pananaw ng Bibliya, ang pagtugon sa katarungan ng Diyos ay pangunahing nagaganap hindi sa pamamagitan ng pagbabayad o kabayaran, gaya ng inisip ni Anselm, kundi sa pamamagitan ng kaparusahan.⁵

⁵ William Lane Craig, Pagbabayad-sala at ang Kamatayan ni Kristo, (Baylor University Press, 2020), p. 195

Gaya ng inilarawan sa itaas, ang awa o pagtubos ay dumarating sa pamamagitan ng kaparusahan ng kamatayan. Ngunit ito nga ba ay tunay na awa? Itinuturing ba natin na sa tuwing nagbabayad tayo para sa isang bagay, ipinapakita ba sa atin ng may-ari ng tindahan ang kaniyang awa? Kung binabayaran natin ang halagang hinihingi, hindi natin nakikita na may ipinapakitang awa o kabutihan ang nagaganap.

Gayunpaman, kung mayroon tayong utang na hindi natin kayang bayaran, at isang kaibigan ang nagbayad nito para sa atin, ituturing natin ang kaniyang ginawa bilang isang pagpapakita ng awa o kabutihan sa atin. Ngunit hindi natin ituturing na ang may-ari ng tindahan ay nagpakita sa atin ng maawaing kabutihan, sapagkat natanggap lamang niya ang halagang hinihingi sa kaniya.

Ngayon, kung ang may-ari ng tindahan ay naawa sa atin at nais tayong tulungan, kaya nagbigay siya ng pera sa kaniyang anak upang ibigay sa atin para mabayaran natin ang ating utang, maaari nating itanong: Bakit hindi na lamang niya pinatawad ang utang at direktang ipinakita ang kaniyang awa? Sa ganitong kalagayan, tila mas binibigyang-pansin ng may-ari ng tindahan ang proseso ng pagbabayad kaysa sa pagpapakita ng awa. Para bang siya ay nakakulong sa pangangailangan ng kabayaran o pagtupad sa hinihinging bayad; ang kaniyang kamay ng awa ay napipigilan ng kahilingan para sa pagbabayad.

Kung iuugnay natin ang kuwentong ito sa Diyos, maraming tao ang magsasabing ang katarungan ng Diyos ang pinakamahalagang bagay. Ngunit gaya ng ipinakita natin noon, ang katarungang inaakala nating nangangailangan ng kabayaran ay ang katarungan ni Satanas, hindi ang katarungan ng Diyos. Maraming taong tumitingin sa Kristiyanismo ang nalilito sa pangangailangan ng Diyos para sa dugo—hindi ito madaling maunawaan; tila masalimuot at kakaiba. Ang ganitong kalituhan ay ipinapaliwanag ng ilang Kristiyano bilang bahagi ng hiwaga ng Diyos, at sinasabing hindi natin dapat kuwestiyunin ang Kaniyang mga pamamaraan. Ngunit gaya ng ating ipinaliwanag, hindi ito mga pamamaraan ng Diyos kundi mga pamamaraan ni Satanas. Maraming tao ang nakadarama na may isang

bagay na hindi tama sa paliwanag ng Kristiyanismo tungkol sa pagbabayad-sala.

Binanggit natin ang halimbawa ng isang may-ari ng tindahan sapagkat ito mismo ang paraan na ginamit ni Hesus upang ipaliwanag ang proseso ng pakikipagkasundo sa pamamagitan ng isang talinghaga:

“May isang pinagkakautangan na may dalawang may utang sa kaniya. Ang isa ay may utang na limang daang denario, at ang isa naman ay limampung denario. **Nang wala silang maibayad, kapwa niya sila pinatawad sa kanilang mga utang.** Ngayon, sabihin mo sa Akin, sino sa kanilang dalawa ang higit na magmamahal sa kaniya?” Lucas 7:41–42

Pagkatapos, malinaw na iniuugnay ni Hesus ang talinghagang ito sa proseso ng pagpapatawad ng mga kasalanan, batay sa karanasan ng babaeng makasalanan:

“Kaya't **sinasabi Ko sa iyo, ang kaniyang maraming kasalanan ay pinatawad na**, sapagkat malaki ang kaniyang pag-ibig. Ngunit ang taong kaunti lamang ang ipinatawad ay kaunti rin ang nagmamahal.” Pagkatapos ay sinabi Niya sa babae, “Pinatawad na ang iyong mga kasalanan.” At ang mga kasalo Niya sa hapag ay nagsimulang magsabi sa isa't isa, **“Sino ba Siya na nagpapatawad pa ng mga kasalanan?”** Pagkatapos ay sinabi Niya sa babae, “Iniligtas ka ng iyong pananampalataya. Humayo ka nang may kapayapaan.” Lucas 7:47–50

Paano pinatawad ni Hesus ang mga kasalanan ng babaeng ito? Malaya Niya siyang pinatawad nang walang ibang hinihingi kundi ang kaniyang pananampalataya. Hindi Niya sinabi sa kaniya, “Dapat kang maniwala na Ako ang hahalili sa iyo at mamamatay para sa iyo.” Walang anumang pagbanggit tungkol sa dugo, kamatayan, o paghahandog bilang bahagi ng pagpapatawad. Sa halip, sinabi lamang Niya, “Ang kaniyang maraming kasalanan ay pinatawad na;” at sinabi Niya sa babae, “Iniligtas ka ng iyong pananampalataya. Humayo ka nang may kapayapaan.” Ang kaniyang pananampalataya

ay nakatuon lamang kay Hesus bilang Anak ng Diyos, nang walang anumang pagbanggit tungkol sa pagbabayad sa pamamagitan ng dugo.

Ang kakayahan ng minamahal na babaeng ito na tanggapin ang mga salita ni Hesus ay nakasalig sa katiyakan ng pag-ibig ng Ama. Ang matamis at nakapagpapagalak na katas ng ubas, na ipinagkaloob sa pamamagitan ng Espiritu ni Kristo, ang nagpatunay sa kaniya na siya ay anak ng Diyos. Ang dati niyang mahina at halos walang lakas na kamay ay pinalakas upang abutin at tanggapin ang kaloob na kapatawaran. Ang dugo, o ang Espiritu ni Kristo, ay ibinuhos sa kaniyang puso, kaya't siya ay sumigaw, "Abba, Ama!"

Ipinakikita ng Bibliya na ang paghahandog at ang awa ay *magkaibang bagay*. Hindi itinuturo ng Bibliya na ang paghahandog ang paraan upang makamtan ang awa.

"Sapagkat ang ninanais Ko ay **awa at hindi pagsasakripisyo**, at ang pagkakilala sa Diyos ay higit kaysa sa mga handog na sinusunog." Oseas 6:6

Hindi sinasabi ng talatang ito na ninanais ng Diyos ang *awa sa pamamagitan ng pagsasakripisyo* (o kaparusahan). Sa halip, ipinakikita nito na ninanais Niya ang *awa sa halip na pagsasakripisyo*. Kung susuriin pa nating mabuti ang talata, mapapansin natin ang karaniwang magkatugmang kayarian ng pangungusap na ginagamit sa wikang Hebreo:

Awa HINDI sakripisyo

Ang pagkakilala sa Diyos ay HIGIT KAYSA sa sa mga handog na sinusunog

Ang salitang Hebreo na isinaling "higit kaysa" ay mas angkop na isalin bilang "mula sa" o "nagmumula sa." Kapag binabanggit ang mga handog na sinusunog sa mga Awit, malinaw na sinasabi na hindi naman talaga hinihingi ng Diyos ang mga handog na sinusunog.

Hindi Mo ninanais ang pagsasakripisyo at ang alay; Binuksan Mo ang Aking mga tainga. **Hindi Mo rin hinihingi ang handog na sinusunog at ang handog para sa kasalanan.** Awit 40:6

Pinatutunayan ito ng Lumang Tipan sa wikang Griyego, na nagsasabing, “Nais Ko ang awa sa halip na pagsasakripisyo.” Gayundin, sa Apostolic Polyglot ay mababasa ang, “Sapagkat ang ninanais Ko ay awa at hindi pagsasakripisyo.” Ngayon ay paghambingin natin ang paraan ng Diyos at ang paraan ng tao.

Paraan ng Diyos	Paraan ng Tao
Awa	Sakripisyo
Pagkakilala sa Diyos	Mga Handog na Sinusunog

Ang paraan ng Diyos ay ang mahabaging pagpapakita ng awa sa ating mga makasalanan sa pamamagitan ng mapagkaloob na pagbibigay sa atin ng buhay, kahit na ito ay may malaking kapalit para sa Kaniya, upang tayo ay makakilala sa Diyos, magsisi, at makipagkasundo sa Kaniya.

Pansinin kung paano itinuturo ng Bibliya na tayo ang tumatanggap ng pakikipagkasundo sa Diyos:

Sa pamamagitan ng awa at katotohanan ay naipagkakaloob ang pakikipagkasundo para sa kasamaan; at sa pamamagitan ng pagkatakot sa PANGINOON ay lumalayo ang tao sa kasamaan.
Kawikaan 16:6

Hindi sinasabi ng talata na, “Sa pamamagitan ng banal na pagsasakripisyo at dugo ay naipagkakaloob ang pakikipagkasundo para sa kasamaan.” Sa halip, ang sinasabi lamang nito ay awa; awa na nagmumula sa katotohanan ng karakter ng Diyos. Ang awa ay hindi nangangahulugang paghahandog; ito ay nangangahulugang kabutihan at kagandahang-loob. Ang awa ay hindi nangangahulugang pagpapalubag-loob upang matugunan ang isang

hinihingi; sa halip, ito ay nangangahulugang pagpapala, paglingap, o habag. Gaya ng sinabi ni Hesus sa Kaniyang talinghaga, malayang pinatawad ng pinagkakautangan ang dalawa nang hindi na kinakailangan pang magkaroon ng anumang bayad.

Ang awa at katotohanan ang batayan ng pakikipagkasundo. Ang awa at katotohanan din ang batayan ng katarungan at katuwiran ng Diyos.

Ang katuwiran at katarungan *ang* saligan ng Iyong trono; ang awa at katotohanan ay nangunguna sa Iyong harapan. Awit 89:14

Ang paggamit ng tuldok-kuwit sa talata ay nagpapahiwatig na ang pahayag pagkatapos nito ay nagpapalawak at higit na nagpapaliwanag sa kahulugan ng naunang pahayag. Sa salin ng King James, gumamit ito ng tutuldok sa halip na tuldok-kuwit, na higit na nagpapakita na ang katarungan at paghatol ay binibigyang-kahulugan bilang awa at katotohanan. Dahil dito, ipinakikita na ang katarungan ay awa rin. Hindi sila magkasalungat; sa halip, iisa ang kanilang diwa. Ang katarungan ay ang paggawa ng tama, at ang tamang gawin ay ang magpakita ng awa at kabutihan sa kapwa.

Ang katarungan ni Satanas ay hindi naaayon sa awa o salungat dito, samantalang ang katarungan ng Diyos ay ganap na naaayon sa awa sapagkat ito ang perpektong pagpapakita ng tunay na kahulugan nito.

Hahatulan Niya ang Iyong bayan nang may katuwiran, at ang Iyong mga dukha nang may katarungan. Ang mga bundok ay magdadala ng kapayapaan sa mga tao, at ang maliliit na burol ay magdadala nito sa pamamagitan ng katuwiran. Awit 72:2–3

Ang paggawa ng katarungan sa mga dukha ay nangangahulugang pagbibigay sa kanila ng pagkain at tirahan. Nararapat lamang na alagaan ang mga mahihirap at tugunan ang kanilang mga pangangailangan—ito ang awa. Muli nating makikita sa ibaba na ang awa ng Diyos ay inihahambing at itinuturing na kapantay ng katuwiran o katarungan.

Ngunit ang awa ng PANGINOON *ay* mula sa walang hanggan hanggang sa walang hanggan para sa mga may takot sa Kaniya, at

ang Kaniyang katuwiran (katarungan) ay para sa mga anak ng kanilang mga anak. Awit 103:17

Sa talatang ito sa Oseas, ang binhi ng katarungan o katuwiran ay nagbubunga ng bunga ng awa. Ang mga ito ay hindi magkasalungat na mga prinsipyo.

Magtanim kayo para sa inyong sarili ng katuwiran; umani kayo ng awa; bungkalin ninyo ang inyong tigang na lupa, sapagkat *ito na* ang panahon upang hanapin ang PANGINOON, hanggang sa Siya ay dumating at magpaulan ng katuwiran sa inyo. Oseas 10:12

Ano ang pumipigil sa mga tao na tulungan ang mga dukhang lumalapit sa kanila? Ang mapanghatol na pag-iisip. Ang taong may kakayahan at mga ari-arian ay maaaring magmalaki sa kaniyang kasipagan, disiplina, at kakayahang magkaroon ng kayamanan. Isinasara niya ang kaniyang puso sa mga mahihirap sapagkat hinahatulan niya sila sa pamamagitan ng ganitong kaisipan, “Pinaghirapan ko ang aking pera at ang aking pamumuhay. Huwag kang maging tamad, magtrabaho ka at kumita ng sarili mong pera!”

Ito ang espiritu ng pagiging makatuwiran sa sariling paningin, at ito ang espiritong tinutukoy ni Hesus nang Siya ay magsalita sa mga pinuno ng Israel. Ang mga tumatangging tumulong sa mga dukha ay sa katunayan ay isinasakripisyo ang mga dukha, sa halip na isakripisyo ang isang bahagi ng kanilang pag-aari upang sila ay matulungan. Kapag ang isang mayaman ay nakakakita ng isang mahirap na nangangailangan at pinipiling huwag siyang tulungan, ipinahihiwatig nito na hinahayaan niyang magdusa at posibleng mamatay ang mahirap kaysa magbigay ng tulong para sa kaniya. Ito ay pagsasakripisyo sa mga dukha upang mapangalagaan ang sariling kayamanan.

Nang makita *ito* ng mga Fariseo, sinabi nila sa Kaniya, Tingnan Mo, ginagawa ng Iyong mga alagad ang hindi ipinahihintulot na gawin sa araw ng Sabbath.... **Ngunit kung nalaman lamang ninyo ang kahulugan nito, ang nais Ko ay awa at hindi**

pagsasakripisyo, hindi ninyo sana hinatulan ang mga walang sala. Mateo 12:2, 7

Dito ay ipinapaliwanag ni Hesus ang ugnayan sa pagitan ng awa at pagsasakripisyo sa pamamagitan ng pagsipi mula sa Oseas 6:6. Ngunit pagkatapos nito, iniugnay Niya ang pagsasakripisyo sa espiritu ng paghatol at pagkondena. Dinadala tayo nito pabalik sa pinagmulan ng prinsipyo ng kaparusahan sa pamamagitan ng paghahandog. Inilipat ni Satanas ang kaniyang sariling pagkondena sa Anak ng Diyos. Ginawa ni Satanas na pananagutan ni Kristo ang lahat ng bagay, at pagkatapos ay hinatulan niya ang walang-salang Anak ng Diyos.

Makikita natin sa kasalukuyan na maraming Kristiyano ang nananawagan na hatulan, at maging ipapatay, ang mga pinunong pampulitika at mga maimpluwensiyang negosyante sa mundo na gumagawa ng masasamang bagay. Iginigiit nila ito dahil naniniwala silang hinihingi ng katarungan ang gayong paghatol. Sa diwa, ito ay isang panawagan para sa pagsasakripisyo, sapagkat naniniwala silang sa pamamagitan nito ay maitutuwid ang mga bagay at maibabalik ang tamang kaayusan. Ang ganitong panawagan ay nagmumula sa mga taong nagtuturing sa kanilang sarili na matuwid. Kaya't makikita natin na ang espiritu ng pagkondena na humihingi ng kaparusahan ay laging kaugnay ng paghahandog.

Sinabi ni Hesus sa mga pinuno na kung nauunawaan nila na ang awa ay salungat sa pagsasakripisyo, hindi nila sana hinatulan ang iba na itinuturing nilang karapat-dapat sa kaparusahan. Ang pananaw tungkol sa sakripisyo ay nakabatay sa paghatol at pagkondena, hindi sa awa.

Naniniwala ang Kristiyanismo na pinarusahan ng Diyos ang Kaniyang Anak sa krus bilang kapalit na sakripisyo para sa ating mga kasalanan. Dahil dito, ipinakikita ang Diyos bilang isang handang humatol sa walang-sala. Ngunit malinaw na sinasabi ni Hesus na kung nauunawaan natin nang tama ang mga bagay, malalaman natin na ang nais ng Diyos ay awa at hindi pagsasakripisyo.

Nangangahulugan ito ng hindi pagkondena sa walang-sala, kaya winawasak nito ang mga saligan ng katuruang ang kaparusahan ay ipinapataw bilang kapalit.

Sa kabilang banda, tanging ang mga taong kumikilala na sila ay mga makasalanang nangangailangan ng awa, at tumatanggap ng awa, ang magkakaroon ng kakayahang magpakita ng awa sa iba. Kapag ang isang pinatawad na makasalan ay nakakakita ng pagkakasala ng ibang tao, naaalala niya ang sarili niyang mga pagkakamali; hindi siya humahatol, sapagkat kaya niyang ibahagi ang awa na siya mismo ay tinanggap. Tanging ang mga taong nakaaalam na sila ay pinatawad ang tunay na makapagpapatawad sa iba.

Napakahalaga na maunawaan natin na para sa Diyos, ang pagsasakripisyo at awa ay magkasalungat na konsepto, upang lubos nating pahalagahan ang tunay na pagkasaserdote ni Kristo bilang kinatawan ng Ama. Hindi kailanman ninanais ng Diyos ang pagsasakripisyo sa Kaniyang plano ng kaligtasan, kahit na alam Niya na hihingin ito ng mga tao.

Bago pa man itatag ang mga saligan ng sanlibutan, ang plano ng pagtubos ay naihanda na. Sa langit ay narinig ang isang mahiwagang tinig na nagsasabing, **“Hindi Mo ninanais ang pagsasakripisyo at mga alay,** ngunit naghanda Ka ng isang katawan para sa Akin... Narito, ako ay dumarating upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos;” “oo, ang Iyong kautusan ay nasa loob ng Aking puso.” *The Review and Herald*, September 16, 1902, par. 7

Ipinapahayag sa atin ng Espiritu ng Propesiya na nang buuin ang plano ng kaligtasan, hindi ninanais ng Diyos ang pagsasakripisyo o mga alay—hindi lamang ang mga handog na hayop, kundi ang *lahat* ng uri ng pagsasakripisyo. Nais ng Diyos na makilala ng buong sansinukob kung ano ang Kaniyang tunay na likas, kaya naghanda ng isang katawan para sa Kaniyang Anak upang ihayag ang kabuuan ng Kaniyang karakter sa anyong tao.

Ang buhay ni Kristo dito sa lupa ang siyang batayan ng pakikipagkasundo sa Diyos. Ito ay ang pagkilala na nagkaroon tayo ng maling pagkaunawa tungkol sa Kaniya, ngunit sa kabila ng labis nating pananakit sa Kaniya, malaya Niya tayong pinapatawad at binibigyan tayo ng daan tungo sa pagsisisi, upang tayo ay mapuspos ng tunay na Espiritu ng Diyos na ipinakita kay Kristo.

Isa sa mga pinakamagandang pagpapahayag tungkol sa prosesong ito ng pagbabayad-sala o pakikipagkasundo ay ibinigay noong 1897 ng pastor ng Adventista na si George Fifiield:

Ang salitang “pakikipagkasundo” ay nangangahulugang muling pagiging isa o pagkakaisa. **Ang kasalanan ay nagdulot ng paghihirap, at ang paghihirap ay nagbunga ng maling pagkaunawa sa karakter ng Diyos.** Dahil dito, dumating ang mga tao sa punto na kinapootan nila ang Diyos sa halip na mahalin Siya; at dahil kinapootan nila Siya, ang iisang Ama, kinapootan din nila ang kanilang kapwa-tao, na kanilang kapatid. Kaya sa halip na magkaroon ng iisang pamilya at iisang Ama, ang mga tao ay nahiwalay sa Diyos at sa isa’t isa, at pinaghiwalay ng poot at pagkamakasariili. Kinakailangan ang isang pakikipagkasundo upang muling maibalik ang pagkakaisa.

Ang pakikipagkasundo ay magagawa lamang sa pamamagitan ng pagpapahayag ng Diyos ng Kaniyang pag-ibig sa paraang makikita ito ng mga tao, sa kabila ng kasalanan at pagdurusa. Sa pamamagitan nito, maaantig ang kanilang mga puso at mapapalambot ang kanilang kalooban; kapag sila ay napalaya mula sa mga panlilinlang ni Satanas, mauunawaan nila kung gaano kalalim at kasidhi ang kanilang maling pagkaunawa sa Diyos, at kung paano nila tinanggihan ang Espiritu ng Kaniyang biyaya. Sa gayon, sila ay maaakay bilang mga kapatid na nagbabalik upang muling makauwi sa tahanan ng Ama, na may ganap na pagkakaisa at kagalakan.

Ang pakikipagkasundo ay hindi upang pawiin ang galit ng Diyos upang magkaroon ng lakas ng loob ang mga tao na lumapit sa

Kaniya, kundi upang ihayag ang Kaniyang pag-ibig upang sila ay kusang lumapit sa Kaniya. George Fifiield, *God is Love*, p. 48

Walang binanggit si Fifiield tungkol sa pagsasakripisyo ng dugo, kundi tungkol sa paghahayag ng kagandahan ng karakter ng Diyos. Ang pagkilala natin na lubos nating namali ang pagkaunawa sa Kaniya at nasaktan natin Siya dahil sa ating pagkamakasarili ang siyang umaakay sa atin tungo sa pagsisisi. Ang paghahayag na ito ay dumating sa atin sa pamamagitan ng pagkatao ni Hesus Kristo dalawang libong taon na ang nakalilipas.

Ito ang layunin ng pagkasaserdoteng Melchizedek upang dalhin sa atin ang buhay at pagpapala, upang makilala natin ang Ama kung sino Siya talaga.

Kapag naunawaan natin ang katotohanang ninanais ng ating Ama ang awa at hindi ang pagsasakripisyo, magsisimula nating pahalagahan ang gawain ni Kristo bilang tagapamagitan para sa Kaniyang Ama, hindi lamang para sa atin. Makakalaya tayo mula sa mga kaisipan ni Satanas tungkol sa katarungan at matatanggap natin ang Espiritu ng maamo at mapagmahal na Tagapagligtas.

Ang paglilimita sa pagkasaserdote ni Kristo sa usapin lamang ng kasalanan at kamatayan ay nag-aalis sa posisyon ng Diyos sa proseso ng pakikipagkasundo. Sa katunayan, kinukumbinsi ng mga tao ang kanilang sarili na ang pakikipagkasundo ng Diyos ay kapareho lamang ng kanilang sariling pagkaunawa tungkol dito, na sa halip ay nagiging hadlang sa proseso ng pagkakasundo. Dahil dito, mahalagang maunawaan na ang pagkasaserdote ni Kristo ay higit pa sa paglilingkod sa pamamagitan ng pagsasakripisyo ng dugo at kamatayan.

KABANATA 7

ANG PAGSASAKRIPISYO SA SALAMIN

Isa sa mga pangunahing dahilan kung bakit iniisip ng maraming Kristiyano na hinihingi ng Diyos ang literal na pagsasakripisyo ng dugo ay dahil sa sistema ng paghahandog sa Lumang Tipan, lalo na ang kuwento ng Paskuwa mula sa Ehipto. Ang mga pahayag na tulad nito ay tila nagpapahiwatig na kailangan ng Diyos ang mga handog.

Si Kristo, kasama ang Kaniyang Ama sa pagpapayo, ang nagtatag ng sistema ng pagsasakripisyo ng mga alay; upang ang kamatayan, sa halip na agad ipataw sa nagkasala, ay mailipat sa isang biktima na magiging sagisag ng dakila at ganap na paghahandog ng Anak ng Diyos. *Selected Messages Vol. 1*, p. 230.1

Una, mapapansin natin na si Kristo ang nagtatag ng sistema ng pagsasakripisyo sa pamamagitan ng pakikipagpayo sa Kaniyang Ama. Ito ay bahagi ng pamamagitan ni Kristo bilang tagapamagitan para sa sangkatauhan.

Ang tanong na kailangang itanong ay bakit itinatag ni Kristo, sa pahintulot ng Kaniyang Ama, ang sistemang ito gayong sinasabi ng

Kasulatan na hindi ninanais ng Diyos ang pagsasakripisyo at mga alay? Gaya ng ating naunang binanggit:

Bago pa man ilagay ang mga saligan ng sanlibutan, ang plano ng pagtubos ay naihanda na. Sa langit ay narinig ang isang mahiwagang tinig na nagsasabing, “Hindi Mo ninanais ang pagsasakripisyo at mga alay, ngunit naghanda Ka ng isang katawan para sa Akin... Narito, ako ay dumarating upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos;” “oo, ang Iyong kautusan ay nasa loob ng Aking puso.” *The Review and Herald*, September 16, 1902, par. 7

Ang tila pagkakasalungat na ito ay nagpapahiwatig sa atin na may isang salamin na gumagana sa isang panig ng talakayang ito tungkol sa mga pagsasakripisyo; ibig sabihin, ang isa sa mga pahayag na ito ay nagpapakita ng karakter ng Diyos, samantalang ang isa naman ay isang pakikibagay sa pag-iisip ng tao. Si Kristo ang tagapamagitan sa dalawang pananaw na ito.

Sa ating paghahanap upang pagkasunduin ang dalawang pahayag na ito, makikita natin ang isang mahalagang bagay sa kuwento ni Abraham.

Gayunman, ang patriyarka ay humiling pa rin ng isang nakikitang tanda bilang pagpapatibay ng kaniyang pananampalataya at bilang patunay sa mga susunod na salinlahi na ang mabubuting layunin ng Diyos para sa kanila ay matutupad. **Ipinagkaloob ng Panginoon ang Kaniyang sarili na makipagtipan sa Kaniyang lingkod, gamit ang mga anyong karaniwang ginagamit ng mga tao sa pagpapatibay ng isang seryoso at mahalagang kasunduan.** Sa utos ng Diyos, naghandog si Abraham ng isang dumalagang baka, isang babaeng kambing, at isang lalaking tupa na pawang tatlong taong gulang. Hinati niya ang mga katawan ng mga ito at inilagay ang mga bahagi nang may kaunting pagitan. Idinagdag din niya ang isang batu-bato at isang inakay na kalapati, ngunit ang mga ito ay hindi hinati. Nang matapos ang lahat ng ito, buong paggalang na dumaan si Abraham sa pagitan ng mga bahagi ng

mga handog, bilang panunumpa sa Diyos ng walang hanggang pagsunod. *Patriarchs and Prophets*, p. 137.1

Si Abraham ay inutusan ng Diyos na magsakripisyo ng tatlong hayop, ngunit ang ipinagawa ng Diyos sa kaniya ay isang kaugalian na karaniwang ginagawa ng mga tao. Ito ay isang pagpapakumbaba ng Diyos upang bumaba sa antas ng pang-unawa ni Abraham at palakasin ang kaniyang pananampalataya. Hindi ito isang bagay na ninanais o kinakailangan ng Diyos, kundi isang bagay na kailangan ni Abraham, at tinugunan ng Diyos ang pangangailangang iyon.

Kung babalik tayo sa simula, kapansin-pansin na hindi itinala ng Bibliya na nagbigay ang Diyos ng tagubilin tungkol sa sistema ng paghahandog. Sa halip, ang itinala lamang nito ay ang mga sumusunod:

At nang dumating ang takdang panahon, nagdala si Cain ng isang handog mula sa bunga ng lupa para sa PANGINOON. Si Abel naman ay nagdala mula sa mga panganay ng kaniyang kawan at mula sa mga taba ng mga ito. At kinalugdan ng PANGINOON si Abel at ang kaniyang handog. Genesis 4:3, 4

Dalawa ang layunin ni Kristo sa pagtatatag ng sistema ng paghahandog. Una, ito ay upang tulungan si Adan na maunawaan ang isang bagay tungkol sa kaniyang sarili; upang makita niya sa korderong pinatay ang larawan ng kaniyang nakatagong pagkapoot kay Kristo. Ito ay bahagi ng gawain ni Kristo bilang tagapamagitan, ang pagpapakumbaba sa pagmamataas ng tao upang maihanda siya sa pagtanggap ng kapatawaran at kaligtasan. Ang sistema ng paghahandog ay bahagi ng proseso upang maipakita ang kasaganaan ng kasalanan ng tao, upang higit na maipakita ang kasaganaan ng biyaya.

Ikalawa, ang mga paghahandog na itinatag ay isang pangako sa tao upang palakasin ang kaniyang pananampalataya, na maniwala na siya ay minamahal ng Diyos at na siya ay patatawarin ng Diyos ayon sa kaniyang pagkaunawa.

Nang kainin ni Adan ang bunga ng puno, pumasok sa kaniya ang espiritu ni Satanas. Gaya ng nakatala sa aklat ni Oseas:

At sila, tulad ni Adan, ay lumabag sa tipan, doon sila naging taksil laban sa akin. Oseas 6:7 YLT

Ang pagtataksil ay isang bagay na nakatago o hindi lantad. Hindi namalayan ni Adan ang pagkapoot na nasa loob niya.

Sapagkat ang pag-iisip na makalaman *ay* kaaway ng Diyos; sapagkat hindi ito nagpapasakop sa kautusan ng Diyos, at hindi rin nito kayang magpasakop dito. Roma 8:7

Nang ang mga patriyarka ay nagsasakripisyo ng isang kordero, ang Espiritu ni Kristo ay kapwa nagbibigay sa mga tao ng pangako tungkol sa gagawin ni Kristo upang iligtas sila, at umaakay din sa kanila na maunawaan na ang kasalanan ay nangangailangan ng ganitong mga hakbang. Ang nakikitang pagdurusa ng kordero ay isang paghahayag ng hindi nakikitang pagdurusa ni Kristo sa ilalim ng sistema ng katarungan ng tao mula nang mahulog ang tao sa kasalanan.

At habang inaakay sila ni Kristo na tumingin sa Kaniyang krus, [na inilalarawan ng korderong inihahandog] upang pagmasdan Siya na kanilang tinusok dahil sa kanilang mga kasalanan, ang kautusan ay tumatagos sa kanilang budhi. **Ang kasamaan ng kanilang pamumuhay at ang malalim na pagkakaugat ng kasalanan sa kanilang kaluluwa ay nahahayag sa kanila. Nagsisimula silang maunawaan ang isang bahagi ng katuwiran ni Kristo, at kanilang naibubulalas, “Ano nga ba ang kasalanan, na nangangailangan ito ng gayong kalaking pagsasakripisyo upang matubos ang taong biktima nito? Ang lahat bang ito ay pag-ibig, ang lahat bang ito ay pagdurusa, ang lahat bang ito ay pagpapakumbaba, ay kinailangan upang tayo ay hindi mapahamak kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan?”** *Steps to Christ*, p. 27.1

Ang kasalanan ang humingi ng sakripisyo, hindi ang Diyos. Ang kasalanan ang humingi ng dugo upang makamit ang “awa,” ngunit ang nais lamang ng Diyos ay awa, hindi sakripisyo.

O! Anong dakilang pagpapala ang Tagapagligtas na ito! Hinihingi ng katarungan ang pagdurusa ng tao; ngunit tiniis ni Kristo ang pagdurusa bilang Diyos. **Hindi Niya kinailangan ng pakikipagkasundo sa pamamagitan ng pagdurusa para sa Kaniyang sarili; ang lahat ng Kaniyang pagdurusa ay para sa atin;** ang lahat ng Kaniyang mga karapat-dapat at Kaniyang kabanalan ay iniaalok sa nagkasalang tao bilang [isang] kaloob; tatanggapin ba niya ito? *Letters and Manuscripts Vol. 7, Letter 12, 1892, par. 4*

Ang paghahandog ay para sa atin, ito ay isang pagpapakumbaba ng Diyos at ng Kaniyang Anak upang palakasin ang ating pananampalataya habang ipinakikita ang tunay na pagkapoot na nasa ating mga puso. Anong kahanga-hangang Ama! Kay dakila ng Kaniyang biyaya, pagtitiis, awa, at pag-ibig na gawin Niya ito para sa atin sa pamamagitan ng Kaniyang Anak.

Muli, napakadakila ng biyaya ng Diyos na Siya ay nagpakababa upang pahintulutan ang mahahalagang korderong Kaniyang nilikha na magamit upang tulungan si Adan na maunawaan ang bigat ng kaniyang kalagayan. Napakasakit para sa ating Ama at sa Kaniyang Anak na makita ang mga korderong ito na pinapatay.

Ang binhi na nasa puso ni Adan ay nahayag kay Cain nang patayin niya ang kaniyang kapatid. Si Abel ay napuspos ng Espiritu ni Kristo, samantalang si Cain ay nanatili sa likas na makalamang pag-iisip. Ang parehong binhing ito ay muling nahayag makalipas ang 4,000 taon nang ang bansang Judio, sa tulong ng mga Hentil, ay pumatay sa Anak ng Diyos. Ito ay nagpapatuloy hanggang ngayon sa lahat ng paraan kung paano natin tinatanggihan o itinatanggi na si Hesus ang bugtong na Anak ng Ama.

Nang maunawaan ni Adan ang kaniyang kalagayan, nagsisi siya sa kaniyang pagkapoot at buong pagpapakumbabang sumunod sa

kaniyang Tagapagligtas, pinili niyang tanggihan ang kaniyang makalamang likas na pagkatao.

Para kay Adan, ang paghahandog ng unang alay ay isang napakasakit na seremonya. **Kinailangan niyang itaas ang kaniyang kamay upang kumitil ng buhay, isang bagay na tanging Diyos lamang ang maaaring magbigay.** Iyon ang unang pagkakataon na nakasaksi siya ng kamatayan, at alam niyang kung naging masunurin lamang siya sa Diyos, hindi sana nagkaroon ng kamatayan ng tao o hayop. Habang pinapatay niya ang walang-salang biktima, nanginig siya sa pag-iisip na **ang kaniyang kasalanan ang naging dahilan upang dumanak ang dugo ng walang dungis na Kordero ng Diyos.** Ang tagpong ito ay nagbigay sa kaniya ng mas malalim at mas malinaw na pagkaunawa sa bigat ng kaniyang pagsuway, isang kasalanang walang ibang makapag-aalis kundi ang kamatayan ng minamahal na Anak ng Diyos. *Patriarchs and Prophets*, p. 68.1

Kinailangan itaas ni Adan ang kaniyang kamay upang kitilin ang buhay na ibinigay ng Diyos, sapagkat nang kainin niya ang bunga, tinanggap niya ang maling katuruan ni Satanas tungkol sa katarungan na humihingi ng kaparusahan at kamatayan. Kinailangang dumanak ang dugo ng walang dungis na kordero dahil ang kasalanan ang nagiging dahilan upang maniwala tayo na hinihingi ito ng Diyos. Nang minsang magkasala si Adan, hindi na niya kayang palayain ang kaniyang sarili maliban kung ang kasalanan ay maparusahan sa pamamagitan ng kamatayan; ang kamatayan ng Kordero ng Diyos.

Hindi kailanman maiisip ni Adan na ang pagkain ng ipinagbabawal na bunga ay magbibigay-daan kay Satanas upang baluktutin ang kaniyang likas na pagkatao, punuin ang kaniyang isip ng maling pagkaunawa tungkol sa katarungan na humihingi ng kamatayan, at linlangin siya tungkol sa karakter ng Diyos. Ngunit iyon mismo ang nangyari; iyan ang kapangyarihan ng kasalanan.

Kinailangang patayin ni Adan ang kordero upang ipakita na siya mismo ang nangangailangan nito para sa pakikipagkasundo. Ngunit

kung ang Diyos ang siyang humihingi ng kamatayang ito, Siya sana ang pumatay sa kordero para kay Adan; Siya sana ang naging dahilan ng unang kamatayan. Ang kordero sana ay “sinaktan ng Diyos at dinalamhati.” (Isaias 53:4).

Malaking bahagi ng mundo ng Kristiyanismo ang naniniwala na ang Diyos ang kumuha ng unang buhay. Narito ang isang halimbawa mula sa isang kilalang Pastor na Protestante:

“Ipinakikilala nito sa unang pagkakataon sa Kasulatan ang usapin tungkol sa pakikipagkasundo o pagtatakip sa makasalanang pamamagitan ng kamatayan ng isang walang-salang kapalit. Ito ay ang makapangyarihang gawa ng Diyos. Ang Diyos ang pumili ng hayop; **ang Diyos ang pumatay sa hayop**; ang Diyos ang kumuha ng balat ng hayop at ipinantakip ito sa mga makasalanang. **Ito ang unang kamatayan sa sanlibutan; wala pang naganap na kamatayan bago nito. Ang unang kamatayan ay ang pagkamatay ng isang hayop na pinatay ng Diyos upang takpan ang mga makasalanang....**

...ang sistema ng paghahandog ay naglalayong ilarawan ang pangangailangan ng isang kapalit na hahalili sa mga makasalanang, papatayin, at magdadala ng poot ng Diyos. At siyempre, wala sa mga handog na naialay noon ang tunay na makagagawa nito. Ang mga iyon ay larawan lamang ng Isa na darating, si Kristo.”⁶

Nagpapasalamat ako sa Panginoong Hesus para sa kaloob ng propesiya na malinaw na nagpapakita na si Adan ang kumuha ng unang buhay, hindi ang Diyos. Hindi matatawaran ang kahalagahan ng katotohanang ito.

Kinailangang patayin ni Adan ang kordero sapagkat siya ang naniwala na ang bawat kasalanan ay kailangang parusahan, kasama nito ang nakagugulat na katotohanang hindi niya namamalayan na

⁶ John MacArthur, *Ang Unang Pagsasakripisyo*, *gtv.org*, Nobyembre 11, 2012

dala niya sa kaniyang sarili ang binhi ng pagnanais ni Satanas na patayin ang Anak ng Diyos.

Sa ganitong konteksto, nagpakababa ang Diyos upang itatag ang sistema ng paghahandog bilang isang salamin ng kung ano ang nangyayari kay Adan, hindi sa Diyos. Ipinakita nito ang mga hinihingi ni Adan, hindi ang mga hinihingi ng Diyos.

Siyempre, ang konsepto ng pagpapalubag-loob o paghahandog ay nagpapahiwatig na may galit na kailangang mapawi. Ngunit bigyang-pansin natin nang mabuti na tayo ang nangangailangan ng paghahandog, at hindi ang Diyos. E.J. Waggoner, *The Justice of Mercy, Present Truth UK*, August 30, 1894

Ang dugong dumanak mula sa kordero ay nagbigay kay Adan ng pag-asa na maaari siyang mapatawad sa kaniyang malaking kasalanan. Ipinadala ni Kristo ang Kaniyang Espiritu kay Adan na may madilim na pagkaunawa upang tiyakin sa kaniya na siya ay pinatawad ng Diyos, ngunit ginawa Niya ito sa *pamamagitan* ng mga naunang pananaw ni Adan tungkol sa pakikipagkasundo. Wala nang ibang paraan si Kristo, sapagkat hindi Siya gagamit ng puwersa upang baguhin ang puso ng tao. Ang lahat ng ito ay ipinamagitan ni Kristo sa pag-ibig para sa tao at para sa kaniyang kaligtasan. Tinupad ni Kristo ang tipan ng tao, na tinatawag din na Lumang Tipan at ang ministryo ng kamatayan (2 Corinto 3:7–9).

Ang prinsipyong ito ay ipinahayag sa dahilan at paraan kung paano isinalaysay ni Hesus ang kuwento ng mayamang tao at ni Lazaro.

Sa talinghagang ito [tungkol sa mayamang tao at kay Lazaro] hinarap ni Kristo ang mga tao batay sa kanilang sariling pagkaunawa. Ang paniniwala na may mulat na kalagayan ang tao sa pagitan ng kamatayan at pagkabuhay na mag-uli ay pinanghahawakan ng marami sa mga nakikinig sa mga salita ni Kristo. **Alam ng Tagapagligtas ang kanilang mga paniniwala, kaya inihanda Niya ang Kaniyang talinghaga upang ituro ang mahahalagang katotohanan sa pamamagitan ng mga nauna na nilang pagkaunawa. Iniharap Niya sa Kaniyang mga**

tagapakinig ang isang salamin kung saan makikita nila ang kanilang sarili sa tunay nilang kaugnayan sa Diyos. Ginamit Niya ang laganap na paniniwalang iyon upang ipahayag ang mahalagang aral na nais Niyang maunawaan ng lahat—na walang sinuman ang pinahahalagahan dahil lamang sa kaniyang mga pag-aari; sapagkat ang lahat ng mayroon siya ay ipinagkaloob lamang sa kaniya ng Panginoon bilang ipinahiram. Ang maling paggamit sa mga kaloob na ito ay maglalagay sa kaniya sa kalagayang mas mababa pa kaysa sa pinakamahirap at pinakawalang-kayang tao na umiibig sa Diyos at nagtitiwala sa Kaniya. *Christ's Object Lessons*, p. 263.2

Hindi sinubukan ni Kristo na sabihin sa Kaniyang mga tagapakinig na mali ang kanilang mga pananaw tungkol sa buhay pagkatapos ng kamatayan, sapagkat alam Niya na hindi pa nila ito mauunawaan. Sa gayunding paraan, hindi rin sinubukan ni Kristo na sabihin kay Adan na mali ang kaniyang pagkaunawa tungkol sa pakikipagkasundo. Sa halip, pinangasiwaan Niya si Adan sa pamamagitan ng kaniyang maling pagkaunawa; itinuro Niya ang mahalagang katotohanan ng kapatawaran sa pamamagitan ng maling pagkaunawa ni Adan tungkol sa pagsasakripisyo. Ito ang pangunahing punto ng pamamagitan ni Kristo sa pagitan ng dalawang magkaibang pananaw. Kung mauunawaan at matatanggap ninyo ang prinsipyong ito, maraming bagay sa Kasulatan na tila mahirap unawain ang magiging malinaw.

Sa pamamagitan lamang ng pananaw ng salamin natin mauunawaan ang pagkakasundo sa pagitan ng pagtatatag ng Diyos ng sistema ng paghahandog at ng katotohanang hindi naman Niya hinihingi ang pagsasakripisyo at mga alay. Sa pamamagitan ng pananaw na ito ng salamin natin mauunawaan ang ibig sabihin ni Ellen White sa mga pahayag na tulad ng mga sumusunod:

Kay Kristo, bilang ating Kahalili at Panagot, ipinatong ang kasalanan nating lahat. Itinuring Siya na isang lumalabag upang matubos Niya tayo mula sa hatol ng kautusan. Ang pagkakasala ng bawat inapo ni Adan ay dumidiin sa Kaniyang puso. Ang poot

ng Diyos laban sa kasalanan, ang kakila-kilabot na pagpapakita ng Kaniyang pagkamuhi sa kasamaan dahil sa kasalanan, ay pumuno sa kaluluwa ng Kaniyang Anak ng matinding dalamhati at pangamba. Sa buong buhay ni Kristo, ipinahayag Niya sa nagkasalang sanlibutan ang mabuting balita tungkol sa awa ng Ama at sa Kaniyang mapagpatawad na pag-ibig. Ang kaligtasan ng mga pinakadakilang makasalanan ang palagi Niyang mensahe. Ngunit ngayon, dahil sa napakabigat na pasaning pagkakasala na Kaniyang dinadala, hindi Niya makita ang mapagkasundong mukha ng Ama. Ang pag-alis ng banal na presensya mula sa Tagapagligtas sa oras na ito ng pinakamatinding paghihirap ay tumagos sa Kaniyang puso ng kalungkutan na hindi kailanman lubos na mauunawaan ng tao. Napakatindi ng paghihirap na ito kaya halos hindi na Niya maramdaman ang Kaniyang pisikal na sakit. *The Desire of Ages*, p. 753.1

Si Kristo ay naging ating Kahalili, hindi ng Diyos (Isaias 53:3; Lucas 23:20–24). Itinuring Siya na isang lumalabag sa kautusan ng tao, hindi ng Diyos. Bilang handog ng tao sa Diyos, hindi nakita ni Kristo ang mukha ng Ama. Kinailangang pahintulutan ng Diyos na maranasan ng Kaniyang Anak ang bagay na iniisip ng tao na gagawin ng Diyos sa kaniya; ang ihiwalay siya. Bagaman ang Diyos ay kasama ng Kaniyang Anak sa gitna ng kadiliman (Awit 22:1, 24), hindi nadama ni Kristo ang presensyang iyon, upang tahakin Niya ang landas na inaakala ng tao na siyang kaparusahan mula sa Diyos. Dapat nating bigyang-pansin nang mabuti ang katotohanang ito:

Kailangan ba Niyang talikuran ang mga taong pinaglaanan ng gayong kaligtasan, maging ang Kaniyang bugtong na Anak, na siyang ganap na larawan ng Kaniyang sarili? **Pinahintulutan ng Diyos na maibigay ang Kaniyang Anak dahil sa ating mga pagsuway. Siya mismo ang pumuwesto sa Kaniyang sarili bilang hukom sa harap ng Tagapagdala ng Kasalanan, na pansamantalang hindi ipinakita ang mga mapagmahal na katangian ng isang Ama.** *Testimonies to Ministers*, p. 245.2

Ang Diyos ay hindi nagiging isang hukom, kundi Siya ay pumapangalawa sa posisyong iyon sa salamin ng ating maling pagkaunawa tungkol sa katarungan. Wala Siyang ibang magagawa kundi tanggapin ang posisyong ito sapagkat ito ang ating maling pananaw tungkol sa Kaniya. Kinailangan Niyang gawin ito upang tugunan ang ating galit at paghatol. Ang ating Ama ay may napakadakilang pag-ibig upang tahakin ang landas na ito para sa atin.

Isa pang punto na kailangan nating isaalang-alang ay ang dalas ng mga paghahandog. Bakit napakarami ng mga ito? Sa simula, sinasabi nito:

At nang dumating ang takdang panahon, nagdala si Cain ng isang handog mula sa bunga ng lupa para kay Jehova; at si Abel naman ay nagdala rin mula sa mga panganay ng kaniyang kawan, maging mula sa mga taba ng mga iyon; at kinalugdan ni Jehova si Abel at ang kaniyang handog. Genesis 4:3, 4 YLT

Sa pagbibigay ng paliwanag tungkol sa talatang ito, sinabi ni John Wesley:

Sa paglipas ng panahon— Sa katapusan ng mga araw; **maaaring tumutukoy ito sa katapusan ng taon kung kailan ipinagdiriwang nila ang kapistahan ng pag-aani**, o sa pagtatapos ng mga araw ng sanlinggo, na siyang ikapitong araw. Paliwanag ni Wesley tungkol sa Genesis 4:3

Sa konteksto ng kabutihan ng Diyos at ng Kaniyang pag-ibig sa mga hayop (Jonas 4:11), ang paghahandog ng isang alay minsan sa isang taon ay sapat na upang malinaw na maipakita ang aral. Ngunit ang paghahandog ng alay bawat linggo ay maaaring magpatigas lamang ng puso laban sa aral na itinuturo nito.

Nang makita ni Satanas na maaaring tumugon ang puso ng tao sa mga aral na ipinapakita sa pamamagitan ng salamin ng mga pagsasakripisyo, nagsikap siyang sirain ang tunay na kahulugan ng mga ito.

Mula nang ipahayag sa ahas sa Eden ang mga salitang, “Maglalagay ako ng alitan sa pagitan mo at ng babae, at sa pagitan ng iyong binhi at ng kaniyang binhi” (Genesis 3:15), alam na ni Satanas na hindi niya lubos na hawak ang kapangyarihan sa sanlibutan. Nakita niya sa mga tao ang pagkilos ng isang kapangyarihang lumalaban sa kaniyang paghahari. **Sa matinding interes, binantayan niya ang mga paghahandog na ginagawa ni Adan at ng kaniyang mga anak. Sa mga seremonyang ito, nakita niya ang isang sagisag ng pakikipag-ugnayan sa pagitan ng lupa at ng langit. Kaya nagsikap siyang hadlangan ang ugnayang ito.** Pinilipit niya ang pagkakilala sa Diyos at binigyang-maling kahulugan ang mga seremonyang nagtuturo patungo sa Tagapagligtas. Dahil dito, naakay ang mga tao na matakot sa Diyos na para bang Siya ay nalulugod sa kanilang pagkawasak. Ang mga paghahandog na dapat sana’y magpahayag ng Kaniyang pag-ibig ay inialay lamang upang payapain ang Kaniyang galit. *The Desire of Ages*, p. 115.1

Bilang bunga ng pagsisikap ni Satanas:

Ang sistema ng paghahandog na ipinagkatiwala kay Adan ay binago rin at pinilipit ng kaniyang mga inapo. Ang pamahiin, pagsamba sa mga diyus-diyosan, kalupitan, at kahalayan ay sumira sa simple ngunit makabuluhang paglilingkod na itinakda ng Diyos. *Patriarchs and Prophets*, p. 364.3

Hindi nagtagal, ang mga tao bago ang Baha ay nagsimulang mag-alay ng mga tao bilang mga hain upang payapain ang kanilang maling pagkaunawa sa isang diyos na inaakala nilang galit—na siyempre ay isang kasalanan.

Ang mga altar kung saan inihandog ang mga taong sakripisyo ay giniba, at ang mga sumasamba ay pinanginig sa kapangyarihan ng buhay na Diyos. Nalaman nila na **ang kanilang sariling katiwalian at pagsamba sa mga diyus-diyosan ang naging dahilan ng kanilang pagkawasak.** *Patriarchs and Prophets*, p. 99.2

Pansinin nang mabuti na hindi ang Diyos ang humiling ng kanilang pagkawasak, kundi ang *kanilang* sariling katiwalian at pagsamba sa mga diyus-diyosan ang nagdala nito. Sa pinakapuso ng pagsamba sa diyus-diyosan ay ang paniniwala sa isang Diyos na humihingi ng kaparusahan. Ang sariling paghatol sa sarili ng mga taong nabuhay bago ang Baha ang nagdala sa kanila na ituring ang kanilang sarili na karapat-dapat sa kamatayan (Roma 1:31).

Sa ganitong konteksto nahikayat si Caifas na ialay si Kristo bilang isang hain.

Sa mga labi ni Caifas, ang napakahalagang katotohanang ito [tungkol sa darating na Mesiyas] ay ginawang kasinungalingan. **Ang patakarang kaniyang itinaguyod ay nakabatay sa isang prinsipyong hiniram mula sa paganismo. Sa mga bansang pagano, ang malabong pagkaunawa na may isang dapat mamatay para sa sangkatauhan ang nagbunsod sa paghahandog ng mga taong sakripisyo.** Kaya iminungkahi ni Caifas na sa pamamagitan ng paghahandog kay Hesus ay mailigtas ang bansang may sala, **hindi mula sa kasalanan, kundi habang nananatili sa kasalanan, upang maipagpatuloy nila ang kanilang pamumuhay sa kasalanan.** *The Desire of Ages*, p. 540.2

Ang mga ginawa ni Caifas ay bunga ng isang kaisipang pagano. Ang likas na hilig ng tao na maghandog ng mga hain upang mapawi ang inaakala nilang galit ng Diyos dahil sa kanilang mga kasalanan ay ipinahayag sa mga salitang ito:

Malulugod kaya ang Panginoon sa libu-libong tupang lalaki, o sa sampung libong ilog ng langis? Ihahandog ko ba ang aking panganay *dahil* sa aking pagsuway, ang bunga ng aking katawan *dahil* sa kasalanan ng aking kaluluwa? Mikas 6:7

Ang payak na sistema ng paghahandog na ibinigay ni Kristo kay Adan upang maipakita ang poot na nakatago sa kaniyang puso ay lubusang pinilipit ang tunay nitong kahulugan. Ang katotohanang kapwa ang bansang Israel at ang mga pagano ay naimpluwensiyahan na mag-udyok sa mga ama na patayin ang sarili nilang mga anak

bilang hain ay sumasalamin sa orihinal na pagkaunawa na ibibigay ng Diyos ang Kaniyang Anak bilang isang hain para sa atin upang tugunan ang ating pananaw tungkol sa katarungan. Ngunit ang katotohanang ito ay binaluktot at ginawang kasinungalingan, na nagsasabing ang Diyos Ama mismo ang papatay sa Kaniyang sariling Anak upang bigyang-kasiyahan ang Kaniyang nasaktang katarungan.

Hinangad ni Satanas na hamakin at sirain ang kahalagahan ng mga paghahandog na sumasagisag sa kamatayan ni Kristo; at habang ang isipan ng mga tao ay pinadilim ng pagsamba sa mga diyus-diyosan, **inakay niya sila na tularan ang mga paghahandog na ito sa maling paraan, hanggang sa ialay nila ang sarili nilang mga anak sa mga altar ng kanilang mga diyos.** Habang lalong lumalayo ang mga tao sa Diyos, ang Kaniyang mga banal na katangian—ang katarungan, kadalisayan, at pag-ibig—ay napalitan ng pang-aapi, karahasan, at kalupitan. *Patriarchs and Prophets*, p. 120.3

Sa pamamagitan ng mga hakbang na ito, inakay ni Satanas ang mga tao na ulitin ang ginawa niya noon, ang iparatang sa Diyos ang sarili niyang mga katangian.

Sa gayon, ibinibihis ng pangunahing kaaway ang sarili niyang mga katangian sa Maylalang at Tagapagkaloob ng kabutihan sa sangkatauhan. Ang kalupitan ay nagmumula kay Satanas. Ang Diyos ay pag-ibig; at ang lahat ng Kaniyang nilikha ay dalisay, banal, at mabuti hanggang sa maipasok ang kasalanan ng unang dakilang rebelde. *The Great Controversy*, p. 534.2

Sa pamamagitan ng sistema ng paghahandog, ipinaratang ng mga tao sa Diyos ang sarili nilang mga katangian. Sa loob ng maling balangkas ng pag-iisip na ito, likas lamang na bibigyan nila ng paganong pananaw tungkol sa katarungan at kaparusahan ang krus ni Kristo.

Ang mapanlinlang na puso ng tao, sa ilalim ng impluwensiya ni Satanas, ang nag-udyok sa mga tao na ikubli ang kanilang pagkapoot sa Diyos sa mismong paghahandog na ibinigay sa kanila upang maipakita ang kanilang kasalanan. Ito ang dahilan kung bakit

naniwala ang malaking bahagi ng mundong Kristiyano na ang literal na dugo ni Hesus ang siyang nagbibigay-kasiyahan sa katarungan ng Diyos at nagpapalaya sa kanila mula sa Kaniyang hatol.

Nais ng Diyos na palayain ang sanlibutan mula sa sarili nitong paghatol at hikayatin tayong panghawakan sa pamamagitan ng pananampalataya ang Kaniyang pag-ibig. Nais Niyang ang Espiritu, o ang espirituwal na dugo ni Kristo, ang siyang maglinis, magpagaling, at magbago sa atin ayon sa Kaniyang larawan.

Sa katulad ding paraan na gumamit si Kristo ng isang salamin para kay Adan sa pagtatatag ng sistema ng paghahandog, itinatag din Niya para sa Israel ang paghahandog ng Kordero ng Paskuwa.

Sabihin mo sa buong kapulungan ng Israel: “Sa ikasampung araw ng buwang ito, bawat lalaki ay kukuha ng isang kordero para sa kaniyang sambahayan, ayon sa angkan ng *kaniyang* ama, isang kordero para sa bawat sambahayan. Kung ang sambahayan ay masyadong maliit para sa isang kordero, siya at ang kaniyang pinakamalapit na kapitbahay ay maghahati *rito* ayon sa bilang ng mga tao; ang dami ng kakain ay siyang pagbabatayan ng laki ng korderong kukunin. Ang inyong kordero ay dapat walang kapintasan, isang lalaking isang taong gulang. Maaari ninyo *itong* kunin mula sa mga tupa o sa mga kambing. Iingatan ninyo ito hanggang sa ikalabing-apat na araw ng buwang iyon. Pagkatapos, sa kinahapunan ng araw na iyon, papatayin ito ng buong kapulungan ng Israel. Kukuha sila ng *kaunting* dugo nito at ipapahid sa dalawang haligi ng pintuan at sa itaas na hamba ng mga bahay na kanilang kakainan nito.” Exodo 12:3–7

Habang nasa Egipto, marami sa mga Israelita ang nasangkot sa katiwalian sa kanilang pagsamba sa Diyos. Ang kanilang pisikal na pagkaalipin ay sumasalamin sa pagkaalipin ng kanilang mga puso.

Bilang mga biktima ng habambuhay na pagkaalipin, sila ay naging mangmang, walang sapat na pagsasanay, at lubhang nababa ang kalagayan. Kaunti lamang ang kanilang kaalaman tungkol sa Diyos at mahina ang kanilang pananampalataya sa

Kaniya. Nalito sila dahil sa maling mga katuruan at nasira ang kanilang pananampalataya bunga ng matagal nilang pakikisalamuha sa mga pagano. *Education*, p. 34.1

Ang mababang kalagayan ng mga Israelita ay nagdulot ng matinding kalungkutan sa Diyos at sa Kaniyang Anak. Sa Kaniyang tungkulin bilang Saserdote, araw-araw na ipinagkakaloob ni Kristo sa kanila ang Kaniyang buhay sa pamamagitan ng Kaniyang Espiritu, kahit na hindi nila nalalaman ang pagdurusang idinudulot ng kanilang mga ginagawa sa Kaniya. Sa kanilang pagtalikod sa Diyos habang nasa Egipto, si Kristo ay ipinako sa krus.

At ang kanilang mga bangkay *ay mahahandusay* sa lansangan ng dakilang lungsod na sa espirituwal na kahulugan ay tinatawag na Sodoma at **Egipto, kung saan ipinako rin sa krus ang ating Panginoon.** Pahayag 11:8

Mula sa pananaw ng Ama, ang kordero ng Paskuwa ay isang salamin ng ginagawa ng Israel kay Kristo habang sila ay nasa Egipto. Para naman sa mga Israelita, ang dugo ng kordero ay umaayon sa kanilang magulong pagkaunawang hinubog ng paganismo tungkol sa paghahandog, sapagkat daan-daang taon silang namuhay kasama ng mga Egipcio.

Habang ang mga Israelita ay nasa pagkaalipin sa Egipto, napalibutan sila ng pagsamba sa mga diyus-diyosan. Ang mga Egipcio ay may minanang mga tradisyon tungkol sa paghahandog. Hindi nila kinikilala ang pag-iral ng Diyos ng langit. Sa halip, naghahandog sila sa kanilang mga diyos-diyosan. Sa pamamagitan ng mararangya at masalimuot na seremonya, isinasagawa nila ang kanilang pagsamba sa mga diyus-diyosan. Nagtatayo sila ng mga altar bilang parangal sa kanilang mga diyos, at hinihingi pa nila na ang sarili nilang mga anak ay dumaan sa apoy bilang handog. *Spirit of Prophecy Vol. 1*, p. 267.2

May ilan pa nga sa mga Israelita ang nakilahok sa mga paganong ritwal na ito, anupat inihandog nila ang sarili nilang mga anak sa apoy bilang handog sa mga diyos ng Egipto.

Maging ang ilan sa mga anak ng Israel ay lubhang nagpakababa hanggang sa gawin ang mga kasuklam-suklam na gawaing ito. Dahil dito, pinahintulutan ng Diyos na magliab ang apoy at tupukin ang kanilang mga anak habang inihahandog nila ang mga ito sa apoy. Hindi man nila lubusang ginaya ang lahat ng kasamaan ng mga bansang pagano; ipinagkait sa kanila ng Diyos ang kanilang mga anak, sapagkat nasunog ang mga ito habang isinasagawa ang gayong ritwal. *Spirit of Prophecy Vol. 1*, p. 268.1

Sa tamang pagkaunawa sa karakter ng Diyos, nauunawaan natin na pinahintulutan ng Diyos na magliab ang apoy laban sa kanilang mga anak at hinayaan silang mawalan ng mga ito, sapagkat kung ano ang itinanim ng tao, iyon din ang kaniyang aanihin. Hindi Niya maaaring pilitin ang mga tao na baguhin ang kanilang mga maling kaisipan, kaya hinayaan Niya silang maranasan ang mga bunga ng kanilang sariling mga pagpili.

Pansinin nating mabuti ang sinabi ni Ellen White sa susunod na talata ng ating binasa.

Dahil ang bayan ng Diyos ay nagkaroon ng maling pagkaunawa tungkol sa mga seremonyal na paghahandog at mga sakripisyo, at nahalo ang mga tradisyong pagano sa kanilang pagsamba, nagpakumbaba ang Diyos upang bigyan sila ng malinaw na mga tagubilin. Sa ganitong paraan, mauunawaan nila ang tunay na kahulugan ng mga paghahandog na ito, na mananatili lamang hanggang sa ang Kordero ng Diyos ay maihandog, na siyang dakilang katuparan na inilalarawan ng lahat ng kanilang mga paghahandog. *Spirit of Prophecy Vol. 1*, p. 268.2

Hinaluan ng mga Israelita ng mga tradisyong pagano ang kanilang seremonyal na pagsamba. Sa pamamagitan ng pamamagitan ni Kristo, iniwasan ng Diyos na pukawin ang galit ng mga tao sa pagsasabi agad na sila ay mali. Sa halip, nagbigay Siya ng mga tagubilin tungkol sa mga paghahandog ayon sa kanilang mga naunang pagkaunawa. Hindi nais ng Diyos na ang Israel ay maghahandog araw-araw tulad ng mga pagano, ngunit kinailangan Niyang ipahayag ang katotohanan

tungkol sa pagpapatawad sa pamamagitan ng kanilang maling pagkaunawa. Ipinapakita ni Moises na dati nang naghahandog ang Israel sa mga demonyo, at lubhang naimpluwensiyahan sila ng mga ganitong prinsipyo kaya nakipagtagpo ang Diyos sa kanila kung nasaan sila sa kanilang kalagayan:

Hindi na sila maghahandog ng kanilang mga hain sa mga demonyo, na kanilang pinasundan at pinagkanuloan sa pamamagitan ng pagsamba sa kanila. Ito ay magiging isang tuntunin magpakailanman para sa kanila sa lahat ng salinlahi nila.
Levitico 17:7

Ang dalas at lawak ng mga paghahandog na nakatala sa Levitico ay isang pagpapakumbaba ng Diyos upang tugunan ang pagkaunawa ng Israel tungkol sa paghahandog. Hindi inutusan si Adan, ni si Noe, ni si Abraham, o ang kaniyang mga anak na maghahandog araw-araw. Ngunit ang pagsamba sa mga templo ng Egipto ay kinabibilangan ng araw-araw na paghahandog ng pagkain at inumin para sa kanilang mga diyos, kasama ang insenso at mga pamahid. Bagaman ang paghahandog ng hayop ay hindi sentro ng kanilang mga gawain sa pagsamba, regular pa rin silang naghahandog ng mga hayop. Ang lawak ng paghahandog ng mga hayop sa Egipto ang naging dahilan upang isipin ng ilang mga iskolar na hindi nakabatay sa Bibliya na ang konsepto ng araw-araw na seremonyal na paghahandog ng hayop ay nagmula sa Egipto.

Gaya ng ating nabasa kanina tungkol kay Abraham, nagpakumbaba ang Diyos upang bigyan ang mga Israelita ng mga tagubilin tungkol sa paghahandog ayon sa kanilang pagkaunawa at pananaw tungkol dito. Alam Niya ang kanilang mga naunang paniniwala at mga kaisipang nakatanim na, *kaya inayos Niya ang Kaniyang mga utos upang maipahayag ang mahahalagang katotohanan sa pamamagitan ng kanilang sariling pagkaunawa* kung paano dapat isagawa ang pagsamba.

Sa ganitong konteksto sinabi ng Diyos sa Israel noong panahon ni Jeremias:

Ganito ang sabi ng Panginoon ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel: “Idagdag ninyo ang inyong mga handog na sinusunog sa inyong mga hain at kainin ninyo ang karne. **Sapagkat nang ilabas Ko ang inyong mga ninuno mula sa lupain ng Egipto, hindi Ko sila kinausap o inutusan tungkol sa mga handog na sinusunog o mga hain.** Ngunit ito ang iniutos Ko sa kanila, ‘Pakinggan ninyo ang Aking tinig, at Ako ang magiging Diyos ninyo, at kayo ang magiging bayan Ko. Lumakad kayo sa lahat ng mga daan na iniutos Ko sa inyo, upang kayo ay maging mabuti ang kalagayan.’” Jeremias 7:21–23

Ang mga araw-araw na paghahandog ay naaayon sa pagkaunawa ng Israel tungkol sa pagsasakripisyo, hindi sa pagkaunawa ng Diyos, sapagkat ang mga daan ng Diyos ay hindi gaya ng ating mga daan (Isaias 55:8,9).

Ngayong nauunawaan na natin ang buong sistema ng pagsasakripisyo sa konteksto ng salamin, maaari na nating pag-isipan ang pahayag na ito mula sa *Patriarchs and Prophets*.

Kung pinanatili lamang ng tao ang kautusan ng Diyos na ibinigay kay Adan pagkatapos ng kaniyang pagkahulog, na iningatan ni Noe at sinunod ni Abraham, hindi na sana kinailangan ang seremonya ng pagtutuli. At kung pinanatili ng mga inapo ni Abraham ang tipan na ang pagtutuli ang naging tanda, hindi sana sila kailanman naakay sa pagsamba sa mga diyus-diyosan, ni hindi na sana nila kailangang magtiis ng habambuhay na pagkaalipin sa Egipto; napanatili sana nila sa kanilang mga puso at isipan ang kautusan ng Diyos, at hindi na sana kinailangang ipahayag ito mula sa Sinai o iukit sa mga tapyas na bato. **At kung isinabuhay lamang ng bayan ang mga prinsipyo ng Sampung Utos, hindi na sana kinailangan ang mga karagdagang tagubilin ibinigay kay Moises.** *Patriarchs and Prophets*, p. 364.2

Kung naging tapat lamang ang bayan ng Diyos, hindi na sana kinailangan ang pagtutuli, ang pagkaalipin, ang Sampung Utos na isinulat sa mga tapyas na bato, at ang kautusan ni Moises na

naglalaman ng mga detalyadong tuntunin tungkol sa araw-araw na paghahandog. Ito ay isang napakahalagang prinsipyong dapat maunawaan. Hindi nito ipinahihiwatig na walang katotohanan sa mga bagay na ito, sapagkat tinuruan ng Diyos ang bayan sa pamamagitan ng mga alituntuning ito. Ngunit kinailangan Niyang magpakumbaba upang gawin ito sa pamamagitan ng kanilang mga naunang paniniwala at pagkaunawa.

Sa pagkaunawang ito, maaari na nating simulang maunawaan na ang ating Ama sa langit ay hindi kailanman nagnanais ng literal na dugo upang maging kabayaran para sa ating mga kasalanan. Sa halip, ibinigay Niya sa atin ang kaloob na Kaniyang Anak upang tayo ay makalaya mula sa kasinungalingan ni Satanas na “ang bawat kasalanan ay kailangang parusahan.” Si Kristo ay inihandog upang tulungan tayong makalaya mula sa kasinungalingang hindi magpapatawad ang Diyos.

Sa ganitong konteksto, ang lahat ng paghahandog ng dugo ay maituturing na pagano sapagkat hindi ito kailanman hinihingi ng Diyos. Nagpakumbaba ang Diyos upang ibigay ang mga ito bilang isang salamin kay Adan, gayundin sa Israel, upang magbukas ng isang daan ng pakikipag-ugnayan sa pagitan nila at ng Diyos. Dahil ang mga ito ay itinakda upang ipakita kung ano ang nasa puso ng tao, at sapagkat ang lahat ng tao ay likas na may makasalanang kaisipan, sumusunod na ang lahat ng paghahandog ay nagpapakita ng pag-iisip ng tao na may bahid ng paganism; ang lahat ng paghahandog ay isang salamin ng pagkapoot o galit ng tao laban kay Kristo. Ngunit sa loob ng Israel, nagsalita ang Diyos sa pamamagitan ng mga maling pagkaunawang ito upang ituro ang mahahalagang katotohanan. Sa pamamagitan ng sistema ng pagsasakripisyo, ipinakita ng Diyos ang kasaganaan ng kasalanan ng tao, ngunit kung saan sumagana ang kasalanan, higit na sumagana ang biyaya (Roma 5:20).

Si Kristo, bilang Dakilang Saserdote noong panahon ng Israel, ay naghayag sa Israel ng mahahalagang katotohanan sa pamamagitan ng kanilang maling pagkaunawa tungkol sa pagbabayad-sala. Ang Kaniyang Espiritu ay nakiusap sa kanila, gamit ang kanilang maling

ISANG TAGAPAMAGITAN

pagpapakahulugan sa mga bagay na orihinal na ibinigay ng Diyos, upang maunawaan nila ang katotohanang ang Diyos ay malayang magpapatawad sa kanila. Sa pamamagitan ng pagtataas ng tansong ahas sa isang tulos, sinikap din ni Kristo na ipakita sa kanila na ang paggaling at kapatawaran ay maaaring matanggap nang hindi nangangailangan ng paghahandog ng dugo. Ngunit muli, ang pagtataas ng tansong ahas ay isang paraan ng pagpapahayag ng katotohanan sa kanila sa pamamagitan ng kanilang mga maling pagkaunawa. Anong dakilang pagpapakumbaba, anong walang hanggang lalim ng pag-ibig.

KABANATA 8

ANG PAG-AALAY KAY ISAAC

Sa tuktok ng Bundok Moria, ang buong sangkatauhan ay tila nakaupo bilang mga hukom. Tayo ay tinatawag na pag-isipan at hatulan ang kahulugan ng utos ng Diyos kay Abraham na ihandog ang kanyang anak, ang anak na matagal niyang hinintay sa buong panahon ng kanilang pagsasama bilang mag-asawa; ang anak na ipinangako sa kanya ng Diyos at siyang pinanghahawakan ng lahat ng kanyang pag-asa. Gaya ng sinabi ni Kierkegaard: “Kung paanong ang pananampalataya ni Abraham ay sinubok ng Diyos sa Aklat ng Genesis, gayundin ang pananampalataya ng mambabasa ay nasusubok sa pamamagitan ng personal na pagninilay sa kuwentong nasa Bibliya.”

Minsang binasa ni Martin Luther ang salaysay tungkol sa pag-aalay ni Abraham kay Isaac sa dambana ng handog. Ang kanyang asawa na si Katie, na may pusong mapagmahal at mahabagin bilang isang ina, ay nagsabi, “Hindi ako naniniwala. Hindi gagawin ng Diyos ang ganoon sa Kanyang Anak!” Sumagot si Luther, “Ngunit, Katie, ginawa Niya.”

Sino ang tama? Si Katie ba o si Martin Luther? Ganito ipinakilala ng isang Kristiyanong website ang kuwentong ito:

Maraming talata sa Bibliya ang mahirap maunawaan ng mga mambabasa sa kasalukuyan, ngunit kakaunti ang higit na mapanghamon kaysa sa tagpong hinihiling ng Diyos kay Abraham na ihandog ang kanyang anak na si Isaac bilang alay sa Genesis 22. Ang kuwentong ito ay nagbubunsod ng maraming mahihirap na tanong. Anong uri ng Diyos ang hihiling ng ganitong bagay? Inuutos ba ng Diyos ang paghahandog ng isang anak? Hindi ba salungat ang kahilingang ito sa lahat ng iba pang pinahahalagahan ng Diyos?⁷

Matapos maglahad ng ilang mahahalagang punto, ito ang naging konklusyon ng may-akda na binanggit sa itaas:

Kapag binabasa natin ang Genesis 22, maaari nating itanong: Paano nagawang iutos ng Diyos ang ganitong bagay? Ngunit kung titingnan natin ang kuwentong ito sa pananaw ng makahulagang pagsasalarawan ng mga mangyayari, maaari nating itanong sa halip: Ano ang nais ituro ng Diyos sa atin sa pamamagitan nito?

Kung paanong tinawag ng Diyos ang propetang Oseas upang gampanan ang papel ng Diyos sa pamamagitan ng pagpapakasal sa isang babaeng bayaran (Oseas 1), at inutusan si Ezekiel na humiga sa kanyang tagiliran nang mahigit isang taon bilang sagisag ng pagkubkob sa Jerusalem (Ezekiel 4), gayundin, hiniling ng Diyos kay Abraham na gampanan ang papel ng Diyos sa pagsasakripisyo ng sarili niyang anak. Ibid.

Makatuwiran ang konklusyong ito. Ito rin ang naging konklusyon ko noon. Ang naging pokus ko ay kung gaano kahirap para sa Ama na ialay ang Kanyang Anak, ngunit hindi ko kailanman kinuwestiyon kung *bakit* tila kinailangan ng Diyos na gawin ito. Ito ang isinulat ko sampung taon na ang nakalipas:

Subukin mong isipin ang Diyos sa kuwento nina Abraham at Isaac, at mapagtanto na walang sinumang pumalit para kay

⁷ <https://bibleproject.com/articles/why-did-god-ask-abraham-to-sacrifice-isaac/>

Hesus, **walang sinumang nagpalaya sa Ama mula sa napakasakit na tungkulin ng pagsasakripisyo, walang sinumang pumigil sa Kanyang kamay upang hindi ibaon ang patalim.** Sa gitna ng lindol at kadiliman ng napakahalagang araw na iyon, nang ang pinakadakilang pag-ibig na kailanman ay umiral ay tila naputol dahil sa ating mga kasalanan, para bang naririnig ko ang daing ng Ama, “Anak Ko, Anak Ko, paano kita maibibigay? Paano kita hahayaang lumisan?” Narito ang impiyerno. Parehong naranasan ng Ama at ng Anak ang impiyerno sa pagkakaputol ng kanilang ugnayan alang-alang sa atin. Ano pa nga ba ang pinakadiwa ng impiyerno kundi ang kabaligtaran ng lahat ng kinakatawan ng kaharian ng Diyos—isang ugnayang puspos ng pag-ibig, pagiging malapit sa isa't isa, at ganap na pagkakaisa?⁸

Ang aking pagkaunawa sa kuwento nina Abraham at Isaac ang nagbunsod sa akin sa ganitong konklusyon. Sa aking isipan, inakala kong kinailangan ng Diyos na ipapatay ang Kanyang sariling Anak upang matugunan ang mga hinihingi ng kautusan. Nakalulungkot isipin na naging bulag ako sa loob ng mahabang panahon at hindi ko man lamang kinuwestiyon ang isang inaakalang sistema ng katarungan na tila humihiling sa Ama na ipapatay ang Kanyang sariling Anak. Ganito ito ipinahayag ni Martin Luther:

Bilang ang walang dungis na Kordero ng Diyos, si Kristo ay walang anumang personal na kasalanan. Ngunit dahil pinasan Niya ang mga kasalanan ng sanlibutan, ang Kanyang pagiging walang kasalanan ay nabalutan ng kasalanan ng sangkatauhan. Anumang kasalanang nagawa ko, nagawa mo, o nagawa at magagawa pa nating lahat, ay ibinilang kay Kristo, kung hindi, mapapahamak tayong walang hanggan... Dahil dito, ang ating mahabaging Ama sa langit... ay isinugo ang Kanyang bugtong na Anak sa sanlibutan at sinabi sa Kanya: “Ikaw na ngayon ang kumakatawan kay Pedro na sinungaling; kay Pablo na mang-uusig; kay David na nangalunya; kay Adan na sumuway; at sa

⁸ Adrian Ebens, *Mga Digmaan sa Pagkakakilanlan* (2014), p. 53

magnanakaw na ipinako sa krus, Ikaw, Anak Ko, ang magdadala at magbabayad para sa kasalanan ng sanlibutan.” At sinabi ng kautusan: “Kung ang Iyong Anak ang siyang pumasang sa mga kasalanan ng sanlibutan, wala na akong nakikitang kasalanan saanman maliban sa Kanya. Kaya dapat Siyang mamatay sa krus.” **Kaya hinatulan ng kautusan si Kristo ng kamatayan. Ngunit tayo ay pinalaya.**⁹

Iniuugnay ni Luther ang pagkamatay ng Anak ng Diyos sa hinihingi ng kautusan. Para bang ang kautusan ang siyang nag-uutos nito. Sa ganitong pananaw, tila ang Diyos ay nasa ilalim ng kapangyarihan ng kautusan. Ang Kanyang pagmamahal bilang Ama ay kinakailangang isantabi upang mapanatili ang kabanalan ng kautusan. Noong una, nang isipin kong ang ating Ama sa langit ay kusang-loob na ginawa ito, napuno ng pagmamahal ang aking puso para sa Kanya— Inisip ko, Handa Niyang isakripisyo ang Kanyang sariling Anak para sa akin! Ngunit ganoon ang aking pag-iisip sapagkat nabubulag ako ng isang pagtingin sa katarungan na naghahari sa aking puso, isang katarungang sa aking isipan ay dapat sundin maging ng Ama mismo. Hindi ko man lamang naisip na ang Ama ay tila nagpapasakop sa kautusan. Hindi ko rin kinuwestiyon kung bakit wari'y napilitan ang Diyos na isakripisyo ang Kanyang Anak at pagdaanan ang isang di-mailarawang pagdurusa. Ito ay dahil ang aking puso ay pinaghaharian ng maling pagkaunawa sa katarungan na nagmula kay Satanas. Nabihag ako ng huwad na katarungan at, nang hindi ko namamalayan, iyon ang aking iniuugnay sa katauhan ng Ama. “Ama, nagsisisi ako sa pagkakasalang ito laban sa Iyo. Salamat sapagkat ang ninanais Mo ay habag at hindi paghahandog. Nagpapasalamat ako sapagkat hindi Mo ako hinahatulan, kundi malaya Mo akong pinatatawad sa paniniwala ko sa mga kasinungalingang iyon tungkol sa Iyo.”

Muli nating alalahanin ang mga sinabi ni Ellen White tungkol sa katarungan at sa trono:

⁹ Martin Luther, Paliwanag sa Sulat ni St Paul sa mga Taga-Galacia

Ang Katarungan at Awa ay tila magkalayo at magkasalungat, na pinaghiwalay ng isang malawak na bangin. Ang ating Panginoon at Manunubos ay nagbihis ng pagkatao habang nananatiling Diyos, at alang-alang sa tao ay namuhay Siya ng isang buhay na walang dungis at walang kapintasan. Itinayo Niya ang Kanyang krus sa pagitan ng langit at lupa at ginawa itong sentro ng paglapit, na umabot sa magkabilang panig at naglapit sa Katarungan at Awa sa magkabilang dako ng bangin. Bumaba ang Katarungan mula sa maringal nitong trono at, kasama ang lahat ng hukbo ng langit, lumapit sa krus. Doon ay nakita nito ang Isa na kapantay ng Diyos na nagpapasan ng kaparusahan para sa lahat ng kasamaan at kasalanan. Lubos na nasiyahan ang Katarungan kaya yumukod ito nang may pagpipitagan sa harap ng krus at nagsabi, Sapat na ito. *General Conference Bulletin*, October 1, 1899, Art. B, par. 20-22

Kapag naunawaan natin na ang katarungang nasiyahan ay ang katarungan ni Satanas, magkakaroon tayo ng tamang batayan upang maunawaan ang halaga ng pantubos. Ang pantubos ay ibinayad sa nang-agaw sa sangkatauhan. Walang katuturan ang isipin na ang Ama ay nagbayad ng pantubos sa Kanyang sarili upang mabawi ang Kanyang mga anak na nahulog sa kasalanan dito sa planetang Daigdig.

Paano nabihag ni Satanas ang sangkatauhan? Nakumbinsi niya tayo na paniwalaan ang kanyang kasinungalingan tungkol sa katarungan, isang kasinungalingang sumisira sa tunay na pagkakilala sa likas at karakter ng Diyos.

Tumanggi si Satanas na palayain ang kanyang mga bihag. Pinanatili niya silang sakop ng kanyang kapangyarihan dahil naniwala sila sa kanyang kasinungalingan. Sa gayon, siya ang naging kanilang tagapagbilanggo. Ngunit **wala siyang karapatang humingi ng anumang kabayaran para sa kanila;** sapagkat hindi niya sila nasakop sa makatarungan o ayon sa batas na paraan, kundi sa pamamagitan ng panlilinlang. Ang Diyos, bilang may-ari ng karapatan sa sangkatauhan, ang may

kapangyarihang maglaan ng paraan upang matubos ang tao. **Hinihingi ng katarungan na may halagang dapat bayaran. Ang Anak ng Diyos lamang ang tanging makapagbabayad ng halagang ito.** Kusang-loob Siyang naparito sa daigdig upang tahakin ang landas na pinagbagsakan ni Adan. *Letters and Manuscripts Vol. 18, Letter 20, 1903, par. 12,13*

Ang kabayaran ay hindi ibinayad sa Diyos, kundi kay Satanas. Siya ang humihingi ng kabayaran, hindi ang Diyos. Bagama't ang Diyos ang pinagmumulan ng lahat ng nilalang at, sa ganitong diwa, Siya ang tunay na may-ari ng karapatan sa sangkatauhan, hindi Siya ang humingi ng kabayaran. Sa halip, Siya ang naglaan ng paraan upang mabayaran ang halagang iyon. Dahil naniwala ang sangkatauhan sa kasinungalingan ni Satanas, kinailangan ng Diyos na tugunan ang hinihingi ng katarungang itinaguyod ni Satanas upang mapalaya ang tao. Ginawa Niya ito sa pamamagitan ng pagbibigay ng Kanyang Anak, na pinatay ni Satanas sa pamamagitan ng sangkatauhan. Ngunit ang tanging dahilan kung bakit kinailangang bayaran ang halagang ito ay sapagkat noong una, naniwala ang sansinukob na tama si Satanas tungkol sa kanyang pananaw sa katarungan.

Kahanga-hanga na sinabi ni Luther na ang “kautusan ay umungal” nang sumang-ayon ito sa mga kundisyon upang mapalaya ang sangkatauhan. Para bang ang kautusan ay isang mabangis na leon na napipilitang pakawalan ang kanyang nasila. Ang ating Ama ay hindi umuungal tulad ng isang mabangis na leon, si Satanas ang gumagawa nito!

Maging mahinahon kayo at maging mapagbantay; sapagkat ang inyong kaaway na diyablo ay gumagala tulad ng isang umaatungal na leon, na naghahanap ng kanyang masisila. 1 Pedro 5:8

Pinatay ni Satanas si Kristo; hindi Siya isinakripisyo ng Diyos.

Nakita ni Satanas na nabunyag na ang kanyang pagkukunwari. Ang tunay na katangian ng kanyang pamamahala ay nahayag sa harap ng mga anghel na hindi nahulog sa kasalanan at sa buong

sansinukob sa langit. **Ipinakita niya ang kanyang sarili bilang isang mamamatay-tao. Sa pagbubuhos ng dugo ng Anak ng Diyos**, inihiwalay niya ang kanyang sarili mula sa pakikiramay at pagtangkilik ng mga nilalang sa langit. Mula noon, ang kanyang gawain ay nalimitahan. *The Desire of Ages*, p. 761.2

Dahil sa ating maling pagkaunawa tungkol sa katarungan, madali tayong malinlang na basahin nang mali ang kuwento nina Abraham at Isaac, na para bang ito ay isang propesiya tungkol sa pagsasakripisyo ng Diyos sa Kanyang sariling Anak.

Nang sabihin ng Diyos kay Abraham na kunin ang kanyang bugtong na anak at ihandog ito [bilang handog na sinusunog], naunawaan ni Abraham ang mga salitang iyon ayon sa katarungang sistema na siya lamang ang nakikilala noong panahong iyon. Ang layunin ng Diyos ay ilabas at ipakita ang maling pagkaunawa ni Abraham.

Isaalang-alang natin ang pariralang “ialay siya bilang handog na sinusunog.” Ang salitang *ialay* ay naglalaman ng mga sumusunod na kahulugan ayon sa *Brown, Driver and Briggs Dictionary*:

Itaas, maging sanhi upang umakyat o umakyat, maging sanhi upang pumunta sa itaas, dalhin pataas, iharap laban sa, alisin, dalhin pataas, buuin o ihanda, sanayin, maging sanhi upang umakyat, gisingin, pukawin o pasiglahin (sa isipan), ihandog, dalhin pataas (tungkol sa mga handog), dakilain, maging sanhi upang umakyat, mag-alay – Hiphil form of H5927

Sa loob ng kontekstong ito, makikita natin kung paano isinalin ng Young’s Literal Translation ang salitang ito:

At sinabi Niya, “Kunin mo, isinasamo Ko sa iyo, ang iyong anak, ang iyong bugtong na anak, na iyong minamahal, si Isaac, at pumunta ka sa lupain ng Moria. **Doon mo siya iakyat** bilang handog na sinusunog sa isa sa mga bundok na ituturo Ko sa iyo.” Genesis 22:2 YLT

Habang sila ay umaakyat sa Bundok Moria, ang salitang *umakyat* ay isang likas na pagpili para sa ganitong paglalakbay. Ang salitang

tumutukoy sa 'handog na sinusunog' ay may dalawang kahulugan. Ang una ay *handog na sinusunog*, at ang ikalawa ay *pag-akyat, hagdanan, o pagpunta sa itaas*. Ganito ito isinalin sa Strong's Concordance.

Pambabaeng pandiwari na aktibo mula sa H5927; isang baitang o (bilang pangkalahatan) mga hagdan, na pataas ang direksiyon; karaniwang tumutukoy sa isang handog na sinusunog (na umaakyat bilang usok): pag-akyat, handog na sinusunog (sakripisyo), umakyat patungo sa. Tingnan din ang H5766.

Tingnan kung paano isinalin ang salitang *handog na sinusunog* sa talatang ito:

At *mayroong* pitong baitang upang **makaakyat** doon, at ang mga arko nito *ay* nasa harapan nila; mayroon din itong mga puno ng palma, isa sa isang panig at isa sa kabilang panig, na nakaukit sa mga haligi nito. Ezekiel 40:26 KJV

Bagama't ito ay parehong salita, wala itong kaugnayan sa handog na sinusunog sa kontekstong ito. Kaya naman, ang sinabi ng Diyos ay maaaring isalin sa ganitong paraan:

At sinabi Niya, "Kunin mo ngayon ang iyong anak, ang iyong bugtong na *anak* na si Isaac, na iyong minamahal, at pumunta ka sa lupain ng Moria. Doon ay **umakyat** ka at **magtungo** sa isa sa mga bundok na ituturo Ko sa iyo." Genesis 22:2

Mahalaga ang detalyeng ito upang maipaliwanag ang salaming gumagana sa loob ng teksto. Alam ng Diyos kung paano mauunawaan ni Abraham ang mga salitang sinabi Niya sa kanya. Una, isaalang-alang natin kung ano ang sinasabi ng Diyos tungkol sa paghahandog ng mga anak:

Nagtayo rin sila ng mga mataas na dako para kay Baal upang sunugin ang kanilang mga anak *bilang* mga handog na sinusunog kay Baal, na hindi Ko iniutos o sinabi, at hindi man lamang sumagi sa Aking isipan. Jeremias 19:5

Gaya ng ating nabanggit kanina, ang sistema ng paghahandog ay ibinigay sa tao bilang salamin ng kanyang mga kaisipan tungkol sa Diyos at sa Kanyang Anak. Hindi kailanman ninanais ng Diyos ang mga handog na ito. Ang tao, sa pagtatangkang ipagtanggol ang sarili laban sa mabigat na paratang na nais niyang patayin ang Anak ng Diyos, ay iniuugnay niya ito sa Diyos na para bang ito ang ninanais ng Diyos. Isang malupit na bagay ang ginagawa ng tao sa Diyos sa ganitong paraan, ngunit sa huli, lalo lamang nitong pinapabigat ang mga pagsubok na kailangang harapin ng tao.

Ang paraan ng pagkaunawa ni Abraham sa Diyos ay nagpapakita kung ano ang nasa loob ni Abraham, hindi kung ano ang nasa Diyos. Si Abraham ay lumaki sa isang kapaligiran kung saan isinasagawa ang paghahandog ng mga anak; ang mga tao sa lupain ng Canaan, kung saan siya nanirahan, ay nagsagawa ng ganitong mga kasuklam-suklam na gawain. Ang mga kasalanang nagawa niya noon (ang pagsisinungaling tungkol sa kanyang asawa nang dalawang beses, ang hindi niya pagtitiwala sa Diyos noong mga nakaraang panahon, at ang pagpatay upang mailigtas si Lot) ay nagdulot sa kanya ng mabibigat na kaisipan tungkol sa paghatol at sa kaparusahan.

Ang budhing may pagkakasala ni Abraham ay natuksong maniwala na hindi siya mapapatawad hangga't hindi siya naghahandog ng isang bagay. Pinahintulutan ng Diyos na lumitaw ang maling pag-iisip ni Abraham na nakabatay sa lumang tipan. Nais ng Diyos na magkaroon si Abraham ng isang mapagmahal na ugnayan sa Kanya, nang hindi palaging bumabalik sa takot at kawalan ng katiyakan dahil sa kanyang maling pagkaunawa sa karakter ng Diyos.

Kung tunay ngang iniutos ng Diyos kay Abraham na patayin ang kanyang anak, ang mga sumusunod na salita ay mag-iiwan sa atin ng mahihirap na tanong na dapat pag-isipan.

At sinabi Niya, "Huwag mong pagbuhatan ng kamay ang bata, at huwag mo siyang saktan; sapagkat ngayon ay nalalaman Ko na ikaw ay may takot sa Diyos, dahil hindi mo ipinagkait sa Akin ang iyong anak, ang iyong bugtong na *anak*." Genesis 22:12

Nilinlang ba ng Diyos si Abraham sa pamamagitan ng pag-uutos sa kanya na patayin ang kanyang anak, at pagkatapos ay sa pinakahuling napakasakit na sandali ay pinigilan siya, na para bang ipinahihiwatig na nasiyahan na Siya sapagkat karapat-dapat na si Abraham? Ang ganitong kaisipan ay lubhang mahirap tanggapin at nagdudulot ng malaking suliranin.

Mas higit itong nagiging makatuwiran sa konteksto ng lahat ng ating napag-aralan na naunawaan ni Abraham ang mga salita ng Diyos ayon sa isang matigas at walang habag na sistema ng katarungan na nilikha ni Satanas. Alam ng Diyos na ganito mauunawaan ni Abraham ang Kanyang mga salita, ngunit ito lamang ang paraan upang maipakita ang nakatagong pagtutol at paglayo sa puso ni Abraham.

Ang utos na patayin si Isaac ay naghayag ng binhing nakatago sa puso ni Adan. Inakala ni Adan na papatayin ng Diyos ang kanyang asawa, at hindi niya kayang tanggapin ang kaisipan ng pagkakahiwalay mula sa kanya. Inisip niya na nais ng Diyos na mamatay ang kanyang asawa, kung paanong inisip naman ni Abraham na nais ng Diyos na mamatay si Isaac.

Ang korderong nasabit sa mga dawag ay tunay na kumakatawan kay Kristo. Ibinigay ng Diyos ang kordero bilang pantubos; ngunit si Abraham ang naghandog nito, hindi ang Diyos. Ibinigay ng Diyos ang Kanyang Anak sa Israel, ang mga inapo ni Abraham. Pinatay nila si Kristo, hindi ang Diyos. Walang saysay na isipin na hihingi ang Diyos ng isang sakripisyo at pagkatapos ay ipapagawa sa sangkatauhan ang paghahandog na iyon sa Kanya. Ang ganitong pangyayari ay isang pilit na pagpapaliwanag at tila isang paraan ng pagmamaniwala.

Makikita natin na hindi inihaharap ni Kristo ang Kanyang sakripisyo sa Ama upang bigyang-kasiyahan ang Ama, kundi sa halip ay inihaharap Niya ang Kanyang sakripisyo sa Ama alang-alang sa sangkatauhan na naniniwalang ito ang kinakailangan. Si Kristo ang tagapamagitan sa pagitan ng Diyos at ng tao. Ang Kanyang pag-aalay ng dugo ay upang tugunan ang hinihingi ng tao. Tinupad Niya ang mga hinihingi na inaakala nating kinakailangan, at para sa mga

tumatanggap nito, matatanggap natin ang kapatawaran ng Diyos na may kaalaman na ang katarungang inisip nating kailangan ay natugunan na.

Samakatuwid, sa pananaw ng tao, tinupad ni Kristo ang gawain ng pagtubos sa pamamagitan ng Kanyang kamatayan sa krus. Ngunit sa pananaw ng Diyos, ang pagtubos ay natupad sa pamamagitan ng pagpapahayag ni Kristo ng tunay na likas at karakter ng Diyos. Gayunman, hangga't hindi natin nauunawaan na hindi kailanman ninais ng Diyos ang paghahandog ng hain para sa kasalanan, at na hindi ito kailanman hiniling ng Kanyang katarungan, hindi natin ganap na matatanggap ang pagtubos na iyon. Ang pagtubos na naganap sa krus ay para sa ating kapakanan. Sa konteksto ng mensahe ng ikatlong anghel, ang pagtubos ay nangangahulugang niluluwalhati natin ang Diyos sa pamamagitan ng pagtanggap na tayo ang nagkamali sa ating pagkaunawa sa katarungan, at na tayo mismo ang nangailangan ng paghahandog ng hain. Handa ba tayong lumabas sa Babilonya at pumasok sa maluwalhating liwanag ng karakter ng Ama?

KABANATA 9

ANO ANG KRUS?

Hesus ilapit mo ako sa krus

Doon ay may mahalagang bukal

Na malayang umaagos para sa lahat

bilang batis na nagbibigay ng kagalingan

Mula sa Bundok ng Kalbaryo

Ang kilalang himnong ito na isinulat ni Fanny Crosby, na inawit ng milyun-milyong mananampalataya sa buong mundo sa nakalipas na mahigit isang siglo, ay nagsasalita tungkol sa isang mahalagang bukal na dumadaloy mula sa krus ni Kristo. Ayon sa pananampalatayang Kristiyano, ang batis na ito ng kagalingan ay umiral dahil sa naganap na gawain sa krus. Ipinaliliwanag naman ng isang mas makabagong himnong Kristiyano kung paano nauunawaan ang gawaing iyon:

Kay Kristo lamang, na nagkatawang-tao

Nahahayag ang buong kapuspusan ng Diyos sa isang sanggol na walang magawa

Ang handog na ito ng pag-ibig at katuwiran

Ay hinamak ng mga taong Kanyang pinuntahan upang iligtas

'Hanggang sa Siya ay namatay sa krus

Ang poot ng Diyos ay nasiyahan

Sapagkat ang lahat ng kasalanan ay ipinataw sa Kanya

Dito, sa kamatayan ni Kristo, ako ay may buhay¹⁰

Ayon sa karaniwang pagkaunawa ng Kristiyanismo, ang lahat ng kasalanan ng sangkatauhan ay ipinataw ng Ama kay Kristo at dinala Niya hanggang sa libingan sa pamamagitan ng Kanyang kamatayan. Ang poot ng Diyos laban sa kasalanan ay napawi o nasiyahan, kaya't ang Kanyang kapatawaran at pag-ibig ay malayang dumadaloy na parang rumaragasang agos sa makasalanang sanlibutang ito, na nagdadala ng paglilinis sa lahat ng handang ilubog ang kanilang sarili sa batis ng Kanyang pag-ibig. Ang magandang himnong ito mula sa muling pagkabuhay ng pananampalataya sa Wales ay nagpapahayag ng kaisipang ito:

Sa Bundok ng Pagpapako sa Krus,

Isang bukal ang nabuksan, malalim at malawak;

Sa pamamagitan ng mga pintuan ng awa ng Diyos

Umagos ang sagana at mapagpalang agos;

Ang biyaya at pag-ibig, tulad ng makapangyarihang mga ilog

Ay walang tigil na bumuhos mula sa langit,

At ang kapayapaan ng langit at ganap na katarungan

Ay yumakap sa makasalanang sanlibutan nang may pag-ibig.

Sa ilalim ng ganitong pagkaunawa sa katarungan, milyun-milyong tao ang lumapit sa krus at tumanggap ng kapatawaran, kapayapaan, at pag-ibig. Ang katotohanan ng karanasang ito sa krus ay nagbago sa mundo, na naghatid ng buhay at pag-asa sa napakaraming tao, kabilang na ako.

¹⁰ Keith and Kristyn Getty, *Kay Kristo Lamang* (2006)

Walang pag-aalinlangan na ito ay isang magandang larawan ng pag-ibig ng Diyos. Gayunman, gaya ng ating tinalakay noon, ito ay isang magandang larawan na nakalagay sa isang hindi angkop na balangkas.

Tulad ni Abraham, tayong lahat na lumakad sa landas patungo sa Kalbaryo ay nakaunawa sa mga salita ng Diyos na ang Kanyang katarungan ay nangangailangan ng kamatayan ng Kanyang Anak. Ngunit sa katotohanan, dinala ng Diyos si Abraham sa bundok upang ihayag sa kanya ang kagandahan ng Kanyang karakter.

Gaya ng ating tinalakay, ang balangkas ng larawang ito ay nilikha ni Satanas. Gayunman, sa kabila ng satanikong balangkas na ito, nagawa pa rin ng Diyos, sa Kanyang dakilang pag-ibig, na ipahayag sa pamamagitan ng Kanyang Anak ang Kanyang kapatawaran, pag-ibig, at biyaya para sa atin.

Hindi ang Diyos ang nangailangan ng krus, tayo ang nangailangan nito dahil sa maling pagkaunawa natin sa katarungan na minana natin mula kay Satanas. Dahil dito, ang kahulugan ng krus para sa atin ay naiiba sa tunay na kahulugan ng krus na itinuro ni Hesus. Ang katotohanan ng Kanyang mga salita ay natabunan ng huwad na balangkas ng satanikong kaisipan tungkol sa katarungan.

Nais kong ihambing ang karaniwang pagkaunawa tungkol sa krus sa tunay na itinuro ni Hesus tungkol dito. Unahin nating tingnan ang isang karaniwang paliwanag ng mga Kristiyano:

Ayon sa pananaw na ito, ang katarungan ng Diyos ay humihiling ng paghatol at kaparusahan para sa kasalanan; Dahil sa Kanyang pag-ibig, isinugo Niya ang Kanyang bugtong na Anak upang maging handog na pantubos para sa kasalanan.¹¹

Ngayon, pakinggan naman natin ang mga salita ni Hesus:

Pagkatapos ay sinabi ni Hesus sa Kanyang mga alagad, “Kung ang sinuman ay nagnanais sumunod sa Akin, **itakwil niya ang**

¹¹ <https://www.gotquestions.org/meaning-of-the-cross.html>

kanyang sarili, pasanin ang kanyang krus, at sumunod sa Akin.

Sapagkat ang sinumang nagnanais magligtas ng kanyang buhay ay mawawalan nito, ngunit ang sinumang mawalan ng kanyang buhay alang-alang sa Akin ay makasusumpong nito.” Mateo 16:24–25

At ang sinumang hindi nagpapasan ng kanyang krus at sumusunod sa Akin ay hindi maaaring maging alagad Ko. Lucas 14:27

Ito ang dalawang pahayag ni Hesus tungkol sa krus. Ang mga ito ay inuulit sa mga Ebanghelyo nina Mateo, Marcos, at Lucas, kaya't sa kabuuan ay anim na ulit itong binanggit.

Hindi ba't kapansin-pansin na ang pangunahing aral ng Kristiyanismo tungkol sa krus ay hindi matatagpuan sa mismong turo ni Kristo? Wala Siyang anumang binanggit tungkol sa Kanyang pagkamatay sa krus bilang paraan upang matugunan ang hinihingi ng katarungan ng Diyos. Sa puntong ito, naaalala ko ang mga salita ni Pablo:

At kung iniisip ng sinuman na siya ay may nalalaman na, hindi pa niya nauunawaan ang nararapat niyang maunawaan. 1 Corinto 8:2

Inilalarawan ni Hesus ang krus bilang pamumuhay na may pagtanggì sa sarili. Upang sumunod kay Kristo, kailangan nating tanggapin ang Kanyang Espiritu upang mamuhay tayo na tinatanggihan ang mga pagnanasa at udyok ng laman. Ipinaliwanag ni Pablo ang prinsipyong ito sa isang napakagandang paraan:

Ako ay napako sa krus na kasama ni Kristo: gayunman, ako ay nabubuhay, ngunit hindi na ako ang nabubuhay; kundi si Kristo ang nabubuhay sa akin: at ang buhay na aking ikinabubuhay ngayon sa laman ay ikinabubuhay ko sa pamamagitan ng pananampalataya sa Anak ng Diyos, na umibig sa akin at nagbigay ng Kanyang sarili para sa akin. Galacia 2:20 KJV

Ngunit huwag nawang mangyari na ako ay magmapuri maliban lamang sa krus ng ating Panginoong Hesu-Kristo, na sa pamamagitan **Niya ang sanlibutan ay napako sa krus para sa akin, at ako naman ay para sa sanlibutan.** Galacia 6:14 KJV

Hindi sinabi ni Pablo na siya ay ipinako sa krus na *katulad* ni Kristo, kundi na siya ay ipinako sa krus *kasama* Niya. Napakalaki ng pagkakaiba ng dalawang ito. Ang ganitong buhay ng pagtanggì sa sarili ay naranasan na ni Kristo mula pa nang pumasok ang kasalanan sa sansinukob.

Iilan lamang ang nag-iisip tungkol sa pagdurusang idinulot ng kasalanan sa ating Maylalang. **Ang buong langit ay nagdusa sa paghihirap ni Kristo; ngunit ang pagdurusang iyon ay hindi nagsimula o nagtapos noong Siya ay nagkatawang-tao. Ang krus ay isang pagpapahayag sa ating mahinang pang-unawa ng sakit na idinulot ng kasalanan sa puso ng Diyos mula pa sa simula ng paglitaw nito.** Ang bawat pagtalikod sa tama, bawat gawa ng kalupitan, at bawat pagkukulang ng sangkatauhan na maabot ang Kanyang banal na layunin ay nagdudulot ng kalungkutan sa Kanya.... “Sa lahat ng kanilang kapighatian ay nagdusa rin Siya: ... Kanyang binuhat sila at Kanyang dinala sila sa lahat ng mga araw ng una.” ...Isaias 63:9

...Ang ating mundo ay isang napakalawak na bahay ng mga maysakit, isang tanawin ng paghihirap na hindi natin kayang pag-isipan nang lubusan. Kung mauunawaan lamang natin ang tunay na kalagayan nito, ang bigat ng pasaning iyon ay magiging napakabigat para sa atin. Gayunman, nadarama ng Diyos ang lahat ng ito. *Education*, p. 263.1,2

Ang krus ng Kalbaryo ay hindi lamang isang pangyayari sa isang araw na naglalayong ipakita ang pag-ibig ng Diyos. Ang pisikal na krus ni Hesus ay isang pintuan tungo sa pag-unawa sa pagdurusang lihim na dinala ng Diyos at ng Kanyang Anak mula nang pumasok ang kasalanan sa sansinukob sa pamamagitan ni Lucifer. Dadalhin nila ang krus na ito ng pagtanggì sa sarili sa harap ng mga

kasinungalingan at paghihimagsik ni Satanas hanggang sa tuluyang mapawi ang kasalanan sa pagtatapos ng sanlibong taon pagkatapos ng ikalawang pagparito ni Kristo. Tungkol sa krus na ito, isinulat ng apostol Juan:

At sasambahin siya ng lahat ng naninirahan sa lupa, ang mga pangalan na hindi nakasulat sa Aklat ng Buhay **ng Korderong pinatay mula pa nang itatag ang sanlibutan**. Pahayag 13:8

Ang salitang Griyego para sa *sanlibutan* ay *kosmos*, na maaari ring isalin bilang *sansinukob*, gaya ng pagkakasalin nito sa salin ni Wuest.

At sasambahin siya ng lahat ng naninirahan sa lupa, ang mga pangalan na hindi nakasulat sa balumbon ng buhay na pag-aari ng Korderong **pinatay mula pa nang itatag ang mga pundasyon ng sansinukob**... Pahayag 13:8 Wuest

Ginagamit ni Hesus ang salitang *krus* upang ipahiwatig ang pagdurusang handa Niyang tiisin upang makasama tayo. Nakikita Niya ang lahat ng ating ginagawa, naririnig ang bawat salitang ating sinasabi, at nalalaman ang bawat kaisipan na nasa ating puso. Kapag tayo ay nag-iisip at gumagawa ng masama, nagdudulot ito sa Kanya ng matinding kalungkutan. Nagmamalasakit Siya sapagkat alam Niyang tayo rin ay magdurusa kapag tayo ay gumagawa ng mali. Kapag sinasaktan natin ang ating sarili, Siya ay nakikiramay at umiiyak na kasama natin, at ninanais Niyang tulungan tayo. Ginagawa Niya ito para sa bawat taong nabubuhay sa mundo. Nakikita Niya ang bawat pagpatay, bawat pang-aabuso sa katawan, bawat pagpapalaglag, at bawat pagpapakamatay, at nadarama Niya ang lahat ng sakit at paghihirap na kaakibat ng mga ito.

“At gayundin ang mga tumusok sa Kanya.” Hindi lamang ito tumutukoy sa mga taong huling nakakita kay Kristo nang Siya ay nakabayubay sa krus ng Kalbaryo, kundi pati na rin sa mga taong sa pamamagitan ng maling salita at maling gawa ay patuloy na tumutusok sa Kanya ngayon. **Araw-araw ay nararanasan Niya ang paghihirap ng pagpapakong sa krus. Araw-araw ay tinutusok Siya ng mga lalaki at babae sa pamamagitan ng paglapastangan**

sa Kanya at sa pagtanggap gawin ang Kanyang kalooban.

Sermons and Talks Vol. 2, p. 214.1

Ang krus na ito ay hindi natin ganap na kayang maunawaan. Ito ay napakalawak at lubhang higit sa ating kakayahang lubos na pahalagahan. Gayunman, sa pamamagitan nito ay nagsisimula nating maunawaan kung gaano ito tunay na kaganda. Ang krus ay hindi isang pangyayaring naganap lamang sa loob ng isang araw upang bigyang-kasiyahan ang poot ng Diyos; ito ay isang mas malawak na pangyayaring umabot nang mahigit anim na libong taon, kung saan tiniis ng Diyos ang ating poot, pagkamuhi, karahasan, at pagkamakasariili.

Ang ningning ng karakter ng ating Ama ay higit na maliwanag at walang hanggan sa ganitong pagkaunawa sa krus kaysa sa anumang maaaring maisip o pangarapin ng Kristiyanismo.

Ang tunay na pagkaunawa sa krus ay lubos na nagbabago sa kahulugan ng layunin ng pagparito ni Kristo dito sa lupa, at ganap nitong binabago ang ating pananaw tungkol sa Kanyang gawain bilang ating Dakilang Saserdote sa harapan ng Diyos.

Ang karaniwang pagkaunawa ng Kristiyanismo tungkol sa krus mula sa pananaw ng *tao* ay nagpapakita kay Kristo na tinutupad ang hinihingi ng itinuturing na katarungan ng Diyos, na inihaharap ang bisa ng Kanyang pisikal na dugo sa harapan ng Ama upang patuloy na ibuhos ng Ama ang Kanyang biyaya sa mga makasalanan.

Ang *tunay* na krus ni Kristo ay naghahayag sa atin ng isang karakter na lubos na mapagmahal, matiisin, at mabait. Ang ministryo ni Kristo ay upang ipakita at ipabatid sa atin ang tunay na pag-ibig ng Ama. Hinihiling Niya sa Ama na pahintulutan Siyang ibuhos sa atin ang Kanyang Espiritung nagbibigay-buhay, ang Kanyang buhay na dugo, upang tayo ay magkaroon ng pang-unawa, paglilinis, at pakikipagkasundo sa katotohanan tungkol sa karakter ng Diyos.

Kung paano natin tinitingnan ang krus ay siyang magiging batayan ng ating pagkaunawa sa pamamagitan ni Kristo para sa atin. Ang krus na

ANO ANG KRUS?

nauunawaan ng Kristiyanismo ay sa katunayan ang krus ng Lumang Tipan, sapagkat ang Lumang Tipan ay nasa ilalim ng sistema ng katarungan ni Satanas. Ang krus ng Bagong Tipan ay naghahayag ng tunay na katarungan at karakter ng Diyos, at ipinakikilala sa atin ang isang ganap na naiibang Tagapamagitan.

KABANATA 10

ANO ANG EBANGHELYO?

Sa ikaapat na kabanata ng aklat na ito, sinuri natin ang pagpapakilala ng katarungan ni Satanas bilang kaparusahan para sa paglabag. Ito ay taliwas sa katarungan ng Diyos, na nagbibigay ng awa at nagpapanumbalik, habang iginagalang ang kalayaan ng tao na pumili sa pamamagitan ng pagpapahintulot sa patuloy na lumalabag na maranasan ang mga bunga ng kanilang sariling mga gawa, sa pag-asang sila ay manumbalik sa Kanya. Sinabi ni Satanas sa sansinukob na kung hindi parurusahan ng Diyos ang lumalabag sa pamamagitan ng sapilitang pakikialam, hindi Siya isang Diyos ng katarungan (*The Desire of Ages*, p. 761.4).

Sa parehong kabanata, natuklasan natin ang katotohanang naimpluwensiyahan ni Satanas ang buong sansinukob sa pamamagitan ng kanyang kaisipan tungkol sa katarungan. Pinaghiwalay niya ang katarungan at awa at ginawa silang magkasalungat, samantalang ang katarungan ng Diyos, o ang paggawa ng tama, ay ang pagpapakita ng awa. (Awit 89:14).

Si Adan at Eba ay nahikayat ng kaisipan ni Satanas tungkol sa katarungan, at nang sila ay nagkasala, naniwala sila na hindi sila

mapapatawad ng Diyos maliban kung sila ay parurusahan ng kamatayan. Tulad ni Satanas, ipinasa ni Adan ang sisi ng kanyang ginawa sa Diyos, kaya't inisip niya na ang isang kapantay ng Diyos ang dapat magbayad ng kapalit na halaga.

Sa ikalimang kabanata, inihambing natin ang dalawang pananaw tungkol sa katarungan kaugnay ng pagkakasundo at pagtubos. Sa sistema ng katarungan ni Satanas, ang isang tao ay itinuturing na napagkasundo kapag ang kaparusahan ay naipataw sa isang kahalili. Sa katarungan ng Diyos, ang isang tao ay napagkakasundo kapag nauunawaan niya ang katotohanan tungkol sa Kanyang karakter, nagsisisi sa kanyang maling pagkaunawa, at tinatanggap ang Kanyang kapatawaran.

Sa mga kabanata anim hanggang walo, sinuri natin ang kahulugan ng sistema ng paghahandog. Ipinaliwanag natin na, ayon sa sinasabi ng Banal na Kasulatan na ang Diyos ay “nagnanais ng awa at hindi ng hain,” ang paghahandog ni Kristo ay isang pagpapakababa ng Diyos upang tugunan ang pagkaunawa ng tao tungkol sa katarungan. Tunay na itinuro ng mga handog ang kamatayan ni Kristo, ngunit ito ay isang pantubos na ibinigay sa katarungan ni Satanas upang palayain ang sangkatauhan mula sa kanilang paniniwalang hindi sila patatawarin ng Diyos kung walang kaparusahan.

Binigyang-diin natin ang mahalagang punto na nang gamitin ni Hesus ang salitang *natapos* nang dalawang beses sa loob ng huling 24 na oras bago ang krus, tinupad Niya ang mga hinihingi kapwa ng Diyos at ng tao. Sa Juan 17:4, ipinahayag ni Kristo noong gabi bago Siya mamatay na natapos na Niya ang buong gawain ng Kanyang Ama, na isinagawa Niya sa loob ng tatlo at kalahating taon ng Kanyang ministryo. Nangangahulugan ito na ang lahat ng nangyari pagkatapos ng pahayag na iyon, hanggang sa Kanyang kamatayan sa krus, ay bahagi ng pagtupad ni Hesus sa gawaing pinaniniwalaan ng tao na kinakailangan upang mapagkasundo ang tao sa Diyos. Kaya noong Siya ay dakpin, sinabi ni Hesus: “Dumating na ang inyong [mga tao] oras, at ang kapangyarihan ng kadiliman.” (Lucas 22:53).

Ipinahahayag lamang ng Kristiyanismo ang ikalawang pahayag na *natapos*, kaya naipapakita nito ang katarungan ng tao na naimpluwensiyahan ni Satanas bilang bahagi ng pagkakakilanlan ng Diyos. Dahil dito, ang ebanghelyong ipinapangaral mula sa mga pulpito ng Kristiyanismo ay nagsasabing pinatay ng Diyos si Hesus¹² upang bigyang-kasiyahan ang Kanyang katarungan at iligtas tayo.

Ang isa sa aking mga kaibigan na dating pastor sa Illinois ay nangangaral sa isang pangkat ng mga bilanggo sa isang bilangguan ng estado noong Semana Santa ilang taon na ang nakalilipas. Sa isang bahagi ng kanyang mensahe, huminto siya sandali at tinanong ang mga lalaki kung alam nila kung sino ang pumatay kay Hesus. May ilan na sumagot na ang mga kawal ang gumawa nito. May ilan namang nagsabi na ang mga Judio. Ang iba naman ay nagsabi na si Pilato. Matapos ang isang sandaling katahimikan, sinabi ng aking kaibigan nang simple, **‘Ang Kanyang Ama ang pumatay sa Kanya.’** ... Kung paanong itinaas ni Abraham ang kutsilyo sa ibabaw ng dibdib ng kanyang anak na si Isaac, ngunit iniligtas ang kanyang anak dahil may isang lalaking tupa na nasabit sa mga palumpong, gayundin naman, **itinaas ng Diyos Ama ang Kanyang kutsilyo sa ibabaw ng dibdib ng Kanyang sariling Anak na si Hesus**—ngunit hindi Niya Siya iniligtas, sapagkat Siya ang lalaking tupa; Siya ang kahalili.¹³

Mapapansin natin sa pahayag na ito ang pag-asa sa kuwento ni Abraham at Isaac upang suportahan ang paniniwalang pinatay ng Diyos si Hesus. Ngunit gaya ng ating ipinakita, naunawaan ni Abraham ang mga salita ng Diyos ayon sa kanyang sariling pagkaunawa tungkol sa katarungan, at hindi niya nakita na ang mga salitang sinabi ng Diyos ay maaaring maunawaan sa ibang paraan.

¹² Tingnan ang aklat na Pinatay ba ng Diyos si Hesus ni Kevin J. Mullins na makukuha sa lastmessageofmercy.com para sa karagdagang impormasyon tungkol dito.

¹³ John Piper, *Sino ang Pumatay kay Hesus?* Desiringgod.org

Ipinaliwanag pa ni John Piper kung bakit niya pinaniniwalaan na pinatay ng Diyos si Hesus.

... **Isinugo ng Diyos ang Kanyang sariling Anak upang tanggapin ang Kanyang poot** at pasanin ang sumpa para sa lahat ng nagtitiwala sa Kanya. 'Tinubos tayo ni Kristo mula sa sumpa ng kautusan nang Siya ay maging sumpa para sa atin' (Galacia 3:13). Ito ang kahulugan ng salitang 'pantubos na hain' [sa naunang binanggit na talata Roma 3:25]. **Ito ay tumutukoy sa pag-aalis ng poot ng Diyos sa pamamagitan ng pagbibigay ng isang kahalili.** Ang kahaliling iyon ay ibinigay mismo ng Diyos. **Ang kahalili, si Hesu-Kristo, ay hindi lamang nagkansela ng poot; kanyang tinanggap at pinasan ito, at inilipat mula sa atin patungo sa Kanyang sarili.** Ang poot ng Diyos ay makatarungan, at ito ay inilipat, hindi lamang binawi. Huwag nating hamakin ang Diyos o gawing mababaw ang Kanyang pag-ibig. Hindi natin lubos na mauunawaan ang kadakilaan ng pag-ibig ng Diyos sa atin hangga't hindi natin kinikilala ang bigat ng ating kasalanan at ang katarungan ng Kanyang paghatol laban dito.¹⁴

Kung ang katarungan ng Diyos ay nangangailangan ng ating kamatayan dahil sa kasalanan, masasabi natin na ang Diyos ay nahiwalay sa atin dahil sa ating mga kasalanan. Sa ganitong pagkaunawa, pinagkakasundo tayo ni Hesus sa Diyos sa pamamagitan ng pagtanggap sa Kanyang poot at pagdadala nito sa Kanyang sarili, hindi sa pamamagitan ng pagkansela nito.

Para sa mga naniniwala sa isinulat ni Ellen White tungkol sa mensaheng dinala nina Elder Waggoner at Elder Jones, alam natin na hindi ito maaaring maging totoo, sapagkat sinabi ni Waggoner ang kabaligtaran nito nang tuwiran:

“Ngunit,” sasabihin ng ilan, “Inilagay mo ang buong usapin ng pagkakasundo sa panig lamang ng tao; **palagi akong tinuruan na ang kamatayan ni Kristo ang nagkasundo sa Diyos at sa tao; na**

¹⁴ John Piper, 50 Dahilan Kung Bakit Kinailangang Mamatay si Hesus, p. 21

namatay si Kristo upang bigyang-kasiyahan ang katarungan ng Diyos at upang payapain Siya.” Buweno, iniwan natin ang usapin ng pagkakasundo sa mismong lugar kung saan ito inilagay ng Banal na Kasulatan; bagaman marami itong sinasabi tungkol sa pangangailangan ng tao na makipagkasundo sa Diyos, ni minsan ay hindi nito ipinahihiwatig na kailangan namang makipagkasundo ang Diyos sa tao. Ang pagpapahiwatig na may ganoong pangangailangan ay isang mabigat na paratang laban sa karakter ng Diyos. **Ang kaisipang ito ay pumasok sa Simbahang Kristiyano mula sa Kapapahan, na siya namang kumuha nito mula sa paganismo,** kung saan ang tanging pagkaunawa tungkol sa Diyos ay isang nilalang na ang poot ay kailangang payapain sa pamamagitan ng isang handog. *The Present Truth UK*, September 21, 1893, p. 386, par. 7

At muli, makalipas ang ilang taon:

Siyempre, ang ideya ng isang pantubos na hain o sakripisyo ay nagpapahiwatig na may poot na kailangang mapawi. Ngunit bigyang-pansin natin nang mabuti **na tayo ang nangangailangan ng hain, at hindi ang Diyos.** Siya ang naglalaan ng hain. Ang kaisipan na kailangang mapawi muna ang poot ng Diyos upang tayo ay magkaroon ng kapatawaran ay walang batayan sa Bibliya. Napakalaking kamalian ang sabihin na ang Diyos ay galit na galit sa tao kaya hindi Niya sila mapapatawad hangga’t walang inihahandog upang payapain ang Kanyang poot, at na Siya mismo ang nagbibigay ng handog sa Kanyang sarili upang Siya ay mapawi ang galit. *The Signs of the Times*, January 23, 1896, p. 52, par. 2

At si Ellen White mismo ay sumulat:

Hindi natin kailangang ipagkasundo ang Diyos sa atin, kundi—O kahanga-hangang pag-ibig!—ang Diyos na kay Kristo ay “nakikipagkasundo sa sanlibutan sa Kanyang sarili.” 2 Corinto 5:19. *Steps to Christ*, p. 35.

Sa kanyang karagdagang pag-aaral para sa mga Seventh-day Adventist, binanggit ni Kevin J. Mullins ang pagbabago sa teolohiya ng Seventh-day Adventist na makikita sa SDA Bible Commentary tungkol sa puntong ito. Noong 1956, mababasa natin:

Walang anumang bahagi ng Bibliya ang nagsasabing kailangang makipagkasundo ang Diyos sa tao. *SDA Bible Commentary Vol. 6*, p. 528

Ngunit noong 1980, mababasa natin:

Sa ibang bahagi ng Bibliya, binabanggit na ang Diyos ay nakipagkasundo sa tao. *Ibid*, 1980.

Ang obserbasyong ito ay isa sa maraming patunay na nagpapakita na tinanggihan ng Simbahang Adventista ang mensaheng 1888 na dinala nina Jones at Waggoner. Gaya ng konklusyon ni Kevin J. Mullins:

Kaya, kapag binabasa natin ang mga sinasabi ng karamihan sa mga makabagong pinuno ng Iglesia Adventista tungkol sa paksang ito, makikita natin ang sapat na katibayan na hindi lamang tunay na tinanggihan ang mensahe noong 1888, kundi tinanggap din ng Adventismo ang pananaw na karaniwang pinanghahawakan ng pangunahing Kristiyanismo. Halimbawa, sa edisyon ng *The Review* noong Disyembre 8, 2023, isinulat ni Clifford Goldstein, **“Sa madaling salita, sa halip na tayo ang parusahan ng Ama dahil sa paglabag natin sa Kanyang kautusan, si Hesus ang pinatay ng Ama para sa atin.”** At kalaunan ay idinagdag niya, **“...sa mas tuwirang pananalita, pinatay ng Ama si Hesus upang hindi na Niya kailangang patayin tayo.”**¹⁵

Dito natin makikita ang isang pangunahing tinig sa Adventismo na nagpapahayag ng kaparehong pananaw tungkol sa katarungan na nais alisin ng Diyos kay Abraham.

¹⁵ Kevin J. Mullins, *Pinatay ba ng Diyos si Hesus*, Isang Karagdagang Pag-aaral para sa mga Seventh-day Adventist. Makukuha sa maranathamedia.com

Ang sistema ng katarungang ating pinaniniwalaan ang nagtatakda kung anong ebanghelyo ang ating tinatanggap. Kung ang katarungan ng Diyos ay nangangailangan ng kamatayan, kung gayon ang ipinapangaral na ebanghelyo ay ang pagbibigay ni Kristo ng Kanyang sarili upang bigyang-kasiyahan ang katarungan ng Diyos at muling pagkasunduin Siya sa tao. Inaalis ni Hesus ang utang na ating pananagutan sa Diyos, kaya nililinis Niya tayo mula sa ating pagkakasala. Samakatuwid, ang ministryong pagkasaserdote ni Kristo ay dapat maunawaan sa konteksto ng Kanyang pamamagitan para sa tao, kung saan inihaharap Niya ang mga karapatan at halaga ng Kanyang sakripisyo bilang batayan ng pagbibigay ng masaganang biyaya ng Diyos.

Ang ebanghelyong ito ay nakatuon sa pagbabayad ni Kristo ng ating pagkakautang sa kautusan. Inilalarawan nito ang Diyos bilang mapagmahal dahil ibinigay Niya ang Kanyang Anak upang bigyang-kasiyahan ang Kanyang katarungan. Dahil dito, ang pagkasaserdote ni Kristo ay itinuturing na isang proseso ng pagprotekta sa atin mula sa paghatol ng Diyos. Nakatago kay Kristo, na siyang bitak ng bato, tayo ay pinangangalagaan mula sa poot ng Diyos laban sa kasalanan. Tayo ay inililigtas mula sa pagkawasak sa pamamagitan ng Diyos habang inaangkin natin ang dugo ni Kristo at namumuhay tayo sa pagsisisi at pagpapakumbaba.

Gayunpaman, ipinapakita ng ebanghelyong nagsimulang mahayag noong 1888 na si Satanas ang pinagmulan ng paghatol na humihingi ng kamatayan. Kaya, ang ebanghelyo ay ang tunay na pagpapahayag ng karakter ng Diyos bilang isang mahabagin at mapagbigay na Diyos. Inihayag ni Kristo ang Ama sa atin sa pamamagitan ng Kanyang buhay. Ngunit pagkatapos, isinuko Niya ang Kanyang sarili upang patayin natin, upang tayo ay muling makipagkasundo sa Diyos sa pamamagitan ng Kanyang kamatayan.

Sapagkat kung noong tayo ay mga kaaway pa ng Diyos ay ipinagkasundo tayo sa Kanya sa pamamagitan ng kamatayan ng Kanyang Anak, higit pa rito, ngayong tayo ay naipagkasundo na, tayo ay maliligtas sa pamamagitan ng Kanyang buhay. Roma 5:10

Tayo ay naging mga kaaway ng Diyos dahil naniwala tayo sa mga kasinungalingan ni Satanas tungkol sa Kanyang karakter. Hindi natin matatanggap ang kapatawaran kung walang kamatayan. Ipinagkasundo tayo ni Kristo sa Diyos sa pamamagitan ng pagbabayad ng utang na inaakala nating kinakailangan. Ngunit bagama't tayo ay ipinagkasundo sa Diyos sa pamamagitan ng kamatayan ni Kristo, tayo naman ay tunay na naliligtas sa pamamagitan ng Kanyang buhay. Anong buhay ang tinutukoy dito? Ito ang buhay na ipinakita Niya noong Siya ay nabubuhay sa lupa at ang buhay na patuloy Niyang isinasabuhay ngayon sa langit. Ang buhay na ito ang paghahayag ng karakter ng Diyos. Ang buhay na ito ang nagliligtas sa atin sapagkat ipinapakita nito na ang Diyos ay mahabagin, mapagbigay ng biyaya, at mapagtiis—at na Siya ay hindi naninira.

Ang Diyos ay hindi naninira ng sinuman. Ang bawat taong napapahamak ay siya mismo ang sumira sa kanyang sarili. Ang bawat taong pumipigil sa mga paalala ng budhi ay naghahasik ng mga binhi ng kawalan ng pananampalataya, at ang mga ito ay tiyak na magbubunga ng ani. *Christ's Object Lessons*, p. 84.4

Ang buhay ni Hesus, kapag tinanggap at niyakap ng makasalanan, ay malayang ipinagkakaloob sa kanya sa pamamagitan ng pagkasaserdote ni Kristo. Ang Espiritu ni Hesus, ang dugo ng Kanyang buhay, ay ibinibigay sa makasalanan upang baguhin siya at gawin siyang katulad ni Kristo. Ang ebanghelyong ito ay nagbibigay sa makasalanan ng pag-asa para sa ganap na tagumpay laban sa kasalanan sapagkat tinutugunan nito ang ugat ng dahilan ng pagkakalayo: ang maling pagkaunawa tungkol sa karakter ng Diyos.

Ang unang ebanghelyo ay hindi lubos na makapagpapalaya sa tao mula sa kasalanan sapagkat hindi nito kailanman tinutugunan ang kasinungalingan tungkol sa maling pananaw ng katarungan. Hindi lubusang nalalantad ang tunay na pagkatao ni Satanas. Dahil dito, ang kasalanan ay nananatili hanggang kamatayan, at ang santuwaryo ng kaluluwa ay hindi ganap na nalilinis.

Ang unang ebanghelyo ay isang pag-aangkop sa paraan ng pag-iisip ng tao. Ito ang nagiging batayan ng pakikipagkasundo sa Diyos. Ngunit kapag tayo ay naipagkasundo na, tinatawag tayo ni Kristo upang maunawaan ang tunay na karakter ng Kanyang Ama upang tayo ay maligtas. Ang una ay ang ebanghelyo ng Lumang Tipan, at ang ikalawa naman ay ang ebanghelyo ng Bagong Tipan. Ang unang ebanghelyo ang umaakay sa tao tungo sa ikalawa. Inaalís ni Kristo ang una upang maitatag Niya ang ikalawa (Hebreo 10:9).

Ang mensahe noong 1888 ay ipinadala sa kilusang Adventista upang ilipat sila mula sa pagkaunawa sa ebanghelyo ayon sa Lumang Tipan tungo sa pagkaunawa ayon sa Bagong Tipan. Ipinaliwanag ni Waggoner ang kahulugan ng ebanghelyo sa mga pambungad na talata ng kanyang aklat na *Christ and His Righteousness*:

Sa unang talata ng ikatlong kabanata ng Hebreo, mababasa natin ang isang paanyaya na sumasaklaw sa lahat ng tagubiling ibinigay sa isang Kristiyano. Ganito ang sinasabi nito: “Kaya nga, mga banal na kapatid, kayong mga nakabahagi sa makalangit na pagkatawag, pag-isipan ninyo si Hesus, ang Apostol at Dakilang Saserdote ng ating pananampalataya.” **Ang paggawa nito, gaya ng itinuturo ng Bibliya, ang patuloy at may wastong pagninilay kay Kristo ayon sa Kanyang tunay na pagkatao, ay magbabago sa isang tao upang maging ganap na Kristiyano, sapagkat “sa ating pagtingin ay tayo’y nababago.”**

Ang mga ministro ng ebanghelyo ay may inspiradong batayan upang patuloy na ilagay si Kristo bilang pangunahing paksa sa harap ng mga tao at ituon ang kanilang pansin sa Kanya lamang. Sinabi ni Pablo sa mga taga-Corinto, “Ipinasiya kong wala akong ibang ipaalam sa inyo kundi si Hesu-Kristo at Siya na ipinako sa krus” (1 Corinto 2:2). Walang dahilan upang isipin na ang kanyang pangangaral sa Corinto ay naiiba sa kanyang pangangaral sa ibang mga lugar. Sa katunayan, sinabi rin niya na nang ihayag ng Diyos ang Kanyang Anak sa kanya, ito ay upang maipangaral niya si Kristo sa mga Hentil (Galacia 1:15, 16). At ang kanyang kagalakan ay na pinagkalooban siya ng biyaya upang

“ipangaral sa mga Hentil ang di-masukat na kayamanan ni Kristo” Efeso 3:8. E.J. Waggoner, *Christ and His Righteousness*, p.5

Ganap na binago ng mga mensahero ng 1888 ang pagkaunawa sa kahulugan ng krus at ng ebanghelyo. Gaya ng sinabi ni Ellen White:

Sa Minneapolis, ipinagkaloob ng Diyos sa Kanyang bayan ang mahahalagang hiyas ng katotohanan sa isang bagong paglalabad. Ang liwanag na ito mula sa langit ay tinanggihan ng ilan nang may parehong katigasan ng puso na ipinakita ng mga Judio sa kanilang pagtangga kay Kristo. Marami ang nagsalita tungkol sa paninindigan sa mga dating palatandaan ng katotohanan. Ngunit malinaw na ipinakita ng kanilang ginawa na hindi nila tunay na nauunawaan kung ano ang mga dating palatandaang iyon. May mga katibayan at mga pangangatwiran mula sa Salita ng Diyos na umaabot sa budhi; ngunit ang isipan ng mga tao ay nanatiling sarado at hindi tinanggap ang liwanag. Ipinasiya na kasi nila na ito ay isang mapanganib na kamalian na nag-aalis sa mga “dating palatandaan” gayong wala namang kahit isang bahagi ng mga ito ang inalis. Ang totoo, ang kanilang pagkaunawa sa kung ano ang bumubuo sa mga dating palatandaan ay naging baluktot. *Counsels to Writers and Editors*, p. 30.1

Ang mga bago at mahahalagang katotohanang ito ay lubos na magbabago sa ating pagkaunawa sa ministryong pagkasaserdote ni Hesus sa harap ng Ama. Ngunit hindi kailanman lubusang tinanggap at isinabuhay ng iglesia ang buong kahulugan at mga implikasyon ng mensahe noong 1888. Dahil dito, hindi pa tayo ganap na nakapasok sa karanasan ng Bagong Tipan. Nanatili tayong nasa hangganan ng Canaan, na nakatali pa rin sa Lumang Tipan. Hinahangad ni Kristo na gisingin tayo upang sa wakas ay makabalik na Siya.

Maraming Kristiyano ang magtuturing na isang insulto kung ang kanilang pagkaunawa sa ebanghelyo ay tatawaging ayon sa Lumang Tipan. May sarili silang pagkaunawa tungkol sa dalawang tipan, na

nakabatay sa panahon kung kailan umano napawi ang hinihingi ng banal na katarungan—bago at pagkatapos mapawi ang galit ng Diyos.

Sa isipan ng tao, tila imposible para sa Diyos na lubusang maipagkaloob ang Kanyang saganang biyaya hangga't hindi nababayaran ang pagkakautang sa Kanyang katarungan. Dahil sa Kanyang poot laban sa kasalanan, ang Diyos ay itinuturing na hiwalay at malayo sa mga makasalanan.

Ang Lumang Tipan ay itinuturing na tumutukoy sa panahong hindi pa nababayaran ang pagkakautang sa katarungan ng Diyos. Samantala, ang Bagong Tipan ay itinuturing na tumutukoy sa panahong nabayaran na ang pagkakautang na iyon.

Ikalawa, sa halip na ipakita ang buhay ni Kristo bilang ganap na paghahayag ng Diyos sa sangkatauhan, binibigyang-diin nito ang Kanyang buhay bilang ganap na paghahayag ng karanasan ng tao *kay* Kristo. Pinaniniwalaan na kinailangang maging tao si Kristo upang lubos Niyang maunawaan ang kalagayan at mga karanasan ng tao. Ang pananaw na ito ay madalas na sinusuportahan ng mga sumusunod na talata:

Sapagkat nararapat lamang na ang Diyos, na siyang pinagmulan at layunin *ng* lahat ng bagay, sa pagdadala ng maraming anak tungo sa kaluwalhatian, ay gawing ganap sa pamamagitan ng mga pagdurusa ang Pinuno ng kanilang kaligtasan. Hebreo 2:10

Kaya nga, kinailangan Niyang maging katulad ng *Kanyang* mga kapatid sa lahat ng bagay, upang Siya ay maging isang mahabagin at tapat na Dakilang Saserdote sa mga bagay na may *kinalaman* sa Diyos, upang gumawa ng pagtubos para sa mga kasalanan ng bayan. Hebreo 2:17

Inilalarawan nito ang pangunahing layunin ng misyon ni Kristo bilang, una, ang pagkatuto kung ano ang ibig sabihin ng maging tao upang maging karapat-dapat Siya bilang Saserdote, at ikalawa, ang pagbabayad ng ating pagkakautang sa Diyos sa pamamagitan ng Kanyang kamatayan sa krus. Ganito ito binuod ni James White:

Si Kristo ay nagdusa hindi lamang upang [1] **mabigyang-kasiyahan ang banal na katarungan**, kundi [2] **upang maging ganap na karapat-dapat na makiramay sa Kanyang bayan sa kanilang mga pagdurusa**. *The Review and Herald Vol. 17, January 29, 1861, p. 82, par. 9*

Muli, pinagtitibay ni Uriah Smith ang pananaw na ito:

Sa pag-aangkin Niya ng ating likas na pagkatao, **inilagay Niya ang Kanyang sarili sa kalagayang maaari Niya tayong tawaging mga kapatid** Hebreo 2:11. Kaya naman, nakikibahagi Siya sa ating mga kahinaan, sapagkat tinukso Siya sa lahat ng paraan tulad din natin, ngunit hindi Siya nagkasala; at dahil naranasan Niya ang mga tukso, nagagawa Niyang tulungan ang mga tinutukso Hebreo 4:15; 2:18. **Pumarito Siya upang samahan tayo sa paaralan ng buhay at ipakita sa atin ang tamang daan. Bumaba Siya sa gitna ng Kanyang mga mag-aaral upang lutasin, sa kanilang harapan, ang mahihirap na suliraning hindi nila malutas. Tinahak Niya ang bawat landas na maaari rin nating tahakin. Tinukso Siya sa lahat ng paraan tulad natin, at sa bawat pagsubok ay nagtagumpay Siya para sa ating kapakanan.** Uriah Smith, *Looking Unto Jesus* (1898), p. 28

Ngunit kung si Hesus ay naging isang mahabagin at tapat na Dakilang Saserdote lamang *pagkatapos* Niyang pumarito sa lupa, at naging ganap lamang sa pamamagitan ng mga pagdurusa na Kanyang dinanas, nangangahulugan ba ito na bago ang panahong iyon ay *hindi* pa Siya isang mahabagin at tapat na Dakilang Saserdote, at *kung gayon*, nangangahulugan din bang hindi pa Niya kayang tapat na tulungan at damayan ang mga dumaranas ng tukso?

Bukod dito, tila ipinahihiwatig ng aklat ng Hebreo na ang Bagong Tipan ay hindi magkakabisa hangga't hindi namamatay ang gumawa ng tipan, na tumutukoy kay Kristo. Kung gayon, hindi ba nangangahulugan ito na ang mga pagpapala ng Bagong Tipan ay hindi pa maaaring matanggap hangga't hindi Siya namamatay?

At dahil dito, Siya ang Tagapamagitan ng bagong tipan, sa pamamagitan ng kamatayan, upang tubusin ang mga paglabag na nagawa sa ilalim ng unang tipan, upang ang mga tinawag ay makatanggap ng pangako ng walang hanggang mana. Sapagkat kung may isang kasunduan o tipan, kinakailangan na magkaroon ng kamatayan ng gumawa ng tipan. **Dahil ang isang tipan ay nagkakaroon lamang ng bisa kapag namatay na ang gumawa nito, sapagkat wala itong anumang kapangyarihan habang siya ay nabubuhay pa.** Hebreo 9:15-17

Ito ay tila nagbibigay ng tiyak na patunay na ang Bagong Tipan, o Bagong Kasunduan, ay hindi maaaring magkaroon ng bisa o maging magagamit hangga't hindi natutupad ng kamatayan ni Kristo ang hinihingi ng katarungan ng Diyos, at kasabay nito ay nagiging ganap Siya sa pamamagitan ng Kanyang mga pagdurusa upang maging karapat-dapat bilang Dakilang Saserdote.

Ngunit ang buong pananaw na ito ay nakabatay sa isang sistema ng katarungan na nangangailangan ng kamatayan. Kung ang ebanghelyo ay isang paghahayag ng karakter ng Diyos, at kung ang krus ni Kristo ay isang paghahayag ng Kanyang pagtanggì sa sarili sa buong kasaysayan ng sangkatauhan, sa halip na isang pangyayaring naganap lamang sa loob ng 24 na oras dalawang libong taon na ang nakalipas, kung gayon ang mga pangunahing saligan ng misyon ni Kristo sa mundo ay nagkakaroon ng ganap na pagbabago.

Isaalang-alang natin ang pananaw ng mga mensahero noong 1888 tungkol sa mga kuwalipikasyon ni Kristo para sa pagkasaserdote.

Mayroon ding pagkasaserdote sa templo sa lupa na nasa Bundok ng Sion sa Jerusalem. Mayroon ding pagkasaserdote sa santuwaryo sa Shilo na nasa ilang. **Totoo na ang mga ito ay kumakatawan sa pagkasaserdote ni Kristo, ngunit kumakatawan ba ang mga ito sa anumang pagkasaserdote ni Kristo bago ang taong A.D. 1?** Sasabihin ba natin na ito ay kumakatawan sa isang pagkasaserdote ni Kristo na malayo pa sa hinaharap? Hindi. Ang pagkasaserdoteng iyon sa Jerusalem at sa

santuwaryo sa ilang ay kumakatawan ba sa isang pagkasaserdote na umiiral na noon ayon sa orden ni Melchizedek? **Ikaw ay magiging** saserdote magpakailanman ayon sa orden ni Melchizedek? Hindi, hindi. Ang sinabi ay, **“Ikaw ay** saserdote magpakailanman ayon sa orden ni Melchizedek.” Hindi ba si Melchizedek ay isang saserdote noong mga araw ni Abraham? At hindi ba ang pagkasaserdote ni Kristo ay magpakailanman ayon sa orden ni Melchizedek? Hindi ba ninyo nakikita, kung gayon, na ang buong sistemang ito ng mga paglilingkod na ibinigay sa Israel ay upang ituro sa kanila ang **presensya ni Kristo noon at doon, para sa kasalukuyang kaligtasan ng kanilang mga kaluluwa, at hindi para sa kaligtasan ng kanilang mga kaluluwa makalipas ang labingwalong daan taon, dalawang libong taon, o apat na libong taon?** Tunay, tunay na gayon nga. A.T. Jones, *General Conference Bulletin*, 1895, Sermon 25, p. 477, par. 6,7

Inilalahad ni A. T. Jones ang pagkasaserdote ni Kristo bilang ganap na magagamit mula pa noong panahon ni Adan, sapagkat binanggit niya na ito ay hindi isang bagay na darating pa makalipas ang apat na libong taon.

Pinagtibay ni Ellen White ang mga kaisipang ito sa pamamagitan ng mga sumusunod na sipi:

Ang pagkasaserdote ni Kristo ay nagsimula kaagad nang magkasala ang tao. Siya ay ginawang saserdote ayon sa orden ni Melchizedek. *Letters and Manuscripts Vol. 7*, Ms 43b, 1891 (July 4, 1891), par. 5

Ang sanlibutan ay ipinagkatiwala kay Kristo, at sa pamamagitan Niya ay dumating ang bawat pagpapala mula sa Diyos para sa nagkasalang sangkatauhan. **Siya ang Tagapagtubos bago pa man at pagkatapos ng Kanyang pagkakatawang-tao.** Nang magkaroon ng kasalanan, agad na nagkaroon ng Tagapagligtas. *The Desire of Ages*, p. 210.2

Nang magkasala si Adan, ang Anak ng Diyos ay agad na nagpakita bilang Panagot para sa sangkatauhan, **taglay ang**

kapangyarihang iligtas sila mula sa hatol na ipinataw sa mga nagkasala, na kasinglakas ng kapangyarihang ipinakita Niya nang Siya ay mamatay sa krus ng Kalbaryo. *The Faith I Live By*, p. 75.4.

Ipinapakita ng Espiritu ng Propesiya na sinimulan ni Kristo ang Kanyang pagkasaserdote nang magkasala ang tao, at na Siya ang Tagapagtubos bago pa man ang Kanyang pagkakatawang-tao—taglay ang kapangyarihang katulad ng Kanyang taglay — pagkatapos ng Kanyang pagkakatawang-tao. Kung ito ay totoo, paano naman ang pagiging ganap sa pamamagitan ng mga pagdurusa? Ibinibigay ni Waggoner ang kasagutan:

Karaniwang ipinapalagay na ang Salita ay nagkatawang-tao sa katauhan ni Hesus na taga-Nazaret labingwalong daang taon na ang nakalipas upang malaman Niya ang kalagayan at mga pangangailangan ng tao, at sa gayon ay makiramay at makatulong sa kanila. Ngunit makikita na ang pananaw na ito ay isang maling pagkaunawa sa pamamagitan ng maingat na pag-iisip at sa pamamagitan ng malinaw na mga pahayag ng Kasulatan. Sinasabi ng mang-aawit, “Sapagkat nalalaman Niya ang ating anyo; Kanyang naaalaala na tayo’y alabok.” Awit 103:14 Muli, sinabi niya, “O Panginoon, Iyong siniyasat ako, at nakilala Mo ako. Nalalaman Mo ang aking pag-upo at ang aking pagtindig. Iyong nauunawaan ang aking mga pagiisip sa malayo. Iyong sinasaliksik ang aking landas at ang aking paghiga, at nalalaman Mo ang lahat kong mga lakad. Sapagkat wala pang salita sa aking dila, ngunit, narito, O Panginoon, nalalaman Mo nang lubos.” Awit 139:1-4. Siya ang dapat sandigan ng tao upang magkaroon ng tunay na kaalaman tungkol sa kanyang sarili. “Ang puso ay mandaraya nang higit kay sa lahat na bagay, at totoong masama; sinong makaaalam? Akong Panginoon ang sumusuri ng puso, sinusubok Ko ang mga panloob na bahagi.” Jeremias 17:9 “O Panginoon, nalalaman ko na ang lakad ng tao ay hindi sa kanyang sarili; hindi sa tao na lumalakad ang magtuwid ng kanyang sariling mga hakbang.” Jeremias 10:23.

Ang lahat ng ito ay totoo rin labingwalong daang taon bago dumating si Kristo, gaya ng pagiging totoo nito labingwalong daang taon pagkatapos ng Kanyang pagparito. Kilala ng Diyos ang mga tao at nakikiramay Siya sa kanila nang gayundin kalalim apat na libong taon na ang nakalipas tulad ng Kanyang ginagawa ngayon. Nang ang mga anak ni Israel ay nasa ilang, “sa lahat nilang kapighatian ay dinalamhati rin Siya.” Isaias 63:9. Tunay na masasabi ng propeta, pitong daang taon bago dumating si Kristo, “Tunay na Kanyang dinala ang ating mga karamdaman, at Kanyang pinasan ang ating mga kapanglawan.” Isaias 53:4. **Ang Diyos ay nasa kay Kristo, hindi upang makilala Niya ang mga tao, kundi upang malaman ng mga tao na tunay na kilala Niya sila.** Sa pamamagitan ni Hesus ay natututuhan natin kung gaano kabuti at kalaking makiramay ang Diyos sa lahat ng panahon, at nakikita natin ang halimbawa ng Kanyang gagawin sa sinumang taong lubos na magpapasakop sa Kanya. E.J. Waggoner, *Present Truth UK*, December 19, 1895, p. 803, par. 5,6

Hindi ba mas makatuwirang tanggapin na, dahil nilikha tayo ng Diyos at Siya ang nagpapanatili ng ating buhay, lubos Niya tayong kilala? Isaalang-alang din natin na kung ang Diyos at si Kristo ay nakaaaalam ng lahat ng bagay, paano masasabi na hindi nila nalalaman ang mga pagdurusa ng tao? Hindi ba nito mapatutunayang hindi sila tunay na nakaaaalam ng lahat ng bagay?

Kung hindi nauunawaan ni Kristo ang mga pagdurusa ng tao hanggang sa Siya ay personal na pumarito sa lupa, hindi ba maaaring iparatang ang pagkabigo ng Israel sa pananagutan ng Diyos? Paano mapapatnubayan ng Diyos at ng Kanyang Anak ang Israel nang buong katapatan kung hindi nila tunay na nauunawaan ang kanilang kalagayan? Paano malalaman ni Kristo kung paano tutulungan ang mga tinutukso sa ilang kung hindi Niya sila lubos na kilala upang maibigay nang wasto ang kanilang mga pangangailangan?

Ang tunay na pagkaunawa sa krus ang nag-aalis ng ganitong kaisipan. Gaya ng ating sinipi sa nakaraang kabanata:

...Ang ating sanlibutan ay isang malawak na bahay ng mga may karamdaman, isang tanawin ng pagdurusa na halos hindi natin kayang pag-isipan nang lubusan. Kung tunay nating mauunawaan ang kalagayan nito, ang bigat ng pasanin ay magiging napakabigat para sa atin. Gayunman, nadarama ng Diyos ang lahat ng ito. *Education*, p. 263.2

Kung nadarama ng Diyos ang lahat ng ito, nangangahulugan na lubos Niyang nalalaman ang ating mga pagdurusa. At muli:

Sa lahat nilang kapighatian ay dinalamhati rin Siya, at ang Anghel ng Kanyang Presensya ang nagligtas sa kanila; dahil sa Kanyang pag-ibig at habag ay tinubos Niya sila; Kanyang binuhat at inalagaan sila sa lahat ng mga araw ng kanilang nakaraan. Isaias 63:9

Kung si Kristo ay nakiramay at nakibahagi sa lahat ng kapighatian ng Kanyang bayan, at Kanyang dinala ang kanilang mga pasanin sa lahat ng mga araw ng nakaraan, kung gayon si Kristo ay karapat-dapat na maging isang mahabagin at tapat na Dakilang Saserdote.

Ang mga bagay na ito ay nagbibigay ng higit na bigat sa ipinapahayag sa atin ng Espiritu ng Propesiya tungkol sa huwad na sistema ng katarungan ni Satanas. Kung ang sinabi nina Waggoner, Jones, at Ellen White ay tunay, kung gayon ang ebanghelyo ay hindi maaaring maging katulad ng itinuturo ng Kristiyanismo. Ngunit ang susi sa bagay na ito ay hindi lamang nakasalalay sa simpleng pagtanggì sa lahat ng itinuro ng Kristiyanismo tungkol sa usaping ito. Sa halip, may karunungan sa paglalagay ng dalawang pananaw na ito tungkol sa ebanghelyo sa loob ng balangkas ng dalawang tipan upang maipakita ang landas mula sa mga pamamaraan ng tao tungo sa mga pamamaraan ng Diyos.

Sa gayon, ang tipan sa Sinai ang nagdala sa kanila sa tipan kay Abraham. **Ang una ay naghatid sa kanila tungo sa ikalawang tipan. Ang lumang tipan ang nagdala sa kanila sa bagong tipan.** At sa gayon, ang kautusan na siyang batayan ng tipang iyon—ang nilabag na kautusan—ay naging tagapagturo upang dalhin sila

kay Kristo, upang sila ay ariing-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya. A.T. Jones, *The Review and Herald*, July 17, 1900, p. 457, par. 14

Si Kristo ay hindi lamang namamagitan para sa mga layunin at nais ng Diyos, kundi namamagitan din Siya para sa mga pangangailangan at pagkaunawa ng mga tao. Si Kristo bilang ating Saserdote ay isang tagapamagitan sa pagitan ng dalawang panig, hindi lamang sa isang panig.

Kung gayon, paano naman ang pahayag ni Pablo tungkol sa kamatayan ng tagapag-iwan ng tipan? Ang buong batayan ng pangangailangan para sa hain ni Kristo ay ang pagpapakababa ng Diyos upang tugunan ang pagkaunawa ng tao tungkol sa katarungan. Ang pagpapatibay ng tipan sa pamamagitan ng kamatayan ng tagapag-iwan ng tipan ay siyang kailangan ng tao, hindi ng Diyos. Sa loob ng pagkasaserdote ayon sa orden ni Melchizedek, ang naroon lamang ay tinapay, alak, at pagpapala. Ito ay naging magagamit na mula pa nang pasimulan ni Kristo ang Kanyang pagkasaserdote sa walang hanggang nakaraan. Dahil ang Diyos ay laging handang magpatawad at magpakita ng awa, ang mga pagpapala ng Bagong Tipan ay palaging nakalaan mula sa panig ng Diyos. Ngunit nahirapan ang tao na tanggapin ang gayong kapatawaran bago ang kamatayan ni Kristo.

Naglahad si Waggoner ng isang kaisipan upang pag-isahin ang dalawang prinsipyong tila magkasalungat; kung paano naging posible ang kapatawaran bago pa man tila umiiral ang Bagong Tipan.

Gayunpaman, may isang tunay na suliranin sa isipan ng ilan na hindi naman nagnanais tanggihan ang salita ng Diyos, na nagsasabing mula pa sa mga unang panahon ay tunay nang pinatawad ang mga tao at itinuring nang matuwid. Ang suliraning ito ay ganito: Ang lahat ng pagpapalang dumarating sa tao ay nagmumula sa bisa ng tinatawag na “ikalawang tipan,” na si Kristo ang Tagapamagitan; ngunit ang tipang iyon ay hindi pinagtibay hanggang sa kamatayan ni Kristo. At sinabi ni Pablo:

“Sapagkat ang isang tipan ay nagkakabisa pagkatapos mamatay ang gumawa nito; kung hindi, ito ay walang anumang bisa habang nabubuhay pa ang gumawa ng tipan.” Hebreo 9:17 Kung gayon, paano naging posible para sa mga tao bago ang panahon ni Kristo na tanggapin ang pagpapala ng kapatawaran, na ipinangako lamang sa ikalawang tipan?

Ang isang talata sa ikaapat na kabanata ng Roma ang magsisilbing kasagutan dito. Matapos ipaliwanag ng apostol kung paano tinanggap ni Abraham ang katuwiran sa pamamagitan ng pananampalataya, sinabi niya na si Abraham ay sumampalataya sa Diyos, “na bumubuhay sa mga patay, at tumatawag sa mga bagay na hindi pa umiiral na para bang umiiral na.” Talata 17. Ang Diyos ay may kakayahang gawing tunay ang isang bagay na wala pa, na para bang ito ay aktuwal nang umiiral. Paano ito nangyayari? Ang sagot ay matatagpuan sa Hebreo 6:13-18:-

“Sapagkat nang mangako ang Diyos kay Abraham, dahil wala Siyang maipanunumpa na higit pa sa Kanya, Siya ay nanumpa sa Kanyang sarili, na sinasabi, Tunay na pagpapalain kita, at pararamihin kita nang lubos. At pagkatapos niyang magtiyaga nang may pagtitiis, tinanggap niya ang pangako. Sapagkat ang mga tao ay nanunumpa sa isang nakahihigit sa kanila; at ang panunumpa bilang pagpapatibay ay nagiging katapusan ng lahat ng pagtatalo. Dahil dito, sa pagnanais ng Diyos na higit na ipakita sa mga tagapagmana ng pangako ang hindi nagbabagong katatagan ng Kanyang layunin, pinagtibay Niya ito sa pamamagitan ng isang panunumpa; upang sa pamamagitan ng dalawang bagay na hindi nagbabago, na kung saan ay imposibleng magsinungaling ang Diyos, tayo ay magkaroon ng matibay na kaaliwan, tayong tumakas upang humingi ng kanlungan at panghawakan ang pag-asang inilagay sa harapan natin.”

Ang pangakong ginawa ng Diyos kay Abraham ay pinagtibay kay Kristo. Ang kanyang pananampalataya ay ibinilang na katuwiran dahil sa Binhing darating. At bagaman ang Diyos ay hindi

maaaring magsinungaling, pinagtibay Niya ang Kanyang hindi nagbabagong pangako sa pamamagitan ng isang panunumpa, kaya ginawa Niya itong dalawang ulit na hindi mababago. Kaya, bagaman ang lahat ng kapatawaran ay ipinagkakaloob lamang sa pamamagitan ng dugo ni Kristo, matapos maipangako si Kristo, ito ay itinuring na para bang Siya ay tunay nang naihain. Gayon katibay ang pangako ng Diyos, kaya si Kristo ay tinatawag na “Korderong pinatay mula nang itatag ang sanlibutan;” sapagkat ang pangakong ibinigay kay Abraham ay walang iba kundi ang parehong pangakong ibinigay kay Adan.

Iisa lamang ang plano ng kaligtasan. “Si Hesu-Kristo ay siya ring kahapon, ngayon, at magpakailanman,” ang siyang sentro ng planong iyon, at ang biyaya ng Diyos sa pamamagitan Niya ay naging sagana sa lahat ng panahon mula nang pumasok ang kasalanan sa sanlibutan. “Sapagkat ang iisang Panginoon ng lahat ay mayaman sa awa para sa lahat ng tumatawag sa Kanya.” E.J. Waggoner, *The Signs of the Times*, August 3, 1888, p. 470, par. 12-16

Sinipi ko nang malawakan si Waggoner tungkol sa usaping ito upang makita natin ang kanyang pagsisikap na ipaliwanag kung paano maaaring maging magagamit ang Bagong Tipan bago pa ang kamatayan ni Kristo. Ang kanyang kasagutan ay na ang Diyos ay tumatawag sa mga bagay na hindi umiiral na para bang ang mga ito ay umiiral na, at na batay sa pangako, maaaring ipagkaloob ng Diyos ang mga pagpapala ng Bagong Tipan maging noong panahon pa ng Lumang Tipan.

Ngunit ang mga pangangatwirang ito ay hindi na kinakailangan kapag naunawaan na natin kung kaninong katarungan ang nasiyahan sa krus at kung sino ang nasiyahan sa pamamagitan ng kamatayan ni Kristo. Ang lahat ng ito ay isinagawa bilang tagapamagitan para sa mga tao ayon sa kanilang pagkaunawa tungkol sa katarungan. Hindi kinailangan ng Ama ang kamatayan ng Kanyang Anak upang maibuhos ang Kanyang espiritu ng kapatawaran, ang lahat ng ito ay hinihingi ng tao.

Posibleng mabasa ang maraming pahayag sa aklat ng Hebreo na maaaring magbigay ng pang-unawa na kinailangang magdusa at mamatay si Kristo bago Siya maging karapat-dapat na maging ating Dakilang Saserdote. Ngunit kung paanong ang utos ng Diyos kay Abraham ay naglalaman ng dalawang pagkaunawa, gayundin naman ang Bagong Tipan ay naglalaman ng dalawang pagpapahayag tungkol sa ebanghelyo.

Naunawaan ni Abraham ang utos ng Diyos ayon sa pananaw ng isang sistema ng katarungan na humihingi ng kamatayan. Ngunit gaya ng ating natuklasan noon, ang parehong mga salitang Hebreo ay maaari ring mangahulugan ng pag-akyat sa bundok upang makipag-usap sa Diyos. Magkaiba ang pananaw ng Diyos at ni Abraham, sapagkat ang mga pamamaraan ng Diyos ay hindi mga pamamaraan ng tao.

KABANATA 11

HINDI TAGAPAMAGITAN NG IISANG PANIG

Kinakailangan ang isang tagapamagitan kapag ang dalawang panig ay hindi nagkakaisa ng pananaw. Hindi ipinipilit ng ating Ama nasa langit ang Kaniyang kalooban. Sa halip, sa Kaniyang kagandahang-loob, ipinagkaloob Niya ang Kaniyang Anak upang kumatawan sa kapakanan ng Diyos at ng buong sangkatauhan.

Ang isang tagapamagitan ay hindi *kumakatawan* sa iisang panig *lamang*, ngunit iisa ang Diyos. Galacia 3:20

Habang ipinahahayag ni Kristo sa atin ang kalooban ng Kaniyang Ama, buong kababaang-loob din Niyang inihaharap sa Ama ang ating kalagayan at pananaw, upang magkaroon tayo ng daan tungo sa Diyos. Dahil tinanggap ng sangkatauhan ang sistema ng katarungan ni Satanas, iniaalok ni Kristo ang Kaniyang sarili sa atin upang maihandog natin Siya sa Diyos bilang hain. Kaya naman, kapwa makikita sa Kasulatan ang pananaw ng Diyos at ang pananaw ng tao. Ang ating pananaw ay ang Lumang Tipan, samantalang ang pananaw ng Diyos ay ang Bago, o Walang Hanggang, Tipan.

Ang sumusunod na larawan ay pamilyar sa marami. Sa iisang larawan, makikita ang dalawang babae. Ang isa ay isang matandang babae na nakayuko ang ulo at nakaharap sa atin. Kasabay nito, makikita rin ang isang dalagang nakatalikod at nakalingon palayo. Ang ilong ng matandang babae ang siyang bumubuo sa panga ng dalaga. Ang bibig naman ng matandang babae ang siyang nagiging kuwintas ng dalaga.

Kapag tinitingnan ng ilang tao ang larawang ito, iisang babae lamang ang kanilang nakikita.

Sa liham ni Pablo sa mga taga-Galacia, ang dalawang tipan ay inilarawan bilang dalawang babae. Ang dalawang babaeng ito ay sina Sara at Hagar.

Inaakala ng karamihan na madaling matukoy ang pagkakaiba ng dalawang tipang ito. Ngunit hindi ito ang tunay na kalagayan. Marami ang nalilito sa dalawang tipan at hindi nila napapansin ang kalungkutang dinanas ni Kristo, na isinasalarawan ng dalagang nakatalikod at nakapaling ang mukha dahil sa matinding dalamhati.

Sapagkat nasusulat na si Abraham ay nagkaroon ng dalawang anak na lalaki: ang isa ay mula sa isang aliping babae, at ang isa naman ay mula sa isang malayang babae. Ang *anak ng* aliping babae ay isinilang ayon sa laman, ngunit ang anak ng malayang babae ay isinilang ayon sa pangako. **Ang mga bagay na ito ay sumasagisag sa dalawang tipan:** Ang isa ay nagmula sa Bundok Sinai at nagbubunga ng pagkaalipin, ito ay si Hagar. Galacia 4:22–

Kapag binabasa natin ang kuwento tungkol kay Abraham at sa kaniyang anak na si Isaac, kapwa naroroon ang dalawang babae sa salaysay. Karamihan sa mga bumabasa ng Bibliya ay sa simula ay ang matandang babae lamang ang nakikita, sapagkat siya ang tila nakaharap sa atin. Si Hagar, na nabibigatan at naghihirap, ay inilalarawan bilang pasan ang huwad na sistema ng katarungan na humihingi ng kamatayan. Ang naririnig lamang niya sa salita ng Diyos ay, "Kunin mo ang iyong anak, ang iyong bugtong na anak, at ihandog mo siya bilang handog na susunugin." Iyon lamang ang kaniyang naririnig sapagkat iyon lamang ang kaniyang nauunawaan—ang kasalanan at kamatayan. Ang alam lamang niya ay hampasin ang Bato, sapagkat hindi niya nauunawaan na maaari pala niya itong kausapin lamang.

Si Kristo, na isinasalarawan sa pamamagitan ng dalagang birhen, ay nagnanais na makilala at maunawaan. "Kailangan mo lamang makipag-usap sa aking Ama." Ang tanging nais ng Diyos ay makipag-usap sa atin at ibuhos ang Kaniyang pagpapala sa atin. "Nasaan ka?" ang Kaniyang tawag (Genesis 3:9). Ngunit hindi natin Siya marinig dahil sa ating sariling pagkaunawa tungkol sa katarungan. Kaya tayo ay tumatakbo at nagtatago mula sa harapan ng Panginoon sapagkat tayo ay "natatakot" (talata 10). Dito pumapasok ang huwad na ebanghelyo, sapagkat pinaniniwalaan ng taong makasalanan na si Kristo ay naparito at namatay upang ipagsanggalang tayo laban sa galit ng ating Ama.

Ang dalawang babaeng ito ay makikita sa buong Kasulatan. Ang matandang babae, na sumasagisag sa lumang tipan, ang karaniwang unang napapansin sapagkat siya ang higit nating kinagisnan at pamilyar tayo sa kaniyang paraan. Samantala, ang dalaga, na sumasagisag sa bagong tipan at nakapaling ang mukha, ay tunay na sumasalamin sa ating sariling kalagayan. Tayo ang mga nakatalikod sa Ama dahil sa ating maling pagkaunawa sa Kaniyang likas na karakter, lalo na sa Kaniyang katarungan.

Sa kuwento ng Baha, pinipigilan ng matandang babae ang ating mga mata na makita ang mga detalyeng taimtim na nais ipakita ng

nakababatang babae. Karaniwan nating nakikita ang Diyos na, sa Kaniyang galit, ay nilunod ang milyun-milyong masasamang tao na sa ating paghatol ay karapat-dapat mamatay. Halos walang nakauunawa sa panawagan ng nakababatang babae, na sumasagisag sa bagong tipan, na nais ipakita sa atin na ang mga taong nabuhay bago ang Baha ang siyang nagdala ng kapahamakan sa kanilang sarili. Sa Kaniyang matinding pagdadalamhati, hinayaan sila ng Ama na sumunod sa kanilang masasamang pagnanasa, at ang lupa mismo ang tumanggi sa kanila at nagpalayas sa kanila (Roma 1:24–31; Levitico 18:25).¹⁶

Mananatili ka ba sa dating landas na nilakaran ng masasamang tao, na nalipol bago pa sumapit ang kanilang panahon, at ang kanilang mga tahanan ay tinangay ng baha? **Sinabi nila sa Diyos, ‘Lumayo Ka sa amin! Ano ang magagawa ng Makapangyarihan sa lahat para sa amin?’** Gayunman, pinuno Niya ng mabubuting *bagay* ang kanilang mga tahanan; ngunit ang payo ng masasama ay malayo sa akin. Job 22:15–18

Kung paanong ako'y sumumpa noong panahon ni Noe na **hindi na muling palulubugin ng baha ang daigdig**, gayundin ngayon ay sumusumpa Ako na hindi na muling magagalit sa iyo o magpaparusa sa iyo. Isaías 54:9 NLT

Ganito rin mismo ang nasa pinakapuso ng kuwento ng ebanghelyo. Hindi nauunawaan ng sangkatauhan na si Kristo ay noon pa man ay higit na nakakakilala sa atin kaysa sa ating pagkakilala sa ating sarili, at Siya ay palaging naging mahabagin at tapat na Dakilang Saserdote. Kapag binabasa ang Hebreo 2:10 tungkol sa pagiging ganap ni Kristo sa pamamagitan ng mga pagdurusa, inaakay tayo ng matandang babae na isipin na kinailangan munang maranasan ni Kristo ang buhay sa mundong ito upang maging karapat-dapat bilang ating Saserdote. Ngunit ipinakikita ng nakababatang babae na ang pagiging ganap ni Kristo ay hindi nagbago sa Kaniya kundi sa ating isipan. Sa

¹⁶ Para sa mas malawak na paliwanag tungkol sa kuwento ng Baha, basahin ang Kabanata 9 ng aklat na *Mirror Principle* na makukuha sa maranathamedia.com

gayon ay nauunawaan natin na noon pa man ay lubos na Niya tayong kilala at pinasan Niya ang sangkatauhan sa lahat ng nakaraang panahon.

Ngayon ay buksan natin ang Hebreo 8 at ating basahin:

Ngunit ngayon ay tumanggap Siya ng higit na dakilang paglilingkod, yamang Siya rin ang Tagapamagitan ng higit na mabuting tipan, na itinatag sa higit na mabubuting mga pangako.

Hebreo 8:6

Ipinapakita sa atin ng matandang babae na natamo ni Kristo ang paglilingkod na ito sa Kaniyang sarili sa pamamagitan ng Kaniyang buhay sa lupa at kamatayan. Ipinahahayag naman sa atin ng nakababatang babae na si Kristo ay noon pa man ay nagtataglay na ng paglilingkod na ito, ngunit hindi natin ito nauunawaan. Kaya natamo Niya ang higit na dakilang paglilingkod na ito sa puso ng tao sa pamamagitan ng pagpapakita sa atin na ito ay umiiral at kung paano natin ito matatanggap. Matagal nang taglay ni Kristo ang paglilingkod na ito, sapagkat Siya ang Saserdote sa Kaniyang trono mula pa nang tawagin Siya ng Kaniyang Ama sa paglilingkod (Zacarias 6:13). Siya ay naging karapat-dapat dahil sa krus na Kaniyang pinasan mula pa noong pagkahulog ng tao, at Siya ay karapat-dapat dahil sa Kaniyang ganap na kaalaman sa lahat ng bagay.

Ang daan patungo sa kabanal-banalang dako ay hindi naihayag hanggang sa dumating si Kristo (Hebreo 9:8). Nang Siya ay dumating, ang bagay na itinago mula pa nang pasimula ng sanlibutan (dahil sa pagtatago ng mga tao sa katotohanan) ay nahayag (Roma 16:25).

Ang matandang babae ay nalulugod sa mga hain at mga handog. Ihahandog niya maging ang bunga ng kaniyang katawan para sa kasalanan ng kaniyang kaluluwa, gaya ng makikita sa karanasan ni Abraham. Ngunit ang bulong ng nakababatang babae ay ang katotohanang ninanais ng ating Ama ang awa at hindi ang hain. Hindi ipinagbawal ni Kristo ang mga hain; sa halip, tinupad Niya ang mga ito upang bigyang-kasiyahan ang ating pagkaunawa sa katarungan. Sa pamamagitan ng Kaniyang hain, winasak ni Kristo ang may

kapangyarihan sa kamatayan, samakatuwid ay ang diyablo (Hebreo 2:14). Inalis Niya ang una upang maitatag Niya ang ikalawa (Hebreo 10:9). Ang kaluwalhatian ng matandang babae ay inilagak sa alabok, upang siya ay muling lumitaw sa isang bagong buhay.

Ngunit ang matandang babae ay hindi madaling namamatay. Pumupunta siya sa manggagamot na nagpapabago ng anyo upang gawing bago ang kaniyang mukha. Naglalagay siya ng mga palamuti upang maging kaakit-akit ang kaniyang sarili, at nililintang niya ang walang kamalay-malay na anak ng Diyos upang maniwalang siya nga ang bagong babae. Ibinabalot niya ang kaniyang mga kaugaliang pagano sa anyo ng Kristiyanismo, itinataas ang krus ni Kristo, at inihaharap ito sa Diyos bilang isang bagay na ninanais Niyang makita upang masiyahan ang Kaniyang katarungan. Ngunit sa katotohanan, ito ay isang kasuklam-suklam na bagay sa harapan ng Diyos.

Binabago ng matandang babae ang kaniyang anyo upang maging tulad ng isang patutot at sasakay sa makahayop na kalikasan ng tao sa kasukdulan ng kaniyang makamundong pakikipagpulitika sa simbahan. Sa huli, pipilitin niya ang lahat ng tao na sumamba sa hayop at sa larawan nito sa pamamagitan ng banta ng kamatayan, sapagkat kamatayan lamang ang kaniyang kinikilala at nauunawaan.

Napakahirap para sa atin na paghiwalayin ang dalawang babaeng ito at makita nang malinaw ang bagong babae. Ang matandang babae ay inangkop ang kaniyang sarili sa kapangyarihang papa at muling umangkop sa puso ng pananampalatayang Protestante. Sa ganitong paraan, nalilintang maging ang mga hinirang, sa pamamagitan ng pag-akay sa Adventismo na yumukod sa kaniyang hain.

Pinatay ng matandang babae ang sarili niyang binhi at pagkatapos ay inaangkin niya ang binhi ng nakababatang babae bilang kaniya. Nang ilabas ng hari ang tabak upang hatiin ang buhay na sanggol, mahahayag kung sino ang tunay na ina ng Israel. Ito, siyempre, ay maglalandad (1 Mga Hari 3:16–28) sa manhid na babaeng tumalikod sa pananampalataya bilang isang mamamatay-tao mula pa sa simula.

Ang ating minamahal na Tagapagligtas ang namamagitan sa pagitan ng dalawang babaeng ito. Buong kababaang-loob Siyang yumuyuko upang abutin ang matandang babae sa kaniyang kalagayang pagod at sugatan, at tinatawag Niya itong ipako sa krus na kasama Niya, upang siya ay mabuhay sa panibagong buhay sa bagong babae. Ngunit dahil kinakailangang yumuko ni Kristo upang maabot ang kaisipan ng matandang babae, na kumakatawan sa likas na pagkatao ng tao, kailangang maunawaan na ipinakikita ni Kristo sa Diyos ang mga bagay na likas nating pinaniniwalaang kinakailangan para sa pagbabayad-sala. Isaalang-alang natin ang sumusunod na sipi bilang halimbawa:

Anuman ang iyong naging karanasan sa nakaraan, at gaano man kawalang pag-asa ang iyong kasalukuyang kalagayan, kung lalapit ka kay Hesus ayon lamang sa iyong kalagayan, mahina, walang kakayahan, at nawawalan ng pag-asa, sasalubungin ka ng ating mahabaging Tagapagligtas kahit malayo ka pa, at yayakapin ka Niya ng Kaniyang mga bisig ng pag-ibig at babalutin ka ng Kaniyang balabal ng katuwiran. Inihaharap Niya tayo sa Ama na nakadamit ng puting kasuotan ng Kaniyang sariling karakter. **Namamagitan Siya para sa atin sa harapan ng Diyos, na nagsasabi: Ako ang pumalit sa kalagayan ng makasalanang. Huwag Mong tingnan ang suwail na anak na ito, kundi ako ang Iyong tingnan.** Kung si Satanas ay malakas na nagsusumbong laban sa ating mga kaluluwa, inaakusahan tayo dahil sa kasalanan at inaangkin tayo bilang kaniyang bihag, **ang dugo ni Kristo ay namamagitan nang may higit na dakilang kapangyarihan.** *Thoughts From the Mount of Blessing, p.8.2*

Pansinin na si Kristo ay namamagitan sa harapan ng Diyos para sa ating kapakanan, hindi para sa kapakanan ng Diyos. Dahil tayo ay nahubog ng mga prinsipyo ng matandang babae, tayo ang naniniwalang hinihingi ng Diyos ang dugo. Kaya naman, *ipinaunawa* ni Kristo *sa atin* na ang Kaniyang dugong ibinuhos ay nagbibigay katiyakan ng kapatawaran at higit na makapangyarihang namamagitan para sa atin kaysa sa mga paratang ni Satanas laban sa

atin. Ang susunod na sipi ay malinaw na naglalarawan kung sino ang hinihikayat ni Kristo na tanggapin ang kapatawaran. Tayo ang Kaniyang hinahanap na kumbinsihin, hindi ang ating Ama na nasa langit:

Kung paanong inakusahan ni Satanas si Josue at ang kaniyang bayan, gayundin sa lahat ng panahon ay inaakusahan niya ang mga naghahanap ng awa at biyaya ng Diyos. Sa Pahayag, siya ay tinawag na “tagapagsumbong ng ating mga kapatid,” na “siyang nagsusumbong sa kanila sa harapan ng ating Diyos araw at gabi.” **Ang tunggaliang ito ay nauulit sa bawat kaluluwang inililigtas mula sa kapangyarihan ng kasamaan at ang pangalan ay naitatala sa aklat ng buhay ng Kordero.** Kailanman ay walang sinumang tinatanggap mula sa pamilya ni Satanas tungo sa pamilya ng Diyos nang hindi nag-uudyok ng matinding paglaban mula sa masama. Ang mga paratang ni Satanas laban sa mga naghahanap sa Panginoon ay hindi dahil sa kaniyang pagkamuhi sa kanilang mga kasalanan. Sa halip, ikinasisiya niya ang kanilang mga kahinaan at pagkukulang. **Sa pamamagitan lamang ng kanilang pagsuway sa kautusan ng Diyos siya nagkakaroon ng kapangyarihan laban sa kanila.** Ang kaniyang mga paratang ay nagmumula lamang sa kaniyang pagkapoot kay Kristo. **Sa pamamagitan ng plano ng kaligtasan, winawasak ni Hesus ang pagkakahawak ni Satanas sa sangkatauhan at inililigtas ang mga kaluluwa mula sa kaniyang kapangyarihan.** Ang buong galit at kasamaan ng pinunong rebelde ay napupukaw habang nakikita niya ang katibayan ng kataas-taasang kapangyarihan ni Kristo. Kaya sa pamamagitan ng malupit na kapangyarihan at tusong paraan, sinisikap niyang agawin mula kay Kristo ang nalalabing mga anak ng tao na tumanggap sa Kaniyang kaligtasan.

Inaakay niya ang mga tao tungo sa pagdududa, na nagiging sanhi upang mawalan sila ng tiwala sa Diyos at mahiwalay sa Kaniyang pag-ibig; tinutukso niya silang labagin ang Kaniyang kautusan, at pagkatapos ay inaangkin sila bilang kaniyang mga

bihag at hinahamon ang karapatan ni Kristo na kunin sila mula sa kaniya. Alam niya na ang mga taimtim na naghahanap sa Diyos para sa kapatawaran at biyaya ay tatanggap nito; kaya inilalantad niya sa harapan nila ang kanilang mga kasalanan upang sila ay panghinaan ng loob. Palagi siyang naghahanap ng pagkakataon laban sa mga nagsisikap sumunod sa Diyos. Kahit ang kanilang pinakamabuti at pinakakatanggap-tanggap na paglilingkod ay sinisikap niyang ipakita na marumi at may kapintasan. Sa pamamagitan ng napakaraming paraan, ang ilan ay napakatuso at napakalupit, sinisikap niyang makamit ang kanilang pagkondena. **Hindi kayang harapin ng tao ang mga paratang na ito sa kaniyang sariling kakayahan. Sa kaniyang damit na nadungisan ng kasalanan at habang kinikilala ang kaniyang pagkakasala, siya ay nakatayo sa harapan ng Diyos.** Ngunit si Hesus, ang ating Tagapagtanggol, ay naghaharap ng mabisang pagsusumamo para sa lahat ng sa pamamagitan ng pagsisisi at pananampalataya ay ipinagkatiwala sa Kaniya ang pangangalaga ng kanilang kaluluwa. Ipinagtatanggol Niya ang kanilang kapakanan at nilulupig ang kanilang tagapagsumbong sa pamamagitan ng makapangyarihang mga katotohanan ng Kalbaryo. Ang Kaniyang ganap na pagsunod sa kautusan ng Diyos, maging hanggang sa kamatayan sa krus, ang nagbigay sa Kaniya ng buong kapangyarihan sa langit at sa lupa. At hinihiling Niya sa Kaniyang Ama ang awa at pagkakasundo para sa taong nagkasala. Sa tagapagsumbong ng Kaniyang bayan ay sinasabi Niya: “‘Sawayin ka nawa ng Panginoon, Satanas.’ Ang mga ito ay binili ng Aking dugo, mga uling na inagaw mula sa apoy.” Ang mga umaasa sa Kaniya nang may pananampalataya ay tumatanggap ng nakapagpapalakas na katiyakan: “Narito, pinawi Ko na ang iyong kasamaan mula sa iyo, at bibihisan kita ng panibagong kasuotan.” *Testimonies for the Church Vol. 5, p. 470,471*

Ang buong proseso ng pamamagitan ay hindi upang hikayatin ang Diyos, sapagkat alam ni Satanas na patatawarin ng Diyos ang mga tao. Inihaharap ni Kristo sa makasalanan ang Kaniyang dugo sapagkat alam Niya na ito ang pinakamabisang paraan upang mahikayat ang

makasalanang na maniwala sa kapatawaran. Ito ay isang paglilingkod ng pagpapakumbaba, kung saan ibinababa ni Kristo ang Kaniyang sarili upang maabot ang mga tao sa pamamagitan ng mga pangangatwirang kanilang nauunawaan at kanilang matatanggap.

Sa ating kaisipan na nakabatay sa Lumang Tipan, kinakailangan ni Hesus na ipakita sa atin ang Kaniyang dugong ibinuhos bilang pamamagitan. Ito lamang ang bagay na maaari nating panghawakan upang mapalaya ang ating isipan mula sa mga pagkondena ni Satanas laban sa atin. Napakadakilang ng ating Tagapagligtas dahil ginawa Niya ito para sa atin, at napakamaibiging Ama na nagkaloob sa atin ng gayong tagapamagitan.

Ipinapaalala nito sa akin ang isang kuwento na ibinahagi sa akin ng aking asawa tungkol sa kaniyang karanasan noong siya ay bata pa. Nakaramdam siya ng matinding takot dahil inakala niyang may mga leon na pumasok sa kaniyang silid at maaaring manakit sa kaniya. Binuksan ng kaniyang ina ang bintana, tinatawag at pinapaalis ang mga leon sa pamamagitan ng kaniyang mga kilos. Pagkatapos ay isinara niya ang bintana at sinabi sa kaniyang munting anak na wala na ang mga leon. Dahil nakaramdam na siya ng kaligtasan, si Lorelle ay nakatulog nang payapa.

Maaaring sinubukan ng kaniyang ina na ipaliwanag sa kaniya na hindi totoo ang mga leon at na kailangan lamang niyang tigilan ang pag-iisip nang ganoon. Ngunit sa halip, bumaba ang kaniyang ina sa antas ng kaniyang pang-unawa at tinulungan siya sa paraang mauunawaan niya. Si Satanas ang leon na naghahangad na lamunin si Lorelle sa pamamagitan ng takot, ngunit sa pamamagitan ng panalangin, itinaboy siya ng kaniyang ina. Ganito rin kumikilos si Kristo sa atin sa Kaniyang paglilingkod bilang Saserdote.

Gaya ng naipahayag na noon, ipinakikita ni Kristo sa makasalanang ang isang salamin sa pamamagitan ng mga naunang paniniwala at kaisipan ng makasalanang, upang itanim ang mahalagang katotohanan na ang ating Ama ay laging nagnanais na magpakita ng awa sa atin at malayang ipinagkakaloob ito sa lahat ng handang tumanggap nito.

Ipinakita rin ni Kristo ang katotohanang ito nang harapin Niya ang maling pagkiling ng Kaniyang mga alagad laban sa babaeng Cananea, nang tila tinawag Niya itong aso:

Basahin ang ikadalawampu't isa hanggang ikadalawampu't walong talata ng ika-labinlimang kabanata ng Mateo. Dito, tinuruan ni Kristo ang Kaniyang mga alagad ng isang mahalagang aral sa pamamagitan ng pansamantalang pagpapakita ng mga kaisipan at damdaming kumokontrol sa buhay ng marami sa mga taong sumusunod sa Kaniya noong panahong iyon. *Letters and Manuscripts Vol. 24, Letter 28, 1909, par. 13*

Ang hangarin ko sa aklat na ito ay makatulong sa paglipat mula sa matandang babae tungo sa bagong babae. Nais kong ipakita sa iyo ang larawan ng bagong babae sa mga lugar kung saan dati ay maaaring ang matandang babae lamang ang iyong nakikita. Kakailanganin nating saliksikin ang Kasulatan at kasaysayan upang maunawaan at malutas ang maling pagkaunawa ng matandang babae tungkol sa ebanghelyo.

KABANATA 12

KUNG MAGKAGAYON LILINISIN ANG SANTUWARYO

Ang isang babae sa Kasulatan ay kumakatawan sa isang iglesia (Jeremias 6:2). Ang maluwalhating babae sa Pahayag 12 na nagsilang ng binhi ay kumakatawan sa iglesia ng Diyos at sa mga prinsipyo ng Bagong Tipan. Ang babaeng inilalarawan sa Pahayag 17, na nalasing sa dugo ng mga martir ni Hesus, ay kumakatawan sa tumalikod na iglesia. Siya ang naghahangad ng hain sa halip na awa.

Ang huwad na sistema ng katarungan ni Satanas ay nahahayag sa babae bilang isang karamdaman ng pagdurugo. Ang pagpatay niya sa mga banal ay nagpapakita ng kaniyang mga paniniwala tungkol sa pagbabayad-sala. Ang kaniyang kamangmangan, o higit pa rito, ang pagtanggì niya sa tunay na binhi, ay nagiging dahilan din upang patuloy siyang maglabas ng dugo paminsan-minsan. Ngunit nang mahawakan ng babae/iglesia ang laylayan ng damit ni Hesus at maranasan ang Kaniyang nagpapagaling na awa, tumigil ang kaniyang pagdurugo (Marcos 5:25–29).

Hangga't ang babae/iglesia ay may nananatiling binhi sa kaniyang kaluluwa, wala nang usapin tungkol sa pisikal na dugo. Sinasabi ni Hesus na maliban kung ating kainin ang Kaniyang laman at inumin ang Kaniyang dugo, wala tayong buhay (Juan 6:53). Ipinaliwanag naman ni Hesus na hindi Niya tinutukoy ang pisikal na dugo, kundi ang Kaniyang Espiritu. Ang pag-inom ng dugo ni Hesus ay nangangahulugan ng pagtanggap sa Kaniyang Espiritu.

Narito ang isang kabalintunaan. Ang babaeng umiinom ng dugo ni Hesus at sa gayon ay tumatanggap ng Kaniyang Espiritu ay hindi naglalabas ng dugo, sapagkat ang binhi ni Kristo ay nasa kaniya. Ngunit ang babaeng hindi umiinom ng dugo ni Hesus ay naglalabas ng bukal ng pisikal na dugo habang iniinom naman ang dugo ng mga banal sa pamamagitan ng pagpatay sa kanila.

Samakatuwid, ang dugo ng matandang babae ay nahahayag sa literal na dugo. Ang dugo ng bagong babae naman ay nahahayag sa Espiritu ni Kristo na ipinagkaloob sa kaniya at ipinakikita sa kaniyang buhay.

Ipinapakita sa atin ni Hesus kung ano ang kumakatawan sa dugo ng Bagong Tipan.

Pagkatapos ay kinuha Niya ang saro, nagpasalamat, at ibinigay *ito* sa kanila, na sinasabi, “Uminom kayong lahat mula rito. **Sapagkat ito ang Aking dugo ng bagong tipan, na ibinubuhos para sa marami alang-alang sa kapatawaran ng mga kasalanan.** Ngunit sinasabi Ko sa inyo, mula ngayon ay hindi na Ako iinom ng bunga ng puno ng ubas hanggang sa araw na iyon na iinumina Ko itong muli kasama ninyo nang bago sa kaharian ng Aking Ama.” Mateo 26:27–29

Ginamit ni Hesus ang sagisag ng katas ng ubas upang ituro ang Kaniyang dugong ibinuhos. Sa pahayag na ito, kapwa naroroon ang matandang babae at ang bagong babae. Kapag nababasa natin ang mga salitang, “Ito ang dugo ng bagong tipan na ibinubuhos para sa marami para sa kapatawaran ng mga kasalanan,” agad nating iniisip na ang pisikal na dugo ni Hesus ang Kaniyang ibinuhos upang tayo ay mapatawad. Ang pagbanggit sa salitang *ibinubuhos* ay malakas na nag-

uudyok sa ganitong pagkaunawa. Bukod dito, ginagamit din ni Hesus ang ganitong pananalita sa ibang pagkakataon upang tumukoy sa pisikal na dugo:

...upang sa inyo ay managot ang **lahat ng dugong matuwid na dumanak sa lupa**, mula sa dugo ng matuwid na si Abel hanggang sa dugo ni Zacarias na anak ni Berechias, na inyong pinatay sa pagitan ng templo at ng dambana. Mateo 23:35

Ngunit ang parehong salitang ito ay ginagamit din upang ilarawan ang pagbuhos ng Banal na Espiritu:

Kaya't yamang Siya ay itinaas sa kanan ng Diyos, at tinanggap mula sa Ama **ang pangako ng Banal na Espiritu, ibinuhos Niya ang Espiritung ito** na inyong nakikita at naririnig ngayon. Mga Gawa 2:33 KJV

At ang pag-asa ay hindi nagdudulot ng kahihiyan; sapagkat **ang pag-ibig ng Diyos ay ibinuhos sa ating mga puso sa pamamagitan ng Banal na Espiritu** na ipinagkaloob sa atin. Roma 5:5 KJV

Hindi tinusok ni Hesus ang Kaniyang daliri at itinuro ang dugong lumabas bilang dugo ng Bagong Tipan. Hindi, sa halip ay itinaas Niya ang saro ng katas ng ubas at sinabi sa kanila na ito ang dugo ng Bagong Tipan.

Ang sagisag na ito ay hindi pinili nang walang dahilan. Iniugnay ito ni Hesus nang tuwiran sa mga sagisag ng sistemang paghahandog.

At sabihin mo sa kanila, “Ito *ang* handog na pinaraan sa apoy na inyong ihahandog sa Panginoon: dalawang lalaking kordero na isang taong gulang at walang kapintasan, araw-araw, bilang palagiang handog na susunugin. **Ang isang kordero ay ihahandog ninyo sa umaga, at ang isa pang kordero ay ihahandog ninyo sa gabi.** Kalakip nito ang ikasampung bahagi ng isang efa ng pinong harina bilang handog na butil, na hinaluan ng ikaapat na bahagi ng isang hin ng langis na piniga. Ito ang palagiang handog na susunugin na iniutos sa Bundok Sinai bilang

mabangong samyo, isang handog na pinaraan sa apoy para sa Panginoon. **At ang inuming handog nito** [alak] *ay* ikaapat na bahagi ng isang hin para sa bawat kordero; sa banal na *lugar* ninyo ibubuhos ang inuming handog para sa Panginoon bilang isang handog.” Mga Bilang 28:3–7

Ang handog na butil nito *ay* dalawang ikasampung bahagi ng *isang efa* ng pinong harina na hinaluan ng langis, isang handog na pinaraan sa apoy para sa Panginoon bilang mabangong samyo; at **ang inuming handog nito** *ay* **alak**, na ikaapat na bahagi ng isang hin. Levitico 23:13

Kasabay ng dugo ng kordero ay ang paghahandog ng alak. Ipinapaalam sa atin ni Hesus na ang alak na inihandog ay kumakatawan sa dugo ng Bagong Tipan. Nakikita natin ang dugo ng kordero sa mukha ng matandang babae, ngunit hindi gaanong madaling mapansin na sa nakatalikod na mukha ng nakababatang babae ay makikita ang tunay na dugo ng Bagong Tipan, na isinasagisag ng alak sa halip na ng pinatay na kordero.

Gaya ng ating nabanggit sa Kabanata 3, ang pagkasaserdote ayon sa orden ni Melchizedek ay hindi nag-aalay ng kordero. Ang naroon lamang ay tinapay, alak, at pagpapala.

At si Melchizedek na hari ng Salem ay nagdala ng tinapay at alak: at siya *ay* saserdote ng Kataas-taasang Diyos. At pinagpala niya si Abram, na sinasabi, **Pagpalain si Abram ng Kataas-taasang Diyos, na may-ari ng langit at lupa:** At purihin ang Kataas-taasang Diyos, na nagbigay sa iyong kamay ng iyong mga kaaway. At binigyan siya ni Abram ng ikapu mula sa lahat ng kaniyang mga ari-arian. Genesis 14:18–20 KJV

Nakakaakit isipin na ang pariralang “may-ari ng langit at lupa” ay tumutukoy sa Diyos, ngunit ang pahayag na ito ay bahagi ng pagpapalang ibinigay kay Abraham. Pinatutunayan ito ng katotohanang ipinahihiwatig ni Pablo na si Abraham ay magmamana ng buong sanlibutan.

Sapagkat ang pangako na siya ay magiging tagapagmana ng sanlibutan ay hindi ibinigay kay Abraham o sa kaniyang binhi sa pamamagitan ng kautusan, kundi sa pamamagitan ng katuwiran na nagmumula sa pananampalataya. Roma 4:13

Gayundin, sinabi ni Hesus sa Kaniyang mga alagad na sa bahay ng Kaniyang Ama ay maraming silid (Juan 14:1-3), na nangangahulugang magkakaroon sila ng bahagi sa pangakong ibinigay kay Abraham at magmamana ng isang lugar sa langit.

Ngunit kinailangan ni Abraham ng tulong upang maniwala sa salita ng Diyos. Ang pananampalataya ni Abraham ay kumapit sa pangako ng Diyos na magkakaroon siya ng isang anak na siyang pagmumulan ng Binhi. Ngunit nang ipinangako ng Diyos kay Abraham ang lupain, nahirapan ang kaniyang pananampalataya na tanggapin ito. Kinailangan niya ng isang nakikitang tanda upang pagtibayin ang tipang ito.

Gayunpaman, ang patriarka ay humingi pa rin ng isang nakikitang tanda bilang pagpapatibay ng kaniyang pananampalataya at bilang katibayan sa mga susunod na salinlahi na ang mabubuting layunin ng Diyos para sa kanila ay matutupad. **Ang Panginoon ay buong pagpapakumbabang nakipagtipan sa Kaniyang lingkod, gamit ang mga paraang karaniwang ginagamit ng mga tao upang pagtibayin ang isang mahalagang kasunduan.** Sa patnubay ng Diyos, naghandog si Abraham ng isang dumalagang baka, isang babaeng kambing, at isang lalaking tupa, na bawat isa ay tatlong taong gulang. Hinati niya ang mga katawan ng mga ito at inilagay ang mga bahagi sa magkahiwalay na panig. Idinagdag din niya ang isang batubato at isang inakay na kalapati, na hindi naman niya hinati. Nang matapos ang lahat ng ito, buong paggalang na dumaan siya sa pagitan ng mga bahagi ng mga handog, na gumagawa ng isang taimtim na panata sa Diyos ng walang hanggang pagsunod. *Patriarchs and Prophets*, p. 137.1

Ang paghahandog ng dumalagang baka, babaeng kambing, at lalaking tupa ay ipinagkaloob kay Abraham dahil nahihirapan ang kaniyang pananampalataya. Nagpakumbaba ang Diyos upang makipag-ugnayan kay Abraham sa pamamagitan ng mga kaugaliang ginagamit ng mga tao. Bukod sa tinapay at alak, idinagdag din ang paghahandog ng mga hayop. Ito ay kinakailangan ng tao, hindi ng Diyos. Gaya ng sinabi ni Waggoner:

Siyempre, ang ideya ng pagpapalubag-loob o paghahandog ay nagpapahiwatig na may galit na kailangang mapawi. Ngunit bigyang-pansin nang mabuti **na tayo ang nangangailangan ng handog, at hindi ang Diyos.** E.J. Waggoner, *The Justice of Mercy, Present Truth UK*, August 30, 1894, p. 549, par. 8

Gaya ng ating binanggit sa Kabanata 6, hindi ninanais ng Diyos ang mga hain at mga handog sa loob ng plano ng kaligtasan. Ang Kaniyang ninanais ay isang katawang tao upang ihayag ang Kaniyang karakter sa atin at ipakita nang sagana ang Kaniyang pag-ibig upang ito ay ating makita.

Bago pa inilatag ang mga saligan ng sanlibutan, ang plano ng pagtubos ay naihanda na. Sa langit ay narinig ang isang mahiwagang tinig na nagsasabi, **“Ang hain at handog ay hindi Mo ninanais,** ngunit isang katawan ang inihanda Mo para sa Akin... Narito, Ako ay naparito upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos;” **“Oo, ang Iyong kautusan ay nasa loob ng Aking puso.”** *The Review and Herald*, September 16, 1902, par. 7

Ang pakikibaka ni Abraham ay siya ring pakikibaka ng tao. Kinailangan ni Adan ng nakikitang katibayan na patatawarin siya ng Diyos. Ang ipinangakong kordero ay naging katiyakan ng tao sa kapatawaran ng Diyos. Ito rin ay nagsilbing salamin ng panloob na poot ng tao laban kay Kristo. Ang Diyos ang nagkakaloob ng kordero, ngunit ang tao ang pumapatay rito sapagkat ang tao ang nangangailangan nito, hindi ang Diyos.

Ang mga handog na hain ay itinalaga ng Diyos [1] upang maging **palagiang paalala sa tao at isang mapagpakumbabang pagkilala**

sa kaniyang kasalanan, at [2] isang pagpapahayag ng kaniyang pananampalataya sa ipinangakong Tagapagligtas. Layunin ng mga ito na ipaalam nang malalim sa nahulog na sangkatauhan ang mahalagang katotohanan na ang kasalanan ang nagdulot ng kamatayan. Para kay Adan, ang paghahandog ng unang hain ay isang napakasakit na seremonya. **Kinailangan niyang iangat ang kaniyang kamay upang kumitil ng buhay, isang buhay na tanging Diyos lamang ang maaaring magbigay.** Iyon ang unang pagkakataon na nakasaksi siya ng kamatayan, at alam niya na kung siya ay naging masunurin sa Diyos, walang kamatayan ng tao o hayop ang mangyayari. **Habang pinapatay niya ang walang-salang biktima, nanginig siya sa pag-iisip na ang kaniyang kasalanan ang naging dahilan upang dumanak ang dugo ng walang-kapintasang Kordero ng Diyos.** *Patriarchs and Prophets*, p. 68.1

Gaya ng nabanggit, ang pagkasaserdote ayon sa orden ni Melchizedek, na kinabibilangan ni Kristo, ay nangangailangan lamang ng tinapay, alak, pagpapala, at masayang pagtugon sa pamamagitan ng pagbibigay ng ikapu. Ito ang Bagong Tipan. Ngunit idinagdag dito ang paghahandog ng hain, na kinakailangan ng tao upang mapalakas ang kaniyang pananampalataya sa kapatawaran ng Diyos para sa kaniyang mga kasalanan.

Inilalarawan ng Bibliya ang alak sa ganitong paraan:

Ganito ang sabi ng Panginoon, Kung paanong **ang bagong alak** ay matatagpuan sa kumpol ng ubas, at sinasabi ng *isa*, Huwag mo itong sirain; sapagkat **may pagpapala sa loob nito:** gayundin ang gagawin Ko alang-alang sa Aking mga lingcod,' upang hindi Ko sila lubusang lipulin. Isaia 65:8 KJV

At sinabi ng mga punongkahoy sa puno ng ubas, "Halika at maghari ka sa amin!" Ngunit sinabi ng puno ng ubas sa kanila, "Tatalikuran ko ba **ang aking bagong alak, na nagpapasaya** [H8055] **sa Diyos at sa mga tao,** upang ako ay humayo at mamuno sa mga punongkahoy?" Mga Hukom 9:12,13

At ang **alak na nagpapasaya** [H8055] **sa puso ng tao**, ang langis na nagpapakinang sa kaniyang mukha, at ang tinapay *na* nagpapalakas sa puso ng tao. Awit 104:15

Ang salitang Hebreo na ginamit para sa *nagpapasaya* ay *śāmach*. Ang bilang nito sa Strong's Concordance ay H8055. Ang alak ay may pagpapala na nasa loob nito na nagpapasaya sa "Diyos at sa mga tao."

Ang pagkabalisa sa puso ng tao ay nagdudulot ng kalungkutan, **ngunit ang mabuting salita ay nagpapasaya rito.** [H8055]
Kawikaan 12:25

Sinasabi sa atin ng Kawikaan na ang mabuting salita ay nagpapasaya rin sa puso ng tao. Bilang Kataas-taasang Saserdote, maibibigay lamang ni Kristo sa atin ang Kaniyang tinanggap mula sa Kaniyang Ama. Ang salitang pagpapala na Kaniyang tinanggap mula sa Kaniyang Ama ay ang mahinahon at mapagmahal na pagpapahayag ng pag-ibig: "Ikaw ang Aking minamahal na Anak, na lubos Kong kinalulugdan."

At narito, isang tinig mula sa langit ang nagsabi: ito ang Aking minamahal na Anak, na Siya Kong lubos na kinalulugdan. Mateo 3:17 Tyndale

Sinabi ng Diyos ang mga salitang ito kay Hesus noong araw na Siya ay isinilang sa kawalang-hanggan (Hebreo 5:5), gaya ng ating tinalakay sa Kabanata 3 tungkol kay Hesus bilang karunungan ng Diyos. Ang dugo ng Bagong Tipan ay ang alak ng masayang pagkaalam na tayo ay malayang tinatanggap ng Ama sa Kaniyang Anak. Hindi Siya humihingi ng hain at handog para sa kasalanan; ang Kaniyang hinihingi lamang ay pagsisisi sa ating paniniwala sa mga kasinungalingan tungkol sa Kaniya, upang maranasan natin ang Kaniyang walang hanggang awa.

Pagkatapos ay kinuha Niya ang saro, nagpasalamat, at ibinigay *ito* sa kanila, na sinasabi, "Uminom kayong lahat mula rito. **Sapagkat ito ang Aking dugo ng Bagong Tipan**, na ibinubuhos para sa marami, para sa kapatawaran ng mga kasalanan." Mateo 26:27, 28

Sa pamamagitan ng paglilingkod bilang tagapamagitan para sa tao, ang alak ay isang sagisag ng dugong ibinuhos ni Hesus sa krus; ngunit sa panig ng Diyos, ang alak ay isang sagisag ng Kaniyang kagalakan sa atin sa pamamagitan ng Kaniyang Anak. Ang kagalakang ito ay ibinubuhos sa atin sa pamamagitan ng Espiritu.

May isang ilog na ang mga sapa nito ay nagpapasaya [H8055] sa lungsod ng Diyos, ang banal na lugar na kinaroroonan ng tabernakulo ng Kataas-taasan. Awit 46:4

At ang pag-asa ay hindi nagdudulot ng kahihiyan; sapagkat **ang pag-ibig ng Diyos ay ibinuhos sa ating mga puso sa pamamagitan ng Banal na Espiritu** na ipinagkaloob sa atin. Roma 5:5 KJV

Ang Espiritu mismo ang nagpapatotoo kasama ng ating espiritu na tayo ay mga anak ng Diyos. Roma 8:16

Ang dugo ng Bagong Tipan ay ibinubuhos sa atin habang tinatanggap natin ang katotohanang tayo ay minamahal na mga anak ng Diyos, at habang ipinapahayag natin ang ating kasalanan ng paniniwalang Siya ay isang Diyos ng paghatol at kamatayan. Ang pagtanggap sa ating pagkakakilanlan bilang mga anak na lalaki at babae ng Diyos sa pamamagitan ni Kristo ang siyang masayang alak kung saan natin hinuhugasan ang ating mga damit.

At sinabi ko sa kaniya, “Ginoo, ikaw ang nakaaalam.” At sinabi niya sa akin, “Ang mga ito ang nanggaling sa malaking kapighatian, at hinugasan nila ang kanilang mga damit at **pinaputi ang mga ito sa dugo ng Kordero**. Pahayag 7:14

Muli, sa Bagong Tipan, ano ang dugo ng Kordero?

Ang setro ay hindi aalis sa Juda, ni ang tagapagbigay ng kautusan sa pagitan ng kaniyang mga paa, hanggang sa dumating si Shiloh; at sa Kaniya *ay* susunod ang mga bayan. Tinatali Niya ang Kaniyang asno sa puno ng ubas, at ang batang asno nito sa piling na puno ng ubas, **Hinuhugasan Niya ang Kaniyang mga**

kasuotan sa alak, at ang Kaniyang mga damit sa dugo ng mga ubas. Genesis 49:10, 11

Sa pananaw ng maling katarungan ng tao, nakikita na hinuhugasan natin ang ating mga damit sa literal na dugo ni Kristo; ngunit sa pananaw ng awa ng Diyos, hinuhugasan natin ang ating mga kasuotan sa alak ng kagalakan, dahil nalalaman nating tayo ay Kaniyang mga anak at malayang tinatanggap sa pamamagitan ng awa, hindi sa pamamagitan ng hain. Ang una ay nakikita sa pamamagitan ng matandang pagkatao, samantalang ang ikalawa ay nakikita sa pamamagitan ng bagong pagkatao (Efeso 4:22-24).

Ang karagdagang katibayan nito ay matatagpuan sa isang pahayag ni Ellen White na nagpapakita na ibinalik na ng Diyos ang tao sa isang ugnayan sa Kaniyang sarili bago pa man ang krus. Isang makapangyarihang pagpapakita ng muling pagkakaugnay na ito ang naganap sa bautismo ni Kristo, nang ipahayag ng Diyos ang Kaniyang kaluguran sa Kaniyang Anak.

Sa bautismo ng Tagapagligtas, naroon si Satanas bilang isa sa mga saksi. Nakita niya ang kaluwalhatian ng Ama na lumukob sa Kaniyang Anak. Narinig niya ang tinig ni Jehova na nagpapatotoo sa pagka-Diyos ni Hesus. **Mula nang magkasala si Adan, ang sangkatauhan ay nahiwalay mula sa tuwirang pakikipag-ugnayan sa Diyos;** ang ugnayan sa pagitan ng langit at lupa ay dumaan sa pamamagitan ni Kristo; ngunit ngayon, nang dumating si Hesus “sa anyo ng makasalanang laman” (Roma 8:3), ang Ama mismo ang nagsalita. **Dati, nakipag-ugnayan Siya sa sangkatauhan sa pamamagitan ni Kristo; ngayon, nakipag-ugnayan Siya sa sangkatauhan kay Kristo.** Inasahan ni Satanas na ang pagkamuhi ng Diyos sa kasamaan ay magdudulot ng walang hanggang paghihiwalay sa pagitan ng langit at lupa. **Ngunit ngayon [bago pa ang krus] ipinakita na ang ugnayan sa pagitan ng Diyos at tao ay naibalik na.** *The Desire of Ages*, p. 116.2

Ang paghahayag ng ating pag-aaring-ganap ay ipinakita sa bautismo ni Hesus. Ginagamit natin ang salitang paghahayag sapagkat ang pag-

aaring-ganap na ito ay umiiral na at magagamit na mula pa sa pasimula. Dagdag pa rito, sinabi ni Ellen White na ang saligan ng plano ng kaligtasan ay makikita sa pagtukso kay Kristo sa ilang, nang sikapin ni Satanas na wasakin ang pagtitiwala ni Kristo sa Kaniyang pagiging Anak ng Diyos:

Ang tagpo ng pagsubok kay Kristo sa ilang **ang naging saligan ng plano ng kaligtasan, at nagbibigay sa nahulog na tao ng susi** upang, sa pangalan ni Kristo, siya ay makapanaig. *Confrontation*, p. 63.2

Bilang isa sa atin, tinanggap ni Kristo ang ating pagiging mga anak ng Diyos sa Kaniyang bautismo, at pagkatapos ay pinagtibay Siya sa katotohanang ito sa pamamagitan ng pagtukso sa ilang. Sa madaling salita, ang pag-aaring-ganap ay nahayag sa bautismo, at ang pagpapabanal ay nahayag sa panahon ng pagtukso sa ilang. Ang susi sa pakikipagkasundo sa Diyos ay ang pagkaalam na tayo ay mahalaga sa Ama bilang Kaniyang mga anak. Ang susi sa pagtubos ay ang pagkaalam na tayo ay malayang pinatawad sa pamamagitan ng Kaniyang dalisay na awa, at hindi dahil sa hain. Ito ang saligan ng plano ng kaligtasan.

Kung paanong ang dugo ni Kristo ay nauunawaan nang magkaiba sa Lumang Tipan at sa Bagong Tipan, gayundin ang Kaniyang hain. Sa pananaw ng tao, ang kamatayan ni Kristo sa krus ang itinuturing na pangunahing kahulugan ng Kaniyang paghahain. Ngunit sa Bagong Tipan, ang hain ni Kristo ay higit na malawak kaysa rito, bagaman kabilang dito ang Kaniyang paghahain sa krus.

Upang matanggap natin ang pagpapala ng Ama, kinailangan ni Kristo na maging katulad natin. Kinailangan Niyang taglayin ang ating likas na pagkatao upang Siya ang maging ating kinatawan. Bilang isa sa atin, tinanggap ni Kristo ang pagpapala ng Ama, "Ikaw ang Aking minamahal na Anak."

Ang dakilang hain ni Kristo ay ang Kaniyang pagkuha sa ating likas na pagkatao. Sa ating kalikasan, inihandog Niya ang Kaniyang sarili

bilang isang handog na buhay (Roma 12:1) sa Diyos sa Kaniyang bautismo.

Ang kuwento ng Bethlehem ay isang paksang hindi kailanman mauubos pagnilayan. Nakatago rito ang “kalaliman ng mga kayamanan ng karunungan at kaalaman ng Diyos” Roma 11:33. **Namamangha tayo sa hain ng Tagapagligtas nang ipagpalit Niya ang trono ng langit sa isang sabsaban,** at ang pakikisama ng mga anghel na sumasamba sa Kaniya sa piling ng mga hayop sa kulungan. Ang pagmamataas at pagtitiwala ng tao sa sarili ay napapahiya sa Kaniyang harapan. Gayunman, ito pa lamang ang simula ng Kaniyang kahanga-hangang pagpapakababa. **Halos hindi masukat ang pagpapakumbaba ng Anak ng Diyos sa pagkuha ng likas na pagkatao ng tao, kahit na si Adan ay nasa kalagayan pa ng kawalang-kasalanan sa Eden.** Ngunit tinanggap ni Hesus ang pagiging tao noong ang sangkatauhan ay pinahina na ng apat na libong taon ng kasalanan. Tulad ng bawat anak ni Adan, tinanggap Niya ang mga bunga ng dakilang batas ng pagmamana. Kung ano ang mga bungang ito ay makikita sa kasaysayan ng Kaniyang mga ninuno ayon sa laman. Siya ay dumating na may ganitong pagmamana upang makibahagi sa ating mga kalungkutan at mga tukso, at upang magbigay sa atin ng halimbawa ng isang buhay na walang kasalanan. *The Desire of Ages*, p. 48.6

Ano ang kahulugan ng tagpong ito para sa atin? **Gaano kadalas nating binabasa nang walang sapat na pagninilay ang salaysay tungkol sa bautismo ng ating Panginoon, nang hindi natin napagtatanto na ang kahalagahan nito ay napakalaki para sa atin,** at na si Kristo ay tinanggap ng Ama bilang kinatawan ng sangkatauhan. Nang yumuko si Hesus sa pampang ng Jordan at ihandog ang Kaniyang panalangin, ang sangkatauhan ay iniharap sa Ama sa pamamagitan Niya na nagbihis ng Kaniyang pagka-Diyos ng pagiging tao. **Inihandog ni Hesus ang Kaniyang sarili sa Ama alang-alang sa sangkatauhan, upang ang mga nahiwalay sa Diyos dahil sa kasalanan ay maibalik sa Kaniya sa**

pamamagitan ng mga karapatan ni Kristo bilang banal na Tagapamagitan. *The Signs of the Times*, April 18, 1892, par. 5

Sa paningin ng langit, ang pakikipagkasundo ay nahayag sa bautismo ni Kristo. Ang tao ay naibalik sa Diyos sa pamamagitan ng dugo ni Kristo—ang masayang alak na sumasagisag sa katiyakang tayo ay mga anak ng Diyos.

Sapagkat hindi maaaring alisin ng dugo ng mga toro at mga kambing ang mga kasalanan. Kaya't nang si Kristo ay pumarito sa sanlibutan, sinabi Niya, **Hindi Mo ninais ang hain at handog, ngunit inihanda Mo para sa Akin ang isang katawan:** Wala Kang kinalugdan sa mga handog na sinusunog at sa mga *hain* para sa kasalanan. Kaya't sinabi Ko, Narito, Ako ay naparito (gaya ng nasusulat tungkol sa Akin sa aklat) upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos. Matapos Niyang sabihin, Hindi Mo ninais ni kinalugdan ang mga *hain*, mga handog, mga handog na sinusunog, at mga hain para sa kasalanan, na inihahandog ayon sa kautusan; sinabi naman Niya, Narito, Ako ay naparito upang gawin ang Iyong kalooban, O Diyos. Inalis Niya ang una upang maitatag ang ikalawa. Sa pamamagitan ng kaloobang iyon, tayo ay pinabanal sa pamamagitan ng paghahandog ng katawan ni Hesukristo, minsan at magpakailanman. Hebreo 10:4–10 KJV

Kung totoo na ang Diyos ay walang ninanais na hain at handog, hindi ba kabilang dito maging ang paghahain ng Kaniyang Anak? Ang kabaligtaran ng hain ay makikita sa katawan ni Kristo: hindi isang katawang ibinigay upang ihandog bilang hain, kundi isang katawang ibinigay upang magpala; hindi isang katawang upang magbuhos ng literal na dugo, kundi isang katawang naghahatid ng dugo ng ubas, ang sagisag ng pagpapala ng Ama! Hayaan mong pumasok ang liwanag na ito sa iyong kaluluwa upang makita mo rito ang tunay na karakter ng Ama.

At ang mga salitang sinabi kay Hesus sa Jordan, “Ito ang Aking minamahal na Anak, na Siya Kong lubos na kinalulugdan,” ay sumasaklaw sa buong sangkatauhan. Nagsalita ang Diyos kay

Hesus bilang ating Kinatawan. Sa kabila ng lahat ng ating mga kasalanan at mga kahinaan, hindi Niya tayo itinakwil na parang wala tayong halaga. “Tayo ay Kaniyang tinanggap sa pamamagitan ng Minamahal.” Efeso 1:6. **Ang kaluwalhatian ng lumukob kay Kristo ay isang katiyakan ng pag-ibig ng Diyos para sa atin.** Ipinakikita nito ang kapangyarihan ng panalangin — na ang tinig ng tao ay makaaabot sa pandinig ng Diyos, at ang ating mga pagsusumamo ay tinatanggap sa mga hukuman ng langit. Dahil sa kasalanan, ang lupa ay nahiwalay sa langit at naputol ang pakikipag-ugnayan nito roon. Ngunit muli itong pinag-ugnay ni Hesus sa kaharian ng kaluwalhatian. Ang Kaniyang pag-ibig ay yumakap sa sangkatauhan at umabot hanggang sa pinakamataas na langit. Ang liwanag na bumaba mula sa nabuksang mga pintuan ng langit at lumukob sa ulo ng ating Tagapagligtas ay bababa rin sa atin kapag tayo ay nananalangin para sa tulong upang mapaglaban ang tukso. **At ang tinig na nagsalita kay Hesus ay nagsasabi rin sa bawat kaluluwang sumasampalataya, Ikaw ang Aking minamahal na anak, na lubos Kong kinalulugdan.** *The Desire of Ages*, p. 113.1

Nagpasya si Satanas na agawin ang alak na ito mula kay Kristo. Lubos niyang ninanais na pagdudahin si Kristo sa pag-ibig ng Ama. Ito ang dahilan kung bakit tinukso niya si Kristo tungkol sa Kaniyang pagiging Anak ng Diyos. Kung maipagdududa niya kay Kristo ang Kaniyang pagkakakilanlan bilang Anak ng Ama, maaagaw niya ang alak ni Kristo.

Ito ang dahilan kung bakit ang tagumpay ni Kristo sa ilang ang naging saligan ng plano ng kaligtasan. Ito ang pakikidigmang dapat nating harapin at mapagtagumpayan. Ang mismong digmaang inilunsad ni Satanas laban kay Kristo ay siya ring digmaang inilulunsad niya laban sa atin.

Marami sa mga nagpapakilalang Kristiyano ang tumitingin sa bahaging ito ng buhay ni Kristo na para bang isa lamang itong karaniwang digmaan sa pagitan ng dalawang hari, at iniisip na wala itong natatanging kaugnayan sa kanilang sariling buhay at

karakter. Dahil dito, ang paraan ng pakikipaglaban ni Kristo at ang kahanga-hangang tagumpay na Kaniyang tinamo ay hindi gaanong mahalaga sa kanila. Ang kanilang espirituwal na pang-unawa ay pinapurok ng mga panlilinlang ni Satanas, kaya hindi nila nauunawaan na **ang umusig kay Kristo sa ilang, na naghangad na agawin ang Kaniyang matibay na paninindigan bilang Anak ng Walang Hanggang Diyos, ay siya ring magiging kanilang kaaway hanggang sa katapusan ng panahon.** Bagama't nabigo si Satanas na madaig si Kristo, hindi naman nabawasan ang kaniyang kapangyarihan sa tao. Ang bawat isa ay personal na nahaharap sa mga taksong dinaig ni Kristo. Ngunit ang lakas upang magtagumpay ay ipinagkakaloob sa kanila sa pamamagitan ng makapangyarihang pangalan ng Dakilang Mananagumpay. **At ang bawat isa ay dapat magtagumpay sa sarili niyang pakikipaglaban.** *Confrontation*, p. 63.3

Kapag tinanggap natin ang ating pagiging mga anak ng Ama sa pamamagitan ni Kristo, maaaring matuyo ang bukal ng dugo. Ang alak na sumasagisag sa dugo ng kagalakan ay pumapalit sa dugo ng hain; ang takot sa kamatayan ay napapalitan ng kagalakan ng pagiging anak ng Diyos. Ang pagpapalang ito na ating tinatanggap ang siyang kapangyarihang lumalabas mula kay Kristo upang pagalingin ang bukal ng literal na dugo at linisin ang mga templo ng ating mga puso. Inihahanda nito ang sinapupunan ng iglesia upang tanggapin ang Binhi. Inaalis ni Kristo ang unang dugo upang maitatag Niya ang ikalawang dugo (Hebreo 10:9). Ito ang paglipat mula sa Lumang Tipan tungo sa Bagong Tipan.

Upang higit na bigyang-diin ang puntong ito, sinasabi natin na ang paglipat mula sa Lumang Tipan tungo sa Bagong Tipan ay nagaganap kapag tinatanggap natin ang kapatawaran ng Diyos sa pamamagitan ng Kaniyang bugtong na Anak, at sumasampalataya na tayo ay mga anak ng Diyos sa pamamagitan ng pananampalataya at hindi sa pamamagitan ng mga gawa ng kautusan. Ipinahahayag natin ang ating pagsisisi sa mga kasinungalingang pinaniwalaan natin tungkol sa Kaniya at sa Kaniyang karakter, at tinatanggap natin ang

katotohanan na ang ating Ama ay hindi isang Maninira o Tagahatol, kundi isang Diyos na ang Kaniyang awa ay nananatili magpakailanman.

Idinagdag pa rito ang kaisipan na si Sara ay nagkaanak ng Binhi matagal na matapos tumigil ang kaniyang pagdurugo, samantalang si Hagar ay nagkaroon ng binhi habang siya ay nasa panahon pa ng pagdurugo. Mula sa pananaw na ito, ang nakatatandang babae na lampas na sa panahon ng pagreregla ay kumakatawan sa Bagong Tipan, samantalang ang babaeng hindi pa humihinto sa pagreregla ay kumakatawan sa Lumang Tipan. Ang pagtigil ng dugo sa babae ay isang sagisag ng kaniyang paglipat mula sa pangangailangan ng hain tungo sa pagtanggap ng dalisay na awa ng Diyos na ibinubuhos nang walang halo, at walang hinihinging bayad o kapalit.

Kung ililipat natin ang mga sagisag na ito sa paglilingkod sa Santuwaryo, matutuklasan natin na *ang paglilinis ng Santuwaryo ay katumbas ng pagpapatuyo ng bukal ng dugo*. Sa pamamagitan nito, ang ibig nating sabihin ay ang pangangailangan para sa mga hain ay natitigil sa liwanag ng dalisay na awa ng Diyos. Ito ay pinagtitibay ng propesiya sa Daniel 9 na nagsasabing ang Mesiyas ang magpapahinto sa hain at handog (Daniel 9:27).

Ang paglilinis ng Santuwaryo, kung gayon, ay isang sagisag ng pagdating ng iglesya sa ganap na paglago (Galacia 4:1,2), sa pagkilala na ang sangkatauhan ang nangangailangan ng literal na dugo at hindi ang Ama. Si Kristo Hesus na tao, na ipinanganak ng isang babae, ay nagiging daan upang maipadala ang Espiritu ng Ama sa ating mga puso na sumisigaw, "Abba, Ama." Ito ay isang napakadakilang paghahayag ng likas ng Diyos na nagiging sanhi upang tumigil ang paglabas ng dugo sa babae. Pagkatapos ay tinatanggap niya ang buhay na Binhi ni Kristo sa pamamagitan ng Kaniyang Espiritu, at inihahanda niya ang kaniyang sarili upang ipakita ang mga katangian ni Kristo sa mismong panahon ng Kaniyang pagbabalik sa lupa (1 Juan 3:2).

Kung paano ang pag-ibig ng Ama ay nagniningning sa maningning na liwanag sa pagkaunawa kung ano talaga ang kahulugan ng dugo ni Kristo sa paningin ng langit.

Sa isang susunod na kabanata, susuriin natin ang Daniel 8 sa liwanag ng mga katotohanang ito at ng mensahe noong 1888 upang ipakita kung ano talaga ang kahulugan ng paglilinis ng Santuwaryo.

KABANATA 13

PANANAW NG 1888 TUNGKOL SA MGA TIPAN

Maraming pananaw tungkol sa kung ano talaga ang naging usapin sa pagtatalo kaugnay ng pinakamahalagang mensahe ng kumperensiya noong 1888. Ang pinakamatinding punto ng hindi pagkakaunawaan ay maaaring ipahayag sa mga salitang ito mula kay E. J. Waggoner kay G. I. Butler noong unang bahagi ng taong iyon. Ito ay may kaugnayan sa pagkakaiba nila ng pagkaunawa tungkol sa kung anong kautusan ang tinutukoy na “idinagdag dahil sa mga pagsuway” sa Galacia 3:19.

Kung gayon, para saan ang kautusan? **Ito [ang kautusan] ay idinagdag dahil sa mga pagsuway**, hanggang sa dumating ang Binhi na siyang pinangakuan; *at ito ay* ipinagkatiwala sa pamamagitan ng mga anghel sa kamay ng isang tagapamagitan. Galacia 3:19 KJV

Ipinanindigan ni Butler na ang kautusang ito ay ibinigay hanggang sa ang Binhi, si Hesus, ay isilang bilang tao. Ipinapakita nito ang malinaw na pagkakaiba na ang 4,000 taon bago ang kapanganakan ni Kristo ay nauugnay sa kautusan, samantalang ang 2,000 taon mula sa

Kaniyang buhay, kamatayan, at pagkabuhay na mag-uli ay nauugnay sa biyaya at *hindi sa kautusan*. Ngunit ito ba talaga ang ibig sabihin ni Pablo sa talatang ito? Ipinaliwanag ni Waggoner ang bagay na ito sa ibang paraan. Tinutulan niya ang pananaw ni Butler tungkol sa dispensasyonalismo at ipinahiwatig na ang kautusan ay idinagdag upang makatulong sa pag-akay sa mga tao tungo sa katuwiran hanggang sa ikalawang pagdating, kung kailan tatanggapin ni Hesus ang ipinangako sa Kaniya.

Ngunit **sinasabi mo na ang pangangatwiran ng apostol ay tungkol sa mga panahon ng pamamahala ng Diyos, at hindi tungkol sa mga karanasan ng bawat tao**, at na ang pagdadala sa kanila kay Kristo ay nangangahulugang pagdadala sa kanila sa Kaniyang unang pagparito at “sa sistema ng pananampalatayang itinatag noon.” **Ngunit ito ang pinakamahinang posisyong maaari mong kunin**, sapagkat kung iyon ang tunay na kahulugan, magiging resulta nito na ang kautusan ay natupad lamang ang layunin nito para sa salinlahing nabuhay noong unang pagparito ni Kristo. Wala nang ibang tao ang makararating kay Kristo sa kahulugang ginagamit mo sa salitang iyon. Upang ang kautusan ay makapagdala sa mga tao kay Kristo sa paraang iyong ipinapakahulugan, iyon ay, sa Kaniyang unang pagparito, kinailangan sana nitong pahabain ang kanilang buhay. Kinailangan sanang mabuhay si Adan nang hindi bababa sa 4,000 taon. Sapagkat **muli kong uulitin: Hindi sinasabi ng teksto na ang kautusan ay naging tagapagturo na magtuturo sa mga tao patungo kay Kristo, kundi na ito ay naging tagapagturo upang dalhin sila kay Kristo....**

Ang pag-aaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya ay isang personal na bagay ng bawat tao, at hindi isang usapin ng isang buong bansa o pangkat. Madalas magsalita ang mga Seventh-day Adventist tungkol sa malaking liwanag na “tayo bilang isang bayan” ang nagtataglay. Ngunit ang “tayo bilang isang bayan” ay hindi makikinabang sa liwanag na iyon maliban kung taglay natin ito bilang mga indibidwal sa sarili nating mga

puso. Uulitin ko, ang pag-aaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya ay isang bagay na kailangang maranasan ng bawat tao para sa kaniyang sarili. Libu-libo sa mga nabuhay noong unang pagparito ni Kristo ang hindi nakaranas nito, samantalang libu-libo naman ang nabuhay bago pa Siya dumating ang tunay na dinala kay Kristo para sa kapatawaran at tinanggap nila ito. Si Abel ay itinuring na matuwid sa pamamagitan ng pananampalataya; si Noe ay naging tagapagmana ng katuwirang nagmumula sa pananampalataya; at tunay na nakita ni Abraham ang araw ni Kristo at nagalak dito, bagaman siya ay namatay 2,000 taon bago ang unang pagparito. Ito ay isang napakalinaw na patunay na sa ikatlong kabanata ng Galacia, ang tinutukoy ng apostol ay ang karanasan ng bawat indibidwal, at hindi ang pagbabago ng mga kapanahunan o mga panahon ng pamamahala. Walang tunay na karanasang Kristiyano, walang pananampalataya, walang pag-aaring-ganap, at walang katuwiran na hindi isang personal na bagay. Ang mga tao ay naliligtas bilang mga indibidwal, at hindi bilang mga bansa. E.J. Waggoner, *The Gospel in Galatians* (1888), pp. 44

Ang ipinapahayag ni Waggoner ay ang dalawang tipan ay tumutukoy sa dalawang magkaibang karanasan sa buhay ng isang Kristiyano. Sa kabilang dako, ang karaniwang pananaw ng pangunahing Kristiyanismo ay inuugnay ang dalawang tipan sa magkaibang yugto ng panahon o mga kapanahunan bago at pagkatapos ng pagkakapako sa krus ni Kristo. Kaya naman, ayon sa pananaw na ito, kung nabuhay ang isang tao bago ang pagkakapako sa krus ni Kristo, siya ay nasa ilalim ng Lumang Tipan, at kung nabuhay naman siya pagkatapos nito, siya ay nasa ilalim ng Bagong Tipan.

Ang layunin ng kautusan sa Lumang Tipan ay ipakita sa makasalanang ang lawak ng kanyang pagiging makasalanang. Ito ay isang paglilingkod na nagbubunga ng kamatayan (2 Corinto 3:7) at nagpapalinaw o higit pang nagpapakita ng kasalanan (Roma 5:20). Dahil dito, umaabot ang makasalanang sa puntong napagtatanto niyang wala siyang magagawa sa sarili niyang kakayahan upang

mailigtas ang kanyang sarili o maging kalugod-lugod sa Diyos. Sa panahong iyon, inihahayag sa makasalanang ang kagandahan ng karakter ni Kristo, na siyang ganap na kapahayagan ng kautusan. Inaanyayahan siya ng Espiritu ni Kristo na tanggapin nang walang bayad ang kapatawaran, hindi batay sa mga gawa, sapagkat ito lamang ang tanging pag-asa ng kaligtasan. Mula sa kalagayang lubos na kawalan ng pag-asa, inaakay ng Espiritu ang makasalanang tungo sa masaganang biyaya, at ipinagkakaloob sa kanya ang tunay na kagalakan ng katuwirang tinatanggap sa pamamagitan ng pananampalataya.

Ang ganitong pagkaunawa sa dalawang tipan ang nagpapaliwanag sa *proseso* ng pag-aaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya. Kaya naman, ang pagkaunawa sa dalawang tipan na itinaturo ni Waggoner ang tanging wastong batayan upang maunawaan, *mapasok, at maranasan* ang pag-aaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya.

At ang buong bayan ay nagkaisang sumagot at nagsabi, Lahat ng sinabi ng Panginoon ay aming gagawin. At ipinarating ni Moises sa Panginoon ang sagot ng bayan. Exodo 19:8 KJV

Ang mga pangako ng tao, na nakasalig sa sarili niyang kakayahan, ay tiyak na mabibigo. Ang pagkilala sa katotohanang ito—na ang ating mga pagsisikap na tuparin ang mga hinihingi ng kautusan sa pamamagitan ng sarili nating lakas ay walang kabuluhan—ang siyang umaakay sa mga handang tumanggap kay Kristo. Sapagkat winawasak nito ang pag-aakalang maaari nating mapalugdan ang Diyos sa pamamagitan ng ating sariling kalikasan. Ito ang layunin ng Lumang Tipan: upang ipaunawa sa atin ang tindi ng ating pagiging makasalanang at ang lubos nating pangangailangan sa isang Tagapagligtas.

Ang Bagong Tipan ay ang mga pangako ng Diyos sa tao na iligtas siya sa pamamagitan ng katuwiran ni Kristo. Tulad ni Abraham, tayo ay sumasampalataya lamang sa Salita ng Diyos, at ito ay ibinibilang sa atin na katuwiran. Ang prosesong ito ng pag-aaring-ganap at

pagpapabanal ay nanatiling iisa mula nang magkasala ang tao hanggang sa kasalukuyan. Kaya naman ang mensahe ng unang anghel ay nagpapahayag ng walang hanggang ebanghelyo na nakasalig sa Walang Hanggang Tipan.

Ang gawain ng kautusan sa pamamagitan ng Lumang Tipan ay akayin tayo kay Kristo upang tayo ay maaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya. Subalit kung ang Lumang Tipan at ang Bagong Tipan ay ituturing na dalawang magkahiwalay na yugto ng panahon, kung gayon ay tila wala nang lugar ang Lumang Tipan pagkatapos ng pagkakapako sa krus ni Kristo. Sa ganitong pananaw, hindi na ginagampanan ng kautusan ang mahalagang tungkulin nito bilang tagapagturo upang ipakita sa atin ang tunay na lalim ng ating pagiging makasalanan; ang pagpapababa sa ating pagmamataas at pagtiwala sa sarili ang siyang nag-uudyok sa atin na mauhaw kay Kristo at higit na makinig sa tinig ng Kanyang Espiritu.

Ang paghahati sa dalawang tipan bilang magkahiwalay na mga kapanahunan sa kasaysayan ay nagbubunga ng pagkakahati sa ebanghelyo. Dahil dito, maaaring isipin ng taong makalaman na siya ay espirituwal, gayong sa katotohanan ay hindi pa siya napapako na kasama ni Kristo sa pamamagitan ng paglilingkod na nagbubunga ng kamatayan na inilalarawan ng Lumang Tipan. Kasabay nito, ipinagkakait din nito sa mga nabuhay bago ang panahon ni Kristo ang karanasang matanggap ang mga pagpapala ng biyaya ng Bagong Tipan. Sa pamamagitan ng sistemang ito ng mga kapanahunan, ang taong makalaman ay nagmumukhang nakapasok sa landas ng buhay sa pamamagitan ng pagtalon sa pader, gaya ng paglalarawan ni John Bunyan, sa halip na dumaan sa makipot na pintuan ng tunay na pagbabagong-loob at pagsisisi.

Ikalawa, yamang ang kautusan ng Diyos ay salamin ng Kanyang karakter, ang sistema ng mga tipan batay sa magkakaibang kapanahunan ay naglalayo sa Kristiyano mula sa katotohanan tungkol sa karakter ng Diyos; dahil dito, ang kautusan ay itinuturing na isang bagay na negatibo na kailangang ipako sa krus upang mapalaya ang Kristiyano mula sa sinasabing “pagkaalipin sa kautusan.” Bilang

bunga nito, hindi nakikita ng Kristiyano ang katotohanang kung sinasabi ng kautusan, “Huwag kang papatay,” ang ipinahihiwatig nito ay, “Ang Diyos ay hindi pumapatay.” Sa halip, ang kautusan ay itinuturing na isa lamang talaan ng mga alituntuning ipinataw ng Diyos sa mga Judio hanggang sa dumating si Kristo upang palayain ang mga Kristiyano mula sa mga “paghihigpit” na ito

Tinanggap ni Alonzo T. Jones ang pagkaunawa tungkol sa dalawang tipan ayon sa pagkakapaliwanag ni Ellet J. Waggoner, at buong kapangyarihang ipinangaral ito sa ilalim ng patnubay ng Espiritu upang ipahayag ang walang hanggang ebanghelyo sa kanyang serye ng mga pangangaral tungkol sa mensahe ng ikatlong anghel sa Pangkalahatang Kumperensya ng 1893. Ito ay lalo nang makikita sa mga Pangangaral 14 hanggang 20.¹⁷

Sina Uriah Smith, George I. Butler, Dan T. Jones, at marami pang ibang pinuno ng Iglesia Adventista ay buong tinding sumalungat sa katotohanang ito tungkol sa kautusan at sa dalawang tipan na tinatalakay sa Galacia. Isinulat ni William C. White sa kanyang asawa ang tungkol sa isa sa mga pagpupulong na ginanap noong Kumperensya ng 1888:

Halos naging isang pagkahumaling ang mahigpit na paninindigan sa kinikilalang wastong doktrina. Isang panukala ang iniharap sa pulong ng kolehiyo na nagsasabing walang bagong doktrina ang maaaring ituro roon hangga't hindi ito pinagtitibay ng Pangkalahatang Kumperensya. Matapos ang isang matinding pagtatalo, matagumpay naming napigilan ng aking ina ang pagpapatibay ng panukalang iyon. W.C. White, *Letter to Mary White*, November 3, 1888; *Manuscripts and Memories of Minneapolis*, p.123.3

Nagpatuloy ang pagtatalo tungkol sa dalawang tipan sa loob ng labingwalong buwan, na paulit-ulit na umiigting at humuhupa.

¹⁷ Tingnan ang buklet na *Si Kristo, ang Sabbath at ang Kataas-taasang Mensahe ng 1888* ni A.T. Jones na makukuha sa maranathamedia.com

Pagkatapos nito, tumanggap si Ellen G. White ng isang pangitain mula sa langit. Pagkaraan nito, isinulat niya ang sumusunod na babala kay Uriah Smith:

Noong isang gabi, ipinakita sa akin na ang mga katibayan tungkol sa dalawang tipan ay malinaw at kapani-paniwala. Ikaw, [Uriah Smith], si Kapatid B, si Kapatid C, at ang iba pa ay walang saysay na ginugugol ang inyong kakayahang magsiyasat upang makabuo ng isang pananaw tungkol sa dalawang tipan na naiiba sa paliwanag na iniharap ni Kapatid Waggoner....

Ang usapin tungkol sa dalawang tipan ay isang malinaw na usapin, at ito ay tatanggapin ng bawat taong tapat at walang kinikilingan ang pag-iisip, subalit dinala ako ng Panginoon sa isang kalagayan kung saan binigyan Niya ako ng malinaw na pagkaunawa tungkol sa bagay na ito. **Tinalikuran ninyo ang malinaw na liwanag sapagkat nangangamba kayo na baka mapilitan kayong tanggapin ang tamang pagkaunawa tungkol sa usapin ng kautusan sa aklat ng Galacia.** Tungkol naman sa usapin ng kautusan sa Galacia, hindi iyon ang pangunahing ipinagkatiwala sa akin, at kailanman ay hindi iyon ang naging layunin ng aking gawain. Letter 59, 1890, p. 6. (To Uriah Smith, March 8, 1890) *Manuscript Releases Vol. 9*, p. 329.1

Ano ang itinuro nina Uriah Smith, George I. Butler, at ng iba pa tungkol sa usaping ito?

Ang santuwaryo ng Lumang Tipan ay dapat na magkaroon ng kaparehong kaugnayan sa santuwaryo ng Bagong Tipan gaya ng kaugnayan ng Lumang Tipan sa Bagong Tipan mismo. ... Nagkakaisa ang lahat na ang mga ito ay magkakaugnay bilang anino at katuparan. Ang una ang siyang anino at sagisag; ang ikalawa ang katuparan at ganap na katotohanan. Ang santuwaryo ng kapanahunang iyon ang anino at sagisag; samantalang ang santuwaryo ng kasalukuyang kapanahunan ang katuparan nito. Uriah Smith, *The Sanctuary and the 2300 Days of Daniel VIII*, 14 (1877), p. 181

Pinalitan ng Bagong Tipan ang Lumang Tipan nang pagtibayin ito ni Kristo sa pamamagitan ng Kanyang sariling dugo sa krus. Uriah Smith, *The Sanctuary, Gospel Sickle* 1, 8 (May 15, 1886), p. 58

Dahil dito, wala nang dahilan upang panatilihin pa ang pader ng paghihiwalay sa pagitan nila at ng iba. **Sapagkat ngayon, pantay-pantay na silang lahat sa paningin ng Diyos. Ang bawat isa ay dapat lumapit sa Kanya sa pamamagitan ng Mesiya na dumating sa sanlibutan;** sapagkat sa pamamagitan lamang Niya maaaring maligtas ang tao. G.I. Butler, *The Law in Galatians* (1886), p. 10

“Ngunit bago dumating ang pananampalataya, tayo ay pinanatiling nasa ilalim ng kautusan, na ikinulong tungo sa pananampalatayang ihahayag pagkatapos.” **Ang talatang ito ba ay tumutukoy sa mga indibidwal bago ang kanilang pagbabagong-loob, na nasa ilalim ng hatol ng kautusang moral hanggang sa dumating ang pananampalataya kay Kristo sa kanilang mga puso? O ito ba ay tumutukoy sa bayan ni Pablo, ang mga Judio, na nasa ilalim ng pangangalaga bilang mga tagapagmana na hindi pa nasa hustong gulang, sa ilalim ng isang pansamantala at pansamantalang sistema hanggang sa dumating si Kristo? Malaki ang nakasalalay sa kung alin sa dalawang pananaw na ito ang tunay. Kami ay walang pag-aalinlangang naninindigan sa ikalawang pananaw**

Walang alinlangan na ipinapakita ng talatang ito ang isang natatanging pansamantalang kaayusan, isang “pag-iingat” sa isang pangkat ng mga tao, isang “pagsasara sa kanila nang sama-sama,” o isang “pagkakulong sa kanila,” ayon sa kahulugan ng orihinal na salitang Griyego, hanggang sa dumating ang isang takdang panahon kung kailan “ang pananampalatayang iyon” ay ihahayag. **Buong katiyakan naming sinasabi na ang salitang “pananampalataya” rito ay hindi ginagamit upang tukuyin ang personal na paniniwala ng isang tao kay Kristo bilang paraan ng pagtanggap ng kapatawaran sa kanyang mga kasalanan. Sa halip, ito ay tumutukoy sa dakilang sistema ng katotohanang**

itinakda ng Diyos para sa kaligtasan ng tao—ang pananampalataya sa isang Tagapagligtas na ipinako sa krus at sa mga kaugnay na katotohanang nagmumula sa mahalagang katotohanang ito. Isinulat ni Judas ang tungkol sa “iisang kaligtasan”, at sinabi niyang tayo ay dapat “makipaglaban nang buong sikap dahil sa pananampalatayang minsan nang ipinagkaloob sa mga banal.” Talata 3....

Ang mga Judio at lahat ng mga nakumberte mula sa ibang mga bansa na may paggalang sa Diyos ng mga Hebreo ay pinanatili sa ilalim ng pansamantalang sistemang ito ng “idinagdag” na kautusan. Sila ay “isinara” at napalibutan ng mga pambansang hangganan at pagkakaibang naghihiwalay sa kanila mula sa ibang mga tao sa mundo. Hindi sila maaaring kumain kasama ng mga ito o magkaroon ng malapit na pakikisalamuha sa kanila. Isang “pader na naghihiwalay” ang namagitan sa kanila at sa iba. **Sila ay “binakuran” at iningatan sa magkabilang panig hanggang sa ang dakilang sistema ng pananampalataya sa isang Tagapagligtas na ipinako sa krus ay “inihayag pagkatapos” sa pamamagitan ng pagdating ng ipinangakong “binhi.”** G.I. Butler, *The Law in Galatians* (1886), pp. 50,51

Nauunawaan mo ba ang mga ipinahihiwatig ng sinasabi ni Butler? Ayon dito, walang “tunay” na personal na pananampalataya noong panahon ng Lumang Tipan sapagkat hindi pa ipinapanganak si Hesus. Ang paraan ng pagtanggap ng kapatawaran ay sa pamamagitan ng kautusang seremonyal, na hindi tunay na kapatawaran kundi isang “makasagisag” na kapatawaran lamang. Kung gayon, paano naging “katuwiran sa pamamagitan ng pananampalataya” si Abraham? Tumugon si Waggoner kay Butler sa ganitong paraan:

Muli, sa pahina 44, binasa ko [ni Waggoner] ang sumusunod [mula sa aklat ni Butler]:—

“Ang kautusang moral ang tinutukoy bilang siyang nilabag. Ngunit ang ‘idinagdag’ na kautusan, na siyang tinutukoy ni

Pablo, ay naglaan ng **paraan para sa makasagisag na kapatawaran ng mga paglabag na ito, hanggang sa maihandog ang tunay na Hain.**"

Ang iyong maling paggamit sa salitang "idinagdag" ay sapat ko nang napag-usapan, ngunit may isang kaisipang ipinahahayag sa siping ito na ikinalulungkot kong makita sapagkat kamakailan lamang ay itinurow ito sa ilang pagkakataon. **Ito ay ang ideya na sa tinatawag na kapanahunan ng mga Judio, ang kapatawaran ng mga kasalanan ay pawang makasagisag lamang. Malinaw na ipinahihiwatig ng iyong mga salita na wala umanong tunay na kapatawaran ng mga kasalanan hanggang sa maihandog si Kristo, ang tunay na Hain. Kung gayon nga, nais kong itanong kung paano nakarating sa langit sina Enoc at Elias. Sila ba ay dinala roon na hindi pa napapatawad ang kanilang mga kasalanan? Nanatili ba sila sa langit nang dalawa o tatlong libong taon bago sila napatawad? Ang mismong katotohanang sila ay dinala sa langit ay sapat nang katibayan na ang kanilang mga kasalanan ay tunay na napatawad.**

Nang sabihin ni David, "Mapalad ang taong ang pagsalangsang ay pinatawad, na ang kasalanan ay natakpan," ang ibig niyang sabihin ay katulad din ng sinabi ni Pablo nang gamitin niya ang parehong mga salita. Sinabi ni David sa Panginoon, "Iyong pinatawad ang kasamaan ng aking kasalanan." Hindi iyon isang huwad na kapatawaran. Malinaw ding ipinahayag na kung ang isang tao ay magkasala laban sa alinman sa mga utos ng Panginoon, siya ay dapat maghandog ng kanyang hain at ang kanyang mga kasalanan ay patatawarin. Levitico 4:2, 3, 20, 26, 31. **Walang kapangyarihan sa mismong hain, sapagkat ito ay isang sagisag lamang ng darating na tunay na Hain, ngunit ang kapatawarang tinanggap ay tunay na tulad ng alinmang kapatawarang ipinagkaloob mula nang ipako si Kristo sa krus. Paano ito naging posible? Dahil lamang sa katotohanang si Kristo ang Korderong pinatay mula pa sa pagkakatatag ng sanlibutan. Ang paghahandog Niya ng Kanyang sarili bilang**

hain ay ipinangako na sa ating mga unang magulang sa Eden, at pinagtibay kay Abraham sa pamamagitan ng panunumpa ng Diyos. Kaya, dahil sa pangakong iyon, sina Abraham, Isaac, Jacob, at ang lahat ng nagnanais ay maaaring tumanggap ng kapakinabangang nagmumula sa dugo ni Kristo, tulad ng tinatanggap natin. Na ang kapatawarang iyon ay tunay ay ipinakikita ng katotohanang si Abel, sa pamamagitan ng kanyang handog, ay tumanggap ng patotoo na siya ay matuwid. Ngunit walang katuwiran na hindi muna sinundan ng kapatawaran. Kung ang kapatawaran ay makasagisag lamang, kung gayon ang katuwiran ay dapat ding maging makasagisag lamang. Ngunit sina Abel, Noe, Abraham, at ang iba pa ay tunay na matuwid; taglay nila ang ganap na katuwiran na nagmumula sa pananampalataya; samakatuwid, dapat silang nakatanggap ng tunay na kapatawaran. Ito ay higit pang ipinakikita ng katotohanang ang kapatawaran ng mga kasalanan ay kailangang mauna bago ang lahat ng katuwiran. Sapagkat walang katuwiran kung walang pananampalataya (Roma 6:23), at ang pananampalataya ay laging nagdadala ng kapatawaran. Roma 3:24, 25; 5:1. E.J. Waggoner, *The Gospel in Galatians*, pp. 29,30

Ayon sa pagkaunawa ni Waggoner, ang ginagawa ng pagkakatawang-tao ni Hesus ay higit nitong *ipinapakita* nang malinaw ang tunay na kapatawaran at awa na iniaalok na ng Diyos mula pa nang mahulog sa kasalanan si Adan. Sa pamamagitan ng pagkakatawang-tao, ang walang hanggang ebanghelyo ay nagiging higit na malinaw upang makita, maunawaan, panghawakan, at paniwalaan—ngunit hindi doon ito nagsimula. Ang kapatawaran ay palaging naroon — sapagkat ang Diyos ay hindi nagbabago — sa halip, ang nagbabago ay ang tao, na sa pamamagitan ng nakikitang hain ni Kristo ay higit na nagkakaroon ng kakayahang maniwala na siya ay tunay na pinatawad. Sa sistema ng pananaw ni Butler, ang mga taong nagkaroon ng “kapus-palad” na kalagayang ipinanganak bago ang krus ay itinuturing na “isinara” at “pinanatili sa ilalim ng pangangalaga,” na mayroon lamang isang makasagisag na pag-asa sapagkat hindi pa ipinanganak si Hesus.

Sa ganitong sistema ng pananaw, ang Diyos ay nagmumukhang hindi makatarungan at hindi patas, sapagkat ipinapalagay na Siya ay mahigpit sa mga nabuhay noong panahon ng Lumang Tipan, samantalang Siya naman ay puno ng awa at biyaya sa mga ipinanganak pagkatapos ng krus na tumanggap ng “tunay” sa halip na makasagisag lamang na kapatawaran.

Sa sistema ng pagkaunawa ni Waggoner, ang hain ni Kristo ay mabisa na mula pa sa “pagkakatatag ng sanlibutan.” At ang lahat, kabilang na ang mga nabuhay noong panahon ng Lumang Tipan, na nakakita ng kanilang sariling pagiging makasalanan sa pamamagitan ng gawain ng kautusan sa kanilang mga puso ay maaaring tumawag sa kanilang Tagapagligtas at tumanggap ng tunay na kapatawaran, kagalingan, at katuwiran. Gaya ng sinabi ni Waggoner sa itaas: “Sina Abel, Noe, Abraham, at ang iba pa ay tunay na matuwid; taglay nila ang ganap na katuwiran ng pananampalataya; samakatuwid, dapat silang nagkaroon ng tunay na kapatawaran.”

Nagpupuri ako sa Diyos dahil binigyan Niya si Waggoner ng malinaw na pagkaunawa upang ilantad ang maling pananaw tungkol sa ebanghelyo na matagal nang nakaugat sa Kristiyanismo mula pa noong panahon ni Augustine, na siyang unang nagturo ng maling pagkaunawa tungkol sa dalawang tipan bilang dalawang magkaibang yugto ng panahon. (Ipapaliwanag natin nang kaunti pa ang tungkol kay Augustine sa susunod na bahagi ng kabanatang ito).

Ang pagbabago ng pananaw ni Waggoner tungkol sa dalawang tipan ay lubusang nagpabago sa pagkaunawa sa ebanghelyo. Tinalakay natin ito sa Kabanata 10, ‘Ano ang Ebanghelyo.’ Ang karaniwang pananaw ng mga Kristiyano tungkol sa ebanghelyo ay nakasentro sa ideya na ang katarungan ng Diyos ay kailangang masiyahan sa pamamagitan ng paghahain. Ang ganitong pananaw ay naghahati sa kasaysayan sa panahon bago at pagkatapos ng pagkamatay ni Kristo sa krus. Ang pananaw ni Waggoner tungkol sa dalawang tipan ay nagbukas ng daan upang mapalaya ang mga tao mula sa maling pagkaunawa tungkol sa katarungan ng Diyos na ipinakilala ni Satanas laban sa Kanya. Nagbukas ito ng pagkakataon upang maunawaan na

ang kapatawaran ay bunga ng awa at hindi nakasalalay sa paghahain. Si Waggoner, sa pagsunod sa lohika ng kanyang itinuro noong 1888 tungkol sa dalawang tipan, ay dumating sa konklusyon na ang nangangailangan ng hain ay ang tao, hindi ang Diyos.

Siyempre, ang ideya ng pagbabayad-sala o paghahain ay nagpapahiwatig na may galit na kailangang mapawi. Ngunit bigyang-pansin nang mabuti na tayo ang nangangailangan ng hain, at hindi ang Diyos. E.J. Waggoner, *The Justice of Mercy, Present Truth UK*, August 30, 1894, p. 549, par. 8

Samakatuwid, ang tamang pagkaunawa sa dalawang tipan ang naglalaan ng wastong batayan upang maunawaan ang ebanghelyo. Inilalantad nito na ang katuruang kapalit na parusa o penal substitution ay isang bagay na hinihingi ng tao at hindi ng Diyos. Noong 1893, ipinakita ni Waggoner na ang paghahangad ng hain bilang isang kahilingan ay isang pananaw na sumasalungat sa karakter ng Diyos. Ito ay nagmula sa paganong kaisipan at hindi mula sa Kristiyanismo. Pumasok ang ganitong pananaw sa pananampalatayang Romano Katoliko at kalaunan ay namana rin ng mga Protestante.

Kung gayon, iniwan natin ang usapin tungkol sa pakikipagkasundo sa mismong kalagayang inilagay dito ng Kasulatan; bagaman maraming sinasabi ang Kasulatan tungkol sa pangangailangan ng tao na makipagkasundo sa Diyos, hindi ito kailanman nagbibigay ng kahit bahagyang pahiwatig na kailangan namang makipagkasundo ang Diyos sa tao. **Ang pagpapahiwatig na kailangan ng Diyos na makipagkasundo sa tao ay isang mabigat na paratang laban sa Kanyang karakter. Ang ganitong kaisipan ay pumasok sa Iglesiang Kristiyano mula sa Kapapahan, na siya namang kumuha nito mula sa paganismo, kung saan ang tanging pagkaunawa tungkol sa Diyos ay Siya raw ay isang nilalang na ang galit ay kailangang payapain sa pamamagitan ng isang hain.** *Present Truth UK*, September 21, 1893, p. 386, par. 7

Gaya ng ating matutuklasan sa mga susunod na kabanata, ang ganitong pagkaunawa sa ebanghelyo ang nagbibigay ng tunay na kahulugan sa Araw-araw na binanggit sa Daniel 8. Ito ay paganismo sa anyo ng pagpapalubag sa hinihingi ng katarungan ng Diyos na naipasok at naitaas sa loob ng iglesia. Ito ang bagay na kailangang linisin mula sa Santuwaryo sa langit.

Pagkalipas ng apat na taon, si Elder George Fifiield, na nagpatuloy sa mensaheng ipinahayag nina Waggoner at Jones, ay naglahad ng bagay na ito nang napakalinaw. Tiyak akong nagalak ang langit sapagkat sa wakas ay may isang mensaheng isinilang at ipinahayag sa sanlibutan na naglalahad ng katotohanan tungkol sa karakter ng Diyos. Ang mensaheng ito ay maghahanda sa mga tatanggap nito upang mabuklod ng pangalan, o karakter, ng Ama (Pahayag 14:1).

Pinag-uusapan natin ang paganong paniniwala tungkol sa kawalang-kamatayan, paganong pagsamba sa Linggo, paganong pagsamba sa mga diyus-diyosan, at iba pa; ngunit para sa akin, ang pinakamabigat na pagkakamali ay ang pagdadala ng tao ng paganong kaisipang ito tungkol sa paghahain mismo sa loob ng Bibliya at paglalapat nito sa hain ni Kristo sa krus. Kaya ginagamit ng Methodist Discipline ang ganitong mga salita: “Namatay si Kristo upang makipagkasundo ang Ama sa atin.” Ibig sabihin, upang payapain ang Diyos upang tayo ay mapatawad—isang malinaw na kaisipang nagmula sa paganismo. Mga kapatid, ito ay ang paglalapat ng paganong pananaw tungkol sa paghahain sa hain na ginawa ni Kristo sa krus. Dahil dito, ang kahanga-hangang pagpapakita ng banal na pag-ibig ng Diyos na nilayon Niyang magdulot ng paghanga at pagsamba sa lahat ng tao at lahat ng nilalang sa sansinukob ay nabago ang kahulugan at naging isang pagpapakita ng galit na kailangang payapain upang mailigtas ang tao. **Nagagalak ako na unti-unti nating iniwan ang ganitong paraan ng pagtingin sa bagay na ito, kung saan hindi na natin sinasabi na namatay si Kristo upang makipagkasundo ang Ama sa atin. Mga kapatid, may mga pagkakataon na isinusuko lamang natin ang paggamit ng isang**

pahayag at iniisip nating dahil dito ay naalis na rin natin ang maling kaisipang kaakibat nito. Ngunit maaaring manatili pa rin ang malaking bahagi nito at manatiling nakatakip sa ating pag-unawa sa pag-ibig ng Diyos at sa kagandahan ng Kanyang katotohanan. Dahil dito, hindi natin maihahayag ang malinaw na ebanghelyo sa mga kaluluwang nagugutom at naghihintay na makilala ang Diyos....

May nagsasabi, Alam ko, alam ko; ang Diyos ay pag-ibig, ngunit Siya rin ay pag-ibig at katarungan. Ngunit sa sandaling sabihin ito ng isang tao at tunay niyang pinaniniwalaan ang kanyang sinasabi, ang kanyang pagkaunawa sa katarungan ay nagiging isang bagay na higit na hindi makatarungan kaysa sa anumang bagay sa sansinukob. George Fifiield, Sermon: *Despised and Rejected by Men*, February 9, 1897

Sa wakas, inilalantad na ang maling katarungan ni Satanas. Ang matandang babae at ang kanyang paghahain ng tunay na dugo ay nagsisimula nang makita kung ano talaga ang kahulugan nito. Ang iglesia ay inaalok ng kagalingan mula sa kanyang suliranin sa dugo. Ang paglaya na ito ay naging posible sa pamamagitan ng tamang pagkaunawa sa dalawang tipan.

Ipinakita ng Panginoon kay Ellen White na ang itinuro ni Waggoner tungkol sa dalawang tipan ay tama. Sa taon ding ipinakita sa kanya ang katotohanang ito, inilathala niya ang aklat na *Patriarchs and Prophets*, na naglalaman ng isang bahagi tungkol sa kautusan at sa dalawang tipan.

Ang tipan ng biyaya ay unang ginawa sa tao sa Eden, nang pagkatapos ng Pagkahulog ay ibinigay ang banal na pangako na ang binhi ng babae ang dudurog sa ulo ng ahas. **Sa lahat ng tao, ang tipang ito ay nag-aalok ng kapatawaran at ng tulong na biyaya ng Diyos para sa hinaharap na pagsunod sa pamamagitan ng pananampalataya kay Kristo.** Ipinangako rin nito sa kanila ang buhay na walang hanggan sa ilalim ng kondisyon ng katapatan sa kautusan ng Diyos. **Kaya, tinanggap**

ng mga patriarka ang pag-asa ng kaligtasan. *Patriarchs and Prophets*, p. 370.2

Ang isinulat ni Ellen White sa ilalim ng inspirasyon ay kabaligtaran ng itinuro nina Butler at Smith. Para sa kanila, ang kapatawaran at pagpapatawad ay pawang makasagisag lamang. Ang mga tao ay isinara at pinanatili sa ilalim ng isang makasagisag na ebanghelyo hanggang sa dumating ang Mesiyas upang bayaran ang utang na hinihingi ng katarungan. Si Ellen White ay nakumbinsi na tama ang pagkaunawa ni Waggoner tungkol sa dalawang tipan. Muli niya itong isinulat at sinabi ang mga sumusunod:

Dahil sinabi ko noong nakaraang Sabbath na ang pagkaunawa tungkol sa dalawang tipan na itinuro ni Kapatid Waggoner ay katotohanan, tila nagdulot ito ng malaking ginhawa sa maraming isipan. Letter 30, 1890, p. 2. *Manuscript Releases Vol. 9*, p. 329.3

Naramdaman ni Ellen White ang kahalagahan at pagkaapurahan ng pangitaing ito, at nakita niya na ang pagbubuhos ng kapangyarihan ng Huling Ulan ay kaugnay ng mga paksang ito. Sa Sabbath makalipas ang dalawang araw, buong pagpipilit niyang binalaan ang kongregasyon:

At ang liwanag na dumating sa akin noong isang gabi ay muling nagbukas ng lahat ng bagay na ito sa harapan ko, ang mismong impluwensiyang kumikilos at kung saan ito hahantong. Nais kong sabihin sa inyo, mga kapatid, sinuman kayo, nais kong sabihin sa inyo na kayo ay dumaraan sa mismong landas na dinaanan nila noong mga araw ni Kristo. Naranasan ninyo ang kanilang karanasan; ngunit iligtas nawa tayo ng Diyos na maranasan ang kaparehong kahihinatnan na kanilang naranasan. Gayunpaman, kahit narinig ninyo ang aking patotoo, kahit ito ay patotoo ng Espiritu ng Diyos, **nagpatibay pa rin kayo ng inyong sarili—ilan sa inyo, mga taong matitibay ang loob at matatag ang pasya upang ipagpatuloy ito ayon sa inyong sariling paninindigan at labanan ito sa inyong sariling paraan.** Nawa’y maawa ang Diyos sa inyong mga kaluluwa, sapagkat kailangan

ninyo ang Kanyang awa. Kayo ay tunay na nakaharang sa gawain ng Diyos. Ang lupa ay maliliwanagan ng Kanyang kaluwhatian, at kung mananatili kayo sa inyong kasalukuyang kalagayan, para na rin ninyong sinasabi na ang **Espiritu ng Diyos ay espiritu ng diyablo**. Ipinahayag ninyo ito ngayon sa pamamagitan ng inyong mga gawa at saloobin, na para bang ang Espiritu ng Diyos ay espiritu ng diyablo. Ganito ninyo ito ipinapakita, at ganito rin ninyo ito sasabihin kapag dumating ang panahon ng krisis. **Habang ako ay nananalangin dito nang nakaluhod, tumanggap ako ng katiyakan na magkakaroon ng pagbabago at paghihiwalay. Dumating sa akin ang Espiritu ng Diyos, ang liwanag ng langit ay sumikat sa aking puso, at ang Kanyang nakaaaliw na biyaya ay sumasaakin. Ang aking isipan ay kasinglinaw ng sinag ng araw; nagagalak ako sa Diyos na aking Tagapagligtas sa araw na ito. Nagpapasalamat ako sa Diyos na hindi ako nawalan ng pag-asa hanggang sa kamatayan. Nagpapasalamat ako sa Diyos sapagkat kumapit ako sa bisig ng walang hanggang kapangyarihan upang manatiling matatag kahit halos nag-iisa. Ang mga taong dapat sana ay tumayo kasama ko, ang mga taong nais ng Diyos na makiisa sa akin upang tanggapin ang mga pagpapala, ay sa halip ay humadlang sa aking daan sa bawat hakbang....**

Ngayon ay hinihiling ko sa inyo na naririto sa araw na ito, na may mga kinikimkim na kasalanan, anuman ang mga ito, na alisin ninyo ang mga ito sa inyong landas. Tulungan nawa kayo ng Diyos upang kayo ay magbago at tunay na manumbalik sa Kanya. O, nakikita ko ang mga ngiti ni Hesus sa araw na ito. Lubos akong nagpapasalamat. Alam kong tutulungan tayo ng Diyos kung aalisin natin ang mga hadlang sa daan ng Hari. **Umaasa ako, Kapatid Porter, na nang ikaw ay nasa Kansas at dumating sa iyo ang Espiritu ng Panginoon, ay nasa liwanag ka na sana; ngunit wala ka pa sa liwanag. Huwag kayong magtaka kung, habang kayo ay nasa kadiliman, ay tumanggi akong makipag-usap nang personal sa sinuman sa inyo. Paulit-ulit ko na itong sinabi sa inyo. Sinabi ni Kristo: “Bakit hindi ninyo dinirinig ang aking mga**

salita?" At sasabihin ko rin, "Bakit hindi ninyo dinirinig ang mga salita ni Kristo na inihaharap sa inyo? Bakit ninyo pipiliing manatili sa kadiliman? Takot na takot silang makita na mayroon pang panibagong sinag ng liwanag. Magtatayo sila ng anumang uri ng hadlang na maaari nilang maisip upang labanan ito. Kayo ay kumikilos tulad ng pagkilos ng mga Judio noong panahon ni Kristo. Huwag kayong kumapit kay Kapatid Smith. Sa pangalan ng Diyos, sinasabi ko sa inyo na wala siya sa liwanag. Hindi siya nanatili sa liwanag mula pa nang siya ay nasa Minneapolis. Nagtipon kayo nang magkakasama, pinatibay ninyo ang inyong sariling paninindigan, at sinikap ninyo sa lahat ng paraan na labanan ang Espiritu ng Diyos. Nawa'y kahabagan ng Diyos ang inyong mga kaluluwa. 1888 *Study Materials*, pp. 593-595

Napakamasidhing babala nito para sa mga pinuno ng iglesia! Anong tapang ang ipinakita ng babaeng iyon sa pagbibigay ng babala sa mga taong tunay niyang pinahahalagahan, na sila ay humahadlang sa gawain ng Diyos at pumipigil sa pagdating ng Huling Ulan. Tandaan itong mabuti: ang patotoong ito ay ibinigay matapos siyang ipakitaang si Waggoner ay may katotohanan tungkol sa dalawang tipan. Ang pagbubuhos ng kapangyarihan ng Huling Ulan ay nakaugnay sa usaping ito.

Ang mga tao sa kasalukuyang panahon na matatag na nagpasyang ipangaral ang tungkol sa dalawang tipan sa parehong paraan na ginawa nina Butler at Smith, sa kabila ng kasaysayang ito, ay humahadlang sa gawain ng Diyos at wala sa liwanag. Hindi nila matatakan ang maling sistema ng katarungan na nauugnay sa Lumang Tipan.

Upang isaalang-alang ang mga implikasyon ng pananaw ni Waggoner tungkol sa dalawang tipan sa paraan ng ating pagbasa sa Kasulatan, mangyaring basahin ang buklet na *Discarding Augustine's Covenant Glasses to Receive the Latter Rain*, na makukuha sa maranathamedia.com. Magbibigay lamang ako rito ng ilang halimbawa. Tandaan natin na itinuro ni Waggoner ang dalawang tipan bilang mga personal na karanasan, samantalang sina Butler at ang pangkalahatang

Kristiyanismo ay tumitingin dito bilang karanasan ng buong bayan ng Israel kumpara sa karanasan ng buong Kristiyanismo.

At pumasok ang kautusan upang ang pagsuway ay lalong mahayag. Ngunit kung saan nanagana ang kasalanan, ay higit na nanagana ang biyaya. Roma 5:20

Ayon kay Butler, ang kautusan ay pumasok noong panahon ng Sinai upang ang pagsuway ay lalong mahayag. Samantala, ayon kay Waggoner, ang kautusan ay pumapasok sa personal na karanasan ng bawat tao upang ang biyaya ay lalong managana sa karanasan ng bawat isa. Ang salitang Griyego na isinaling *pumasok* ay tunay na nangangahulugang:

pareiserchomai

par-ice-er'-khom-ahee

Mula sa G3844 at G1525; nangangahulugang pumasok nang kasabay o sa tabi, iyon ay, dumating nang karagdagan o **hindi agad napapansin: pumasok nang palihim, sumingit, o pumasok.**

Ang pagpasok nang lihim o nang pribado ay maaari lamang mangahulugan ng pagpasok sa mga pansariling kaisipan ng tao. Malinaw nitong ipinapakita na ang tinutukoy dito ay isang personal na karanasan, at hindi isang nakikitang pangyayaring nagaganap sa isang buong pangkat o bayan.

Sapagkat ang kautusan ay ibinigay sa pamamagitan ni Moises, *ngunit* ang biyaya at katotohanan ay dumating sa pamamagitan ni Hesu-Kristo." Juan 1:17

Ayon kay Butler, ang kautusan ay ibinigay nang pangkalahatan sa buong bayan sa pamamagitan ni Moises sa Bundok ng Sinai, at ang biyaya naman ay ibinigay nang pangkalahatan sa pamamagitan ni Hesus makalipas ang 1,500 taon. Ayon naman kay Waggoner, ang pahayag na "ang kautusan ang ating tagapagturo upang dalhin tayo kay Kristo" ay tumutukoy sa personal na karanasan ng bawat tao. Ang kautusan ay pumapasok nang pribado sa ating mga isipan, gaya ng

patuloy nitong gawain mula pa noong panahon ni Adan, ngunit ito ay higit na naging malinaw nang ibinigay ito sa Bundok ng Sinai sa pamamagitan ni Moises. Kapag ang kautusang ito ay naghahayag at humihikayat sa tao na makita ang kanyang kasalanan, ang biyaya at katotohanan na nagmumula kay Hesu-Kristo ay iniaalok na agad sa sandaling iyon para sa kasalukuyang kaligtasan—hindi pa makalipas ang 1,500 taon. Gaya ng ipinahayag ni Jones:

Mayroon ding pagkasaserdote sa makalupang templo sa Bundok ng Sion sa Jerusalem. Mayroon ding pagkasaserdote sa santuwaryo sa Shilo sa ilang. Totoo, ang mga ito ay kumakatawan sa pagkasaserdote ni Kristo, ngunit kinakatawan ba ng mga ito ang isang pagkasaserdote ni Kristo na hindi pa umiiral bago ang taong A.D. 1? Sasabihin ba natin na ang mga iyon ay kumakatawan sa isang pagkasaserdote ni Kristo na malayo pa sa hinaharap? Hindi. Ang pagkasaserdote sa Jerusalem at sa santuwaryo sa ilang ay kumakatawan sa isang pagkasaserdote na umiiral na noon ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek? Ikaw ay magiging saserdote magpakailanman ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek? Hindi, hindi ganoon ang kahulugan. Ang sinabi ay, “Ikaw ay saserdote magpakailanman ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek.” Hindi ba si Melquisedec ay isang saserdote noong panahon ni Abraham? At hindi ba ang pagkasaserdote ni Kristo ay magpakailanman ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek?

Hindi ba ninyo nakikita, kung gayon, na ang buong sistemang ito ng mga paglilingkod na ibinigay sa Israel ay upang ituro sa kanila ang presensya ni Kristo noon mismo at sa mismong panahong iyon, para sa kasalukuyang kaligtasan ng kanilang mga kaluluwa, at hindi para sa kaligtasan ng kanilang mga kaluluwa makalipas ang isang libo at walong daang taon, dalawang libong taon, o apat na libong taon? Tunay, tunay na ganoon nga. A.T. Jones, *General Conference Bulletin*, March 5, 1895, p. 477, par. 6,7

Ang tamang pagkaunawa sa dalawang tipan ay nag-aalok ng ganap na kaligtasan sa lahat ng tao sa lahat ng panahon sa kasaysayan ng

sangkatauhan. Si Kristo ay naroon na noong panahon ni Moises upang mag-alok ng libreng kapatawaran. Gaya ng sinabi ni Jones, ang mga tao noong unang panahon ay hindi namatay na umaasang patatawarin pa lamang sila makalipas ang 1,800 hanggang 2,000 taon sa hinaharap, gaya ng kay Abraham, o makalipas ang 4,000 taon sa hinaharap, gaya ng kay Adan.

Ngunit upang maibigay ni Kristo ang kapatawaran at biyaya, kailangan Niyang maging isang mahabagin at tapat na Dakilang Saserdote sa buong panahon ng Lumang Tipan. Tinalakay natin ang puntong ito sa Kabanata 10. Dito makikita na ang tamang pagkaunawa sa dalawang tipan ay nagbibigay ng mahalagang pagkaunawa tungkol sa mga katangian at mga kwalipikasyon ni Kristo bilang ating Dakilang Saserdote.

Kaya't sa lahat ng bagay ay kinailangang maging katulad Siya ng *Kanyang* mga kapatid, upang Siya ay maging isang mahabagin at tapat na Dakilang Saserdote sa mga bagay na *nauukol* sa Diyos, upang gumawa ng pagbabayad-sala para sa mga kasalanan ng mga tao. Hebreo 2:17

Dahil ang balangkas ng pananaw ni Butler ay nakabatay sa isang pangkalahatang yugto ng panahon, nagiging dahilan ito upang basahin ang talatang ito na para bang si Kristo ay dumating upang maging katulad ng Kanyang mga kapatid 2,000 taon na ang nakalipas. Ngunit ang personal na pananaw tungkol sa dalawang tipan ay nagpapakita sa atin na kung paanong ang kautusan, sa pamamagitan ng Espiritu, ay pumapasok nang pribado sa ating mga puso upang personal tayong hikayatin at kumbinsihin tungkol sa ating kasalanan, gayundin naman ang Espiritu ay personal na naghahayag sa atin na si Kristo ay isang mahabagin at tapat na Dakilang Saserdote sa mga bagay na nauukol sa Diyos. Muli nating sipiin ang sinabi ni Waggoner:

Ang Diyos ay nasa kay Kristo, hindi upang Siya ay magkaroon ng kaalaman tungkol sa tao, kundi upang malaman ng tao na tunay na kilala na Niya sila. Sa pamamagitan ni Hesus,

natututuhan natin kung gaano kabuti at mahabagin ang Diyos mula pa sa simula, at nakikita natin ang isang halimbawa ng kung ano ang gagawin Niya sa sinumang tao na lubos na magpapasakop sa Kanya. E.J. Waggoner, *Present Truth UK*, December 19, 1895, p. 803, par. 6

Totoo na ang pagkakumbinsi sa katotohanang ito ay naging higit na madali matapos dumating si Hesus nang nakikita sa mundong ito, ngunit ang katotohanan ay ang Espiritu ni Hesus ay humihikayat at naghahayag na sa mga tao ng katotohanang ito mula pa nang mahulog ang tao sa kasalanan.

Ang sanlibutan ay ipinagkatiwala kay Kristo, at sa pamamagitan Niya ay dumating ang bawat pagpapala mula sa Diyos para sa nagkasalang lahi ng tao. **Siya ang Tagapagtubos bago pa man ang Kanyang pagkakatawang-tao**, gayundin pagkatapos nito. Sa sandaling pumasok ang kasalanan, naroon na rin ang Tagapagligtas. *The Desire of Ages*, p. 210.2

Ito ang itinuro kay Adan ng mga anghel:

Higit na ipinahayag ng mga anghel sa langit sa ating mga unang magulang ang planong inilaan para sa kanilang kaligtasan. **Tiniyak kina Adan at sa kanyang kasama na sa kabila ng kanilang malaking kasalanan, hindi sila pababayaan sa kapangyarihan ni Satanas. Ang Anak ng Diyos ay nag-alok na tubusin ang kanilang pagsuway sa pamamagitan ng Kanyang sariling buhay.** Bibigyan sila ng isang panahon ng pagsubok, at sa pamamagitan ng pagsisisi at pananampalataya kay Kristo, maaari silang muling maging mga anak ng Diyos. *Patriarchs and Prophets*, p. 66.2

Ito ay ipinasa sa kanyang mga anak at sa iba pa, kabilang sina Enoc, Abraham, at Moises:

Bagaman si Adan ay nilikha na walang kasalanan, ayon sa wangis ng Diyos, si Set, tulad ni Cain, ay nagmana ng makasalanang likas ng kanyang mga magulang. Ngunit tinanggap din niya ang

kaalaman tungkol sa Tagapagtubos at ang mga aral ng katuwiran. *Patriarchs and Prophets*, p. 80.1

Natutuhan ni Enoc mula mismo sa mga labi ni Adan ang masakit na kuwento ng Pagkahulog, **at ang mahalagang kuwento ng mapagpakumbabang biyaya ng Diyos sa pagbibigay ng Kanyang Anak bilang Tagapagtubos ng sanlibutan.** *The Signs of the Times*, February 20, 1879, par. 2

Matindi ang pagnanais ni Abraham na makita ang ipinangakong Tagapagligtas. **Nag-alay siya ng taimtim na panalangin na bago siya mamatay ay makita niya ang Mesiyas. At nakita niya si Kristo.** Binigyan siya ng isang higit sa karaniwang liwanag mula sa Diyos, at kinilala niya ang banal na karakter ni Kristo. Nakita niya ang Kanyang araw at siya ay nagalak. Ipinakita sa kanya ang banal na hain para sa kasalanan. *The Desire of Ages*, p. 468.4

Sa pamamagitan ni Moises, ang layunin ng Diyos na ipadala ang Kanyang Anak bilang Tagapagtubos ng nagkasalang lahi ng tao ay patuloy na ipinapaalala sa Israel. Sa isang pagkakataon, bago siya namatay, sinabi ni Moises, “Ang Panginoon mong Diyos ay magbabangon para sa iyo ng isang Propeta na mula sa iyong mga kapatid, na gaya ko; sa Kanya kayo makikinig.” Malinaw na tinuruan si Moises upang maipabatid sa Israel ang gawain ng darating na Mesiyas. *Prophets and Kings*, p. 684.3

Ang mga patriarka at mga propeta ay tinuruan tungkol sa Anak ng Diyos at nagkaroon ng pananampalataya sa Kanya. Siya ang Tagapagligtas bago pa man ang krus at Siya rin ang Tagapagligtas pagkatapos ng krus. Gaya ng ipinahayag kay Isaias:

Sa lahat ng kanilang paghihirap ay nakiramay Siya sa kanilang paghihirap, at iniligtas sila ng Anghel ng Kanyang Presensya; sa Kanyang pag-ibig at habag ay tinubos Niya sila; Kanyang inalagaan sila at binuhat sa lahat ng mga araw noong una. Isaias 63:9

Si Kristo ay nagdusa kasama ng lahi ng tao sa lahat ng mga araw noong una, mula pa nang magsimula ang paghihirap ng tao. Siya ay lubos na naging karapat-dapat na maging ating Dakilang Saserdote mula pa sa simula, at ito ang dahilan kung bakit ipinakita kay Ellen White:

Ang pagkasaserdote ni Kristo ay nagsimula sa sandaling ang tao ay nagkasala. Siya ay ginawang Saserdote ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek. *Letters and Manuscripts Vol. 7, Ms 43b, 1891 (July 4, 1891), par. 5*

Kapag iniwan natin ang balangkas ng dalawang tipan na itinuro nina Butler at Smith, at tinanggap ang pagkaunawang ipinakita sa atin ni Waggoner, ang ebanghelyo ay nagiging walang hanggan. Si Kristo ay nagiging ganap na ating Dakilang Saserdote sa buong kasaysayan ng sangkatauhan.

Ang sistemang ito ng mga tipan na hinati ayon sa magkakaibang panahon ay itinaguyod ng mga taong tulad ni Augustine at ipinagpatuloy hanggang sa mga iglesiang Protestante. At siyempre, ito rin ay namana ng kilusang Adventista.

Ngunit sa [tipang] iyon na wastong tinatawag na Lumang Tipan, na ibinigay sa Bundok ng Sinai, **ang tahasang ipinangako lamang ay ang mga pagpapalang panlupa.** Dahil dito, ang lupaing pinuntahan ng bansang Israel matapos silang akayin sa ilang ay tinawag na lupang pangako, kung saan ang kapayapaan, kapangyarihang hari, pagtatagumpay laban sa mga kaaway, pagdami ng mga anak, kasaganaan ng mga ani, at iba pang katulad na pagpapala **ang siyang mga pangako ng Lumang [Tipan].** Gayunpaman, **ang mga bagay na ito ay mga larawan lamang ng mga espirituwal na pagpapalang nauukol sa Bagong [Tipan].** Philip Schaff, *“Augustine, Anti Pelagian Writings,” Nicene and Post Nicene Father Series 1, Vol. 5, p. 189*

Ang balangkas na ito tungkol sa mga tipan ay kumikilos na parang isang pares ng salamin na pumipilit sa atin na tingnan ang ebanghelyo na tila malabo at hindi malinaw; inihihiwalay nito ang kautusan at

ang ebanghelyo, gayong ang dalawa ay idinisenyo upang magkaisa sa paggawa upang ipagkaloob sa atin ang saganang-saganang biyaya.

Walang sinumang tao ang makapaglalahad nang tama ng kautusan ng Diyos nang hiwalay sa ebanghelyo, o ng ebanghelyo nang hiwalay sa kautusan. Ang kautusan ay ang ebanghelyong isinabuhay at ipinahayag, at ang ebanghelyo naman ay ang ganap na pagpapaliwanag ng kautusan. Ang kautusan ang ugat, samantalang ang ebanghelyo ang mabangong bulaklak at bunga na nagmumula rito. Ang Lumang Tipan ay nagbibigay-liwanag sa Bagong Tipan, at ang Bagong Tipan naman ay nagbibigay-liwanag sa Lumang Tipan. Ang bawat isa ay paghahayag ng kaluwalhatian ng Diyos kay Kristo. Kapwa naglalahad ang mga ito ng mga katotohanang patuloy na magbubukas ng mga bagong lalim ng kahulugan para sa tapat na naghahanap ng katotohanan. *Christ's Object Lessons*, p. 128.2,3

Upang maipahayag sa mga tao ang kautusan at ang ebanghelyo, kinakailangang kapwa naroroon at magagamit ang dalawang ito. Kaya naman, kapwa ang kautusan at ang ebanghelyo ay magagamit na mula pa nang mahulog ang tao sa kasalanan.

Kapag tayo ay nakalaya mula sa matandang babae, makikita na natin sa kamay ng unang anghel ang walang hanggang ebanghelyo. Sa gayon, ang kautusan at ang ebanghelyo ay magkasamang gumagawa upang ipagkaloob sa atin ang saganang-saganang biyaya sa ating personal na karanasan at sa personal na karanasan ng lahat ng tao.

Nakikita ba ninyo kung paano naaapektuhan ng magkakaibang balangkas ng pagkaunawa ang paraan ng pagbasa natin sa Kasulatan? Ang pananaw na naghahati sa mga panahon ay nagiging dahilan upang makita natin ang mga tao na gaya ng mga punongkahoy na naglalakad (Marcos 8:24). Ipinapakita lamang nito ang isang bahagi ng proseso ng kaligtasan at nagiging hadlang upang matanggap natin ang masaganang biyaya, sapagkat ang masaganang biyaya ay dumarating lamang kapag ang kautusan ay pumapasok sa ating personal na karanasan.

Bago natin tapusin ang kabanatang ito, kailangan nating maunawaan ang kahulugan ng pariralang “hanggang sa dumating ang binhi na siyang pinagkalooban ng pangako” sa Galacia 3:19. Upang maipaliwanag na ang kautusan sa Galacia 3:19 ay tumutukoy sa seremonyal na kautusan bilang paraan ng paghihiwalay ng Lumang Tipan at Bagong Tipan, ipinapalagay na ang pagdating ng binhi ay tumutukoy sa unang pagparito ni Kristo. Sa ganitong pananaw, ang kautusang binanggit dito ay nagtatapos sa panahon ng unang pagparito ni Kristo, na tila “nagpapatunay” na ang tinutukoy na kautusan ay ang seremonyal na kautusan. Dahil dito, ang mga tipan ay hinahati sa dalawang yugto bago at pagkatapos ng krus. Ipinaliwanag ni A.T. Jones kung ano talaga ang kahulugan ng pariralang ito:

Pansinin din natin nang mabuti, lalo na, na sinasabi ng talata, “Hanggang sa dumating ang binhi na siyang pinagkalooban ng pangako”—hindi tungkol sa kanya, kundi sa kanya—“ang pangako ay ginawa.” Ibig sabihin, ang tinutukoy na pangako ay ibinigay mismo sa Kanya nang personal; at hindi lamang isang pangakong ibinigay sa iba na may kaugnayan sa Kanya. Malinaw na ipinapakita ng teksto na ang pangakong tinutukoy ay ang pangako ng mana. Ang pangakong ito ay ibinigay kay Abraham at sa kanyang binhi, na si Kristo; at ito ay ginawa noong ibinigay ang pangako kay Abraham. Ngunit higit pa rito, ang pangakong ito ay ibinigay din mismo sa Binhi nang personal, na si Kristo. Basahin natin ito sa ikalawang Awit: “Sinabi ng Panginoon sa akin, Ikaw ay aking Anak; sa araw na ito ay ipinanganak kita. Humingi ka sa akin, at ibibigay ko sa iyo ang mga bansa bilang iyong mana, at ang mga wakas ng lupa bilang iyong pag-aari.” (Awit 2:7,8) Dito makikita ang pangako ng mana na direktang ibinigay sa Binhi, na si Kristo.

Ngayon, kailan natutupad ang pangakong ito? At kung may isang bagay na dapat gawin, likhain, o itatag, “hanggang sa dumating ang Binhi na siyang pinagkalooban ng pangako,” kung gayon, alin ang tunay at tanging lohikal na pagdating na maaaring

tukuyin? — Malinaw na ito ay ang pagdating na magaganap sa pagtanggap ng manang TINUTUKOY SA PANGAKO; sapagkat ang pangako ay may kaugnayan lamang dito.

Samakatuwid, kung isasaalang-alang natin kung ano ang malinaw na ipinapahayag ng Kasulatan tungkol sa pangako—ang pangako ng mana—at kung isasaalang-alang natin na **ang pangakong ito ay may natatangi at pangunahing kaugnayan sa Kanyang ikalawang pagparito, malinaw na ang ikalawang pagparito ni Kristo, at hindi ang Kanyang unang pagparito, ang tinutukoy sa pariralang: “Hanggang sa dumating ang Binhi na siyang pinagkalooban ng pangako.”** A.T. Jones, *The Review and Herald*, March 13, 1900, p. 169, par. 5-7

Ipinahihiwatig ni Ellen White na ang malakas na sigaw ay nagsimula noong bandang katapusan ng 1892.

Ang panahon ng pagsubok ay malapit na sa atin, sapagkat ang malakas na sigaw ng ikatlong anghel ay nagsimula na sa pamamagitan ng paghahayag ng katuwiran ni Kristo, ang Tagapagtubos na nagpapatawad ng mga kasalanan. Ito ang simula ng liwanag ng anghel na ang kaluwalhatian ay pupuno sa buong lupa. *The Review and Herald*, November 22, 1892, par. 7

Sa tamang pagkaunawa tungkol sa dalawang tipan, nabuksan nang panandalian ang pintuan upang palayain ang bayan ng Diyos mula sa maling sistema ng katarungan na nagpapanatili sa mga tao na bihag sa pagbasa ng Bibliya sa pamamagitan ng pananaw ng matandang babae. Nasa yugto tayo noon kung saan maaaring matuyo ang bukal ng dugo at malinis ang Santuwaryo mula sa dugong nagpaparumi rito.

Ngunit tinanggihan ng iglesia ang mensaheng ito. Tulad nina Moises at Aaron sa hangganan ng Canaan, hinampas ng mga pinuno ng Adventismo ang bato sa pamamagitan ng higit pang pagkapit sa maling sistema ng katarungan, dahil itinuring nila ang kamatayan ni Kristo bilang hangganan na naghihiwalay sa dalawang tipan. Isinara

nila ang kanilang mga sarili sa liwanag at tumangging pahintulutan ang tunay na ebanghelyo na lumiwanag sa mga tao.

Ang hindi maiiwasang bunga nito ay ang pagkakulong ng doktrina ng pagsisiyasat na paghuhukom sa pananaw ng Lumang Tipan, kaya naging napakabigat nito para sa mga tao. Ipinakita ang Diyos bilang isang Hukom na laging humahatol, na para bang si Hesus ay kinakailangang araw-araw na payapain Siya sa pamamagitan ng paghahandog ng Kanyang literal na dugo. Ang pintuan tungo sa tunay na kahulugan ng paglilinis ng Santuwaryo ay tuluyang naisara.

Tinanggihan ng babae ang binhi ni Kristo, kaya nagpatuloy ang pagdurugo ng kanyang sinapupunan sa ilalim ng doktrinang nagsasabing ang bawat kasalanan ay kailangang parusahan: na pinarusahan ng Diyos ang Kanyang Anak sa krus upang bigyang-kasiyahan ang Kanyang katarungan.

Ang malungkot na bunga ng mga pagkilos na ito ay ang pagsunod ng Adventismo sa mga yapak ng mga Judio. Dadalhin nila ang paghihimagsik hanggang sa ganap na kalubusan nito. Ang pagpapako kay Kristo sa krus noong A.D. 31 ang nagdala sa paghihimagsik ng mga Judio sa ganap na kalubusan, at ang pagtangga kay Kristo noong 1888 ang nagdala sa paghihimagsik ng Adventismo sa ganap na kalubusan nito.

KABANATA 14

SI KRISTO AY MULING IPINAPAKO SA KRUS

Ang mga pagdurusa ni Kristo dahil sa pagtanggì sa Kanya ng pamunuan ng Kanyang iglesia noong 1888 ay malinaw at matinding ipinahayag ni Ellen White:

Ngunit ang buong sansinukob ng langit ay nakasaksi sa kahiya-hiyang pagtrato kay Hesu-Kristo, na kinakatawan ng Espiritu Santo. Kung si Kristo mismo ang nasa harapan nila, tinrato sana nila Siya sa paraang katulad ng ginawa ng mga Judio kay Kristo. *Special Testimonies, Series A, No. 6, p. 20*

Narito ang katibayan na maaaring maunawaan ng lahat kung sino ang kinikilala ng Panginoon bilang Kanyang mga lingkod.... Ang mga taong ito na inyong sinalungat ay naging mga tanda sa sanlibutan, bilang mga saksi para sa Diyos.... **Kung tinatanggihan ninyo ang mga sugo ni Kristo na Kanyang isinugo, tinatanggihan ninyo si Kristo.** *Testimonies to Ministers, p. 97*

Ang Espiritu Santo ay ang mismong Espiritu ni Hesus. Dapat nating mabuting pagtuunan ng pansin ang kalupitang ipinakita ng mga pinuno ng iglesia kay Hesus, na kinakatawan ng Kanyang Espiritu.

Nakipagpulong ako sa mga kapatid sa tabernakulo, at nadama kong tungkulin kong ibigay ang maikling kasaysayan ng pagpupulong at ng aking karanasan sa Minneapolis, ang landas na aking tinahak at ang dahilan kung bakit ko iyon ginawa. Malinaw kong ipinahayag ang espiritung nanaig sa pagpupulong na iyon.... Sinabi ko sa kanila ang mahirap na kalagayan na aking pinagdaanan—na para bang ako ay nag-iisa at napilitang pagsabihan ang maling espiritu na naging nangingibabaw na kapangyarihan sa pagpupulong na iyon. Ang paghihinala at paninibugho, ang masasamang haka-haka, **at ang paglaban sa Espiritu ng Diyos na nananawagan sa kanila ay higit na katulad ng paraan ng pagtrato sa mga Repormador noong una.** Ito rin ang mismong paraan ng pagtrato ng iglesiang [Metodista] sa pamilya ng aking ama at sa aming walong magkakapatid.... **Ipinahayag ko na ang naging asal at paraan ng pagkilos sa Minneapolis ay kalupitan laban sa Espiritu ng Diyos.** *Letters and Manuscripts Vol.6, Ms. 30, 1889. par. 3,4,23*

[Ang ilan sa mga pinuno at ang kanilang mga tagasuporta] ay naimpluwensiyahan sa pagpupulong sa [Minneapolis] ng ibang espiritu, at hindi nila nalaman na isinugo ng Diyos ang mga kabataang ito, sina Elder Jones at Waggoner, upang magdala ng isang natatanging mensahe para sa kanila. Ngunit ang mensaheng iyon ay kanilang tinanggap nang may pangungutya at paghamak, na hindi nila nalalaman na ang mga nilalang sa langit ay nakatingin sa kanila.... **Alam ko na noong panahong iyon, ang Espiritu ng Diyos ay inalipusta.** *Letters and Manuscripts Vol. 7, (Letter to Uriah Smith), Letter 24, 1892, par. 10,11*

Ang mga kasalanan... ay nakahimlay sa pintuan ng marami.... **Ang Espiritu Santo ay inalipusta, at ang liwanag ay tinanggihan.** *Testimonies to Ministers, p. 393.1*

Ang ilan ay itinuring ang Espiritu bilang isang hindi kanais-nais na panauhin, tinanggihan ang pagtanggap sa mayamang kaloob, tumangging kilalanin ito, tumalikod dito, at hinatulan ito bilang panatisismo. *Testimonies to Ministers*, p. 64.1

Bago matapos ang kumperensya noong 1888, buong pagsisikap na sinikap ni Ellen White na pag-isahin ang mga kapatid sa panalangin upang maalis ang pagkiling at maling pagtingin ng mga sumasalungat na delegado.

Nang malinaw kong ipinahayag ang aking pananampalataya, marami ang hindi nakaunawa sa akin at iniulat nila na nagbago na raw si Sister White; na si Sister White ay naiimpluwensiyahan ng kanyang anak na si W.C. White at ni Elder A.T. Jones. Siyempre, ang ganitong pahayag na nagmula sa mga labi ng mga taong nakakilala sa akin nang maraming taon, na lumaki kasama ng mensahe ng ikatlong anghel, at pinagkatiwalaan at pinarangalan ng pananampalataya at pagtitiwala ng ating mga tao, ay tiyak na magkakaroon ng impluwensya. Ako ay naging paksa ng mga puna at pagpuna, ngunit walang sinuman sa aming mga kapatid ang lumapit sa akin upang magtanong o humingi ng anumang paliwanag mula sa akin. Buong taimtim naming sinikap na mapagsama-sama sa isang bakanteng silid ang lahat ng aming mga kapatid na ministro na nanunuluyan sa bahay upang magkaisa sa panalangin, ngunit nagtagumpay lamang kami nang dalawa o tatlong ulit. Pinili nilang pumunta sa kani-kanilang mga silid at doon na lamang mag-usap at manalangin nang magkakahiwalay. **Walang tila pagkakataon upang maalis ang pagkiling na napakatatag at matibay na, at walang pagkakataon upang linawin ang mga maling pagkaunawa tungkol sa akin, sa aking anak, at kina E.J. Waggoner at A.T. Jones.** *Letters and Manuscripts Vol. 5, Ms 24, 1888, par. 45*

Sa mga pagpupulong tuwing umaga, patuloy na nanawagan si Ellen White sa mga pinuno tungkol sa kanilang espiritung hindi naaayon kay Kristo.

Ang kahalagahan at lawak ng usaping ito [ang kautusan sa Galacia] ay labis na pinalaki. Dahil dito—bunga ng maling pagkaunawa at baluktot na mga kaisipan—nakikita natin ang espiritung namamayani sa pagpupulong na ito, isang espiritung hindi naaayon kay Kristo at hindi natin kailanman dapat makita sa gitna ng magkakapatid. May isang espiritu ng Fariseismo na pumapasok sa ating kalagitnaan, at itataas ko ang aking tinig laban dito saanman ito magpakita... *Selected Messages Vol. 3*, p. 174.4

Dapat ding banggitin na ang pagtutol kina Jones at Waggoner ay lalo pang pinaigting ng mainit na pagtatalo sa pagitan nina A.T. Jones at Uriah Smith tungkol sa sampung sungay na binanggit sa Daniel 7.

Maaga pa sa mga pagpupulong sa Minneapolis, pabiglang sinabi ni A.T. Jones, “Sinabi ni Elder Smith sa inyo na wala siyang alam tungkol sa usaping ito. Ako ay may alam, at ayokong ako ang sisihin ninyo dahil sa hindi niya nalalaman.” Tumugon si Ellen White, “Huwag kang magsalita nang ganoon katalas, Kapatid na Jones, huwag kang maging ganoon katalas.” Sa kasamaang-palad, ang gayong matatapang na pananalita at mayabang na pag-uugali ay naging bahagi ng kalagayang nagpasidhi sa alitan na naglarawan sa sesyon ng Pangkalahatang Kumperensya noong 1888. Tiyak na ang mga ito ay hindi nakatulong upang makuha nina Jones at Waggoner, ang dalawang batang patnugot mula sa California, ang pagtitiwala at mabuting kalooban ng kanilang mga kapwa manggagawa.¹⁸

Mahuhulaan ang naging tugon ni Smith sa batang si Jones. Ang hayagang kawalan ng paggalang ni Jones kay Smith ay naging isa sa mga salik na naglatag ng daan tungo sa matinding paghaharap. Nang ipahayag ni Ellen White na sina Jones at Waggoner ay naghahayag ng katotohanan, nararapat sanang ipinahayag ni Smith ang kanyang kapalaluan (gaanuman iyon kahirap) at tinanggap ang liwanag.

¹⁸ George Knight, *A.T. Jones, Pangunahing Tagapagsulong sa Karismatikong Hangganang Adventismo* (Review and Herald, 2011), p. 38

Nakalulungkot, sa halip ay nagsimula niyang pagdudahan ang kaloob ng propesiya. Gayon katindi ang hidwaan na namayani sa kumperensyang iyon, kaya nagkaroon ng isang gitnang pader ng paghihiwalay sa pagitan ng mga mensahero ng 1888 at ng nakararami sa kanilang mga tagapakinig.

Nais ni Ellen White na tahimik na umalis sa kumperensiya sapagkat tila wala nang saysay ang patuloy na pangungumbinsi sa kanila. Subalit pinatnubayan siya ng Anghel ng Panginoon (Hesus) na manatili, sapagkat inihalintulad Niya ang kalagayan sa paghihimagsik ni Korah.

Nang magpasya akong umalis sa Minneapolis, tumayo sa aking tabi ang Anghel ng Panginoon at nagsabi: “Huwag muna: May gawain ang Diyos para sa iyo sa lugar na ito. **Inuulit ng mga taong ito ang paghihimagsik nina Korah, Datan, at Abiram.** Inilagay kita sa tamang katayuan, bagaman hindi ito kikilalanin ng mga hindi namumuhay sa liwana; hindi nila pakikikingan ang iyong patotoo; ngunit ako ay sasaiyo; Ang Aking biyaya at kapangyarihan ang magpapatatag sa iyo. Hindi ikaw ang kanilang hinahamak, kundi ang mga sugo at ang mensaheng ipinadala Ko sa Aking bayan. Ipinakita nila ang kanilang paghamak sa salita ng Panginoon. Binulag ni Satanas ang kanilang mga mata at binaluktot ang kanilang paghatol; at malibang magsisi ang bawat isa sa kasalanang ito, ang kanilang hindi banal na pagsasarili na lumalapastangan sa Espiritu ng Diyos, magpapatuloy silang lumakad sa kadiliman.

“Tatanggalin Ko ang kandelerong mula sa kanyang kinalalagyan malibang sila ay magsisi at magbalik-loob upang mapagaling Ko sila. Pinadilim nila ang kanilang espirituwal na paningin. Ayaw nilang ipahayag ng Diyos ang Kanyang Espiritu at kapangyarihan, sapagkat taglay nila ang espiritu ng panunuya at paghamak sa Aking salita. Araw-araw nilang isinasagawa ang pagiging magaan ang pag-iisip, ang walang kabuluhang asal, pagbibiro, at panunukso. Hindi nila itinuon ang kanilang puso sa paghahanap sa Akin. Lumalakad sila ayon sa liwanag na sila rin

ang lumikha, at malibang sila ay magsisi, sila ay mahihimlay sa kalungkutan. Ganito ang sabi ng Panginoon: Manatili ka sa iyong tungkulin; sapagkat Ako ay sumasaiyo. Hindi kita iiwan ni pababayaang man.” Hindi ko pinangahasang suwayin ang mga salitang ito na nagmula sa Diyos. *Letters and Manuscripts Vol. 7, Letter 2a, 1892, par. 13,14*

Ito ay mga seryosong salita mula sa Anak ng Diyos na sinabi kay Ellen White. Kung hindi magsisisi ang mga pinuno ng iglesia, hindi lamang babalik ang iglesia sa espirituwal na ilang, gaya ng nangyari sa Israel matapos ang paghihimagsik nina Korah, Datan, at Abiram, kundi tiyak ding aalisin ang kandelerong ng iglesia mula sa kinalalagyan nito.

Lumapit si Hesus sa Kanyang kasintahan, ang iglesia, na may matinding hangaring ipagkaloob sa kanya ang binhi na magbibigay sa kanya ng kakayahang magluwal ng mga anak na kawangis Niya. Ngunit sa pagtanggig sa Kanya at sa pagpili ng ibang mangingibig, ang iglesia ay nagluwal ng isang anak sa labas, na ipinahayag niyang kawangis Niya, gayong hindi naman ito totoo (Hebreo 12:8).

Sa ibang paraan ng pagpapahayag, tumanggi ang iglesia na ibigay ang kanyang sinapupunan upang si Kristo ay mahubog sa kanya. Bilang bunga nito, ang kanyang sinapupunan ay patuloy na naglalabas ng bukal ng dugo, na naghahangad ng paghahain bilang kinakailangang kabayaran upang magkamit ng awa. Hangga't nananatili ang bukal ng dugong ito na nakasalig sa paniniwalang ang katarungan ay nangangailangan ng paghahain, hindi malilinis ang Santuwaryo.

Binigo ng mga lalaking may pananagutan sa pamumuno si Hesus. Tinanggihan nila ang mahahalagang pagpapala at tumangging maging mga daluyan ng liwanag. ... Ang kaalaman tungkol sa Diyos na narapat sana nilang tanggapin... ay kanilang itinanggi, kaya sa halip na maging mga daluyan ng liwanag, sila ay naging mga daluyan ng kadiliman. Dahil dito, nalulungkot ang Espiritu ng Diyos. *Letters and Manuscripts Vol. 6, Ms 13, 1889, par. 12*

Nakalulungkot para sa akin ang mabasa ang mga siping ito. Si Kristo at ang Kanyang Ama ay matiyagang nagtiis ng krus ng pagkakait sa sarili sa loob ng 2,300 taon, sa panahong pinagharian ng paganong Araw-araw at ng Pagsalangsang na Nagdudulot ng Pagkawasak, na kapwa naghahandog ng kanilang mga hain na dugo sa harapan ng Diyos. Maaaring mabilis nang natapos ang tagpo ng pagdurusa sa sanlibutang ito, ngunit si Kristo, sa katauhan ng Kanyang mga sugo, ay inalipusta, tinanggihan, at malupit na pinakitunguhan.

Muli, dinaanan ni Kristo ang matinding paghihirap ng Getsemani. Ilan sa Kanyang pinakamalalapit na tagasunod ang nagtaksil sa Kanya, samantalang ang iba naman ay nagtalo kung sino ang pinakadakila sa kanila. Ang nalalabi ay nakatulog at hindi namalayang dumating ang oras ng kanilang pagdalaw. Tiyak na tinukso ni Satanas si Kristo sa pag-iisip na ang lahat ng Kanyang ginawa ay nauwi lamang sa wala at na siya, sa katunayan, ang tunay na namumuno sa Adventismo.

Huminto ako sandali at napaluha para kay Hesus. Bakit kinakailangan Niyang magdusa nang labis at sa napakahabang panahon! Bilang isang espirituwal na anak ng kilusang Adventista, nais kong humingi ng tawad kay Hesus dahil sa aming nagawa sa Kanya.

“O Panginoon, sa amin *nararapat* ang kahihyan, sa aming mga hari, mga pinuno, at mga ninuno, sapagkat nagkasala kami laban sa Iyo. Ngunit sa Panginoon naming Diyos ay *nauukol* ang awa at kapatawaran, bagaman naghimagsik kami laban sa Kanya. Hindi namin sinunod ang tinig ng Panginoon naming Diyos upang lumakad ayon sa Kanyang mga kautusan na Kanyang inilagay sa aming harapan sa pamamagitan ng Kanyang mga lingkod na mga propeta. Oo, nilabag ng buong Israel ang Iyong kautusan at tumalikod upang hindi sundin ang Iyong tinig; kaya't ang sumpa at ang panunumpang nasusulat sa Kautusan ni Moises, na lingkod ng Diyos, ay ibinuhos sa amin, sapagkat nagkasala kami laban sa Kanya. Daniel 9:8-11

Mabuti para sa atin na pag-isipang mabuti ang naging bunga ng malupit na pakikitungo kay Hesus, lalo na noong nais Niya tayong iligtas. Napakahalaga para sa atin na maunawaan ang panahong naganap sa Adventismo mula 1888 hanggang 1895. Marami tayong matututuhan tungkol dito sapagkat hindi pa naman ito lubhang malayo sa ating panahon. Maaaring isipin natin kung bakit tumalikod ang mga Judio kay Kristo at ipinapako Siya sa krus, ngunit matapat na ipinakita ni Ellen White na ang parehong espiritu na nakita sa pagpapako kay Kristo sa krus ay siya ring espiritong nagpakita ng pagsalungat sa mensahe ng 1888. Ang unang naging biktima nito ay ang Espiritu ng Propesiya:

Hindi naging madali ang aking mga naranasan mula nang umalis ako sa Pacific Coast. Ang una naming pagtitipon ay hindi katulad ng alinmang General Conference na dati kong nadaluhan. ... **Hindi pinakinggan ang aking patotoo, at sa buong buhay ko ay hindi pa ako nakaranas na tratuhin nang gaya ng pagtrato sa akin noong Kumperensiya ng [1888].** *Letters and Manuscripts Vol. 5, Letter 7, December 9, 1888, par. 1,5*

Mga kapatid, hinihikayat ninyo akong dumalo sa inyong mga pulong sa kampo. Ngunit kailangan kong sabihin sa inyo nang tahasan na ang paraan ng inyong pakikitungo sa akin at sa aking gawain mula pa noong General Conference sa Minneapolis—**ang inyong pagtanggap sa liwanag at sa mga babalang ibinigay ng Diyos sa pamamagitan ko—ay nagpadagdag ng hirap sa aking paglilingkod nang limampung ulit kaysa sa nararapat sana.** ... Para sa akin, tila itinuring ninyo na walang halaga ang salita ng Panginoon at hindi karapat-dapat na inyong pakinggan....

Ang aking karanasan mula pa noong Kumperensiya sa Minneapolis ay hindi naging nakapagpapalakas ng loob. **Araw-araw akong humihingi sa Panginoon ng karunungan at nananalangin na huwag akong lubusang panghinaan ng loob at bumaba sa libingan na wasak ang puso, gaya ng nangyari sa aking asawa.** *Letters and Manuscripts Vol. 6, Letter 1, 1890, par. 28,38*

Ang pagsuporta ni Ellen White sa mensahe ng 1888 ay hindi matanggap ng marami sa mga pinuno.

Kinokontrol ni Satanas ang bawat isip na hindi lubusang nagpapasakop sa pamamahala ng Espiritu ng Diyos. Ang ilan ay naglinang ng galit laban sa mga lalaking inatasan ng Diyos upang magdala ng isang natatanging mensahe sa sanlibutan. Sinimulan nila ang satanikong gawaing ito sa Minneapolis. Nang maglaon, **nang kanilang makita at maranasan ang malinaw na pagpapatotoo ng Espiritu Santo** na ang mensahe ay mula sa Diyos, **lalo pa nila itong kinamuhian, sapagkat ito ay isang patotoong laban sa kanila.** *Testimonies to Ministers*, p. 79.3

Ito ang naging simula ng isang malaking pagbabago sa ugnayan ng iglesia sa Espiritu ng Propesiya. Hindi na maiiwasan na ang kalupitang ipinakita ng mga pinuno laban sa Espiritu ni Kristo ay mahahayag din sa kanilang pakikitungo sa Espiritu ng Propesiya. Sa sumunod na tatlumpung taon, unti-unting nagbago ang saloobin ng marami tungkol sa kaloob ng propesiya, hanggang sa umabot ito sa 1919 Bible Conference. Gaya ng makikita natin sa mga susunod na bahagi, isang kilusang pinangunahan ni Prescott, pinalakas ni L. R. Conradi, at sinuportahan ni Daniells ang nagbunsod sa dumaraming bilang ng mga taong nagbigay ng mas mababang pagpapahalaga sa Espiritu ng Propesiya, lalo na tungkol sa kasaysayan, kalusugan, at sa usapin ng Araw-araw. Nakalulungkot, maging ang ilan sa mga matapat na sumuporta sa Espiritu ng Propesiya ay naging labis na mahigpit sa kanilang paggamit ng mga isinulat nito, at hindi palaging isinasaalang-alang ang panahon at kalagayan ng bawat pahayag. Dahil dito, lalo lamang tumibay ang loob ng mga tinatawag na "progresibo" na parang pinarangalan ang kaloob ng propesiya sa pamamagitan ng kanilang mga salita, ngunit sa katotohanan ay pinawawalang-bisa ang kapangyarihan at impluwensiya nito. Ang lahat ng ito ay bunga ng espiritung namayani sa Minneapolis.

Ayon sa inaakala nilang mabuting pasiya, hindi nagtagal matapos ang mga pangyayari noong 1888, ipinadala ng mga pinuno si Ellen White sa Australia, tila upang ilayo siya hangga't maaari sa sentro ng gawain.

Sa mga taon matapos ang kanyang kamatayan, naging mas malapit ang iglesya sa mga isinulat ng Espiritu ng Propesiya, ngunit ang kanilang puso ay nanatiling malayo sa diwa ng mga ito. Isang himala ng Diyos na hindi tuluyang nasiraan ng loob o pumanaw si Ellen White sa lalong madaling panahon matapos tanggihan ang mensahe noong 1888. Ang kilusang itinatag nila ng kanyang asawa at ni Joseph Bates ay tumalikod sa kanya at nagdulot sa kanya ng matinding paghihirap. Pakinggan natin ang kanyang sariling salaysay tungkol sa mga nangyari sa panahon ng mga pagpupulong noong 1888:

Sa pulong noong Huwebes ng umaga [sa Ottawa, Kansas], ibinahagi ko ang ilang bagay tungkol sa naganap na pagpupulong sa Minneapolis. ... Nagbigay ang Diyos sa akin ng pagkaing espirituwal sa tamang panahon para sa Kanyang bayan, **ngunit tinanggihan nila ito, sapagkat hindi ito dumating sa paraang nais nila at ayon sa kanilang inaasahan.** Iniharap nina Elder Jones at Elder Waggoner ang mahalagang liwanag sa mga tao, **ngunit ang kanilang pagtatangi, kawalan ng pananampalataya, paninibugho, at masasamang hinala ang nagsara ng pintuan ng kanilang mga puso, kaya't walang anumang nagmula sa pinagmumulan ng liwanag na iyon ang nakapasok sa kanilang mga puso....**

Gayundin ang nangyari sa pagtataksil, paglilitis, at pagpapako kay Hesus sa krus. Ang lahat ng ito ay ipinakita sa akin nang malinaw, sunod-sunod na pangyayari. Ang espiritu ni Satanas ang kumontrol at kumilos nang may kapangyarihan sa mga puso ng mga taong nagbukas ng kanilang sarili sa pag-aalinlangan, kapaitan, poot, at pagkamuhi. **Ang lahat ng ito ay nangangibabaw sa pagpupulong na iyon [sa Minneapolis]....**

Dinala ako sa bahay kung saan naninirahan ang aming mga kapatid, at doon ay nagkaroon ng maraming pag-uusap, matitinding damdamin, at ilang mapanuyang pananalita na kanilang inakala na matalino at matalas na biro. Ang mga lingkod na isinugo ng Panginoon ay ginawang katatawanan, kinutya, at ipinakita sa paraang nakapagpapahiya at katawa-tawa. **Ang mga**

sinabi tungkol sa akin at sa gawaing ipinagkaloob ng Diyos sa akin ay malayo sa pagiging papuri. Malayang binanggit ang pangalan ni Willie White, at siya rin ay kinutya at hinatulan. Gayundin ang mga pangalan nina Elder Jones at Elder Waggoner ay binanggit sa paraang mapanira.

May mga tinig na labis kong ikinagulat ang **nakisama sa paghihimagsik na ito, ... matitigas, matatapang, at matatag sa kanilang pagtuligsa kay [Sister White]. At sa lahat ng mga taong napakalaya at walang pag-aalinlangang nagpahayag ng kanilang malulupit na salita, wala ni isa man ang lumapit sa akin upang magtanong kung ang mga ulat at kanilang mga palagay ay totoo....**

Matapos kong marinig ang mga nangyari, nanlumo ang aking puso. Kailanman ay hindi ko naisip kung gaano kaliit ang maaasahan natin sa mga taong nagsasabing sila ay ating mga kaibigan, kapag pinapasok ng espiritu ni Satanas ang kanilang mga puso. Naisip ko ang darating na krisis, **at ang mga damdaming hindi ko maipahayag sa salita ay pansamantalang bumalot sa akin** "Ipagkakanulo ng kapatid ang kanyang kapatid upang mamatay." *Letters and Manuscripts Vol. 6, Letter 14, 1889*

Sa mga sumunod na panahon, inihambing ni Ellen White ang pakikitungo ng mga pinuno kina Waggoner at Jones sa saloobin ni Cain laban kay Abel:

Kapatid ko, bakit mo pinangangalagaan ang gayong kapaitan laban kina Elder A. T. Jones at Elder Waggoner? Ito ay dahil sa parehong dahilan kung bakit kinamuhian ni Cain si Abel. Tumanggi si Cain na sundin ang tagubilin ng Diyos, at dahil hinanap ni Abel ang Diyos at sinunod ang Kanyang kalooban, pinatay siya ni Cain. Binigyan ng Diyos sina Kapatid Jones at Kapatid Waggoner ng isang mensahe para sa mga tao. Hindi ka naniniwalang sinang-ayunan sila ng Diyos, ngunit pinagkalooban Niya sila ng mahalagang liwanag, at ang kanilang mensahe ay

naging pagkain sa bayan ng Diyos. Kapag tinatanggihan mo ang mensaheng dinala ng mga lalaking ito, tinatanggihan mo si Kristo, ang Tagapagbigay ng mensahe. Bakit mo hinihikayat ang mga ugali ni Satanas? Bakit mo at ni Kapatid Henry hinahamak ang mga ministro ng Diyos na Kanyang itinalaga at sinisikap na ipagtanggol ang inyong sarili? Ang inyong mga gawa ay hayag sa paningin ng Diyos. “Manumbalik kayo, manumbalik kayo, sapagkat bakit kayo mamamatay?” 10 Letters and Manuscripts, Letter 51a, 1895, par. 28

Para sa mas kumpletong pagpapaliwanag tungkol sa mga pangyayaring ito, mangyaring basahin ang aklat nina Elder Robert Wieland at Donald Short na pinamagatang, *1888 Re-examined*.

Ang isang mahalagang katibayan na kanilang inilahad sa kanilang aklat ay ang naging papel ni W. W. Prescott sa mga pagpupulong ng General Conference noong 1893.¹⁹ Siya ay sumalungat sa mensahe ng 1888 at naging bahagi sa pagpigil kay A. T. Jones na mangaral sa Battle Creek Sanitarium di-nagtagal matapos ang Kumperensiya ng 1888. Nagbigay sina Wieland at Short ng mga katibayan na nagpapakita na ang pagbabago ng paninindigan ni Prescott tungo sa mensahe ng 1888 ay may mga suliranin; maaaring hindi ito ganap o hindi ito tunay. Ang pakikipag-ugnay niya kay Jones ay nagdala ng ibang espiritu at ibang mensahe.

Muling lumitaw ang katotohanang ito sa kontrobersiya tungkol sa Araw-araw, kung saan hinamon ni Prescott ang balangkas ng mga propetikong pananaw ng mga unang tagapanguna, kaugnay ng panahon ng katuparan ng 1,260-taong propesiya, gayundin ang pananaw ng mga unang tagapanguna tungkol sa Araw-araw. Sa pagyakap sa gayong mga paninindigan, hindi maiiwasang maglagay si Prescott ng mga banayad na pagdududa tungkol sa Espiritu ng Propesiya. Ang mga ito ay humantong sa 1919 Bible Conference, kung saan sinabi ni Prescott na pagdating sa mga katotohanan ng

¹⁹ Robert Wieland at Donald Short, *Muling Pagsusuri sa 1888*, pp. 102-111

kasaysayan, ang Espiritu ng Propesiya ay hindi isang gabay na kinasihan.²⁰

Ang aklat na *1888 Re-Examined* ay naglalaman ng detalyadong salaysay tungkol sa mga pangyayaring naganap noong 1888 at sa mga sumunod na pangyayari matapos nito. Ang paglalalahad nina Wieland at Short ay hindi agad tinanggap ng iglesia sa loob ng maraming taon. Nanawagan sila sa iglesia na magsisi sa paghihimagsik na ito laban sa Diyos. Pagkaraan ng maraming taon, nagkaroon ng sapat na pagkilos upang pag-aralan ng iglesia ang mga pahayag nina Elder Wieland at Elder Short. Ang pangkat na binuo noong kalagitnaan ng dekada 1990 upang suriin ang mga usaping ito ay tinawag na Komite sa Pangunahin ng Ebanghelyo. Noong 2001, inilathala ng iglesia ang mga natuklasan nito sa *Adventist Review*:

Nang matapos ang mga pagpupulong [Pebrero 28, 2000], kinilala ng mga miyembro ng General Conference na bagaman nagkaroon ng mabuting samahan sa panahon ng mga sesyon, ang mga pagkakaiba ng pananaw sa loob ng komite ay napakalaki kaya hindi maaaring makabuo ng isang magkakatuugmang ulat mula sa buong pangkat. Dahil dito, iniharap nila ang ulat ng kanilang mga natuklasan sa ADCOM. **Hindi itinuring ng mga miyembro ng General Conference na kapani-paniwala ang pananaw ng pangkat ng pag-aaral tungkol sa 1888 na nagsasabing ang mga pinuno ng iglesia ay naging pabaya o nagkamali, at patuloy pa ring nagkakamali, hinggil sa mga paksang pinag-uusapan. Lalong mahalaga ang pahayag ng Komite sa Pag-aaral ng Mensahe ng 1888 na ang iglesia, o ang pamunuan nito, ay hindi kailanman tunay na tumanggap sa mensahe ng katuwiran sa pamamagitan ng pananampalataya, na siyang pangunahing usapin sa sesyon ng General Conference noong taong iyon. Gayunpaman, tinanggap ng iglesia at ng mga pinuno nito nang walang pag-aalinlangan ang mahalagang doktrinang ito ng Bibliya.** *Adventist Review*, April 19, 2001

²⁰ Bert Haloviak, Papel ng Pag-aaral sa Lilim ng Araw-araw 1979), p. 5

Nawala ang pagkakataon para sa denominasyon na ituwid ang kalupitang ginawa ng ating mga ninuno. Isinara ang pintuan para sa buong iglesya na manindigan sa pundasyong magbibigay-daan sa paglilinis ng Santuwaryo at sa pagbubuhos ng Huling Ulan.

Tandaan: Sinabi ni Hesus kay Ellen White na kung hindi magsisisi ang pamunuan ng iglesya sa kanilang pagsalungat sa mensaheng dinala nina Waggoner at Jones, aalisin ang kanilang kandelerong—na nangangahulugang hindi na sila kikilalanin bilang Kanyang natitirang iglesya.

Ang pag-ibig na agape para sa iglesya ay umaasa sa lahat ng bagay. Pinipili kong maniwala na ang iglesya ay maaari pa ring bumangon, magsisi, at tanggapin ang tunay na liwanag ng mensahe ng 1888. Ngunit sa kasalukuyan, ang posibilidad na ito ay tila napakaliit na. Ang pagtitiwalag sa libu-libong tao na naniniwalang si Hesus ang Bugtong na Anak, upang ipatupad ang isang pagkaunawa tungkol kay Kristo na hindi lamang salungat sa mensahe ng 1888 kundi itinuturing ding mula sa Babilonya, ay nagpapakita na tila determinado ang iglesya na alisin ang sarili mula sa katayuan nito bilang natitirang iglesya at bunutin ang kandelerong nito mula sa pitong iglesya.

Palaging may pag-asa para sa mga indibidwal na magising sa katotohanan at manindigan sa pundasyon ng mensahe ng 1888, ngunit ang pagbabago ng buong iglesya sa hinaharap ay tila napakahirap mangyari. Ang ating Ama ay hindi gumagamit ng pamimilit at hindi Niya pipilitin ang iglesya na magbago ng direksiyon. Nalulungkot ako para sa iglesya at nakadarama ako ng matinding dalamhati sapagkat patuloy nitong isinasara ang pintuan laban kay Kristo. Siya ay nakatayo sa pintuan at kumakatok, ngunit hindi Siya pinapapasok.

Ang iglesya ay nananatiling nakabaon sa maling pagkaunawa tungkol sa mga tipan. Kung wala ang tamang pananaw tungkol dito, imposibleng magkaroon ng wastong pagkaunawa sa katuwiran sa

pamamagitan ng pananampalataya at sa karakter ng Diyos, na napakahalaga upang matanggap ang tatak ng Diyos.

Nang mapagtanto ko ang aking bahagi sa pagpapahayag ng isang maling ebanghelyo sa sanlibutan, napaiyak ako sa kahihyan. Hiniling ko sa Panginoon na patawarin ako sa aking hindi namamalayang paghihimagsik at kalupitang nagawa laban kay Hesus sa pagpapatuloy ng kamalian ng aking mga ninuno. Hindi ko nais na hatulan sila; nais ko lamang na makilala ang katotohanan tungkol sa ating Ama at sa Kanyang Anak.

Kung wala ito, imposibleng lubos na maunawaan ang kahalagahan ng ministryong pagkasaserdote ni Hesus na humahantong sa pagtanggap ng tatak ng Diyos. Sa pananatili sa karaniwang pananaw ng mga Protestante tungkol sa mga tipan, nagiging tagapamagitan si Kristo para sa isang pananaw lamang—ang maling katarungan ng tao na ipinaparatang sa Diyos na para bang ito ang Kanyang nais. Dahil dito, ipinapalagay na kinakailangan ni Hesus na iharap ang Kanyang literal na dugo sa harapan ng Ama bilang kabayaran upang mapawi ang hinihingi ng banal na katarungan. Ngunit malinaw na sinabi ni Hesus: Ang nais Ko ay awa at hindi hain.

KABANATA 15

PAGKUMPLETO SA PAGHIHIMAGSIK

Ngayon ay gamitin natin ang lahat ng ating natutuhan tungkol sa mga tipan, sa krus, sa ebanghelyo, sa dugo ni kristo, at sa Kanyang ministryong pagkasaserdote kaugnay ng paglilinis ng Santuwaryo. Sinasabi sa atin ng propeta:

Ang talata ng Kasulatan na higit sa lahat ay naging saligan at pangunahing haligi ng pananampalatayang Adventista ay ang pahayag na: “Hanggang sa dalawang libo at tatlong daang araw; kung magkagayon ay lilinis ang santuwaryo.” Daniel 8:14. *The Great Controversy*, p. 409.1

At muli, mula sa isang katulad na pahayag:

Ang wastong pagkaunawa sa ministryo sa makalangit na santuwaryo ay siyang saligan ng ating pananampalataya. *Letters and Manuscripts Vol. 21*, Letter 208, 1906, par. 4

Sinabi ni Gabriel kay Daniel ang tungkol sa galit na magpapatuloy hanggang sa wakas ng 2,300-taong propesiya.

At sinabi niya, “Masdan mo, ipinapahayag ko sa iyo ang mangyayari sa huling panahon ng galit; sapagkat sa itinakdang panahon ay darating ang wakas.” Daniel 8:19

Sa ikapitong kabanata, binigyang-kahulugan natin ang salitang galit bilang:

...ang lahat ng mga paghahain ay salamin ng pagkamuhi o galit ng mga tao laban kay Kristo.

Sa pagtatapos ng 2,300-taong propesiya, may isang pangyayaring magaganap upang ihayag ang galit na nasa puso ng mga tao, at upang linisin sila mula sa pangangailangan ng paghahandog ng dugo. Ang tanging paraan na magagawa ng Diyos upang alisin ang kasalanan mula sa mga tao ay ang hayaan muna itong lumitaw nang higit at lumaki, upang maunawaan ng tao na may malubhang mali, at sa gayon ay tanggapin ang katuwiran ni Kristo upang ito ang humarap at lumutas sa suliraning iyon (Roma 5:20). Kaya, pahihintulutan ng Diyos ang Kanyang iglesia na lalo pang ipakita ang mga paniniwalang nakatuon sa paghahandog ng dugo, upang tuluyang alisin ang ganitong pagkaunawa.

Ito ang prosesong ginamit ng Diyos kay Abraham. Ang landas na tinahak ni Abraham nang ihain niya ang kanyang sariling anak bilang handog ay nagbukas sa kanyang pang-unawa na maaaring hindi pala ninanais ng Diyos ang paghahandog, gaya ng kanyang unang inakala. Gaya ng ating natuklasan kanina, sinasabi ng Espiritu ng Propesiya na ang Diyos ay nagpakababa upang isama ang mga paghahandog bilang isang pagpapahinuhod sa nahihirapang pananampalataya ni Abraham. Hindi itinataala ng Bibliya na gumawa pa si Abraham ng anumang paghahandog matapos niyang ihandog ang kanyang anak na si Isaac. Ang pagkaalam na kailanman ay hindi ninanais ng Diyos ang paghahandog ay tumutulong upang patibayin ang prinsipyong ito. Hindi nito nangangahulugan na tumigil si Abraham sa paghahandog, kundi nangangahulugan lamang na hindi ito itinala ng Bibliya. Ang inspirasyong gumabay kay Moises upang hindi isama

ang gayong tala ay nagpapakita sa atin na hindi ninanais ng Diyos ang mga paghahandog.

Sa katulad na paraan, ang kaganapan ng 490-taong propesiya ay nagbigay-daan upang ang Kanyang iglesia noong panahong iyon ay “tapusin ang pagsalangsang.” Isinasalin ng Bibliya Hebraica Stuttgartensia ang pariralang ito sa Daniel 9:24 bilang “kumpletuhin ang paghihimagsik.” Nakumpleto ng iglesyang Judio ang paghihimagsik sa pamamagitan ng pagpapakita ng kanilang galit at pagpatay kay Kristo. Pinahintulutan ng Diyos ang iglesia na gawin ito upang ang kasalanan ay lumitaw nang lubusan. Kinailangan ang pagpatay sa Anak ng Diyos upang maipakita sa tao ang awa ng Diyos. Sa gayon, ang biyaya ay higit pang lumaganap. Kinailangang “masugatan sa bahay ng Kanyang mga kaibigan” si Kristo (Zacarias 13:6) upang mabuksan sa Kanyang iglesia ang daan tungo sa buhay.

Rather than giving up its indignation, the Christian church adapted the indignation of Paganism and enthroned it within a Christianised framework.

Si Hesukristo sa krus ang tumanggap ng poot ng Diyos. Ito ay isang ugnayan sa pagitan ng Ama at ng Anak. Ibinuhos ng Ama kay Kristo ang Kanyang galit laban sa kasalanan, at sa ganitong paraan ay nasiyahan ang Kanyang poot. Dahil dito, ang makasalanang nagkasala na nagtitiwala kay Kristo ay maaaring mapalaya. Ito ay may kaugnayan sa pagbibigay-katwiran, ngunit ito ang paraan kung paano nagiging posible ang pagbibigay-katwiran.²¹

Gaya ng ating sinabi sa ika-13 kabanata, ang tamang pagkaunawa lamang sa mga tipan ang makapagbubukas sa tunay na awa ng Diyos at makapaghahayag ng maling katarungan. Ang mga unang yugto ng Adventismo ay itinayo sa karaniwang pagkaunawang Protestante tungkol sa dalawang tipan. Sa ganitong pananaw, ang paghahati ng

²¹ <https://www.christianity.com/wiki/salvation/what-is-atonement-biblical-meaning-and-definition.html>

kasaysayan ay nakasentro sa pagpapawi ng hinihingi ng banal na katarungan sa krus. Bagaman itinuturing ng Kristiyanismo ang kamatayan ni Kristo sa krus bilang pangunahing punto ng pagbabayad-sala, iginiit ng mga unang Adventista na matapos ang mga pangyayari sa krus, kailangang dalhin ng Saserdote ang dugong iyon sa harapan ng Ama, at saka pa lamang makukumpleto ang pagbabayad-sala. Maikli at malinaw na binuod ni J. H. Waggoner ang katuruang Adventista:

Nakita na ang makasalanan ay nagdala ng kanyang handog; na ito ay pinatay; at na kinuha ng saserdote ang dugo at ginawa ang pagbabayad-sala; Dito ay higit pang pinagtibay na ang pagbabayad-sala ay isinagawa sa santuwaryo. **Ito ang pinakamalinaw na nagpapatunay na ang pagpatay sa handog ay hindi siyang gumawa ng pagbabayad-sala, kundi ito ay isang paghahanda lamang para rito; sapagkat ang pagbabayad-sala ay isinagawa sa santuwaryo, ngunit ang handog ay hindi pinatay sa santuwaryo.**

Ang mga bagay na ito, siyempre, ay mga larawan lamang ng mga darating na bagay, at ang katuparan ng mga ito ay matatagpuan sa gawain ng Panginoong Hesukristo, ang Anak ng Diyos. Na Siya ang Dakilang Saserdote at ang tanging Tagapamagitan sa ebanghelyo ay madaling tatanggapin; ngunit ang pagkakasunod-sunod at paraan ng Kanyang paglilingkod ay dapat matukoy ayon sa Kasulatan.²²

“Ang lahat ay sumasang-ayon sa pananaw na ang sama ng loob o pagkamuhi ng Diyos ay maaaring mapawi sa pamamagitan ng paghahandog ng isang walang-salang biktima bilang kapalit ng nagkasala.” Ito ang dapat na tamang pagkaunawa. **Ang katarungan o sama ng loob ng Diyos ay ginagawang maaaring mapawi sa pamamagitan ng paghahandog, ngunit sa**

²² J.H. Waggoner, *Ang Pagbabayad-Sala sa Liwanag ng Kalikasan at Pahayag ng Diyos*, (Review and Herald, 1884), p. 187

katotohanan, ito ay tunay na napapawi sa pamamagitan ng pamamagitan ng ating Dakilang Saserdote.²³

Ang prinsipyong ito ay nananatiling hindi nagbabago hanggang sa kasalukuyan.

Ang Kamatayan ni Kristo bilang Isang Pangangailangan. Upang mapanatili ng mapagmahal na Diyos ang Kanyang katarungan at katuwiran, ang nagbabayad-salang kamatayan ni Hesukristo ay naging “isang pangangailangang moral at legal.” Ang “katarungan ng Diyos ay humihiling na ang kasalanan ay dalhin sa paghuhukom. **Kaya kinakailangang hatulan ng Diyos ang kasalanan at gayundin ang makasalanan.** Sa paghatol na ito, ang Anak ng Diyos ang pumalit sa ating lugar, sa lugar ng makasalanan, ayon sa kalooban ng Diyos. **Kinailangan ang pagbabayad-sala sapagkat ang tao ay nasa ilalim ng matuwid na poot ng Diyos. Dito nakasalalay ang puso ng ebanghelyo ng pagpapatawad ng kasalanan at ang hiwaga ng krus ni Kristo: ang perpektong katuwiran ni Kristo ay sapat upang tugunan ang banal na katarungan,** at nais ng Diyos na tanggapin ang kusang paghahandog ni Kristo ng Kanyang sarili bilang kapalit ng kamatayan ng tao.” ...Samakatuwid, ang krus ay pagpapakita ng kapwa awa at katarungan ng Diyos.²⁴

Sa puntong ito, ang pangunahing katuruan tungkol sa pagbabayad-sala sa pamamagitan ng pagpapalit ng kaparusahan, bagaman nililinaw ng ating [Adventistang] natatanging pagkaunawa tungkol sa kamatayan at impiyerno, ay nananatiling isa sa ating mga pangunahing paniniwala.²⁵

Ang doktrinang Adventista tungkol sa pagsisiyasat na paghuhukom ay nagtuturo na ang pisikal na dugo ni Kristo ay dinadala sa Kabanal-banalang Lugar at inihaharap sa Diyos bilang pangwakas na

²³ Ibid. p.195

²⁴ General Conference of Seventh-day Adventists, 2005, *Seventh-day Adventists Believe*, p. 111

²⁵ James Rafferty. <https://lightbearers.org/blog/fundamentals/> - cited Jan 25, 2025

pagbabayad-sala para sa kasalanan. Ipinapahayag nito na ang paghahandog ni Hesus bilang ating Saserdote ng pisikal na dugo sa Kabanal-banalang Lugar ay magbubunga ng isang ganap na bayan, na nilinis mula sa kasalanan at inihanda para sa paglipat sa langit.

Ang doktrina ng pagiging ganap ng Kristiyano, na isinama sa maling sistema ng katarungan ni Satanas, ay naglagay sa iglesya sa isang napakadelikadong kalagayan. Ngunit ang mensahe ng 1888 ay sana'y nakatulong upang maituwid ang suliraning ito sa pamamagitan ng pagbibigay ng tamang kahulugan sa krus at sa pagbabayad-sala. Ang pagtanggì sa mensaheng ito ang nagdala sa iglesya tungo sa kabiguan at pagtalikod sa katotohanan.

Sa pamumuhay natin sa ika-21 siglo, maraming suliranin ang patuloy na lumilitaw. Ang bayan ng Diyos ay hindi pa nagiging ganap. Mahigit 180 taon na ang lumipas mula nang pumasok si Kristo sa Kabanal-banalang Lugar. Malinaw na may isang bagay na hindi tama.

Ang tanong na dapat itanong ay kung ang pagbubuhos ng dugo ni Kristo ang mahalagang hinihingi ng Diyos upang matugunan ang Kanyang katarungan, bakit naghintay ang Diyos ng 1,800 taon matapos ang kamatayan ni Kristo bago kumpletuhin ang pagbabayad-sala? Bakit kinailangan pang pagdaanan ng sangkatauhan ang lahat ng paghihirap at pagdurusa sa loob ng 1,800 taon, gayong ang mahalagang gawain ay natapos na sa krus? Bakit hindi agad umakyat si Kristo sa langit pagkatapos ng Kanyang kamatayan, iniharap ang Kanyang dugo, at natapos ang pagbabayad-sala noong A.D. 31?

Ang ipahiwatig na naghintay ang Diyos ng 1,800 taon upang kumpletuhin ang proseso ng pagbabayad-sala ay maaaring magmukhang ang Diyos ay kumikilos nang walang malinaw na dahilan at hindi kinakailangang nagpapatagal ng mga pangyayari, gayong ang mahalagang gawain ay nagawa na sa krus. Ang kailangan na lamang ay ang paghaharap nito sa Ama. Ang isang mapagkalingang Ama ay kikilos sa pinakamabilis na paraan upang wakasan ang hindi masambit na pagdurusa ng sanlibutang ito.

Ang doktrina ng pagsisiyasat na paghuhukom ay mauunawaan lamang nang tama sa liwanag ng mensahe ng 1888. Nang ipahayag ni Waggoner na ang tao ang nangangailangan ng paghahandog at hindi ang Diyos, nagbigay siya ng matibay na pundasyon para sa doktrina ng pagsisiyasat na paghuhukom bilang isang bagay na kailangan din natin, at hindi ng Diyos. Ipinakita kay Ellen White ang mga prinsipyo ni Satanas tungkol sa huwad na katarungan at kung sino talaga ang humihingi ng kamatayan. Kung tinanggap sana ang mensahe ng 1888, matutuklasan sana ang dahilan ng pagkaantala mula sa krus hanggang 1844. Ang pagkamuhi o galit ng maliit na sungay, na unang ipinakita sa paganismo at kalaunan ay dinala sa loob ng Kristiyanismo, ang naging hadlang upang matanggap ng relihiyong Kristiyano ang tatak o karakter ng Ama; ang huwad na katarungan ni Satanas ay ipinataw sa Diyos, at Siya ay ipinakita bilang isang Diyos na humihingi ng dugo dahil sa pagsalangsang. Ito ang naging hadlang upang malinis ang Santuwaryo.

Ang pagtanggì sa mensahe ng 1888 ay nagkulong sa Adventismo sa isang ebanghelyo na nangangailangan ng pisikal na dugo ni Kristo upang mapawi ang hinihingi ng katarungan ng Ama. Ang gayong pagtanggì ay nagdulot upang mawalan ng kabuluhan ang doktrina ng pagsisiyasat na paghuhukom. Gaya ng ating susuriin sa mga susunod na kabanata, ang pagtanggì sa mensahe ng 1888 ay lohikal na nagbunsod ng pagbabago sa pagkaunawa tungkol sa Araw-araw sa Daniel 8. Mas naging makatuwiran ang pananaw na ang Araw-araw ay tumutukoy sa paglilingkod ni Kristo sa harapan ng Ama bilang Dakilang Saserdote, upang tugunan ang hinihingi ng katarungan ng Ama.

Ang ministryo ng teologong Adventista na si Dr. Desmond Ford ang pinakanaaangkop na tugon sa pagbabagong ito. Kung hinihingi ng Diyos ang dugo ni Kristo, kung gayon ay natupad na ito ni Kristo sa krus, at ang paggamit ng dugong iyon ay maaaring maisagawa kaagad, sa sandaling umakyat si Kristo sa langit. Malinaw na ipinahayag ni Dr. Ford na walang kabuluhan ang doktrina ng

pagsisiyasat na paghuhukom sa loob ng ganitong pananaw tungkol sa katarungan.

Isang napakagandang dahilan kung bakit tinanggihan ni Dr. Ford ang katuruan tungkol sa pagsisiyasat na paghuhukom ayon sa pagkaunawa ng mga Adventista ay ang isang bagay na natuklasan niya sa balarila ng Daniel 8:14. Ibinahagi niya ang kanyang mga natuklasan sa kanyang tagapayo sa kanyang Ph.D., si Dr. F. F. Bruce.

Minsan, habang nakaupo sila [si Des Ford] at si Bruce sa silid-aralan ni Bruce at pinag-uusapan ang ilan sa kanilang mga pananaliksik, sinabi ni Des na naniniwala siyang ang Daniel 8:14 ang pinakamahalagang talata sa aklat ni Daniel, sapagkat binubuod nito ang tema ng buong aklat, iyon ay, ang pagpapatunay o pagpapawalang-sala. Ayon sa kanya, inilalarawan ng bawat kabanata ang mga banal na dumaranas ng paghihirap hanggang sa kumilos ang Diyos at mapatunayang Siya ay tama—na ang Kanyang kapangyarihang magligtas at ang Kanyang katarungan ay napatunayang matuwid. “Napansin mo ba,” patuloy ni Des, “na ang anyong niphal [pabalintiyak] ng salitang tsadaq [salitang Hebreo na nangangahulugang “pinatunayang matuwid,” “pinawalang-sala,” o “nilinis” sa salin ng KJV] sa Daniel 8:14 ay ang tanging pagkakataon na ginamit ito sa buong Bibliya?

“Sigurado ka ba?” tanong ni Bruce.

“Buweno, upang sabihin ang totoo, hindi ako isang daang porsiyentong sigurado,” pag-amin ni Des, “ngunit sa isang punto ng aking pag-aaral ay nabuo sa akin ang gayong pagkaunawa.”

“Malalaman natin ngayon,” tiniyak ni Bruce. Sumandal siya sa kanyang upuan at inabot ang kanyang mga aklat sanggunian. Nang makita niya ang hinahanap niya, bigla niyang sinabi, “Tama ka, ito lamang ang tanging pagkakataon!”

Dahil dito, napatibay si Des sa kanyang paniniwala na ang salitang wastong isinasalin bilang “pinatunayang matuwid” ay

may natatanging kahulugan. Ipinahihiwatig nito ang isang sukdulang pangyayari na kinasasangkutan ng pakikialam ng Diyos, **isang kaganapan sa kasukdulan ng mga madulang pangyayari na may kaugnayan sa Kanyang bayan at sa pagpapatunay ng Kanyang karakter.**²⁶

Ang pagmamasid na ito ni Ford ay nagpatunay na hindi maaaring ang Diyos mismo ang aktibong naglilinis ng Santuwaryo, sapagkat ang anyo ng pandiwa ay nasa tinig na pabalintiyak. Maaari lamang itong tumukoy sa pagpapatunay sa karakter ng Diyos. Magagawa lamang ito sa pamamagitan ng isang mensaheng naghahayag ng katotohanan tungkol sa karakter ng Diyos at tinatanggap ng mga tao. Ngunit ang balangkas ng pagkaunawa ni Ford, na nakabatay sa katuruang Protestante tungkol sa pagbabayad-sala sa pamamagitan ng kaparusahan, ay humadlang sa kanya na makita ang 2,300-taong propesiya bilang paghahayag ng galit na nasa tao at ang pangwakas na paglalantad nito na magpapatunay sa karakter ng Diyos. Gayunpaman, napatunayan niya na may pagkukulang ang katuruang Adventista tungkol sa paghuhukom sa anyo nito bago ang mensahe ng 1888. Hindi ito maaaring mangahulugan na ang Diyos ay aktibong naglilinis ng makalangit na Santuwaryo. Ang naging gawain at landas ni Ford ay likas na bunga ng pagtanggì sa mensahe ng 1888. Hanggang sa kasalukuyan, hindi lubos na masagot ng iglesia ang kanyang mga pagtutol sapagkat nananatili ito sa doktrina ng pagbabayad-sala sa pamamagitan ng kaparusahan. Ang ganitong pananaw ay ganap na hindi naaayon sa 2,300-taong propesiya. Hindi ito makatuwiran para sa maraming Protestante at hindi rin ito nauunawaan ng malaking bahagi ng mga Adventista sa kasalukuyan. Ang doktrinang ito ay nagiging isang suliranin sapagkat nailagay ito sa maling balangkas ng pagkaunawa.

Sa halip na tanggapin ang mensahe ng 1888 na sana'y magbibigay sa iglesia ng dugo ng ubas, na magbibigay-daan upang makalapit ito sa

²⁶ Milton Hook, *Desmond Ford Repormista, Teologo, Tagapagpasigla ng Ebanghelyo*, 2022, pp. 95,96

Diyos bilang Kanyang mga anak na lalaki at babae, nanatili ang iglesya sa kalagayan ng pagiging alipin at kumapit sa pisikal na dugo ni Kristo bilang batayan ng pagbabayad-sala. Kung hindi uusad ang iglesya sa pundasyon ng mensahe ng 1888, ang tanging natitirang daan ay ang bumalik sa Babilonya.

Ang mensahe ng 1888 ang nagbigay sa iglesyang Adventista ng susi upang maunawaan ang dahilan ng galit na nagpatuloy sa loob ng 2,300 taon. Ngunit tulad ng mga Judio na pumatay kay Kristo sa laman noong A.D. 31, ipinako naman ng Adventismo si Kristo sa espiritu noong 1888.

Kung paanong ang iglesyang Judio ay lumayo mula sa pinagpalang kalagayan nito bilang tunay na iglesya ng Diyos sa pamamagitan ng pagpatay kay Kristo, gayundin ang iglesyang Adventista ay sa huli ay lumayo mula sa posisyon nito bilang nalabi sa pamamagitan ng pagtataas sa paganong Araw-araw bilang batayan ng prinsipyong paghahandog ng dugo para sa pagbabayad-sala.

Kung paanong isang maliit na pangkat ng mga Judiong mananampalataya ang tumugon sa mensahe ni Kristo at itinakwil, na nagbigay-daan upang maipangaral nila ang ebanghelyo sa buong sanlibutan noong panahong iyon, gayundin ang isang maliit na pangkat na itinakwil mula sa iglesyang Adventista ay humahawak sa mensahe ng 1888, inilalantad ang huwad na katarungan ng kaharian ni Satanas, at naghahanda para sa pagtatapos ng galit, at sa gayon ay sa paglilinis ng Santuwaryo.

Dahil si Kristo ay nasugatan sa bahay ng Kanyang mga kaibigan, ipinapakita nito na si Kristo ay nasugatan kapwa sa iglesyang Judio at sa iglesyang Adventista.

Gaya ng ating nakita sa nakaraang kabanata, sinabi ni Hesus kay Ellen White na inuulit ng mga Adventista ang paghihimagsik nina Korah, Dathan, at Abiram. Nakumpleto ng Adventismo ang paghihimagsik nito sa pamamagitan ng pagtanggì sa mensahe ng 1888, pagtataas sa Trinidad bilang sentro ng pananampalataya nito, at pagtatakwil sa mga naniniwala sa Bugtong na Anak.

Ngunit tila ang tanging paraan upang sumikat ang liwanag sa mga puso ng tao ay na ang mga kaibigan ni Kristo ay dapat munang saktan Siya, at saka lamang maaaring higit pang lumaganap ang biyaya. Ito ang nananatiling dakilang pag-asa. Kapwa natapos ng iglesyang Judio at ng iglesyang Adventista ang kanilang paghihimagsik, upang mabuksan ang landas ng pagsisisi para sa mga handang makakita nito, at upang matulungan silang tapusin ang pagsalangsang at linisin ang Santuwaryo.

Ang pagtatapos ng 490-taong propesiya ay nagtapos sa pagsalangsang sa pamamagitan ng isang paghihimagsik, samantalang ang pagtatapos ng 2,300-taong propesiya ay nagpalitaw at nagpalaki sa paghihimagsik na ito. Ang lahat ng ito ay pinahintulutan upang maisakatuparan ng Diyos ang Kanyang pangwakas na layunin: ang paglilinis ng Santuwaryo at ang ganap na pag-aalis ng kasalanan.

Ang kailangang linisin ay ang paniniwala sa paghahandog ng dugo bilang paraan ng pagbabayad-sala. Ang pagdadala ng pisikal na dugo sa Kabanal-banalang Lugar ay nakasasakit sa Diyos. Gaya ng isinulat ni Ellen White:

Ang mapanghatol na kapangyarihan ni Satanas ang nagtulak sa kanya na magtatag ng isang teorya ng katarungan na hindi naaayon sa awa. Inaangkin niya na siya ang kumikilos bilang tinig at kapangyarihan ng Diyos, at sinasabi niyang ang kanyang mga pasiya ay katarungan, dalisay, at walang pagkakamali. Sa gayon, inilalagay niya ang kanyang sarili sa luklukan ng paghuhukom at ipinapahayag na ang kanyang mga payo ay hindi maaaring magkamali. **Dito lumilitaw ang kanyang walang-awang katarungan, isang huwad na katarungan na kasuklam-suklam sa Diyos.** *Christ Triumphant*, p. 11.4

Ito ay huwad na katarungan na humihingi ng pisikal na dugo. Ang nais ng Diyos ay awa at hindi hain. Nais ng Diyos na dalhin ng Kanyang mga anak ang dugo ng alak sa Kanyang Santuwaryo: ang katiyakan ng pagiging mga anak sa pamamagitan ng Kanyang

Bugtong na Anak. Ito ang susi sa paglilinis ng Santuwaryo at sa pagtatapos ng galit.

Ang patuloy na paniniwala na ninanais ng Diyos ang paghahandog ng Kanyang Anak upang matugunan ang Kanyang katarungan ay nangangahulugan ng patuloy na pagpaparumi sa Santuwaryo, na humahadlang upang ito ay malinis. Ang patuloy na paniniwala na ang pisikal na dugo ni Kristo ang nagbibigay-kasiyahan sa Diyos ay isang pag-insulto sa Kanya. Siya lamang ay nagpakababa upang pahintulutan ang tao na gawin ang paghahandog ng Kanyang Anak upang palakasín ang pananampalataya ng tao at upang maniwala sa kapatawaran ng Diyos, ngunit hindi Niya kailanman ninanais ang gayong paghahandog. Nais Niya na makita natin ang katotohanan ng Kanyang karakter at na maipakita natin na Siya ay tama sa lahat ng Kanyang pakikitungo sa atin.

Ang pisikal na dugo ay nagpaparumi sa makalangit na Santuwaryo, kasama ng paniniwalang kailangang patuloy na iharap ni Hesus ang Kanyang pisikal na dugo upang mapawi ang hinihingi ng katarungan ng Ama. Ang karumihang ito ay hindi matatapos hangga't hindi natin tinatanggap na ang pagkakasundo ay naganap sa bautismo ni Kristo, nang si Hesus, bilang ating kinatawan sa pagkatao, ay sinabi ng Diyos na Siya ang Kanyang minamahal na Anak. Si Hesus, bilang isang tao na katulad natin, ay tinanggap ang mga salitang iyon para sa atin, upang tayong lahat ay makatanggap nito. Ang magandang alak na ito, ang dugong ito, ang siyang naglilinis sa Santuwaryo.

May isang punto kung saan makikita natin ang pangangailangan ng dugo sa Kabanal-banalang Lugar. Ito ay may kaugnayan sa gabi bago mamatay si Hesus sa krus, nang maramdaman Niyang Siya ay nahiwalay sa Kanyang Ama.

Ngunit ang Diyos ay nagdusa kasama ng Kanyang Anak.
 Nasaksihan ng mga anghel ang paghihirap ng Tagapagligtas.
Nakita nila ang kanilang Panginoon na napalibutan ng mga hukbo ni Satanas, habang ang Kanyang pagkatao ay nabibigatan ng isang nanginginig at mahiwagang pangamba.

Nagkaroon ng katahimikan sa langit. Walang tumugtog na alpa. Kung nakita lamang ng mga tao ang pagkamangha at kalungkutan ng mga hukbo ng anghel habang tahimik nilang **pinagmamasdan ang paghihiwalay ng Ama ng Kanyang mga sinag ng liwanag, pag-ibig, at kaluwalhatian mula sa Kanyang minamahal na Anak**, mas mauunawaan nila kung gaano kasuklam-suklam sa paningin ng Diyos ang kasalanan. *The Desire of Ages*, p. 693.2

At bakit nahiwalay ang mga sinag ng liwanag, pag-ibig, at kaluwalhatian ng Ama mula sa Kanyang Anak?

Tayong lahat ay gaya ng mga tupa na naligaw, bawat isa ay bumaling sa kanyang sariling landas, at ipinataw ni Jehova sa Kanya ang kaparusahan na nararapat sa ating lahat. Isaia 53:6
YLT

Tayo ang mga naniniwala na ang kaparusahan ng Diyos ay ang paghiwalayin o putulin ang makasalanan.

Gayunpaman, itinuring natin Siya [si Hesus] na sinaktan, pinarusahan ng Diyos, at pinahirapan. Iyan ang naging ating pagkaunawa tungkol dito. Sinabi natin, ang Diyos ang gumagawa ng lahat ng ito; pinapatay Siya ng Diyos at pinarurusahan upang mapawi ang Kanyang galit, at nang sa gayon ay mapalaya tayo. **Iyan ang paganong pagkaunawa tungkol sa paghahandog.** George Fifiield, *Sermon: Despised and Rejected by Men*. February 9, 1897; *General Conference Daily Bulletin*, February 12, 1897, p. 14.2

Ang ating pagkaunawa tungkol sa kaparusahan ang siyang dumating kay Kristo. Ito ang naging dahilan ng hindi maipahayag na pagdurusa ni Kristo.

At nang Siya ay nasa matinding paghihirap, lalo Siyang nanalangin nang buong taimtim: at ang Kanyang pawis ay naging gaya ng malalaking patak ng dugo na bumabagsak sa lupa. Lucas 22:44 KJV

Sa Kanyang pagkapit sa Kanyang pagiging Anak ng Ama sa Getsemani, habang hinaharap ang pagtanggì ng mga tao at nararanasan ang pagkawala ng presensya ng Kanyang Ama, ang dugo ni Kristo ay lumabas mula sa Kanyang noo at bumagsak sa lupa.

Sa kakila-kilabot na krisis na ito, nang ang lahat ng bagay ay nakasalalay, at habang ang mahiwagang saro ay nanginginig sa kamay ng Nagdurusa, bumukas ang kalangitan. Isang liwanag ang sumikat sa gitna ng madilim at mabagyong oras ng pagsubok. Ang makapangyarihang anghel na nakatayo sa presensya ng Diyos, na humahawak sa posisyong iniwan ni Satanas nang siya ay mahulog, ay lumapit sa tabi ni Kristo. Ang anghel ay dumating hindi upang alisin ang saro mula sa kamay ni Kristo, kundi upang palakasin Siya na inumin ito, **taglay ang katiyakan ng pag-ibig ng Ama.** Siya ay dumating upang bigyan ng lakas ang banal at makataong Nagsusumamo. *The Desire of Ages*, p. 693.3

Kumapit si Kristo sa katiyakan na ang Ama ay nalulugod sa Kanya, bagaman hindi Niya ito nadarama sa sandaling iyon. Sa paggawa nito, nilagpasan Niya ang kadiliman ng kasinungalingan ni Satanas na itatakwil ng Diyos ang Kanyang mga anak. Ang pagwiwisik na ito ng dugo ang nagpatibay sa Kanyang pagkatao bilang tao sa Kanyang walang hanggang pagiging Anak, at isinama Niya tayo sa tagumpay na iyon. Ang Kanyang tagumpay ay nakamit para sa atin. Aleluya!

Ang pagbubuhos ng dugo ay hindi sa sarili nito ang sanhi ng pisikal na kamatayan, kundi ang pagpako sa krus ng likas na makalaman na “lumaban hanggang sa pagbubuhos ng dugo, na nakikipaglaban laban sa kasalanan” (Hebreo 12:4). Ang dugong ibinuhos ay hindi isang kabayaran sa Diyos upang mapawi ang Kanyang galit, kundi isang sagisag lamang ng Espiritu na nagtagumpay laban sa makalamang pag-iisip at nagapi ito. Ang ganitong paghahandog ay katanggap-tanggap sa Diyos. Inihandog ni Kristo ang Kanyang sarili bilang isang buhay na handog, inilagay ang Kanyang katawan sa dambana, at tumangging magkasala sa anumang kalagayan (Roma 12:1).

Sa panahon ng kagipitan, madarama ng mga anak ng Diyos ang pagtanggì mula sa iglesya at sa sanlibutan. Ang presensya ng Diyos ay maaaring tila malayo sa kanila, at ang kadiliman ni Satanas ay lubos na makapaligid sa kanila. Ngunit ang pagwiwisik ng dugo ni Hesus sa Getsemani ang magpapatibay sa kanila; ang Kanyang espiritu ng pananampalataya na nasa kanila ay magtatagumpay, gaya ng Kanyang pagtatagumpay, at sila ay tatatakan. Hindi ang dugong dumaloy mula sa Kanyang sugatang likod at sa Kanyang mga kamay at paa na tinusok ng mga tao ang siyang naglilinis sa Santuwaryo, kundi ang alak ng pagiging Anak na pinagtibay ng mga patak ng dugong bumagsak sa Getsemani. O napakaluwalhating kaisipan, kahanga-hangang pagtubos, dakilang pagkakasundo!

Hindi kayang ipahayag ng mga salita ang aking pasasalamat kay Hesus. O, gaano Ko Siya kamahal! Salamat, Panginoong Hesus, sa pagtatagumpay Mo para sa amin, sa pagbabalik ng aming pagiging mga anak, at sa pagtatatak nito sa pamamagitan ng Iyong dugo na ibinuhos mula sa Iyong noo.

Ang paglalantad sa sistema ng pagbabayad-sala na nakabatay sa pagpapalubag-loob, na naging ganap sa paganismo at itinaas sa Transgresyon ng Pagkawasak, ay mahalaga sa paglilinis ng Santuwaryo. Sa ganitong konteksto natin kailangang maunawaan ang paksa tungkol sa Araw-araw ayon sa itinuro ng mga Pionero, at kung bakit ipinahihiwatig ng Espiritu ng Propesiya na ang mga Pionero ay may tamang pagkaunawa tungkol sa Araw-araw. Ngunit ang kanilang balangkas tungkol sa paglilinis ng Santuwaryo, lalo na ang kanilang pagkaunawa tungkol sa mga tipan, ang naging dahilan kung bakit hindi nila natamo ang paglilinis na kanilang ipinangangaral. Kakailanganin ng kaunting panahon upang suriin ang kasaysayan ng Araw-araw at ang mga kahulugan at implikasyon nito.

KABANATA 16

ANG BATAYAN NG MILLERITE TUNGKOL SA ARAW-ARAW

Ang paksa tungkol sa Araw-araw sa aklat ni Daniel, bagaman madalas na itinuturing na isang maliit na bagay lamang, ay sa katunayan ay naging lubhang pinagtatalunan—hanggang sa naging dahilan pa ng pagkakahati sa iglesyang Adventista noong mga taong 1910.

Sa pagbabasa ng mga kabanata 8, 11, at 12 ng Daniel, kinakailangang bigyang-kahulugan ng mambabasa ang mga salitang tulad ng pangitain, *maliit na sungay, Araw-araw, inalis, kasuklamsuklam na pagsalangsang, santuwaryo, hukbo, 2,300 araw*, at iba pa. Kadalasan, tila limitado ang konteksto para sa isang mambabasang nabubuhay sa panahong malayo na mula sa panahon kung kailan isinulat ni Daniel ang mga ito.

Dahil kinakailangang magkaroon ang mambabasa ng matibay na kaalaman sa kasaysayang may kaugnayan sa apat na kaharian, Babilonya, Medo-Persia, Grecia, at Roma, marami ang natutuksong

ipaubaya na lamang ang paksa tungkol sa Araw-araw sa mga taong itinuturing na mga dalubhasa sa wika at kasaysayan.

Ngunit gaya ng ating ipinahiwatig kanina, sinasabi ng Espiritu ng Propesiya na ang Daniel 8:14 ang mismong pundasyon ng pananampalatayang Adventista. Nangangahulugan ito na kinakailangan ng mambabasa ang tamang pagkaunawa sa paksa tungkol sa Araw-araw, sapagkat ang usapin tungkol sa Araw-araw ay tuwirang nauugnay sa paglilinis ng Santuwaryo sa pagtatapos ng 2,300 araw.

Ang talata sa Kasulatan na higit sa lahat ay naging pundasyon at pangunahing haligi ng pananampalatayang Adventista ay ang pahayag na ito: “Hanggang sa dalawang libo at tatlong daang araw; kung magkagayo’y lilinis ang santuwaryo.” Daniel 8:14.
The Great Controversy, p. 409.1

Ang paksang ito ay magbibigay ng tamang batayan upang maisagawa natin ang mga prinsipyong inilatag natin sa mga naunang kabanata tungkol sa tunay na katarungan ng Diyos, sa dalawang tipan, sa ebanghelyo, at sa pamamagitan ni Kristo sa Kanyang gawain bilang Tagapamagitan sa makalangit na Santuwaryo.

Ang paksang ito ay binubuo ng iba't ibang mahahalagang bahagi. Sa ilang pagkakataon, ito ay masalimuot at nangangailangan ng taimtim na panalangin upang makatanggap ng kaliwanagan at maunawaan kung paano magkakaugnay ang mga bahaging ito. Kung sa simula ay makaramdam ka ng kaunting pagkalito o pagkabigla dahil sa dami ng mga konseptong tatalakayin, ito ay isang pangkaraniwang reaksiyon. Gayunman, ang ating layunin ay ilapat ang mga prinsipyo ng krus at ng pagtubos na ipinahayag noong 1888 sa Daniel 8, at maunawaan ang mahalagang kabanatang ito ayon sa liwanag na ipinakita noong 1888.

Lalo nating pagtutuunan ng pansin ang Daniel 8:8–13. Ilang ulit natin itong babalikan at susuriin habang sinasagot ang mga sumusunod na tanong: Ano ang Santuwaryo? Saan nagaganap ang mga pangyayaring ito, sa langit, sa lupa, o sa kapuwa? At paano nagkakaugnay ang lahat

ng ito bilang iisang magkakaugnay at magkakatugmang salaysay, nang hindi palipat-lipat ng paksa o nag-iiwan ng mga bahaging tila magkakahiwalay?

(8) Kaya't ang lalaking kambing ay naging napakadakila; ngunit nang ito ay maging makapangyarihan, ang malaking sungay nito ay nabali. Bilang kapalit nito, apat na tanyag na sungay ang umusbong, na nakaharap sa apat na direksiyon ng langit. (9) Mula sa isa sa mga ito ay lumitaw ang isang maliit na sungay, na lumaking lubhang makapangyarihan patungo sa timog, sa silangan, at sa Maluwalhating *Lupain*. (10) **Ito ay lumaki hanggang sa hukbo ng langit; ibinagsak nito sa lupa ang ilan sa hukbo at ang ilan sa mga bituin**, at niyurakan ang mga iyon. (11) Itinaas pa nito ang *sarili* hanggang sa Pinuno ng hukbo. Sa pamamagitan nito ay inalis ang palagiang paglilingkod, **at ang dako ng Kaniyang Santuwaryo ay ibinagsak**. (12) Dahil sa pagsuway, **ang hukbo ay ibinigay sa sungay upang salungatin ang palagiang paglilingkod. Inihagis nito sa lupa ang katotohanan**, at nagtagumpay *ito* sa *lahat* ng ginawa nito. (13) Pagkatapos ay narinig kong nagsasalita ang isang banal. At sinabi ng *isa* pang banal sa banal na nagsasalita, “Hanggang kailan magtatagal ang pangitain *tungkol* sa palagiang paglilingkod, sa pagsuway na nagdudulot ng pagkawasak, at **sa pagpapabaya sa Santuwaryo at sa hukbo upang yurakan?**” (14) At sinabi niya sa akin, “Hanggang sa lumipas ang dalawang libo at tatlong daang araw; pagkatapos nito ay lilinisin ang Santuwaryo.” Daniel 8:8-14

Nais nating bigyang-pansin ang Santuwaryong binanggit sa talata 11 at ihambing ito sa Santuwaryong tinutukoy sa mga talata 13 at 14. Iisa lamang ba ang Santuwaryong tinutukoy sa mga talatang ito? Tumutukoy ba ang mga ito sa mga santuwaryo sa lupa, o kabilang din ang Santuwaryo sa langit? At paano naaapektuhan ng ating pagkaunawa sa dalawang tipan ang wastong pag-unawa sa lahat ng ito? Mahahalagang tanong ang mga ito na dapat nating isaalang-alang habang pinag-aaralan natin ang bahaging ito ng Kasulatan.

Ang pagtukoy ni Ellen White sa Daniel 8:14 bilang saligan ng pananampalatayang Adventista ay nagmula sa mensaheng ipinangaral ni William Miller. Mapapansin natin ang balangkas ng kaniyang pag-unawa sa dalawang tipan sa sumusunod:

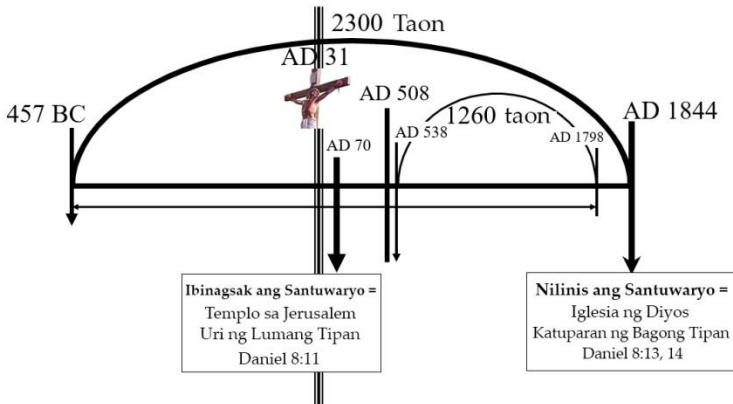
“At pagtitibayin niya (ang Mesiyas) ang tipan sa marami sa loob ng isang sanlinggo.” Anong tipan ang tinutukoy na pagtitibayin? Ang sagot ko ay, Hindi maaaring ang tipan ng mga Judio ang tinutukoy, sapagkat iyon ay pinagtibay na ni Moises daan-daang taon bago pa nabuhay si Daniel. **Dalawa lamang ang tipan na binabanggit sa Kasulatan. Kaya't kinakailangang ang tinutukoy rito ay ang Bagong Tipan, na ang Tagapamagitan ay si Kristo. Si Moises ang naging tagapamagitan ng Lumang Tipan, at pagkatapos niya ay si Kristo** naman ang naging Tagapamagitan ng Bagong Tipan. *Miller's Works Vol. 2, Evidence from Scripture and History of the Second Coming of Christ About the Year 1843*, p. 64.1

Ang karaniwang pananaw ng mga Protestante tungkol sa dalawang tipan, na siya ring pinanghawakan ni Miller, ay likas na nakaimpluwensya sa kaniyang pagkaunawa kung ano ang Santuwaryo. Bukod dito, wala siyang katuruan tungkol sa ministeryo ni Hesus sa makalangit na Santuwaryo pagkatapos ng 1844, sapagkat naniniwala siyang ang Ikalawang Pagparito ni Kristo ay magaganap sa taong 1844. Dahil dito, ang kaniyang pagkaunawa tungkol sa Santuwaryo ay nakatuon lamang sa mga pangyayaring nagaganap sa lupa.

Sa salitang Santuwaryo, dapat nating maunawaan na ang tinutukoy ay ang templo sa Jerusalem at ang mga sumasamba roon. Ito ang Santuwaryong niyurakan ng mga paganong kaharian ng sanlibutan mula pa noong panahon ni Daniel, ang sumulat ng ating talata. Una itong nasakop ng mga Caldeo, sinundan ng mga Medo at Persiano, pagkatapos ay ng mga Griyego, at sa huli ay ng mga Romano. Winasak ng mga Romano ang lungsod at ang Santuwaryo, ibinagsak ang templo hanggang sa maging kaptantay ng lupa, at maging ang lugar nito ay inararo.

Ang bayang Judio ay dinala rin sa pagkabihag at dumanas ng matinding pag-uusig mula sa bawat kahariang sunod-sunod na namuno sa kanila. Sa huli, sila ay sinakop ng mga Romano at tuluyang nawasak bilang isang bansa. Tulad ng sinasabi ng propetang Isaias sa Isaias 63:18, "Ang iyong banal na bayan ay nagmay-ari nito sa maikling panahon lamang: ngunit niyurakan ng aming mga kaaway ang iyong banal na santuwaryo." Gayundin, sinabi ni Jeremias sa Panaghoy 1:10, "Iniunat ng kaaway ang kaniyang kamay sa lahat ng kaniyang mahahalagang

Orihinal na Pananaw ni Miller tungkol sa mga Santuwaryo

kayamanan; sapagkat nakita niyang ang mga bansang Hentil ay pumasok sa kaniyang santuwaryo, yaong mga ipinagbawal mong makapasok sa iyong kapulungan."

Ang salitang hukbo ay tumutukoy sa mga taong sumasamba sa panlabas na looban ng santuwaryo, at angkop na kumakatawan sa iglesiang Kristiyano. Sila ay inilalarawan bilang mga dayuhan at mga manlalakbay sa daigdig na ito, na walang permanenteng tahanan, kundi naghihintay sa isang lungsod na ang Diyos mismo ang nagplano at nagtayo. Tungkol sa iglesya ng ebanghelyo, sinabi ni Jeremias sa Jeremias 3:19, "Ngunit sinabi ko, Paano kita ibibilang sa aking mga anak at bibigyan ng isang kaayaayang lupain, isang maluwalhating mana na pinakamainam sa lahat ng

mga bansa?" Malinaw na ang tinutukoy rito ay ang iglesyang binubuo ng mga Hentil. Ang pahayag na **"kung magkagayo'y lilinisin o aariing matuwid ang santuwaryo"** ay tumutukoy sa tunay na santuwaryo na itinayo ng Diyos mula sa mga batong buhay at tinanggap Niya sa pamamagitan ni Kristo. Ang templo sa Jerusalem ay larawan lamang ng tunay na santuwaryong ito. **Ang mga anino at sagisag nito ay matagal nang lumipas**, at ang templong iyon at ang bansang Judio ay matagal nang nawasak. Ngayon, ang lahat ay nasasaklaw ng kawalan ng pananampalataya. *Millers Works Vol. 2*, p. 41

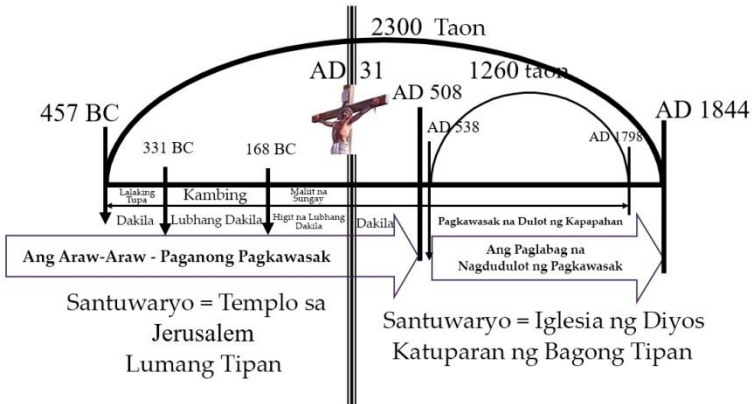
Ang pagkaunawa ni Miller sa Araw-araw na Handog at sa Kasuklam-suklam na Nagdudulot ng Pagkawasak ang naging saligan ng pagtukoy niya na ang propesiya ng 2,300 araw ay magtatapos sa taong 1844. Bahagi ng dahilan nito ay ang paniniwala ni Miller na ang tanong na itinanong ng banal na nilalang sa Daniel 8:13 ay tumutukoy sa buong pangitain, at hindi lamang sa bahagi tungkol sa Araw-araw na Handog at sa Kasuklam-suklam na Nagdudulot ng Pagkawasak na hiwalay sa kabuuan ng pangitain.

Sa Daniel viii.13 ay mababasa, "Hanggang kailan magtatagal ang pangitain tungkol sa araw-araw na handog, sa pagsuway na nagdudulot ng pagkawasak, at sa pagpapahintulot na yurakan ang santuwaryo at ang hukbo?" Ang sagot ay, "Hanggang sa dalawang libo at tatlong daang araw." Sa ganitong salin, wala akong nakikitang suliranin. Ngunit anong pangitain ang tinutukoy? **Ang sagot ko ay ang pangitain tungkol sa lalaking tupa, lalaking kambing, at maliit na sungay.** *Millers Works Vol. 1*, Views of the Prophecies and Prophetic Chronology, p. 184.1

Samakatuwid, nakita ni Miller na ang kapangyarihan ng Paganismo ang siyang yumurak sa iglesya sa buong panahon ng lalaking tupa, lalaking kambing, at maliit na sungay. Ang ganitong paraan ng pag-unawa ang naging batayan ng kaniyang pagpapaliwanag sa Daniel 8:13-14. Pansinin kung paano iniugnay ni Miller ang mga katagang Araw-araw na Handog at Kasuklam-suklam na Nagdudulot ng Pagkawasak.

Una, ang “araw-araw na handog.” Maaaring ipakahulugan ito ng ilan bilang tumutukoy sa mga ritwal at seremonya ng mga Judio; samantalang ang iba naman ay itinuturing itong tumutukoy sa mga ritwal at paghahandog ng mga pagano. Dahil kapuwa ang mga Judio at mga pagano ay may mga ritwal at paghahandog

Mga Santuwaryo ni Miller sa Lumang Tipan at Bagong Tipan

tuwing umaga at gabi, at ang kanilang mga altar ay palaging may usok mula sa mga hayop na inihahandog bilang handog, habang ang kanilang banal na apoy ay patuloy na pinananatili sa mga pambansang altar at mga templo na inialay sa kani-kanilang mga diyos, maaari tayong mahirapang matiyak kung alin sa dalawang ito ang tinutukoy ng makasagisag na pananalitang ito kung hindi ito ipinaliliwanag ng mismong talata at ng kaugnay nitong konteksto. Maliwanag na maliwanag, **kapag maingat nating sinusuri ang talata, na ito ay tumutukoy sa mga ritwal ng Paganismo at Kapapahan, sapagkat ito ay magkaugnay na binanggit kasama ng "kasuklam-suklam na nagdudulot ng pagkawasak," at kapuwa nila ginagawa ang parehong gawain na iniuugnay sa kasuklam-suklam na kapangyarihan ng Kapapahan "ang yurakan ang santuwaryo at ang hukbo."** William Miller, *Miller's Works Vol. 2*, p.41

Ipinaliwanag ng mangangaral na Millerita na si Josiah Litch kung paano iniugnay ng mga Adventista ang mga terminong *Araw-araw* na Handog at *Kasuklam-suklam* na *Nagdudulot ng Pagkawasak*.

"Ang 'araw-araw na handog' ang kasalukuyang salin sa tekstong Ingles. Subalit walang salitang katumbas ng handog na matatagpuan sa orihinal na teksto. Kinikilala ito ng lahat ng mga iskolar. Ang salitang iyon ay idinagdag lamang bilang pagpapaliwanag o pagpapakahulugan ng mga tagapagsalin. Ang tamang pagbasa ay, 'ang araw-araw at ang pagsuway na nagdudulot ng pagkawasak,' kung saan ang araw-araw at pagsuway ay pinag-uugnay ng salitang 'at.' Kaya ang tamang diwa ay ang araw-araw na kapangyarihang nagdudulot ng pagkawasak at ang pagsuway na nagdudulot ng pagkawasak. Ang dalawang ito ay mga kapangyarihang nagdadala ng pagkawasak, na siyang yuyurak sa santuwaryo at sa hukbo." *Prophetic Expositions Vol. 1, p. 127*

Ang salitang *pagkawasak* ang naunawaan na kapuwa tumutukoy sa *Araw-araw* at sa *Pagsuway*. Ang salitang *handog* ay hindi matatagpuan sa orihinal na teksto, at ipinakita kay Ellen White na ang pagkaunawang ito ng mga unang tagapanguna ay tama.

Pagkatapos, ipinakita sa akin tungkol sa "Araw-araw" (Daniel 8:12) na ang salitang "handog" ay idinagdag lamang ayon sa karunungan ng tao at hindi kabilang sa orihinal na teksto; Ipinagkaloob ng Panginoon ang tamang pagkaunawa tungkol dito sa mga nagpahayag ng mensahe ng oras ng paghuhukom. Noong umiiral pa ang pagkakaisa bago ang taong 1844, halos lahat ay nagkakaisa sa tamang pagkaunawa tungkol sa "Araw-araw" ; ngunit mula noong 1844, dahil sa pagkalito, tinanggap ang iba't ibang pananaw, at ang naging bunga nito ay kadiliman at kalituhan.

Ipinakita sa akin ng Panginoon na ang panahon ay hindi na naging pagsubok mula noong 1844, at hindi na kailanman muling

magiging pagsubok ang panahon. *Present Truth*, November 1, 1850, par. 12,13

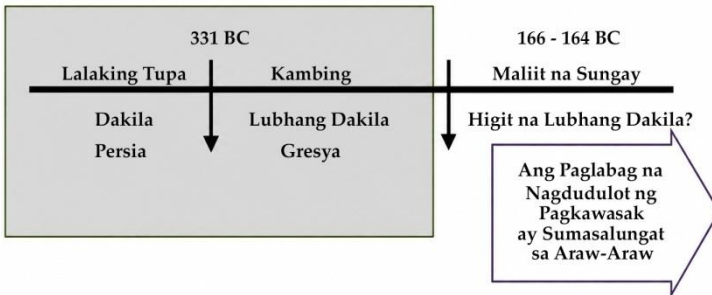
Ang dahilan kung bakit iginiit ng mga unang tagapanguna na alisin ang salitang *handog* ay dahil naunawaan nila na ang salitang *Araw-araw* ay may kaugnayan sa salitang *Pagkawasak*. Totoong naghahandog ng mga handog ang Paganismo, ngunit sa kontekstong ito, ang mga paghahandog na iyon ay kaugnay ng kapangyarihang nagdudulot ng pagkawasak. Ang muling pagbanggit ni Ellen White sa katotohanang ito ay sumusuporta sa pananaw ng mga Millerite.

Sa pagkaunawang ang Araw-araw sa Daniel 8 ay tumutukoy sa Paganismo, naitampok ang kapangyarihang ito bilang isang kasuklam-suklam na kapangyarihan na naghahangad na mapalugdan ang Diyos sa pamamagitan ng paghahandog ng dugo. Ang pagkaunawang ito sa Daniel 8 ay lubos na naiiba sa karaniwang pananaw ng mga Protestante, na itinuturing ang Araw-araw bilang tumutukoy sa mga pang-araw-araw na handog na inihahandog ng mga paring Judio sa makalupang santuwaryo. Ang idinagdag na salitang *handog* ang siyang nag-uugnay sa talata sa ministeryo ni Kristo sa santuwaryo ng Diyos. Samantala, ang Pagsuway na Nagdudulot ng Pagkawasak ay noon pa man at hanggang ngayon ay itinuturing ng karamihan sa mga Protestante na tumutukoy sa mga ginawa ng haring Sirio na si Antiochus Epiphanes, na naghain ng isang baboy bilang handog kay Zeus sa altar ng paghahandog sa templong Judio noong 167 B.K. Bago kay Kristo.

Ang baboy ay itinuturing na maruming hayop at kasuklam-suklam ng mga Judio. Dahil dito, ang ginawa ni Antiochus ay itinuring na isang Kasuklam-suklam na Nagdudulot ng Pagkawasak, o Pagsuway na Nagdudulot ng Pagkawasak. Dahil napatigil ang mga paghahandog ng mga Judio sa loob ng humigit-kumulang tatlong taon, ipinalagay ng ilang mga iskolar ng Bibliya na ang 2,300 araw ay tumutukoy sa panahong nahinto ang ministeryo sa santuwaryo dahil sa ginawa ni Antiochus. Narito ang paliwanag ng isang Protestante na iskolar ng Bibliya noong ika-19 na siglo tungkol sa pananaw na ito:

...ibig sabihin, hanggang kailan magtatagal ang pangitaing ito? O, kailan ganap na matatapos at lubos na matutupad ang propesiyang ito? Hanggang kailan mawawala o mapatitigil ang mga paghahandog? Hanggang kailan magpapatuloy ang pagsuway na iyon, **ang kasuklam-suklam na nagdudulot ng pagkawasak, na tumutukoy sa rebulto ni Jupiter Olympius na itinayo ni Antiochus sa templo? Hanggang kailan siya pahihintulutang yurakan at lapastanganin ang templo ng Panginoon at ang Kanyang bayan sa pinakawalang-galang na**

**Pananaw ng mga Protestante sa
Daniel 8:13-14**

Ang pananaw na ito ay hindi pinapansin ang paglalarawan sa maliit na sungay bilang higit na lubhang dakila. Sinisira rin nito ang batayan ng 2,300 araw na nagwakas noong 1844. Dahil dito, nawawala ang kahalagahan ng mensahe tungkol sa paglilinis ng makalangit na santuwaryo

paraan? John Gill, *Commentary on Daniel 8:13*

Ngunit ang pananaw na ito ay naglalagay sa Araw-araw bilang kabaligtaran ng gawain ng Pagsuway na Nagdudulot ng Pagkawasak. Ang Araw-araw ay itinuturing na tumutukoy sa matuwid na pagsamba ng bayan ng Diyos sa Kanya. Ang mga paghahandog ng kordero ay sumasagisag sa dakilang paghahandog ni Kristo, na darating makalipas pa ang ilang siglo. Dahil dito, ang buong propesiya ng Daniel 8 ay ipinalalagay na ganap nang natupad bago pa dumating si Kristo at itinuturing na tumutukoy lamang sa mga pangyayaring naganap noong panahon ng Lumang Tipan.

Kapansin-pansin na sa loob ng mahabang panahon, iniugnay ni Miller ang Araw-araw sa Daniel 8:11 sa mga paghahandog ng mga Judio. Ang pagkaunawa niya ay ang mga paghahandog na ito ay pinatigil ng Roma nang wasakin nito ang Jerusalem. Maging noong 1841, ganito pa rin ang kaniyang isinulat:

Talata 11. "Oo, nagmataas siya hanggang sa Prinsipe ng hukbo, at sa pamamagitan niya ay inalis ang araw-araw na *handog*, at ang dako ng Kaniyang santuwaryo ay ibinagsak." **Sa talatang ito, ang pagkaunawa ko ay na ang Pamahalaang Romano ay magmamataas maging laban kay Kristo, ang Prinsipe ng Kaniyang bayan. Ito rin ang magiging kasangkapan sa pagpapawalang-bisa sa seremonyal na kautusan ng mga Judio at, sa huli, sa pagwasak sa Jerusalem, ang kinaroroonan ng santuwaryo ni Kristo.** William Miller, *The Signs of the Times*, May 1, 1841, p. 17.10

Ang tugon ni Miller sa pananaw ni Antiochus ay matatagpuan sa Mateo 24:15:

... hindi rin ito maaaring tumukoy kay Antiochus, ang haring Sirio, sapagkat siya at ang kaniyang kaharian ay nawasak na bago pa dumating si Kristo. Maliwanag din na ang tinutukoy ni Kristo ay ang mismong kapangyarihang ito nang sabihin Niya sa Kaniyang mga alagad sa Mateo 24:15, "Kaya't kapag nakita ninyo ang kasuklam-suklam na nagdudulot ng pagkawasak, na sinabi ng propetang Daniel, na nakatayo sa banal na dako..." Naniniwala ako na nagkakaisa ang lahat ng mga komentarista na ang tinutukoy ni Kristo ay ang kapangyarihang Romano. Kung gayon, ganoon din ang kahulugan ng propesiya ni Daniel, sapagkat ito ang mismong talatang tinutukoy ni Kristo. William Miller, *Miller's Works Vol. 2*, Mga Katibayan mula sa Kasulatan at Kasaysayan tungkol sa Ikalawang Pagparito ni Kristo sa Paligid ng Taong 1843, p. 39.8

Ang ikalawang dahilan kung bakit itinuring na mali ang pananaw tungkol kay Antiochus ay sapagkat ipinahiwatig ni Daniel na ang

maliit na sungay ay napakadakila (Daniel 8:9), samantalang sinabi ni Gabriel kay Daniel na ang Persia ay tinawag lamang na lubhang dakila (Daniel 8:8). Ipinakikita nito na ang kapangyarihan ng maliit na sungay ay higit na dakila kaysa sa kapangyarihan ng Persia. Hindi tumutugma sa paglalarawang ito si Antiochus, na isang hari lamang ng isang kahariang mas maliit kaysa sa Persia. Tanging ang Roma lamang ang ganap na umaangkop sa paglalarawang ito.

Samakatuwid, ang Roma ang kapangyarihang orihinal na tinukoy ni Miller bilang nagsagawa ng mga gawaing inilalarawan sa Daniel 8:11 laban kay Kristo at sa templo sa Jerusalem.

Kapansin-pansin na makalipas ang siyam na taon, ginamit din ni James White ang parehong pangangatwiran, na muling ibinatay sa karaniwang balangkas ng mga Protestante tungkol sa dalawang tipan. Ipinakikita nito kung paano naging hadlang ang maling pagkaunawa sa mga tipan sa wastong pag-unawa sa Daniel 8, at kung paanong si James White ay nakararanas pa rin ng kalituhan tungkol sa paksang ito noong panahong iyon.

Nakikita rin niya ang kapangyarihang mapaniil ding iyon na "lumalaban sa Prinsipe ng mga prinsipe." **Dahil dito, natapos ang bisa ng lahat ng pang-araw-araw na paghahandog na itinatag sa Sinai upang patuloy na isagawa hanggang sa pagdating ng Binhi.** Dito ay pinatay si Kristo, ang siyang katuparan ng mga anino at ang dakilang tunay na handog, sa pamamagitan ng mga kawal na Romano. **Sa gayon, sa pamamagitan ng Roma, "ang araw-araw na handog ay inalis," at ang dako ng Kaniyang santuwaryo ay ibinagsak ni Tito, isang heneral na Romano, nang wasakin niya ang lungsod ng Jerusalem at ang templo ng Diyos na kinaroroonan ng "santuwaryo."** Dito nagsimulang matupad ang makahulang pahayag ni Kristo. "Sila'y babagsak sa pamamagitan ng talim ng tabak at dadalhing bihag sa lahat ng mga bansa. At ang Jerusalem ay yuyurakan ng mga Hentil **HANGGANG SA MATUPAD ANG PANAHOON NG MGA HENTIL.**" Lucas 21:24. James White, *Present Truth*, March 1850, p. 60, par. 3

Ang suliranin sa pananaw na ito ay na ang Daniel 11:31 at 12:11 ay naglalagay sa pag-aalis ng Araw-araw sa panahong higit na huli kaysa sa pagkawasak ng Jerusalem. Kapag iniugnay ang 1,290 taon sa pagtatapos ng 1,260 taon, lumalabas na ang pag-aalis ng Araw-araw ay naganap noong A.D. 508. Dahil sa katotohanang ito, si Josiah Litch, noong 1838 pa lamang, ay nagharap na ng isa pang paliwanag tungkol sa pag-aalis ng Araw-araw.

Ngayon ay tatalakayin ko ang "araw-araw na handog." **Maliwanag na hindi ito maaaring tumukoy sa mga paghahandog ng mga Judio, batay sa mga sumusunod na dahilan: Una. Ang mga paghahandog ng mga Judio ay natigil nang wasakin ng mga Romano ang templo sa Jerusalem. Ngunit ang Araw-araw na ito ay dapat alisin isang libo at dalawang daan at siyamnapung makahulang araw bago ang katapusan ng pamamahaling sibil ng maliit na sungay.** Tingnan ang Daniel xii. 11, 12, "Mula sa panahong aalisin ang Araw-araw at itatag ang kasuklam-suklam na nagdudulot ng pagkawasak ay magkakaroon ng isang libo at dalawang daan at siyamnapung araw. Mapalad ang naghihintay at umaabot sa isang libo at tatlong daan at tatlumpu't limang araw." At sa talata xiii ay sinabi: "Ngunit ikaw ay humayo sa iyong daan hanggang sa wakas; sapagkat ikaw ay magpapahinga at tatayo sa iyong bahagi sa katapusan ng mga araw." Josiah Litch, *The Probability of the Second Coming of Christ About A.D. 1843*, p. 33.2 (1838)

Ano, kung gayon, ang santuwaryo na ibinagsak ayon sa kaniyang pagkaunawa?

"Sa pamamagitan niya ay inalis ang Araw-araw;" sapagkat ang salitang handog ay wala sa orihinal na teksto. Madalas na ginagamit ang salitang ito sa aklat ni Daniel, kaya mahalagang matiyak ang tunay nitong kahulugan. Ano nga ba ang inalis ng Antikristiyanong o Kapapahang kasuklam-suklam na kapangyarihan upang makapagbigay-daan sa sarili nito? Ano ang siyang humahadlang dito hanggang sa ito ay maalís? Ang sagot ko ay Paganismo. Sapagkat bagama't ang imperyo ay sa pangalan

lamang naging Kristiyano sa malaking bahagi ng panahon mula sa mga araw ni Constantino, nanatiling umiiral ang Paganismo sa Roma. Nagpatuloy pa rin ang mga paganong paghahandog doon hanggang sa mahikayat ang mga Ostrogodo na yakapin ang Kristiyanismo noong humigit-kumulang A.D. 508. Mula noon, wala nang tala ng anumang pampublikong paganong paghahandog na isinagawa sa lungsod ng Roma. **Nang panahong iyon, “Ang dako ng santuwaryo” ng Paganismo ay ibinagsak, at bilang kapalit nito ay naitatag ang isang bagong sistema ng pagsamba sa mga diyus-diyosan, samakatuwid ay ang pagsamba sa mga santo at sa mga larawan.** Josiah Litch, *An Address to the Public and Especially the Clergy*, p. 81.2 (1841)

Bago sumapit ang taong 1843, tinanggap din ni William Miller ang ganitong konklusyon.

“Inalis” ba ng kapangyarihang sibil ng Roma ang Paganismo? Inilalahad namin ang sumusunod na salaysay tungkol sa pinakamahalaga at pinakakilalang mga pangyayari sa kasaysayan ng iglesya at ng daigdig, na pinaniniwalaan naming siyang tinutukoy ng propesiyang ito. Tumutukoy ito kay Constantino, ang unang Kristiyanong Emperador.

"A.D. 324. Ang una niyang ginawa bilang pinuno ng pamahalaan ay ang pagpapalabas ng isang kautusan sa buong imperyo na humihikayat sa kaniyang mga nasasakupan na yakapin ang Kristiyanismo." Croly, p. 55

Ano ang maaaring kahulugan ng "santuwaryo" ng Paganismo? Ang Paganismo, gayundin ang bawat uri ng kamalian, ay may kani-kaniyang mga santuwaryo, tulad din ng katotohanan. Ang mga ito ang mga templo o mga dakong inilaan para sa kanilang pagsamba at paglilingkod. Kaya maaaring ipinahihiwatig rito ang isang natatangi at tanyag na templo ng Paganismo. Alin kaya sa napakarami nitong kilalang mga templo ang tinutukoy? Isa sa pinakakahanga-hangang halimbawa ng sinaunang arkitektura ay ang Pantheon. Ang pangalan nito ay nangangahulugang "templo"

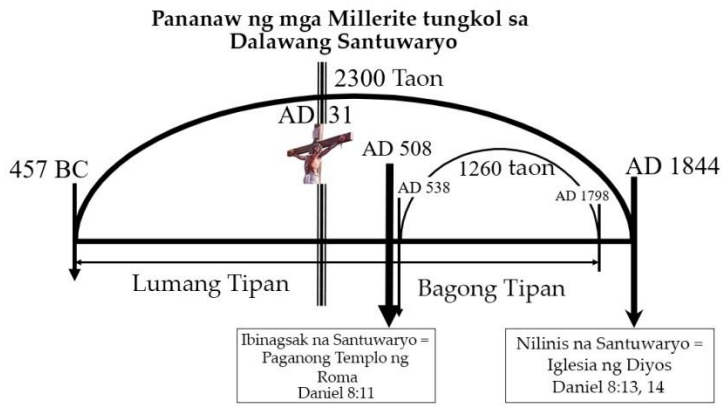
o "kanlungan ng lahat ng mga diyos." **Ang kinaroroonan ng templong ito ay ang Roma.** Goodrich's Universal His, and Guthrie's Geog., p. 606

Ang mga diyus-diyosan ng mga bansang nasakop ng mga Romano ay maingat na inilalagak sa mga angkop na silid o bahagi ng templong ito, at sa maraming pagkakataon ay naging mga sinasamba rin ng mismong mga Romano. **May mahahanap pa ba tayong templo ng Paganismo na higit na angkop na tawaging "kaniyang santuwaryo" kaysa rito? Ang Roma, na siyang kinaroroonan ng Pantheon, ay "ibinagsak ba sa pamamagitan" ng kapangyarihan ng pamahalaan?** [Pagkatapos nito ay inilahad ang isang sipi bilang pagpapatunay na ang Paganismo ang santuwaryong ibinagsak.] Apollos Hale, *The Second Advent Manual*, p. 68 (1843)

Ito ang pananaw na naging opisyal na paninindigan ng Adventismo, gaya ng inilahad ni Uriah Smith sa kaniyang aklat na *Daniel and Revelation*.

Samakatuwid, ang santuwaryo sa Daniel 8:11 ay naunawaan na tumutukoy sa Pantheon, ang paganong templo ng mga diyos sa Roma. Samantala, ang santuwaryo sa Daniel 8:14 ay nagbago sa pagkaunawa ni Miller mula sa pananaw na ito ay tumutukoy sa iglesyang Kristiyano bago ang 1844, tungo sa pagkaunawang ito ay tumutukoy sa makalangit na Santuwaryo pagkatapos ng 1844.

Susunod nating susuriin ang kasaysayan kung paano inilipat ng Adventismo ang pokus nito sa makalangit na Santuwaryo, at kung ano ang pinakabuod ng ministeryo ni Kristo roon.

Ang pananaw na ito ay hindi umaangkop sa huwaran at katuparan na makikita sa pananaw ng mga Protestante tungkol sa Dalawang Tipan

KABANATA 17

ANG AMBAG NI CROSIER AT ANG MGA KAUGNAY NITONG SULIRANIN

Matapos ang Malaking Kabiguan ng 1844, isang artikulo ni O.R.L. Crosier, sa tulong ni Hiram Edson, ang naging daan upang mailipat ang pokus ng Adventismo mula sa makalupang santuwaryo o iglesya tungo sa ministeryo ni kristo sa makalangit na Santuwaryo.

"At ang dako ng Kaniyang santuwaryo ay ibinagsak;" Daniel 8:11
Ang pagbagsak na ito ay naganap noong panahon ng kapangyarihang Romano at sa pamamagitan nito; Kaya ang santuwaryo na tinutukoy sa talatang ito ay hindi ang daigdig ni ang Palestina, sapagkat ang una ay naibagsak na dahil sa pagkahulog ng tao sa kasalanan mahigit 4,000 taon bago ang pangyayaring tinutukoy sa talatang ito, at ang ikalawa naman ay nawasak na sa panahon ng pagkabihag mahigit 700 taon bago pa man ang pangyayaring ito. Bukod dito, alinman sa dalawang ito ay hindi ibinagsak sa pamamagitan ng kapangyarihang Romano.

Ang santuwaryong ibinagsak ay ang santuwaryo ng Isa na siyang pinagmatahan ng Roma, ang Prinsipe ng hukbo, na walang iba kundi si Hesu-Kristo; itinuturo naman ni Pablo na ang Kaniyang santuwaryo ay nasa langit. Muli, sa Daniel 11:30, 31 ay mababasa: "Sapagkat darating laban sa kaniya ang mga sasakyang-dagat ng Chitim; kaya siya ay manlulumo at babalik, at magagalit laban sa banal na tipan; gayon ang kaniyang gagawin. Babalik siya at makikipag-ugnayan sa mga tumalikod sa banal na tipan. At may mga hukbong papanig sa kaniya, at kanilang lalapastanganin ang matibay na santuwaryo." Ang mga sasakyang-dagat ng Chitim ay darating laban sa kaniya; kaya siya ay malulungkot at babalik, at magbubuhos ng poot laban sa banal na tipan (Kristiyanismo). Gagawin niya ito sa pamamagitan ng pakikipag-isa sa (mga pari at mga Obispo) na tumalikod sa banal na tipan. At ang kapangyarihang (sibil at panrelihiyon) ay papanig sa kaniya, at silang dalawa ang (Roma at ang mga tumalikod sa banal na tipan) ang lalapastangan sa matibay na santuwaryo."

Ano ang bagay na ito na kapuwa nilapastangan ng Roma at ng mga nag-aangking kinatawan ng Kristiyanismo? Ang pagsasanib na ito ay nabuo laban sa "banal na tipan", at ang kanilang nilapastangan ay ang santuwaryo ng tipang iyon. Nagawa nila ito sa paraang katulad ng paglapastangan sa pangalan ng Diyos (Jeremias 34:16; Ezekiel 20; Malakias 1:7). Sa diwang ito, ang paglapastangan sa santuwaryo ay katumbas ng paglapastangan o pamumusong sa Kaniyang pangalan. Sa ganitong diwa, nilapastangan ng hayop na "pampulitika at panrelihiyon" ang santuwaryo at, sa makasagisag na paraan, ibinagsak ito mula sa kinaroroonan nito sa langit (Awit 102:19; Jeremias 17:12; Hebreo 8:1, 2). Ginawa nila ito nang tawagin nilang banal na lungsod ang Roma (Pahayag 21:2) at iluklok doon ang Papa na may mga titulong "Panginoong Diyos na Papa," "Banal na Ama," "Pinuno ng Iglesya," at iba pa. Sa huwad na "templo ng Diyos," inaangkin niyang ginagawa ang mismong ministryong tunay na isinasagawa ni Hesus sa Kaniyang

santuwaryo 2 Tesalonica 2:1–8. Sa gayon, ang santuwaryo ay niyurakan (Daniel 8:13), tulad din ng Anak ng Diyos na niyurakan (Hebreo 10:29.) O.R.L. Crosier, *The Sanctuary, Day Star Extra* article, 1846

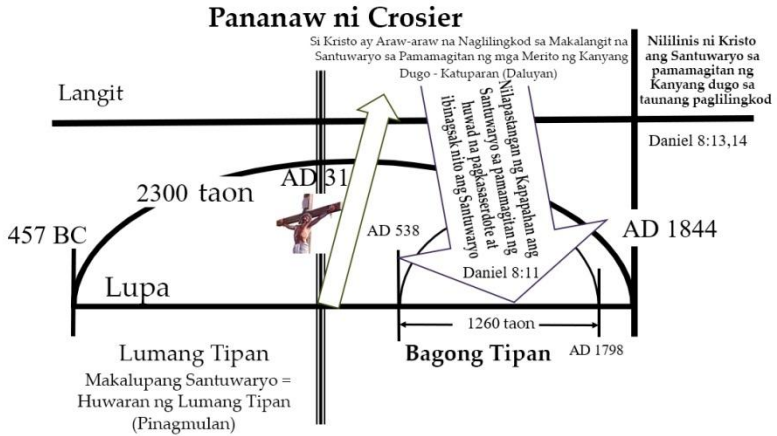
Ipinaliwanag ni Crosier na ang pagbagsak ng Santuwaryo sa Daniel 8:11 ay tumutukoy sa pag-atake ng Roma laban sa makalangit na ministeryo ni Kristo sa pamamagitan ng mga huwad na aral nito. Iniugnay rin niya ang pag-aalis ng Araw-araw sa Daniel 8:11 sa Daniel 11:30, 31, na ipinaliwanag niya bilang ang pagtabon ng Simbahang Katolika sa ministeryo ni Kristo, na nagsimula noong humigit-kumulang A.D. 538.

Tulad ni Miller at ng iba pang mga Protestante na nag-aaral ng Bibliya, ibinatay ni Crosier ang kaniyang pagkaunawa sa karaniwang pananaw ng mga Protestante tungkol sa mga tipan.

Nakatayo si Kristo noon sa hangganan sa pagitan ng makasagisag na tipan at ng katuparan nito. Katatapos pa lamang Niyang ipahayag na ang sambahayan ng naunang tipan ay wala nang bisa at inihula ang nalalapit nitong pagkawasak. Kaya naman likas lamang na ituon Niya ang pansin ng Kaniyang mga alagad sa Santuwaryo ng bagong tipan, na siyang dapat maging sentro ng kanilang pagmamahal at pag-asa, gaya ng naging kaugnayan nila noon sa santuwaryo ng naunang tipan. **Ang Santuwaryo ng bagong tipan ay nauugnay sa Bagong Jerusalem, kung paanong ang santuwaryo ng unang tipan ay nauugnay sa Lumang Jerusalem.** Ibid.

Ipinaliwanag ni Crosier ang katotohanan ng makalangit na ministeryo ni Kristo batay sa simulain na ang katuparan ay katumbas ng anino, ngunit ang una ay tumutukoy sa mga tunay na bagay, samantalang ang huli ay sa mga anino o sagisag lamang.

Ang mga katangian ng katuparan ay laging kahawig ng mga katangian ng anino. Kaya ang "mga bagay na makalangit" na tinutukoy sa talatang ito ay tumutukoy sa paglilingkod ng saserdote sa langit (mga talata 1, 2), na isinasagawa ng ating Dakilang Saserdote sa Kaniyang Santuwaryo; **sapagkat kung ang**

anino ay isang paglilingkod, ang katuparan ay dapat ding isang paglilingkod. Ibid.

Ang balangkas ng anino at katuparan ang naglalagay sa makalupang ministryo ng pagkasaserdote ni Aaron at ng mga Levita bilang pangunahing huwaran kung saan ibinatay at hinubog ang makalangit na pagkasaserdote.

Sa pamamagitan ng mga huwang ito, bagama't tayo ay may hangganan bilang mga tao, maaari nating tularan si Pablo na palawakin ang ating pagsasaliksik lampas sa mga hangganan ng ating likas na paningin tungo sa "mismong mga bagay na makalangit." Dito natin makikita ang ganap na katuparan ng buong ministryo ng kautusan kay Kristo, na pinahiran ng Banal na Espiritu at pumasok sa Kaniyang Santuwaryo, ang mismong langit, sa pamamagitan ng Kaniyang sariling dugo nang Siya ay umakyat at naupo sa kanan ng trono ng Kamahalan

sa mga langit bilang "Tagapaglingkod ng mga Banal na Dako" (Hagion Holies), at iba pa., Hebreo 8:6, 2. Ibid.

Bilang tugon kay J. Weston nang sumunod na taon, pinuna ni Crosier si Miller dahil, ayon sa kaniya, lumihis si Miller sa sarili niyang mga tuntunin sa pagpapakahulugan nang ipaliwanag niya ang Araw-araw na *Handog* bilang tumutukoy sa Paganismong Romano. Iginiit ni Crosier na ang pariralang ito ay palaging ginagamit kaugnay ng templo ng mga Israelita at hindi kailanman ginamit sa paraang ipinaliwanag ni Miller.²⁷ Ngunit ganoon nga ba ang tunay na kalagayan? Ano ang kahulugan ng salitang *Araw-araw*, o *Tamid* sa wikang Hebreo at hindi nga ba ito kailanman ginamit upang tumukoy sa mga gawaing pagano?

Ang salitang Hebreo na *Tamid* ay karaniwang isinasalin bilang "palagian" o "patuloy," at madalas itong ginagamit upang *ilarawan* ang mga paghahandog ng mga Levita bilang mga bagay na *patuloy* na isinasagawa. Ngunit mahalagang tandaan na ang *Tamid* ay hindi nangangahulugang handog mismo, ipinahihiwatig lamang nito na ang mga paghahandog ay ginagawa nang palagian. Ang pariralang Ingles na "daily sacrifice" ay hindi kailanman ginamit sa mga aklat ni Moises sa King James. Ang salitang Hebreo na *Tamid* ay ginamit din upang tumukoy sa mga Hentil na patuloy na lumalapastangan sa pangalan ng Diyos [*Tamid*] (Isaias 52:5). Kaya hindi lamang ito salitang ginagamit upang ilarawan ang mga paghahandog ng mga Judio, kundi maaari itong gamitin upang ilarawan ang anumang bagay na *patuloy* o *palaging ginagawa*. At kung ito ay ginagamit bilang isang pangngalan, maaari itong tumukoy sa anumang bagay na may katangiang palagian o patuloy.

Sa ika-anim na kabanata, ipinaliwanag natin ang kahulugan ng mga salita ni Kristo na ang nais ng Kaniyang Ama ay awa at HINDI handog. Sa ikapitong kabanata, ipinakita natin na ang pangangailangan para sa paghahandog ng dugo ay isang kahilingan

²⁷ Dennis Kaiser, *Ang Kasaysayan ng Pagpapakahulugan sa Araw-araw sa Aklat ni Daniel*, (Andrews University Paper, 2009), p. 25

ng tao, hindi ng Diyos. Sa ikalabinlimang kabanata, ipinakita natin ang pananaw na tinapos ng Adventismo ang paghihimagsik ng tao sa pamamagitan ng pagtataas ng paghahandog ng dugo hanggang sa langit. Sina Crosier at ang mga unang tagapanguna ng Adventismo ang mga taong nagpatupad ng prosesong ito ng pagtataas sa pamamagitan ng kanilang pagkaunawa sa mga sagisag at katuparan, na ibinatay naman sa maling balangkas ng dalawang tipan.

Ngunit ang lahat ng ito ay nasa ilalim ng kaayusan ng Diyos. Sa pamamagitan ng pagsunod sa prinsipyong palaguin ang kasalanan upang mahayag ang kasaganaan ng biyaya, hinayaan ng Diyos na ang pananaw ng tao tungkol sa paghahandog ng dugo ni Kristo ay madala ng mga tao sa makalangit na Santuwaryo. Naghanda ito ng daan para sa mensahe noong 1888, na nagbigay ng landas upang makaalis mula sa doktrina ng parusang kahalili tungo sa alak ng Bagong Tipan, at tungo sa pagkaunawa na ang ating Ama ay hindi kailanman nagnanais ng anumang uri ng paghahandog.

Sina Crosier at ang mga unang tagapanguna ay kumilos nang may mabuting hangarin at tapat na kalooban. Ito ay isang prosesong hindi maiiwasan, tulad ng paglalakad ni Abraham sa landas patungo sa Bundok ng Moria upang ihandog ang kaniyang anak. Ngunit mahalagang bigyang-diin natin na ang doktrinang nagsasabing si Kristo, bilang tagapamagitan, ay naghahandog sa Ama ng bisa ng Kaniyang literal na dugo ay, sa katotohanan, isang kasuklam-suklam na bagay na nagpapabagsak sa puso ng tao. Ito ay mga pamamaraan ng tao, hindi mga pamamaraan ng Diyos. Gayunpaman, si Kristo, bilang ating Dakilang Saserdote, ay kusang tumatanggap ng tungkuling iharap ang Kaniyang sariling dugo para sa atin bilang paglilingkod sa atin. Sa pamamagitan nito, binibigyan Niya tayo ng katiyakan ng kapatawaran at paglilinis mula sa kasalanan ayon sa ating pangangailangan. Ngunit inuulit natin, hindi kailanman ninanais o hiniling ng Ama ang ganitong bagay. Ito ay kasiyahan ng ating pagkaunawa tungkol sa katarungan, hindi ng katarungan ng Diyos.

Binibigyang-diin natin ang katotohanang ang Espiritu ng Diyos ay ipinagkakaloob sa bawat kaluluwang sumasampalataya na, sa pamamagitan ng pananampalataya, ay tumatanggap sa dugo ni Hesus. Ipinahahayag ng ating Ama ang Kaniyang biyaya sa pamamagitan ng madilim na salamin ng ating maling pagkaunawa. Ang saganang awa ng Diyos sa bagay na ito ay hindi kayang lubos na maunawaan ng tao. Anong kamangha-manghang pag-ibig!

Ngunit lilipas pa ang apatnapung taon bago ang Adventismo ay makarating sa kalagayang handa nitong tanggapin ang "lumang liwanag sa mga bagong kalagayan."

Itinatag ni Crosier ang isang mahalagang prinsipyo: maaaring dungisan at lapastanganin ng mga tao ang makalangit na Santuwaryo sa pamamagitan ng kanilang maling pagkaunawa. Mahalaga ang prinsipyong ito upang mahanap ang landas tungo sa paglilinis ng Santuwaryo. Kailangang linisin ang isip mula sa mga maling pananaw tungkol sa Diyos at tungkol sa pagbabayad-sala.

Naniniwala ako na sa ganitong konteksto sinuportahan ni Ellen White ang sinasabi ni Crosier. Sumulat si Gng. White sa isang liham para kay Kapatid na Eli Curtis na may petsang Abril 21, 1847:

Naniniwala ako na ang Santuwaryo na lilinis sa katapusan ng 2,300 araw ay ang Templo ng Bagong Jerusalem, kung saan si Kristo ang naglilingkod. Ipinakita sa akin ng Panginoon sa pangitain, mahigit isang taon na ang nakalipas, na si Kapatid na Crosier ay mayroong tunay na liwanag tungkol sa paglilinis ng Santuwaryo, at iba pang kaugnay na bagay. Ipinakita rin na kalooban ng Panginoon na isulat ni Kapatid na C. ang pananaw na ibinahagi niya sa amin sa Day-Star Extra noong Pebrero 7, 1846. Lubos kong nadarama na binigyan ako ng pahintulot ng Panginoon na irekomenda ang nasabing babasahin sa bawat banal. *A Word to the "Little Flock,"* p. 12.8, printed in 1847

Narito ang pangunahing prinsipyong nauunawaan ko na siyang ikinasabik ni Ellen White. Ilalahad ko rito ang mahalagang bahagi mula sa siping binanggit sa itaas.

Ano ang bagay na ito na kapuwa nilapastangan ng Roma at ng mga kinatawan ng Kristiyanismo? Ang pagsasanib na ito ay nabuo laban sa "banal na tipan," **at ang Santuwaryo ng tipang iyon ang kanilang nilapastangan. Nagawa nila ito tulad ng paglapastangan sa pangalan ng Diyos;** Jeremias 34:16; Ezekiel 20; Malakias 1:7. Ito ay katumbas ng paglapastangan o pamumusong laban sa Kaniyang pangalan. **Sa ganitong diwa, ang "hayop na pampulitika at panrelihiyon" ay nilapastangan ang Santuwaryo** (Pahayag 13:6) at ibinagsak ito mula sa kinaroroonan nito sa langit. *Crosier, The Sanctuary*, p. 3.6

Ang mga huwad na aral ng Roma ay isang paglapastangan sa pangalan o karakter ng Diyos, at dahil dito ay naging isang paraan din ng paglapastangan sa Kaniyang Santuwaryo. Ngunit ang pinakapuso ng sistemang Romano ay ang paniniwala sa pangangailangan ng paghahandog ng dugo upang matubos ang kasalanan. Ipinakita ni Crosier ang isang mahalagang prinsipyo tungkol sa karumihan o paglapastangan, ngunit hindi niya namamalayang pinalawak niya ang konseptong ito ng paglapastangan nang tanggapin ang doktrinang Romano na nagsasabing hinihingi ng Diyos kay Kristo na iharap sa Ama ang bisa ng Kaniyang dugong ibinuhos sa krus upang matanggap ng mga tao ang biyaya.

Mahalagang maunawaan ang kapuwa kagandahan at kadiliman sa tesis ni Crosier. Ang pagsang-ayon ni Ellen White sa artikulo ni Crosier ay kailangang isaalang-alang kasama ng pagsang-ayon niya sa pananaw ng mga Millerite tungkol sa Araw-araw. Ang dalawang pahayag na ito ay parehong may katotohanan sa mas malawak na kahulugan kapag ang doktrina ng paghahandog ng dugo ay inilantad bilang bahagi ng sistemang pagano na itinaas at naging bahagi ng Pagsuway na Nagdudulot ng Pagkawasak.

Tama si Miller sa pagkilala na ang Paganismo ay itinaas at naging bahagi ng Pagsuway na Nagdudulot ng Pagkawasak. Ngunit ang kaniyang pananaw tungkol sa Santuwaryong lilinisin ay hindi tama. Tama naman ang prinsipyo ni Crosier na ang makalangit na Santuwaryo ay niyurakan ng Roma. Ngunit ang kaniyang

pagkaunawa na si Kristo ay naghahandog ng Kaniyang dugo sa harapan ng Ama ay hindi umabot sa ganap na kasakdalan ng walang hanggang ebanghelyo. Ito ay kapareho ng prinsipyo ng pagpapalubag-loob na matatagpuan sa sistema ng Roma. Dahil dito, tulad ng Roma, nalalapastangan nito ang karakter ng Diyos at sa gayon ay nadudungisan din ang Santuwaryo.

Kinilala ni Miller ang Paganismo bilang kapangyarihang yumuyurak sa iglesia ng Diyos, ngunit hindi nagawang ilantad ng kaniyang mensahe ang prinsipyong pagano na nasa sarili niyang katuruan tungkol sa parusang kahalili at sa pangangailangan ng literal na dugo ni Kristo. Si Crosier naman ay gumawa ng isang hakbang pasulong at dinala ang kilusang Adventista sa tamang balangkas para sa paglilinis ng Santuwaryo. Ngunit tulad ni Miller, hindi rin niya lubusang nailantad ang prinsipyong pagano sa kaniyang pagkaunawa tungkol sa pagbabayad-sala; sa halip, higit pa niyang napalakas ang maling prinsipyong iyon.

Ang kabuuang pananaw ni Crosier, kapag isinasaalang-alang nang buo, ay nagwawasak sa kahulugan ng buong 2,300-taong propesiya at sa kahalagahan ng 1844 bilang simula ng gawain ng paglilinis ng Santuwaryo. Bagama't isinulat sa isang paraang may pangungutya, wastong nailahad ng estudyanteng Adventista na si Dennis Hokama ang usapin nang sabihin niya:

Sa pamamagitan ng muling pagtukoy sa santuwaryo ng Paganismo na ipinakilala ni Miller bilang makalangit na Santuwaryo ni Kristo, sa isang artikulong sinang-ayunan ng Panginoon, halos napahinto ni Crosier ang mga pundasyon ng bagong umuusbong na kilusang Adventista. Dennis Hokama, *Does 1844 Have a Pagan Foundation?* Adventist Currents, March 1987, p. 22

Tatalakayin pa natin sa isang susunod na kabanata ang iba pang mga suliraning dulot ng pananaw ni Crosier kaugnay ng 2,300-taong propesiya. Kapansin-pansin na hindi nagtagal matapos isulat ni Crosier ang artikulong ito, iniwan niya ang kaniyang mga pananaw

tungkol sa Santuwaryo at umalis sa kilusang Adventista.²⁸ Iminungkahi ng ilan na ang isang mahalagang dahilan ng pag-alis ni Crosier sa kilusan ay may kaugnayan sa kaniyang paniniwala na darating si Kristo sa panahon ng Paskuwa noong 1847.²⁹

Ang hiwaga kung ano talaga ang nangyayari kapag nililinis ang Santuwaryo ay hindi kailanman nalutas. Dahil dito, ang usapin tungkol sa Araw-araw ay naging isang nakatagong panganib na maaaring sumabog anumang oras sa loob ng kilusang Adventista. Bagama't maaaring hindi ituring na napakahalaga ang mga partikular na talatang tumutukoy sa Araw-araw, ang balangkas o pananaw na kaugnay ng mga talatang ito ay napakahalaga. Ito ay katulad ng paraan kung paano naging napakahalaga sa mga Adventista noong 1888 ang mga talata tungkol sa kautusan sa Galacia. Sa unang tingin, tila maliit lamang itong usapin, ngunit dahil hinihingi nito sa mambabasa na gamitin ang kaniyang pagkaunawa tungkol sa dalawang tipan, ito ay nagiging isang napakahalagang bagay.

Bago natin tapusin ang kabanatang ito, bibigyang-diin ko rito ang isa sa mga pangunahing suliranin ng sistemang dispensasyonal tungkol sa dalawang tipan, at kung paano ito ginagamit upang iugnay ang mga prinsipyo ng parusang kahalili sa karakter ng Diyos.

Gaya ng ipinakita natin sa ikapitong kabanata, ang Diyos ay nagsalita sa mga Israelita sa Ehipto ayon sa kanilang maling pagkaunawa tungkol sa pagsamba.

Sapagkat ang bayan ng Diyos ay nagkaroon ng maling pagkaunawa tungkol sa mga seremonyal na paghahandog ng mga hayop, at nahalo ang mga kaugaliang pagano sa kanilang seremonyal na pagsamba, ang Diyos ay nagpakababa upang bigyan sila ng malinaw na mga tagubilin. Sa gayon, mauunawaan nila ang tunay na kahulugan ng mga paghahandog na iyon na mananatili lamang hanggang sa ang

²⁸ SDA Encyclopedia, Crosier

²⁹ Dennis Kaiser, *Ang Kasaysayan ng Pagpapakahulugan sa Araw-araw sa Aklat ni Daniel*, (Andrews University Paper, 2009), p. 24.

Kordero ng Diyos ay maihandog, sapagkat Siya ang dakilang katuparan ng lahat ng kanilang mga paghahandog. *Spirit of Prophecy Vol. 1, p. 268.2*

Ipinapahayag ng Espiritu ng Propesiya na ang Diyos ay nagpakababa upang magbigay sa kanila ng malinaw na mga tagubilin tungkol sa mga paghahandog. Ito ay katulad ng paraan kung paano nagpakababa ang Diyos upang makipag-ugnayan kay Abraham ayon sa kaniyang mga kaugalian. Ang ganitong pagpapakumbaba ng Diyos ay hindi maaaring ituring na isang huwaran kung paano kumikilos ang Diyos sa langit. Ipinahayag ni Hesus ang kalooban ng Diyos—awa, HINDI handog. Muli, ipinapaalala natin ang ating sarili tungkol sa prinsipyo ng salamin na ipinaliwanag ni Ellen White:

Alam ng Tagapagligtas ang kanilang mga paniniwala, kaya inihanda Niya ang Kaniyang talinghaga [tungkol sa mayamang tao at si Lazaro] sa paraang magagamit ang mga dati na nilang pagkaunawa upang ituro ang mahahalagang katotohanan. Iniharap Niya sa Kaniyang mga tagapakinig ang isang salamin kung saan makikita nila ang kanilang tunay na kalagayan at kaugnayan sa Diyos. Ginamit Niya ang umiiral na paniniwala ng mga tao upang maipahayag ang katotohanang nais Niyang bigyang-diin sa lahat—na walang sinuman ang pinahahalagahan dahil sa kaniyang mga ari-arian; sapagkat ang lahat ng mayroon siya ay ipinagkatiwala lamang sa kaniya ng Panginoon. *Christ's Object Lessons*, p. 263.2

Ipinahayag ni Crosier:

Sa pamamagitan ng mga huwarang ito, bagama't tayo ay may hangganan bilang mga tao, maaari nating tularan si Pablo na palawakin ang ating pagsasaliksik lampas sa mga hangganan ng ating likas na paningin tungo sa "mismong mga bagay na makalangit." Dito natin matatagpuan ang ganap na katuparan ng buong ministryo ng kautusan kay Kristo, na pinahiran ng Banal na Espiritu at pumasok sa Kaniyang Santuwaryo, ang mismong

langit, sa pamamagitan ng Kaniyang sariling dugo. Crosier, *The Sanctuary*, p.16.1

Ang pahayag na ito ay bahagyang totoo lamang. Si Kristo ay naglilingkod para sa atin sa makalangit na Santuwaryo. Ngunit hindi hinihiling ni Kristo sa Kaniyang Ama na ipakita sa atin ang awa dahil sa batayan na nasiyahan na Niya ang katarungan ng Ama.

Ang maling pagkaunawa tungkol sa dalawang tipan ay nagiging dahilan upang ituring ang mga prinsipyong matatagpuan sa kautusan ni Moises bilang ganap at kumpletong batayan kung paano gumagana ang langit. Ginagawa rin nitong ang pagkasaserdote ni Aaron ay ituring na isang ganap na huwaran ng ministryo ni Kristo. Ngunit marami sa mga bagay na ito ay ibinigay upang ipakita sa atin kung ano ang kalagayan natin, hindi kung ano ang kalagayan ng langit. Kung ang Diyos ay nagpakababa upang makipagtagpo sa mga Israelita ayon sa kanilang pagkaunawa, hindi maaaring ituring ang mga ito bilang ganap na huwaran at batayan ng paraan kung paano gumagana ang langit at ang pamamahala nito.

Gaya ng ating natutuhan mula sa mensahe noong 1888, ang pagkasaserdote ni Kristo ay umiiral na *bago* pa ang pagkasaserdote ni Aaron. Si Kristo ay naglilingkod na sa makalangit na Santuwaryo bago pa ang panahon ni Aaron. Siya ay naglilingkod sa pamamagitan ng tinapay, alak, at pagpapala. Iniaalok Niya sa atin ang dugo ng ubas, na siyang katiyakan ng ating pagiging mga anak ng Ama. Ang buong sistema ng paghahandog ay *idinagdag* upang tulungan ang tao sa kaniyang makasalanang kalagayan, at upang palakasin ang kaniyang pananampalataya ayon sa antas ng kaniyang pagkaunawa.

Kung nabasa mo na hanggang sa bahaging ito ng aklat, dapat ay nauunawaan mo na ngayon na ang pagkasaserdote ni Kristo, ang mga tipan, ang krus, at ang dugo ni Kristo ay may ibang kahulugan kumpara sa itinuturo ng karaniwang Kristiyanismo kapag tinitingnan sa liwanag ng mensahe noong 1888.

	Pananaw ng mga Protestante Lumang Tipan	Mensahe noong 1888 Bagong Tipan
Dalawang Tipan	Dalawang Panahon ng Pamamahala	Dalawang Personal na Karanasan sa Buhay ng Bawat Tao.
Pagkasaserdote ni Kristo sa Langit	Nagsimula pagkatapos ng krus	Nagsimula nang magkasala ang tao
Ang Krus	24-oras na pangyayari ng pagkamatay ni Hesus sa kahoy na krus	6000-taong pangyayari ng pagdurusa at pagtangga ni Kristo sa sarili sa bawat araw
Ang Dugo	Ang pisikal na dugo ni Kristo na ibinuhos sa krus	Ang dugo ng buhay ni Kristo o ang Espiritu na naglilinis sa kaluluwa.
Katarungan	Ang bawat kasalanan ay kailangang parusahan	Ang katarungan ay ang pagpapakita ng awa.
Pagbabayad-sala	Pagbibigay-kasiyahan sa katarungan ng Diyos	Pahayag ng Karakter ng Diyos

Ang buong balangkas ng propesiya ng kilusang Millerite ay kailangang magbago nang malaki sa liwanag ng mga katotohanang ito. Hindi namin sinasabing walang mahalagang layunin ang karaniwang pananaw ng mga Protestante. Ito ang landas ng Lumang Tipan na nagbibigay ng paraan upang ang sangkatauhan na nasa kadiliman ay makalapit at makapasok sa Bagong Tipan.

Inendorso ng Espiritu ng Propesiya ang bawat punto sa paghahambing na nasa itaas na talaan:

Ang mg Tipan

Dahil sinabi ko noong nakaraang Sabbath na ang pananaw tungkol sa mga tipan na itinuro ni Kapatid na Waggoner ay katotohanan, tila malaking ginhawa ang dumating sa maraming isipan. Letter 30, 1890, p. 2. *Manuscript Releases Vol. 9*, p. 329.3

Ang Pagkasaserdote

Ang pagkasaserdote ni Kristo ay nagsimula nang magkasala ang tao. Siya ay ginawang Saserdote ayon sa pagkakasunud-sunod ni Melchizedek. *Letters and Manuscripts Vol. 7*, Ms 43b, July 4, 1891, par. 5

Ang Krus

Ang buong langit ay nagdusa sa paghihirap ni Kristo; ngunit ang pagdurusang iyon ay hindi nagsimula o nagtapos lamang nang Siya ay mahayag bilang tao. Ang krus ay isang paghahayag sa ating mga mapurol na pandama ng sakit na, mula pa sa simula ng pagkakaroon ng kasalanan, ay idinulot nito sa puso ng Diyos. *Education*, p. 263.1

“At maging yaong mga tumusok sa Kaniya.” Ang mga salitang ito ay hindi lamang tumutukoy sa mga taong tumusok kay Kristo noong Siya ay nakabayubay sa krus ng Kalbaryo, kundi pati na rin sa mga taong sa pamamagitan ng masasamang pananalita at maling gawain ay patuloy na sumusugat sa Kaniya sa kasalukuyan. Araw-araw ay dinaranas Niya ang mga paghihirap

ng pagpapako sa krus. Araw-araw ay tinutusok Siya ng mga lalaki at babae sa pamamagitan ng paglapastangan sa Kaniya at sa pagtanggig gawin ang Kaniyang kalooban. *The Signs of the Times*, January 28, 1903, par. 8

Ang Dugo

Ang dugo ng buhay ni Kristo ay dumadaloy sa kaluluwa. Habang siya ay nabubuhay sa pamamagitan ng tinapay ng langit, si Kristo ay nabubuo sa kalooban niya, na siyang pag-asa ng kaluwalhatian. *Letters and Manuscripts Vol. 16*, Ms 36, 1901, par. 7

Katarungan

Sa pasimula ng Malaking Tunggalian, ipinahayag ni Satanas na ang kautusan ng Diyos ay hindi maaaring sundin, na ang katarungan ay hindi maaaring umayon sa awa, at na kapag nalabag ang kautusan, magiging imposible para sa makasalanang na mapatawad. Iginiit ni Satanas na ang bawat kasalanan ay kailangang tumanggap ng kaparusahan; at kung aalisin ng Diyos ang kaparusahan dahil sa kasalanan, hindi na Siya magiging Diyos ng katotohanan at katarungan. *The Desire of Ages*, p. 761.4

Ang mapanghatol na kapangyarihan ni Satanas ang nagtulak sa kaniya upang magtatag ng isang pananaw tungkol sa katarungan na hindi naaayon sa awa. Inaangkin niya na siya ay kumikilos bilang tinig at kapangyarihan ng Diyos, at sinasabi niyang ang kaniyang mga pasiya ay katarungan, dalisay, at walang pagkakamali. Dahil dito, inilalagay niya ang kaniyang sarili sa luklukan ng paghatol at ipinapahayag na ang kaniyang mga payo ay hindi maaaring magkamali. Dito nahahayag ang kaniyang walang-awang katarungan, isang huwad na anyo ng katarungan na kasuklam-suklam sa Diyos. *Christ Triumphant*, p. 11.4

Ang Pagbabayad-sala

Ano ang kahulugan sa atin ng tagpong ito? Napakadalang basahin nang walang malalim na pag-unawa ang salaysay tungkol sa bautismo ng ating Panginoon, na hindi natin

nauunawaan na ang kahulugan nito ay napakahalaga para sa atin, at na si Kristo ay tinanggap ng Ama alang-alang sa sangkatauhan. Nang yumukod si Hesus sa mga pampang ng Jordan at naghandog ng Kaniyang panalangin, iniharap Niya sa Ama ang sangkatauhan, sapagkat Siya na nagbihis ng Kaniyang pagka-Diyos ng pagkatao ang siyang tumayo bilang kinatawan nito. Inialay ni Hesus ang Kaniyang sarili sa Ama alang-alang sa tao, **upang ang mga nahiwalay sa Diyos dahil sa kasalanan ay maibalik sa Diyos sa pamamagitan ng mga karapatan at bisa ng banal na Tagapamagitan. Dahil sa kasalanan, ang lupa ay nahiwalay mula sa langit; ngunit sa Kaniyang bisig na pantao, niyakap ni Kristo ang nagkasalang lahi ng tao, at sa Kaniyang bisig na banal ay hinawakan Niya ang luklukan ng Walang Hanggan. Sa ganitong paraan, ang lupa ay muling nakatanggap ng pabor mula sa langit, at ang tao ay naibalik sa pakikipag-ugnayan sa kaniyang Diyos. Ang panalangin ni Kristo para sa nawawalang sangkatauhan ay tumagos sa bawat aninong inilagay ni Satanas sa pagitan ng tao at ng Diyos, at nagbukas ng malinaw na daan ng pakikipag-ugnayan hanggang sa mismong luklukan ng kaluwalhatian.** Ang mga pintuan ng langit ay bahagyang nabuksan, ang kalangitan ay nabuksan, at ang Espiritu ng Diyos, na nasa anyo ng isang kalapati, ay bumaba at pumaligid sa ulo ni Kristo. At narinig ang tinig ng Diyos na nagsasabi, "Ito ang Aking minamahal na Anak, na Siya Kong lubos na kinalulugdan." *The Signs of the Times*, April 18, 1892, par.

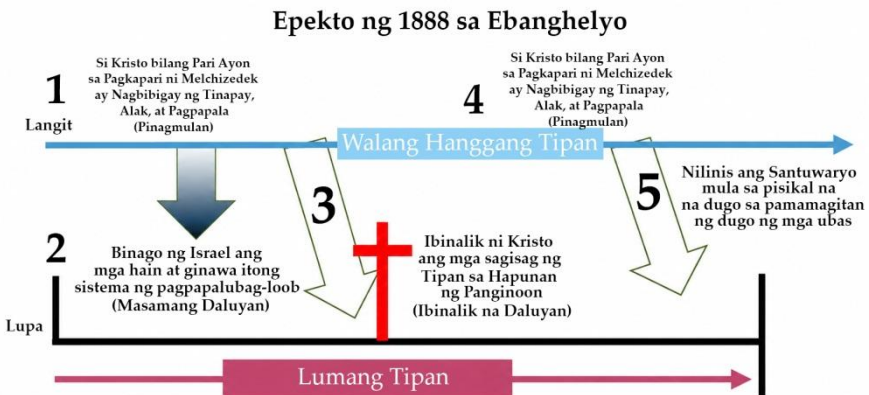
5

Sa kasamaang-palad, gaya ng ating natuklasan, ang mensahe noong 1888 ay tinanggihan. Nanatili ang Adventismo sa Lumang Tipan, na naglilingkod sa isang pagkaunawa tungkol sa Diyos na humihingi ng mga hain at handog, at dugo para sa kasalanan.

Mas nakalulungkot pa rito ang katotohanang hindi lamang ang mga tumutol sa mensahe noong 1888 ang nanatiling nakakulong sa sistema ng Lumang Tipan, kundi maging ang lahat ng pangunahing tagapagtaguyod ng mensaheng iyon ay naakay ring bumalik sa

maling pagkaunawa tungkol sa pagbabayad-sala dahil sa usapin ng Araw-araw.

Kung tinanggap lamang ng iglesia ang pananaw nina Waggoner at Jones tungkol sa dalawang tipan at sa panahon kung kailan nagsimula ang pagkasaserdote ni Kristo sa langit, kasama ang bagong liwanag tungkol sa krus, sa dugo, at sa pagbabayad-sala, sana ay naipaliwanag at naisaayos ang tila magkakasalungat na mga pahayag ng Espiritu ng Propesiya tungkol sa Araw-araw sa pananaw ng mga Millerite at sa paglilinis ng Santuwaryo ayon kay Crosier. Ngunit dahil tinanggihan ang mensaheng iyon, nanatiling hindi nalutas ang usapin tungkol sa Araw-araw, at kalaunan ay naging dahilan ito ng pagkakahati ng iglesia makalipas ang dalawang dekada.

KABANATA 18

MGA BUNGA PAGKATAPOS NG 1888

Ang pagkapoot na sumiklab sa hayagang paghihimagsik noong mga pulong sa Minneapolis ay lalo pang tumindi at nag-ugat pagkatapos ng mga pulong na iyon. Hindi nagkataon lamang na si L. R. Conradi ang isa sa mga pinakamatinding tumuligsa sa mensaheng dinala nina Waggoner at Jones sa iglesya.

Sa Pangkalahatang Kumperensya sa Minneapolis noong 1888, si Louis [Ludwig] Richard Conradi ay isa sa mga pinakamatitinding nanlait sa taimtim na mensahe ni Dr. E. J. Waggoner tungkol sa Pag-aaring-ganap sa Pamamagitan ng Pananampalataya, ayon sa pahayag ni C. C. Reynolds noong 1930. (Tingnan ang Highlights and Afterglow—No. 1, seksyon V:1, p. 249.) Tiyak na isa siya sa mga tinutukoy na “ilan” na lumaban at tumanggi sa mensaheng ipinangaral doon.³⁰

³⁰ Leroy Froom, *Kilusang Tadhana*, p. 677. Tingnan din si Robert Wieland, *Sumunod ba Tayo sa mga Tusong Inimbentong Katha*, p. 4

Ipinaliwanag pa ni C. C. Reynolds na ang pagtutol ni Conradi ay umabot maging kay Ellen White, dahil sa kaniyang pagsuporta kina Waggoner at Jones:

Dahil ang mga pag-aaral ni Waggoner ay lubos na sinuportahan ni Ellen White, mula noon ay lalong nagsikap si Conradi na pahinain ang impluwensiya ng Espiritu ng Propesiya, hanggang sa tuluyan niya itong mahigpit at mapait na nilabanan.³¹

Ang kapaitan na namayani kay Conradi at sa marami pang iba ay kailangang maalis sa kanilang mga puso. Subalit ang mga tao sa magkabilang panig ay nanatiling nakakapit sa alitang ito. Dahil dito, ang magkabilang panig sa usapin noong 1888 ay nagkasundo sa pagpapatibay ng paniniwalang ang makalangit na ministeryo ni Hesus ay binubuo ng paghaharap ng Kaniyang literal na dugo sa harap ng Ama bilang pampalubag-loob.

Ang masamang pagtrato kina Waggoner at Jones ay nakaimpluwensiya sa kanila upang yakapin ang isang pananaw tungkol sa organisasyon ng iglesya na naglalayong alisin ang mga umiiral na pamamahala at kaayusan ng kasalukuyang estruktura. Sumulat si Ellen White kay Jones upang bigyan siya ng babala tungkol sa mga kaisipan nila ni Waggoner, sapagkat ang mga ito ay salungat sa malinaw na patnubay na ibinigay ng Espiritu ng Propesiya noong dekada 1850 at 1860.

Si Elder Waggoner ay nagtaglay ng ilang mga pananaw at, nang hindi muna inihaharap ang mga ito sa isang kapulungan ng mga kapatid upang mapag-usapan, ay nagpalaganap ng mga hindi pangkaraniwang katuruan. **Inilahad niya sa ilan sa mga kapatid ang mga kaisipan tungkol sa organisasyon ng iglesya na hindi sana kailanman dapat naipahayag. Inaakala ko na ang usapin tungkol sa organisasyon ay matagal nang nalinaw para sa mga sumasampalataya sa mga patotoong ibinigay sa pamamagitan ni Sister White. Kung tunay nilang pinaniniwalaan ang mga**

³¹ Ibid. Froom.

patotoong iyon, bakit sila kumikilos nang salungat sa mga ito? Bakit hindi naging sapat na maingat ang aking mga kapatid upang iharap muna sa akin ang mga usaping ito, o kahit man lamang ay magtanong kung mayroon akong liwanag tungkol sa mga paksang ito? Bakit muling lumilitaw ang mga usaping ito sa panahong ito, gayong masusi na nating tinalakay ang mga ito noon, at nagsalita na ang Diyos tungkol sa mga paksang ito? Hindi pa ba sapat iyon?

... Huwag nawang maging padalus-dalos kayong dalawa ni Elder Waggoner sa panahong ito sa pagsusulong ng mga bagay na hindi nararapat at hindi naaayon sa mismong mensaheng ipinagkaloob ng Diyos. Ellen White, kay A. T. Jones. *Letters and Manuscripts Vol. 9*, Letter 37, 1894, par. 18,20

Nabuo nina Jones at Waggoner ang mga pananaw na ito bilang tugon sa mga pinuno ng iglesia na noong panahong iyon ay naging mga daluyan ng kadiliman. Sa huling bahagi ng dekada 1890, pinamunuan ng mga pinunong ito ang iglesia sa pamamagitan ng tinatawag na "kapangyarihang makapanghari." Pagsapit ng 1901, nanawagan si Ellen White ng pagbabago sa paraan ng pag-oorganisa at pamamahala ng iglesia:

Ngayon ay nais kong sabihin na hindi nagtalaga ang Diyos ng sinumang may kapangyarihang makapanghari sa ating hanay upang mamahala at maghari sa alinman sa mga sangay ng gawain. Ang gawain ay lubhang nahadlangan dahil sa mga pagsisikap na kontrolin ito sa bawat aspeto.... Kailangang magkaroon ng pagbabago at muling pagsasaayos. Kailangang mapalakas at mapatatag ang mga komiteng kinakailangan upang maisakatuparan ang gawain. [Mula sa pambungad na pananalita ni Ellen White noong Abril 3, 1901, sa sesyon ng Pangkalahatang Kumperensya sa Battle Creek.] *General Conference Bulletin*, April 3, 1901, p. 26,2,5

Subalit ipinagpatuloy nina Waggoner at Jones ang pagpapaunlad ng kanilang mga hindi pangkaraniwang pananaw tungkol sa

organisasyon ng iglesia. Ang mga mala-demonyong pang-iinsulto na ibinato laban sa kanila ay nag-udyok sa mga sugo ng mensahe noong 1888 na lumabas sa ilalim ng patnubay at pangangalaga ng Espiritu ng Propesiya hinggil sa usaping ito.

Ang buong diwa nito ay ito; ang tao ang larawan ng iglesia. Kung gayon, ang kaayusan ng bawat indibidwal ang siyang kaayusan ng buong katawan, hindi ba? Kaya, gaya ng sinasabi ng Patotoo, na nakatuon sa bawat isa sa atin, kung ang bawat isa ay magiging maayos at may wastong kaayusan, magiging maayos din ang usapin ng organisasyon. Ano nga ba ang suliranin?—Tayo mismo, bilang mga indibidwal, ang walang wastong kaayusan.

Hindi ako dapat umasa sa iyo bilang saligan ng aking pananampalataya, at hindi ka rin dapat umasa sa akin. Hindi ko dapat kunin sa iyo ang aking pananampalataya, ang aking mga plano, o ang aking mga pananaw. Sa halip, kailangan kong personal na makilala ang Panginoon at maunawaan kung ano ang nais Niyang ipagawa sa akin. Siya ang Ulo ng bawat kapatid. Si Kristo ang Ulo ng bawat tao.

Ang ganap na pagkakaisa ay nangangahulugan ng ganap na kalayaan ng bawat isa na personal na makilala at sundin ang Diyos. Ibig sabihin, ang bawat isa ay may sariling pagkakilala at karanasan sa Kanya. Sapagkat kung tunay tayong lahat ay sumasampalataya sa Panginoon, hindi maaaring magkaroon ng kaguluhan sa ating panlabas na kaayusan. Maaaring sabihin ng iba, kung may kalayaan ang bawat isa, may tatayo at magsasabing gagawin niya ito, at may iba namang magsasabing gagawin niya iyon, kaya mawawala ang pagkakaisa sa pagpapayo. Ngunit kapag natagpuan ng bawat isa ang Panginoon, tatanggapin din ng bawat isa ang Kaniyang payo. At ang Espiritu ni Kristo ay espiritu ng kaamuan, espiritu ng kababaang-loob. Ito ang espiritu ng pagpapakumbaba at karunungan.

Ang usapin tungkol sa organisasyon ay isang napakasimpleng bagay. Ang kailangan lamang ay ang bawat isa ay lubusang magpasakop sa Panginoon, at pagkatapos ay hayaan Siyang gawin sa kanya ang anumang Kaniyang kalooban, sa lahat ng panahon. May isang talata na nagsasabi, "Tanggapin ninyo ang Espiritu Santo." Ang Espiritu Santo ang siyang nagdudulot ng kaayusan. Ang Espiritu ang nagbibigay-buhay, at ang Espiritu ng Diyos ang pinagmumulan ng buhay. Kung itutusok ang isang matulis na karayom sa aking leeg, alam ninyo kung ano ang mangyayari—agad na mawawala ang kaayusan ng aking katawan. Ngunit habang ang buhay ay nananatili sa akin, ako ay nabubuhay. Iyan ang tunay na organisasyon. E.J. Waggoner, *General Conference Daily Bulletin*, February 26, 1899, p. 86, par. 11-14

Inilahad ni Waggoner na ang bawat indibidwal ay tuwirang nasa ilalim ng pamamahala ng Diyos at tuwirang pinapatnubayan ng Espiritu ng Diyos, kaya hindi na kailangan ang pamumuno ng tao. Ayon sa kaniyang pananaw, kung ang bawat isa ay puspos ng Espiritu, kusang magiging maayos ang organisasyon. Ang itinuturing na pangunahing pagkukulang ng pananaw ni Waggoner ay ang paniniwalang ang iglesia ay nakabatay sa indibidwal, samantalang ang iglesia ay itinatag ayon sa banal na huwaran ng Ama at ng Anak. Ang tao ay nilalang ayon sa larawang ito, kung saan ang asawang babae ay nasa ilalim ng pamumuno ng kaniyang asawa, at ang mga anak ay nasa ilalim ng pamumuno ng kanilang mga magulang. Dahil dito, ang organisasyon ng iglesia ay nakabatay sa kaayusan ng pamilya, at hindi sa indibidwal.³²

Sa mismong araw na nanawagan si Ellen White ng muling pagsasaayos ng organisasyon sa Pangkalahatang Kumperensya noong 1901, inilahad naman ni Jones ang isang pananaw tungkol sa

³² Para sa malawak na pagtalakay tungkol sa paksang ito, tingnan ang buklet na *Aral mula sa Kasaysayan Tungkol sa Organisasyon ng Iglesia*, na makukuha sa maranathamedia.com

organisasyon na salungat sa mga simulain na itinakda ng Espiritu ng Propesiya:

Ang lahat ng organisasyong hindi nagmumula sa Diyos ay pansamantalang kapalit lamang. Walang tunay na organisasyon maliban sa organisasyong nagmumula sa Diyos. **At ang buhay lamang ang tunay na pinagmumulan ng organisasyon.** Hindi ang organisasyon ang nagbibigay ng buhay; sa halip, ang buhay ang lumilikha ng organisasyon. Kaya naman, kung magkakaroon ang Diyos ng muling pagsasaayos ng Pangkalahatang Kumperensya na nagtitipon ngayon, kinakailangang ang Kaniyang buhay ay muling umabot sa atin at maipagkaloob sa atin nang higit na ganap kaysa dati. **At ang sinumang maabot ng Diyos sa pamamagitan ng Kaniyang buhay, iyon ang tunay na organisasyon. At ang sinumang maabot Niya ng Kaniyang buhay sa higit pang ganap na paraan, iyon naman ang tunay na muling pagsasaayos ng organisasyon.** A.T. Jones, *Evening Sermon at The General Conference Session, April 2, 1901. General Conference Bulletin, April 4, 1901, p. 38.2*

Para kay Jones, ang usapin ng muling pagsasaayos ay tuwirang nagmumula sa paksa ng buhay ng Diyos. Ayon sa kaniya, saanman umabot ang buhay ng Diyos, doon umiiral ang Kaniyang organisasyon. Hindi nagtagal, ipinakita kay Ellen White na ang paksa tungkol sa buhay at ang kaugnayan nito sa Diyos ang siyang pangunahing itinuturo ni J. H. Kellogg sa kaniyang mga tagapakinig:

Bago ako umalis ng Washington patungong Berrien Springs, binigyan ako ng tagubilin tungkol sa ilang usaping may kinalaman sa gawain sa Battle Creek. Noong isang gabi, ipinakita sa akin ang isang malaking pagtitipon. Si Dr. Kellogg ang nagsasalita, at lubha siyang masigasig sa paglalahad ng kaniyang paksa. Naroon din ang kaniyang mga kasamahang manggagamot at mga ministro ng ebanghelyo. **Ang paksang kaniyang tinatalakay ay tungkol sa buhay at sa kaugnayan ng Diyos sa lahat ng may buhay.** Sa kaniyang paglalahad, bahagya niyang ikinubli ang tunay na diwa ng kaniyang itinuturo, ngunit sa

katotohanan ay inihaharap niya ang mga makaagham na teoryang kahalintulad ng panteismo, na para bang ang mga ito ang pinakamahalagang katotohanan.... **May nagsabi sa akin na ang isipan ng nagsasalita ay nabihag na ng masasamang anghel....**

Matagal nang pinag-aaralan ni Dr. Kellogg ang mga paksang ito, at matagal na rin siyang naghahanda upang maipahayag ang kaniyang mga pananaw at mahikayat ang iba na tanggapin ang mga ito. *Letters and Manuscripts Vol. 19, Ms 64, 1904, par. 1,2,4*

Ang teoryang nagsasabing ang Diyos ang tuwirang nagsasaayos ng lahat ng bagay sa pamamagitan lamang ng Kaniyang Espiritu, nang hindi nangangailangan ng anumang panlabas na kasangkapan o kaayusan, ay madaling umayon sa mga katuruan ni J. H. Kellogg, na matagal nang bumubuo ng sarili niyang mga espirituwalistikong pananaw. Noong 1894, binalaan na ni Ellen White si Jones tungkol sa panganib ng mga pananaw nila ni Waggoner hinggil sa organisasyon. Dahil dito, maliwanag na si Jones ay matagal na ring nagpapaunlad ng kaniyang mga kaisipan tungkol sa paksang ito.

Kapansin-pansin na napansin din ni Dr. George Knight ang kaugnayan ng mga pananaw nina Jones at Waggoner tungkol sa iglesya at ng mga pananaw ni Kellogg tungkol sa panteismo. Bagama't sa aking palagay ay labis na mabigat ang pangkalahatang pagsusuri ni Knight kina Jones at Waggoner, sumasang-ayon ako sa kaniyang obserbasyon na may kaugnayan ang kanilang mga pananaw sa mga katuruan ni Kellogg hinggil sa usaping ito:

Isang kapansin-pansing katotohanan na ang tatlong pangunahing ministro ng kilusan ng pag-aaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya noong dekada 1890—sina Jones, Waggoner, at Prescott—ay dumating sa magkakatulad na konklusyon tungkol sa organisasyon. Labis nilang binigyang-diin ang personal na kaugnayan ng bawat isa kay Kristo at ang tuwirang paglapit sa Kaniya, hanggang sa nawalan sila ng wastong balanse sa kanilang pag-unawa sa biblikal na papel ng iglesya bilang sama-samang katawan ni Kristo. Ang natatangi nilang pagbibigay-diin sa

paksang ito ay nagbukas din ng daan upang maging madali silang maimpluwensiyahan ng iba pang maling katuruan, gaya ng panteismo, na sumisira sa wastong pagkaunawa sa ugnayan ng Diyos at ng tao. Ang tatlo ay alinman sa tumanggap ng panteismo o gumamit ng mga pananalitang lumampas sa itinuturo ng Bibliya tungkol sa paninirahan ng Espiritu Santo sa tao, kaya't marami sa kanilang mga kaisipan at pahayag ay nagkaroon ng mga katangiang kahawig ng panteismo. Dahil dito, hindi na kataka-taka na sina Jones at Waggoner ay maagang nakiisa sa paghihiwalay na pinangunahan ni Kellogg sa pagsisimula ng bagong siglo.³³

Hindi ko sinasang-ayunan ang pananaw na tinanggap nina Waggoner at Jones ang panteismo. Gayunman, sa kanilang mga pahayag tungkol sa organisasyon ng iglesya, gumamit sila ng mga pananalitang madaling maiugnay sa mga katuruan ni Kellogg, kaya naging mas madali silang maimpluwensiyahan ng kaniyang mga ideya. Ang mahalagang punto rito ay hindi pinansin nina Waggoner at Jones ang babala ni Ellen White tungkol sa organisasyon ng iglesya. Ang kanilang espirituwalistikong pananaw hinggil sa organisasyon ng iglesya ay naglagay sa kanila sa panganib na maimpluwensiyahan ng mga katuruan tungkol sa Araw-araw na Ministeryo, na itinaguyod ng mismong taong mahigpit na tumutol sa kanila noong mga pulong noong 1888, si L. R. Conradi.

Sa Kabanata 14, maikli nating nabanggit ang papel na ginampanan ni W. W. Prescott sa pagpasok ng ibang diwa sa mga pulong ng Pangkalahatang Kumperensya noong 1893. Napagtanto ni Prescott na mali ang kaniyang naging paninindigan hinggil sa mensahe noong 1888, at pribado niyang inamin ang kaniyang pagkakamali. Gayunman, hindi niya ito binanggit sa kaniyang mga pahayag noong Pangkalahatang Kumperensya ng 1893. Kung hayagan sana niyang ipinahayag ang kaniyang pagkakamali at humingi ng paumanhin kay

³³ George Knight, *A.T. Jones Pangunahing Tagapagsulong sa Karismatikong Hangganan ng Adventismo* (Review and Herald Publishing Association, 2011), pp. 205,206

Jones sa harap ng madla, malaki sana ang naging epekto nito sa mga tao at nakatulong upang manaig ang Espiritu ni Hesus.

Sa paglaon, pribado niyang inamin na mali ang kaniyang naging paninindigan, kasama ng karamihan sa mga kapatid. Gayunman, sa kaniyang mahahabang pag-aaral na inilahad sa pulong noong 1893, wala siyang ipinahiwatig na siya ay nasa maling panig noon, ni hindi rin niya binanggit na kinailangan niyang ipahayag ang kaniyang pagkakamali.

Samantalang ipinahayag ni Jones ang simulain ng sama-samang pananagutan sa pamamagitan ng pagsasabing, “ang ating tinanggihan noon” (mga pahina 165, 183), kahit isa siya sa mga sugo ng mensahe, ipinakita naman ni Prescott ang kaniyang sarili na para bang siya ay laging nasa tamang panig. Kung nagpakita sana siya ng tapat at mapagpakumbabang pag-amin sa kaniyang pagkakamali, malaki sana ang naitulong nito upang mabuksan ang daan para sa paggawa ng Espiritu ng Diyos sa sesyon. Subalit ang gayong pag-amin ay hindi kailanman naipahayag.

Sa halip, hayagan niyang iniugnay ang kaniyang sarili kay Jones bilang isa na nakikibahagi sa natatanging banal na misyong ipinagkatiwala rito. Marahil ay walang pag-aalinlangang inanyayahan siya ni Jones na tumulong, sapagkat malamang na nadama niyang nag-iisa siya sa pagtatanggol sa mensahe noong 1888, habang sina Ellen White at Waggoner ay kapuwa nasa ibayong-dagat.

Bawat gabi, ang mga sermon ni Prescott ang nauuna bago magsalita si Jones. Habang nagsasalita si Jones, madalas siyang putulin ni Prescott upang magbigay ng sariling mga kaisipan, magbanggit ng mga sipi, o maging ng mga panawagan sa mga tagapakinig. Taglay ang isang diwang hindi gaanong mahinahon at hindi gaanong mapanghikayat, mariin niyang iginiit na ang mga kapatid ay dapat magpakatuwid sa harap ng Diyos.³⁴

³⁴ Wieland at Short, *Muling Pagsusuri sa 1888*, pp. 102,103

Mariing hinimok ni Prescott ang kaniyang mga tagapakinig, na waring ipinahihwatig na ang Diyos ay nawawalan na ng pagtitiis sa kanila.

Ngayon, ang mabigat na iniisip ko ay tila nawawalan na ng pagtitiis ang [Diyos], at hindi na Siya maghihintay nang matagal para sa iyo at sa akin. Nais kong makita ninyo itong malinaw.... Muli kong sinasabi, lubha akong nababahala sa kalagayang ito.... Hindi ako nag-uutos kaninuman, ngunit may kailangang mangyari. Dapat tayong tumanggap ng isang bagay na naiiba sa anumang naranasan natin sa Kumperensyang ito. Tiyak iyan.... Iyan ang dahilan kung bakit kami [!] ang naghihimok sa inyo na tanggapin ang katuwiran, sapagkat kung gayon ay sasa inyo ang Espiritu. Hindi ba ninyo ito nakikita?³⁵

Inilagay ni Prescott ang kaniyang sarili sa kaparehong katayuan ni Jones sa paghihimok sa mga tao na tanggapin ang mensahe. Pagkatapos nito, ipinakilala ni Prescott ang kaisipan na maaaring angkinin ng isang tao ang kaloob ng Huling Ulan sa pamamagitan lamang ng pag-aangkin at pag-aakalang tinanggap na niya ito, kahit wala siyang tunay na pagkaunawa sa lalim ng sarili niyang kasamaan at pagkamakasalanan:

Napansin ko na marami sa inyo ang paminsan-minsang humihiling sa Panginoon na ipakita sa inyo ang inyong tunay na kalagayan ayon sa Kaniyang nakikita. Sa palagay ko, iyon ang isa sa mga kahilingang nakita ng Panginoon na higit na mabuting huwag ipagkaloob sa atin. At naniniwala rin akong hindi natin dapat hilingin iyon. Makikita ninyo kung ano ang maaaring maging epekto kapag sinimulan ng Panginoon na ipakita sa atin ang ating tunay na kalagayan. Kaagad nating nagsisimulang magtanong kung mahal pa ba tayo ng Panginoon at kung maaari pa ba Niya tayong iligtas.... Wala pala akong tunay na pagkaunawa sa aking sariling pagkatao.

³⁵ Buletin ng Pangkalahatang Kumperensya, 1893, pp. 386,387

Marahil ay hindi pa talaga sinisimulan ng Panginoon na ipakita sa atin ang ating tunay na kalagayan ayon sa Kaniyang nakikita. Sa palagay ko, wala pa tayong sapat na pagkaunawa o kahit anumang tunay na pag-unawa kung paano tayo nakikita ng Diyos.³⁶

Ang tunay na pagpapahayag ng kasalanan at pagsisisi ay maaari lamang maganap kapag nakita ng makasalanan ang kaniyang sariling pagkamakasalanan. Ang mismong layunin ng ebanghelyo ay ipakita nang malinaw ang ating kasalanan upang makita natin ito at pagkatapos ay ipahayag at pagsisihan ito.

Totoong naglahad si Prescott ng ilang mahuhusay na presentasyon sa Australia pagkatapos nito. Ang kaniyang pagkakasangkot sa panatikong kilusan na may kaugnayan kay Anna Phillips, na itinuring na huwad na propeta, ay nagpakumbaba sa kaniya. Gayunman, ang kaniyang maling pagkaunawa tungkol sa pag-aaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya ang naging dahilan upang maging bukas siya sa umiiral na diwa ng Minneapolis, na tumanggi kay Kristo at sa Espiritu ng Propesiya. Naimpluwensiyahan din siya ni L. R. Conradi at itinuring niya ang bagong pananaw nito tungkol sa Araw-araw na Ministeryo bilang isang kahanga-hangang bagong liwanag.

Hindi ko na pahahabain pa ang talakayan sa pamamagitan ng pagbanggit sa iba pang mga taong tuwirang naapektuhan ng pagtanggap sa mensahe noong 1888. Natalakay na natin ang ilan sa mga pangunahing tauhang may kaugnayan sa pagbabago ng paninindigan ng iglesia tungkol sa Araw-araw na Ministeryo. Ang layunin ng pagtatapos ng kabanatang ito ay ipakita na ang pagtanggap kay Kristo noong 1888 ay nagbukas ng daan sa paglaganap ng espirituwalismo sa loob ng iglesia. Ang impluwensiyang ito ay nakaapekto hindi lamang sa mga tumutol sa mensahe kundi maging sa mga naglahad nito.

³⁶ Ibid. p. 445

KABANATA 19

ANG PAGTATALO TUNGKOL SA ARAW- ARAW NA MINISTERYO AY NAGPAKITA NG MAPANIRANG PAGKAMUHI

Si L. R. Conradi, isa sa mga pinakamahigpit na tumutol sa mga sugo ng mensahe noong 1888, ang unang naglathala ng bagong pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo. Iminumungkahi ni Robert Wieland na ang bagong pananaw ni Conradi ay bunga ng kaniyang pagtutol sa mensahe noong 1888.

Ang "bagong pananaw" ni Conradi ay umusbong mula sa kaniyang pagtutol sa mensahe noong 1888 at sa kaniyang pagkilala kay Luther bilang tagapagpahayag ng "ikatlong

mensahe ng anghel sa katotohanan nito." Pinalitan ng pananaw na ito ang pagkaunawa nina Jones at Waggoner tungkol sa pag-aaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya.³⁷

Sumulat si Conradi kay Ellen White upang humingi ng payo tungkol sa kaniyang bagong pananaw hinggil sa Araw-araw na Ministeryo. Kapansin-pansin na tila wala namang naging tugon sa kaniyang liham.

Si L. R. Conradi, na noo'y pangulo ng Unyon na Kumperensya sa Europa, ang unang naglathala ng bagong pagpapakahulugan sa kaniyang aklat tungkol sa mga propesiya ni Daniel, na malawakang naipamahagi. Gayunman, ang aklat na iyon ay nasusulat sa wikang German. Ang malaking kabalintunaan ay halos wala itong naging epekto o naging usap-usapan, maging sa Europa o sa Estados Unidos—isang di-inaasahang pakinabang marahil ng paggamit ng wikang banyaga. Bago mailathala ang aklat, sumulat si Conradi kay Ellen White at humingi ng payo kung may nakikita siyang suliranin sa kaniyang pagpapakahulugan. Nang hindi siya makatanggap ng anumang tugon, inakala niyang wala itong pagtutol sa kaniyang pananaw, kaya ipinagpatuloy niya ang paglilimbag ng aklat.³⁸

Dahil nasa Europa si Conradi, naibahagi niya ang kaniyang mga pananaw kay Waggoner, na naitalaga sa England mula pa noong 1892. Sa mungkahi ni Waggoner, ipinadala si Prescott sa England noong huling bahagi ng 1897, ilang sandali bago inilathala ni Conradi sa Europa ang kaniyang bagong pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo. Nagbigay si Wieland ng isang kawili-wiling paglalarawan ng kasaysayan habang isinasalaysay niya kung paano kumalat ang bagong pananaw na ito.

Ipinakikita ng buod na ito na si Louis R. Conradi ang nagpalihis sa direksiyon ng ating iglesya nang ipakilala niya ang kaniyang

³⁷ Robert Wieland, *Sumunod Ba Tayo sa mga Mapanlinlang na Katha?* (1984), p. 10

³⁸ Gilbert Valentine, *W.W. Prescott, Nalimutang Higante ng Ikalawang Salinlahi ng Adventismo* (Review and Herald, 2005), p. 217

ANG PAGTATALO TUNGKOL SA ARAW-ARAW NA MINISTERYO AY
NAGPAKITA NG MAPANIRANG PAGKAMUHI

bagong pananaw noong bandang 1900. Isa sa mga unang tumanggap ng pananaw na ito ay si E. J. Waggoner. Dahil malinaw niyang nakita na itinataguyod ni Ellen White ang pananaw ng mga unang tagapanguna, itinakwil niya si Ellen White. Ito ang naging simula ng kaniyang pagtalikod sa pananampalataya. Pagkatapos nito, tinanggap din ni W. W. Prescott ang pananaw ni Conradi, at sinundan naman siya ni A. G. Daniells, ang pangulo ng Pangkalahatang Kumperensya.³⁹

Ang huling bahagi ng dekada 1890 ay nagtapos sa panahon ng tinatawag na kapangyarihang makapanghari.

Ngayon ay nais kong sabihin na hindi naglagay ang Diyos ng anumang kapangyarihang makapanghari sa ating hanay upang kontrolin ang alinman sa mga sangay ng gawain. Ang gawain ay lubhang nahadlangan dahil sa mga pagsisikap na kontrolin ito sa bawat aspeto.... Kailangang magkaroon ng pagbabago at muling pagsasaayos; kailangang maibalik ang lakas at kapangyarihan sa mga kinakailangang komite." *General Conference Bulletin*, April 3, 1901, p. 26, par. 2,5

Ang kadilimang nagmula sa paghihimagsik noong 1888 ay unti-unting bumabalot sa mga puso ng maraming pinuno sa kilusan. Bagama't tinutulan nina Jones at Waggoner ang mapaniil na pamumuno, nang sila naman ang magkaroon ng pagkakataong mamuno ay nagpakita rin sila ng mga hilig sa ganitong uri ng pamamahala. Ang alitang lumikha ng isang pader na naghihiwalay sa mga kapatid ay nagtago sa mas malalim at hindi namamalayang poot laban sa Anak ng Diyos. Ang galit ng kambing na lalaki laban sa lalaking tupa ay muling nahayag sa bagong pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo. Ito ang naging pinakahuling pagpapahayag ng teolohiyang nakabatay sa pagpapalubag-loob sa konteksto ng Adventismo; inililipat nito sa langit ang pangangailangan ng tao para sa pisikal na dugo bilang isang hinihingi ng Ama upang ipagkaloob sa atin ang biyaya.

³⁹ Weiland, *Sumunod Ba Tayo sa Mapanlinlang na Katha?* p. 6

Ang usapin ng nakatagong pagkamuhi ang siyang ugat na dahilan kung bakit kapwa natagpuan ng mga sugo ng mensahe noong 1888 at ng marami sa kanilang mga tumutol ang pagkakasundo sa bagong pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo. Nagbigay ito ng isang hindi nila namamalayang dahilan upang patuloy na mapanatili ang kanilang alitan.

Pormal na binuo ni Conradi ang mga kaisipan tungkol sa Araw-araw na Ministeryo na unang sinimulan ni Crosier, bagama't hindi tuwirang ibinatay ni Conradi ang kaniyang pananaw sa paninindigan ni Crosier:

naniwala si Conradi na ang Daniel 8:13 ay tumutukoy sa isang huwad na papal na kapalit ng patuloy na pamamagitan ni Kristo sa langit. Napagpasyahan niya na ang makalangit na ministeryong ito ang kinakatawan ng *tamid* na inalis at pinalitan ng isang paglilingkod na may ibang uri.⁴⁰

Noong 1899, matapos ang mga pag-uusap nila ni Conradi, iniharap ni Prescott ang pananaw ni Conradi sa kaniyang mga kasamahan sa England. Gayunman, ang ilan sa kanila ay nabahala tungkol dito.

Lubhang nabagabag nito si E. E. Andross, anupat ipinaalam niya ang bagay na ito kay Haskell. Nang maglaon, tinalakay rin ni Prescott ang kaisipang ito kina Daniells at Uriah Smith. Tulad nina Haskell at Andross, hindi rin nagbigay ng magandang impresyon kay Smith ang pagpapakahulugang ito.⁴¹

Nang sumunod na taon, ang mga pananaw ni Waggoner tungkol sa organisasyon, na siya ay binalaan ni Ellen White laban sa mga ito, ay muling iginiit ni Waggoner sa isang pagpupulong ng mga manggagawa sa Redhill, England noong Pebrero 1900.

Naroroon sa pagpupulong na ito sina Waggoner, Elder Meredith, at ilang iba pang kilalang manggagawa ng iglesia, kabilang sina W. W.

⁴⁰ Kaiser, *History of the Interpretation of the Daily*, p. 41

⁴¹ Valentine, *Prescott*, p. 217

ANG PAGTATALO TUNGKOL SA ARAW-ARAW NA MINISTERYO AY
NAGPAKITA NG MAPANIRANG PAGKAMUHI

Prescott, J. N. Loughborough, E. E. Andross, H. E. Armstrong (bayaw ni Waggoner), H. Champness, at J. S. Washburn.

Ang pagpupulong ay nagpapatuloy na sa loob ng apat na araw, kung saan sina Prescott at Waggoner ang nagsisilbing pangunahing tagapagsalita. Ngunit sa bawat araw ay “lalo pang tumitindi ang tensiyon” habang ipinahahayag ni J. N. Loughborough ang kaniyang mga pagtutol kay Prescott at Waggoner dahil sa kanilang mga “mapanuyang pahayag” tungkol sa awtoridad ni Ellen White. Ang mga alitan ay lalong naging maigting sa pagitan nina Waggoner at Loughborough, kung saan inilarawan si Waggoner bilang lubhang “mapusok at dogmatiko” sa kaniyang paninindigan. Sa malinaw na pagkakaiba, ipinakita naman ni Loughborough ang pagiging maamo, ngunit ang kaniyang pagkamahinahon ay may kasamang asal na “matatag at tiyak” sa kaniyang pagtugon kay Waggoner.⁴²

Sa loob ng ilang panahon, magkapitbahay sina Waggoner at Prescott sa England. Noong panahong iyon, matapos ang maraming pag-uusap, nagkaisa sila sa ilang mga usapin na may kaugnayan sa pagpapabanal kaugnay ng ebanghelyo, gayundin sa usapin ng kalusugan. Ang isa pang paksa kung saan nagkaroon sila ng pagkakatulad ng pananaw ay ang tungkol sa Araw-araw na Ministryo.

...ayon kay Andross, isang bagong usaping pangteolohiya, ang “Araw-araw” sa Daniel 8:13 ang nakakuha ng pansin ng dalawang ito, at ang kanilang ginawa tungkol dito ay labis na nakapagtaka sa kaniya.⁴³

Nang maglaon, binago ni Prescott ang kaniyang pananaw tungkol sa organisasyon, ngunit noong panahong iyon ay maaaring nagpahayag siya kay Waggoner ng mga katulad na espirituwalisadong kaisipan tungkol sa organisasyon, na siyang tinutulan ni Loughborough.

⁴² Woodrow Whidden, *E.J. Waggoner* (Review and Herald, 2008), p. 248

⁴³ Valentine, *Prescott*, p. 136

Subalit ang katotohanang kapwa sinasabing nagkaroon sina Prescott at Waggoner ng mga “mapanuyang pahayag” laban sa Espiritu ng Propesiya ay nagpapahiwatig na ang usapin tungkol sa Araw-araw na Ministeryo ay kasama sa alitang ito, dahil sa paraan ng pagkaunawa ni Loughborough sa pahayag ni Ellen White sa *Early Writings* na ang mga unang tagapanguna ang may tamang pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo.

Nang bumalik si Prescott sa Estados Unidos, hinarap nila ni Daniells ang krisis na may kaugnayan kay Kellogg. Si A. T. Jones ay pumanig kay Kellogg laban kina Daniells at Prescott. Ang krisis kay Kellogg ang naging dahilan ng pagkaantala kina Prescott at Daniells upang maisulong ang kanilang mga bagong pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo hanggang noong 1907.⁴⁴

Sa konteksto ng pagkamuhi sa pagitan ng magkakapatid, nakikita ni Satanas na madali niyang mailayo ang kaniyang mga taong pinupuntirya mula sa isa’t isa. Isa sa mga pangunahing bagay na nagdulot ng pagkakahati sa pagitan nina Daniells at Kellogg ay ang pagtanggì ni Daniells sa payo ng Espiritu ng Propesiya tungkol sa pagkain ng karne ng hayop na pula.

Tila hindi kailanman nagtagumpay si A. G. Daniells sa pagtigil sa pagkain ng karne, at sa katunayan, maaaring hindi siya gaanong nagsikap na talikuran ito. Noong 1919, habang bumibisita sa Japan, pinayuhan pa niya ang pamilyang misyonero na kaniyang tinuluyan na dagdagan ng karne ang kanilang pagkaing Asyano. Ang kawalan ng pag-aalala ni Daniells tungkol sa isang bagay na napakahalaga kay Kellogg ay patuloy na nagdulot ng pagkainis sa kaniya at nagpalakas sa nakatagong pagdududa niya laban sa ministeryo.⁴⁵

Nang tumanggi si Daniells na maglaan ng pondo para suportahan ang mga layunin ni Kellogg na magtayo ng isang bagong sentro ng

⁴⁴ Valentine, *Prescott*, p. 217

⁴⁵ Benjamin McArthur, *A.G. Daniells* (Review and Herald, 2015), p.184

kalusugan sa England, sinikap ni Kellogg, na determinadong maisagawa ang kaniyang nais, na bigyang-presyon si Daniells tungkol sa bagay na ito.

Pagkatapos nito, tinawag ni Kellogg si Daniells sa isang palikuran upang magkaroon sila ng pribadong pag-uusap. Ang sumunod na pangyayari, ayon sa paglalarawan ni Daniells kalaunan, ay ang “pinakamalaking krisis ng aking buhay mula nang unang isuko ko ang aking puso sa Diyos.” Habang hinaharangan ni Kellogg ang daanan ni Daniells palabas ng pinto, pinagsalitaan niya ito nang mariin sa loob ng dalawang oras gamit ang lahat ng uri ng pangangatwiran, kabilang ang pagbabanta na si Ellen White ay “magpapagulong” sa kaniya “sa alabok kung mananatili siyang matigas ang ulo” ...Ngunit sa buong walang tigil na pagsaway na iyon, sinabi ni Daniells na nakarinig siya ng isa pang tinig na “hindi natinag: Walang anumang matatanggap hangga’t hindi naibibigay ang pondo. Sa wakas, umalis si Kellogg na may galit na bulong na hindi niya kayang makipagtulungan sa patakaran ni Daniells tungkol sa pera.⁴⁶

Ang pagkamuhi na sana’y nalinis mula sa puso sa pamamagitan ng pagtanggap sa mensahe noong 1888 ay nanatiling matatag sa puso ni Kellogg. At habang si A. T. Jones ay lalong nahuhulog sa ilalim ng impluwensiya ni Kellogg, lalo ring lumalalim ang pagkamuhi ni Jones laban sa lahat ng humahadlang sa kaniyang mga layunin. Sumulat si Ellen White tungkol kay Jones noong 1903:

Sinabi ko sa kaniya [kay Jones] na si J. H. Kellogg ay gumaganap ng isang gawain na may kaugnayan sa gawain ng Diyos na makapagpapayanig sa pananampalataya ng maraming kaluluwa. Siya ay tuwirang sumasalungat sa mga patotoo ng Espiritu ng Diyos, at hindi ko matukoy kung hanggang kailan siya susuportahan ng kaniyang mga kapatid sa kaniyang mapanlinlang na landasin. Si **A. T. Jones ay kumikilos na tila isang taong nawalan ng paningin.** Ellen G. White kay Willie

⁴⁶ Ibid. pp. 187,188

White. *Letters and Manuscripts Vol. 18*, Letter 293, August 16, 1903, par. 9

Muli noong 1906:

Sa Pangkalahatang Kumperensya sa Takoma Park, muling iniharap sa akin ang kalagayan ni Elder Jones. Pagkatapos nito, nagkaroon ako ng mahabang pag-uusap sa kaniya kung saan itinuro ko ang panganib na kaniyang kinakaharap. Ngunit siya ay may tiwala sa sarili at sinabi sa akin na si Dr. Kellogg ay naniniwala sa katotohanan at sa mga patotoo nang kasingtibay ng ating paniniwala at pagtataguyod sa mga ito. Sa pag-uusap na ito, ipinakita ni Elder Jones ang bagay na ipinahayag sa akin tungkol sa kaniya, na sa halip na tanggapin ang mga babala, **siya ay puno ng pagtitiwala sa sarili at itinaas ang kaniyang sariling pananaw. At sa halip na maging handang tumulong kay Dr. Kellogg**, nakipagkaisa siya rito upang pagdudahan at mawalan ng tiwala, at maling paratangan ang mga ministro at iba pa na nagsisikap na iligtas si Dr. Kellogg at ang iba pang mga manggagamot na nasa panganib. (Ellen G. White kay Dr. Paulson, Abril 2, 1906.) *Letters and Manuscripts Vol. 21*, Letter 116, 1906, par. 7

Binalaan ko si Elder Jones, ngunit inakala niyang wala siyang anumang panganib na kinakaharap. Subalit ang mga pinong hibla ay naihabi na sa paligid niya, at siya ngayon ay isang taong nalinlang at nadaya. Bagama't sinasabi niyang naniniwala siya sa mga patotoo, hindi naman niya talaga pinaniniwalaan ang mga ito. (Ellen G. White kay Dr. Paulson, Abril 2, 1906.) *Letters and Manuscripts Vol. 21*, Letter 116, 1906, par. 11

Nalulungkot ako para kay A. T. Jones, na paulit-ulit nang binigyan ng babala. Sa kabila ng mga babalang ito, **pinahintulutan niya ang kaaway na punuin ang kaniyang isipan ng mga kaisipang nagpapahalaga sa sarili. Huwag ninyong pakinggan ang kaniyang mga salita, sapagkat tinanggihan niya ang pinakamalinaw na liwanag at pinili sa halip ang kadiliman.**

ANG PAGTATALO TUNGKOL SA ARAW-ARAW NA MINISTERYO AY
NAGPAKITA NG MAPANIRANG PAGKAMUHI

Ang Banal na Isa ay nagbigay sa atin ng mga mensaheng malinaw at tiyak, ngunit ang ilang kaawa-awang kaluluwa ay nabulag ng mga kasinungalingan at mapanlinlang na impluwensiya ng mga ahensiyang sataniko. Tinalikuran nila ang katotohanan at katuwiran upang sundin ang mga maling katuruang nagmula kay Satanas. *Letters and Manuscripts Vol. 21, Ms 39, 1906, par. 5*

Ang malapit na pakikipag-ugnayan ni Waggoner kay Jones ay nakaimpluwensiya sa kaniya upang tanggapin ang bagong pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo, na kaniyang itinaguyod sa kaniyang aklat noong 1905 na *The Consecrated Way to Christian Perfection*.

“Oo, siya ay nagmataas maging laban sa Pinuno ng hukbo; at sa pamamagitan niya ay inalis ang araw-araw na hain, at ang dako ng kaniyang santuwaryo ay ibinagsak. At isang hukbo ang ibinigay sa kaniya laban sa araw-araw na hain dahil sa pagsalangsang, at itinapon nito ang katotohanan sa lupa; at ito ay nagpatuloy sa kaniyang gawain at umunlad.”

Ito ay malinaw na tumutukoy sa bagay na nag-alis sa pagkasaserdote, sa ministeryo, at sa santuwaryo ng Diyos at ng Kristiyanismo.

Basahin natin itong muli. “Oo, siya [ang maliit na sungay—ang taong makasalanan] ay nagmataas maging laban sa Pinuno ng hukbo [“laban sa Prinsipe ng mga prinsipe”—si Kristo], at sa pamamagitan niya [ng taong makasalanan] **ang araw-araw na hain [ang patuloy na paglilingkod, ang ministeryo, at ang pagkasaserdote ni Kristo] ay inalis, at ang dako ng Kaniyang santuwaryo [ang santuwaryo ng Pinuno ng hukbo, ng Prinsipe ng mga prinsipe—si Kristo] ay ibinagsak.** At isang hukbo ang ibinigay sa kaniya [sa taong makasalanan] laban sa araw-araw na hain [laban sa patuloy na paglilingkod, sa ministeryo ni Kristo, ang Pinuno ng hukbo] dahil sa pagsalangsang; at itinapon nito ang katotohanan sa lupa; at ito ay nagpatuloy sa kaniyang gawain at umunlad.”

Ito ay “dahil sa pagsalangsang,” ibig sabihin, dahil sa kasalanan, kaya nakuha ng kapangyarihang ito ang “hukbo” na ginamit upang itapon ang katotohanan sa lupa, upang ilayo sa iglesya at sa sanlibutan ang pagkasaserdote ni Kristo, ang Kaniyang ministeryo, at ang Kaniyang santuwaryo; at upang ibagsak ang lahat ng ito at yurakan sa ilalim ng mga paa. Dahil sa pagsalangsang naisagawa ang bagay na ito. Ang pagsalangsang ay kasalanan, at ito ang batayan at pahayag na ginamit ng apostol sa 2 Tesalonica upang tukuyin ang kapangyarihang ito bilang ang “taong makasalanan” at ang “hiwaga ng kasamaan.”⁴⁷

Sa taon ding inilabas ni Jones ang kaniyang aklat, hiniwalayan si Waggoner ng kaniyang asawa na mayroon nang ibang pakikipag-ugnayan. Dahil dito, agad niyang pinakasalan ang kaniyang kalihim na si Edith Adams, na matagal na niyang ninanais na mapangasawa. Di-nagtagal pagkatapos nito, nawala kay Waggoner ang kaniyang mga kredensyal at pagiging miyembro. Dalawang taon matapos ilabas ni Jones ang kaniyang aklat, sumulat si Ellen White:

Nais kong sabihin sa inyo, Kapatid na lalaki at Kapatid na babae na Starr, na dumating na ang panahong matagal nating hinihintay. Si A. T. Jones ay dumating na sa kalagayan kung saan ipinahahayag niya ang kaisipan at pananampalataya ni Dr. Kellogg. Sila ngayon ay gumawa na ng tiyak na paninindigan laban sa katotohanan, at gagawa ng mga natatanging pagsisikap upang ilayo ang mga kaluluwa. Ang pagtalikod na ito sa pananampalataya ay nagdulot sa atin ng malaking kapinsalaan.... Paulit-ulit nang ibinigay ang mga babala sa mga taong ito, ngunit una nilang pinili na tanggihan ang mga mensahe, at pagkatapos ay ipinahayag nilang hindi sila naniniwala sa mga patotoo. Ang kanilang gawain laban sa katotohanan ay naging kapansin-pansin sa panlilinlang, tulad ng

⁴⁷ A.T. Jones, *Ang Itinalagang Landas Tungo sa Kasakdalan sa Kristiyanong Pamumuhay*, pp. 98,99

ANG PAGTATALO TUNGKOL SA ARAW-ARAW NA MINISTERYO AY
NAGPAKITA NG MAPANIRANG PAGKAMUHI

naging landasin ni Canright. Marami sa mga nakiramay kay Dr. Kellogg ang nakipagkaisa sa kaniya at lumayo sa pananampalataya. *Letters and Manuscripts Vol. 22, Letter 316, 1907, par. 3,4*

Kapansin-pansing mahalaga ang katotohanan na ang isang taong nagmataas dahil sa pagtitiwala sa sarili ay siya ring tumanggap ng bagong pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo sa halos parehong panahon. Muli nating binibigyang-diin ang katotohanan na ang poot ng kambing na lalaki laban sa lalaking tupa ay pinakikilos ng huwad na sistema ng katarungan ni Satanas. At mula sa kambing na ito ay nagmumula ang isang kapangyarihang nagmamataas sa sarili dahil sa labis na pagtitiwala sa sarili at pagkamuhi laban sa Pinuno ng Hukbo. Ang huwad nitong katarungan na humihingi ng dugo ay itinataas pagkatapos sa anyo ng Pagsalangsang ng Pagkawasak.

Hindi namamalayan, sina Jones, Kellogg, Waggoner, at iba pa ay sumusunod sa mga prinsipyo ng maliit na sungay. Hindi ako naniniwala na nagkataon lamang na nagbago ng kanilang pananaw sina Jones at Waggoner tungkol sa Araw-araw na Ministeryo upang itaas sa langit ang pamamagitan ni Hesus na nakabatay sa hain ng dugo. Ang mga prinsipyong ito ay ganap na magkakatugma. Ang pangunahing tema ay na ang puso ay hindi nalilinis mula sa pagkamuhi, paghatol, at pagkondena na nangangailangan ng paghahain. Ang sinumang may pandinig ay dapat maunawaan ang kahulugan ng mga katotohanang ito at manatiling matatag sa mga pundasyon ng mensahe ng Advent.

Hindi na saklaw ng aklat na ito ang paksang ito, ngunit ang mga prinsipyong may kaugnayan sa galit at paghatol na nakaugnay sa paghahangad ng hain ay naging likas na tulay tungo sa pagbabago ng posisyon ng mga iglesya ng Adventista mula sa pagiging makapamayapa, patungo sa hindi pakikilahok sa labanan, at sa huli ay sa pagsuporta sa pagpapadala ng kanilang mga kabataang lalaki sa digmaan bilang isang hain para sa bayan.

Hindi nagkataon lamang na ang taong pinakamatinding tumutol sa mensahe noong 1888 ay sumuporta sa pagsisikap ng German sa digmaan, at inusig ang mga tumanggi na suportahan ang makinang pandigma ng German.

Sa panahon ng digmaan, sinikap niya [ni Conradi] na hikayatin ang mga kaanib ng iglesya na suportahan ang pagsisikap ng German sa digmaan at usigin ang mga tumutol dito. Nagdulot ito ng pagkakahati sa iglesya ng Adventista at sa pagkakatatag ng Seventh Day Adventist Reform Movement, na tumutol sa kaniyang mga pasya.⁴⁸

Ang ugnayan ng sistema ng katarungan na nakabatay sa pagpapalit na kaparusahan at ang kaugnayan nito sa Araw-araw na Ministeryo at sa mga prinsipyo ng digmaan ay nararapat na masusing pag-aralan. Hindi madaling maunawaan na ang mga Adventista ay magkakaroon ng mga kaanib na nagsisilbing matataas na opisyal sa sistemang militar ng Estados Unidos.⁴⁹

Noong 2014, dumalo ako sa isang pagtitipon ng kampo ng mga Seventh-day Adventist sa North Carolina. Inihambing ng tagapagsalita ang militar ng Estados Unidos kay Gideon at sa kaniyang hukbo na nakikipaglaban laban sa kasamaan. Hiniling niya sa lahat ng mga kaanib ng Adventista na nagsilbi sa militar ng Estados Unidos na pumunta sa harapan upang tumanggap ng nakatayong palakpak bilang pagkilala sa kanilang paglilingkod. Sa gitna ng ganitong makabayang sigla, humiling naman siya sa kapulungan ng isang milyong dolyar para sa gawaing pang-ebanghelyo. Ang pangyayaring iyon ay nagdulot sa akin ng masamang pakiramdam sa loob ng ilang araw, dahil sa nakita kong isang bagay na kasuklam-suklam na ginawa ng mga taong tumalikod sa Diyos ng langit.

Maaaring sabihin din ang gayon sa malungkot na kasaysayan ng Adventismo at sa malawakang pagkitil ng buhay ng mga hindi pa

⁴⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Ludwig_R._Conradi

⁴⁹ https://en.wikipedia.org/wiki/Barry_Black

ANG PAGTATALO TUNGKOL SA ARAW-ARAW NA MINISTERYO AY
NAGPAKITA NG MAPANIRANG PAGKAMUHI

isinisilang na sanggol sa pamamagitan ng patakaran nito tungkol sa aborsyon mula pa noong dekada 1970. Muli, ang paghahain ng buhay ng isang bata ay itinuturing na katanggap-tanggap upang mapanatili ang buhay, o higit na mas masahol pa, ang pamumuhay ng mga magulang. Ang mga prinsipyo ng aborsyon ay umaayon sa katuruan ni Caifas, Mas mabuti nang mamatay ang isang tao kaysa mapahamak ang buong bansa (pamilya).

Sa pagbabalik natin sa unang bahagi ng dekada 1900, hindi nito nangangahulugan na ang mga tumutol sa bagong pananaw ay malaya na mula sa parehong galit at paghatol. Bagama't tama ang kanilang paninindigan, ang kanilang kawalan ng pagkaunawa sa kahalagahan ng kahulugan ng Araw-araw na Ministeryo kaugnay ng paglilinis ng Santuwaryo ay nag-iwan sa kanila na madaling maimpluwensiyahan ng parehong pagkamuhi na nasa mga tumatanggap ng bagong pananaw. Nagpatuloy rin silang kumilos sa ilalim ng banta ng huwad na katarungan. Makikita ito sa ilan sa matitinding liham na isinulat ng mga lalaking tulad nina Washburn at Holmes, na kapansin-pansing mga halimbawa ng ganitong uri ng galit at paghatol.

Sa puntong ito, dapat nating alalahanin na ang mga alagad ni Hesus ay *lahat* naghahangad na maging pinakadakila at maupo sa kanan at kaliwang panig ni Hesus. Kung hindi iniinom ang tunay na dugo ni Hesus, na siyang Espiritu ng pagiging anak ng Diyos, ang kaluluwa ay nahihila tungo sa paghahangad na itaas ang sarili. Ang pagtataas sa maliit na sungay ay nangangailangan ng pagyurak sa mga taong naghahangad din ng pinakamataas na katayuan. Ang dugo ng pagiging anak ng Diyos ay napapalitan ng dugo ng pagpapalubag-loob. Ang dugo ng buhay ay napapalitan ng dugo ng kamatayan. Ang mga karibal ay kailangang hatulan, tanggihan, at sa huli ay wasakin.

Ang parehong mga salitang ginamit ni Ellen White upang ilarawan si Jones ay ginamit din niya upang ilarawan si Judas. Ito ay nagdudulot sa akin ng matinding pangamba hanggang sa kaibuturan ng aking pagkatao. Nararamdaman ko ang aking kahinaan, ang aking pagiging marupok, at ang aking malaking pangangailangan habang pinagninilayan ko ang mga bagay na ito.

Nang pumasok ang mga alagad sa silid sa itaas, ang kanilang mga puso ay puno ng sama ng loob at hinanakit. Si Judas ay pumuwesto malapit kay Kristo sa kaliwang panig; si Juan naman ay nasa kanan. Kung may pinakamataas na puwesto, determinado si Judas na makuha iyon, at ang lugar na iyon ay inakala niyang nasa tabi ni Kristo. At si Judas ay isang taksil.

Isa pang dahilan ng hindi pagkakaunawaan ang lumitaw. Sa isang handaan, kaugalian na ang isang alipin ang naghuhugas ng mga paa ng mga panauhin, at sa pagkakataong ito ay nakahanda na ang mga kagamitan para sa paglilingkod. Naroon ang pitsel, ang palanggana, at ang tuwalya, ngunit walang aliping naroroon, kaya't tungkulin ng mga alagad na gawin iyon. Ngunit ang bawat isa sa mga alagad, dahil nagpadala sa sugatang pagmamataas, ay nagpasyang huwag gampanan ang papel ng isang alipin....

Nang makita ni Kristo ang nababagabag na mga mukha ng Kaniyang mga alagad, Siya ay tumayo mula sa hapag. Hinubad Niya ang Kaniyang panlabas na kasuotan, na maaaring makahadlang sa Kaniyang pagkilos, kumuha Siya ng isang tuwalya at itinali ito sa Kaniyang sarili....

Si Judas ang unang hinugasan ni Hesus ang mga paa. Naipasiya na ni Judas ang kasunduan na ipagkanulo si Hesus at ibigay Siya sa mga kamay ng mga saserdote at mga eskriba. **Alam ni Kristo ang kaniyang lihim. Gayunman, hindi Niya siya inilantad. Nanghinayang Siya para sa kaluluwa ni Judas. Ang Kaniyang puso ay nananaghoy, Paano kita isusuko?** Inaasahan Niya na ang Kaniyang ginawa sa paghuhugas ng mga paa ni Judas ay aantig sa puso ng nagkakamaling alagad at magliligtas sa kaniya mula sa pagtupad ng kaniyang pagtataksil. At sa isang sandali, ang puso ni Judas ay lubos na nakaramdam ng pagnanais na ipahayag ang kaniyang kasalanan noon din. Ngunit ayaw niyang magpakumbaba. Pinatigas niya ang kaniyang puso laban sa pagsisisi. Hindi siya nagbigay ng pagtutol o pagtanggihan laban sa Tagapagligtas na nagpapakumbaba ng Kaniyang sarili. Nasaktan si Judas sa ginawa ni Kristo. Kung kayang magpakumbaba ni

ANG PAGTATALO TUNGKOL SA ARAW-ARAW NA MINISTERYO AY
NAGPAKITA NG MAPANIRANG PAGKAMUHI

Hesus nang gayon, naisip niya, hindi Siya maaaring maging hari ng Israel....

Kahit si Judas, kung siya lamang ay nagsisi, ay tatanggapin at patatawarin din. Ang pagkakasala ng kaniyang kaluluwa ay mahuhugasan sana ng dugo ni Kristo na nagbabayad-sala. **Ngunit dahil sa pagtitiwala niya sa sarili at pagmamataas sa sarili, habang pinahalagahan niya nang labis ang kaniyang sariling karunungan, ipinagtanggol niya ang kaniyang ginawa.**

Manuscript 106, 1903. *Christ Triumphant*, p. 262

Ito ang espiritu ni Satanas, ang siyang nagbibigay-inspirasyon sa lahat ng may masamang pag-uugali tulad ng sa kaniya. Dinudurog nito ang puso ng Ama at ng Kaniyang Anak kapag binabaluktot at itinatakwil ng mga tao ang Kanilang mga mapagmahal na panawagan bilang tila kahinaan, at sa halip ay pinipili nilang sundin ang landas ni Satanas ng pagtataas sa sarili.

Ang mahabaging Tagapaglikha, sa Kaniyang matinding awa at pagkahabag kay Lucifer at sa kaniyang mga tagasunod, ay nagsisikap na sila'y maibalik mula sa bangin ng kapahamakan na malapit na nilang bagsakan. Ngunit ang Kaniyang awa ay hindi naunawaan nang tama. **Itinuro ni Lucifer ang mahabang pagtitiis ng Diyos bilang katibayan ng kaniyang sariling pagiging higit**, isang palatandaan umano na ang Hari ng sansinukob ay sasang-ayon pa rin sa kaniyang mga hinihingi. Kung ang mga anghel ay mananatiling matatag na kasama niya, sinabi niya, makakamit pa rin nila ang lahat ng kanilang ninanais. **Patuloy niyang ipinagtanggol ang kaniyang sariling landasin** at lubos niyang itinalaga ang kaniyang sarili sa malaking tunggalian laban sa kaniyang Tagapaglikha. Sa ganitong paraan, si Lucifer, na “tagapagdala ng liwanag,” na nakikibahagi sa kaluwalhatian ng Diyos at naglilingkod sa harapan ng Kaniyang trono, **ay dahil sa pagsalangsang ay naging si Satanas, “ang kaaway” ng Diyos at ng mga banal na nilalang, at ang tagawasak ng mga ipinagkatiwala ng Langit sa kaniyang pamamahala at pangangalaga.** *Patriarchs and Prophets*, p. 39.2

Ito ang mga bagay na kailangang linisin mula sa Santuwaryo: ang espiritu ng pagtataas sa sarili, sariling kagustuhan, at labis na pagtitiwala sa sarili na nagbubunga ng pagkamuhi laban sa lahat ng humahadlang sa daan o sa mga naghahangad din ng kapangyarihan at posisyong hinahangad ng sarili. Sa kaharian ni Satanas, ang ganitong saloobin ay nauuwi sa pagkamuhi sa bawat isa. Kaya naman, ang lahat ng nilalang na tumitingin sa mga bagay ayon sa pananaw ni Satanas ay sa huli ay magwawasak sa isa't isa.

Si Kellogg, Jones, at Waggoner ay hindi na kabilang sa denominasyon, ngunit ang pagsalangsang ng pagkamuhi ay patuloy na magdudulot ng pagkawasak sa iba pang mga tao sa kilusan.

KABANATA 20

ANG MGA ISIPAN NINA DANIELLS AT PRESCOTT AY PINAKILOS NG MGA NAHULOG NA ANGHEL

Sa taon ding iyon nang tumalikod si Jones sa pananampalataya, naghanda si Satanas para sa panibagong pag-atake laban sa iglesya. Noong Oktubre 1907, dalawang dating direktor ng bahay-limbagan, sina John Kolvoord at Moses Kellogg, ay naglathala ng isang aklat na tumutulgisa sa interpretasyon ng mga Adventista tungkol sa Daniel 8, lalo na sa interpretasyon ni Uriah Smith tungkol sa Araw-araw na Ministeryo. Hiniling kay Prescott na sumulat ng isang tugon upang pabulaanan ito, ngunit sumang-ayon si Prescott sa pangunahing nilalaman ng isinulat nina Kolvoord at Kellogg kaya tumanggi siya sa kahilingang iyon. Si Loughborough ang humakbang upang magsulat

ng isang artikulong sasagot sa kanilang mga argumento. Ngunit nang isumite niya ito kay Prescott para sa paglilimbag, na siyang patnugot ng *Review* noong panahong iyon, tinanggihan ito ni Prescott.⁵⁰

Kasabay nito, isinumite ni Haskell ang kaniyang binagong edisyon ng *The Story of Daniel the Prophet*, ngunit pinayuhan siya ni Prescott na baguhin ang kaniyang pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo sa Daniel 8:

Sa kaniyang liham, sinabi ng propesor na panahon na lamang ang hinihintay bago “itakwil ang kasalukuyang turo [tungkol sa Araw-araw na Ministeryo],” at walang-ingat niyang idinagdag, “mas mabuti kung mangyayari ito sa lalong madaling panahon.” Ito ay isang matapang ngunit lubhang hindi katanggap-tanggap na pahayag, at hindi ito matanggap ni Haskell. “Dapat nating maunawaan ang mga ganitong pahayag sa tulong ng Espiritu ng Propesiya.” Sa ganitong paraan, “lahat ng mga bagay ay dapat malutas.” Nanatiling hindi kumbinsido si Prescott. Nagsimula na ang labanan.⁵¹

Matapos ang muling pagsasaayos ng iglesia, na lubhang kinakailangan upang matugunan ang labis na kapangyarihang taglay ng iilang tao noong huling bahagi ng dekada 1890, naging pangunahing bahagi sina Daniells at Prescott sa paggabay sa denominasyon upang makaahon sa napakalaking pagkakautang, gayundin sa pagharap sa matinding dagok dulot ng pagkawala nina Kellogg, Jones, at Waggoner. Gayunman, dahil sa kanilang matatag na paraan ng pagharap sa mga usapin, nagkaroon ng sama ng loob sa kanila ang ilan pang mga pinuno ng iglesia. Ang usapin tungkol sa Araw-araw na Ministeryo ay tiyak na magbubunsod ng alitan sapagkat may kaugnayan ito sa mga saligang aral na pinagbatayan ng kilusang Adventista.

⁵⁰ Valentine, *Prescott*, p. 218

⁵¹ Ibid.

Para kay Prescott na tanggihan ang binagong aklat ni Haskell, isang taong kabilang sa mga pangunahing tagapanguna, tungkol sa isang paksang hindi lubos na nauunawaan ng alinmang panig, ay isang labis na paggamit ng kaniyang kapangyarihan. Totoong kailangan ni Haskell na gumawa ng higit pa kaysa sa basta kumapit lamang sa mga dating pananaw; kailangan niyang ipakita ang Araw-araw na Ministryo sa konteksto ng mensahe noong 1888. May mga lehitimong tanong si Prescott na hindi pa natugunan ng mga tagapanguna, ngunit hindi nararapat para sa kaniya na patahimikin ang isa sa mga tagapanguna sa paraang ginawa niya.

Taos-pusong ninais ni Haskell na makausap si Ellen White upang malinawan ang usaping ito. Ipinaalam ni Willie White kay Prescott ang layunin ni Haskell. Hiniling ni Prescott na ipagpaliban muna ang anumang paglalahad kay Ellen White hanggang sa makapunta si Daniells at maipaliwanag ang paksa “nang wasto,” ayon sa pagkakaunawa nila ni Daniells sa usaping ito.⁵²

Mula pa noong mga araw ng 1888, nang akusahan ng mga dating pinuno si Ellen White na naiimpluwensiyahan nina Jones, Waggoner, at ng kaniyang anak na si Willie, kinailangan na ngayon ng iglesia na kontrolin kung sino ang maaaring makalapit at makipag-usap kay Ellen White, dahil sa pangambang maaari siyang maimpluwensiyahan sa maling direksiyon. Ang lahat ng ito ay nagpapakita ng patuloy na epekto ng pagkawala ng tiwala ng mga tao sa kaloob ng propesiya. Sinikap ng mga tao sa magkabilang panig na gamitin ito upang mapaboran ang kanilang sariling panig. Ang ilang mga pinuno ay tila lumalapit kay Ellen White gaya ng paglapit ni Balak kay Balaam—hinahangad na ang propeta ay sumpain ang kanilang mga kaaway. Kailangan lamang nilang mailagay siya sa tamang kalagayan upang makita niya ang mga bagay ayon sa kanilang pananaw; pagkatapos ay sasawayin niya ang kanilang mga kaaway at ipahahayag na sila ang nagtagumpay.

⁵² Ibid. p. 219

Bilang pagkilala kay Prescott, nadismaya siya nang ilathala ni M. C. Wilcox sa *The Signs of the Times* ang isang artikulong naglalaman ng bagong pananaw tungkol sa Araw-araw na Ministeryo. Ayaw niyang palalain ang pagtutol o alitan bago lubusang mapag-aralan at mapag-isipan ang usaping ito.

Isang pagpupulong ang ginanap noong Enero 26, 1908, sa isa sa mga tanggapan ni Ellen White sa Elmshaven. Ang mga dumalo sa isang panig ay sina Haskell, ang kaniyang asawa, at Loughborough; at sa kabilang panig naman ay sina Crisler, W. C. White, D. E. Robinson, Daniells, at Prescott. Pinangunahan ni Prescott ang pagpupulong at nagsalita nang apat na oras bago niya hinayaang tumugon sina Haskell at Loughborough. Ang paglalahad ng impormasyon nang apat na oras nang tuluy-tuloy nang hindi binibigyan ng pagkakataong tumugon ang kabilang panig ay maaaring magdulot ng matinding pagkapagod sa isipan. Nagpakita siya ng saloobin sa pagpupulong na walang sapat na paggalang sa mga nakatatandang lalaki. Kapansin-pansin na wala roon si Ellen White.

Nakalulungkot na kinabukasan, sumulat si Haskell ng isang matinding liham kay Daniells laban kay Prescott. Dahil si Haskell ay kumikilos pa rin sa ilalim ng balangkas ng huwad na katarungan, na may pananaw na ang Diyos ay humahatol, kumokondena, at sumisira, hindi siya nasa kalagayang makapagbigay ng isang matibay at maayos na tugon. Nanindigan siya sa pahayag sa *Early Writings* at sa Tsart ng 1843.

Habang nasa California, matagumpay na nakipag-ugnayan si Prescott kina W. C. White, Crisler, M. C. Wilcox, at O. A. Tait. Lahat sila ay nasiyahan sa argumento ni Prescott na ang pahayag ni Ellen White sa *Early Writings* tungkol sa Araw-araw na Ministeryo ay tumutukoy lamang sa pagtatakda ng panahon. Matapos makuha ang kanilang suporta, umalis si Prescott sa California na may kasunduan kay Willie White na malaya na siyang magpatuloy sa paglalahad ng isang bagong pagpapaliwanag tungkol sa Daniel 8 sa *Review and Herald*.

Kapag inihambing natin ang pahayag sa *Early Writings* sa orihinal na isinulat ni Ellen White, makikita natin na hindi tama ang mga pahayag ni Prescott.

Pagkatapos, nakita ko na may kaugnayan sa salitang “Pang-araw-araw”, ang salitang “hain” ay idinagdag lamang mula sa karunungan ng tao at hindi kabilang sa orihinal na teksto; at nakita ko rin na ibinigay ng Panginoon ang wastong pagkaunawa tungkol dito sa mga nagpahayag ng panawagan tungkol sa oras ng paghuhukom. Noong umiiral pa ang pagkakaisa bago ang taong 1844, halos lahat ay nagkakaisa sa tamang pagkaunawa tungkol sa “Pang-araw-araw.” Ngunit mula noong 1844, dahil sa kalituhan, tinanggap ang iba’t ibang pananaw tungkol dito, at bunga nito ay sumunod ang higit pang kadiliman at kaguluhan.

Ipinakita sa akin ng Panginoon na mula noong 1844, ang panahon ay hindi na naging batayan ng pagsubok, at hindi na kailanman muling magiging batayan ng pagsubok ang panahon. *Present Truth*, November 1, 1850, par. 12,13

Ang unang pagkakalahad ni Ellen tungkol sa panahon ay orihinal na inilathala sa isang bagong talata, na nagpapahiwatig na nagsimula siya ng isang bagong kaisipan. Nang sumunod na taon, inilathala ito sa loob ng kaparehong talata, ngunit ipinahayag pa rin niya ito sa pamamagitan ng mga salitang “Nakita ko rin,” na muling nagpapahiwatig na isang bagong kaisipan ang kanyang ipinahahayag:

Pagkatapos, nakita ko na may kaugnayan sa “Pang-araw-araw,” ang salitang “hain” ay idinagdag lamang dahil sa karunungan ng tao at hindi kabilang sa teksto. Ipinakita rin na ibinigay ng Panginoon ang wastong pagkaunawa tungkol dito sa mga nagpahayag ng panawagan tungkol sa oras ng paghuhukom. **Noong umiiral pa ang pagkakaisa bago ang 1844, halos lahat ay nagkakaisa sa wastong pagkaunawa tungkol sa “Pang-araw-araw.”** Ngunit mula noong 1844, dahil sa kalituhan, tinanggap ang iba’t ibang pananaw tungkol dito, at bunga nito ay sumunod ang kadiliman at higit pang kalituhan. **Nakita ko rin na mula**

noong 1844, ang panahon ay hindi na naging isang pagsubok, at hindi na kailanman muling magiging isang pagsubok ang panahon. *Isang Balangkas ng Karanasang Kristiyano at mga Pangitain ni Ellen White (1851) – The Gathering Time*, p. 61.2

Ang huling pahayag na inilathala sa *Early Writings* ay ganito ang pagkakalathala:

Pagkatapos, nakita ko na may kaugnayan sa “Pang-araw-araw” (Daniel 8:12), ang salitang “hain” ay idinagdag lamang dahil sa karunungan ng tao at hindi kabilang sa teksto. Ipinakita rin sa akin na ibinigay ng Panginoon ang wastong pagkaunawa tungkol dito sa mga nagpahayag ng panawagan tungkol sa oras ng paghuhukom. **Noong umiiral pa ang pagkakaisa bago ang 1844, halos lahat ay nagkakaisa sa wastong pagkaunawa tungkol sa “Pang-araw-araw.”** Ngunit sa gitna ng kalituhang naganap mula noong 1844, tinanggap ang iba’t ibang pananaw tungkol dito, at bunga nito ay sumunod ang kadiliman at kalituhan. **Ang panahon ay hindi na naging isang pagsubok mula noong 1844, at hindi na kailanman muling magiging isang pagsubok ang panahon.** *Early Writings*, p. 74.2 (1882)

Ang pahayag sa *Early Writings* ay naglalahad sa usapin ng panahon bilang pangwakas na bahagi ng buong talata. Samantala, sa orihinal na isinulat ni Ellen White, ang panahon ay inilalahad bilang isang hiwalay ngunit kaugnay na usapin. Bakit nagkaroon ng pagbabago sa pagkakasulat? Binago ba ito ni Ellen White nang dakong huli? Isa ba itong maliit na pagbabago na ginawa lamang dahil sa kakulangan ng espasyo, o isang buod ng patnugot na noong panahong iyon ay hindi itinuring na nakaaapekto sa nilalaman? Tulad ng ating matutuklasan, hindi na niya matandaan ang usaping tinatalakay noong panahong iyon. Ang Espiritu ng Propesiya ay hindi dapat maging batayan sa pagpapasya sa mga usaping pangdoktrina, ngunit nagbibigay ito ng balangkas at mga pahiwatig na makatutulong sa pag-aaral ng Bibliya. Sina Haskell at Loughborough ay naging bahagi ng kilusang Adbentista hindi nagtagal matapos maisulat ang siping ito, at pinanatili nila ang kanilang pagkaunawa rito sa buong panahon ng

kanilang paglilingkod. Mahalaga ito sapagkat ipinakikita nito kung paano naunawaan ng mga unang tagapanguna ang siping ito.

Ang pagsasabing ang mga salitang “halos lahat ay nagkakaisa sa wastong pagkaunawa tungkol sa Pang-araw-araw” ay hindi kasama ang prinsipyo ng Paganismo ay isang malinaw na pagtatangkang iwasan ang mismong kahulugan ng pahayag. Sa konteksto ng maling pagkakatuwiran at ng mensahe noong 1888, ang prinsipyo ng Paganismo ang pinakalinaw na pagpipilian. Nagbibigay din ito ng karagdagang patunay kung gaano katibay ang pundasyong inilatag sa kilusang Adbentista.

Nalaman ni Haskell ang planong serye ng mga artikulo nang ipahayag ito sa isyu ng *Review* noong Marso 5. Naghanda si Haskell para sa pakikipagtalakayan, at sinabi niya kay Willie White na ipamamahagi niya ang tsart ng 1843 bilang katibayan ng dating pananaw.

Kapansin-pansin, ipinaalam ni Willie White kay Prescott na nakalimutan niyang ibigay sa kanya ang isang liham mula kay Ellen White. May ilang bagay na ipinakita kay Ellen White na nagbabala kay Prescott na huwag munang ituloy ang kanyang mga plano para sa *Review* sa ngayon. Dahil dito, ipinagpaliban muna ni Prescott ang pagsusulat hanggang sa makatanggap siya ng karagdagang tagubilin.

Pumunta si Daniels kay Ellen White upang ilahad sa kanya ang usapin ayon sa pagkaunawa nila ni Prescott. Habang nagsasalita si Daniels, nakaupo si Ellen White na nakapatong sa kanyang kandungan ang tsart ng 1843.⁵³ Nang tangkain ni Daniels na ipaliwanag ang bagong pananaw tungkol sa Pang-araw-araw, sinabi niya na si Ellen White ay “mapupunta sa kalagitnaan ng dilim” at hindi niya maunawaan ang mga puntong inilalahad. Sinabi ni Ellen White kay Daniels na wala siyang natatanging liwanag tungkol sa usaping ito. Kung mahalaga para sa iglesia na baguhin ang posisyon nito, bakit hindi ito ipinahayag sa kanya ng Panginoon? Bakit hindi niya sinuportahan sina Prescott at Daniels, tulad ng pagsuporta niya

⁵³ Ibid. p. 224

kina Waggoner at Jones noong 1888, sa pamamagitan ng pagkumpirma sa pag-aaral nila ng Bibliya?

Iniulat ni Daniells kay Prescott na sinabi ni Ellen White na wala siyang natatanging liwanag tungkol sa usaping ito. Naunawaan nila ito bilang pahintulot na maaari nilang ipagpatuloy ang kanilang layunin. Ngunit nagpadala si Ellen White kay Prescott ng isang liham na nagbabala sa kanya na siya ay nasa panganib.

Palaging may mga panganib na humahadlang sa landas ng mga lingkod ng Diyos, at maaari nating matutuhan kung paano maiiwasan ang mga panganib na ito. **Kung minsan, Elder Prescott, napakalapit mo nang dumanas ng pagkawasak ng iyong pananampalataya.** Tanging ang biyaya ng Diyos at ang pagtitiwala mo sa mga mensaheng ipinadala Niya sa pamamagitan ng Espiritu ng Propesiya ang pumigil sa iyo. Ipinakita sa akin na bagaman marami ka nang taong karanasan sa gawain ng Diyos, nasa panganib ka pa rin na makagawa ng malulubhang pagkakamali.

May posibilidad kang kumapit sa ilang maliliit na bagay na itinuturing mong mahalaga at bigyan ang mga ito ng labis na pagpapahalaga. Sa mga ganitong pagkakataon, naghihintay at nagmamasid si Satanas ng pagkakataon upang impluwensiyahan ang iyong isipan at, sa pamamagitan mo, maimpluwensiyahan din ang isipan ng marami pang iba, na humahantong sa kanila sa pagtatanong at pag-aalinlangan. Hindi ka tinawag ng Panginoon upang gawin ang ganitong gawain. Sa ilang mga usapin, ang pananahimik ay nagpapakita ng karunungan at wastong pagpapasya. *Letters and Manuscripts Vol. 23, Letter 166, 1908, par. 5,6*

Ang paraan ng pagkilos ng Panginoon sa kaisipan ni Ellen White upang maisulat niya ito ay nagpapahiwatig kay Prescott na ang bagay na kanyang pinagkakaabalahan ay hindi gaanong mahalaga. Gayunman, kung ipagpapatuloy niya ang usaping ito, maaari nitong bigyan si Satanas ng pagkakataong impluwensiyahan ang kanyang

isipan. Naniniwala ako na wastong sinusuri ni Dennis Hokama ang kalagayang ito nang sabihin niya:

Ang paggigiit ni Ellen White na tawaging “Pang-araw-araw” na usapin ay isang hindi mahalaga at walang kabuluhang pagkagambala ay nagpapahiwatig na pumanig siya sa “lumang pananaw.” Mahirap para sa mga tagapagtaguyod ng “bagong pananaw” na maging pare-pareho sa pagtawag sa usaping ito na walang kabuluhan, sapagkat ayon sa kanilang pagpapakahulugan, ang “Pang-araw-araw” ay tumutukoy sa katuwiran ni Kristo, sa makalangit na santuwaryo, o sa ebanghelyo. May Kristiyano ba na maaaring magsabing ang alinman sa mga ito ay walang kabuluhan o hindi mahalaga?⁵⁴

Naghanda si Ellen White ng dalawa pang liham na ipapadala kay Prescott. Ang mga ito ay may petsang Hunyo 24 at Hulyo 1, 1908. Naantala ang pagpapadala ng mga liham. Maaari tayong mag-isip kung bakit ito naantala, ngunit hindi ba sapat na ang mga pahiwatig na natanggap ni Prescott? Tulad ni Balaam na talagang nais pumunta kay Balak, pinahintulutan siya ng anghel na magpatuloy, hindi dahil nais ng Diyos na pumunta siya, kundi dahil determinado si Balaam na gawin iyon. Sa wakas, natanggap ni Prescott ang mga liham noong Agosto 1910, nang ang pagtatalo ay nasa sukdulan na.⁵⁵ Ang mensahe ay sumunod sa parehong tema ng naunang liham, ngunit sa pagkakataong ito ay binalaan niya siya tungkol sa kanyang pakikipag-ugnayan kay Waggoner at tungkol sa pagkamatay ni Waggoner. Pagkatapos, muli niyang sinabi:

Nasa panganib ka ngayon na gugulin ang iyong panahon at lakas sa ilang mga bagay na sa iyong palagay ay malinaw mong nauunawaan. Ngunit ipinag-uutos sa akin na sabihin sa iyo na magiging higit na mabuti para sa iyo na manahimik tungkol sa paksang ito. Ang labis na pagbibigay-pansin sa pinakamaliliit na detalye ay magbubukas ng daan sa pagtatalo tungkol sa

⁵⁴ Hokama, *Mga Pundasyong Pagano*, p. 26

⁵⁵ Valentine, *Prescott*, p. 225

katotohanang ating pinahahalagahan at magdudulot ng maraming pagpuna na hindi naman kinakailangang mangyari. *Letters and Manuscripts Vol. 23, Letter 224, 1908, par. 4*

Sa ikalawang liham, tuwirang tinatalakay ni Ellen White kay Prescott ang tungkol sa Pang-araw-araw:

Magiging isang malaking pagkakamali kung sa panahong ito ay muling pag-uusapan at pag-uukulan mo ng malaking pansin ang usapin tungkol sa “Pang-araw-araw,” na kamakailan lamang ay lubos na nakakuha ng iyong atensiyon. [Daniel 8:11–13.] Ipinakita sa akin na kung gagawin mong pangunahing usapin ang bagay na ito, ang magiging bunga ay mapapabaling ang isipan ng maraming tao sa isang hindi kinakailangang pagtatalo, at magkakaroon ng mga pagtatanungan at kalituhan sa ating hanay. Hindi mo ba nakikita na kung pag-uusapan at pagtatalunan ang usaping ito ngayon, hindi magiging mabuti ang magiging epekto nito sa isipan ng mga tao? Marami sa mga dapat na buong-sikap na naghahanap ng nagliligtas na biyaya ni Kristo ay maaaring mahatak sa pagtatalo. May ilan din na gagamitin ang usaping ito upang iligaw ang mga kaluluwa at ilayo sila sa katotohanan. Kapatid ko, huwag tayong magmadaling magbangon ng mga tanong na magiging sanhi ng tukso sa ating mga kababayan sa pananampalataya.

Wala akong natanggap na natatanging liwanag tungkol sa puntong iniharap upang pag-usapan, at hindi ko nakikita ang pangangailangan para sa talakayang ito. Ngunit inatasan akong sabihin sa iyo na ang maliit na bagay na ito, na labis mong pinag-uukulan ng iyong pag-iisip, ay magiging isang malaking bundok kung hindi mo ipasiya na ito ay pabaya. Ipinagbigay-alam sa akin na hindi ipinagkatiwala sa iyo ng Panginoon ang pasaning kasalukuyan mong dinadala tungkol sa bagay na ito, at hindi makabubuti sa iyo na gugulin ang napakaraming panahon at atensiyon sa pag-aaral at pagsasaalang-alang nito. Hindi mo ginagamit nang wasto ang panahong ibinibigay sa iyo ng Diyos sa paggugol nito sa gayong maliliit na detalye, gayong maaari mong

gamitin ang panahong iyon sa pagsasalita ng mga salitang magpapatatag sa bayan ng Diyos sa pananampalatayang kanilang pinanghahawakan. Hindi ipinagkatiwala ng Diyos sa alinman sa Kanyang mga ministro ang gawaing maghasik ng mga binhing magbubunga ng kalituhan at kawalan ng pananampalataya. *Letters and Manuscripts Vol. 23, Letter 226, 1908, par. 4,5*

Ang malaking suliraning kalaunan ay nilikha nina Prescott at Daniels ay naglagay sa denominasyon sa isang napakahirap na kalagayan, anupat halos naging imposible para rito na ipagtanggol ang petsang 1844, (na malapit na kaugnay sa mismong pundasyon ng pananampalatayang Adbentista). Ang kawalang-katatagang ito ay nanatili sa loob ng maraming dekada at sa huli ay sumiklab sa krisis ni Desmond Ford noong 1980.

Dalawang linggo matapos niyang sulatan si Prescott tungkol sa pagpapaubaya sa usapin ng Pang-araw-araw, sumulat siya kay Haskell tungkol sa kanyang mga pangamba na ang mga Patotoo ay unti-unting pinahihina ang bisa.⁵⁶ Sumulat siya kay Haskell nang may buong pagtitiwala at hindi niya pinipigilan ang kanyang mga gawain.

Nang sumunod na taon, matapos ang isa na namang pagtatalo tungkol sa Pang-araw-araw sa Pangkalahatang Kumperensya noong 1909, na ginanap mula Mayo 13 hanggang Hunyo 1, 1909, mayroon na namang mensahe si Ellen para kay Prescott:

Hindi nalulugod ang Panginoon sa pagsulong ni Elder Prescott sa buhay espirituwal. Wala siya sa kalagayang nais ng Panginoon para sa kanya. Tatanggap sana siya ng higit na malaking lakas na espirituwal kung mas madalas siyang nasa larangan ng gawain, na nagsisikap na akayin ang mga kaluluwa tungo sa liwanag ng katotohanan. Kapatid na Prescott, kailangan ang iyong kakayahan bilang isang ministro sa gawaing hinihingi ng Diyos na maisagawa sa ating mga lungsod. *Letters and Manuscripts Vol. 24, Ms 41, 1909, par. 3*

⁵⁶ *Letters and Manuscripts Vol. 23, Letter 204, 1908*

Noong mga unang buwan ng 1910, sumulat si Willie White, na tagapagtaguyod ng bagong pananaw, kay Haskell at ipinahayag ang pinaniniwalaan niyang pangunahing suliranin:

Sumulat din si White kay Haskell ng isang mahabang liham na humihimok ng pagpipigil at naglalahad kung paano dapat harapin ng iglesya ang mga hindi pagkakaunawaan. Ang “Pang-araw-araw” mismo ay hindi na ang tunay na suliranin. Ang dalawang mas malaking usapin na, ayon kay W. C. White, ay kailangang ayusin ay (1) ang saloobin sa pagitan ng mga pinuno at ng iba pang mga kaanib, at (2) kung paano dapat o hindi dapat gamitin ng iglesya ang mga isinulat ng kanyang ina.⁵⁷

Nang sumunod na mga buwan ng taong iyon, isang patotoo mula kay Ellen White ang lumabas na naging dahilan upang pumanig ang kalagayan sa mga tagapagtaguyod ng bagong pananaw. Ito rin ang naging pangunahing pahayag na ginagamit ng marami na nagnanais sumuporta sa bagong pananaw.

Mayroon akong mga salitang nais sabihin sa aking mga kapatid sa silangan at kanluran, sa hilaga at timog. Hinihiling ko na ang aking mga isinulat ay huwag gamitin bilang pangunahing katuwiran upang lutasin ang mga usaping kasalukuyang pinagtatalunan nang labis. Nakikiusap ako kina Elder H, I, J, at sa iba pa nating mga nangungunang kapatid na huwag nilang banggitin ang aking mga isinulat upang suportahan ang kanilang mga pananaw tungkol sa “Pang-araw-araw.”

Ipinakita sa akin na hindi ito isang usaping may napakahalagang kahalagahan. Inatasan akong sabihin na nagkakamali ang ating mga kapatid sa labis na pagbibigay-diin sa pagkakaiba ng kanilang mga pananaw tungkol dito. Hindi ako maaaring sumang-ayon na gamitin ang alinman sa aking mga isinulat upang ituring na pinal na paglutas sa usaping ito. Ang tunay na

⁵⁷ Valentine, *Prescott*, p. 232

kahulugan ng “Pang-araw-araw” ay hindi dapat gawing batayan ng pagsubok sa pananampalataya.

Hinihiling ko ngayon na huwag gamitin ng aking mga kapatid na ministro ang aking mga isinulat bilang bahagi ng kanilang mga pangangatwiran tungkol sa usaping ito [“Pang-araw-araw”], sapagkat wala akong natanggap na tagubilin tungkol sa puntong pinag-uusapan, at hindi ko nakikita ang pangangailangan para sa pagtatalong ito. Tungkol sa usaping ito sa kasalukuyang kalagayan, ang pananahimik ay isang mahusay na pagpapahayag ng karunungan. *Selected Messages Vol. 1*, p. 164.1-3

Nagbigay si Burt Haloviak ng isang kapansin-pansing punto:

Ang patotoo, na may petsang Hulyo 31, 1910, ay binigyan ng makabuluhang pamagat na “Ang Ating Saloobin sa mga Pagtatalo Tungkol sa Doktrina.” Yamang karaniwang hindi nagbibigay ng mga pamagat si Ginang White sa kanyang mga patotoo, malaki ang posibilidad na si W. C. White ang naglagay ng makabuluhang pamagat na iyon sa patotoo.⁵⁸

Dahil dito, binigyang-diin ni Hokama:

Nang uminit ang pagtatalo tungkol sa Pang-araw-araw, nasa edad otsenta na si Ellen White at tila humina na ang kanyang kakayahang umunawa ng mga masalimuot na usapin. Maaaring mahinuha ito mula sa isang liham ni Haskell kay W. C. White noong 1918, bilang tugon sa pahayag ni W. C. White tungkol sa paghina ng kakayahang pangkaisipan ng kanyang ina sa mga huling taon ng buhay nito:

“Kung paniniwalaan ko kahit ang sinabi mo sa akin na kailangan mong ulitin sa iyong ina nang tatlo o apat na beses ang isang bagay upang magkaroon siya ng malinaw na pagkaunawa rito, at upang makapagbigay siya ng wastong patotoo tungkol sa ilang mga bagay, lubos nitong pahihinain ang aking pananampalataya;

⁵⁸ Burt Haloviak, *Sa Lilim ng Pang-araw-araw* (1979), p. 56

hindi sa iyong ina, kundi sa mga bagay na nagmumula sa kanyang panulat.” (Nobyembre 27, 1918, WEDC).

Kung ito ay totoo (at may malaking bilang ng mga hindi tuwirang katibayang sumusuporta sa pananaw na ito), nagbibigay ito ng ganap na ibang pananaw sa maingat na pagkakasulat, maingat na pagiging walang kinikilingan, at malinaw na malabong pahayag tungkol sa “Pang-araw-araw” na may petsang Hulyo 31, 1910. Ito ang dokumentong nagsimulang magpabago sa kalagayan pabor kina Willie at sa kanyang mga kapanalig na sina Prescott at Daniells, na noon ay nasa pagkakatapon...⁵⁹

Ang pag-aalala ba ni Willie sa pasaning ipinapasan sa kanyang ina ang nagtulak sa kanya na humanap ng madaling paraan upang makaalis sa ganitong kalagayan? Totoong mabigat na dinadala ni Ellen White ang usaping ito. Totoo rin na ang mga tagapagtaguyod ng lumang pananaw ay madalas na kumikilos nang may poot. Ngunit dapat nating isalang-alang ito kasabay ng Patotoong ibinigay ni Ellen White tungkol kina Daniells at Prescott noong 1910 isang Patotoo na kadalasang, at marahil ay palaging, hindi pinapansin, lalo na ng mga pumanig sa bagong pananaw.

Sa yugtong ito ng ating karanasan, hindi dapat mailayo ang ating isipan mula sa natatanging liwanag na ibinigay sa [atin] upang pagtuunan ng pansin sa mahalagang pagtitipon ng ating kumperensya. **Naroon si Kapatid na Daniells, na ang isipan ay pinakikilos ng kaaway; at ang iyong isipan at ang isipan ni Elder Prescott ay pinakikilos ng mga anghel na pinalayas mula sa langit.** Ang gawain ni Satanas ay ilihis ang inyong mga isipan upang pagtuunan ninyo ng pansin ang maliliit na detalye na hindi naman ipinagkaloob ng Panginoon na inyong isama. Hindi mahalaga ang mga iyon. Ngunit malaki ang naging epekto nito sa gawain ng katotohanan. Ang mga kaisipang nasa inyong isipan, kung maililihis kayo upang pagtuunan ng pansin ang maliliit na detalye, ay isang gawaing binalak ni Satanas. Iniisip ninyo na ang

⁵⁹ Hokema, *Mga Pundasyong Pagano*, p. 25

pagtutuwid sa maliliit na bagay sa mga aklat na naisulat na ay isang malaking gawain. Ngunit ipinag-uutos sa akin na sabihin: Ang pananahimik ay isang mahusay na pagpapahayag ng karunungan...

At mula pa sa simula ay ipinakita sa akin na hindi ipinagkaloob ng Panginoon kina Elder Daniells at Prescott ang pasanin ng gawaing ito. Kung pahihintulutan ang mga pakana ni Satanas, at ang tungkol sa “Araw-araw” ay gagawing napakalaking usapin upang magdulot ng kalituhan sa isipan at makahadlang sa pagsulong ng gawain sa mahalagang panahong ito? Hindi ito dapat mangyari, anuman ang maging dahilan. Hindi dapat ipakilala ang paksang ito, sapagkat ang espiritung maidudulot nito ay magiging mapanghadlang, at binabantayan ni Lucifer ang bawat kilos. Magsisimulang kumilos ang mga ahensiya ni Satanas, at magdudulot ito ng kalituhan sa ating hanay. Wala kayong dahilan upang hanapin at pagtalunan ang pagkakaiba ng mga opinyon na hindi naman isang bagay na dapat maging pagsubok sa pananampalataya; ngunit ang inyong pananahimik ay sapat nang malinaw na pahayag. Malinaw na malinaw sa akin ang buong bagay. Kung magagawa ng diyablo na isangkot ang sinuman sa ating sariling mga tao sa mga paksang ito, gaya ng kaniyang binabalak, magtatagumpay ang layunin ni Satanas. Ngayon, ang gawain ay dapat simulan kaagad at walang pagkaantala, at hindi dapat magpahayag ng anumang pagkakaiba ng opinyon...

Ngayon, nang makita ko kung paano kayo kumikilos, naunawaan ng aking isipan ang buong kalagayan at ang mga magiging bunga nito kung magpapatuloy kayo at bibigyan ninyo kahit kaunting pagkakataon ang mga taong lumayo sa atin na magdala ng kalituhan sa ating hanay. Ang inyong kakulangan sa karunungan ay magiging mismong bagay na nais ni Satanas. Ang inyong malakas na pagpapahayag ay hindi bunga ng patnubay ng Banal na Espiritu. **Inutusan akong sabihin sa inyo na ang paghahanap ninyo ng mga kamalian sa mga isinulat ng mga taong**

pinatnubayan ng Diyos ay hindi mula sa Diyos. At kung ito ang uri ng karunungan ibibigay ni Elder Daniells sa mga tao, huwag ninyo siyang bigyan sa anumang paraan ng opisyal na katungkulan, sapagkat hindi niya kayang unawain ang ugnayan ng sanhi at bunga. Ang inyong pananahimik tungkol sa paksang ito ang siyang nagpapakita ng inyong karunungan. Ngayon, ang anumang gawaing gaya ng paghahanap ng mga kamalian sa mga publikasyon ng mga taong yumao na ay hindi gawaing ipinagkaloob ng Diyos sa sinuman sa inyo. Sapagkat kung ang mga taong ito—sina Elder Daniells at Prescott—ay sumunod sa mga tagubiling ibinigay tungkol sa paggawa sa mga lungsod, marami, napakarami sana, ang makukumbinsi sa katotohanan at mananampalataya. Kabilang sana rito ang mga taong may kakayahan na [ngayon] ay nasa mga katungkulang hindi na nila maaabot kailanman....

Ipinagbilin sa akin na hindi dapat ginawa ang gayong mga padalus-dalos na hakbang, gaya ng muling pagpili sa inyo bilang pangulo ng kapulungan para sa isa pang taon. Ngunit ipinagbabawal ng Panginoon ang anumang karagdang padalus-dalos na pagpapasya hanggang sa ang bagay na ito ay mailapit sa Panginoon sa pamamagitan ng panalangin. At yamang nakatanggap kayo ng mensahe na ang gawain ng Panginoon na ipinagkatiwala sa pangulo ay isang napakaseryosong pananagutan, wala kayong moral na karapatang magsalita nang gayon kapusok tungkol sa usapin ng “Araw-araw” at isipin na ang inyong impluwensiya ang siyang magpapasya sa bagay na ito. Naroon si Elder Haskell, na nagdala ng mabibigat na pananagutan; naroon din si Elder Irwin, at may ilan pang mga taong maaari kong banggitin na may mabibigat na pananagutan.

Nasaan ang inyong paggalang sa mga nakatatandang lalaki na may malawak na karanasan? Anong awtoridad ang maaari ninyong gamitin nang hindi muna ninyo isinangguni at ipinagtimbang ang bagay na ito kasama ng lahat ng mga

lalaking may pananagutan? Ngunit ngayon ay suriin natin ang bagay na ito. Kailangan nating muling isaalang-alang kung ang inyong pagpapasyang ipakita ang inyong kasigasilan na ipagpatuloy ang gawain nang isa pang taon ay tunay na naaayon sa hatol ng Panginoon, lalo na sa harap ng gawaing napabayaan. Kung ipagpapatuloy ninyo ang gawain nang isa pang taon, kasama ang mga tutulong at makikipagkaisa sa inyo, kinakailangang magkaroon ng pagbabago sa inyo at kay Elder Prescott. Kailangang magpakumbaba kayo at si Elder Prescott sa harap ng Diyos. Nais ng Panginoon na makita sa inyo ang katibayan ng isang naiibang karanasan. Sapagkat kung may mga taong higit na nangangailangan sa kasalukuyang [panahon] na muling magbalik-loob sa Diyos, kayo iyon, sina Elder Daniells at Elder Prescott...

Bawat isa sa atin ay dapat gumanap sa gawaing magbibigay-luwalhati sa Ama. Dumating na tayo sa isang mahalagang yugto—kailangang maging katulad tayo ng pagkatao ni Hesu-Kristo sa panahong ito ng paghahanda, o huwag na nating tangkaing gawin ito. **Elder Daniells, [hindi kayo] dapat makadama na malaya kayong magtaas ng inyong tinig at magsalita nang malakas, gaya ng inyong ginawa sa mga katulad na pagkakataon. At unawain ninyo na ang pangulo ng isang kapulungan ay hindi isang tagapamahala o pinuno na may kapangyarihang mamuno sa lahat.** Siya ay nakikipagtulungan sa mga taong marurunong na humahawak ng tungkulin bilang mga pangulong tinanggap ng Diyos. Wala siyang kalayaang pakialaman ang mga isinulat sa mga aklat na nailimbag mula sa panulat ng mga taong tinanggap ng Diyos. Hindi na sila dapat magkaroon ng kapangyarihang mamahala, maliban kung makita sa kanila ang pagbawas ng mapangibabaw at mapagharing kapangyarihan. Dumating na ang mahalagang sandali, sapagkat kung magpapatuloy ang ganitong kalagayan, malalapastangan ang Diyos...

At ang mga taong nagugutom at nauuhaw sa paghahanap ng isang bagay na bago ay naglalahad ng mga kaisipang napakakitang-kita at mapanghikayat, kaya si Elder Prescott ay nasa malaking panganib. Si Elder Daniells naman ay nasa malaking panganib na malulong sa isang maling paniniwala, sapagkat iniisip niya na kung maipapahayag ang mga pananaw na ito sa lahat ng dako, para bang isang bagong daigdig ang mabubuksan.

Oo, magiging gayon nga. Ngunit habang abala ang kanilang mga isipan sa mga bagay na ito, ipinakita sa akin na sina Kapatid Daniells at Brother Prescott ay naglalakip sa kanilang karanasan ng mga kaisipang may anyong espiritistiko at umaakay sa ating mga tao sa mga kaakit-akit na kaisipan na, kung maaari, ay makapagliligaw maging sa mga hinirang ng Diyos. Kinailangan kong itala sa pamamagitan ng aking panulat [ang katotohanang] makikita ng mga kapatid na ito ang mga kamalian sa kanilang mapanlinlang na mga kaisipan na maglalagay sa katotohanan sa kalagayang walang katiyakan; [gayunman], kikilos sila [na para bang taglay nila] ang dakilang espirituwal na pagkaunawa. Ngayon ay dapat kong sabihin sa kanila na [nang] ipakita sa akin ang bagay na ito, at nang itinaas ni Elder Daniells ang kaniyang tinig na gaya ng isang trumpeta upang itaguyod ang kaniyang mga pananaw tungkol sa “Araw-araw,” ipinakita rin sa akin ang mga magiging bunga nito. Nalilito ang ating mga tao. Nakita ko ang magiging resulta, at pagkatapos ay binigyan ako ng mga babala na kung si Elder Daniells, nang hindi isinasaalang-alang ang magiging bunga, ay patuloy na mahikayat sa ganitong paraan at hayaang maniwala na siya ay nasa ilalim ng patnubay ng Diyos, ang pag-aalinlangan ay maihahasik sa ating hanay sa lahat ng dako, at mapupunta tayo sa kalagayan kung saan magagamit ni Satanas ang ating mga mensahe upang maisakatuparan ang kaniyang layunin. Ang tahasang kawalan ng paniniwala at pag-aalinlangan ay maihahasik sa isipan ng mga tao, at ang mga kakaibang bunga ng

kasamaan ang hahalili sa katotohanan. *Letters and Manuscripts Vol.*
25, Ms 67, 1910, pp. 1-8

Ang dokumentong ito ay may petsang Disyembre 1988, nang ilabas ito ng White Estate bilang bahagi ng proseso ng pagpapalabas ng mga dokumentong hindi pa nailalathala. Hindi ito binanggit ni Dennis Hokama sa kaniyang masusing sinaliksik na pagtuligsa noong 1987 sa paninindigan ng mga Adventista. Walang alinlangan na binanggit sana niya ito kung nalaman niya ang tungkol dito, sapagkat malinaw na inilalantad nito ang kadilimang kumikilos kina Daniells at Prescott. Wala rin sa alinman sa mga aklat tungkol kina Daniells at Prescott na kabilang sa makabagong serye ng mga talambuhay ng mga Adventista, na pinahintulutan ng Simbahang SDA, ang bumabanggit sa pahayag na ito. Mahalaga rin at makahulugan ang bagay na ito.

Iniligaw at pinangunahan ni Satanas ang mga taong ito upang itanghal ang pagbabayad-sala sa pamamagitan ng hain na dugo bilang sentro ng makalangit na santuwaryo. Ang mga sumalungat sa bagong pananaw ay may gayunding paniniwala tungkol sa ministryo ni Hesus gaya ng mga tumanggap sa bagong pananaw, maliban na lamang sa hindi nila nakita na ang paniniwalang iyon ay naaangkop sa mga talata sa Daniel 8:11-14. Sa ganitong kalagayan, isa lamang itong maliit na usapin. Dahil pareho ang kanilang paniniwala sa maraming bagay, nagkaroon ng pagkakataon si Satanas na pag-alabin ang galit ng marami sa mga tagapagtaguyod ng dating pananaw tungkol sa Araw-araw laban sa mga tumanggap ng bagong pananaw. Ngunit bagaman hindi naunawaan ng mga nasa dating pananaw ang kahalagahan ng Araw-araw, napangalagaan naman nila ang integridad ng Espiritu ng Propesiya at nag-iwan sila ng isang palatandaan para sa atin ngayon. Ang palatandaang ito ay makatutulong sa atin na makita na tunay ngang naitaas ang paganismo at naipasok sa relihiyong Kristiyano, at pagkatapos ay iniluklok dito, na nagdulot ng sumpa sa bayan ng Diyos na hahantong sa kapahamakan ng marami. Sa tamang pagkaunawa sa pagbabayad-sala, ang pananaw ng mga unang tagapanguna tungkol sa Araw-araw ay isang napakahalagang usapin.

May dalawa pang katibayan na nais kong isaalang-alang bago natin tapusin ang kabanatang ito. Upang pawiin ang mga pag-aalinlangan ni Haskell at ng iba pa tungkol sa pagiging mapagkakatiwalaan ng pahayag na inilabas ng White Estate noong 1910 hinggil sa mga kontrobersiyang pangdoktrina, sinabi ni A. G. Daniells na inilagay niya sa harap ni Ellen White ang tsart ng 1843 at ang pahayag na nasa *Early Writings*:

Sumagot siya na ang mga detalyeng ito ay hindi ipinakita sa kaniya sa pangitain, gaya ng pagkakapakita sa kaniya ng bahagi tungkol sa panahon. Hindi siya mahihikayat na gumawa ng paliwanag tungkol sa mga puntong iyon ng propesiya. (Pahayag ni AGD, Setyembre 25, 1931, WDF 201) *Ellen G. White Biography Vol. 6*, p. 256.8

Inilalahad ni Hokama ang sumusunod na pagsusuri tungkol sa kalagayang ito.

Maraming kapansin-pansing bagay tungkol sa dokumentong ito. Ang una ay hindi ito ginawa noong 1910. Walang ibinigay na petsa si Daniells para sa panayam na ito, at hindi rin nakapagbigay ng petsa si Arthur White nang gamitin niya ito sa *The Later Elmshaven Years* (p. 256). Karaniwan ay napakametikulo ni Arthur White sa pagtatala ng mga petsa ng mga dokumento, ngunit sa pagkakataong ito ay hindi man lamang siya makapagbigay ng tinatayang petsa. Isinulat niya na ito ay naganap “di-nagtagal” pagkatapos ng Hunyo 1, 1910. Ngunit mahirap itong unawain, sapagkat alam na si Daniells ay hindi pinagbigyan ng panayam kay Ellen White noong huling bahagi ng Mayo ng taong iyon. At pagsapit ng Hunyo 1, siya ay naglalakbay na pabalik sa Silangan, na tanggap na sa kaniyang isipan na maaaring kailanganin niyang magbitiw sa pagkapangulo.

Iginiit ni Arthur White na naroon din sa panayam sina W. C. White at C. C. Crisler, ngunit wala siyang ibinigay na anumang dokumentasyong magpapatunay nito. Maaaring may mga

sanggunian o pahiwatig mula sa panahong iyon tungkol sa panayam na ito bago ang taong 1931, ngunit hindi ito natagpuan ng sumulat na ito. Kahit na naganap nga ang panayam, na hindi malinaw kung (kalian?), may mga palatandaang nagpapahiwatig na ang tila pagiging walang kinikilingan ni Ellen White sa usaping ito ay maaaring bunga ng alinman sa pananakot o matinding impluwensiya nina Willie White at Daniells, o ng maling paglalahad nila sa tunay na paninindigan ni Ellen White tungkol sa paksang ito.⁶⁰

Ang ikalawang katibayan ay ang salaysay ni F. C. Gilbert, na isinulat niya kaagad pagkatapos ng kaniyang pribadong pakikipanayam kay Ellen White. Itinago niya itong pribado hanggang sa taon ng kaniyang kamatayan, nang hilingin ito sa kaniya ni Washburn. Babanggitin ko nang buo ang dokumento, na naglalaman ng mga mismong sinabi ni Ellen White kay Gilbert.

Panayam kay Sister White sa St. Helena, Hunyo 8, 1910.

May isang pagsaway na ibinigay kina Daniells at Prescott noong panahon ng Pangkalahatang Kumperensya sa Washington. Nais ni Prescott na maitanim sa isipan ng mga tao ang kaniyang sarili at ang kaniyang mga kaisipan. Kung gagawin niya iyon, alam kong siya rin ang magiging dahilan ng sarili niyang pagkabigo. Mayroon tayong isang mensaheng sumusubok sa pananampalataya na dapat nating ihatid sa mga tao, at ayaw nating magulo o maudyukan ang mga tao dahil sa isang maliit na bagay na walang kinalaman sa ating kaligtasan. Ang ginagawa nila ay ang pagtatangkang pagtuunan ng malaking pansin ang napakaraming maliliit at walang gaanong kabuluhanang detalye.

Ipinakita sa akin ang kalagayan ni Prescott, at nakita ko na dapat siyang maging abala sa mas makabuluhanang gawain. May isang dokumentong iniharap sa amin na kaniyang sinusuri. Pinag-aaralan niya ito at sinisikap na makahanap ng isang bagay na

⁶⁰ Hokama, p. 25

naiiba sa mayroon ang ibang mga tao. Wala namang anumang bagay dito na may mahalagang epekto sa mga tao. Kaya dapat nilang gugulin ang kanilang panahon sa pagpapalaganap ng mensahe at sa pagsasagawa ng gawaing kailangang gawin sa mga lungsod.

Kailangan nilang patuloy na maglabas ng mga bagong bagay, at siyempre, sa paggawa nito ay hindi nila binibigyan ng pagkakataon ang mga nakatatandang kapatid sa gawain na magsalita tungkol sa mga bagay na alam nila hinggil sa mga unang araw ng mensahe. Sa gawaing kanilang ginagawa, nauubos ang maraming oras ng mga tao, ngunit sa huli ay wala rin itong tunay na kabuluhan. Mayroon tayong isang napakahalagang usapin na may kinalaman sa buhay at kamatayan na kailangang lutasin. Ang kailangan natin ay turuan ang mga tao kung paano haharapin ang dakila at napakahalagang mensaheng sumusubok sa kanilang pananampalataya.

Nang hindi nila tinanggap ang aking mensahe ng pagsaway, alam ko na kung ano ang kanilang gagawin, at alam ko rin kung ano ang gagawin ni Daniells upang magulo at mapasigla nang labis ang mga tao. Hindi ako sumulat kay Prescott sapagkat nagkasakit ang kaniyang asawa ng malubha, kaya hindi ko nadama na angkop na sumulat sa kaniya sa kasalukuyang panahon. **Si Daniells ay narito upang dalawin ako, ngunit hindi ko siya hinarap sa anumang bagay at wala rin akong sinabi sa kaniya tungkol sa anuman. Tungkol sa Araw-araw na pilit nilang ginagawang malaking usapin, wala itong tunay na kabuluhan at hindi ito isang bagay na sumusubok sa pagkatao o katapatan ng sinuman.** Ang nais nating malaman ay ang mga bagay na tunay na mahalaga at may malaking kaugnayan sa ating kaligtasan.

Hindi na kailangang talakayin sa mga tao ang anumang bagay na ganito. Ilalayo lamang nito ang mga tao sa tunay at napakahalagang gawain ng mensahe, at wala namang anumang mahalagang kabuluhan sa bagay na ito na kanilang ipinipilit na pagtuunan ng pansin.

Katatapos ko lamang sumulat kay Elder Daniells upang himukin siyang isagawa ang gawain sa mga lungsod. Ito ang gawaing dapat nilang isagawa, at hindi nila dapat abalahin ang kanilang sarili sa iba pang mga bagay na ito. Nang ako ay nasa Washington, tila may isang bagay na lubos na bumalot sa kanilang isipan, at parang hindi ko sila maabot o maimpluwensiyahan. **Hindi tayo dapat makialam sa usaping ito tungkol sa Araw-araw. Dapat nating ituon ang ating mga isipan sa higit na mahahalagang punto ng mensahe.**

Nang ibinigay ko sa kanila ang aking mensahe at nakita ko kung paano nila ito tinanggap, nalaman ko na kikilos ang Panginoon laban sa kanila. Alam kong sasalungat sila sa aking mensahe, at dahil dito ay iisipin ng mga tao na walang anumang mahalagang bagay sa aking mensahe. Inililihis nila ang isipan ng mga tao mula sa mensaheng sumusubok sa pananampalataya na mahalaga sa panahong ito. Sumulat ako sa kaniya at sinabi ko sa kaniya na ipinakikita niya na hindi siya karapat-dapat na maging pangulo ng Pangkalahatang Kumperensiyang ito. Ipinakikita niya na hindi siya ang taong dapat manatili sa tungkulin ng pagkapangulo.

Kung ang mensaheng ito tungkol sa Araw-araw ay isang mensaheng sumusubok sa pananampalataya, ipinakita sana ito sa akin ng Panginoon. Hindi nakikita ng mga taong ito ang magiging wakas ng bagay na ito mula pa sa simula. Ang gawaing kanilang ginagawa ay naglalayong hatiin ang bayan ng Diyos at ilayo ang kanilang isipan mula sa mga katotohanang sumusubok sa pananampalataya na mahalaga sa mga huling panahong ito. Lubos kong tinatanggihan na makipagkita sa sinuman sa kanila na nakikibahagi sa gawaing ito.

Ang liwanag na ibinigay sa akin ng Diyos ay nagsasabing sapat na ang haba ng panahong nanungkulan si Kapatid Daniells bilang pangulo. Nanatili siya roon hangga't iyon ang kalooban ng Diyos para sa kaniya. **Nang siya ay pumarito at ilihis ang isipan ng mga tao gaya ng kaniyang ginawa, wala nang karagdagang**

gamit ang Panginoon sa kaniya bilang pangulo ng Pangkalahatang Kumperensya. At sinabi sa akin na huwag na akong makipag-usap pa sa kaniya tungkol sa alinman sa mga bagay na ito.

Hindi ako makikipagkita kay Daniells tungkol sa bagay na ito, at wala akong sasabihin kahit isang salita sa kaniya tungkol dito. Nakiusap sila sa akin na makipagpanayam ako sa kaniya, ngunit hindi ko siya pakikitaan o bibigyan ng anumang pagkakataon para sa panayam. Ginulo at ginulo nila ang isipan ng mga tao tungkol sa mga bagay na ito.

Sinusubok ng Diyos ang mga taong ito, at ipinakikita nila kung paano nila hinaharap ang pagsubok at kung paano nila pinaninindigan ang kanilang paninindigan tungkol sa mga Patotoo. Sa pamamagitan ng kanilang mga kilos ay ipinakita nila kung gaano kalaki ang kanilang pagtitiwala sa mga Patotoo. **Sinabihan akong babalaan ang ating mga tao na huwag makibahagi sa anumang paraan sa bagay na ito na kanilang itinuturo.** Hindi nila ito dapat pagtuunan ng anumang pansin, sapagkat wala itong anumang tunay na kabuluhan. Para bang kailangan nilang magkaroon ng isang bagay na wala sa sinuman. Walang anumang pagsubok sa usaping ito; hindi ito isang bagay na may kinalaman sa buhay at kamatayan. Ang layunin lamang nito ay guluhin ang isipan at ilihis ang pansin ng mga tao mula sa katotohanang mahalaga sa panahong ito. Nakikita ninyo na wala itong tunay na kabuluhan, at ang liwanag na ibinigay sa akin ay nagsasabing ipinagbawal sa akin ng Panginoon na pakinggan ito.

Ipinahayag ko na wala akong kahit katiting na pagtitiwala sa bagay na ito. Nakita ko na may hawak silang isang dokumento at nais nilang mabigyan ng pagkakataong maipahayag at mapakinggan ang kanilang pananaw tungkol sa usaping ito sa Loma Linda. Ngunit nakita ko na wala akong dapat gawin tungkol dito at wala ring anumang hakbang na kailangang gawin hinggil dito.

Nakita ko kung bakit minamadali ni Daniels ang bagay na ito at dinadala ito mula sa isang lugar patungo sa iba't ibang lugar; alam niyang sasalungat ako rito. Kaya alam kong hindi nila nalampasan ang pagsubok. Alam kong hindi nila ito tatanggapin. Dumating na ang panahon na dapat nang magtapos ang kaniyang panunungkulan bilang pangulo. Masyado na siyang matagal na nanungkulan. **Ang buong bagay na kanilang ginagawa ay isang pakana ng diyablo. Masyado nang matagal siyang naging pangulo, at hindi na siya dapat manatili roon. F. C. Gilbert, *An Interview with Sister White at St Helena, June 8, 1910.***

Ang buong bagay ay tunay ngang isang pakana ng diyablo. Gaya ng naipahayag ko na, itinuring ito ni Ellen White na hindi isang mahalagang usapin, sapagkat ang lahat ng panig noong panahong iyon ay naniniwala na hinihingi ng katarungan ng Diyos ang kamatayan ng makasalanan at na kailangan ang dugo ni Hesus bilang pambayad-sala. Sa ganitong kalagayan, wala itong anumang mahalagang kabuluhan. Ngunit bakit nagsisikap nang husto ang diyablo na hikayatin sina Daniels at Prescott na baguhin ang kanilang pananaw tungkol sa Araw-araw? Sapagkat pahihinain nito ang mga saligan ng kilusan at maghahasik ng mga pag-aalinlangan tungkol sa taong 1844. Hahadlangan din nito ang tunay na kahulugan at mga implikasyon ng dating pananaw tungkol sa Araw-araw, kapag ito ay naunawaan sa liwanag ng mensahe noong 1888.

Iginiit ni Daniels na nakita niya si Ellen White noong 1910. Ngunit noong panahong iyon, tumatanggi si Ellen White na makipagkita kay Daniels, at walang katibayang nagpapatunay na nagkaroon sila ng panayam o pribadong pag-uusap sa panahong iyon. Hindi lamang malinaw na sinabi ni Ellen White na hindi siya makikipagkita, kundi malinaw din siyang sumulat kay Daniels at sa iba pa na hindi na siya dapat manatiling pangulo. Gayunman, nanatiling pangulo si Daniels hanggang 1922, nang sa wakas ay matalo siya sa halalan.

Dahil si Daniels ang unang taong naging matagumpay sa pagsalungat kay Ellen White at sa mga unang tagapanguna, nagtakda siya ng isang huwaran kung paano maipapasok ang isang bagong

teolohiya. Sa gayon, inihanda ni Daniells ang daan para sa kaniyang tagasunod na si Leroy Froom na gampanan ang papel ni Balaam sa paghikayat sa Israel na “makipagtalik” sa mga anak na babae ng Babilonya, noong panahon ng mga panayam kina Martin at Barnhouse at sa paglalathala ng aklat na *Questions of Doctrine* noong 1954.

Ang bunga ng pakikipag-ugnayang ito sa mga anak na babae ng Babilonya ay magiging ganito, ang mga susunod na salinlahi ng Adventismo ay magiging mga anak na hindi lehitimo, na patuloy na susunod sa landas tungo sa lalo pang malalim na pakikiisa sa Babilonya. Ang pagtalikod na ito ay magiging kasinglaki ng pagtalikod na naganap sa Jordan noong panahon ni Moises, nang akitin ng Moab ang Israel, na nagdulot ng matinding krisis sa bayan ng Diyos at ng pagkawasak ng marami. Luluhod ang Adventismo sa harap ng diyos ng Babilonya sa anyo ng Trinidad, at patuloy na itataas ang paganong hain nito bilang pambayad-loob. Napakalaking panlilinlang! Napakapait na bunga! Napakalaking pagtalikod sa pananampalataya!

Ito naman ang naghanda ng daan para kay Desmond Ford upang ilantad ang hindi pagkakatatugma ng paninindigan ng mga Adventista tungkol sa doktrina ng Santuwaryo. Binigyang-diin din ni Ford ang mahahalagang punto mula sa aklat ng Mga Hebreo tungkol sa tuwirang pagpasok ni Kristo sa presensya ng Diyos nang Siya ay umakyat sa langit. Tatalakayin natin ang mga puntong ito sa susunod na kabanata.

Nakuha na nina Daniells at Prescott ang pagsang-ayon ng isipan ng nakararaming mga pinuno ng Simbahang Adventista. Pagkatapos ng kamatayan ni Ellen White, lalo nilang itinulak ang kanilang paninindigan hanggang sa Kumperensya sa Bibliya noong 1919, kung saan muling tinalakay ang usapin tungkol sa Araw-araw, kasama ng iba pang mga paksa, kabilang ang mga pag-aalinlangan tungkol sa awtoridad ng Espiritu ng Propesiya at ang paniniwalang si Kristo ay hindi ipinanganak o nagmula sa Ama sa walang hanggan.

ANG MGA ISIPAN NINA DANIELLS AT PRESCOTT AY PINAKILOS NG MGA
NAHULOG NA ANGHEL

Mahalaga para sa atin na suriin nang detalyado ang kasaysayang ito sapagkat sinabi sa atin na ang tamang pagkaunawa sa ministeryo ni Kristo sa makalangit na Santuwaryo ang saligan ng ating pananampalataya bilang mga Adventista. Si Daniels at Prescott ay naimpluwensiyahan ng masasamang anghel upang ipasok at pagtibayin ang kaisipan ng pagbabayad-loob sa ministeryo ni Kristo. Ang ganitong pananaw ay humahadlang sa paglilinis ng Santuwaryo at, dahil dito, sa ikalawang pagparito ni Kristo.

Nais ko ngayong suriin ang ikawalong kabanata ng Daniel sa liwanag ng mensahe noong 1888 at tukuyin ang mahahalagang usapin na hahantong sa paglilinis ng Santuwaryo.

KABANATA 21

NAPAWALANG-BISA ANG KAUTUSAN NG KAMATAYAN SA YUNGIB NG MGA LEON

Sa pagbabasa ng mga pangitain ni Daniel, madaling ituon ang ating pansin sa mga pangyayaring inilalarawan na nagaganap sa lupa. Kamangha-manghang subaybayan ang kamay ng Diyos sa kasaysayan ng pagbangon at pagbagsak ng mga kaharian, sapagkat nagbibigay ito sa atin ng pananaw kung paano kumikilos ang banal na pamamahala sa iba't ibang pagbabago at pangyayari sa buhay. Ngunit ang aklat ni Daniel, kasama ng Pahayag, ay gumagawa ng isang bagay na higit na kamangha-mangha. Sa paggamit sa mga pangyayari sa buhay ng tao bilang daluyan, ibinibigay nito sa atin ang pinakamalinaw na balangkas upang bahagyang maalis ang tabing na naghihiwalay sa nakikita at hindi nakikitang daigdig.

Ang mga tagapagtatag ng kilusang Adventista ay tumulong na ilipat ang pokus ng pag-aaral sa aklat ni Daniel tungo sa kung paano naaapektuhan ng mga kilos ng tao ang Diyos at ang Kaniyang Anak sa langit. Gaya ng ating natuklasan, masiglang sinuportahan ni Ellen White ang paglalahad ni Crosier tungkol sa paglilinis ng makalangit na Santuwaryo bilang tugon sa karumihang dulot ng mga tao dahil sa kanilang maling pananaw tungkol sa Diyos at sa Kaniyang pamahalaan.

Ngunit upang lubusang malinis ang Santuwaryo, kailangang ilantad at talikuran ang lahat ng kasinungalingan tungkol sa Diyos at sa Kaniyang pagkatao. Sa ikaapat na kabanata ng aklat na ito, sinuri natin ang mga simula ng Dakilang Tunggalian at ang pag-unlad ng maling sistema ng katarungan ni Satanas. Ang patakarang binuo ni Satanas sa langit ay ipinatupad niya sa mga kaharian ng mga tao. Samakatuwid, ang mga paglalarawang mababasa natin tungkol sa tupa at kambing, at tungkol sa maliit na sungay sa Daniel 8, ay hindi lamang tumutukoy sa mga kaharian ng Medo-Persia, Gresya, at Roma sa lupa, kundi tumutukoy rin sa impluwensiyang nasa likod ng mga ito. Sa kaniyang pagpapaliwanag tungkol sa patakaran ng maliit na sungay na inilalarawan sa Daniel 8:25, inilalarawan ni A. T. Jones ang prinsipyong ito:

Ngunit nang sabihin ng Bibliya na “sa pamamagitan ng kaniyang katusuhang paraan ay magtatagumpay ang pandaraya sa kaniyang kamay,” hindi nito ibig sabihin na iyon na agad ang layunin ng mga Romano mula pa sa simula at na sinadya nilang isagawa iyon nang may buong kaalaman mula pa sa simula.

Totoo na isinagawa ang patakarang iyon. Tinutukoy ng Kasulatan ang bagay na iyon at nais nitong pag-aralan natin ito. Ngunit muli kong sinasabi na hindi nito nangangahulugan—at hindi rin tayo obligadong sabihin—na ang mga taong unang nagsimula sa gawaing iyon ay may gayong layunin na agad mula pa sa simula. Ngunit alam ninyo mula sa Kasulatan, at alam ninyo mula sa inyong sariling pag-aaral hanggang sa ngayon, na may isang kapangyarihang nasa likod ng Roma sa buong panahon. **May**

isang katalinuhan, isang persona, na may sariling patakaran, na nasa likod ng panlabas na anyo ng Roma, nasa likod ng mga tao, at nasa likod ng pamahalaang Romano. Siya ang naging inspirasyon ng pamahalaang Romano, at ang kaniyang patakaran ang siyang naging patakaran ng Roma. Sino ang isang ito? [Mga tinig: Si Satanas.] Kaya, sa pagtingin ng Panginoon sa bagay ayon sa tunay nitong kalagayan, tinutukoy Niya ang patakaran ng Roma; at sinusundan natin ang pinagmulan nito hanggang kay Satanas. Alam natin na ang patakarang iyon ni Satanas ay sadyang itinakda ni Satanas, na siyang may-ari ng patakarang iyon, kahit hindi man ito naging layunin ng mga taong ginamit niya upang maisagawa ang gawaing iyon noong una. Samakatuwid, ang “patakaran” na naitala sa kasaysayan na aking sinipi sa inyo ay tunay na nagpapakita ng layunin ni Satanas, na siyang nagpasimula ng patakarang iyon, maging ito man ay nilayon ng mga taong ginamit niya bilang mga kasangkapan o hindi. A.T. Jones, *General Conference Daily Bulletin*, March 7, 1899, p. 177, par. 4,5

Samakatuwid, habang binabasa natin ang tungkol sa mga gawaing labag sa kautusan ng iba’t ibang kahariang ito, binabasa rin natin ang tungkol sa patakaran ni Satanas. Dahil dito, sa pamamagitan ng mga nakikitang pangyayari, maaari nating simulang maunawaan ang patakaran ni Satanas sa hindi nakikitang daigdig. Ngunit hindi lubos na kontrolado ni Satanas ang lahat ng mga pangyayari sa lupa. Binibigyan tayo ni Daniel ng malinaw na pagkaunawa tungkol sa mga hindi nakikitang gawain na nasa likod ng mga kapangyarihang makalupa:

Pagkatapos ay sinabi niya sa akin: “Huwag kang matakot, Daniel, sapagkat mula pa sa unang araw na itinalaga mo ang iyong puso na umunawa at magpakumbaba sa harap ng iyong Diyos, dininig ang iyong mga salita; at naparito ako dahil sa iyong mga salita. Ngunit sinalungat ako ng pinuno ng kaharian ng Persia sa loob ng dalawampu’t isang araw; at narito, si Miguel, isa sa mga pangunahing pinuno, ay dumating upang tulungan ako, sapagkat

naiwan akong nag-iisa roon kasama ng mga hari ng Persia.”
Daniel 10:12, 13

Nang hindi na natin talakayin nang detalyado ang kuwentong ito, binibigyang-diin natin na ang pinuno ng kaharian ng Persia ay malamang na isang anghel na sumasalungat kay Gabriel. Si Miguel, na nangangahulugang ‘ang isang katulad ng Diyos,’ na siyang Anak ng Diyos, ay kinailangang tumulong kay Gabriel sa kaniyang gawain na impluwensiyahan ang makalupang hari upang hindi nito pigilan ang pagpapatuloy ng gawain ng muling pagtatayo ng templo sa Israel. Nagbigay si Ellen White ng ilang kawili-wiling detalye tungkol sa kuwentong ito:

Habang sinisikap ni Satanas na impluwensiyahan ang pinakamataas na mga pinuno sa kaharian ng Medo-Persia upang magpakita ng hindi pagsang-ayon sa bayan ng Diyos, kumilos naman ang mga anghel para sa kapakanan ng mga tapon. Ang tunggaliang ito ay isang bagay na kinagigiliwan at pinagtutuunan ng pansin ng buong langit. Sa pamamagitan ni propeta Daniel, binibigyan tayo ng isang sulyap sa napakalaking pakikipagtunggali sa pagitan ng mga puwersa ng kabutihan at ng mga puwersa ng kasamaan. **Sa loob ng tatlong linggo, nakipagtunggali si Gabriel sa mga kapangyarihan ng kadiliman, habang sinisikap niyang hadlangan ang mga impluwensiyang kumikilos sa isipan ni Ciro. At bago matapos ang tunggalian, si Kristo mismo ay dumating upang tulungan si Gabriel.** “Ang pinuno ng kaharian ng Persia ay sumalungat sa akin nang dalawampu’t isang araw,” pahayag ni Gabriel; “ngunit narito, si Miguel, isa sa mga pangunahing pinuno, ay dumating upang tulungan ako; at nanatili ako roon kasama ng mga hari ng Persia.” Daniel 10:13. Ang lahat ng maaaring gawin ng buong langit para sa kapakanan ng bayan ng Diyos ay ginawa. Sa wakas ay nagtagumpay ang kabutihan; napigil ang mga puwersa ng kaaway sa lahat ng mga araw ng paghahari ni Ciro, at maging sa lahat ng mga araw ng kaniyang anak na si Cambyases, na

namahala nang humigit-kumulang pitong taon at kalahati.
Prophets and Kings, p. 571.2

Sa liwanag ng mga bagay na ito, kailangan nating isaalang-alang ang hindi nakikitang bahagi na nakapaloob sa kasaysayang inilalahad sa Daniel 8. Kung pag-aaralan natin ito nang mabuti, matutukoy natin nang may ganap na katiyakan ang kasaysayan ng mga panlilinlang ni Satanas at ang kaniyang mga patakarang namamahala sa puso ng mga tao. Magbibigay ito sa atin ng susi upang maunawaan ang paglilinis ng Santuwaryo na binabanggit sa Daniel 8.

Ang dakilang aklat ng kautusan [ang Bibliya] ay katotohanan, at katotohanan lamang; **sapagkat inilalahad nito nang walang pagkakamali ang kasaysayan ng panlilinlang ni Satanas at ang kapahamakan ng kaniyang mga tagasunod.** Inangkin ni Satanas na kaya niyang maglahad ng mga kautusang higit na mabuti kaysa sa mga tuntunin at mga kahatulan ng Diyos [Ang bawat kasalanan ay dapat parusahan, ang iginiit ni Satanas. DA 761.4], at dahil dito ay pinalayas siya mula sa langit. **Gumawa rin siya ng katulad na pagtatangka sa lupa.** Mula pa nang siya ay mahulog, patuloy siyang nagsikap na linlangin ang sanlibutan at akayin ang mga tao sa kapahamakan, upang makapaghiganti siya sa Diyos dahil siya ay natalo at itinaboy mula sa langit. **Ang kaniyang mga pagsisikap na ilagay ang kaniyang sarili at ang kaniyang mga pakana sa lugar na nararapat lamang sa Diyos ay walang humpay at walang tigil.** Nabihag niya ang sanlibutan sa kaniyang bitag, at maging marami sa bayan ng Diyos ay walang kaalaman tungkol sa kaniyang mga pakana. Dahil dito, binibigyan nila siya ng lahat ng pagkakataong hinihingi niya upang isagawa ang pagkawasak ng mga kaluluwa. *Selected Messages Vol. 1*, p. 316.2

Isa pang halimbawa ng prinsipyong ito ay mababasa natin sa Ezekiel tungkol sa mga gawain ng pinuno ng Tiro. Dahil ang mga gawain ng pinunong ito ay pinasisigla at naiimpluwensiyahan ni Satanas, nagsasalita ang propeta tungkol sa mga nakikitang gawain sa lupa upang ipakita ang hindi nakikitang kapangyarihang nasa likod ng mga ito: si Satanas mismo.

Muling dumating sa akin ang salita ng Panginoon, na nagsasabi, **“Anak ng tao, sabihin mo sa pinuno ng Tiro, ‘Ganito ang sinasabi ng Panginoong Diyos: “Dahil nagmataas ang iyong puso at sinabi mo, ‘Ako ay isang diyos, ako ay nakaupo sa luklukan ng mga diyos, sa gitna ng mga dagat,’ gayunman ikaw ay tao at hindi diyos, kahit itinuring mo ang iyong puso na gaya ng puso ng isang diyos. (Narito, ikaw ay higit na marunong kaysa kay Daniel! Walang lihim na maitatago sa iyo! Sa pamamagitan ng iyong karunungan at pagkaunawa ay nagkamit ka ng kayamanan para sa iyong sarili at nagtipon ka ng ginto at pilak sa iyong mga kabang-yaman. Sa pamamagitan ng iyong dakilang karunungan sa pakikipagkalakalan ay pinarami mo ang iyong kayamanan, at nagmataas ang iyong puso dahil sa iyong mga kayamanan),”** Kaya nga, ganito ang sinasabi ng Panginoong Diyos: **“Dahil itinuring mo ang iyong puso na gaya ng puso ng isang diyos...”** Ezekiel 28:1–6

Itinaas ng pinuno ng Tiro ang kaniyang sarili at itinuring ang kaniyang sarili na isang diyos dahil pinasigla siya ni Satanas sa pamamagitan ng sariling espiritu nito. Sa gayon, natutuklasan natin ang pag-aangkin ni Satanas na siya ay Diyos. Natututuhan natin na si Satanas ay higit na marunong kaysa kay Daniel, ngunit nagpatuloy si Ezekiel sa pagbibigay ng higit pang mga detalye tungkol sa nilalang na nagbibigay ng impluwensiya sa makalupang pinuno:

“Ikaw ay nasa Eden, ang hardin ng Diyos; ang bawat mahalagang bato ay iyong naging palamuti: sardius, topaz, at diyamante; beryl, onyx, at jaspe; safiro, turkesa, at esmeralda, kasama ng ginto. Ang pagkakagawa ng iyong mga tambol at mga plawta ay inihanda para sa iyo noong araw na ikaw ay nilikha. Ikaw ang pinahirang kerubin na nagtatakip; itinalaga kita. Ikaw ay nasa banal na bundok ng Diyos; naglalakad ka sa gitna ng mga batong nagliliyab. Sakdal ka sa iyong mga pamamaraan mula sa araw na ikaw ay nilikha, hanggang sa masumpungan sa iyo ang kasamaan.” Ezekiel 28:13–15

Si Satanas ay nasa Eden; at bago pa nilikha ang sanlibutan, siya ang pinahirang kerubin na nakatayo sa banal na bundok ng Diyos sa langit. Nilikha siyang sakdal hanggang sa siya ay nagkasala. Ang lahat ng mahahalagang detalyeng ito ay ibinigay sa atin sa pamamagitan ng nakikitang makalupang pinuno ng Tiro. Makatuwiran ding isipin na ang pinuno ng kaharian ng Persia na nakalaban at nakapigil kay Gabriel ay siya ring pangunahing kapangyarihang nag-iimpluwensiya at namamahala sa pinuno ng Tiro.

Ang paglalarawang ito ay isang bintana na nagbibigay sa atin ng tanawin sa digmaang nagsimula sa langit. Sa pagsunod sa prinsipyong ito, makikita natin ang proseso kung paano ipinakilala ni Satanas ang kaniyang sistema ng katarungan na nag-uutos ng kamatayan sa lumalabag sa kautusan, gaya ng makikita sa Daniel 6. Ang pangalang Dario ay nangangahulugang *Panginoon*, at sa kuwentong ito, siya ay isang nakikitang kinatawan ng Ama, ang pinakamataas na pinuno sa kaharian.

Ikinalugod ni Dario na magtalaga sa buong kaharian ng isang daan at dalawampung satrapa upang mamahala sa buong kaharian. At sa ibabaw ng mga ito ay nagtalaga siya ng tatlong gobernador, na isa sa kanila ay *si* Daniel, upang ang mga satrapa ay makapagbigay ng ulat sa kanila at sa gayon ay hindi malugi ang hari. Daniel 6:1, 2

Sa ilalim ng “Panginoon” ay may tatlong tagapangasiwa o gobernador, at si Daniel ang una o pangunahing gobernador sa kanila. Sa tatlong gobernador na ito, ang 120 satrapa ay nagbibigay ng ulat at tumatanggap ng mga utos.

At namukod-tangi si Daniel kaysa sa mga gobernador at mga satrapa, sapagkat taglay niya *ang* isang pambihirang espiritu. Kaya pinag-isipan ng hari na ilagay siya sa pamamahala sa buong kaharian. Daniel 6:3

Si Daniel ay kumakatawan sa Anak ng Diyos, na taglay ang kahanga-hangang Espiritu ng Kaniyang Ama. Ang pambihirang espiritong

taglay ni Daniel ay ang Espiritu ni Kristo, ang Anak ng Diyos, na tunay na namamahala sa buong kaharian sa langit.

Kaya hinanapan ng mga gobernador at mga satrapa si Daniel ng anumang maipaparatang laban sa kaniya tungkol sa pamamahala sa kaharian. Ngunit wala silang matagpuang anumang maipaparatang o pagkukulang sa kaniya, sapagkat siya ay tapat; at wala ring anumang pagkakamali o kapintasan na nasumpungan sa kaniya. Daniel 6:4

Kung paanong ang pagkakahirang kay Daniel sa pinakamataas na posisyon ay nagdulot ng inggit sa iba pang mga gobernador at mga satrapa, gayundin ang pagkakahirang sa Anak ng Diyos na mamahala sa ibabaw ni Lucifer at ng iba pang mga pinuno ay nagdulot ng inggit sa mga anghel sa langit nang ipasiya ng Diyos na gawin ang Kaniyang Anak na tagapamahala ng sanlibutang ito.

Ang paglikha ng ating sanlibutan ay dinala sa mga kapulungan ng langit upang pag-usapan. **Doon ay inihanda ng nagtatakip na kerubin [si Lucifer] ang kaniyang kahilingan na gawin siyang prinsipeng upang mamahala sa sanlibutang noo'y binabalak pa lamang na likhain. Ngunit hindi ito ipinagkaloob sa kaniya. Si Hesu-Kristo ang mamamahala sa makalupang kaharian; sa ilalim ng Diyos,** tinanggap Niya ang pananagutang pangasiwaan ang sanlibutan kasama ang lahat ng mga posibilidad nito. Ang kautusan ng langit ang magiging pamantayang kautusan para sa bagong sanlibutang ito at para sa mga nilalang na may kakayahang mag-isip at umunawa. *Letters and Manuscripts Vol. 7, Ms 43b, 1891, par. 3*

Nang sabihin ng Diyos sa buong sansinukob na layunin Niyang likhain ang sangkatauhan ayon sa Kaniyang sariling larawan at sa larawan ng Kaniyang Anak, umusbong ang inggit sa puso ni Satanas.

Ngunit nang sabihin ng Diyos sa Kaniyang Anak, “Likhain natin ang tao ayon sa ating larawan,” nainggit si Satanas kay Hesus. Ninais niyang isangguni rin sa kaniya ang tungkol sa paglikha sa tao, ngunit dahil hindi siya isinangguni, napuno siya

ng inggit, panibugho, at poot. Ninais niyang tanggapin ang pinakamataas na karangalan sa langit, kasunod ng Diyos. *Early Writings*, p. 145.1

Tulad ni Pilato kay Hesus, walang nakitang anumang kasalanan ang mga nakabababang gobernador kay Daniel. Kaya ang mga gobernador, na puspos ng espiritu ni Satanas, ay “nagpapakana ng kasamaan sa pamamagitan ng kautusan” (Awit 94:20) ng buhay at natuklasan nilang ang kautusang iyon ay humantong sa kamatayan (Roma 7:10).

Pagkatapos ay sinabi ng mga taong ito, “Wala tayong anumang maipaparatang laban sa Daniel na ito, **maliban na lamang kung makakahanap tayo ng maipaparatang laban sa kaniya tungkol sa kautusan ng kaniyang Diyos.**” Kaya nagsiksikan ang mga gobernador at mga satrapa sa harap ng hari at sinabi sa kaniya: “Haring Dario, mabuhay ka magpakailanman! Ang lahat ng mga gobernador ng kaharian, mga tagapangasiwa at mga satrapa, mga tagapayo at mga pinuno ay nag-usap-usap at nagkaisa na magtatag ng isang kautusang maharlika at magpalabas ng isang matibay na batas, na **sinumang mananalangin o hihingi ng anumang bagay sa sinumang diyos o tao sa loob ng tatlumpung araw, maliban sa iyo, O hari, ay ihahagis sa yungib ng mga leon.** Ngayon, O hari, itatag mo ang kautusan at lagdaan ang nakasulat na batas, upang hindi na ito mabago, ayon sa batas ng mga Medo at mga Persiano, na hindi maaaring baguhin.” Kaya nilagdaan ni Haring Dario ang nakasulat na kautusan. Daniel 6:5–9

Ang mga gobernador at mga pinuno na nasa ilalim ni Daniel ay nag-ugnay ng isang kautusan ng kamatayan sa batas ng kaharian. Nais nilang magkaroon ng tuwirang paglapit sa hari nang hindi na kailangang dumaan kay Daniel. Kung titingnan natin ang hindi nakikitang bahagi ng pangyayari, makikita natin na ang inggit ni Satanas kay Kristo ang nag-udyok sa kaniya na lumikha ng isang kautusan ng kamatayan upang mapuksa ang Anak ng Diyos. Hindi naunawaan ni Dario ang planong ito, ngunit alam na alam ng Diyos kung ano ang ginagawa ni Satanas. Gayunman, dahil ang mga

prinsipyo ni Satanas tungkol sa katarungan ay pangkalahatang tinanggap sa buong kaharian at sansinukob, pinahintulutan ng Diyos si Lucifer na isagawa ang kaniyang mga plano upang maihayag niya ang kaniyang sarili bilang isang mamamatay-tao.

Ang mapanghatol na kapangyarihan ni Satanas ay magtutulak sa kaniya na magtatag ng isang pananaw tungkol sa katarungan na salungat sa awa. Inaangkin niyang siya ang gumaganap bilang tinig at kapangyarihan ng Diyos. Inaangkin din niya na ang kaniyang mga pasiya ay makatarungan, dalisay, at walang pagkakamali. Sa gayon, inaangkin niya ang kaniyang posisyon sa luklukan ng paghatol at ipinahahayag na ang kaniyang mga payo at pasiya ay hindi maaaring magkamali. Dito pumapasok ang kaniyang katarungang walang awa, isang huwad na anyo ng katarungan na kasuklam-suklam sa Diyos.

Ngunit paano malalaman ng buong sansinukob na si Lucifer ay hindi isang ligtas at makatarungang pinuno? Sa kanilang paningin, tila tama ang kaniyang ginagawa. Hindi nila nakikita, gaya ng nakikita ng Diyos, ang nasa ilalim ng panlabas na anyo. **Hindi nila nalalaman, gaya ng nalalaman ng Diyos,** ang tunay na kalagayan ng mga bagay. Kaya, kung agad na kikilos upang ilantad si Lucifer at ipakita sa hukbo ng mga anghel na ang kaniyang paghatol ay hindi paghatol ng Diyos, na gumawa siya ng sarili niyang pamantayan, at na inilagay niya ang kaniyang sarili sa ilalim ng makatarungang poot ng Diyos, lilikha ito ng isang kalagayang kailangang iwasan. *Letters and Manuscripts Vol. 7, Letter 16a, July 4, 1892, par. 22,23*

Sa kuwentong ito tungkol kay Daniel, natutuklasan natin ang prinsipyo ni Satanas tungkol sa isang kautusan ng kamatayan na iniugnay sa batas hinggil sa kung paano dapat isagawa ang pagsamba sa Panginoon. Ang mga prinsipyong matatagpuan sa kuwentong ito ang nagsisilbing saligan ng mga sumunod na bahagi ng aklat ni Daniel. Inilalahad dito ang pagbangon at pagbagsak ng mga kaharian na pawang kumilos ayon sa prinsipyong ito, ang pagpapataw ng

parusang kamatayan sa mga taong itinuring nilang lumalabag sa batas ng kaharian.

Ang kautusang binuo sa udyok ng mga gobernador na nasa ilalim ni Daniel ay nagmula sa kanilang matinding pagkapoot sa kaniya. Dahil ang lahat ng mga naninirahan sa kaharian ay sumang-ayon sa ganitong sistema ng katarungan—sapagkat ito ay “ayon sa batas ng mga Medo at mga Persiano” (Daniel 6:8)—wala sa kalagayan si Dario na ipawalang-bisa ang batas na ito. Ngunit sa tapat na pagharap ni Daniel sa kamatayan at sa mapoot na inggit ng mga gobernador, nagawa niyang mapatay ang pagkapoot na siyang ugat ng kaguluhang ito, upang maging daan sa pag-aalis ng kautusang iyon.

Ang pagdaan ni Daniel sa yungib ng mga leon ay may katumbas na larawan sa krus ni Kristo. Kung paanong ang tagumpay ni Daniel laban sa kamatayan sa yungib ng mga leon ay naglantad sa kaniyang mga kaaway at nagtakda ng kanilang kaparusahan, gayundin ang kamatayan ni Kristo sa krus ay naglantad sa mapamaslang na mga pakana ni Satanas at nagtakda ng tiyak na pagkamatay ng kaniyang mga prinsipyo. Sa huli, ang kamatayan at ang impiyerno ay itatapon sa lawa ng apoy.

Sapagkat Siya mismo ang ating kapayapaan, na pinag-isa ang dalawang panig at giniba ang pader na naghihiwalay sa kanila. Sa pamamagitan ng Kaniyang katawan ay pinawi Niya ang alitan, *samakatuwid* ay ang kautusan ng mga utos na *nakapaloob* sa mga tuntunin, [G1378] upang sa Kaniyang sarili ay likhain Niya *mula* sa dalawang panig ang isang bagong pagkatao, *at sa gayon* ay magtatag ng kapayapaan... Efeso 2:14–15

Hindi nagkataon lamang na ang salitang Griyego para sa mga tuntunin sa talatang nabanggit sa itaas ay siya ring salitang ginamit sa Griyegong Lumang Tipan upang tukuyin ang kautusang ginawa ng mga gobernador laban kay Daniel. Anim na beses itong binanggit sa Daniel 6 kaugnay ng kautusang ito laban kay Daniel. Ito ang pinakamaraming ulit na ginamit ang salitang ito sa iisang kabanata ng Banal na Kasulatan.

(8) “Ngayon, O hari, pagtibayin mo ang kautusan at lagdaan ang nakasulat na batas, upang hindi na ito mabago, ayon sa **batas** [G1378] ng mga Medo at mga Persiano, na hindi maaaring baguhin.” (9) Kaya nilagdaan ni Haring Dario ang nakasulat na **kautusan** [G1378]. (10) Nang malaman ni Daniel na nalagdaan na ang **nakasulat** na batas [G1378], umuwi siya sa kaniyang bahay. Sa kaniyang silid sa itaas, nakabukas ang mga bintana nito na nakaharap sa Jerusalem. Lumuhod siya at nanalangin nang tatlong beses nang araw na iyon, at nagpasalamat sa harap ng kaniyang Diyos, gaya ng kaniyang nakaugalian mula pa noong mga unang araw. (11) Nang magkagayon, nagsama-sama ang mga taong ito at nakita nilang nananalangin si Daniel at nagsusumamo sa harap ng kaniyang Diyos. (12) At lumapit sila sa hari at nagsalita tungkol sa kautusan ng hari: “Hindi ba ikaw ang lumagda sa isang kautusan na ang sinumang mananalangin o hihingi ng anuman sa sinumang diyos o tao sa loob ng tatlumpung araw, maliban sa iyo, O hari, ay ihahagis sa yungib ng mga leon?” Sumagot ang hari at sinabi, “Totoo ang bagay na ito, ayon sa **batas** [G1378] ng mga Medo at mga Persiano, na hindi maaaring baguhin.” (13) Kaya sumagot sila at sinabi sa harap ng hari, “Ang Daniel na iyon, na isa sa mga bihag mula sa Juda, ay hindi nagpapakita ng nararapat na paggalang sa iyo, O hari, ni sa **kautusan** [G1378] na iyong nilagdaan; sa halip, nananalangin siya nang tatlong beses bawat araw.” (14) Nang marinig ng hari ang mga salitang *ito*, labis siyang nabalisa at nalungkot sa kaniyang sarili. Buong puso *niyang* ninais na iligtas si Daniel, at nagsikap siya hanggang sa paglubog ng araw upang makahanap ng paraan upang mailigtas siya. (15) Pagkatapos ay lumapit ang mga taong ito sa hari at sinabi sa kaniya, “Alamin mo, O hari, *na ayon* sa **batas** [G1378] ng mga Medo at mga Persiano, walang kautusan o batas na itinatag ng hari ang maaaring baguhin.” Daniel 6:8–15

Ang kautusang ito ay pagpapahayag ng pagkapoot ni Satanas laban sa Anak ng Diyos. Dahil maling pinaniwalaan ng buong sanlibutan na ang Diyos mismo ang nagbigay ng kautusan na nagsasabing hindi mapapatawad ang makasalanang maliban kung may inosenteng

mamamatay bilang kapalit niya, kinailangang dumaan ni Kristo sa libingan upang pawiin ang nakasulat na mga tuntunin [G1378] na laban sa atin at ipako ang mga ito sa Kaniyang krus (Colosas 2:14).

Pagkatapos ay ipinataw ni Dario sa mga taong nagbalangkas ng kasuklam-suklam na batas ang parusang sinabi nilang dapat ipataw ng *Panginoon*. Gayundin ang mangyayari kay Satanas at sa kaniyang mga tagasunod.

Si Satanas ay hahatulan ayon sa sarili niyang ideya tungkol sa katarungan. Ipinilit niya na ang bawat kasalanan ay dapat tumanggap ng kaukulang parusa. Sinabi niya na kung ipawalang-bisa ng Diyos ang parusa, hindi magiging Diyos ng katotohanan o katarungan ang Diyos. Daranas ni Satanas ang mismong paghatol na sinabi niyang dapat ipatupad ng Diyos. *Manuscript Releases Vol. 12*, p. 413.1

Pagkatapos ay gumawa si Dario ng isang bagong kautusan [G1378], ang ikapitong kautusan sa kabanatang ito, na nagpahayag ng kapayapaan sa buong nasasakupan ng kaniyang kaharian. Ang kaniyang pagpapahayag ang naging batayan ng mensahe ng unang anghel.

Pagkatapos ay sumulat si Haring Dario: **Sa lahat ng mga bayan, mga bansa, at mga wika na naninirahan sa buong lupa: Sumagana nawa sa inyo ang kapayapaan.** Naglalabas ako ng isang kautusan na sa bawat nasasakupan ng aking kaharian ay *dapat manginig at matakot ang mga tao sa harap ng Diyos ni Daniel. Sapagkat Siya ang Diyos na buhay* at nananatili magpakailanman. **Ang Kaniyang kaharian ay hindi kailanman mawawasak, at ang Kaniyang paghahari ay mananatili** hanggang sa wakas. Daniel 6:25, 26

Pagkatapos ay nakita ko ang isa pang anghel na lumilipad sa gitna ng langit. Taglay niya ang walang hanggang ebanghelyo **upang ipangaral sa mga naninirahan sa lupa, sa bawat bansa, lipi, wika, at bayan**—na nagsasabi nang malakas, **“Matakot kayo sa Diyos at magbigay ng kaluwalhatian sa Kaniya, sapagkat**

dumating na ang oras ng Kaniyang paghuhukom. At sambahin ninyo Siya na gumawa ng langit at lupa, ng dagat at ng mga bukal ng tubig.” Pahayag 14:6, 7

Ang pagliligtas kay Daniel ay malinaw na naghayag ng katotohanan tungkol sa kabutihan ng pamamahala ng Diyos, at ang pagpapahayag ni Dario ay naghatid ng katotohanang iyon sa buong kaharian niya. Sa katulad na paraan, sa mga huling araw, tinatawag ang buong sanlibutan na maingat na pag-aralan ang nangyari sa Anak ng Diyos at maunawaan na ang ating sariling pagkapoot ang napuksa, hindi ang pagkapoot ng Diyos. Ito ang nagiging saligan ng mensahe ng unang anghel: ang pagkatalo sa kautusan ni Satanas na nag-uutos ng kamatayan. Tinatawag ang lahat ng mga bansa na magpasya para sa kanilang sarili kung ang ating Ama ay Diyos ng kamatayan o Diyos ng buhay.

Sa pamamagitan din ng mga Medo at mga Persiano bumagsak ang Babilonya. Si Dario ang pinuno ng mga Medo, at si Ciro naman ang pinuno ng mga Persiano. Namatay si Dario dalawang taon matapos ihagis si Daniel sa yungib ng mga leon, at si Ciro ang umupo sa trono. Nang mapawalang-bisa na ang kautusang nag-uutos ng kamatayan, maisasakatuparan na ngayon ni Ciro ang kaniyang itinakdang tungkulin na ipag-utos ang muling pagtatayo ng templo, ayon sa mga prinsipyo ng kautusan ni Dario na naghatid ng masaganang kapayapaan sa lahat ng mga bansa.

Tungkol kay Ciro ay sinasabi, **‘Siya ang Aking pastor, at tutuparin niya ang lahat ng Aking kalooban, na sinasabi tungkol sa Jerusalem, “Muling itatayo ka,” at tungkol sa templo, “Ilalagay ang iyong mga saligan.”’** Isaias 44:28

Ganito ang sinasabi ng PANGINOON sa Kaniyang pinahiran, kay Ciro, na hawak Ko sa kaniyang kanang kamay—upang pasukuin ang mga bansa sa kaniyang harapan at kalagan ang mga sandata ng mga hari; upang buksan sa kaniyang harapan ang mga pintuang may dalawang pakpak, at ang mga pintuang-daan ay hindi maisasara: **‘Lalakad Ako sa unahan mo at itutuwid Ko ang**

mga liku-likong daan; dudurugin Ko ang mga pintuang tanso at puputulin Ko ang mga baras na bakal.' Isaias 45:1, 2

Si Ciro ay isang sagisag ni Kristo, ang mabuting Pastol (Juan 10:14). Siya mismo ay tinawag na Mesiyas ng Panginoon, "Kaniyang pinahiran." Ang kaniyang tagumpay laban sa Babilonya ay sagisag ng tagumpay ni Kristo laban sa espirituwal na Babilonya. Tumugon naman si Ciro sa Espiritu ni Kristo bilang tugon sa mga panalangin ni Daniel at sa mga pagsisikap ni Gabriel, na tinulungan ni Miguel.

Pagkatapos ay sabihin mo sa kaniya, 'Ganito ang sinasabi ng PANGINOON ng mga hukbo: "Narito ang Tao na ang pangalan ay SANGA! Mula sa Kaniyang kinaroroonan ay sisibol Siya, **at itatayo Niya ang templo ng PANGINOON. Oo, itatayo Niya ang templo ng PANGINOON. Taglay Niya ang kaluwalhatian, at Siya ay uupo at maghahari sa Kaniyang trono.** Sa gayon, Siya ay magiging pari sa Kaniyang trono, **at magkakaroon ng payapang pagkakaisa sa pagitan nilang dalawa.**"' Zacarias 6:12, 13

Ang kapayapaang ipinahayag ni Dario sa pamamagitan ng kaniyang kautusan ay lalo pang lumaganap sa pamamagitan ng kaniyang "anak" na si Ciro, na siyang nagtayo ng templo ng Panginoon. Kaya nakikita natin na si Daniel, na kinaroroonan ng pambihirang Espiritu, ang Espiritu ni Kristo, ay umunlad at nagtagumpay sa panahon ng paghahari nina Dario at Ciro.

Kaya nagtagumpay si Daniel sa panahon ng paghahari ni Dario at sa panahon ng paghahari ni Ciro na Persiano. Daniel 6:28

Sa pamamagitan ng mga nakikitang pangyayari sa Daniel 6, matutunton natin ang kasaysayan ni Satanas, ang kaniyang kautusan ng kamatayan, ang kaniyang inggit kay Kristo na humantong sa pagnanais na patayin Siya, at ang pinakahuling wakas ni Satanas at ng kaniyang mga tagasunod. Iniuugnay rin ng aklat ng Pahayag ang ikalawang pagdating ni Kristo sa mga hari ng Media at Persia.

Pagkatapos ay ibinuhos ng ikaanim na anghel ang kaniyang mangkok sa malaking ilog Eufrates, at natuyo ang tubig nito

upang maihanda ang daan para sa mga haring nagmumula sa silangan. Pahayag 16:122

Ang mga hari mula sa silangan ay tumutukoy sa mga hari ng Media at Persia at sa kanilang tagumpay laban sa Babilonya, sapagkat tanyag sila sa pagpapatuyo sa ilog Eufrates upang mapasok at mabihag ang lungsod. Kapag bumalik si Kristo sa kaluwalhatian ng Kaniyang Ama, lulupigin Niya ang Babilonya, ang ina ng mga patutot, at ililigtas Niya ang Kaniyang mga anak mula sa kautusan ng kamatayan ng Babilonya.

Samakatuwid, angkop lamang na sa pagtalakay natin sa Daniel 8, ang Medo-Persia ay kilalanin bilang tupang lalaki.

Pagkatapos ay itinaas ko ang aking mga mata at tumingin, at naroon, nakatayo sa tabi ng ilog, ang isang tupang lalaki na may dalawang sungay. Ang dalawang sungay *ay* matataas, ngunit ang isa *ay* mas mataas kaysa sa isa, at ang mas mataas na sungay ay lumitaw nang huli. Daniel 8:3

Ang tupang lalaki na iyong nakita, na may dalawang sungay — *ang mga ito* ang mga hari ng Media at Persia. Daniel 8:20

Ang salitang ginamit para sa *tupang lalaki* sa Daniel 8 ay siya ring salitang matatagpuan sa Genesis 22, kung saan ang tupang lalaki ang inialay ni Abraham sa Bundok Moria bilang kapalit ng kaniyang anak.

Pagkatapos ay itinaas ni Abraham ang kaniyang mga mata at tumingin. At naroon sa likuran *niya ang* isang tupang lalaki na nasabit ang mga sungay sa mga palumpong. Kaya lumapit si Abraham, kinuha ang tupang lalaki, at inihandog ito bilang handog na sinusunog bilang kapalit ng kaniyang anak. Genesis 22:13

Mahalaga rin na ang tolda ng santuwaryo sa ilang ay binalutan ng “mga balat ng tupang lalaki na tinina ng pula.”

Pagkatapos ay gumawa siya ng pantakip para sa tolda mula sa mga balat ng tupang lalaki na tinina ng pula, at nilagyan niya ito

ng isa pang pantakip na balat ng hayop sa ibabaw *nito*. Exodo 36:19

Ginampanan ng Imperyong Persia ang papel na maging pananggalang sa bayan ng Diyos, sa pamamagitan ng pagbibigay sa kanila ng pagkakataong makabalik sa kanilang lupain, maitayo muli ang kanilang templo, at maipanumbalik ang kanilang kaharian. Dahil dito, ang kaharian ng Persia ay laging magkakaroon ng natatanging lugar sa kasaysayan ng bayan ng Diyos.

Ngayong naitatag na natin ang isang paraan upang makita ang mga di-nakikitang prinsipyo ng Dakilang Tunggalian sa pamamagitan ng mga nakikitang kuwento sa Daniel 6, handa na tayong tuklasin ang tunay na kahulugan ng paglilinis ng Santuwaryo sa Daniel 8. Mauunawaan na natin ngayon kung ano ang naging dahilan kung bakit marahas na sinalakay ng kambing ang tupang lalaki nang buong bagsik (Daniel 8:6, 7). Ito ay bunga ng poot ni Satanas, na sa espirituwal na diwa ay siyang prinsipyo ng Gresya, kung paanong siya rin ang prinsipyo ng Persia na kinailangang labanan nina Miguel at Gabriel. Si Satanas ang naghahangad na maghiganti laban sa Espiritu ni Kristo na nasa tupang lalaki. Kaya ginamit niya ang Gresya, ayon sa kaniyang sariling pamamaraan, upang yurakan ang tupang lalaki, na kumakatawan sa Persia, at wasakin ang kapangyarihan nito. Noong panahong iyon, ang Persia ay naging tagapagtanggol ng bayan ng Diyos at naging bukas sa liwanag tungkol sa karakter ng Diyos. Kaya ginamit ni Satanas ang Gresya upang wasakin ang Persia.

Nagawa ng Diyos na maimpluwensiyahan ang ginintuang kaharian ng Babilonya sa pamamagitan ni Nabucodonosor, at ang pilak na kaharian ng Medo-Persia sa pamamagitan nina Dario at Ciro. Ngunit ang mga sumunod na kahariang tanso at bakal ay napatunayang higit na mahirap impluwensiyahan. Dahil mas matitigas ang mga metal na ito, ang mga kahariang ito ay naging lubos na nakaugat sa maling sistema ng katarungan at sa mga kautusang nag-uutos ng kamatayan. Aabutin ng 2,300 taon bago muling makarating ang sangkatauhan sa isang kalagayan kung saan mauunawaan nito nang lubusan ang

NAPAWALANG-BISA ANG KAUTUSAN NG KAMATAYAN SA YUNGIB NG
MGA LEON

kahulugan ng paghahayag ng karakter ng Diyos sa katauhan ni Hesu-
Kristo.

KABANATA 22

ANG POOT NG KAMBIN

Mga labimpitong taon bago matapos ang paghahari ng Babilonya, nagkaroon si Daniel ng isang pangitain habang siya ay nasa Susan, sa lalawigan ng Elam. Noong panahong iyon, ang Elam ay isang lalawigan ng Babilonya. Ngunit kalaunan, nang lumakas ang mga Medo at mga Persiano, ipinahayag ni Abradates, ang kinatawang pinuno ng Susan, ang kaniyang katapatan kay Ciro at sumama sa mga Medo, na mga kaalyado ni Ciro na Persiano, sa pagkubkob sa Babilonya. Ang tiyan ni Belsasar ay napuno ng matinding sakit matapos siyang magpakasaya sa handaan, sapagkat iniisip niyang hindi kailanman babagsak ang lungsod. Ngunit ang kaniyang kasiyahan ay napalitan ng takot nang mapagtanto niyang nakapasok na sa loob ng mga pader ang mga taga-Elam at mga Medo.

Ipinahayag sa akin ang isang nakababalisang pangitain; ang taksil ay kumikilos nang may kataksilan, at ang maninamsam ay nananamsam. Umahon ka, O Elam! Kumubkob ka, O Media! Ang lahat ng pagdurusa nito ay pinatigil Ko. **Kaya ang aking mga balakang ay napuno ng sakit; sinaklot ako ng matitinding kirot, gaya ng kirot ng isang babaeng nanganganak.** Nabagabag ako

nang marinig *ko ito*; natakot ako nang makita *ko ito*. Nanginig ang aking puso; sinaklot ako ng matinding takot. Ang gabing pinananabikan ko ay ginawa Niyang isang gabi ng takot para sa akin. Isaías 21:2–4

Ang mga detalye tungkol sa pagbagsak ng Babilonya, ang kaharian ni Belsasar at ng kaniyang amang si Nabonido, ay nakatala sa Daniel 5. Bagaman ang pangitain sa Daniel 8 ay ibinigay humigit-kumulang dalawang taon matapos ang pangitain sa Daniel 7, iniugnay pa rin ni Daniel ang ikalawang pangitain sa nauna.

Nang ikatlong taon ng paghahari ni Haring Belsasar, **isang pangitain ang nagpakita sa akin**—sa akin na si Daniel—**kasunod ng pangitaing unang nagpakita sa akin**. Daniel 8:1

Sa pangitain sa Daniel 7, mababasa natin ang tungkol sa apat na halimaw, na lahat ay maituturing na maruruming hayop ayon sa Bibliya. Samantala, ang mga hayop na makikita sa Daniel 8 ay mga malilinis na hayop na ginagamit sa paglilingkod sa Santuwaryo. Ang pangitain sa Daniel 7 ay isinulat sa wikang Aramaiko, samantalang ang pangitain sa Daniel 8 ay isinulat sa wikang Hebreo. Hindi binanggit ang Babilonya sa pangitain sa Daniel 8. Sa halip, ipinakita kay Daniel kung ano ang mangyayari pagkatapos ng kasalukuyang kaharian noong panahong ibinigay ang pangitain. Kung iiugnay natin ang mga halimaw sa Daniel 7 sa mga bahagi ng pangitain sa Daniel 8, makikita natin ang sumusunod:

Bansa	Daniel 7 Maruruming Hayop	Daniel 8 Malilinis na Hayop
Babilonya	Leon	Hindi naaangkop
Medo-Persia	Oso	Tupang lalaki na may dalawang sungay

Gresya	Leopardo	Kambing na may isang sungay, pagkatapos ay apat na sungay
Roma	Isang halimaw	Maliit na sungay [ng kambing] Paganismo
Kapapahan	Maliit na sungay	Maliit na sungay [ng kambing] Papalismo

Ang balangkas ng Daniel 8 ay nagpapakita lamang ng dalawang hayop na naglalabanan. Ang lahat ng sumusunod matapos magtagumpay ang kambing laban sa tupang lalaki ay ang pagpapalawak ng mga prinsipyo ng kambing sa mga sumunod na kaharian at mga kapanahunan sa pamamagitan ng mga sungay nito. Sa gayon, ang buong pangitain ay inilalahad bilang tunggalian sa pagitan ng dalawang pangunahing ideolohiya: ang ideolohiya ng tupang lalaki na salungat sa ideolohiya ng kambing.

Inilalarawan ni Daniel ang mga kilos ng tupang lalaki bilang pagpapalawak mula sa silangan patungo sa iba pang tatlong direksiyon ng kompas. Walang binanggit sa paglalarawang ito tungkol sa pagpatay, paghampas, o pagwasak, (bagaman tiyak na naganap ang mga ito sa mga pananakop ng Medo-Persia. Dito, gayunman, ay iniisip natin ang mga ito sa makasagisag na paraan). Sa halip, sinasabi lamang na walang sinumang makapagliligtas mula sa kaniyang kamay at na ginagawa niya ang ayon sa kaniyang kalooban.

Pagkatapos ay itinaas ko ang aking mga mata at tumingin. At naroon, nakatayo sa tabi ng ilog, ang isang tupang lalaki na may dalawang sungay. Ang dalawang sungay *ay* matataas, ngunit ang isa *ay* mas mataas kaysa sa isa, at ang mas mataas na sungay ay lumitaw nang huli. Nakita ko ang tupang lalaki na nagtutulak patungo sa kanluran, hilaga, at timog, kaya walang hayop na makalaban sa kaniya. Wala *ring sinumang* makapagliligtas mula sa

kaniyang kamay. Ginawa niya ang ayon sa kaniyang kalooban at naging dakila. Daniel 8:3, 4

Mapapansin din natin na ang tupang lalaki ay “nakatayo sa tabi ng ilog.” Sa pagkilala sa tupang lalaki bilang sagisag ni Ciro, na tinawag na isang pinahiran, tayo ay dinadala, sa pamamagitan ng nakikitang larawan, pabalik sa Pinahiran na nakatayo sa tabi ng ilog ng Diyos. Sa katunayan, si Kristo, ang tunay na Pinahiran, ang siyang punongkahoy na itanim sa tabi ng mga ilog ng tubig at namumunga ng bunga ng punongkahoy ng buhay (Pahayag 22:1, 2; Awit 1:3).

Kung paanong lumawak ang tupang lalaki mula sa kaniyang kinaroroonan, gayundin naman ay lumago ang Anak ng Diyos sa karunungan, pangangatawan, at sa pagiging kalugud-lugod sa Diyos at sa lahat ng nilalang (Lucas 2:52). Ginawa Niya ang kalooban ng Kaniyang Ama, at walang sinuman sa kaharian ang makapantay sa Kaniya habang Siya ay nakaupo sa trono ng Kaniyang Ama.

Ang tupang lalaki ay may dalawang sungay, at mapapansin natin na ang isang sungay ay kumakatawan sa isang hari.

At ang sampung sungay na nagmula sa kahariang ito *ay* sampung hari *na* lilitaw. Daniel 7:24 KJV

At ang lalaking kambing *ay* ang kaharian ng Gresya. At ang malaking sungay na *nasa* pagitan ng mga mata nito *ay* ang unang hari. Daniel 8:21

Sa di-nakikitang kalagayan, ang dalawang sungay ay kumakatawan sa Panginoon at sa Kaniyang Pinahiran. Dahil ang tupang lalaki ay binubuo ng dalawang bansa, mayroon din itong dalawang hari—ang mga hari mula sa silangan. Ang mga sungay ay kumakatawan din sa lakas at kapangyarihan:

Ang mga kaaway ng Panginoon ay madudurog; mula sa langit ay kukulog Siya laban sa kanila. Hahatulan ng Panginoon ang mga dulo ng buong lupa; **bibigyan Niya ng lakas ang Kaniyang hari at itataas Niya ang sungay ng Kaniyang Pinahiran.** 1 Samuel 2:10 KJV

Ang Panginoon *ang* aking malaking bato, aking kuta, at aking tagapagligtas; Siya ang aking Diyos, **aking kalakasan**, na Siyang aking pagtitiwalaan; Siya ang aking kalasag, ang **sungay ng aking kaligtasan**, at aking mataas na muog. Awit 18:2 KJV

Ang kapangyarihan ng kaharian ng Diyos ay nasa ugnayan ng Ama at ng Anak. Ang pagkakakilanlan at halaga ng Anak ay matatagpuan sa pag-ibig ng Kaniyang Ama, at ang pag-ibig na pumupuno sa Anak ay ibinubuhos sa pamamagitan ng ilog ng buhay patungo sa lahat ng nilalang. Gaya ng ating tinalakay sa simula ng aklat na ito, ang Anak ng Diyos ay isang saserdote sa trono ng Kaniyang Ama, na nagbubuhos ng pagpapala sa puso ng lahat. Pinuno rin Niya ang ilog ng buhay ng Kaniyang mapagpasakop at masunuring Espiritu na nalulugod sa kautusan ng Kaniyang Ama. Ang ikalawang sungay ay lumitaw nang huli, na sumasagisag sa Ama na nagluwal sa Kaniyang Anak, nagturo sa Kaniya ng lahat ng bagay, at nagbigay sa Kaniya ng pangalang higit sa lahat ng pangalan. Kaya ang Anak ay naging kaningningan ng kaluwalhatian ng Ama.

Ang kapangyarihan ng dalawang sungay o haring ito ay maaaring ibuod sa mga salitang, “Ikaw ang Aking minamahal na Anak, na Siya Kong lubos na kinalulugdan.” (Mateo 3:17). Ang mapagpasakop na Espiritu ng Anak ng Diyos ang naging mapagmahal na bigkis na pumuno sa lahat ng nilalang sa sansinukob at nagpapanatili sa kanila sa mapagmahal na pagpapasakop sa Ama.

Ngunit ipinasiya ni Satanas na sirain ang mga bigkis ng pag-ibig na ito (Awit 2:3). Hindi niya nais na magpasakop kay Kristo o kilalanin Siya, sapagkat ang paggawa nito ay nangangahulugang manatili sa kalagayan ng pag-asa at pagtitiwala sa iba. Sa halip, nagsimula siyang magmapuri sa sarili niyang karunungan, kayamanan, at kapangyarihan, bagaman buong pagmamahal siyang pinakiusapan ng Ama:

Ganito ang sabi ng Panginoon: “Huwag magmapuri ang marunong sa kaniyang karunungan, huwag magmapuri ang makapangyarihan sa kaniyang kapangyarihan, at huwag

magmapuri ang mayaman sa kaniyang kayamanan. Sa halip, ang nagmamalaki ay magmalaki sa bagay na ito: na nauunawaan at nakikilala niya Ako, na Ako ang Panginoon, na nagpapakita ng kagandahang-loob, ng katarungan, at ng katuwiran sa lupa. Sapagkat sa mga bagay na ito Ako ay nalulugod,” sabi ng Panginoon. Jeremias 9:23, 24

Ang lahat ng taglay ni Lucifer ay nagmula sa Ama sa pamamagitan ni Kristo, ngunit hindi niya ito pinahalagahan.

Ang matataas na karangalang ipinagkaloob kay Lucifer ay hindi niya pinahalagahan bilang natatanging kaloob ng Diyos, kaya hindi ito nagbunga sa kaniya ng pasasalamat sa kaniyang Tagapaglikha. Sa halip, ipinagmalaki niya ang kaniyang ningning at mataas na kalagayan, at hinangad niyang maging kapantay ng Diyos. Minamahal at iginagalang siya ng hukbo ng langit. Nalulugod ang mga anghel na isagawa ang kaniyang mga utos, at siya ay binihisan ng karunungan at kaluwalhatiang higit sa kanilang lahat. Gayunman, ang Anak ng Diyos ay itinaas nang higit sa kaniya, bilang kaisa ng Ama sa kapangyarihan at awtoridad. Nakikibahagi Siya sa mga pasiya ng Ama, samantalang si Lucifer ay hindi isinama sa ganitong paraan sa mga layunin ng Diyos. “Bakit,” tanong ng makapangyarihang anghel na ito, “kailangang si Kristo ang manguna? Bakit Siya ay pinararangalan nang higit kay Lucifer?” *Patriarchs and Prophets*, p. 36.3

Gaya ng ating natalakay na, si Lucifer ay mula sa pagiging tagapagdala ng liwanag ay naging si Satanas na tagapagsumbong. Napuno siya ng karahasan at pagkapoot laban sa Anak ng Diyos:

Dahil sa kasaganaan ng iyong pakikipagkalakalan, **napuno ka ng karahasan sa iyong kalooban, at ikaw ay nagkasala;**... Ezekiel 28:16

Bilang resulta, nagsimula siyang igiit ang sarili niyang paghahari, at isang bagong kapansin-pansing sungay ang nagsimulang tumubo mula sa kaniya. Ang kapangyarihan ng sungay na ito ay nakabatay sa

isang kasinungalingan tungkol sa pagkakakilanlan ni Lucifer, at dahil dito, naglalaman din ito ng kasinungalingan tungkol sa pagkakakilanlan ng Diyos.

Sinabi ko sa mga mapagmataas, “Huwag kayong magmataas,” at **sa masasama**, “Huwag ninyong itaas ang inyong sungay. **Huwag ninyong itaas nang mataas ang inyong sungay; huwag kayong magsalita nang may mapagmataas na pag-uugali.**” Awit 75:4, 5

Nagsimulang lituhin ni Satanas ang mga anghel tungkol sa pagkakakilanlan ng Anak ng Diyos. Lalong lumakas ang kapangyarihan ng kaniyang mga kasinungalingan, kaya mas marami ang napasailalim sa kaniyang impluwensiya.

Sa pamamagitan ng tuso at palihim na mga pahiwatig, **ipinakita ni Lucifer na para bang inangkin ni Kristo ang posisyong dapat sana ay para sa kaniya.** Sa ganitong paraan, naghasik siya ng mga binhi ng pagdududa sa isipan ng marami sa mga anghel. *The Review and Herald*, February 4, 1909, par. 1

At sa gayon, si Satanas, na kinakatawan ng kambing at puno ng matinding poot, ay sumalakay laban sa Ama at sa Anak, na kinakatawan naman ng tupang lalaki. Nang ipaliwanag ni Gabriel ang kahulugan ng kambing, itinala ni Daniel ang katawagang *mabangis na kambing*. Ang salitang Hebreo para rito ay isinasalin din bilang *diyablo*.

At hindi na sila maghahandog ng kanilang mga hain sa mga **demonyo**, [H8163] na kanilang sinundan at pinagtaksilan ang Panginoon. Ito ay magiging isang tuntunin para sa kanila magpakailanman, sa lahat ng kanilang salinlahi. Levitico 17:7 KJV

Ang isa pang salin ay nagpapahayag nito bilang mga diyus-diyosang kambing:

Hindi na dapat magtaksil ang mga tao sa Panginoon sa pamamagitan ng paghahandog ng mga hain sa mga **diyus-diyosang anyong kambing**. Ito ay isang panghabang-buhay na kautusan para sa kanila, na dapat sundin ng bawat salinlahi. Levitico 17:7 NLT

Samakatuwid, ang simbolo ng kambing sa Daniel 8 ay tuwirang nauugnay kay Satan. Iniugnay rin ni Hesus ang mga kambing sa mga taong sumunod sa diyablo at sa kaniyang mga anghel, samantalang ang mga tupa ay sumasagisag sa mga taong tapat na naglilingkod sa Diyos.

Kapag dumating ang Anak ng Tao na taglay ang Kaniyang kaluwalhatian, kasama ang lahat ng banal na anghel, Siya ay uupo sa trono ng Kaniyang kaluwalhatian. Titipunin sa harap Niya ang lahat ng mga bansa, at paghihiwalayin Niya ang mga tao sa isa't isa, kung paanong inihihiwalay ng isang pastol ang mga tupa mula sa mga kambing. At ilalagay Niya ang mga tupa sa Kaniyang kanan, ngunit ang mga kambing sa kaliwa ...“Lumayo kayo sa Akin, kayong mga isinumpa, patungo sa walang hanggang apoy na inihanda para sa diyablo at sa kaniyang mga anghel.” Mateo 25:31–33, 41

Ang mga nagpapakita ng mga katangiang tulad ng tupa o tupang lalaki ay maliligtas, samantalang ang mga nagpapakita ng mga katangiang tulad ng kambing ay mapapahamak. Makikita natin sa Daniel ang dalawang hari na marahas na sinalakay ng isang hari; ang tupang lalaki na may dalawang sungay ay sinalakay ng kambing na may isang sungay.

Habang ako ay nag-iisip at nagmamasid, biglang dumating mula sa kanluran ang isang lalaking kambing na tumawid sa ibabaw ng buong lupa nang hindi humahawak sa lupa. Ang kambing ay *may* isang kapansin-pansing sungay sa pagitan ng kaniyang mga mata. Pagkatapos, lumapit siya sa tupang lalaki na may dalawang sungay, na nakita kong nakatayo sa tabi ng ilog, **at buong bagsik na sumugod laban sa kaniya.** Daniel 8:5, 6

Sinikap ni Lucifer na mahikayat ang Anak ng Diyos na pumanig sa kaniya at impluwensiyahan Siya ng kaniyang mga kaisipan, ngunit nanatiling matatag ang Anak ng Diyos sa mga prinsipyo ng Kaniyang Ama.

Si Hesus, ang Anak ng Diyos, ay hindi nalinlang ng mapanlinlang na pangangatwiran ni Lucifer. Nanatili Siyang tapat sa prinsipyo at nilabanan Niya ang bawat pangangatwiran ni Lucifer at ng lahat ng mga anghel na pumanig sa kaniya. Sa gayon, ipinakita Niya **na kung paanong Siya ay nanatiling matatag, gayundin sana ay maaaring nanatiling matatag ang bawat anghel.** *Letters and Manuscripts Vol. 7, Ms 43b, 1891, par. 3*

Lalong nagalit si Satanas dahil dito, kaya ipinasiya niyang wasakin si Kristo. Ang di-nakikitang pangyayaring ito ay paulit-ulit na nahayag sa lupa, simula pa sa kuwento nina Cain at Abel. Makikita natin ang matinding poot ni Satanas na nahayag kay Cain, na pumatay sa kaniyang kapatid. Kapansin-pansin din na ginamit ni Ellen White ang salitang *poot* upang ilarawan si Cain, kung paanong inilarawan naman ni Daniel ang kambing:

Hindi sinikap ni Abel na pilitin si Cain na sumunod sa utos ng Diyos. Si Cain, na naudyukan ni Satanas at napuno ng matinding galit, ang gumamit ng dahas. **Sa tindi ng kaniyang poot dahil hindi niya mapilit si Abel na sumuway sa Diyos,** at dahil tinanggap ng Diyos ang handog ni Abel ngunit tinanggihan ang kaniyang handog na hindi kumilala sa Tagapagligtas, pinatay ni Cain ang kaniyang kapatid. *Christ Triumphant*, p. 35.6

Sa digmaan sa langit bago pa nilikha ang lupa, palihim na kumilos si Satanas at naghasik ng kawalang-kasiyahan saanman niya ito maipahayag. Habang lumalakas ang kapangyarihan ng kaniyang mga kasinungalingan, nasira ang pag-ibig at pagtitiwala ng mga anghel. Pumasok si Satanas sa pagitan nila at ng Diyos.

Napakahirap na maipakita agad ang mapanlinlang na kapangyarihan ni Satanas. Lalong lumakas ang kaniyang kakayahang manlinlang habang patuloy niya itong isinasagawa. Kung hindi niya kayang ipagtanggol ang kaniyang sarili, kinailangan niyang magparatang upang magmukha siyang makatarungan at matuwid, at upang magmukhang pabagu-bago at labis na mahigpit ang Diyos. **Palihim niyang ibinulong sa mga**

anghel ang kaniyang kawalang-kasiyahan. Noong una, wala pang hayagang damdamin laban sa Diyos; ngunit naitanim na ang binhi, at nasira ang pag-ibig at pagtitiwala ng mga anghel. Naputol ang matamis na pakikipag-ugnayan nila sa kanilang Diyos. Ang bawat kilos ay minamasdan; ang bawat gawa ay tinitingnan ayon sa pananaw na itinuro sa kanila ni Satanas. *The Review and Herald*, September 7, 1897, par. 3

Naimpluwensiyahan ni Satanas ang mga anghel upang magkaroon sila ng maling pananaw tungkol sa tunay na pagkakakilanlan ng Anak ng Diyos. Tinapakan niya ang lalaking tupa at binali ang mga sungay nito, na kumakatawan sa mga simulain ng pamamahala. Ngunit ang Anak ng Diyos lamang ang tanging daan patungo sa Ama. Kaya naman, sa hangaring iligtas ang mga nalinlang, sinabi ng Ama sa lahat ang katotohanan tungkol sa tunay na katayuan ng Kanyang Anak.

Tinipon ng Hari ng sansinukob ang mga hukbo ng langit sa Kanyang harapan upang, sa kanilang presensya, **ipahayag Niya ang tunay na katayuan ng Kanyang Anak at ipakita ang kaugnayan Niya sa lahat ng Kanyang nilalang. Ang Anak ng Diyos ay nakibahagi sa trono ng Ama, at ang kaluwalhatian ng walang hanggan at umiiral sa ganang sarili ay pumalibot sa kanilang dalawa.** Sa palibot ng trono ay nagtipon ang mga banal na anghel, isang napakarami at hindi mabilang na karamihan — “sangpung libong tig-sangpung libo, at libu-libong libo” (Pahayag 5:11). Kabilang dito ang mga anghel na may pinakamataas na katungkulan, na naglilingkod bilang mga lingkod at nasasakupan, at nagagalak sa liwanag na nagmumula sa presensya ng Diyos. **Sa harap ng lahat ng nagkakatipong naninirahan sa langit, ipinahayag ng Hari na walang sinuman kundi si Kristo, ang Bugtong na Anak ng Diyos, ang lubos na makauunawa sa Kanyang mga layunin. At sa Kanya ipinagkatiwala ang pagsasagawa ng makapangyarihang mga panukala ng Kanyang kalooban.** Isinagawa ng Anak ng Diyos ang kalooban ng Ama sa paglikha sa lahat ng hukbo ng langit; **kaya nararapat lamang na sa Kanya, gayundin sa Diyos, ay iukol ang kanilang**

pagpupugay at katapatan. Si Kristo ay patuloy na gagamit ng banal na kapangyarihan sa paglikha ng daigdig at ng mga naninirahan dito. Ngunit sa lahat ng ito, hindi Niya hahangarin ang kapangyarihan o kadakilaan para sa Kanyang sarili na salungat sa plano ng Diyos. Sa halip, itataas Niya ang kaluwalhatian ng Ama at isasagawa ang Kanyang mga layunin ng kabutihan at pag-ibig. *Patriarchs and Prophets*, p. 36.2

Ang pangyayaring ito ay tila pansamantalang nagpahina sa kapangyarihan ni Satanas.

Habang ang mga awit ng papuri ay pumapailanlang sa maririkit na himig, na sinasabayan ng libu-libong masasayang tinig, **tila napagtagumpayan ang masamang espiritu. Ang di-mailarawang pag-ibig ay pumuno sa kanyang buong pagkatao;** ang kanyang kaluluwa ay nakiisa sa mga walang-salang sumasamba, at buong pagmamahal na bumaling sa Ama at sa Anak. *Patriarchs and Prophets*, p. 36.3

Ang sungay ay nabali nang “tila napagtagumpayan ang masamang espiritu,” ngunit hindi ito nabunot. Di nagtagal, muling bumalik ang pagmamataas ni Satanas, at ang kanyang kapangyarihan o paghahari ay nahayag sa pamamagitan ng apat na bagong sungay, o mga kasinungalingan. Ang masusing pag-aaral sa unang kabanata ng *Patriarchs and Prophets* at sa iba pang kaugnay na mga sipi mula sa Espiritu ng Propesiya ay maghahayag ng apat na pangunahing panlilinlang.

1. Pagkukubli sa katotohanang si Kristo ay isinilang mula sa Ama. (Nang maglaon, ito ay nahayag sa doktrina ng Trinidad).
2. Pagtuturo na ang buhay ay likas na taglay at hindi minana. (Walang-kamatayang kaluluwa).
3. Pagtuturo na hindi na kailangan ang kautusan. (Nang maglaon, ito ay nahayag sa doktrina ng kabanalan ng Linggo).

4. Pagtuturo na ang Diyos ay mapagpasya ayon sa sariling kagustuhan at likas na mapaniil. (Pag-atake sa karakter ng Diyos).

Dahil ang mga sungay ay kumakatawan din sa mga hari, ang mga sungay na ito ay maaari ring kumatawan sa apat na pangunahing pinuno na pumanig kay Satanas sa panahon ng tunggalian laban sa Diyos at sa Kanyang Anak. Nag-alinlangan si Satanas kung itutuloy niya ang kanyang mga mapanghimagsik na balak, ngunit hinikayat siya ng ilan sa iba pang mga anghel na magpatuloy.

Nanginginig siya sa isiping ilubog ang banal at maligayang mag-asawa sa pagdurusa at pagsisisi na siya mismo ay nakararanas. Tila hindi siya makapagpasya; kung minsan ay matatag at determinado, ngunit pagkatapos ay nag-aalinlangan at nanghihina ang loob. Hinahanap siya ng kanyang mga anghel, bilang kanilang pinuno, upang ipaalam sa kanya ang kanilang naging pasiya. **Makikiisa sila kay Satanas sa kanyang mga balak, at kasama niya nilang pananagutan ang mga ito at pagdusahan ang mga kahihinatnan.** Inalis ni Satanas ang kanyang kawalan ng pag-asa at panghihina. Bilang kanilang pinuno, muli niyang pinatatag ang kanyang loob upang harapin ang bagay na ito at gawin ang lahat ng kanyang makakaya upang salungatin ang awtoridad ng Diyos at ng Kanyang Anak. *Spirit of Prophecy Vol. 1, p. 32.1,2*

Ang apat na pinunong ito, o mga heneral, ay maaaring makita sa mga katangian ng apat na pandaigdigang kahariang binanggit sa Daniel 2 at 7.

Ngunit ang ilan sa mga nakikiramay kay Satanas ay nag-iisip na magsisi. Upang mapigilan ito, bumuo si Satanas ng isang bagong kasinungalingan na kaugnay ng kasinungalingan tungkol sa karakter ng Diyos—isang kasinungalingang nagbigay sa kanya ng napakalaking kapangyarihan sa pamamagitan ng ganap na paglayo sa mga anghel mula sa Diyos kapag pinaniwalaan nila ito. Ito ay isang

bagong kapangyarihan o sungay na lumitaw mula sa isa sa iba pang mga sungay.

Marami sa mga nakikiramay kay Satanas ang nahikayat na sundin ang payo ng mga tapat na anghel, magsisi sa kanilang kawalang-kasiyahan, at **muling tanggapin sa pagtitiwala ng Ama at ng Kanyang minamahal na Anak**. Ngunit ipinahayag ng makapangyarihang mapanghimagsik na **alam niya ang kautusan ng Diyos** at... na **siya at ang mga kasama niya ay lumampas na sa puntong maaari pa silang makabalik**. Haharapin na lamang daw niya ang mga kahihinatnan, sapagkat kailanman ay hindi niya yuyukuran ang Anak ng Diyos sa sapilitang pagsamba. Sinabi rin niya **na hindi sila patatawarin ng Diyos**, kaya dapat nilang ipaglaban **ang kanilang kalayaan at sapilitang** kunin ang posisyon at awtoridad na hindi kusang ipinagkaloob sa kanila. *Spirit of Prophecy Vol. 1, p. 20.2*

Ngayong matatag na ang kanyang batayan ng kapangyarihan at malinaw na ang kanyang landasin, hayagan nang hinarap ni Satanas ang Diyos at iginiit na siya at ang kanyang mga anghel ay magtatagumpay laban sa sangkatauhan sa pamamagitan ng kapangyarihan ng kanyang limang simulain—ang apat na natatanging sungay at ang lubhang dakilang sungay.

At nakita ko siyang sumasalakay sa lalaking tupa. Nagalit siya nang labis laban dito, sinalakay ang lalaking tupa at binali ang dalawang sungay nito. Walang kapangyarihan ang lalaking tupa upang siya ay mapaglabanan; ibinagsak niya ito sa lupa at tinapakan. At walang sinumang makapagliligtas sa lalaking tupa mula sa kanyang kamay. Kaya't ang kambing na lalaki ay naging lubhang dakila. Ngunit nang siya ay maging makapangyarihan, **nabali ang malaking sungay, at bilang kapalit nito ay sumibol ang apat na natatanging sungay na nakaharap sa apat na hangin ng langit. At mula sa isa sa mga ito ay lumitaw ang isang maliit na sungay na naging lubhang dakila**, patungo sa timog, patungo sa silangan, at patungo sa Maringal na *Lupain*. Daniel 8:7-9

Ang lubhang dakilang kasinungalingan o sungay ni Satanas, na nagmula sa kanyang kasinungalingan tungkol sa karakter ng Diyos, ay ang kanyang paniniwala tungkol sa katarungan.

Sa pagsisimula ng malaking tunggalian, ipinahayag ni Satanas na hindi maaaring sundin ang kautusan ng Diyos, na ang katarungan ay hindi maaaring umayon sa awa, at **na kapag nilabag ang kautusan, magiging imposible para sa makasalanan na mapatawad. Iginiit ni Satanas na ang bawat kasalanan ay dapat tumanggap ng kaparusahan;** at kung aalisin ng Diyos ang kaparusahan sa kasalanan at [malayang magpapatawad], hindi na Siya magiging Diyos ng katotohanan at katarungan. *The Desire of Ages*, p. 761.4

Ang karakter ng Diyos ay ang malayang pagpapatawad sa mga humihingi ng kapatawaran. Iginiit ni Satanas na ang awa ay hindi naaayon sa katarungan at na ang kasalanan ay dapat parusahan. Ang ganitong pananaw tungkol sa katarungan ay nahayag sa kautusang nag-uutos ng kamatayan na iniharap kay Haring Dario tungkol sa pagsamba. Nagkunwari silang ang kanilang layunin ay upang palakasin ang kaharian, ngunit lihim nilang ninanais na ipapatay si Daniel. Iginiit din ni Satanas na nais niyang gawing higit na matatag at ligtas ang pamahalaan ng Diyos sa pamamagitan ng pagpapakilala ng isang sistema ng katarungan na nangangailangan ng kaparusahan. Ngunit sa katotohanan, ang layuning ito ay nagmula sa kanyang inggit sa Anak ng Diyos at sa kanyang pagnanais na Siya ay wasakin.

Ang hindi pagkakasundo na dulot ng sarili niyang mga ginawa sa langit ay ibinintang ni Satanas sa kautusan at pamahalaan ng Diyos. Ipinahayag niya na ang lahat ng kasamaan ay bunga ng pamamahala ng Diyos. Iginiit niya na ang sarili niyang layunin ay pagbutihin ang mga batas ni Jehova. *The Great Controversy*, p. 498.2

Ang gayunding simulain ay makikita sa kuwento ni Absalom, na nagkunwaring nais niyang pagbutihin ang pamamahala ng kanyang ama sa pamamagitan ng pagsasabing kailangan ng katarungan—na

nagpapahiwatig na ang kanyang ama ay hindi naging makatarungan at na si Absalom ay magiging makatarungan kung siya ang magiging hari.

Pagkatapos, sasabihin ni Absalom sa kanya, “Tingnan mo, mabuti at makatarungan ang iyong usapin, ngunit walang kinatawan ang hari na makikinig sa iyo.” Bukod dito, sasabihin ni Absalom, **“Sana ay gawin akong hukom sa lupain, upang ang sinumang may usapin o karaingan ay lumapit sa akin; at bibigyan ko siya ng katarungan.”** 2 Samuel 15:3, 4

Nais ni Absalom na patayin ang kanyang kapatid na si Amnon dahil sa ginawa nitong panghahalay sa kanyang kapatid na babae. Ngunit ang mas malalim niyang motibo ay ang pagnanais na makamit ang kapangyarihan, sapagkat si Amnon ang kanyang nakatatandang kapatid at, dahil dito, nauuna ito sa kanya sa pagkakasunod-sunod sa pagmamana ng trono. Kinamumuhian ni Absalom ang kanyang kapatid, ngunit itinago niya ang kanyang galit habang palihim niyang binabalak ang pagpatay dito.

At hindi kinausap ni Absalom ang kanyang kapatid na si Amnon nang mabuti o masama, **sapagkat kinamumuhian ni Absalom si Amnon** dahil pinilit nito ang kanyang kapatid na si Tamar. 2 Samuel 13:22

Dito natin makikita ang karunungan ng Diyos sa paggamit ng isang kuwentong may matinding trahedya upang sagisag na magbigay ng ilang pahiwatig tungkol sa digmaan sa langit. Ipinagkatiwala ng Diyos ang sanlibutang ito, (na kinakatawan ng kasintahang babae), sa Kanyang Anak. Nainggit si Satanas, at ang kanyang inggit ay nauwi sa pagkapoot kay Kristo at sa pagnanais na Siya ay patayin—ngunit itinago niya ang kanyang tunay na damdamin. Nang maglaon, nagsimula siyang magsalita tungkol sa pangangailangan ng katarungan sa buong kaharian, at sa pamamagitan ng kanyang mga kasinungalingan ay “ninakaw niya ang mga puso ng mga tao ng Israel” (2 Samuel 15:6). Nangangahulugan ito na ang kanyang mga simulain ay nakaimpluwensiya sa lahat ng nilalang, kaya nasira ang

kanilang kaugnayan sa Diyos at hindi na nila nakita ang Diyos sa dating paraan.

Ang maling pananaw ni Satanas tungkol sa katarungan ang nagpasiklab sa kanyang matinding poot. Ang kanyang pananaw tungkol sa katarungan ay lubhang kasuklam-suklam sa Diyos.

Dito lumilitaw ang kanyang [ni Satanas] walang-awang katarungan, isang huwad na anyo ng katarungan na lubhang kasuklam-suklam sa Diyos. *Letters and Manuscripts Vol. 7*, Letter 16a, July 4, 1892, par. 22

Ito ang sangkap na nagpaparumi sa mga santuwaryo ng mga anak ng Diyos. Ito ang pangunahing bagay na kailangang linisin mula sa mga templo ng kaluluwa ng mga anghel at ng mga tao. Ito ang pangunahing paksa ng Daniel 8. Inihahayag ng Daniel 6 ang kautusang nag-uutos ng kamatayan, samantalang ipinakikita ng Daniel 8 kung paano ipinatutupad ang patakarang ito sa mga kaharian ng mga tao mula pa noong panahon ni Daniel hanggang sa pagdating ni Kristo.

Sa siping nabanggit sa itaas, ang salitang kasuklam-suklam ay nangangahulugan din ng lubos na kinamumuhian o kakila-kilabot na kinasusuklaman.

ABHOR, pandiwa — Lubos na kasuklaman o kamuhian; ituring na karima-rimarim at hindi katanggap-tanggap. [Mula sa salitang Latin na abhorreo, na binubuo ng ab at horreo, na nangangahulugang tumindig ang balahibo, manginig, o mangatal, at tumutukoy sa isang bagay na nakapangingilabot o nakatatakot tingnan.]

1. Lubos na kamuhian o hamakin; kasuklaman, **kapootan, o ituring na karima-rimarim.**

2. Hamakin o pabaya. Awit 22:24; Amos 6:8.

3. Itakwil o tanggihan. Awit 89:38.⁶¹

Ang huwad na katarungan ni Satanas, na humihingi ng kaparusahan at kamatayan at ipinapalagay na ito ang hinihingi ng Diyos, ay ang kasuklam-suklam na bagay na sumisira sa puso ng tao o ng anghel at pumapatay sa kaluluwa.

Ang poot sa kambing ang nagbibigay-buhay sa lahat ng mga sungay nito, lalo na sa maliit na sungay. Samakatuwid, ang pinakabuod ng buong kabanata ng Daniel 8 ay ang pag-aalis sa huwad na sistemang pangkatarungan na nagbubunsod ng ganitong poot o alitan sa kambing.

Ang sistema ng katarungan ni Satanas ang pangunahing katangian ng kanyang trono.

Makikipagkaisa ba sa Iyo ang trono ng kasamaan, na gumagawa ng kasamaan sa pamamagitan ng batas? Awit 94:20

Kaya't inilalagay niya ang kanyang sarili sa luklukan ng paghuhukom, [trono], at ipinapahayag na ang kanyang mga pasiya ay hindi maaaring magkamali. Dito pumapasok ang kanyang walang-awang katarungan, isang huwad na anyo ng katarungan na lubhang kasuklam-suklam sa Diyos. *Letters and Manuscripts Vol. 7, Letter 16a, July 4, 1892, par. 22*

Tulad ni Absalom, ginamit ni Satanas ang kanyang pananaw tungkol sa katarungan upang itaas ang kanyang trono sa ibabaw ng mga bituin, o mga anghel, ng Diyos.

Paanong ikaw ay nahulog mula sa langit, O Lucifer, anak ng buhang-liwayway! *Paanong* ikaw ay ibinagsak sa lupa, ikaw na nagpapahina sa mga bansa! Sapagkat sinabi mo sa iyong puso: 'Aakyat ako sa langit, itataas ko ang aking trono sa ibabaw ng mga bituin ng Diyos; uupo rin ako sa bundok ng kapisanan, sa pinakamalayong panig ng hilaga...' Isaias 14:12, 13

⁶¹ Webster's dictionary

Tulad ni Absalom, na naghangad na kunin ang buong kaharian ngunit nawasak at itina-pon sa isang hukay, gayundin ang mangyayari kay Satanas.

At kinuha nila si Absalom at **itina-pon sa isang malaking hukay** sa gubat, at tinambakan siya ng napakalaking buntong ng mga bato. Pagkatapos, ang buong Israel ay nagsitakas, bawat isa ay umuwi sa kanyang sariling torda. 2 Samuel 18:17

Gayunman, ibababa ka sa Sheol, **sa pinakamalalim na bahagi ng hukay**. Isaia 14:15

Gayundin ang nangyari sa mga taong nagtangkang puksain si Daniel: sila ay itina-pon sa yungib, o hukay, ng mga leon.

Ang kaparehong salitang Hebreo para sa *poot* na matatagpuan sa Daniel 8:6 ay isinalin bilang *lason* sa Deuteronomio 32:33. Inilalarawan nito ang mga katuruan ng mga tumatalikod sa tunay na Diyos ng awa at yumayakap sa pagsamba sa mga diyus-diyosan na bunga ng huwad na katarungan.

At lumapit siya sa lalaking tupa na may *dalawang* sungay, na nakita kong nakatayo sa harapan ng ilog, at buong bagsik [H2534] na sumugod sa kanya taglay ang kanyang kapangyarihan. Daniel 8:6 KJV

Sapagkat ang kanilang bato *ay* hindi tulad ng ating Bato, maging ang ating mga kaaway man *ay siyang* mga hukom. Sapagkat ang kanilang ubas *ay* mula sa ubas ng Sodoma at sa mga bukirin ng Gomorra; ang kanilang mga ubas *ay* mapapait na ubas, at ang kanilang mga kumpol *ay* mapait. Ang kanilang alak *ay* lason [H2534] ng mga ahas, at mabagsik na kamandag ng mga ulupong. Deuteronomio 32:31–33

Ang poot na nagmula sa katarungan ni Satanas ay may kaugnayan sa alak ng Babilonya. Naimpluwensiyahan ni Satanas ang buong sansinukob sa pamamagitan ng alak na ito (Jeremias 51:7), gaya ng tinalakay natin sa ikaapat na kabanata, at ipinakita niya ito na para bang katangian ito ng Diyos. Ito ang pangunahing sangkap na

nagtutulak sa mga tao na matakot na sila ay lilipulin ng Diyos, kaya naniniwala silang kailangan nilang payapain ang Diyos sa pamamagitan ng paghahandog ng dugo. Ito ang patuloy na pagkawasak at ang kasuklam-suklam na pagsalangsang na sumisira sa pagkaunawa ng mga tao tungkol sa katotohanan ng karakter ng Diyos. Ito ang kasinungalingang kailangang linisin mula sa makalangit na Santuwaryo at, sa gayon, mula rin sa mga kaluluwa ng mga tao. Mapapansin natin ang kaugnayan ng poot sa patuloy na paglilingkod, o *tamid*.

At iyong nilimot ang PANGINOON, ang iyong Maylalang, na naglatag ng mga langit at naglagay ng mga saligan ng lupa; **at patuloy kang natatakot** [Tamid] **araw-araw dahil sa poot** [H2534] **ng mang-aapi, kapag siya ay naghahanda upang magwasak.** At nasaan na ang poot [H2534] ng mang-aapi? Isaias 51:13

Ang alak ng huwad na katarungan ang nagtutulak sa patutot na Babilonya na usigin at inumin ang dugo ng mga banal:

At sa kanyang noo *ay* may nakasulat na pangalan: Hiwaga, **Babilonya na dakila, ang ina ng mga patutot at ng mga kasuklam-suklam na bagay sa lupa.** Nakita ko ang babae na lasing sa dugo ng mga banal at sa dugo ng mga martir ni Hesus. At nang makita ko siya, labis akong namangha. Pahayag 17:5, 6

Ngayon ay maikli nating susundan ang ilan sa mga simulaing ito sa Daniel 8. Ang ating pagtutuunan ng pansin ay ang patakaran ni Satanas na binuo niya sa langit at pagkatapos ay ipinatupad sa pamamagitan ng mga kaharian ng mga tao.

At mula sa isa sa mga iyon ay lumitaw ang isang maliit na sungay, na naging lubhang dakila, patungo sa timog, sa silangan, at sa magandang *lupain*. At ito ay naging dakila *masing* hanggang sa hukbo ng langit; at ibinagsak nito sa lupa ang *ilan* sa hukbo at sa mga bituin, at tinapakan ang mga ito. Oo, itinaas pa nito ang *sarili* hanggang sa Prinsipe ng hukbo; at sa pamamagitan nito ay inalis ang patuloy na *hain*, at ibinagsak ang lugar ng Kanyang santuwaryo. Daniel 8:9–11 KJV

Ang huwad na pahayag ni Satanas na hindi magpapatawad ang Diyos ang maliit na sungay na naging sanhi ng pagkahulog ng isang-katlo ng mga anghel sa langit.

Sa makalupang pagpapakita nito, makikita natin ang mapanirang kapangyarihan ng Roma, na sumakop sa Israel at nagpabagsak sa ilan sa mga pinuno ng Israel (mga bituin) at sa mga tao nito (hukbo). Sa pamamagitan ng kapangyarihang Romano, pinakawalan ni Satanas ang kanyang poot laban kay Kristo sa Kanyang pagkakapako sa krus. Ngunit sa paggawa nito, ang kanyang santuwaryo, o kanlungan ng mga kasinungalingan, ay ibinagsak mula sa langit.

Nakita ni Satanas na nahubaran na ang kanyang pagkukunwari. Ang kanyang pamamahala ay nalantad sa harap ng mga anghel na hindi nagkasala at sa buong sansinukob ng langit. **Inihayag niya ang kanyang sarili bilang isang mamamatay-tao. Sa pagbubuhos ng dugo ng Anak ng Diyos**, tuluyan niyang inalis ang kanyang sarili sa pagkalinga at pakikiramay ng mga nilalang sa langit. Mula noon, nalimitahan na ang kanyang gawain. *The Desire of Ages*, p. 761.2

Sinabi ni Kristo:

Nakita ko si Satanas na nahulog mula sa langit na parang kidlat.
Lucas 10:18

Muli, sa Pahayag, makikita natin na ang dragon ay ibinagsak sa lupa matapos ang mga pangyayari sa buhay ni Kristo sa lupa.

Nang makita ng dragon na siya ay ibinagsak sa lupa, pinag-usig niya ang babae na nagsilang sa lalaking *Anak*. Pahayag 12:13

Hindi lamang nawala kay Satanas ang lahat ng pakikiramay sa langit, kundi nagsimula ring mawalan ng kapangyarihan sa mga bansa ang kanyang paganong simulain ng paghahandog ng dugo dahil sa liwanag ng ebanghelyo. Nagsimulang tanggapin ng mga tao ang kapatawaran ng Diyos sa pamamagitan ng iisang hain ni Kristo para sa kanila. Ngunit ang kasinungalingang nakapaloob sa maliit na sungay ay tusong kinuha ang paganong simulain ng paghahandog at

ipinasok ito sa iglesia sa pamamagitan ng maling pagkaunawa sa pagtubos.

Pinangunahan ni Satanas ang isang proseso upang sirain ang pagsasagawa ng Paganismo, na ipinahahayag sa Araw-araw, habang kasabay nito ay ipinapasok ang simulain nito sa pinakapuso ng Kristiyanismo, na ipinahahayag naman sa katagang *Kasuklam-suklam na Pagsalangsang*. Pinadali ni Satanas ang proseso ng pagbagsak ng makalupang santuwaryo ng Paganismo, habang kasabay nito ay itinataas ang kaparehong mga simulain ng paghahandog sa loob ng iglesyang Kristiyano.

Sa panahon ng ikaapat, ikalima, at ikaanim na siglo, lalong ipinagbawal ang mga paganong paghahandog. Si Emperador Justinian, noong ikaanim na siglo, ang naging pinakamasigasig sa pagpuksa sa mga ito, kasama ng iba pang mga anyo ng Paganismo.

Ang emperador ng Byzantine na si Justinian I, na kilala rin bilang Justinian the Great (527–565), ay nagpatupad ng mga batas na paulit-ulit na nananawagan na itigil ang paghahandog hanggang sa ika-6 na siglo. Isinulat ni Judith Herrin na malaki ang naging impluwensiya ni Emperador Justinian sa pagsasama ng mga prinsipyong Kristiyano at mga alituntuning legal sa batas Romano... Ang pamahalaan ni Justinian ay lalong naging awtokratiko. Inusig niya ang mga pagano at mga minoryang panrelihiyon, at nilinis ang burukrasya sa pamamagitan ng pagtanggal sa mga hindi sumasang-ayon sa kanya.⁶²

Bilang pangwakas na sagisag ng panahong ito ng pagbabago, ang Panteon ng mga paganong diyos sa Roma ay ginawang simbahang Katoliko noong 609 AD, kung saan ipinagdiriwang ang misa. Ang paganong paghahandog ay pinalitan ng paghahandog ng misa, na nagpapakita na nanatili ang simulain ng katarungan sa pamamagitan ng paghahandog ng dugo, ngunit sa ibang anyo. Nawala sa Paganismo ang magaspang nitong panlabas na anyo at pinalitan ito ng

⁶² en.wikipedia.org/wiki/Persecution_of_pagans_in_the_late_Roman_Empire

isang pagkakaunawa kay Kristo at sa krus na sinang-ayunan ng pamahalaan. Sa pamamagitan ng Kristiyanismong sinusuportahan ng imperyo, unti-unting lumalim ang paniniwala ng mga tao na si Kristo ay sinaktan ng Diyos at dumanas ng pagdurusa mula sa Kanya (Isaias 53:4).

At isang hukbo ang ibinigay sa *kanya* laban sa patuloy na paghahandog dahil sa pagsalangsang, at ibinagsak nito sa lupa ang katotohanan. Isinagawa nito ang lahat ng ito at nagtagumpay. Daniel 8:12 KJV

Ang poot ng kambing ay inilipat sa Diyos ng Kristiyanismo. Ang mga hukbo ng Kristiyanismo, na naniniwalang nilalabanan nila ang mga simulain ng Paganismo, ay sa katunayan ay nagsagawa at nagpalaganap ng mga simulaing ito sa pamamagitan ng kasuklam-suklam na pagsalangsang, ang pagpapahayag na hinihingi ng katarungan ng Diyos ang dugo ni Hesus. Narito ang ilang makabagong halimbawa ng simulaing ito:

“... Si Hesus ay pinatay sa krus. Itinuring Siya na kabilang sa mga pinakamasasamang nagkasala. Totoo ang Kanyang kamatayan, at tunay na napakatindi ng Kanyang pagdurusa. **Siya ay naging layunin ng poot.** Ngunit hindi lamang ng poot ng mga Romano at mga Judio... **Pangunahing naging layunin si Hesus ng poot ng Kanyang Ama—ang pinakamatuwid, makatarungan, at kakilabot na poot na umiiral.** At kusang-loob Niyang tinanggap ang kalagayang iyon, kahit na ang bawat likas na hangarin ng Kanyang pagkatao ay nagnanais na makatakas (Marcos 14:36). Ito mismo ang dahilan kung bakit Siya naparito... **Si Hesus, ang ating Tagapamagitan, ay sumalo sa poot ng Ama laban sa ating mga kasalanan at lubusang nagbigay-kasiyahan dito,** upang ‘ang sinumang sumampalataya sa Kanya ay hindi mapahamak’ kundi sa halip ay magtamasa ng pagsang-ayon ng Ama magpakailanman (Juan 3:16)⁶³

⁶³ Jon Bloom, Nasiyahan ang Poot ng Diyos, desiringgod.org

Itinuturo ng teorya ng kapalit na kaparusahan na tiniis ni Hesus ang kaparusahan para sa mga kasalanan ng sangkatauhan. Ang teoryang ito ay nagmumula sa paniniwalang ang banal na kapatawaran ay dapat munang makapagbigay-kasiyahan sa banal na katarungan; ibig sabihin, **hindi raw nais o hindi kayang basta na lamang patawarin ng Diyos ang kasalanan nang hindi muna hinihingi ang isang kabayaran para rito.**⁶⁴

Sa madaling salita, sa halip na tayo ang patayin dahil sa paglabag natin sa Kanyang kautusan, pinatay ng Ama si Hesus bilang kapalit natin.... Sa pinakasimpleng pagpapahayag, pinatay ng Ama si Hesus upang hindi na Niya kailangang patayin tayo.⁶⁵

Bakit pinili ng Diyos Ama ang krus bilang kasangkapan ng kamatayan? Bakit hindi Niya piniling ipapugot agad ang ulo ni Kristo o mabilis na sibatin ng sibat o tabak? Hindi ba naging hindi makatarungan ang Diyos sa paghatol kay Kristo sa pamamagitan ng krus, gayong maaari naman Niyang ipapatay Siya sa pamamagitan ng pagpugot ng ulo, pagsakal gamit ang lubid, pagpatay sa pamamagitan ng tabak, silid na may nakalalasang gas, tama ng kidlat, o nakamamatay na iniksiyon? ⁶⁶

Gaya ng ating ipinakita, hindi kailanman ninais ng ating Ama ang paghahandog at hain—ang simulain ng paghahandog ay tuwirang nagmula sa ideolohiya ni Satanas. Upang linisin ang Santuwaryo, kinailangang wakasan ni Hesus ang mismong simulain ng paghahandog, hindi lamang ang pagsasagawa nito.

Dahil dito, ibinigay ng Diyos sa mga unang tagapagtatag ng kilusang Adventista ang wastong pagkaunawa tungkol sa Araw-araw. Kasabay nito, ang doktrinang Kristiyano tungkol sa pagbabayad-sala, na humihingi ng dugo ni Kristo, ay tunay na nagparumi sa isipan ng mga anak ng Diyos at, dahil dito, ay nagparumi rin sa Santuwaryo sa langit. Ang Anak ng Diyos ay niyurakan hindi lamang sa misa at sa

⁶⁴ Wikipedia, Penal Substitution

⁶⁵ Clifford Goldstein, *Adventist Review*, December 8, 2023

⁶⁶ Woodrow Whidden, *Ministry Magazine*, February, 2007

pagkasaserdoteng papa, gaya ng itinuro ni Crosier, kundi maging sa doktrina ng kapalit na kaparusahan na binuo at ipinangaral ng mga Protestante, kabilang ang mga Adventista, hanggang sa kasalukuyang panahon.

Sa liwanag ng tunay na karakter ng Diyos, lubusang nabibigo ang pananaw ng karamihan sa mga Kristiyano na itinuturo si Antiochus bilang katuparan ng maliit na sungay sa Daniel 8 na maunawaan ang mga pangunahing tema ng kabanatang ito tungkol sa simulain ni Satanas ng katarungan, na nagtuturo na hinihingi ng Diyos ang kamatayan ng Kanyang Anak upang bigyang-kasiyahan ang Kanyang katarungan.

Si Desmond Ford, nang kuwestiyunin niya ang interpretasyon ng mga Adventista tungkol sa Daniel 8, ay naglahad ng sumusunod na punto:

Sa Daniel 8, mababasa natin ang tungkol sa masamang maliit na sungay na yumuyurak sa santuwaryo. Ang masamang maliit na sungay ay gumagawa ng pagsalangsang. Pagkatapos ay itinanong, “Hanggang kailan?” mananatiling niyuyurakan ng masamang maliit na sungay ang santuwaryo. At ibinigay ang sagot: “Hanggang sa 2,300 araw.” Ngunit pansinin natin ito: pinag-uusapan ng mga Adventista ang masamang maliit na sungay, ang Antikristo, na gumagawa ng kanyang gawain sa lupa. Ngunit bigla nilang iniwan ang usapin tungkol sa pagparumi ng Antikristo sa santuwaryo at nagsisimulang magsalita tungkol sa mga banal na nagpaparumi sa santuwaryo sa pamamagitan ng kanilang mga kasalanan at, dahil dito, nangangailangan ng paglilinis.

Ngayon, nauunawaan ba ninyo ako? Ang konteksto ng Daniel 8:14 ay tungkol sa isang masamang kapangyarihan na nagpaparumi sa santuwaryo, hindi tungkol sa mga kasalanan ng mga banal. At itinanong: “Hanggang kailan mananatiling magpaparumi sa santuwaryo ang masamang kapangyarihang ito?” Ngunit sa pagsagot dito, nakakalimutan ng mga Adventista ang mga kasalanan ng masamang kapangyarihan at

nagsisimulang pag-usapan ang mga kasalanan ng mga banal. Lumilipat sila mula sa lupa patungo sa langit, at mula sa Daniel 8 ay bumabalik sila sa Levitico 16. Ito ay isang napakahinang pagpapaliwanag. Hindi nito isinasaalang-alang ang problema sa konteksto.⁶⁷

May mahalagang punto si Desmond Ford batay sa karaniwang pagkaunawang Kristiyano tungkol sa pagbabayad-sala. Kung ang teksto ay tumutukoy lamang sa mga gawain sa lupa ng kapangyarihan ng maliit na sungay, paano magiging posible na ilipat ang mga pangyayaring ito sa isang paghuhukom sa lahat ng mga mananampalataya kay Kristo?

Ang tanging paraan upang maging posible ito ay kung ang pag-iisip at mga simulain ng Paganismo at ng Kapapahan ay nakaimpluwensiya sa mga banal, na nag-uugnay sa dalawang ito—at iyon mismo ang nangyari. Ang ating punto ay na ang poot ng kambing na nahayag sa maliit na sungay ay ang huwad na katarungan na lumalason sa lahat ng tao. Ito ang alak ng Babilonya na nagpapabaliw sa lahat ng bansa. Lahat tayo ay nagpaparumi at lumalapastangan sa Santuwaryo dahil sa ating paniniwalang hinihingi ng Diyos ang dugo bilang kabayaran para sa kapatawaran ng kasalanan. Ang doktrinang Kristiyano tungkol sa pagbabayad-sala ang patuloy na nagpaparumi sa Santuwaryo, kung paanong ang paganong doktrina ng pagpapayapa sa diyos ay dating gumagawa nito.

Napakasakit para sa ating Ama na makita ang Kanyang mga pinuno sa mga simbahang Protestante na nagsasabing pinatay Niya ang Kanyang Anak upang bigyang-kasiyahan ang Kanyang poot. Nakikita natin ang poot ng kambing na iniuugnay sa ating Ama sa langit. Ito ang usaping kailangang linisin mula sa mga puso ng mga tao sa pamamagitan ng wastong paghahayag ng karakter ng Diyos kaugnay ng pagbabayad-sala.

⁶⁷ Desmond Ford, *Seventh-day Adventism, Ang Paghuhukom na Pagsisiyasat at ang Walang-Hanggang Ebanghelyo*, p. 12

Bagaman itinuro ni Hesus sa Kanyang mga alagad na ang dugo ng Bagong Tipan ay inilalarawan ng inuming katas ng ubas at hindi ng literal na dugo, hindi pa lubos na nauunawaan ng mga alagad ang kahulugang ito noong panahong iyon. Kaya malungkot na sinabi ni Hesus na hindi pa Niya maiinom noon ang magandang alak na ito kasama ng Kanyang mga alagad (Mateo 26:29), sapagkat hindi pa handa ang puso ng tao na tuwirang pumasok sa Kabanal-banalang Dako, bagaman napunit ang tabing di-nagtagal pagkatapos nito (Mateo 27:51). Aabot pa ng 1,800 taon bago magsimula ang isang mensaheng sa huli ay magpapahintulot sa atin na inumin kasama Niya ang alak na ito, ang pinagpalang alak ng pagkasaserdote ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek.

Habang nasasaksihan ng mga nilalang sa langit ang gawain ng kambing at ng maliit na sungay nito, na pinasigla ng patakaran ni Satanas, itinanong nila ang mahalagang tanong, “Hanggang kailan ang pangitain tungkol sa Araw-araw na Pagkawasak (pagkawasak o poot ng Paganismo) at sa Kasuklam-suklam na Pagsalangsang (pagkawasak o poot ng Kapapahan), upang ang Santuwaryo at ang hukbo (ang iglesya) ay parehong yurakan.” Ang sagot na ibinigay ay, hanggang sa 2,300 araw, at pagkatapos ay lilinis ang Santuwaryo. Ang 2,300 araw ay kumakatawan sa 2,300 taon ayon sa hula.

Aabutin ng 2,300 taon bago dumating ang isang mensaheng maghahayag, gaya ng napakagandang pagkakapahayag ni Waggoner, na tayo ang nangailangan ng hain, hindi ang Diyos. Ito ang dahilan kung bakit nagpatuloy nang napakatagal ang pangitain, lampas pa sa digmaang naganap sa lupa sa pagitan ng Medo-Persia at Grecia. Ang pangunahing tema nito ay ang poot ni Satanas na nagmula sa kanyang mga pananaw tungkol sa katarungan at nahayag sa mga pahina ng kasaysayan ng sangkatauhan.

Ang paglilinis ng Santuwaryo ay dapat tumukoy sa pag-aalis ng huwad na sistema ng katarungan ni Satanas, kasama ang paniniwalang hinihingi ng Diyos ang dugo upang magpatawad. Ang iglesya ng Diyos ay niyurakan ng huwad na turong ito, at ang

makalangit na Santuwaryo ay nadungisan ng kasuklam-suklam na turong ito.

Kung tunay na naunawaan ng mga tao ang paghahayag ng karakter ng Diyos kay Kristo nang Siya ay naparito sa lupa, tiyak na hindi lilipas ang salinlahing iyon bago matupad ang lahat ng bagay. Sa liwanag ng karakter ng Diyos, agad na pumasok si Kristo sa loob ng tabing, sa Kabanal-banalang Dako, upang ipamahagi ang matamis na katiyakan na tayo ay mga anak ng Diyos, ang alak ng Bagong Tipan.

Ngunit alam ng Diyos na hindi mauunawaan ng sangkatauhan ang mga katotohanang ito, kaya kinailangang ipagpatuloy ni Kristo ang Kanyang paglilingkod sa mga tao sa Banal na Dako, habang natatakpan ng tabing ang Kabanal-banalang Dako sa loob ng 1,800 taon. Hindi ito kailangan ng Diyos; kailangan ito ng mga tao. Ang Diyos ay banal at laging nananatiling Kabanal-banalang, ngunit hindi kayang lumapit ng mga tao sa maningning na liwanag ng Kanyang karakter, kung saan tanging tinapay, alak, at pagpapala ang ipinagkakaloob. Nangailangan ang mga tao ng hain, kaya patuloy nilang dinala ang dugo ng hain ni Kristo sa Banal na Dako. Ngunit ang mga gawaing ito ay nagtatakip sa katotohanan tungkol sa karakter ng Diyos at iniwan sa puso ang pagkapoot na bunga ng mga simulain ni Satanas.

Ang ganap na kagalakan ng kapatawaran sa ebanghelyo at ang buong pagpapala ng biyaya ng Diyos ay maaaring pumuno sa puso ng isang Kristiyano anumang panahon sa nakalipas na 2,000 taon, at maaari nang bumalik si Hesus upang tanggapin ang Kanyang iglesia. Hindi si Hesus ang humiling na maghintay ang mga tao hanggang matapos ang 1844. Ngunit dahil sa banta ng nag-aapoy na katarungan, hindi makapasok ang tao sa Kabanal-banalang Dako at matamasa ang buong kagandahan ng Kanyang karakter—at patuloy na naghihintay si Hesus habang nagpapatuloy ang Dakilang Tunggalian.

Tulad ni Daniel, na dumanas ng poot ng mga pinuno ng Persia na nasa ilalim niya at naghanda ng daan upang ang hari ng Persia ay magpahayag ng kapayapaan sa bawat bansa, lahi, wika, at bayan, na

tinatawag silang matakot sa Diyos at magbigay ng kaluwalhatian sa Kanya, gayundin ay pinatay ni Kristo ang poot na nasa kautusan ng kamatayan ng mga tao at naghanda ng daan upang tuwirang makapasok sa kaluwalhatian ng Diyos sa huling mensahe ng ikatlong anghel.

Ngunit ang Kristiyanismo ay nakikita lamang ang mga tao na parang mga punong naglalakad. Mahigit 1,800 taon nang nagdurusa at nalulungkot ang Anak ng Diyos habang sinisikap Niyang linisin ang isipan ng mga tao mula sa mga kasinungalingang pinaniniwalaan nila tungkol sa Ama.

Patuloy na namamagitan si Kristo para sa mga tao sa harapan ng Ama ayon sa kanilang mga pangangailangan, habang kasabay nito ay sinisikap Niyang tulungan silang maunawaan na hindi ang Ama ang nangailangan ng hain ni Hesus, kundi ang sangkatauhan.

Ngayon, ipinapahayag ng Diyos sa sanlibutan ang katotohanan tungkol sa Kanyang karakter. Sa paglalantad sa huwad na katarungan ni Satanas, makakawala tayo sa poot ng kambing at malilinis ang ating mga puso mula sa kasuklam-suklam na turong ito. Papasok ka ba sa maningning na liwanag ng ikaapat na anghel?

KABANATA 23

PAGPUKSA SA PAGKAGALIT

Ang kuwento ng tagumpay ni Daniel sa yungib ng mga leon ay nagbibigay sa atin ng konteksto tungkol sa pagkagalit ni Satanas. Siya ay nasa ikatlong pinakamataas na posisyon sa kaharian ng langit at bumuo ng isang kautusang nag-uutos ng kamatayan na naglalayong puksain ang Anak ng Diyos. Sa pag-aangkin niya sa mga kaloob na ibinigay sa kanya ng Diyos na para bang mga bagay na pag-aari niya, ginawa niyang sarili niyang diyos ang kanyang sarili. Dahil dito, hindi niya matanggap na “itinaas” ng Ama si kristo sa ibabaw niya at sinabi na si Lucifer ay kailangang sumunod sa Kanya. Para kay Satanas, ito ay “hindi makatarungan,” kaya napuno siya ng poot. At sa kanyang pag-iisip, ang poot na iyon ay kailangang mapawi sa pamamagitan ng kamatayan ng Anak ng Diyos.

Ang pamamaraan at patakaran ni Satanas ang naging batong-panulok ng kabihasnan ng tao at unang nahayag sa poot ni Cain laban kay Abel. Gaya ng ating natuklasan, ang pagkapoot o pagkagalit na ito ang hiblang tumatakbo sa buong kasaysayan ng sanlibutan, na nagpapasiklab sa walang-katapusang mga tunggalian ng kompetisyon at digmaan. Ito ang temang nagbibigay-buhay sa pagkilos ng

kambing, kasama ang lahat ng mga sungay nito, laban sa lalaking tupa; at nahahayag ito sa bawat taong kumikilos laban sa Diyos at laban sa isa't isa.

Iniuugnay ni Satanang sa Diyos ang kanyang sariling mga pananaw tungkol sa katarungan at pagpapayapa, at hinikayat niya ang mga tao na maniwala sa kasinungalingang ito.

Ang pinakapuso ng misyon ni Kristo sa sanlibutang ito ay ihayag ang tunay na karakter ng ating Ama, na kabaligtaran ng ipinakita ni Satanang; isang Ama na nagnanais ng awa at hindi ng hain.

Ang buhay ni Kristo sa lupa ay ganap na pagpapahayag ng kautusan ng Diyos, at kapag ang mga nag-aangking mga anak ng Diyos ay naging katulad ni Kristo sa kanilang karakter, magiging masunurin sila sa mga utos ng Diyos. *Christ's Object Lessons*, p. 315.1

Kay Kristo, nakita ng Diyos ang ganap na larawan ng Kanyang sariling wangis. Nahayag ang Diyos sa laman dahil lubos na magkatulad ang Kanyang karakter at ang karakter ni Kristo. Ang pagkahayag ng Diyos sa laman sa ganitong paraan ay isang kamangha-manghang bagay para sa hukbo ng langit, "ang hiwagang itinago mula pa noong mga kapanahunan at mga salinlahi." *The Signs of the Times*, April 15, 1897, par. 10

Lubhang binaluktot ni Satanang ang karakter ng Diyos sa harap ng sanlibutan, kaya naging malayo ang tao sa Diyos. Ngunit naparito si Kristo upang ipakita sa sanlibutan ang mga katangian ng Ama at upang maging ganap na larawan ng Kanyang pagkatao. "Kung paanong iniutos sa akin ng Ama, gayon din ang ginagawa ko." "Ang utos na ito ay tinanggap ko mula sa aking Ama." **Ang layunin ng misyon ni Kristo sa sanlibutan ay ihayag ang Ama..** *The Signs of the Times*, April 11, 1895, par. 2

Itinaas ni Kristo ang karakter ng Diyos, iniuukol sa Kanya ang papuri at kinikilala na sa Kanya nagmumula ang buong layunin

ng Kanyang misyon sa lupa—ang ituwid ang kalagayan ng mga tao sa pamamagitan ng paghahayag ng Diyos. Kay Kristo, ipinakita sa mga tao ang mapagmahal na biyaya ng Ama at ang Kanyang walang-kapantay na kasakdalan. Sa Kanyang panalangin bago Siya ipako sa krus, sinabi Niya, “Ipinahayag ko ang Iyong pangalan.” “Niluwalhati Kita sa lupa; tinapos ko ang gawaing ibinigay Mo sa akin.” Nang maisakatuparan ang layunin ng Kanyang misyon—ang ihayag ang Diyos sa sanlibutan—ipinahayag ng Anak ng Diyos na natapos na ang Kanyang gawain at na ang karakter ng Ama ay naipakita na sa mga tao. *The Signs of the Times*, January 20, 1890, par. 9

Upang malinis ang Santuwaryo mula sa kasalanan ng mga tao, kinailangang maihayag nang wasto ang Ama bilang saligan ng pakikipagkasundo ng mga tao sa Diyos. Tinapos ni Kristo ang misyong ito noong gabi bago Siya namatay. Idinalangin Niya sa Ama ang mga salitang ito, gaya ng nakatala sa Juan 17:4: – “Niluwalhati Kita sa lupa; tinapos ko ang gawaing ibinigay Mo sa akin.”

Dahil maling naniwala ang mga tao na ang Diyos ay isang tagaparusang at tagapukso, nahiwalay ang sangkatauhan sa Diyos nang mahulog ang tao sa kasalanan.

Dahil sa kasalanan, nahiwalay ang lupa sa langit at naputol ang pakikipag-ugnayan nito sa langit; ngunit muling pinag-ugnay ito ni Hesus sa kaluwalhatian ng langit. Ang Kanyang pag-ibig ay yumakap sa tao at umabot hanggang sa pinakamataas na langit. Ang liwanag na bumaba mula sa bukas na mga pintuan ng langit patungo sa ulo ng ating Tagapagligtas ay bababa rin sa atin habang nananalangin tayo para sa tulong upang mapaglaban ang tukso. Ang tinig na nagsalita kay Hesus ay nagsasabi sa bawat kaluluwang sumasampalataya, ito ang Aking minamahal na anak, na lubos Kong kinalulugdan. *The Desire of Ages*, p. 113.1

Dahil sa mga kasinungalingan ni Satanas, naniwala ang mga tao na sa pamamagitan lamang ng pagbubuhos ng dugo maaaring mapatawad ang kasalanan.

Nang pumasok si Hesus sa templo, nakita Niya ang buong kalagayan. Nakita Niya ang mga hindi makatarungang transaksyon. **Nakita Niya ang paghihirap ng mga mahihirap, na naniniwalang walang kapatawaran sa kanilang mga kasalanan kung walang pagbubuhos ng dugo.** *The Desire of Ages*, p. 157.2

Napakalalim ng madilim na panlilinlang na bumalot sa isipan ng mga tao kaya hindi sapat ang basta ipakita at sabihin sa kanila ang katotohanan tungkol sa Ama upang magkaroon ng pakikipagkasundo sa Diyos. Ang pagkagalit ni Satanas na nahayag sa tao ang naging pader na naghihiwalay sa atin sa Diyos. Upang maabot tayo, ginawa ni Kristo ang walang hanggang sakripisyo na akuin sa Kanyang sarili ang ating makasalanang kalikasan. Ang pagsasama ng banal at pantao Niyang kalikasan ang nagwasak sa pader na naghihiwalay sa Diyos at sa mga tao, at nagbigay-daan upang maipahayag ng Diyos sa sangkatauhan ang Kanyang pagmamahal bilang Ama nang walang hadlang.

Sa pamamagitan lamang ng pag-aangkin ni Kristo sa ating kalikasan ay maaari Niyang wasakin ang pagkagalit at, sa gayon, maibigay sa atin ang alak, ang dugo ng ubas na nagbibigay sa atin ng katiyakan na tayo ay mga anak ng Ama sa langit.

Ngunit ngayon, kay Kristo Hesus, kayong dating malayo ay inilapit sa pamamagitan ng dugo ni Kristo. Sapagkat Siya ang ating kapayapaan, na pinag-isa ang dalawang panig at **winasak ang pader na naghihiwalay sa atin. Sa Kanyang laman ay inalis Niya ang pagkagalit, maging ang kautusan ng mga utos na nakapaloob sa mga tuntunin;** [G1378 – Kautusan ng Kamatayan mula sa Daniel 6]. Ginawa Niya sa Kanyang sarili ang dalawang panig na maging isang bagong tao, *sa gayon* ay nagdudulot ng kapayapaan. At upang pagkasunduin ang dalawang panig sa Diyos sa pamamagitan ng isang katawan sa pamamagitan ng krus, winasak Niya roon ang pagkagalit. At Siya ay naparito at nangaral ng kapayapaan sa inyo na dating malayo at sa mga dating malapit. Sapagkat sa pamamagitan Niya, tayong lahat ay

may daan patungo sa Ama sa pamamagitan ng iisang Espiritu.
Efeso 2:13–18 KJV

Ang dugo ni Kristo ay ibinuhos sa atin sa pamamagitan ng Banal na Espiritu. Sa pamamagitan ng Espiritu, mayroon tayong patotoo na tayo ay mga anak ng Diyos.

Ang Espiritu mismo ang nagpapatotoo kasama ng ating espiritu na tayo ay mga anak ng Diyos. Roma 8:16 KJV

At ang pag-asa ay hindi nagdudulot ng kahihiyan, sapagkat ang pag-ibig ng Diyos ay ibinuhos sa ating mga puso sa pamamagitan ng Banal na Espiritu na ibinigay sa atin. Roma 5:5 KJV

Sa bautismo ni Hesus nahayag na ang sangkatauhan ay itinuring na matuwid. Ibinuhos ng Diyos ang pagpapala ng pagiging Anak sa Kanyang Anak bilang ating kinatawan. Sa bautismo rin nahayag na naibalik ang ating kaugnayan sa Diyos.

Sa bautismo ng Tagapagligtas, naroon si Satanas bilang saksi. Nakita niya ang kaluwalhatian ng Ama na bumabalot sa Kanyang Anak. Narinig niya ang tinig ni Jehova na nagpapatotoo sa pagka-Diyos ni Hesus. **Mula nang magkasala si Adan, nahiwalay ang sangkatauhan sa tuwirang pakikipag-ugnayan sa Diyos.** Ang ugnayan sa pagitan ng langit at lupa ay naipagpatuloy sa pamamagitan ni Kristo; ngunit ngayon, nang si Hesus ay naparito “na kawangis ng makasalanang laman” (Roma 8:3), ang Ama mismo ang nagsalita. **Noon ay nakikipag-ugnayan Siya sa sangkatauhan sa pamamagitan ni Kristo; ngayon ay nakikipag-ugnayan Siya sa sangkatauhan kay Kristo.** Inakala ni Satanas na ang pagkamuhi ng Diyos sa kasamaan ay magdudulot ng walang hanggang pagkakahiwalay sa pagitan ng langit at lupa. **Ngunit ngayon, [bago ang krus], nahayag na naibalik na ang ugnayan sa pagitan ng Diyos at ng tao.** *The Desire of Ages*, p. 116.2

Ganap nang nabuksan ang daan upang tayo ay makalapit sa Ama. Pinatutunayan nito na ang nais ng Diyos ay awa at hindi hain, sapagkat malinaw nitong ipinakikita na hindi kinailangang hintayin

ng Diyos ang kamatayan ng Kanyang Anak sa krus upang maging ganap ang pakikipagkasundo.

Pagkatapos, sinubok si Kristo hanggang sa sukdulan sa tukso sa ilang, kung saan naging puntirya Siya ng bawat sandata ng impiyerno. Naging ganap Siya sa ating paningin sa pamamagitan ng ating pagsaksi sa Kanyang pagdurusa, upang ibigay sa atin ang susi upang mapagtagumpayan ang ating mga pagdududa at takot kung tayo ba ay tinatanggap ng Diyos.

Ang tagpo ng pagsubok kay Kristo sa ilang **ang naging saligan ng panukala ng kaligtasan at nagbigay sa makasalanang tao ng susi** upang, sa pangalan ni Kristo, siya ay makapagtagumpay. *Confrontation*, p. 63.2

Matapos makuha ang susing ito para sa atin pagkatapos ng Kanyang tukso sa ilang, nagpatotoo si Kristo sa katotohanan tungkol sa karakter ng Diyos. Hindi Niya kailanman hinayaang mahayag sa Kanya ang pagkagalit na nasa kalikasan ng tao. Araw-araw Niyang pinasan ang Kanyang krus; ipinako Niya sa krus ang laman at nagtagumpay laban dito sa pamamagitan ng dugo—ang alak ng Kanyang pagiging Anak.

Sa pamamagitan ng mga gawaing ito, natapos ang pagtubos ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek. Ang tinapay, ang alak, at ang pagpapala ay bahagi na ngayon ng bagong Adan. Maaaring sabihin ni Kristo, “Tinapos ko ang gawaing ibinigay Mo [ang Ama] sa akin” (Juan 17:4).

May isa pang bagay na kailangang ganapin para sa tao. Ang gayunding pagpapakumbaba na ipinakita ng Diyos nang tugunan Niya ang nanginginig na pananampalataya ni Abraham ay ipinakita rin Niya sa atin, sa pamamagitan ng pagpapahintulot na mapatay ang Kanyang Anak, upang tayo ay maniwala na tayo ay pinatawad. Kaya nasabi ni Kristo sa krus – “Naganap na!” Sa gayon, kapwa ganap nang naisakatuparan ang dalawang panig ng pagtubos. Ang tanging natitira ay para sa mga tao na matunaw ang kanilang pagkagalit sa pamamagitan ng pag-ibig ng Diyos, tanggapin ang Kanyang

kapatawaran, at pahintulutan ang Diyos na isugo ang Espiritu ng Kanyang Anak sa ating mga puso, na mag-uudyok sa atin na sumigaw, “Abba, Ama!”

Matapos ihayag ang karakter ng Ama at makamit para sa atin ang alak at tinapay ng pagpapala, tuwirang pumasok si Kristo sa Kabanal-banalang Dako ng langit, matapos na makamitan ang walang hanggang pagtubos para sa atin.

Ngunit si Kristo ay naparito bilang Dakilang Saserdote ng mabubuting bagay na darating, sa pamamagitan ng higit na dakila at mas ganap na tabernakulong hindi ginawa ng mga kamay, samakatuwid, hindi bahagi ng nilikhang ito. Hindi sa pamamagitan ng dugo ng mga kambing at mga guya, kundi sa pamamagitan ng Kanyang sariling dugo, pumasok Siya sa Kabanal-banalang Dako nang minsanan, at nakamit ang walang hanggang pagtubos. Hebreo 9:11, 12

Tulad ni Daniel na nagtagumpay laban sa kasulatang kautusan na laban sa kanya at iniligtas mula sa yungib ng mga leon upang muling makabalik sa lupain ng mga buhay, gayundin ay nagtagumpay si Kristo laban sa pagkagalit na nasa kautusan ng kamatayan ni Satanas.

Kung naging handa lamang ang mga tao na uminom sa saro na ininom ni Kristo, ang mahalagang karanasan ng Kanyang pagiging Anak ng Ama at tanggapin ang Kanyang bautismo, kung saan sinabi ng Ama, “Ikaw ang Aking minamahal na Anak,” maaaring agad sanang pumasok ang sanlibutan sa mensahe ng unang anghel, na nagpapahayag ng mensahe ng kapayapaan, gaya ng ginawa ni Dario nang lumabas si Daniel mula sa “libingan.”

Ang pagpunit ng tabing sa templo ay nagpahayag na ang pader na naghihiwalay sa Diyos at sa mga tao ay naalis na. Ngayon, hayaan ninyong sipiin ko ang mga salita ni Desmond Ford at tingnan kung, sa kontekstong ibinahagi ko sa inyo, ang kanyang mga salita ay higit na tama. Nakalulungkot lamang na inilagay niya ang mga ito sa maling konteksto ng lumang sisidlan ng pisikal na paghahandog ng dugo:

Aabutin ba ng dalawampung siglo kung ang buong sanlibutan ay naging handa para sa Unang Pagparito? Siyempre, hindi, mga kaibigan.

Ngayon, makinig kayo. Isantabi muna ninyo ang inyong mga dating palagay at pakinggan ang malinaw na mga talatang ito. Ano ang sinasabi ng Bagong Tipan?

- Ang Diyos, na noong mga unang panahon ay nagsalita sa mga ninuno sa iba't ibang pagkakataon at sa iba't ibang paraan sa pamamagitan ng mga propeta, ay nagsalita sa atin sa mga huling araw na ito sa pamamagitan ng Kanyang Anak.
- Minsan, sa katapusan ng sanlibutan, Siya ay nahayag upang alisin ang kasalanan sa pamamagitan ng paghahandog ng Kanyang sarili.
- Ngunit kaunting panahon na lamang, at Siya ay darating.
- Ito na ang huling oras; mabilis nang lumilipas ang gabi, at malapit na ang umaga. Narito, ako ay dumarating nang madali.
- Hindi lilipas ang salinlahing ito hanggang sa maganap ang lahat ng mga bagay na ito.
- May ilan sa mga naririto na hindi makararanas ng kamatayan hanggang sa makita nila ang Anak ng Tao na dumarating sa Kanyang kaharian.⁶⁸
- Hindi pa ninyo malilibot ang lahat ng mga lungsod ng Israel hanggang sa dumating ang Anak ng Tao.⁶⁹

⁶⁸ Naniniwala ako na mali ang paggamit ni Ford sa talatang ito upang suportahan ang kanyang pananaw.

⁶⁹ Muli, sa palagay ko ay mali ang pagkakapit ni Ford sa talatang ito upang suportahan ang kanyang pananaw.

Mga kaibigan, napakalinaw na itinuturo ng Bagong Tipan na ang wakas ay nilayon sanang dumating di-nagtagal pagkatapos ng Unang Pagparito. Kung tunay lamang na tinanggap ng iglesya ang ebanghelyo, naunawaan ang mabuting balita, at dahil sa labis na kagalakan at sa dakilang kaloob ng Diyos ay humayo upang ipangaral ito sa buong sanlibutan—sapagkat hindi makapaparito si Hesus hangga’t hindi naririnig ng buong sanlibutan ang ebanghelyo. At ang tanging dahilan kung bakit naaantala ang Ikalawang Pagparito ay sapagkat hindi pa nauunawaan ng mga tao ang ebanghelyo. Kapag naunawaan nila ito, hindi nila mapipigilang ipalaganap ito. Ang problema ay hindi pa natin ito tunay na nauunawaan. Iyan ang dahilan kung bakit tayo ay nasa kalagayan ng Laodicea. Iyan ang dahilan kung bakit tayo ay patuloy na nagmamartsa, nagmamartsa, at patuloy na nagmamartsa—paatras!⁷⁰

Gaya ng binanggit ni Dr. Ford mula sa mga sinabi ni Pablo sa Hebreo, ang panahong kinabuhayan ni Pablo ay tinatawag na mga huling araw (Hebreo 1:2). Si Kristo ay nahayag minsan sa katapusan ng sanlibutan upang alisin ang kasalanan (Hebreo 9:26). Nilayon na iyon na maging huling oras, at ang umaga ay malapit na sa mismong panahong isinulat ni Pablo ang mahahalagang salitang iyon (Roma 13:12).

Taglay pa rin Niya ang kalikasan ng tao nang umakyat Siya sa langit, matagumpay at nagwagi. **Dinala Niya ang dugo ng pagtubos sa Kabanal-banalang Dako**, iwinisik ito sa luklukan ng awa at sa Kanyang sariling mga kasuotan, at pinagpala ang mga tao. **Malapit na Siyang muling magpakita sa ikalawang pagkakataon upang ipahayag na wala nang iba pang hain para sa kasalanan.** *The Signs of the Times*, April 19, 1905, par. 4

Isinulat ni Ellen White na si Kristo ay tuwirang pumasok sa Kabanal-banalang Dako, taglay ang ating kalikasan bilang tao, at pagkatapos ay pinagpala ang mga tao. Ang susunod na pangyayaring kanyang inilalarawan ay ang Ikalawang Pagparito. Maaaring ilapat ang

⁷⁰ Desmond Ford, *Seventh-day Adventism*, p. 18

pariralang tumutukoy sa pagdadala ni Kristo ng dugo ng pagtubos sa Kabanal-banalang Dako sa panahong pagkatapos ng 1844. Gayunman, hindi maaaring isantabi ang posibilidad na ang dugo ay dinala roon noong umakyat Siya sa langit bilang isa pang posibleng kahulugan.

Mula sa pananaw ng langit, handa na ang piging. Ngunit tumanggi ang mga inanyayahan na dumalo. Pinatay natin ang Anak ng naghanda ng piging. Ang liwanag ay sumisikat sa kadiliman, ngunit hindi ito naunawaan ng kadiliman.

Maging ang mga alagad ay natisod sa maluwalhating katotohanang ito. Ang pagkagalit na binuo ng mga Judio laban sa mga Hentil ay nahayag kay Pedro nang umiwas siyang kumain kasama ng mga Hentil nang dumating ang mga pinuno mula sa Jerusalem.

Nang dumating si Pedro sa antioch, hayagan ko siyang sinaway sapagkat karapat-dapat siyang sisihin. Bago dumating ang ilang taong mula kay Santiago, nakikisalo siya sa mga Hentil; ngunit nang dumating ang mga iyon, siya ay umurong at lumayo, dahil natatakot siya sa mga taong kabilang sa pagtutuli. At ang iba pang mga Judio ay nakisangkot din sa pagkukunwari niya, kaya maging si Bernabe ay nadala sa kanilang pagkukunwari. Ngunit nang makita kong hindi sila namumuhay nang tapat ayon sa katotohanan ng ebanghelyo, sinabi ko kay Pedro sa harap *nilang* lahat, “Kung ikaw, bilang isang Judio, ay namumuhay ayon sa kaugalian ng mga Hentil at hindi ayon sa kaugalian ng mga Judio, bakit mo pinipilit ang mga Hentil na mamuhay na parang mga Judio?” Galacia 2:11-14

Ang pagkagalit na ito sa pagitan ng mga Judio at mga Hentil ay pagpapahayag ng patakaran ni Satanas; taglay nito ang binhi ng kautusan ng kamatayan.

Ang lahat ng tao ay nahiwalay sa Diyos, at dahil sa pagkakahiwalay nila sa Diyos, nahiwalay rin sila sa isa’t isa. Totoo, nais ni Kristo na pag-isahin ang lahat; sinalubong ang Kanyang pagdating sa sanlibutan ng mga salitang, “Kapayapaan sa lupa; mabuting kalooban sa mga tao.” Iyan ang Kanyang

layunin. Ngunit ginugugol ba Niya ang Kanyang panahon sa pagsisikap na pagkasunduin ang mga tao sa isa't isa, alisin ang lahat ng pagkakahiwalay sa pagitan nila, at hikayatin silang sabihin, "Sige, kalimutan na natin ang lahat ng nakaraan; ibaon na natin sa limot ang mga alitan; magsimula tayo muli at mamuhay nang mas mabuti mula ngayon"?

Maaaring ginawa iyon ni Kristo... Maaari Niyang hikayatin ang mga tao na sumang-ayon dito. Ngunit mananatili ba silang tapat dito? Hindi. **Sapagkat naroon pa rin ang masamang bagay na naging sanhi ng pagkakahati. Ano ang naging sanhi ng pagkakahati? Ang pagkagalit; ang pagkakahiwalay nila sa Diyos ang naging sanhi ng pagkakahiwalay nila sa isa't isa.**

Kung gayon, ano ang magiging pakinabang kung ang Panginoon mismo ay magsisikap na hikayatin ang mga tao na isantabi ang kanilang mga pagkakaiba nang hindi tinutugunan ang ugat ng problema at inaalis ang pagkagalit na naging sanhi ng pagkakahiwalay? Ang kanilang pagkakahiwalay sa Diyos ang nagtulak sa pagkakahiwalay nila sa isa't isa. **At ang tanging paraan upang wakasan ang kanilang pagkakahiwalay sa isa't isa ay kinakailangang wakasan muna ang kanilang pagkakahiwalay sa Diyos. At ito ang ginawa Niya sa pamamagitan ng pag-aalis ng pagkagalit.** A.T. Jones, *The Third Angel's Message*, Sermon 11. *General Conference Bulletin*, February 17, 1895, p. 194.2,3

Tinanggap ni Pedro ang katotohanan na ang Diyos ay hindi nagtatangi ng tao nang matanggap niya ang pangitain tungkol sa telang bumababa na may laman na mga hayop na itinuturing na marumi. Buong pananampalataya siyang humakbang upang tanggapin at makisama sa kanyang mga kapatid na Hentil, ngunit tinukso siya ni Satanas sa pamamagitan ng takot sa maaaring isipin ng mga pinuno ng iglesyang Judio. Halos nag-iisa si Pablo sa kanyang gawain, sapagkat ang mga pangunahing pinuno ng iglesya noong panahon ng Bagong Tipan ay talagang kumilos laban kay Pablo upang hadlangan ang kanyang impluwensiya.

Marami sa mga Judio na tumanggap sa ebanghelyo ay patuloy pa ring lubos na nagpapahalaga sa seremonyal na kautusan at handang gumawa ng mga di-matalinong pakikipagkompromiso, sa pag-asang sa ganitong paraan ay makakamit nila ang tiwala ng kanilang mga kababayan, maaalis ang kanilang mga maling pagtingin, at mahihikayat silang manampalataya kay Kristo bilang Manunubos ng sanlibutan. **Naunawaan ni Pablo na hangga't patuloy na nagkikimkim ng pagkiling laban sa kanya ang marami sa mga pangunahing pinuno ng iglesia sa Jerusalem, patuloy nilang sisikaping hadlangan ang kanyang impluwensiya.** Nadama niya na kung sa pamamagitan ng isang makatuwirang pakikipagkompromiso ay mahihikayat niya silang tanggapin ang katotohanan, maaalis niya ang isang malaking hadlang sa tagumpay ng ebanghelyo sa ibang mga lugar. Ngunit hindi siya binigyan ng Diyos ng pahintulot na pagbigyan ang lahat ng kanilang hinihingi.

Kapag iniisip natin ang matinding hangarin ni Pablo na magkaroon ng pagkakaisa sa kanyang mga kapatid, ang kanyang malasakit sa mga mahihina ang pananampalataya, ang kanyang malaking paggalang sa mga apostol na nakasama ni Kristo, gayundin kay Santiago, na kapatid ng Panginoon, at ang kanyang layuning maging lahat ng bagay para sa lahat ng tao hangga't maaari niyang gawin ito nang hindi isinasakripisyo ang mga prinsipyo—kapag iniisip natin ang lahat ng ito, hindi na gaanong kataka-taka na napilitan siyang lumihis sa matatag at tiyak na landasing dati niyang sinusunod. Ngunit sa halip na makamit ang layuning kanyang ninanais, ang kanyang mga pagsisikap na magkaroon ng pagkakasundo ay lalo lamang nagdulot ng krisis, nagpabilis sa mga pagdurusang ipinahayag na kanyang daranasin, at humantong sa pagkakahiwalay niya sa kanyang mga kapatid. Dahil dito, nawala sa iglesia ang isa sa pinakamalalakas nitong haligi at nagdulot ito ng kalungkutan sa puso ng mga Kristiyano sa bawat lupain. *The Acts of the Apostles*, p. 405.1,2

Marami sa mga apostol ang hindi lubos na nakaunawa sa kadalisayan ng ebanghelyo na ipinahayag kay Pablo. Ang apostol na si Juan, na tunay na naniwalang siya ay minamahal ni Hesus, ang naging kapansin-pansing halimbawa na naiiba sa kanila. Sa pagsisikap ni Pablo na mapalubag ang kanyang mga kapatid at maipakita sa kanila na mahal niya sila, siya ay napahantong sa kanyang kamatayan. Kung buong puso sanang tinanggap ng mga apostol si Pablo, maaaring sa tulong nila ay naitaas niya ang ebanghelyo sa tunay nitong kalagayan at kahalagahan. Sa halip, nawala sa sanlibutan ang isa sa pinakadakilang tagapangaral ng ebanghelyo.

Isang seryoso at napapanahong paalala para sa ating lahat na napilitang umalis sa ating mga dating iglesya. Nanganganib ba tayong sikaping makipagkasundo sa mga taong hindi nauunawaan ang kadalisayan ng ebanghelyo? Dapat natin silang mahalin, ngunit ang pakikipagkompromiso sa kamalian—hinding-hindi.

Ang ating Ama sa langit ay hindi nagulat sa mga pangyayaring ito. Alam Niya na ang mga tao ay kakapit sa pader na naghihiwalay sa kanilang sarili mula sa Diyos at pipigil kay Kristo na isagawa ang Kanyang gawain sa Dakong Banal sa loob ng 1,800 taon. Pinatunayan nito ang pahayag na ibinigay kay Daniel, na ang Santuwaryo at ang hukbo ay yayapakan sa loob ng 2,300 taon. Ngunit mula sa panig ng Diyos, hindi ito kinakailangan. Nag-iwan sa atin ang Banal na Kasulatan ng isang patotoo upang malaman natin na ang pagkaantala ay hindi dahil sa Diyos. Handa na ang piging, ngunit tumanggi ang sangkatauhan na dumalo nang panahong iyon.

At habang patuloy na pinananatili ng mga tao sa kanilang puso ang poot ni Satanas laban sa Diyos, hindi maiiwasan na magkaroon ng isang paghuhukom na maghahatol at hahatol sa mga itinuring na masasama. Ang kaawa-awang iglesya ay kailangang iharap ng mga Pariseo kay Kristo upang matugunan ang hinihinging hatol (Juan 8:1–7).

Tunay na ang daan ng Diyos ay nasa Santuwaryo, ngunit ang daan ng Santuwaryo ay ang pagbaba sa kinaroroonan ng mga tao, upang sila

ay palakasin ang loob na tanggapin ang kopa ng pagiging Anak ni Hesus at tanggapin ang Kanyang bautismo ng pag-ibig ng Ama.

Dahil tinahak ang landasing ito, ang panawagan ng Adventismo ay maaari lamang magsimula sa pamamagitan ng pagpapalaganap ng kasalanang pagtatayo ng isang pader upang lumikha ng isang Dakong Banal. Dapat sanang inilantad ng mensahe noong 1888 ang kamaliang ito, dapat sanang tinanggap ang tunay na karakter ng Diyos, at dapat sanang naipahayag ang tunay na gawain ng pagtubos 120 taon na ang nakalilipas... Ngunit hanggang ngayon, nananatili pa rin ang poot.

Ipapahayag ba natin ang ating mga kasalanan ng pagkakahiwalay? Magsusumamo ba tayo na alisin sa atin ang lahat ng poot at alitan? Tatanggapin ba natin ang kopa na iniinom ni Hesus at magpapabautismo sa Kanyang bautismo? O hihingin ba natin ang hain na dugo, ang paghuhukom, at ang pagkawasak para sa mga taong itinuturing nating mga Hentil sa espiritu, at iinom mula sa kopa na iniinom ng babaeng nakasakay sa halimaw?

Mahirap tanggapin ang pananalitang ito. Sino ang makatatanggap nito?

KABANATA 24

ISANG BAGO AT BUHAY NA DAAN

Ang buod ng mga bagay na naibahagi hanggang sa puntong ito ay na may isang bago at buhay na daan patungo sa Ama na hindi nangangailangan ng kamatayan upang matugunan ang katarungan ng Diyos. Ang dating daan ay ang landasin ng Lumang Tipan, o ang pamamahalang nagbubunga ng kamatayan (2 Corinto 3:7), kung saan ang biyaya ng Diyos ay dumarating sa pamamagitan ng paghahain ng dugo. Ang Bagong Tipan, o ang bagong daan (Hebreo 10:20), ay dumarating sa atin sa pamamagitan lamang ng mga sagisag na kaugnay kay Melchizedek, tinapay, alak, at pagpapala. Maaari nating ihambing ang dalawang landasing ito sa sumusunod:

	Lumang Tipan Pamamahalang Nagbubunga ng Kamatayan	Bagong Tipan Bago at Buhay na Daan
Katarungang ipinagkakaloob	Hain	Awa

sa pamamagitan ng		
Ang dugo ay katumbas ng	Pisikal na dugo ni Kristo	Dugo ng ubas, ang kagalakan ng pagiging Anak sa pamamagitan ng Espiritu
Pangyayaring Dumanak ang Dugo	Sa pisikal na krus	Sa kawalang-hanggan, sa buong kasaysayan, at ipinahayag sa bautismo ni Kristo
Pagbabayad-sala	Natutugunan ang poot ng Diyos laban sa kasalanan	Napapawi ang poot ng tao sa pamamagitan ng pagpapahayag ng mapagmahal na karakter ng Diyos
Pagpapawalang-sala	Tinatanggap ng Diyos ang mapagsakripisyong kamatayan ng Anak alang-alang sa tao	Pinahihintulutan ng Diyos ang sakripisyo ni Kristo sa pagkuha ng ating nahulog na kalikasan, pagpatay sa poot na nasa loob nito, at pagtanggap sa pagpapala ng Kanyang Ama.
Pagsisisi	Kalungkutan dahil sa kasalanan na dulot ng hindi pag-abot sa pamantayang itinakda ng Diyos. Manumbalik sa Diyos o harapin ang pagkapuksa	Kalungkutan dahil sa kasalanan na dulot ng tunay na pagkakilala sa mapagmahal at hindi marahas na karakter ng Diyos
Pamamagitan	Namamagitan si Kristo sa harap ng Ama sa pamamagitan ng mga merito ng Kanyang	Isinusugo ng Diyos sa ating mga puso ang Espiritu ng Kanyang Anak na sumisigaw, Abba Ama.

ISANG TAGAPAMAGITAN

	pisikal na dugong dumanak sa krus, upang magkamit ng biyaya para sa makasalanan	Tayo ay nakikibahagi sa mga sagisag ng tinapay, alak, at pagpapala sa ilalim ng pagkasaserdoteng ayon sa Melchizedek
Pagpapakabanal	Magtago kay Kristo upang maprotektahan mula sa poot ng Diyos. Pagtagumpayan ang kasalanan, tanggapin ang pag-ibig at kapatawaran ng Diyos, habang kinikilala rin ang banta ng kaparusahan kung mabibigo	Lubos na manalig sa iyong pagiging anak ng Diyos. Pagtagumpayan ang mga pag-aalinlangan na ikaw ay anak ng Diyos. Tanggapin mula sa Bugtong na Anak ang Espiritu ng Pagiging Anak upang maisakatuparan ang lahat ng mga utos
Paghuukom	Hinahatulan ng Diyos ang tao at nagpapasiya tungkol sa kanyang magiging kapalaran	Hinahatulan ng tao ang Diyos at, ayon dito, siya mismo ang nagpapasiya tungkol sa kanyang magiging kapalaran

Si Kristo ang namamagitan para sa sangkatauhan sa ilalim ng dalawang tipang ito, ngunit ninanais Niyang alisin ang una upang maitatag Niya ang ikalawa sa atin. Gayunman, hindi Niya tayo pipilitin. Gaya ng ipinaliwanag ni Waggoner, ang dalawang tipan ay kumakatawan sa dalawang magkaibang kalagayan ng puso. Ang dalawang kalagayang ito ng puso ay tuwirang nakaugnay sa ating pagkaunawa sa katarungan ayon sa karakter ng Diyos.

Nasa kalagayan na tayo ngayon upang maingat na pag-isipan at suriin ang sumusunod na talata sa Mga Hebreo:

Kaya nga, mga kapatid, yamang mayroon tayong lakas ng loob na pumasok sa Kabanal-banalang Dako sa pamamagitan ng dugo ni Hesus, sa pamamagitan ng bago at buhay na daan na Kanyang

itinalaga para sa atin, sa pamamagitan ng tabing, na ang ibig sabihin ay ang Kanyang laman... Hebreo 10:19, 20

Upang makapasok tayo sa Kabanal-banalang Dako, o sa hayagang presensya ng Diyos, kailangan nating dumaan sa tabing ng laman ni Kristo; sapagkat kay Kristo lamang naibabagsak ang pader na naghihiwalay sa tao at sa Diyos. Dahil sa kawalan ng pananampalataya, hindi makalapit nang tuwiran ang mga tao sa presensya ng Diyos habang taglay nila ang kanilang nahulog na kalikasan, sapagkat may poot sa ating kalooban laban sa Diyos (Roma 8:7), bunga ng maling sistema ng katarungan na minana natin kay Satanas. Kung paanong nagpakababa si Moises at naglagay ng tabing sa kanyang mukha dahil sa kawalan ng pananampalataya ng mga tao, gayundin nagpakababa si Kristo at tinakpan ang Kanyang pagka-Diyos sa pamamagitan ng nahulog na kalikasan ng tao upang makipagtagpo sa atin sa kalagayan ng ating kawalan ng pananampalataya. Samakatuwid, ang tabing ay kumakatawan kapwa sa kawalan ng pananampalataya ng tao at sa pagpapakababa ni Kristo sa pagkuha ng nahulog na kalikasan ng tao, upang Siya ay makita at makilala ng sangkatauhan.

Ang laman ni Kristo ang lugar ng pagtatagpo ng kaluwalhatian ng Diyos at ng kawalan ng pananampalataya ng tao. Dahil dito, ang laman ni Kristo ang bago at buhay na daan na dumaraan sa kawalan ng pananampalataya ng sangkatauhan. Sa Bagong Tipan, ang tabing ay ang pagpapakubli ni Kristo ng Kanyang pagka-Diyos sa pamamagitan ng pagiging tao, upang makatagpo Niya ang tabing ng kawalan ng pananampalataya ng sangkatauhan sa Lumang Tipan. Sa Bagong Tipan, ang tabing ay ang laman ni Kristo, samantalang sa Lumang Tipan, ang tabing ay ang kawalan ng pananampalataya ng tao.

Ngunit gaya ng ipinahayag ni A. T. Jones, ang Lumang Tipan ay umaakay sa atin patungo sa Bagong Tipan.⁷¹ Ang dating tabing, na nagiging dahilan upang sumagana ang kasalanan, ay umaakay sa atin

⁷¹ *The Review and Herald*, July 17, 1900, p. 457, par. 14

patungo sa bagong tabing na naglalaan ng bago at buhay na daan upang ang tao ay makalapit sa presensya ng Diyos.

Ipinaaalaala sa atin na ito ang nangyayari kapag nakikita natin ang kaluwalhatian ng Diyos na nahahayag sa ating laman:

At ang isa ay sumigaw sa isa at nagsabi: “Banal, banal, banal *ang* PANGINOON ng mga hukbo; ang buong lupa *ay* puspos ng Kanyang kaluwalhatian!” At ang mga haligi ng pinto ay nayanig dahil sa tinig ng sumigaw, at ang bahay ay napuno ng usok. Kaya sinabi ko: “Sa aba ko, sapagkat ako ay napapahamak! Dahil ako ay taong may maruruming labi, at naninirahan ako sa gitna ng mga taong may maruruming labi; sapagkat nakita ng aking mga mata ang Hari, ang PANGINOON ng mga hukbo.” Isaias 6:3–5

Ngunit si Kristo ay binigyan ng katawan na taglay ang ating nahulog na kalikasan, na may poot sa loob nito. Pinatay Niya ang poot na iyon upang ibagsak ang pader na naghihiwalay sa atin at sa Diyos.

Sapagkat Siya mismo ang ating kapayapaan, na pinag-isa ang dalawang panig at ibinagsak ang pader na naghihiwalay sa kanila. Sa pamamagitan ng Kanyang laman ay inalis Niya ang poot, *na siyang* kautusan ng mga utos na *nasa* mga tuntunin at kautusan, [ang dogma — o kautusang nag-uutos ng kamatayan gaya ng nasa Daniel 6] upang sa Kanyang sarili ay likhain mula sa dalawa ang isang bagong tao, at sa gayon ay magtatag ng kapayapaan. At upang ipagkasundo Niya ang dalawang panig sa Diyos sa pamamagitan ng isang katawan, sa pamamagitan ng krus, sa gayon ay pinatay Niya ang poot. Efeso 2:14–16

Ang salitang Griyego para sa *bago* sa pariralang *bago at buhay na daan* na matatagpuan sa Hebreo 10:20 ay naglalaman ng kahulugang *kamakailang pinatay*. Ang salitang-ugat na kaugnay nito ay matatagpuan din sa Pahayag 13:8, na nagsasabi na si Kristo ay pinatay mula pa sa pagkakatatag ng sanlibutan. Samakatuwid, ang kahulugan ng *pinatay* ay may kaugnayan sa pagkamatay sa sarili. Ipinako ni Kristo ang dating kalikasan na Kanyang tinanggap upang maglaan para sa atin ng bago at buhay na daan upang magkaroon tayo ng

katiyakan sa pag-ibig ng Ama. Kaya, ipinakikita sa atin ng salitang *bago* na pinatay ni Kristo sa Kanyang sarili ang poot na naghihiwalay sa Diyos at sa tao, upang mabuksan ang bago at buhay na daang ito.

Si Kristo ang dakilang katuparan ng huwaran ng Santuwaryong ibinigay kay Moises. Binigyan si Kristo ng isang katawan upang Siya ay manahan kasama natin, gaya ng ipinakikita sa talatang ito:

At gumawa sila para sa Akin ng isang santuwaryo, upang Ako ay manahan sa gitna nila. Exodo 25:8

Ang bubong ng Santuwaryo ay natatakpan ng mga balat ng ilang uri ng hayop-dagat⁷² at mga balat ng tupa, na nagkubli sa maningning na mga dingding na ginto at sa mga kagamitang nasa loob. Nang dumating si Kristo sa mundong ito, wala Siyang panlabas na kagandahan na mag-uudyok sa atin na hangarin Siya (Isaias 53:2). Ang Kanyang tunay na kaluwalhatian ay nakatago sa Kanyang katawang panlupa. Ang pagkakubli ng Kanyang kaluwalhatian ang nagbigay-daan kay Kristo upang manahan sa gitna natin, kaya nakalapit sa Kanya ang sangkatauhan habang nasa makalamang kalagayan.

Ang paglilingkod sa Santuwaryo ay sumasagisag sa prosesong pinagdaraan ng sangkatauhan sa pangunguna ni Kristo upang makarating sa ganap na pakikipagkasundo sa Diyos. May unti-unting pagsulong sa proseso ng pakikipagkasundo dahil sa lumalalim na pagkilala natin sa ating sarili at sa Diyos.

Ipinagkubli ni Kristo ang Kanyang pagka-Diyos sa pamamagitan ng Kanyang pagkatao upang makipagtagpo sa atin sa ating panimulang kalagayan. Pagkatapos, inaakay Niya tayo sa daan ng Santuwaryo patungo sa Kabanal-banalang Dako. Ang tabing na naghihiwalay sa Dakong Banal at sa Kabanal-banalang Dako ng Santuwaryo ay sumasagisag sa tabing ng laman ni Kristo. Ang Kabanal-banalang Dako ay kumakatawan sa likas na pagka-Diyos ni Kristo, samantalang

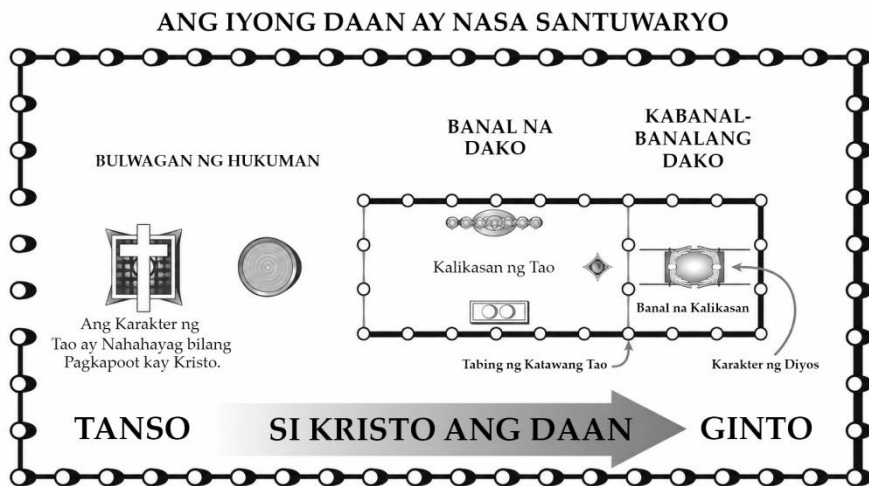
⁷² May ilang salin na gumagamit ng Dugong, samantalang ang iba naman ay balat ng Porpoise. Sinabi ng KJV ay Badger.

ang Dakong Banal ay kumakatawan sa Kanyang likas na pagkatao.⁷³ Ang Looban ang lugar kung saan nakikipagtagpo sa atin si Kristo sa ating kaisipang makalupa at gawa ng tao, na sinasagisag ng tanso.

Ang dalawang silid ng Tabernakulo ay iisang gusali, na kumakatawan sa dalawang kalikasang pinagsama sa isa.

Ang kautusang nagtatakda ng kamatayan na ipinataw kay Kristo sa pamamagitan ng sistema ng katarungan ni Satanas, na kinakatawan ng mga hain sa ibabaw ng tansong altar, ay sumasalamin sa kamatayan ni Kristo sa krus. Tinutugunan ni Kristo ang hinihingi ng katarungan ng tao upang mabuksan ang ating isipan sa posibilidad ng kapatawaran. Pagkatapos, hinahawakan Niya tayo sa kamay at inaakay palayo sa ating kaisipang kinakatawan ng tanso, patungo sa ginto na sumasagisag sa karakter ng Kanyang Ama. Inaakay tayo ni Kristo sa pamamagitan ng Santuwaryo, ang bago at buhay na daan patungo sa Ama.

Sa pamamagitan ng bago at buhay na daan na Kanyang itinalaga para sa atin, sa pamamagitan ng tabing, na ang ibig sabihin ay ang

⁷³ Halimbawa, sinabi ni Kristo na Siya ang Tinapay ng Buhay at na dapat nating kainin ang Kanyang laman. Ang tinapay ay matatagpuan sa Dakong Banal ng Santuwaryo.

Kanyang laman. Hebreo 10:20

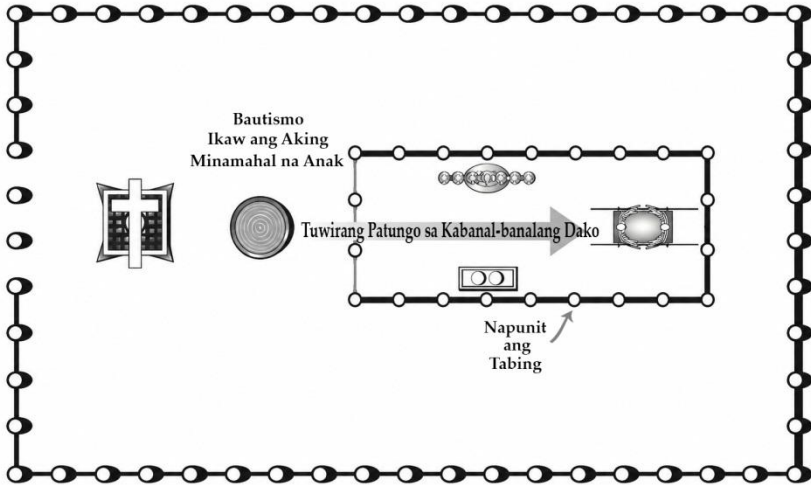
Ang Santuwaryo ay nagbibigay sa atin ng mga palatandaan tungkol sa pag-unlad ng landas mula sa Looban patungo sa Kabanal-banalang Dako. Ang lahat ng kagamitan sa Looban ay yari sa tanso, na kumakatawan sa kaisipang gawa ng tao tungkol sa pagtubos.⁷⁴

Mali ang ating pagkakaunawa na si Kristo ay sinaktan ng Diyos at pinahirapan (Isaias 53:4) sa altar. Ang ating pananaw sa katarungan na humihingi ng kaparusahan ay nagiging dahilan upang isipin natin na namatay si Kristo upang matugunan ang katarungan ng Diyos. Ngunit sa katunayan, tinutugunan nito ang ating sariling pananaw sa katarungan at inilalantad ang ating poot laban sa Diyos at sa Kanyang Anak. Ang hain sa altar ay nagpapakita ng ating pagpatay sa Anak ng Diyos.

Dahil sa ating maling pagkakilala sa Diyos, ipinahahayag natin ang ating mga kasalanan sa altar ng hain at umaasa na tunay ngang patatawarin tayo ng Diyos, sapagkat mayroon tayong Tagapamagitan na maglalahad ng ating kalagayan. Sa palanggana, iniaalok sa atin ang bautismo ni Hesus at ibinubuhos sa atin ang Espiritu ng pagiging anak. Kung matatanggap natin ang pagpapahayag ng karakter ng Diyos na nahayag kay Kristo at lubos nating tatanggapin ang ating pagiging mga anak ng Diyos, mapupunit ang tabing na nakatakip sa ating mga mata. Sa gayon, magiging mabilis ang paglilinis ng ating santuwaryo ng kaluluwa habang minamasdan natin ang kagandahan ng karakter ng ating Ama na nahayag kay Kristo. Tayo ay dumaraan nang tuwiran sa tabing ng laman ni Kristo patungo sa Kabanal-banalang Dako.

⁷⁴ Tingnan ang Ezekiel 22:18

Kay Kristo Hesus, ang pagka-Diyos at pagkatao ay pinagsama. Inalis ang pader na naghihiwalay sa Diyos at sa tao. Ang matamis na dugo ng ubas na Kanyang iniinom sa kaharian ng Kanyang Ama ay pumapatay sa poot na dulot ng maling katarungan at nagbubukas para sa atin ng bago at buhay na daan patungo sa presensya ng Ama

sa Kabanal-banalang Dako.

Ngunit kung patuloy na mamumuhay ang mga tao bilang mga Kristiyano habang naniniwala na hinihingi ng katarungan ng Diyos ang kamatayan, hindi nila tunay na maiinom ang alak ng pagiging anak kasama ni Hesus. Dahil dito, mananatili ang tabing sa pagitan ng Dakong Banal at ng Kabanal-banalang Dako.

Samakatuwid, ang Dakong Banal ay isang sagisag ng pamamagitan ni Hesus para sa makasalanan at sa kanyang maling pagkaunawa sa karakter ng Diyos. Kung tuluyang tatanggi ang isang tao na tanggapin ang maamo at mapagmahal na karakter ng Diyos, sa kalaunan ay lalabas siya mula sa Dakong Banal patungo sa Looban, na ibinigay sa mga Hentil (Pahayag 11:2).

Dahil ang napakalaking mayorya ng sangkatauhan na piniling sumunod sa Diyos ay nanatiling naniniwala na ang Diyos ay isang

tagapagpuksa na ang Kanyang katarungan ay humihingi ng kamatayan, ang paglilingkod sa Dakong Banal ay tila naging kabuuan ng karanasang Kristiyano. Sa mga tala ng kasaysayan ng sangkatauhan, wala tayong makitang katibayan bago ang mensahe noong 1888 na may sinumang tumanggap ng isang malinaw na paghahayag tungkol sa karakter ng Diyos na hindi nakabatay sa kamatayan. Kaya kinailangang maglingkod si Kristo sa Dakong Banal alang-alang sa tao hanggang sa dumating ang mensahe ng Adbiyento noong 1844. Ito ang naging kalagayan ng kasaysayan ng Kristiyanismo.

Kapag ang mga taong may maling paniniwalang ang Diyos ay pumapatay ay lumalapit sa Ama, ang lalim ng kanilang hindi namamalayang poot laban sa Diyos ay nagiging kayang tiisin dahil sa tabing sa pagitan ng Dakong Banal at ng Kabanal-banalang Dako. Dahil dito, nakapapasok sila sa unang silid.

Patuloy silang pinakakain ni Kristo sa Dakong Banal, sapagkat Siya ang Tinapay ng Buhay (Juan 6:48). Binibigyan Niya sila ng alak at pagpapala upang maranasan nila ang mga pagpapala ng Bagong Tipan bilang tugon sa kanilang mga panalangin, na sinasagisag ng insenso. Binibigyan din Niya sila ng liwanag, sapagkat Siya ang Ilaw ng sanlibutan (Juan 8:12). Sa pamamagitan ng tinapay, pagpapala, at liwanag, nais ni Kristo na magkaroon ang mga tao ng katiyakan sa kanilang pagiging mga anak ng Diyos, upang hangarin nilang magpatuloy sa loob ng Santuwaryo at higit na makilala ang tunay na karakter ng Kanyang Ama. Taglay ang pag-iisip ni Kristo, makadaraan ang mga tao sa tabing ng laman ni Kristo patungo sa Kabanal-banalang Dako, sapagkat ang mapasa-loob ng tabing ay nangangahulugang mapasa-Kabanal-banalang Dako.

Ang karamihan sa mga Kristiyano ay humihinto sa kanilang paglalakbay. Habang higit nilang nakikilala ang kanilang masamang pagkatao habang papalapit sa Kabanal-banalang Dako, tinutukso sila ni Satanas na pag-alinlanganan ang kanilang pagiging mga anak ng Diyos at iparatang sa iba ang sarili nilang kasamaan, sa halip na tanggapin ang pakikipako sa krus kasama ni Kristo. Makitid ang

daan, gaya ng sinabi ni Hesus, at kakaunti ang nakasusumpung nito, sapagkat higit na minamahal ng mga tao ang kadiliman kaysa sa liwanag.

Ang mga nananatiling kumakapit kay Hesus sa pananampalataya ay patuloy na tumatanggap ng buhay na tinapay at alak, habang patuloy silang inaanyayahan ni Kristo na maging isang “alagad na minamahal ni Hesus,” na nangangahulugang tinatanggap nila ang kanilang pagiging mga anak ng Diyos, tulad ng apostol na si Juan. Ang kautusan ay unti-unting pumapasok nang mas malalim sa kanilang mga puso, at masakit nilang tinatanggap kung gaano kasama at hindi kanais-nais ang kanilang karakter. Namamagitan si Hesus para sa kanila, na ibinibigay ang Kanyang biyaya, awa, at kapatawaran. Habang higit nilang nakikita kung gaano sila kasama, lalo silang tinutukso na matakot sa kaparusahan at iparatang sa iba ang kaparusahang ito. Ang kanilang maling pagkaunawa sa katarungan ay nagiging dahilan upang matakot sila na sila ay parurusahan dahil sa kanilang mga kasalanan. Tinutukso silang mag-alinlangan kung maaari pa ba silang mapatawad.

Sa lahat ng ito, inaakay sila ng Espiritu ni Hesus na pag-isipan ang Kanyang karakter ng awa at kapatawaran. Habang papalapit sila sa Kabanal-banalang Dako, inaanyayahan silang makita na hindi ninanais ng Diyos ang hain at handog.

Hangga’t hindi tayo nakalalaya mula sa poot na dulot ng maling pagkaunawa sa katarungan, hindi tayo makapapasok sa Kabanal-banalang Dako. Ang katiyakan ng ating pagiging mga anak ng Diyos, na nakamit ni Hesus para sa atin sa Kanyang bautismo, ang pumapatay sa poot na ito sa ating kalooban. Tinanong tayo ni Hesus, gaya ng pagtatanong Niya kay Pedro: “Mahal mo ba Ako nang buong puso?” Sasagot ba tayo, “Oo, mahal Kita nang buong puso, sapagkat minahal Mo muna ako,” o sasabihin natin, “Mahal kita bilang isang kaibigan”? (Juan 21:15–17).

Hangga’t pinanghahawakan natin ang paniniwalang sapilitang lilipulin ng Diyos ang masasama, (sa halip na maunawaan na ang

pagkawasak ay likas na bunga ng kanilang sariling mga pasiya), mananatili sa atin ang takot sa kaparusahan. Sa tuwing ipinakikita sa atin ang ating mga kasalanan, matutukso tayong matakot na tayo ay mabigo at tuluyang mawala.

Walang takot sa pag-ibig; ngunit ang sakdal na pag-ibig ay nag-aalis ng takot, sapagkat ang takot ay may kasamang pagpapahirap [pagpapataw ng kaparusahan]. Ngunit ang natatakot ay hindi pa naging sakdal sa pag-ibig. 1 Juan 4:18

Ang Diyos ay pag-ibig, at kapag nakilala natin ang Diyos na nahayag sa Kanyang Anak, malalaman natin na ang ating Ama ay banal, maamo, at hindi pumapatay ng sinuman (walang dungis, Hebreo 7:26). Sa gayon, maaari tayong magsisi sa ating likas na mapanghatol na humihingi ng kamatayan at tanggapin ang Espiritu ni Kristo na nagbibigay-buhay. Papatayin ng Espiritung ito ang poot na nasa atin, at dahil dito ay makadaraan tayo sa loob ng tabing. Malaya tayong makapapasok sa Kabanal-banalang Dako. Kapag hindi na natin pinanghahawakan sa ating sarili ang kautusang nag-uutos ng kamatayan dahil sa maling pagkaunawa sa katarungan, hindi na rin natin makikita ang gayong kaisipan na ipinapakita sa karakter ng Diyos. Kapag naalis na ang ating takot, hindi na natin kailangang ipagtanggol ang ating sarili sa pamamagitan ng pag-uugnay sa Diyos ng sarili nating masamang sistema ng katarungan. Maaari na nating itigil ang maling pagpapakahulugan sa kautusan sa pamamagitan ng pagtingin dito bilang isang sistema ng katarungang humihingi ng kamatayan.

Sa mga nakasilip na sa katotohanang makalangit, at nakatanggap ng ilang sinag ng kaliwanagan, ibinibigay ang babalang ito. Para sa kapakanan ng inyong mga kaluluwa, huwag kayong tumalikod at sumuway sa makalangit na pangitain. Maaaring may nakita na kayo tungkol sa katuwiran ni Kristo, ngunit mayroon pang katotohanang kailangang makita nang malinaw. Dapat ninyo itong pahalagahan na parang isang napakahalaga at pambihirang hiyas. **Makikita ninyo ang kautusan ng Diyos at ipaliliwanag ninyo ito sa mga tao sa isang ganap na naiibang liwanag kaysa**

sa inyong ginawa noon, sapagkat makikita ninyo sa kautusan ng Diyos ang paghahayag ng isang Diyos na maawain at makatarungan. Ang pagtubos na isinagawa sa pamamagitan ng dakilang hain ni Hesu-Kristo ay makikita ninyo sa isang ganap na naiibang liwanag. *The Signs of the Times*, November 13, 1893, par. 2

Kung hindi kinuha ni Hesus ang ating kalikasan upang patayin ang poot na nasa atin, hindi tayo kailanman makalalapit sa Diyos. Ang sakripisyo ni Kristo sa pagkuha ng ating kalikasan ay napakahalaga para sa ating kaligtasan. Ito ang tabing na nagbigay-daan upang masimulan natin ang ating paglapit sa Ama. Nais ko sanang nakilala ko na ang katotohanan tungkol sa karakter ng Diyos sa simula pa lamang ng aking paglalakbay, upang sana ay naging mas maikli ang aking karanasan sa Dakong Banal. Gayunman, nagpapasalamat ako kay Hesus sa Kanyang pamamagitan para sa akin habang dumaraan ako sa panahong mali ang aking pagkaunawa sa katarungan ng ating Ama.

Ang ganap na proseso ng pagtubos ay nagpapalaya sa ating mga puso mula sa pangangailangang humatol, magparusa, at pumatay. Malaya nating tatanggapin ang awa ng Diyos at magiging masaya tayong ipagkaloob din ito sa lahat ng nasa paligid natin. Sa gayon, hindi na tayo magkakaroon ng kamalayan sa kasalanan (Hebreo 10:2), sapagkat lubusan nang naalis sa atin ang poot. Kaya hindi na natin iuugnay sa ating mahal na Ama sa langit ang ganitong pag-iisip, at titigil na tayo sa paniniwalang Siya ay pumapatay sa mga lumalabag sa Kanya. Mapapalaya tayo mula sa paghihirap na dulot ng takot sa pagpapataw ng kaparusahan. Makapapasok tayo sa ganap na kapahingahan sa mga bisig ng ating Ama.

Ang lahat ng ito ay naisakatuparan sa pamamagitan ng katawan ni Kristo, na nagbagsak sa pader na naghihiwalay sa atin at sa Diyos sa pamamagitan ng tabing ng Kanyang laman. Purihin ang pangalan ng Panginoong Hesu-Kristo, ang karakter ng Diyos ang bago at buhay na daan.

Sa panahon ni Kristo, matagal nang ipinakikita ng mga pinuno ng relihiyon sa mga tao ang mga kaisipang gawa ng tao. Kaya naman ang mga aral ni Kristo ay halos sa lahat ng paraan ay salungat sa kanilang mga paniniwala at gawain. Ang Kanyang pangangaral sa bundok ay tuwirang sumasalungat sa mga aral ng mga eskriba at mga Pariseo na nag-aakalang sila ay matuwid. **Lubha nilang ipinakita nang mali ang Diyos, kaya itinuring Siya ng mga tao bilang isang mahigpit na Hukom na walang habag, awa, at pag-ibig.** Ipinakita nila sa mga tao ang napakaraming tuntunin at tradisyon na sinasabi nilang mula sa Diyos, gayong wala silang malinaw na pahayag na, “Ganito ang sabi ng Panginoon,” na siyang kanilang batayan. Bagaman ipinapahayag nilang kilala at sinasamba nila ang tunay at buhay na Diyos, **lubusan naman nilang ipinakita Siya sa maling paraan. Kaya ang karakter ng Diyos na ipinahayag ng Kanyang Anak ay naging isang bagong paksang hindi pa naunawaan noon, isang bagong kaloob sa sanlibutan.** Ginawa ni Kristo ang lahat ng Kanyang makakaya upang alisin ang mga maling pagpapakilala ni Satanas, upang maibalik ang tiwala ng tao sa pag-ibig ng Diyos. Tinuruan Niya ang tao na tawagin ang Kataas-taasang Tagapamahala ng sanlibutan sa isang bagong pangalan—“Aming Ama.” Ang pangalang ito ay nagpapahayag ng tunay Niyang kaugnayan sa atin, at kapag binigkas ito nang buong katapatan ng mga labi ng tao, ito ay parang musika sa pandinig ng Diyos. Inaakay tayo ni Kristo sa trono ng Diyos sa pamamagitan ng bago at buhay na daan, upang ipakilala sa atin ang Diyos sa Kanyang mapagmahal na pagka-Ama. *The Review and Herald*, September 11, 1894, par. 6

Iwanan na natin ang paglilingkod na nagbubunga ng kamatayan at lumakad tayo sa buhay na daan. Nawa’y mawala na sa ating mga mukha ang kaluwalhatian ng Lumang Tipan sa liwanag ng Bagong Tipan.

Mga kapatid, maaari nating paikliin ang ating pansariling paglalakbay sa Dakong Banal sa pamamagitan ng bago at buhay na daan. Inumin

natin ang alak ng ating pagiging mga anak ng Ama at tanggapin natin ang maawaing katarungan ng ating Ama (Awit 89:14).

Maaaring natanggap na ng iglesya ang katotohanang ito mahigit 100 taon na ang nakalilipas. Salamat sa Iyo, Panginoong Hesus, sa matiyaga Mong pagtitiis sa Iyong mga anak. Salamat sa hindi Mo pagsuko sa Iyong mga dukha, kahabag-habag, kaawa-awa, bulag, at hubad na mga anak na nagnanais pa ring kumapit sa galit na nagmumula sa maling pagkaunawa sa katarungan.

Tanggapin natin ang bago at buhay na daan at iwanan na natin ang paglilingkod na nagbubunga ng kamatayan.

KABANATA 25

ANG HULING YUGTO NG APOSTASIYA

Noong 1888 at ang mga naging bunga nito, napakalaking pinsala ang idinulot sa iglesya. Ang iba't ibang pangkat na puno ng galit at sama ng loob ay halos nagwasak sa isa't isa. Ang mga pinuno ng dating hanay, tulad nina Uriah Smith, Dan Jones, at George Butler, ay nawalan ng kanilang impluwensiya; samantala, ang mga bagong pinuno—sina Waggoner, Jones, at Kellogg—ay pawang napunta sa apostasiya o pagtalikod sa katotohanan. Ang pamumuno ng iglesya ay naiwan sa mga kamay nina Daniells at Prescott, na nagsusulong ng bagong sistema ng Pang-araw-araw sa ilalim ng impluwensiya ng mga nahulog na anghel. Isinulat ni Ellen White:

Oo, magiging gayon nga. Ngunit habang ang kanilang mga isipan ay lubos na nakatuon dito, ipinakita sa akin na sina Kapatid na Daniells at Kapatid na Prescott **ay naghahabi sa kanilang karanasan ng mga kaisipang may anyong espiritista at inaakay ang ating mga tao sa mga kaaya-ayang kaisipan na, kung**

maaari, ay makalililalang maging sa mga hinirang. *Letters and Manuscripts Vol. 25, Ms 67, 1910, par. 18*

Napakahirap iwasan ang espiritismo kapag tinatalakay ang mga paksa sa Bibliya, tulad ng Santuwaryo sa langit at ng Pang-araw-araw. Ang malaking hamon para sa lahat ng mga mag-aaral ng Bibliya na Adbentista ay manatiling tapat sa mga tuntunin ni William Miller sa pagpapakahulugan ng Bibliya, unahin ang literal na kahulugan ng teksto at gumamit lamang ng espirituwal na kahulugan kapag ang literal na kahulugan ay salungat sa likas na kaayusan.

Ang espiritismong pananaw ni Kellogg, na ipinahayag sa kanyang mga paniniwalang panteistiko, ay nagdala sa kanya sa doktrina ng Trinidad. Nang sumulat si Daniells kay Willie White tungkol sa mga pananaw ni Kellogg, sinabi niya:

Mula nang matapos ang pagpupulong, nadarama kong dapat kitang sulatan nang lihim tungkol sa mga plano ni Dr. Kellogg na baguhin at muling ilathala ang “Ang Buhay na Templo”.... Sinabi niya (Kellogg) na ilang araw bago siya dumating sa pagpupulong, pinag-isipan niya nang mabuti ang bagay na ito at nagsimula niyang makita na nagkaroon siya ng kaunting pagkakamali sa pagpapahayag ng kanyang mga pananaw. Sinabi niya na sa buong panahong iyon ay nahirapan siyang malaman kung paano ipapaliwanag ang karakter ng Diyos at ang Kanyang kaugnayan sa Kanyang mga nilikha.... **Pagkatapos ay sinabi niya na ang dati niyang pananaw tungkol sa Trinidad ang naging hadlang sa kanya upang makapagbigay ng malinaw at lubos na wastong pagpapahayag.** Ngunit sinabi rin niya na kamakailan lamang ay naniwala na siya sa Trinidad at ngayon ay mas malinaw na niyang nakikita kung saan nagmula ang lahat ng suliranin. Naniniwala siya na kaya na niyang ipaliwanag ang bagay na ito sa paraang kasiya-siya. **Sinabi niya sa akin na naniniwala na siya ngayon sa Diyos Ama, Diyos Anak, at Diyos Espiritu Santo; at ayon sa kanyang pananaw, ang Diyos Espiritu Santo, at hindi ang Diyos Ama, ang pumupuno sa buong kalawakan at sa**

bawat nabubuhay na nilalang. Letter: A.G. Daniells to W.C. White. October 29, 1903, pp.1,2

Inilarawan ni Ellen White ang mga pangyayaring nakapaligid sa krisis ni Kellogg bilang alpa ng nakamamatay na mga maling aral. Mula sa mga nakalalasong binhing ito, ang iglesya ay unti-unting bababa patungo sa wakas, o sa pinakahuling yugto ng landasin.

Itinagubilin sa akin na magsalita nang malinaw. “Humarap dito,” ang salitang sinabi sa akin. “Humarap dito nang matatag at walang pagkaantala.” Ngunit hindi ito dapat harapin sa pamamagitan ng pag-alis ng ating mga manggagawa mula sa kanilang mga gawain upang siyasatin ang mga doktrina at mga pagkakaiba ng pananaw. **Wala tayong gayong pagsisiyasat na dapat gawin. Sa aklat na Ang Buhay na Templo, iniharap ang alpa ng nakamamatay na mga maling aral. Susunod ang omega, at tatanggapin ito ng mga ayaw makinig sa babalang ibinigay ng Diyos.** *Selected Messages Vol. 1*, p. 200.1

Ang mga teorya nina Jones at Waggoner tungkol sa pagkakaayos at pamamahala ng iglesya ay humantong sa kanila sa espiritismo:

Si Elder Waggoner ay nagkaroon ng mga kaisipan at, nang hindi muna naghihintay na iharap ang mga ito sa isang kapulungan ng mga kapatid, ay nagpalaganap ng mga kakaibang teorya. **Naglahad siya sa ilan sa mga tao ng mga kaisipan tungkol sa pagkakaayos at pamamahala ng iglesya na hindi sana kailanman dapat ipinahayag.**

... Huwag kang maging padalus-dalos, at huwag ding maging padalus-dalos si Elder Waggoner sa panahong ito. Huwag ninyong isulong ang mga bagay na hindi nararapat at hindi naaayon sa mismong mensaheng ibinigay ng Diyos. (Ellen White to A.T. Jones.) *Letters and Manuscripts Vol. 9*, Letter 37, 1894, par. 18,20

Ang bunga ng “paghahabi ng mga bagay na may anyong espiritista” ni Prescott sa kanyang pag-iisip ay humantong sa kanya sa doktrina ng Trinidad.

May tatlong persona sa pagka-Diyos, ngunit sila ay magkakaugnay sa isa’t isa sa isang napakamahiwaga at hindi mapaghihiwalay na paraan, anupat ang presensya ng bawat isa ay katumbas ng presensya ng iba. *W.W Prescott Sermon Notes*, p. 8, from Sermon at Takoma Park, October 14, 1939

Bilang tugon sa pagtalikod sa katotohanan ni A. F. Ballenger tungkol sa Santuwaryo, sinabi ni Ellen White:

Ang mga nagsisikap na alisin ang mga dating palatandaan ng ating pananampalataya ay hindi nananatiling matatag; hindi nila naaalala kung paano nila tinanggap at narinig ang mga katotohanan. Ang mga nagsisikap magpasok ng mga teoryang mag-aalis sa mga haligi ng ating pananampalataya tungkol sa Santuwaryo, o tungkol sa persona ng Diyos o ni Kristo, ay kumikilos na parang mga taong bulag. Sinisikap nilang magpasok ng mga bagay na walang katiyakan at iwan ang bayan ng Diyos na inaanod nang walang angkla. *Letters and Manuscripts Vol. 20*, Ms 62, 1905, par. 14

Ang tanong kung hanggang kailan magpapatuloy ang pangitain sa Daniel 8 ay sinasagot sa pamamagitan ng pag-unawa sa gawain ng Pang-araw-araw at ng Pagsalangsang ng Pagkawasak sa buong panahon ng 2,300 araw o taon. Ang pagtangga sa mensahe noong 1888 ay humantong sa isang espiritistikong pag-atake sa saligang haligi ng Adventismo sa pamamagitan ng Pang-araw-araw.

At ang [Roma Papal] ay lubhang lumakas, *maging* hanggang sa hukbo ng langit; at ibinagsak niya ang *ilan* sa hukbo at sa mga bituin sa lupa, at niyurakan ang mga ito [**Literal**]. Oo, siya [**Kapapahan**] ay nagmataas ng kanyang *sarili* maging laban sa Prinsipe ng hukbo⁷⁵ at [mula sa Kanya, si Kristo], ay inalis ang

⁷⁵ Nag-angking Diyos sa lupa.

Pang-araw-araw na *hain* [ang Kanyang patuloy na paglilingkod]⁷⁶ [Espirituwal at metaporikal, ngunit hindi literal na nangyari]. At ang lugar ng Kanyang santuwaryo sa [langit] [miqdash] ay ibinagsak [Espirituwal at ipinapalagay lamang, ngunit hindi literal na nangyari; hindi rin nito tinutugunan ang palagay na ang langit mismo ay ibinagsak]. At isang hukbo [sandatahang lakas] ang ibinigay sa *kanya* [Roma Papal] laban sa Pang-araw-araw na *hain* ⁷⁷ dahil sa pagsalangsang, at ibinagsak nito ang katotohanan sa lupa; at kumilos ito at nagtagumpay. Daniel 8:10–12 KJV

Kung pahihintulutan nating ang Pang-araw-araw ay tumukoy sa paglilingkod ni Kristo, kailangan nating bigyan ng espirituwal na kahulugan ang mga salitang “inalis,” sapagkat hindi inalis ng Kapapahan ang paglilingkod ni Kristo, kundi pinalabo lamang nito ang pagkaunawa ng mga tao tungkol dito. Gayundin, ang “lugar ng Kanyang santuwaryo” ay hindi literal na ibinagsak. Ang tunay na kinaroroonan ng Santuwaryo sa langit ay ang langit mismo, na tiyak namang hindi ibinagsak ng Kapapahan. Maliwanag na pinalabo ng gawain ng Kapapahan ang paglilingkod ni Kristo⁷⁸, ngunit hindi ito ang ipinahahayag sa Daniel 8:11. Ang Daniel 8:11 ay tumutukoy sa pagpapako kay Kristo sa krus at sa pagbagsak sa lupa ng paganong santuwaryo ng Roma, hindi sa pagpapalabo ng paglilingkod ni Kristo sa langit.

Nagbabala si Ellen White na sina Daniells at Prescott ay “naghahabi sa kanilang karanasan ng mga kaisipang may anyong espiritista” kaugnay ng usapin tungkol sa Pang-araw-araw. Malinaw na malinaw

⁷⁶ Ang pagkasaserdote ng Kapapahan ay nagpalabo sa pagkasaserdote ni Kristo sa pamamagitan ng pag-akay sa mga tao na umasa sa mga makalupang pari.

⁷⁷ Katulad ng pananaw ng mga pagano.

⁷⁸ Ang Daniel 8:13 ay nagsasalita tungkol sa pagyurak sa santuwaryo [qodesh] at ito ay pinatutunayan sa Hebreo 10:29, kung saan sinabi ni Pablo na ang Anak ng Diyos ay niyurakan sa ilalim ng paa. Para sa higit na detalye, tingnan ang *Bible Adventism*, Sermon 8 “Trodden Under Foot” ni James White.

ito para sa mga taong handang makita at tanggapin ang katotohanang ito.

Dito higit na nasusubok ang ating katapatan sa mahigpit na pagkapit sa Kasulatan. Maaaring maakit tayo ng magagandang kaisipan at mabulag sa lason na kasama ng mga ito. Halimbawa, tila kaaya-aya na ipakita si Kristo, ang Anak ng Diyos, bilang Diyos na Anak at bilang isang may pagka-Diyos na kapantay ng Ama sa kapangyarihan at katayuan. Ngunit **sinasamantala ni Satanas ang ating kasabikan na dakilain si Kristo** at inaakay tayo sa isang espirituwal na pagpapakahulugan sa mga salitang Ama at Anak.

Gayundin ang ginawa sa “Pang-araw-araw.” Sa kasabikan na dakilain si Kristo sa aklat ni Daniel at ipakita Siya bilang pangunahing tauhan sa malaking tunggalian, na siyang (nararapat nating gawin), nagpasok si Satanas ng isang maliit na puwang na nagbigay-daan sa espirituwal na pagpapakahulugan sa pagbabasa ng Bibliya, hanggang sa mismong pangunahing haligi ng Adventismo. Di-naglaon, nagbunga ito sa paglalathala ng *Mga Tanong Tungkol sa Doktrina*. Pansinin ang espirituwal na pamamaraan ng pagpapakahulugan ni Froom sa sumusunod na pahayag:

Sa kanilang kasigasigan na tanggihan ang anumang bagay na hindi matatagpuan sa Bibliya, ang mga “Kristiyano” ay nalgaw dahil sa labis na literal na pagpapakahulugan. Dahil dito, binigyang-kahulugan nila ang pagka-Diyos batay sa mga ugnayang pantao na ipinahihwatig ng mga salitang “Anak,” “Ama,” at “ipinanganak,” na humantong sa pagkiling na maliitin ang salitang “Trinidad” na hindi matatagpuan sa Bibliya, at igiit na ang Anak ay nagkaroon ng pasimula sa napakalayong nakaraan.⁷⁹

Ang aklat na *Mga Tanong Tungkol sa Doktrina* ay nagbukas ng daan para sa mga espirituwal na pagpapakahulugan tungkol sa pagka-Diyos at sa likas na kalagayan ni Kristo. Nang mabuksan ang

⁷⁹ *Mga Tanong Tungkol sa Doktrina*, p. 47

pintuang ito, hindi na ito mapipigilan. At hanggang ngayon, hindi pa rin ito napipigilan.

Noong 1971, naglathala ang *Newsweek* ng isang artikulo tungkol sa mga kilusan sa loob ng iglesia ng mga Adbentista na naglalayong “alisin ang labis na literal na pagpapakahulugan sa Bibliya.” Sinabi sa artikulo na, ayon sa mga liberal, “kaunti na lamang ang mga propesor sa seminaryo na umaamin sa teorya ng 6,000 taon, at marami sa mga Adbentista ang hindi na naniniwalang ang bawat araw ng paglalang ay tumagal nang 24 na oras.” Sinasabi rin ng mga liberal na “tradisyonal na nagbigay ang mga Adbentista ng labis na literal na pagpapakahulugan sa Ikalawang Pagparito—na para bang napakalapit na nitong mangyari—at hindi nila nakilala ang kapangyarihan ng turong ito na magbigay ng motibasyon sa mga Kristiyanong upang baguhin ang mundong kanilang ginagalawan.”⁸⁰

Sa pagsasalita tungkol sa krisis ni Kellogg, binanggit ni Ellen White ang maaaring mangyari kung pahihintulatang magpatuloy sa loob ng iglesia ang mga espiritistikong prinsipyong matatagpuan sa aklat ni Kellogg.

Ang kaaway ng mga kaluluwa ay nagsikap na ipalaganap ang paniniwalang isang malaking pagbabago ang magaganap sa mga **Adbentista. Ang pagbabagong ito ay diumano’y binubuo ng pagtalikod sa mga doktrinang nagsisilbing mga haligi ng ating pananampalataya at pagsasagawa ng isang proseso ng muling pag-aayos.** Kung mangyayari ang ganitong pagbabago, ano ang magiging bunga nito? Ang mga prinsipyo ng katotohanan na sa Kanyang karunungan ay ibinigay ng Diyos sa iglesyang nalabi ay itatapon. Magbabago ang ating relihiyon. Ang mga pangunahing prinsipyong sumuporta sa gawain sa nakalipas na limampung taon ay ituturing na kamalian. Magtatatag ng isang bagong organisasyon. **Isusulat ang mga aklat na may bagong pananaw. Magpapakilala ng isang sistema ng pilosopiyang nakabatay sa kaisipan ng tao.** Ang mga nagtatag ng sistemang ito ay pupunta

⁸⁰ Samuel Pipim, *Pagtanggap sa Salita*, p. 75

sa mga lungsod at gagawa ng isang kahanga-hangang gawain. Ang Sabbath, siyempre, ay ituturing na walang gaanong halaga, gayundin ang Diyos na lumikha nito. Walang anumang bagay ang pahihintulutang humadlang sa bagong kilusan. Ituturo ng mga pinuno na ang kabutihan ay higit na mabuti kaysa sa kasamaan. Ngunit kapag inalis ang Diyos, aasa sila sa kapangyarihan ng tao, na kung wala ang Diyos ay walang kabuluhan. **Ang kanilang pundasyon ay itatayo sa buhangin, at wawalisin ng unos at bagyo ang buong estruktura.** *Selected Messages Vol. 1*, p. 204.2

Matapos sipiin ang pahayag sa itaas ni Ellen White sa pulong ng Taunang Konseho na ginanap noong Oktubre 15, 1978, nagbigay ng sumusunod na komento si Elder Robert Pierson, na noo'y Pangulo ng Pangkalahatang Kumperensiya ng iglesyang Adbentista:

Ang iglesya ng Seventh-day Adventist ay nagkaroon na ng alpa na yugto nito maraming taon na ang nakalipas. **Ikaw at ako ang mga pinunong haharap sa omega, na magmumula rin sa parehong tuso at makadiyablong pinagmulan.** Ang magiging epekto nito ay higit na mapaminsala kaysa sa alpa. Mga kapatid, nakikiusap ako sa inyo, pag-aralan ninyo ito, alamin ninyo kung ano ang naghihintay sa hinaharap, at pagkatapos, sa tulong ng Diyos, ihanda ninyo ang inyong mga nasasakupan upang harapin ito!⁸¹

Pagkaraan ng labingwalong buwan, gumawa ang iglesya ng maraming pagbabago sa pamamahala at pagkakaayos nito, bagaman sinabi ng bagong pangulo na walang binabago.⁸² Ang mga pangunahing pagbabago ay ang pormal na pagboto upang ipakilala ang doktrina ng Trinidad at ang pormal na pagtatatag ng isang hanay ng mga Pangunahing Paniniwala, na kalaunan ay naging kasangkapan upang alisin sa pagiging kasapi ang mga hindi sumasang-ayon.

⁸¹ Robert Pierson, Pahayag sa Taunang Konseho, October 15, 1978

⁸² *Adventist Review*, April 23, 1980, Ikapitong Pulong sa mga Gawaing Pang-administratibo

Ang lahat ng ipinagbabala at inihula ni Ellen White ay naganap, at sinabi pa sa atin ni Elder Robert Pierson kung kailan ito nangyari—dinagtagal matapos ang kanyang pahayag noong 1978. Kung walang binago ang iglesya, magiging imposible ang sumusunod na pahayag ni George Knight.

Karamihan sa mga nagtatag ng Seventh-day Adventism ay hindi maaaring maging kasapi ng iglesya ngayon kung kailangan nilang sumang-ayon sa mga Pangunahing Paniniwala ng denominasyon. Higit na partikular, karamihan sa kanila ay hindi makasasang-ayon sa paniniwalang bilang 2, na tumatalakay sa doktrina ng Trinidad.⁸³

Consider a summary of how spiritualism has eroded the foundations of the Adventist faith from its inception. Here is a table of what the Pioneers believed:

Doktrina	Paniniwala ng SDA
Ama at Anak	Literal at Personal na mga persona.
Langit	Ang langit ay isang tunay at literal na lugar.
Paglalang	Ang lupa ay nilikha sa loob ng anim na literal na araw.
Ang Diyablo	Isang tunay na Diyablo na tinatawag na Satanas na tumutukso sa atin.
Kalagayan ng Tao	May kamatayan; ang Kamatayan ay literal – ang pagbabalik sa alabok. Ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan, hindi walang hanggang buhay sa impiyerno.
Gulang ng Daigdig	Literal na 6,000 taon, batay sa literal na talaangkanan ng Lumang Tipan.
Ang Baha	Literal na tinakpan ng baha ang buong daigdig matapos ang 40 araw ng pag-ulan.
Mga Kuwento sa Lumang Tipan	Lahat ay itinuturing na tunay.

⁸³ George Knight, *Paglilingkod*, Oktubre 1993, p. 10

ISANG TAGAPAMAGITAN

Mga Kautusan	Dapat sundin nang literal.
Ang Sabbath	Isang literal na lingguhang araw ng pamamahinga at isang alaala ng literal na paglalang sa loob ng anim na araw.
Ang Pang-araw-araw, ang Hukbo at ang mga Bituin Pinag-usig. Ibinagsak ang Santuwaryo	Mga literal na pangyayari ng Roma sa pag-uusig sa bayan ng Diyos (ang hukbo) at sa kanilang mga pinuno (ang mga bituin) ⁸⁴ . Ang Pagmamataas laban sa Prinsipe – ang Pagpapako sa Krus. Ang pagbagsak ng Santuwaryo – ang literal na lugar ng Roma na sinakop ng Kapapahan.
Pagsilang mula sa Birhen	Literal.
Kalikasan ni Kristo	Literal na kinuha ni Kristo ang ating kalikasan, hindi ang kalikasan ni Adan bago ang pagkahulog. ⁸⁵
Mga Himala ni Hesus	Lahat ay literal na naganap.
Kamatayan ni Kristo	Literal na naganap – ang buong pagkatao ni Hesus ay namatay.
Muling Pagkabuhay	Literal at tunay. Ito ang pangunahing pag-asa ng Kristiyanismo
Santuwaryo sa Langit	Literal at tunay. Pinamamahalaan ito ng tunay na Saserdote na si Hesus.

⁸⁴ Uriah Smith, *Daniel at Pahayag* (Review and Herald, 1944), p. 159; William Miller, *Mga Pananaw sa Propesiya*, p. 28; J.N. Andrews, *Ang Santuwaryo at ang 2,300 Araw*, p. 34; James White, *Bible Adventism*, p. 127

⁸⁵ Malaki ang naging pagbabago sa pananaw tungkol sa kalikasan ni Kristo sa loob ng Adventismo. Ang pananaw na kinuha ni Kristo ang kalikasan ni Adan bago ang pagkahulog ay nangangailangan ng espirituwal na pagpapakahulugan sa mga talata sa Hebreo at Roma. Sinabi sa Hebreo 2:16 na kinuha ni Kristo ang binhi ni Abraham, hindi ang binhi ni Adan bago ang pagkahulog. Sinasabi naman sa Roma 1:3 na Siya ay nagmula sa binhi ni David *ayon sa laman*. Ang mga pahayag na ito ay simple at malinaw. Ang paniniwalang kinuha ni Kristo ang kalikasan ni Adan bago ang pagkahulog ay nag-uudyok na ituring ang mga talatang ito bilang matalinghaga sa ilang paraan.

ANG HULING YUGTO NG APOSTASIYA

Elder	Literal na lalaking asawa ng literal na babaeng asawa.
Kasakdalan ng Kristiyano	Literal at tunay sa pamamagitan ng pananampalataya ni Kristo.
Pagsisiyasat na Paghuhukom	Literal at tunay. Ang Sinaunang mga Araw at ang Anak ng Tao ay tunay at literal na mga persona, at ang lahat ng ito ay literal na katuparan ng mga katumbas na pangyayari sa paglilingkod sa Kabanal-banalang Dako ng tunay na Santuwaryo sa langit.
Ikalawang Pagparito	Isang literal, naririnig, at tunay na pangyayari.

Ihambing ito sa iglesya sa kasalukuyang panahon:

Doktrina	Paniniwala ng SDA sa Maraming Lugar sa Kasalukuyan
Ama at Anak	Ang Una at Ikalawang Persona ng Pagka-Diyos ay gumaganap bilang Ama at Anak, ngunit hindi sila literal na Ama at Anak. Ang mga katawagang gaya ng Espiritu ng Diyos ay hindi literal na tumutukoy sa Espiritu ng Ama, kundi sa isang hiwalay na persona na tinatawag na Banal na Espiritu.
Langit	Ang langit ay isang literal na lugar.
Paglalang	Para sa marami, ang paglalang ay hindi naganap sa loob ng anim na literal na araw.
Ang Diyablo	Isang literal na Diyablo na tinatawag na Satanas, ngunit para sa marami, ang mga suliranin ng tao ay mga suliraning sikolohikal lamang.
Kalikasan ng Tao	May kamatayan; ang kamatayan ay literal – ang pagbabalik sa alabok. Ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan, hindi walang hanggang buhay sa impierno.
Gulang ng Daigdig	Ang daigdig ay higit na matanda kaysa 6,000 taon.

Ang Baha	Pinagtatalunan kung ang Baha ay sumaklaw sa buong daigdig.
Mga Kuwento sa Lumang Tipan	Karamihan ay itinuturing na tunay.
Ang mga Kautusan	Hindi maaaring ganap na sundin ang mga kautusan.
Ang Sabbath	Isang literal na lingguhang araw ng pamamahinga, ngunit hindi isang alaala ng literal na paglalang sa loob ng anim na araw.
Ang Pang-araw-araw, ang Hukbo at ang mga Bituin Pinag-usig. Ibinagsak ang Santuwaryo	Inalis ng Kapapahan ang paglilingkod ni Hesus [Pang-araw-araw]; ang pag-aalis sa Pang-araw-araw ay isang espirituwal na pagpapakahulugan na hindi naman literal na naganap, kundi sa isipan lamang ng mga tao. Ang Santuwaryo ay hindi literal na ibinagsak, kundi espirituwal lamang sa isipan ng mga tao.⁸⁶
Pagsilang mula sa Birhen	Literal.
Kalikasan ni Kristo	Kinuha ni Kristo ang kalikasan ni Adan bago ang pagkahulog. Ang kahulugan ng talatang “kinuha Niya ang binhi ni Abraham” ay hindi na literal.
Mga Himala ni Hesus	Lahat ay literal na naganap.
Kamatayan ni Kristo	Pagkalito tungkol sa kung aling bahagi ni Cristo ang namatay o hindi namatay.
Muling Pagkabuhay	Literal at tunay. Ito ang pangunahing pag-asa ng

⁸⁶ C Maxwell, *God Cares Vol. 1*, p. 172 – “Ang Pagkasaserdote ni Kristo ay Pinalabo”; Komite nina Daniel at Pahayag, Simposyum tungkol kay Daniel, p. 399. “Napansin ng may-akda na walang ginamit na mga salita na nagpapahiwatig na nilapastangan ng sungay ang Santuwaryo sa langit. Sa halip, ang lumilitaw ay isang pag-atake-*sa iba’t ibang anyo*-(na nangangahulugang isang espirituwal na pagpapakahulugan)-laban sa bayan ng Diyos, na siyang saligan ng Santuwaryo at paglilingkod ni Kristo...”

ANG HULING YUGTO NG APOSTASIYA

	Kristiyanismo
Santuwaryo sa Langit	Ang Santuwaryo sa Langit ay hindi literal, kundi isang sagisag ng paglilingkod ni Kristo. “Hindi maaaring ikulong ang Diyos sa isang kahon sa loob ng 160 taon.”
Elder	Ang mga katawagang Asawa at Misis ay hindi literal, kundi maaaring gamitin nang palitan.
Kasakdalan ng Kristiyano	Tinatanggihan.
Pagsisiyasat na Paghuhukom	Hindi binibigyang-pansin.
Ikalawang Pagparito	Isang literal, naririnig, at tunay na pangyayari, ngunit hindi na gaanong binibigyang-diin. Lumalakas ang pagbibigay-diin sa teolohiya ng pagpapalaya at teolohiyang peminista.

Sinabi sa atin ni Ellen White:

Sa pagbabalik-tanaw natin sa ating nakaraan at sa bawat hakbang ng ating pag-unlad hanggang sa ating kasalukuyang kalagayan, masasabi ko, Purihin ang Diyos! Habang nakikita ko ang mga kahanga-hangang bagay na ginawa ng Diyos, napupuno ako ng paghanga at ng pagtitiwala kay Kristo bilang ating Tagapanguna. Wala tayong dapat ikatakot sa hinaharap, maliban na lamang kung malilimutan natin kung paano tayo pinangunahan ng Panginoon at ang Kanyang mga aral na ibinigay sa atin sa ating nakalipas na kasaysayan. *Christian Experience and Teachings*, p. 204.1

Bumuhos ang espiritismo sa iglesia matapos tanggihan ang mensahe noong 1888. Ang doktrina tungkol sa Santuwaryo, sa paglilinis nito, at sa pagtatatak ay hindi na itinuturing na may kapangyarihan at kahulugan sa Iglesia Adventista. Ang doktrina ng Trinidad ay lubhang nagpapalabo sa pamamagitan ni Kristo bilang tanging Tagapamagitan sa pagitan ng Diyos at ng tao. Dahil dito, nawawalan

ng kabuluhan ang pagkaunawa sa isang literal na Santuwaryo sa langit. Ang proseso ng pangwakas na pagtubos na nagsimula noong 1844 ay nagmumukhang mahirap ipaliwanag, at sa pinakamasamang pananaw ay tila salungat sa ebanghelyo. Ang paganong doktrina ng pagpapalubag-loob ay patuloy na nakaluklok sa templo ng Adventismo.

Gaya ng tinalakay natin sa Kabanata 14, 'Si Kristo ay Muling Ipinako sa Krus,' pinagtibay ng iglesia noong 2001 ang pagtanggap nito sa mensaheng ipinahayag noong 1888.

Kung Paano Tumatangis si Hesus Para sa Kanyang Iglesia. Napapahamak ang Kanyang bayan dahil sa kawalan ng kaalaman. Manumbalik tayo sa mga saligan ng pananampalatayang Adventista at itatag natin ang mensaheng 1888 sa ibabaw ng saligang ito.

Nakakita ako ng isang pangkat na matatag na nakabantay at matibay na naninindigan, na hindi nagbibigay ng anumang pagkilala o suporta sa mga taong nagnanais na guluhin o baguhin ang matibay na pananampalatayang itinatag ng buong bayan. Kinalugdan sila ng Diyos. Ipinakita sa akin ang tatlong hakbang—ang mensahe ng unang anghel, ng ikalawang anghel, at ng ikatlong anghel. Sinabi ng anghel na kasama ko, "Kahabag-habag ang sinumang mag-aalis ng isang bato o gagalaw kahit isang tulos mula sa mga mensaheng ito. Napakahalaga ng tamang pagkaunawa sa mga mensaheng ito. Nakasalalay ang kapalaran ng mga kaluluwa sa paraan ng kanilang pagtanggap sa mga ito." Muli akong dinala upang pagnilayan ang mga mensaheng ito, at nakita ko kung gaano kamahal ang naging kapalit ng karanasang tinanggap ng bayan ng Diyos. Ito ay nakamit sa pamamagitan ng matinding pagdurusa at mabibigat na pakikipagpunyagi. Pinangunahan sila ng Diyos nang paisa-isang hakbang, hanggang sa inilagay Niya sila sa isang matibay at hindi matitinag na saligan. *Early Writings*, p. 258.3

Sa Kanyang dakilang awa, nagpadala ang Panginoon ng isang napakahalagang mensahe sa Kanyang bayan sa pamamagitan

nina Elder Waggoner at Elder Jones. Ang mensaheng ito ay naglalayong higit na ipakilala sa sanlibutan ang itinaas na Tagapagligtas, na siyang hain para sa mga kasalanan ng buong sanlibutan. Ipinahayag nito ang pag-aaring-ganap sa pamamagitan ng pananampalataya sa Tagapanagot; inaanyayahan nito ang mga tao na tanggapin ang katuwiran ni Kristo, na nahahayag sa pagsunod sa lahat ng utos ng Diyos. Marami ang nawalan ng paningin kay Hesus. Kinailangan nilang ituon ang kanilang mga mata sa Kanyang banal na pagkatao, sa Kanyang mga merito, at sa Kanyang hindi nagbabagong pag-ibig para sa sangkatauhan. Ang lahat ng kapangyarihan ay ipinagkaloob sa Kanyang mga kamay upang maibahagi Niya sa mga tao ang masaganang kaloob, at upang ipagkaloob sa walang kakayahang tao ang napakahalagang kaloob ng Kanyang sariling katuwiran. Ito ang mensaheng iniutos ng Diyos na ipahayag sa sanlibutan. Ito ang mensahe ng ikatlong anghel, na dapat ipahayag nang may malakas na tinig at samahan ng masaganang pagbubuhos ng Kanyang Espiritu. *Testimonies to Ministers*, p. 91.2

Ang kasalukuyang iglesia ay hindi sapat upang tulungan tayong maunawaan ang tunay na gawain ni Kristo bilang Tagapamagitan para sa atin. Ngunit maaari tayong magpasalamat sa mga unang tagapanguna at sa kasaysayan ng iglesia na iniwan sa atin upang malaman natin ang tamang landas. Ang mga salita ni Joseph Bates ay may kaugnayan at kabuluhan pa rin para sa atin hanggang ngayon.

Naging maingat ako sa pagsipi ng Banal na Kasulatan bilang tugon sa mga katanungang iniharap, upang, kung maaari, ay maalis ang ilan sa makapal na kadiliman at ulap ng ... **lahat ng uri ng espirituwal na pagpapakahulugan na tila bumabalot ngayon sa buong sanlibutang moral at humahadlang maging sa mismong liwanag mula sa abot-tanaw. Sa aking pananaw, ang ganitong paraan ng pagbibigay ng espirituwal na kahulugan sa mga salita ng Diyos, kahit maaari naman itong unawain nang literal at—ayon sa wastong tuntunin—ang literal na kahulugan ang dapat unahin;** ay maihalalintulad, gamit ang pananalita ng

mga mandaragat, sa isang barkong pilit hinahanap ang daan patungo sa Look ng Boston sa kalaliman ng gabi, habang makapal ang niyebe at maliwanag ang kabilugan ng buwan. Wala nang higit na makapagligligaw sa isang mandaragat kaysa rito. Sa isang sandali, ang mga ulap na dumaraan ay bahagyang lumilina sa nagbibigay ng kaunting liwanag sa kalangitan dahil sa pagiging manipis ng kanilang singaw, (kaya't inaakala ng mandaragat na makikita na niya ang parola). Ngunit sa sumunod na sandali, lalo itong dumidilim. Patuloy silang nalililang hanggang sa biglang marinig nila ang malalakas na dagundong ng mga alon sa paligid nila. Ang barko ay bumabangga sa mga bato, at isang malakas na sigaw para sa awa ang maririnig sa lahat ng dako. Tuluyan nang nawawala ang lahat ng pag-asa—ang barko at ang mga mandaragat ay nagkalat sa dalampasigan! **Mabuting Diyos! Tulungan Mo kaming makaiwas sa mga ganitong espirituwal na pagpapakahulugan sa Iyong Salita, sapagkat napakalinaw na ang ikalawang pagparito at ang kaharian ni Kristo ay magiging literal at tunay, gaya rin ng mga pangyayaring naganap sa unang pagparito Niya, na ngayon ay naitala na sa kasaysayan.** Joseph Bates, *The Opening of the Heavens* (Press of Benjamin Lindsey, 1846), p. 22

At gaya ng ibinabala sa atin ni Ellen White:

Matagal nang naghahanda si Satanas para sa kanyang panghuling pagsisikap na linlangin ang sanlibutan. Ang saligan ng kanyang gawain ay inilatag sa pamamagitan ng katiyakang ibinigay niya kay Eba sa Eden: “Tiyak na hindi kayo mamamatay.” “Sa araw na kayo ay kumain nito, mabubuksan ang inyong mga mata, at kayo ay magiging tulad ng Diyos, na nakakikilala ng mabuti at masama.” Genesis 3:4, 5. **Unti-unti niyang inihanda ang daan para sa kanyang pinakamalaking panlilinlang sa pamamagitan ng pag-unlad ng espiritismo.** Hindi pa niya lubusang naisakatuparan ang kanyang mga layunin, ngunit ito ay maisakatuparan sa pinakahuling panahon. ... Maliban sa mga iniingatan ng kapangyarihan ng Diyos sa pamamagitan ng

pananampalataya sa Kanyang Salita, ang buong sanlibutan ay matatangay sa hanay ng panlilinlang na ito. *The Great Controversy*, p. 561.2

Nawa'y pakinggan natin ang panawagan na lumabas mula sa espiritismo ng Babilonya. Gaya ng sinabi noon tungkol sa Israel, gayundin ang naaangkop ngayon sa Adventismo:

Ganito ang sabi ng Panginoon ng mga hukbo: “Ang mga anak ni Israel ay inapi, gayundin ang mga anak ni Juda; ang lahat ng mga bumihag sa kanila ay mahigpit silang hinawakan at tumangging palayain sila.” Jeremias 50:33

Ang ikalawang anghel ng Pahayag 14 ay tumatawag sa atin ngayon sa pamamagitan ng malinaw at malakas na panawagan ng ikaapat na anghel ng Pahayag 18:

At sumigaw siya nang malakas sa tinig na makapangyarihan, na nagsasabi, “Bumagsak na, bumagsak na ang dakilang Babilonya! Ito ay naging tahanan ng mga demonyo, bilangguan ng bawat maruming espiritu, at kulungan ng bawat marumi at kinamumuhang ibon!” Pahayag 18:2

Lumabas tayo mula sa sistema ng espiritismo at buong katatagang manindigan sa matibay na saligang itinayo ng mga unang tagapanguna ng Adventismo. Hayaan natin ang ating Ama sa langit na ganap na isakatuparan sa atin ang mensaheng 1888 at tatakan tayo ng tunay na karakter ng Ama, na malaya sa pagkagalit na nagmumula sa satanikong katarungan.

KABANATA 26

PAGDAIG SA LAODICEA

Ang kawili-wili tungkol sa salitang Laodicea ay nagmula ito sa dalawang salitang Griyego: *Laos*, na nangangahulugang bayan o bansa, at *dike*, na nangangahulugang katarungan o kaparusahan.

Mahalaga ang pangalan na *Laodicea*. Ang lungsod ay pangunahing ipinangalan bilang parangal kay Laodice, na asawa ni Haring Antiochus II. Gayunman, ipinahihiwatig din ng pangalan na ang mga mamamayan nito ay may malaking pagpapahalaga sa batas ng Roma. Ang pangalang *Laodicea* ay binubuo ng dalawang salitang Griyego, *laos*, na nangangahulugang “bayan” o “bansa,” at *dike*, isang salitang legal na maaaring mangahulugang “kaugalian,” “kaparusahan,” o “hatol,” depende sa konteksto. Itinuturing ng mga taga-Laodicea ang kanilang mga sarili na mga taong sumusunod sa batas. Gayunman, hayagang ipinagsawalang-bahala ng iglesia sa Laodicea ang mga utos ng Panginoong Hesus. Nanaig ang kautusan ng Diyos; sa kasamaang-palad, nasiyahan ang mga taga-Laodicea sa pagsunod sa mga kaugalian ng Roma.⁸⁷

⁸⁷ <https://www.gotquestions.org/Laodicea-in-the-Bible.html>

Ang higit na kamangha-mangha ay tinawag si Haring Antiochus II na Theos, na nangangahulugang Diyos. Ang lungsod ng Laodicea ay ipinangalan sa asawa ni Antiochus II na si Laodice. Nang magpasya si Antiochus na makipagkasundo kay Ptolemy II, na kilala bilang Philadelphus, ang hari ng timog, hiniwalayan ni Antiochus ang kanyang asawang si Laodice at pinakasalan ang anak na babae ni Ptolemy. Ngunit dahil sa sunod-sunod na mga pakana, namatay si Antiochus II at pinaghinalaang nilason siya ni Laodice. Pinatay naman ng mga tagasuporta ni Laodice ang kanyang bagong asawa na si Bernice at ang anak nitong lalaki. Malinaw na naniniwala si Laodice na ang kasalanang ito ay dapat parusahan ng kamatayan.

Napakawastong paglalarawan nito sa problemang kinakaharap ng iglesia sa Laodicea. Ang pitong iglesia na inilalarawan sa Pahayag 2 at 3 ay kumakatawan sa pitong yugto ng kasaysayan ng iglesia. Makikita sa mga iglesiang ito ang patuloy na pagpapakita ng mapanghatol na saloobin na pinairal ng karamihan sa mga iglesia, na humantong sa isang iglesiang nakatuon sa paghatol—ang Laodicea.

Iglesia	Kahulugan	Pag-unlad ng Paghatol
1. Ephesus (A.D. 31-100)	Kanais-nais	At sinubok mo ang mga nagsasabing sila’y mga apostol ngunit hindi naman, at napatunayan mong sila’y mga sinungaling; Pahayag 2:2
2. Smyrna (100-313)	Mabango Kapag Dinudurog	Huwag kang matakot sa alinman sa mga bagay na malapit mo nang pagdusahan. Narito, ang diyablo ay malapit nang maghagis ng <i>ilan</i> sa inyo sa bilangguan upang kayo ay subukin, Pahayag 2:10
3. Pergamos (313-538)	Tunay na Pag-aasawa	Alam ko ang iyong mga gawa at kung saan ka naninirahan, <i>maging</i> doon man sa kinaroroonan ng luklukan ni Satanas [luklukan — ng paghatol]: Pahayag 2:13 KJV

ISANG TAGAPAMAGITAN

4. Thyatira (538-1519)	Unti-unting Maglaho	At ang nagtatagumpay at tumutupad sa Aking mga gawa hanggang wakas, sa kanya ay ibibigay Ko ang kapamahalaan sa mga bansa. Pamamahalaan niya sila ng tungkod na bakal; at gaya ng mga sisidlan ng magpapalayok, sila’y madudurog na parang maliliit na piraso , gaya rin ng tinanggap Ko mula sa Aking Ama. Pahayag 2:26, 27 KJV
5. Sardis (1519-1798)	Mga Bagay na Natitira	Ang nagtatagumpay ay daramtan ng puting damit; at kailanman ay hindi Ko buburahin ang kanyang pangalan mula sa aklat ng buhay , kundi kikilalanin Ko ang kanyang pangalan sa harap ng Aking Ama at sa harap ng Kanyang mga anghel. Pahayag 3:5 KJV
6. Philadelphia (1798-1844)	Pag-ibig sa Kapwa	Masdan mo, gagawin Kong ang ilan sa sinagoga ni Satanas, na nagsasabing sila’y mga Judio ngunit hindi naman, kundi nagsisinungaling. Masdan mo, sila’y paroroon at yuyukod sa harap ng iyong mga paa , at malalaman nilang iniibig kita. Pahayag 3:9 KJV
7. Laodicea (1844- Present)	Bayan ng Paghatol	Sapagkat sinasabi mo, ‘Ako ay mayaman, yumaman ako, at wala akong pangangailangan,’ — ngunit hindi mo nalalaman na ikaw ay kahabag-habag, kaawa-awa, dukha, bulag, at hubad — Pahayag 3:17

Kamangha-mangha na ang Griyegong salitang Theos (Diyos), si Antiochus II, ay nagtangkang hiwalayan ang kanyang asawang kumakatawan sa paghatol at pakasalan ang anak na babae ni Philadelphus. Ngunit ang espiritu ng babaeng una niyang pinakasalan ang naging dahilan ng kanyang pagkawasak at ng kanyang bagong pamilya. Napakalinaw ng simbolismo rito. Maaari lamang pakasalan

ng isang lalaki ang anak na babae ng pag-ibig kapag ang espiritu ng paghatol, ang pagnanais na magtakda ng kaparusahan sa kamatayan, ay namatay. Saka lamang siya malayang makapag-aasawa. Ang iglesia ng Filadelfia ay kumakatawan sa iglesia ng kilusang Millerita. Ang pangako ay ibinigay sa iglesiang ito:

Ang nagtatagumpay ay gagawin Kong haligi sa templo ng Aking Diyos, at hindi na siya lalabas pa roon. Isusulat Ko sa kanya ang pangalan ng Aking Diyos at ang pangalan ng lungsod ng Aking Diyos, ang Bagong Jerusalem, na bumababa mula sa langit, mula sa Aking Diyos. At *isusulat Ko sa kanya* ang Aking bagong pangalan. Pahayag 3:12

Kung nagpatuloy sana ang kilusang Millerite tungo sa kilusang Adventista at tinanggap nito ang mensaheng 1888, sana ay nakalipat ito mula sa Filadelfia tungo sa Agape. Ngunit ang Agape ay maaari lamang umiral kapag ang Laodicea; ang espiritu ng paghatol, ay namatay.

Sa halip na tanggapin ang mensahe, itinanghal ng iglesia ang mga paganong prinsipyo ng kaparusahan sa pamamagitan ng hain, sa pamamagitan ng pagbibigay-diin sa pamamagitan ng hain ng dugo sa harap ng Ama kaugnay ng aral tungkol sa Pang-araw-araw. Ang panahon ng Adventismo mula dekada 1920 hanggang dekada 1970 ay isang panahon ng matinding paghatol at pagkondena. Upang harapin ito, sinikap ng iglesia na alisin si Laodice at pakasalan ang anak na babae ng simbahang ebanghelikal upang linisin ang doktrina ng mapanuring paghatol na nakabitin sa ibabaw ng iglesia na parang madilim na ulap. Ngunit babalik ang espiritu ni Laodice at wawasakin ang iglesia sapagkat nakipag-ugnayan ito sa Roma sa pamamagitan ng *pharmakeia* at paggamit ng mga gamot, gaya ng ipinakitang halimbawa sa mga sinasabing kaugnay ng adyenda ni Dr. Fauci tungkol sa bakuna laban sa COVID-19. At sa espiritu ni Laodice, pinatay ang daan-daang libong mga sanggol na hindi pa naisisilang.

Paano tayo makaiiwas sa pagkondena na ito? Paano tayo magtatagumpay at tatanggap ng pangako ni Hesus sa huling iglesia?

Sa nagtatagumpay ay ipagkakaloob Ko na siya ay maupo kasama Ko sa Aking luklukan, gaya rin naman ng Aking pagtatagumpay at pag-upo Ko kasama ng Aking Ama sa Kanyang luklukan. “ may tainga ay makinig sa sinasabi ng Espiritu sa mga iglesia.” Pahayag 3:21, 22

Ang lihim sa pagtatagumpay ay ang manampalataya sa bugtong na Anak, kung sino talaga Siya, at tanggapin ang Kanyang Espiritu, ang Kanyang dugo, at ang Kanyang kasiya-siyang alak ng pagiging Anak. Gaya ng isinulat ni Waggoner sa pambungad na talata ng kanyang mahalagang aklat na *Christ and His Righteousness*:

Sa unang talata ng ikatlong kabanata ng Mga Hebreo, matatagpuan natin ang isang payo na sumasaklaw sa lahat ng mga tagubiling ibinigay sa Kristiyano. Ito ay ganito: “Kaya nga, mga banal na kapatid, mga kabahagi sa makalangit na pagtawag, isaalang-alang ninyo si Kristo Hesus, ang Apostol at Dakilang Saserdote ng ating pananampalataya.” Ang gawin ito ayon sa ipinag-uutos ng Bibliya, **ang patuloy at may wastong pagkaunawa na pagtingin kay Kristo, kung sino talaga Siya, ay magbabago sa isang tao upang maging ganap na Kristiyano, sapagkat “sa pamamagitan ng ating pagmamasid, tayo ay nababago.”** E.J. Waggoner, *Christ and His Righteousness*, p. 5.1

Sa mga unang kabanata ng aklat na ito, nakita natin si Kristo kung sino talaga Siya. Si Kristo ang Anak na isinilang mula sa pag-ibig na Agape ng Ama. Namana Niya ang lahat ng mayroon ang Kanyang Ama upang maging Saserdote ng Agape para sa lahat ng nilalang. Mula pa sa walang hanggan hanggang sa kasalukuyan, ang Anak ng Diyos ay patuloy na namamahagi ng tinapay, alak, at pagpapala sa lahat ng mga anak ng Diyos.

Nagsimulang mainggit si Satanas sa Anak ng Diyos at ipinakilala niya ang isang sistema ng katarungan na nakabatay sa kamatayan, na naglalayong wasakin ang Anak ng Diyos. Nahulog ang sangkatauhan sa sistema ng katarungan ni Satanas, at si Kristo ay naging hindi

lamang Tagapamagitan para sa buhay, kundi maging Tagapamagitan para sa kasalanan at kamatayan alang-alang sa atin.

Sinuri natin ito sa buhay ni Abraham. Si Kristo, na kinakatawan sa ministryo ni Melchizedek, ay naghandog kay Abraham ng tinapay, alak, at pagpapala. Ngunit si Abraham, na nananatili pa ring nakaugnay sa espiritu ng Laodice, ay kailangang makakita ng isang hain upang matanggap ang katiyakan ng mana ng buhay na walang hanggan.

Naglingkod si Hesus sa mga patriyarka at mga propeta sa kabila ng kanilang maling pagkaunawa sa Kanyang karakter. Paulit-ulit Niyang sinabi sa kanila na hindi Niya nais ang hain.

Kaya sinabi ni Samuel: “Ang Panginoon ba *ay may malaking* kaluguran sa mga handog na sinusunog at mga hain, gaya ng Kanyang kaluguran sa pagsunod sa tinig ng Panginoon? Narito, ang pagsunod ay higit na mabuti kaysa hain, *at* ang pakikinig ay higit na mabuti kaysa sa taba ng mga tupang lalaki.” 1 Samuel 15:22

Hain at handog ay hindi Mo ninanais; ngunit binuksan Mo ang aking mga tainga. Handog na sinusunog at handog para sa kasalanan ay hindi Mo hiningi. Awit 40:6

Sa ano ako haharap sa Panginoon *at* yuyukod sa harapan ng Kataas-taasang Diyos? Haharap ba ako sa Kanya na may mga handog na sinusunog, na may mga guya na isang taon ang gulang? Masisiyahan ba ang Panginoon sa libu-libong tupang lalaki o sa sampung libong ilog ng langis? Ibibigay ko ba ang aking panganay *dahil* sa aking pagsuway, ang bunga ng aking katawan *dahil* sa kasalanan ng aking kaluluwa? Ipinakita na Niya sa iyo, O tao, kung ano *ang* mabuti; at ano ang hinihingi ng Panginoon sa iyo kundi ang gumawa ng matuwid, ibigin ang awa, at lumakad nang may pagpapakumbaba kasama ng iyong Diyos? Mikas 6:6–8

Sapagkat hindi ako nagsalita sa inyong mga ninuno o nag-utos sa kanila nang araw na inilabas ko sila mula sa lupain ng Ehipto tungkol sa mga handog na sinusunog o mga hain. Ngunit ito ang iniutos ko sa kanila, “Sundin ninyo ang aking tinig, at ako ang magiging inyong Diyos, at kayo ang magiging aking bayan. Lumakad kayo sa lahat ng daang iniutos ko sa inyo, upang maging mabuti ang inyong kalagayan.” Jeremias 7:22, 23

Nang pumarito si Kristo sa lupa, ipinahayag Niya ang katotohanang ito na matagal nang inililihim ng mga tao mula pa noong pasimula: Mahal tayo ng Diyos bilang Kanyang mga anak. Hindi Niya kailanman kinailangan ng anuman upang tayo ay mahalin. Hindi Niya tayo kailanman itinakwil. Inakala natin na Siya ay galit at nagnanais ng kamatayan upang mapawi ang Kanyang galit, ngunit pinatunayan ni Hesus na ito ay hindi totoo.

Inihanda ng Diyos para kay Hesus ang isang katawang pantao, na pinag-isa ang banal at makataong kalikasan. Dahil sa kamanghamanghang handog na ito, nakapanahan ang Diyos sa gitna natin. Pinatay ni Kristo ang poot na nasa makataong kalikasan, na nahahayag sa mga kautusang nag-uutos ng kamatayan, at tinanggap Niya para sa atin ang pagpapala ng Ama sa Kanyang bautismo. Dito nahayag na ang tao ay naibalik sa kaluguran ng Diyos, bagaman ang kalugurang ito ay matagal nang naroroon at natatabunan lamang.

Sa bautismo ng Tagapagligtas, kabilang si Satanas sa mga saksi. Nakita niya ang kaluwalhatian ng Ama na sumasaklaw sa Kanyang Anak. Narinig niya ang tinig ni Jehova na nagpapatotoo sa pagka-Diyos ni Hesus. **Mula nang magkasala si Adan, nahiwalay ang sangkatauhan sa tuwirang pakikipag-ugnayan sa Diyos.** Ang ugnayan sa pagitan ng langit at lupa ay naging sa pamamagitan ni Kristo. Ngunit ngayon, nang si Hesus ay dumating “sa anyo ng makasalanang laman” (Roma 8:3), ang Ama mismo ang nagsalita. **Noon, nakikipag-ugnayan ang Diyos sa sangkatauhan sa pamamagitan ni Kristo; ngayon, nakikipag-ugnayan Siya sa sangkatauhan kay Kristo.** Inasahan ni Satanas na ang pagkamuhi ng Diyos sa kasamaan ay magdudulot ng

walang hanggang pagkakahiwalay sa pagitan ng langit at lupa. **Ngunit ngayon**, [bago pa ang krus], **nahayag na naibalik na ang ugnayan sa pagitan ng Diyos at ng tao**. *The Desire of Ages*, p. 116.2

Sa mga pampang ng Jordan, si Kristo, bilang ating Saserdote at bilang isa sa atin, ay iniharap ang Kanyang sarili sa Diyos. Ipinahayag ng Ama ang Kanyang walang hanggang pag-ibig, at ipinakita na ang sangkatauhan ay nasa Kanyang pagsang-ayon nang hindi nangangailangan ng hain na dugo. Ang dugo ni Kristo ang katiyakan ng pag-ibig ng Ama. Ito ang kasiya-siyang alak na naghahayag sa atin na itinakda na tayo mula pa sa simula upang mabuhay magpakailanman kasama ng Diyos bilang Kanyang mga anak.

Sa kabila ng pagtatangka ni Satanas na agawin kay Hesus ang alak ng minamahal na pagiging Anak sa ilang ng tukso, lubusang tinalo siya ni Kristo.

Ang tagpo ng pagsubok kay Kristo sa ilang **ang naging saligan ng panukala ng kaligtasan at nagbigay sa makasalanang tao ng susi** upang, sa pangalan ni Kristo, siya ay magtagumpay. *Confrontation*, p. 63.2

Kinuwestiyon ni Satanas kung si Hesus nga ba ang Anak ng Diyos. Sa Kanyang agarang pagtangga sa hinihingi ni Satanas, ipinakita ni Hesus ang katibayang hindi nito mapasinungalingan. Ang pagka-Diyos ay nagningning sa gitna ng nagdurusang pagkatao. Walang kapangyarihan si Satanas upang labanan ang Kanyang utos. Sa matinding kahihiyan at galit, napilitan siyang umalis mula sa harapan ng Manunubos ng sanlibutan. Ang tagumpay ni Kristo ay ganap, kung paanong ganap din ang pagkabigo ni Adan. *The Desire of Ages*, p. 130.3

Ngunit ang sangkatauhan ay patuloy na namuhay sa kadiliman ng kamangmangan tungkol sa karakter ng Diyos. Patuloy na tinuruan ni Kristo ang mga tao:

“Humayo kayo at unawain ninyo kung ano ang ibig sabihin *nito*: ‘Awa ang nais Ko, at hindi hain.’ Sapagkat hindi Ako naparito

upang tawagin ang mga matuwid, kundi ang mga makasalanan upang magsisi.” Mateo 9:13

“Ngunit kung nalaman lamang ninyo kung ano ang ibig sabihin *nito*, ‘Awa ang nais Ko, at hindi hain,’ hindi sana ninyo hinatulan ang mga walang sala.” Mateo 12:7

Ipinahayag ni Kristo ang magandang karakter ng Kanyang Ama, at ipinakita na Siya man at ang Kanyang Ama ay hindi humahatol o kumokondena sa mga tao sa kamatayan.

“Sapagkat ang Ama ay hindi humahatol kaninuman, kundi ipinagkatiwala Niya ang lahat ng paghatol sa Anak...” Juan 5:22

“Kayo ay humahatol ayon sa laman; Ako ay hindi humahatol kaninuman.” Juan 8:15

Sa kabila ng lahat ng ito, pinatay ng sangkatauhan ang Prinsipe ng buhay. Tulad ni Daniel, pinawi ni Kristo ang poot na dulot ng kautusan ng kamatayan at muling nabuhay upang ipahayag ang kapayapaan sa lahat ng mga bansa.

Sa pagparito ni Kristo sa lupa, ipinahayag Niya ang walang hanggang katotohanan na nauunawaan Niya ang ating mga pagsubok at kalungkutan. Ngunit sa pagpapahayag nito sa lupa, tumanggap Siya ng higit na dakilang paglilingkod bilang ating Saserdote sa langit. Ipinagkaloob Niya sa atin ang katiyakan ng pag-ibig ng Ama. Ang alak, ang dugo ng Bagong Tipan, ay dumarating sa atin sa pamamagitan ng Espiritu, na nagsasabi sa atin na tayo ay mga minamahal na anak ng Diyos.

Ngunit patuloy pa rin ang mga tao sa paghatol at pagkondena. Ang utos ng mga pinuno ng Kristiyanong iglesia kay Pablo na gumawa ng panata ay naghayag ng espiritu ng paghatol na nananatili pa rin at nagpahina sa kalayaan ni Pedro nang siya ay umiwas sa pakikikain kasama ng mga Hentil. Ang pagkondena sa mga erehe sa iglesia ng Efeso ang naging daan upang matiyak ang pag-usbong ng iglesiang Papa.

Sa wakas, pagkatapos ng 1844, dumating ang isang mensahe na nagsasabing, “matakot sa Diyos at luwalhatiin Siya.” Di-naglaon, dumating ang mensahe noong 1888, na nagbukas para sa atin ng pintuan tungo sa tunay na katarungan. Inihayag sa atin ng Espiritu ng Propesiya na ang katarungan ni Satanas ay isang huwad na anyo ng katarungan ng Diyos.

Ngayon, tinatawag tayo ni Hesus na tanggapin ang Espiritu ng pagiging mga anak ng Diyos, upang maalis sa atin ang poot at paghatol na nagdudulot ng pagkondena.

Anong pagkakaisa ang maaaring magkaroon sa pagitan ni Kristo at ng diyablo? Paano magiging magkasama sa isang layunin ang isang mananampalataya at isang hindi mananampalataya? At anong pagkakaisa ang maaaring magkaroon sa pagitan ng templo ng Diyos at ng mga diyus-diyosan? Sapagkat tayo ang templo ng Diyos na buhay. Gaya ng sinabi ng Diyos: “Mananahan Ako sa kanila at lalakad Ako kasama nila. Ako ang magiging Diyos nila, at sila ang magiging bayan Ko. Kaya lumabas kayo mula sa mga hindi mananampalataya at ihiwalay ninyo ang inyong sarili sa kanila, sabi ng Panginoon. Huwag ninyong hawakan ang kanilang mga maruruming bagay, at tatanggapin Ko kayo. Ako ang magiging Ama ninyo, at kayo ay magiging Aking mga anak na lalaki at mga anak na babae, sabi ng Panginoong Makapangyarihan sa lahat.” 2 Corinto 6:15–18 NLT

Ipagpapatuloy ba natin ang pakikitungo sa maruruming prinsipyo ng paghatol? Ipagpapatuloy ba natin ang pagtataas sa paganong prinsipyo ng paghahain, na naniniwalang si Kristo ay nag-aalay ng literal na dugo upang bigyang-kasiyahan ang katarungan ng Kanyang Ama? O mapagtatagumpayan ba natin ang espiritu ng Laodicea — ang espiritu ng paghatol? Inaanyayahan tayong sabihin sa lahat ng nasa paligid natin na humahatol at kumokondena, “Ama, patawarin Mo sila, sapagkat hindi nila nalalaman ang kanilang ginagawa.”

Tanggapin natin ang Espiritu ng pagiging mga anak ng Diyos sa pamamagitan ng pag-inom ng dugo ni Hesus, ang alak ng Bagong

Tipan, upang makiisa tayo kay apostol Juan at maging mga alagad na minamahal ni Hesus.

Paglingon ni Pedro, **nakita niya ang alagad na minamahal ni Hesus** na sumusunod sa kanila. Siya rin ang alagad na sumandal sa dibdib ni Hesus habang sila ay naghahapunan at nagtanong, “Panginoon, sino ang magkakanulo sa Iyo?” Nang makita siya ni Pedro, sinabi niya kay Hesus, “**Ngunit, Panginoon, paano naman ang taong ito?**” **Sinabi ni Hesus sa kanya, “Kung nais Kong manatili siya hanggang sa Aking pagdating, ano ang pakialam mo roon?** Sumunod ka sa Akin.” Juan 21:20–22

Sa pagtanggap natin sa ating tunay na pagiging mga anak ng Diyos, makikiisa tayo sa 144,000 at mananatili hanggang sa muling pagdating ni Hesus. Dalangin ko na marinig ninyo ang tinig ng ating mahal na Ama na tumatawag sa inyo upang tanggapin ang inyong tunay na pagkakakilanlan bilang anak ng Diyos at talikuran ang espiritu ng paghatol at pagkondena.

Nawa’y tapusin ni Hesus ang gawaing Kanyang sinimulan sa atin, upang manatili tayo sa presensya ng Ama at ng Anak magpakailanman. Amen.

Sa buong kasaysayan ng sansinukob, si Kristo ang naging tanging tagapamagitan sa pagitan ng Diyos at ng Kanyang mga nilikha. Siya ang naging tagapamagitan ng buhay para sa lahat ng nilalang. Siya rin ang naging tagapamagitan para sa tao nang mahulog ito sa kasalanan. Namagitan Siya para sa Diyos at sa tao upang madala ang tao sa Kabanal-banalang Dako at matatakan ng pag-ibig ng Ama. Siya ang magiging tanging tagapamagitan magpakailanman, na patuloy na magbibigay sa atin ng pag-ibig ng Ama at magtitiyak sa atin na tayo ay mga anak ng Diyos. At ang Ama ang magiging lahat sa lahat.

Kailan naging tagapamagitan si Hesus para sa sangkatauhan?

Kailan naging karapat-dapat si Hesus na maging ating saserdote?

Ang Kanyang pamamagitan ba ay higit pa sa pagharap sa pagkahulog ng tao at sa suliranin ng kasalanan?

Ano ang mga katangian ng pagkasaserdote ayon sa pagkasaserdote ni Melchizedek, at paano ito nauugnay sa paglilingkod ni Hesus?

Ano ang dugo ni Kristo, at kailan naganap ang Pagbabayad-sala para sa sangkatauhan?

Ano ang paglilinis ng Santuwaryo sa langit, at bakit napakatagal ng prosesong ito mula pa noong 1844?

Ang aklat na ito ay nagsususi sa mga tanong na ito at nagpapaliwanag sa pangunahing haligi at saligan ng Adventismo na matatagpuan sa Daniel 8:13-14. Dito ay matutuklasan ninyo ang isang bagong paraan ng pag-unawa at pagpapaliwanag sa Daniel 8 batay sa konteksto ng mensahe ng Adventismo tungkol sa Santuwaryo.

